अंगारकमणि, पु. પ્રવાલ, પરવાળો.
अंगारकर्कटि, स्त्री. અંગારા ઉપર
શેકેલી જાડી રોટલી, બાટી.
अंगारधानिका, स्त्री. હસન્તીકા, સ-
ગડી, અંગીઠી. [ર્વનો રાજા.
अंगारपर्ण, पु. ચિત્રરથ નામ ગંધ-
अंगारपुष्प, पु. ગુંજા અથવા ચ-
ણોઠીનું ઝાડ અથવા ચણોઠી.
अंगारपूरिका, स्त्री. અગારકર્કટિ
શબ્દ જુઓ. [ગુંજા, ચણોઠી.
अंगारमंजरी, स्त्री. ભારંગીનું ઝાડ;
अंगारवर्णा, स्त्री. વનસ્પ૦ ભારંગી.
अंगारवल्लरी, स्त्री. હસ્તિકરંજ, ક-
રંજની એક જાત છે; ભારંગીનું
ઝાડ; ગુંજા અથવા ચણોઠી.
अंगारवल्ली, स्त्री. ઉપલો શબ્દ જુઓ.
अंगारवृक्ष, पु. ચણોઠીનું ઝાડ.
अंगारशकटी, स्त्री. શગડી, ચૂલો.
अंगारसद्न, न. } ચૂલો, શગડી.
अंगारि, स्त्री. }
अंगारिका, स्त्री. શેરડીનો સાંઠો.
अंगारिणी, स्त्री. શગડી, ચૂલો.
अंगारित, न. શેરડીનો સાંઠો.
अंगीका, स्त्री. કચુલિક, કાંચલી,
ચોળી. [સરદાર, મુખ્ય; આત્મા.
अंगिन्, वि. અંગવિશિષ્ટ,શરીરવાળું;
अंगिरस, पु. બ્રહ્માનો પુત્ર, બૃહસ્પ-
તિનો બાપ. [રવું તે.
अंगीकरण, न. પ્રતિજ્ઞા, કબૂલ ક-
अंगीकार, पु. સ્વીકાર, કબૂલ.
अंगीकृत, वि. પ્રતિજ્ઞાત, સ્વીકારેલું.
अंगुरी, स्त्री. પાણિપાદાંગુલી, હાથ
પગનાં આંગળાં, અંગુઠો; હાથીની
શુંઢનો આગલો ભાગ.

अंगुरीय, } उ. વીંટી વગેરે આં-
अंगुरीयक, } ગળીનાં ઘરેણાં.
अंगुल, न. આંગળી, અંગુઠો; આઠ
જવનું પ્રમાણ.पु. વાત્સ્યાયન મુનિ.
अंगुली, स्त्री. આંગલી, અંગુઠો;
હાથીની શુંઢનો આગલો ભાગ.
अंगुलितोरण, न. દેવીના ભકતો ચંદ-
નાદિકનું કપાળે ત્રિપુંડ્ર કરેછે તે.
अंगुलित्र, न. અંગુલીરક્ષણ, ધનુષ્ય
ખેંચતી વખતે હાથનું રક્ષણ કર-
વાનેવાસ્તે ચામડાનું મોજું પહે-
રવામાં આવેછે તે. [ખાડેલું.
अंगुलिनिर्दिष्ट, वि. આંગળીથી દે-
अंगुलिनिर्देश, पु. આંગળીથી દે-
ખાડવું તે.
अंगुलिमुख, न. અંગુલાગ્ર, આંગ-
ળીનો આગલો ભાગ. [તરેલી વીંટી.
अंगुलिमुद्रा, स्त्री. પોતાનું નામ કો-
अंगुलिमोटन, न. આંગળી ભાંગ-
વી તે. [શબ્દ જુઓ.
अंगुलिसंदेश, पु. અંગુલિનિર્દેશ
अंगुलिस्फोटन, न. આંગળી ભાં-
ગવી તે.
अंगुली, स्त्री. અંગુલિ શબ્દ જુઓ.
अंगुलीक, उ. અંગુરીયક શબ્દ
જુઓ. [ઓનો સમુદાય.
अंगुलीपंचक, न. પાંચે આંગળી-
अंगुलीगय, पु. નખ, નખછર.
अंगुलीयक, न. વીંટી વગેરે આં-
ગળીનું ઘરેણું. [આંગળીનું પાકવું તે.
अंगुलिसंभूत, पु. નખ; નખછર,
अंगुष्ठ, पु. અંગુઠો.
अंगुष्ठाना, स्त्री. અંગુઠી, શીવનારની
આંગળીનો બચાવ કરનાર ટોપી.

अंगूढ, वि. પ્રકાશ, સ્પષ્ટ, જાહેર, ખુલ્લું. [તીર.

अंगूष, पु. નકુલ, નોળીઓ; બાણ,

अंघस्, न. પાપ.

अंघ्रि, पु. ચરણ, પગ; ચતુર્થાંસ, ચોથાઇ; વૃક્ષમૂળ.

अंघ्रिकरक, पु. કરમદાનું ઝાડ.

अंघ्रिकवच, उ. ચામડાના જોડા વગેરે.

अंघ्रिज, पु. શુદ્ર, ચાર વર્ણમાંનો છેલો.

अंघ्रिनामक, पु. } પાળ, વૃક્ષમૂળ,
अंघ्रिनामन्, न. } ઝાડનું મૂળીઉં.

अंघ्रिप, पु. વૃક્ષ, ઝાડ.

अंघ्रिपर्णिका, } स्त्री. પૃશ્નિપર્ણી, વ-
अंघ्रिपर्णी, } નસ્પતિનું નામ છે.
अंघ्रिवल्लिका, }

अच्, ग. १. ગમન કરવું, જવું; પૂજા કરવી; યાચવું.

अचक्षु, वि. આંધળો.

अचंचु, वि. ચંચુરહિત, ચાંચવગરનું.

अचंड, वि. નમ્ર, ઠંડું.

अचर, वि. સ્થાવર, અચલ.

अचल, पु. પર્વત, વૃક્ષ, ઝાડ; કીલક, કડી, ખીટી. वि. સ્થિર.

अचलकीला, स्त्री. પૃથ્વી.

अचलत्विष्, पु. કોકિલપક્ષી, કોયલ. स्त्री. સ્થિરકાંતિ.

अचला, स्त्री. પૃથ્વી.

अचलाधिप, पु. પર્વતરાજ, હિમાલય પર્વત; પૃથ્વીપતિ, રાજા.

अचापल्य, न. સ્થિરતા.

अचित्, वि. અજ્ઞાન, મૂર્ખ, બેવકુફ;

अचित्त, वि. નિર્બુદ્ધ [અચેતન, બેશુદ્ધ.

अचित्तता, स्त्री. બેશુદ્ધી

अचिंता, स्त्री. નિષ્કાળજી.

अचिंतित, वि. ચિંતન કર્યાવગરનું કાળજી રાખ્યા વગરનું.

अचिंत्य, वि. અકળ, અતર્ક્ય, જેને વિષે ચિંતન ન કરી શકાય તેવું

अचिर, वि. ક્ષણિક, હમેશ ન ટકે એવું; તુરત.

अचिरद्युति, } स्त्री. વિદ્યુત, વિજળી
अचिरप्रभा, }

अचिरा, स्त्री. જૈનમતના સોળમા સાધુની માતા.

अचिरात्, अ. અચિર, તુરત, જલદી.

अचिररोचिस्, } स्त्री. વિદ્યુત, વિ-
अचिराभा, } જળી.
अचिरांशु, }

अचिराय, } अ. અચિર, તુરત, જ-
अचिरेण, } લદી.

अचीर्ण, અપરિ સમાપ્ત વ્રત, ન પુરો થયેલો વ્રત. [અભિમાન.

अचेतन, वि. શુન્ય, જડ; મુર્છિત,

अचेतस्, वि. વિવેકશૂન્ય, બેચાકલ; દુષ્ટ ચિત્ત, ખરાબ મનનો.

अचैतन्य, न. અજ્ઞાન, મોહ, ભ્રાંતી; શબરૂપ; કલેવર. [ वि. સ્થિર.

अच्युत, पु. વિષ્ણુ; પીપળાનું ઝાડ.

अच्युतावास, पु. ઉદુમ્બરવૃક્ષ, ઉંબરાનું ઝાડ; પીપળાનું ઝાડ; મથુરા; વૃંદાવન; ક્ષીરસમુદ્ર.

अच्युताग्रज, पु. શ્રીકૃષ્ણનો મોટો ભાઈ, બલરામ; ઈંદ્ર.

अच्छ, वि. સ્વચ્છ, સાફ. पु. સ્ફટિક, બિલ્લોર; રીંછ.

अच्छभल्ल, पु. ભાલુ, રીંછ, ભાલુ-

अच्छम्, अ. સ્સામેથી.
अच्छत्र, पु. રાજાવગરનો દેશ.
अज्, ग. १. જવું, ફેંકવું; હાંકવું.
अज, पु. બ્રહ્મા, વિષ્ણુ; શિવ; કામદેવ; દશરથ રાજાનો પિતા, મેઘ, વાદળ; બકરો; મેષરાશિ; શાલવૃક્ષ. वि. અજન્મા, જન્મરહિત.
अजकर्णक, पु. શાલનું ઝાડ.
अजकव, न. } શિવધનુ, મહાદેવજીનું ધનુષ્ય.
अजकाव, पु. }
अजगंधा, } स्त्री. જંગલી તુલશી.
अजगंधिका, }
अजगर, पु. બૃહત્સર્પ, મોટો સાપ.
अजगव, न. શિવધનુષ્ય.
अजजीविक, पु. બકરી પાળનાર.
अजटा, स्त्री. ભોંયઆમળી.
अजथ्या, स्त्री. પીળી જુઈ, બકરીઓનો સમુદાય.
अजननि, पु. જન્માભાવ, આ શબ્દ શાપ આપતી વખતે ઉપયોગમા લેવાય છે.
अजन्मन्, वि. જન્મરહિત, ઉત્પન્ન ન થયલું.
अजन्य, न. ઉત્પાત, ધરતી કંપ [વગેરે.
अजप, पु. બકરી પાળનાર; કુપાઠક; પાખંડી પુરુષ स्त्री. એકજ શરીરે શિવ પાર્વતી. [ગરતું.
अजंभ, पु. દેડકો. वि. દાંત વ-
अजभक्षा, स्त्री. લઘુ ધમાનો.
अजमीढ, पु. યુધિષ્ઠિર રાજા, પાંડુનો પુત્ર; અજમેર ગામ
अजमोदा, } स्त्री. અજમા.
अजमोदिका, }

अजय, पु. પરાજય, જે ન જીતાય તે. स्त्री. (या) હરીતકી, હરડા.
अजय्य, वि. ન જીતાય તેવું.
अजर, वि. અમર, અવિનાશી, દેવતા, જરાવસ્થા વગરનું. [ચારી.
अजर्य, न. સંગત, સૌહાર્દ, મિત્રા-
अजलंवन, न. સુરમો.
अजवला, स्त्री. જંગલી તુળશી, શ્યામ તુળશી.
अजथी, स्त्री. ફટકડી, ફટકી.
अजशृंगी, स्त्री. મેઢશિંગી.
अजस्र, न. નિરંતર, સર્વદા.
अजहत्स्वार्था, स्त्री. લક્ષણા વૃત્તિવિશેષ, શબ્દ પોતાનો અર્થ ન છોડતા બીજાનો અર્થ બતાવે તે.
अजा, स्त्री. પ્રકૃતિ; બકરી; અજન્મા, જેની પેદાશન્મ હોય તે.
•अजाक (का) व, पु. શિવધનુ, શિવજીની કમાન.
अजाजि, पु. પીળુ જીરૂ.
अजाजी, स्त्री. સફેદ જીરૂ.
अजाजीव, पु. બકરી પાળનાર.
अजात, वि. જન્મરહિત, ન જન્મેલું.
अजातशत्रु, } पु. રાજા યુધિષ્ઠિર, પાંડવોનો મોટો ભાઈ,
अजातारि, } જેનો કોઈ શત્રુ ન હોય તે.
अजादनी, स्त्री. અજભક્ષા જુઓ.
अजानि, पु. રંડાયેલ પુરુષ.
अजानेय, पु. ઉત્તમાશ્વ, ઉત્તમ પ્રકારનો ઘોડો.
अजापालक, पु. અજજીવ જુઓ.
अजित, पु. વિષ્ણુ; બુદ્ધ; બુધગ્રહ; શિવ. वि. અપરાજિત, કોઈથી જીતાયા વગરનું.

अजिन, न काळा हरणनुं चामडुं
अजिनपत्री, अजिनपत्रिका, अजिनपत्री, } स्त्री चर्मचटिका, चामाचिडियुं वा गणुं
अजिनयोनि, पु हरण, हरण
अजिर, न आंगणुं, वायु, शरीर, भेक, देडको, इंद्रिना विषय
अजिह्म, पु मेंडुक, देडको वि स रळ, सीधुं
अजिह्मग, स्त्री बाण, तीर वि सरळगामी, सीधो जनारो
अजिह्व, पु भेक, देडको वि जीभ वगरनुं [ अजीर्ण वि नवुं
अजीर्ण, न अनपाचन न थाय ते,
अजीव, पु अवसान मरण, जी वनाभाव वि मुवेलुं
अजीवनि, स्त्री मृत्यु, मोत
अजेतव्य, अजेय, } वि जीतवाने अशक्य
अजैकपाद, पु अग्यार रुद्रोमाना एक, पूर्वाभाद्रपद नक्षत्र
अजोंगक, न कृष्णागरु चंदन
अज्जुका, स्त्री नटी, नाच करनारी
अज्झटा स्त्री भोंयआमली [वेश्या
अज्झल, न ढाल
अज्मन, न युद्ध, लडाई
अज्र, पु क्षेत्र मेदान
अज्ञ, वि मूर्ख बेवकूफ
अज्ञता, स्त्री मूर्खता, बेवकूफी
अज्ञात वि अगोचर, न जाणेल
अज्ञातयौवना, स्त्री अव्यक्त यौवना स्त्री, पोताना यौवनने न जाणनारी स्त्री

अज्ञान, न अविद्या वि निर्बोध नादान, मूर्ख
अज्ञानतस्, अ अजाणपूर्वक, अ
अज्ञानिन्, वि मूर्ख [जाणपणे
अज्ञेय, वि अगम्य, न जाणवा जेवुं
अञ्च्, ग १ पूजा करवी, गमन करवुं, याचवुं, अस्पष्ट बोलवुं
अञ्चति, पु वायु, हवा
अञ्चल, पु पल्ल प्रान्तभाग, कपडा नो आगलो भाग, पदर, पल्लो
अञ्चित, वि आराधित पूजित, आ दर सत्कार करेलुं आदर पामेलुं
अञ्चितभ्रू, स्त्री सुभ्रु, सुंदर भ वांवाळी स्त्री
अञ्ज्, ग ७ स्वच्छ करवुं, लेपन क रवुं, चमकवुं तेजस्वी थवुं, जवुं
अञ्जन, न सुरमो, मषी, दान माफ करवानो पदार्थ, गमन, जाहेर करवुं ते, अञ्जि पु पश्चिम दिशानो हाथी
अञ्जनत्रय, न त्रण जातनुं अंजन पु ष्पांजन, स्रोतांजन अने रसांजन
अञ्जना स्त्री हनुमाननी माता, प श्चिम दिशाना हाथीनी हाथणी
अञ्जनाधिका, स्त्री नाना उंदरनी एक जात खिसकोली
अञ्जनाम्भस्, न आंखमांथी पाणी
अञ्जनावती स्त्री सुप्रतीक नामना हाथीनी स्त्री
अञ्जनिका, स्त्री उंदरनी एक जाती
अञ्जलि, पु नमस्कार, खोबो
अञ्जलिका स्त्री नानी उंदरडी
अञ्जलिकारिका, स्त्री माटीनुं र मकडुं ढाउ पुतळी

अञ्जलिबंधन, न. હાથ જોડવા અથવા હાથ જોડીને નમસ્કાર કરવા.
अंजस, वि. સરળ, પ્રમાણિક.
अंजसा, अ. સિધ, તુરત, જલદીથી.
अंजि, पु. શ્રેષ્ઠિક, પ્રેરક; અલંકાર, ઘરેણાં; લિંગ, જનનેંદ્રિય.
अंजिष्ठ, पु. ભાસ્કર, સૂર્ય.
अंजीर, न. અજીરનું ઝાડ તથા ફળ.
अट्, ग. १. ભટકવું, ફરવું.
अट, पु. ફરવું તે, ભટકવું તે.
अटन, न. ગમન, ભ્રમણ, ફરવુ તે.
अट(नि)नी, स्त्री. ધનુષ્કોટિ, ધનુષ્યનો આગલો ભાગ
अटरुष, } पु. અડુળસો, વનસ્પતિ
अटरूप, } વિશેષ.
अटल, वि. દૃઢ, સ્થિર, મજબૂત.
अटवि, स्त्री. અરણ્ય, જંગલ, વન.
अटविक, पु. અરણ્યવાસી, વનચર, જંગલી. (ભીલ વગેરે).
अटा, स्त्री. વૃથા ભ્રમણ, કાંઈ પણ કારણ વગર ભટકવું તે. [પર્યટન.
अटाट्या, स्त्री. વારવાર ભ્રમણ,
अट्ट्, ग. १. ઉપર ચઢવું, અતિક્રમ કરવું; ઠાર મારવું.
अट्ट, पु. અટારી; પુરકળપણુ न. અન્ન, રાંધેલા ભાત; અનાદર. वि. શુષ્ક, સુકાયલું.
अट्टक, पु. અટારી.
अट्टन, न. ચક્ર, વિષ્ણુનું શસ્ત્ર.
अट्टहास, पु. અતિશબ્દયુક્ત હાસ્ય, ધિક્કારયુક્ત મોટેથી હસવું.
अट्टहासिन, पु. મહાદેવ. वि. મોટેથી હસનાર
अट्टाल, } पु. પ્રાસાદ, મહેલ;
अट्टालक, } અટારી.
अट्टालिका, स्त्री. રાજવાડો
अट्टालिकाकार, पु. શૂદ્રીકન્યાને રંગારીથી ઉત્પન્ન થયલો પુરુષ, કડીઓ.
अट्या, स्त्री. અટ શબ્દ જુઓ.
अड्, ग. १. એક ઠેકાણેથી બીજે ઠેકાણે જવું, જવું.
अड्, ग. १. પ્રયત્ન કરવું, ઉદ્યોગ કરવો. [ग. ५] ઉપભોગ કરવો, વાપરવું.
अड्ड्, ग. १. સબંધ-સયોગ કરવો, હલ્લો કરવો; ફરિયાદ કરવી.
अण्, ग. १. શબ્દ-અવાજ કરવો.
अणक, वि. હલકો, નીચ.
अणव्य, न. અણુનામનું ધાન્ય ઉત્પન્ન કરનાર ખેતર.
अणि, स्त्री. રથચક્રાગ્ર કીલક, રથના પૈડાની ખીલી; સોયની અણી, હથિયારની નોક; સીમા, હદ.
अणिमन्, पु. અણુત્વ; આઠ સિદ્ધિઓમાંની પહેલી, આ સિદ્ધિને યોગે માણસ પોતે સૂક્ષ્મરૂપે રહી બધી ચીજ જોયા કરે.
अणीयस, वि. અત્યલ્પ, અતિસૂક્ષ્મ, બહુજ બારીક.
अणु, पु. વ્રીહિવિશેષ, બારીક ચોખા. वि. ક્ષુદ્ર, નાનું. [બારીક.
अणुक, वि. ચતુર, નિપુણ; અલ્પ,
अणुता, स्त्री. } સૂક્ષ્મતા, અલ્પપણું.
अणुत्व, न. }
अणुभा, स्त्री. ક્ષણપ્રભા, વિજળી.
अणुमात्र, वि. અતિશુદ્ર, ઘણુંજ નાનું. [બારીક કણ.
अणुरेणु, स्त्री. ત્રસરેણુ, ધૂળના

अणुरेणुजाल, न. સૂર્યના કિરણમાં દેખાતા બારીક પરમાણુ.

अंड, अंडक, } उ. વૃષણ; મૃગનાભિ; વીર્યસ્થાન, ધાતુ રહેવાની જગા; ઈંડુ.

अंडकटाह, उ. બ્રહ્માંડ. [ રધારો.

अंडकोटरपुष्पी, स्त्री. વનસ્પ૦ વ-

अंडको-श-(ष)-(क), पु. વૃષણ; શિશ્ન, હદ; ફળ.

अंडज, पु. બ્રહ્મા; પક્ષી; સર્પ; માછલી. वि. ઈંડામાંથી ઉત્પન્ન થયલું. स्त्री. (जा) કસ્તુરી.

अंडाकार, वि. ઈંડાના આકારનું.

अंडालु, पु. મત્સ્ય, માછલી.

अंडीर, पु. પુરુષ, શક્તિમાન પુરુષ.

अत्, ग. १ ગમન કરવું, જવું.

अतएव, अ. એ કારણથી.

अतट, वि. કિનારા વગરનું, ઊભું.

अतथ्य, वि. મિથ્યા, અસત્ય, જુઠું.

अतंद्र, अतंद्रित, } वि. ઉદ્યમી, જાગૃત, જાગેલું.

अतनु, वि. વિશાળ, મોટું.

अतप, वि. ચકુ; બેકાર, નિરુદ્યોગી.

अतपस्कर, वि. અધર્મી, તપસ્યા ન કરનાર. [કદાર.

अतमस्, वि. દિપ્તિ વિશિષ્ટ, ચમ-

अतरुण, वि. વૃદ્ધ, પુરાતન, જુનું.

अतर्कित, वि. અકલ્પિત.

अतर्क्य, वि. દુર્ઝેય, તર્ક ન થઈ શકે એવું.

अतर्पणीय, वि. તૃપ્ત કરવાને અશક્ય.

अतर्पित, वि. અસંતોષી.

अतल, न. સાત પાતાળમાનો પહેલો.

अतलस्पर्श, अतलस्पृश, } वि. તળીઉં ન દેખાય એવું, ઉંડું. [ લામાટે

अतस्, अ. એ કારણનેલીધે, એટ-

अतस, पु. પવન; આત્મા; શસ્ત્ર. स्त्री. ( सी ) સણનું ઝાડ. न. રેશમી કપડું. [ ક્રમણ.

अति, अ. ઉત્કર્ષ, અતિશય, અતિ-

अतिकंटक, पु. ધમાસો.

अतिकथ, वि. અશ્રદ્ધેય, વિશ્વાસ ન રાખવાલાયક; નષ્ટ; ધર્મ-કર્મભ્રષ્ટ.

अतिकंदक, पु. હસ્તિકંદ.

अतिकामुक, पु. કુત્રો. [ શરીરનું

अतिकाय, वि. બૃહદ્દેહ, મોટા

अतिकृच्छ्र, न. અતિકષ્ટ, વ્રતવિશેષ, એ વ્રતમાં ૭ દિવસ સૂધી એક મુઠી અનાજ ખાઈ ત્રણ દિવસ ઉપવાસ કરવામાં આવે છે.

अतिकृति, स्त्री. છંદનું નામ છે, એના પ્રત્યેક ચરણમાં ૨૫ અક્ષરહોયછે.

अतिक्रम, पु. ઉલ્લંઘન, અનાદર; અભાવ.

अतिक्रामिन्, वि. અતિક્રમ કરનાર.

अतिक्रम्य, अ. ઉલ્લંઘન કરીને, અતિક્રમ કરીને. [ક્રમ કરનાર.

अतिक्रांत, वि. કૃતાતિક્રમ, અતિ-

अतिक्रूर, वि. દયાવગરનું. [છઠ્ઠો.

अतिगंड, पु. સતાવીશ યોગમાનો

अतिगंध, पु. ગંધક; ચપાનું ઝાડ; બટમોગરો.

अतिगुहा, स्त्री. પૃશ્નિપર્ણી.

अतिचर, वि. મર્યાદા બહાર જનાર, શાસ્ત્ર ઉલ્લંઘન કરનાર.

अतिचरा, स्त्री. વનસ્પતિ પદ્મિની; સૂરજમુખી ફૂલ.

अतिचार, पु. જલદીથી જવું તે, ભૌમાદિ ગ્રહો એક રાશિમાંથી બી-જીમાં નિમેલા વખત કરતા જલદી જાય તે.
अतिचिर, अ. ઘણુ લાબુ.
अतिच्छद्, पु. } વનસ્પતિ તા-
अतिच्छत्रका, स्त्री. } લીમખાના.
अतिजगती, स्त्री. તેર અક્ષરવાળા ચરણનો છંદ.
अतिजन, वि. વસ્તીવગરનુ.
अतिजागर, पु. નીલબક, કાલી કુકડી. वि. નિદ્રાશૂન્ય, ઉઘવગરનુ.
अतिडीन, न. પક્ષીઓની જલદીથી ઉડવાની ગતી
अतितराम्, अ. અતિદૂર
अतितीव्र, } वि॰ અતિતેજસ્વી.
अतितीक्ष्ण, }
अतिथि, पु. અભ્યાગત; રામચદ્રનો પૌત્ર, કુશનો પુત્ર, ક્રોધ.
अतिथिग्व, पु. દિવોદાસનુ બીજું નામ, દિવોદાસ શબ્દ જુઓ.
अतिथिक्रिया, स्त्री. } અતિથિ સ-
अतिथिपूजन, न. } ત્કાર, મહે-
अतिथिसेवा, स्त्री. } માનદારી.
अतिथिशाला, स्त्री. અભ્યાગતગૃહ, મુસાફરખાનુ [નાર.
अतिदातृ, पु. અતિશય દાન કર-
अतिदाह, पु. અતિઉષ્ણતા
अतिदिप्य, पु. લાલ ચિત્રક
अतिदूर, वि ઘણે લાંબે
अतिदेश, पु અન્ય દેશમા અન્ય ધર્મની સ્થાપના
अतिधन्वन्, पु. અજીત લડવૈયો
अतिधृति, स्त्री. ઓગણીશ અક્ષરવાળા છંદનું નામ. [તમાં.
अतिनाष्ट्र, वि. ભયવગરનુ ( વેદાં-
अतिनिद्रा, स्त्री. ઘણીજ ઉઘ.
अतिनौ (नु), वि. નૌકોત્તીર્ણુ, વહાણુ ઉપરથી ઉતરીગયલુ.
अतिपतन, न. નાશ, બરબાદી, મર્યાદા બહાર જવુ [યોગ્યપણુ.
अतिपत्ति, स्त्री. અનિષ્પત્તિ, અ-
अतिपत्र, पु સાગનુ ઝાડ, હસ્તિકંદ.
अतिपथिन्, पु. સન્માર્ગ, સારો રસ્તો.
अतिपद्, ग. ४. પેલી બાજુ જવુ, ભૂલી જવુ, વિસરી જવું [હોય તે
अतिपर, वि. જેણે શત્રુને જીત્યો
अतिपरोक्ष, वि. નજરથી દૂર.
अतिपाट, पु. અનત, બેહદ.
अतिपात, पु. ધર્મત્યાગ, કર્તવ્યકર્મ ન કરવા તે.
अतिपातक, न. મોહુ પાપ, મા, પુત્રી અથવા પુત્રવધૂ સાથે સગ કરવાથી લાગેલુ પાપ
अतिपारक, } वि. અતિદક્ષ, મોટો
अतिपेशल, } ચતુર.
अतिपिच्छल, पु. સફેદ રતાળુ.
अतिप्रवृद्ध, वि. ઘણુજ ઉગેલુ.
अतिप्रसंग, पु અતિવિસ્તાર, પુનરુક્તિ, અતિસબંધ, મર્યાદાનુ ઉલ્લઘન [વેલી કન્યા
अतिप्रौढा, स्त्री. ઉમરમા આ-
अतिबल, वि. બળવાન, જોરાવર. पु. સમર્થ યોદ્ધો. [ળક બુદ્ધિનુ
अतिवालक, पु. બાળક वि. બા-

अतिबृहत्फल, पु. ફણુસ અથવા
अतिभारग, पु. ખચ્ચર. [ તેનું ઝાડ.
अतिभी, स्त्री. વિદ્યુત, વિજળી.
अतिभूमि, स्त्री. વિસ્તીર્ણ જમીન.
अतिभोजन, न. ખાઘરાપણું, એ-
 દીપણું. [ અતિશુભકારક.
अतिमंगल्य, पु. બિલીનું ઝાડ. वि.
अतिमर्त्य-मानुष, वि. ઈશ્વરી, અ-
 માનુષ્ય. [ પુષ્કળ.
अतिमर्याद, वि. अ. અતિશય,
अतिमति, स्त्री. } હુંપણું.
अतिमान, पु. }
अतिमात्र, वि. अ. અતિશય, પુષ્કળ.
अतिमित, वि. અગણ્ય, બેશુમાર;
 સુકાયલું.
अतिमुक्त, वि. મોક્ષ થયલું; વાં-
 ઝિયું. पु. માધવી–મોગરાના ફૂ-
 લની એક જાત.
अतिमूढ, वि. અતિશય મૂર્ખ.
अतिमोदा, स्त्री. વેલમોગરાનું ઝાડ.
अतिरक्त, न. હિંગળો. वि. ઘ-
 ણુંજ રાતું. [ યુદ્ધ કરનાર. વીર.
अतिरथ, पु. રથમાં બેસી બેશી
अतिरसा, स्त्री. મોરવેલ; રાસ્ના;
 જેઠીમધની વેલ. [ત્યત, ભિન્ન, જુદું.
अतिरिक्त, वि. અધિક, પુષ્કળ, અ-
अतिरूक्ष, पु. મઠ, અનાજની એક
 જાત. [ પાણું; पु. ઈશ્વર.
अतिरूप, वि. આકાર વગરનું; રૂ-
अतिरोग, पु. ક્ષયરોગ.
अति-लो-रोमश, पु. જગલી બકરો;
 મોટા કદનો વાદરો.
अतिलंपट, वि. અતિશય વિષયી.

अतिवक्तृ, वि. બહુ ભાષી, અતિશય
 બોલનાર. [ મુશ્કેલી.
अतिवर्तन, न. અત્યાપદ, મોટી
अतिवर्तुल, वि. અત્યંત ગોળ.
अतिवात, पु. ઝુંઝાવાત, તોફાન.
अतिवाद, पु. અત્યુક્તિ, કઠોર વાક્ય,
 નિષ્ઠુર વાક્ય.
अतिवादन, न. વાચાલતા, બકબક.
अतिविकट, पु. મદોન્મત્ત હાથી.
 वि. અતિવિકાળ.
अतिवेल, न. અતિશયપણું.
अतिव्यथा, स्त्री. ગુરુવેદના, અતિ-
 શય દરદ.
अतिव्याप्ति, स्त्री. અતિશય વ્યા-
 પન; અલક્ષમાં લક્ષણનું જવું, જેમ
 કે શીંગડાં એકલી ગાયનેજ નથી
 પણ ભેંસ વગેરે બીજા જનાવ-
 રોને પણ હોયછે. [ ઉત્કર્ષ.
अतिशय, वि. અધિક્ય, વધારે. पु.
अतिशायिन्, वि. શ્રેષ્ઠ.
अतिशयोक्ति, स्त्री. અત્યુક્તિ, અલં-
 કારીક બોલવું તે; બડબડાટ.
अतिशूद्र, पु. મહાર વગેરે હલકી
 જાત. [ ત્તમ.
अतिशोभन, वि. અતિશ્રેષ્ઠ, અત્યુ-
अतिश्रम, पु. અત્યાયાસ, ઘણી ગ-
 હેનત .
अतिसंधान, न. કપટ.
अतिसर्जन, न. અતિદાન; વધ.
अतिसंहित, वि. વંચિત, ઠગેલું.
अतिसंचय, पु. પૈસા એકઠા કરવા તે.
अतिसाम्या, स्त्री. કાળા મોઢાવાળી
 ગુંજાની માળા.

अति(ती)सार, पु. ઉદરામલ, સંગ્રહણી, ઝાડાનો રોગ.

अतिसारघ्न, पु. પિત્તપાપડો.

अतिहसित, न. શબ્દયુક્ત હાસ્ય, મોટેથી હસવું.

अतिहास, पु. અધિક હાસ્ય.

अतीत, वि. ગત, ગયેલું, મરેલું.

अतीव, अ. અત્યંત.

अतुंग, वि. વામન, ઠીંગણો; નીચ.

अतुल, वि. અનુપમ. पु. તલનું ઝાડ.

अतृप्ति, स्त्री. 'અસમાધાન.

अतुहिनरश्मि, पु. સૂર્ય.

अतेजस, वि. અંધકાર, તેજહીન. न. પ્રતિબિંબ; અંધારૂં.

अतोर्थम्, अ. છેવટ સુધી.

अत्क, पु. અવયવ, वि. પ્રવાસી, મુસાફર. [ સ્વશ્રુ, સાસુ.

अत्ता, स्त्री. માતા, મા; માશી;

अत्ति, } स्त्री. મોટી બહેન.
अत्तिका }

अत्तृ, वि. સર્વસ્વ ખાનાર.

अत्तु, पु. સૂર્ય.

अत्य, पु. ઘોટક, ઘોડો. [ પુષ્કળ.

अत्यंत, वि. क्रि. अ. અતિશય,

अत्यंतकोपन, वि. ઘણોજ ક્રોધીષ્ટ.

अत्यंतीन, वि. ઘણુ ચાલનાર–જલદી ચાલનાર. [ ખાટું.

अत्यम्ल, पु. અંબાડાનું ઝાડ. वि.

अत्यय, पु. આપત્તિ, કષ્ટદશા; મૃત્યુ; દુર્ગુણ; શિક્ષા; ગેરહાજરી; નાશ. [ પર ચઢેલું.

अत्ययित, वि. બળાત્કાર કરેલું; ઉ-

अत्यर्थ, वि. અતિશય, પુષ્કળ.

अत्यष्टी, स्त्री. ૧૭ અક્ષરવાળો છંદ.

अत्याकार, पु. તિરસ્કાર, ઠપકો.

अत्याचार, पु. અન્યાય, જુલમ.

अत्यासक्त, वि. અતિતત્પર, અતિઆસક્ત. [ બકાટ.

अत्युक्ति, स्त्री. અતિશયોક્તિ, બક-

अत्यूह, पु. નીલકંઠ; ગરૂડ.

अत्र, अ. એતસ્મિન્, અહિં.

अत्रस्य, अ. અહિંનું.

अत्रप, वि. નિર્લજ્જ, બેશરમ.

अत्रभवत्, वि. પૂજ્ય, માન્ય; આર્ય.

अत्रास, वि. નિર્ભય.

अत्रि, पु. અત્રિમુનિ, સાત ઋષિઓમાંના એક.

अत्रिजात, पु. ચંદ્ર; દુર્વાસા ઋષિ.

अत्रिदृग्ज, } पुं. ચંદ્રમા.
अत्रिनेत्रज, }

अथ, अ. નિરંતર; મંગલ; પ્રશ્ન; અધિકાર; સંશય; આરંભ; વિકલ્પ; સમુચ્ચય.

अथकिम्, अ. સ્વીકાર, હા, પછી શું?

अथच, अ. કિંવા, અથવા.

अथर्वण, पु. શિવ, મહાદેવ.

अथर्वणि, पु. અથર્વવેદ જાણનાર બ્રાહ્મણ; પુરોહિત.

अथर्वन्, पु. વસિષ્ઠઋષિ. [નામ છે.

अथर्वशिख, पु. શિવ, ઉપનિષદનું

अथवा, अ. કિંવા, અથવા, વા.

अथो, अ. અથ શબ્દ જુઓ.

अद्, ग. २. ખાવું, ભક્ષણ કરવું; બાંધવું.

अदक्ष, वि. અનાડી.

अदंड, वि. દંડાયા વગરનું.
अदडनीय, } वि. દંડ ન કરવા
अदड्य, } યોગ્ય.
अदंत, वि. દંતહીન, બોખો.
अदत्ता, स्त्री. અવિવાહિતા, કન્યા.
अदन, न. ભોજન, અન્ન.
अदनीय, वि. ખાવા લાયક.
अदभ्र, वि. પ્રચુર, અતિ.
अदय, वि. નિર્દય, દયાવગરનું.
अदस्, वि. આ, તે, પેલું.
अदातृ, वि. કૃપણ, કંજુસ.
अदिति, स्त्री. દક્ષકન્યા, કશ્યપ મુનિની સ્ત્રી, દેવતાઓની માતા, પુનર્વસુ નક્ષત્ર. वि. અખંડિત.
अदितिनंदन, पु. દેવતા, દેવ.
अदित्सु, पु. કૃપણ, કંજુસ.
अदुःखनवमी, स्त्री. ભાદરવા શુદ ૯.
अदृश, वि. આંધળો. [ વા લાયક.
अदृश्य, वि. ન દેખાય એવું, ન જોવા
अदृष्ट, न. ભાગ્ય, પ્રારબ્ધ. वि. અગોચર. [ વાન.
अदृष्टवत् वि. ભાગ્યવાન, નશીબ-
अदृष्टि, स्त्री. ક્રૂર નજર.
अद्द, पु. ઘૃત, ઘી. [ વિક.
अद्धा, अ. યથાર્થ, ખરેખર, વાસ્ત-
अद्भुत, न. અપૂર્વ, આશ્ચર્ય; નવરસમાંનું અદ્ભુતરસ. वि. ચમત્કારિક.
अद्मनि, स्त्री. અગ્નિ.
अद्य, अ. આજ, આજરોજ.
अद्यप्रभृति, अ. આજથી.
अद्ययावत्, अ. આજસુધી.
अद्यश्वीना, स्त्री. આસન્ન પ્રસવા, પ્રસાત સમય પાસે આવેલો હોય એવી સ્ત્રી, ગાય વગેરે.
अद्यापि, अ. આજસુધી. [પરિમાણ
अद्रि, पु. વૃક્ષ; પર્વત; સૂર્ય; માપ
अद्रिकर्णी, स्त्री. વન૦ અપરાજિતા
अद्रिका, स्त्री. કોથમીર. [ પૃથ્વી
अद्रिकीला, स्त्री. ભૂમિ, જમીન
अद्रिज, न. ગેરુ; શિલાજિત.
अद्रिपति, पु. હિમાલય પર્વત.
अद्रिभिद्, पु. ઇંદ્ર, દેવતાઓનો રાજા
अद्रिवह्नि, पु. જ્વાલામુખી પર્વત
अद्रिशृंग, न. પર્વત શિખર, પર્વતની ટોંચ.
अद्रिसार, पु. લોહ. [ મહાદેવ
अद्रीश, पु. હિમાલય પર્વત; શિવ
अद्रोह, पु. સાત્વિકપણું.
अद्वय, पु. બુદ્ધ.
अद्वितीय, न. પરમાત્મા. [માનનાર.
अद्वैत, न. બ્રહ્મ અને જીવને એ
अधम, वि. નીચ, પામર; દુષ્ટ.
अधमभृतक, पु. દ્વારરક્ષક, દ્વારપાલ.
अधमर्ण, } वि. ઋણી, કરજદાર.
अधमर्णिन्, }
अधमांग, न. ચરણ, પગ.
अधर, पु. નીચેનો હોઠ. ઉ. સ્ત્રીની યોની. वि. નીચેનું; હલકું, પાજી
अधरमधु, } न. અધરામૃત, હોઠનું અમૃત.
अधरामृत, }
अधर्म, पुं. } ધર્મવિરોધી, પાપ.
अधर्मता, स्त्री. }
अधर्माचारिन्, } वि. પાપી, દુરાચારી.
अधर्मिन्, }
अधर्मिष्ट, }
अधश्चर, } पु. ચોર, ચોરીકર્મ કરનાર.
अधश्चोर, }

अधस्, अ. નીચેતું.
अधस्तन, वि. નીચેતું.
अधम, वि. નીચ, હલકો.
अधामार्गव, पु. અઘાડાનું ઝાડ.
अधार्मिक, वि. ધર્મ ભ્રષ્ટ.
अधि, पु. મનઃપીડા, મનનું દુઃખ.
अधि, अ. સત્ત, અધિકાર.
अधिक, वि. અધિક, વધારે.
अधिकतर, वि. સૌથી વધારે.
अधिकतम, वि. ઘણુંજ વધારે.
अधिकरण, न. અધિકાર, વારસો, હક; મુખ્યત્વ, શ્રેષ્ઠપણું; વ્યાકરણમાં સાતમી વિભક્તિ. [ રેખ.
अधिकर्मन्, न. અધ્યક્ષતા, દેખ-
अधिकार, पु. સ્વામિત્વ, અધિકાર; હક, વારસો; અમલ, પદવી.
अधिकारिता, } स्त्री. સ્વામિત્વ, હક,
अधिकृति, } અધિકાર; વારસો.
अधिक्षेप, पु. તિરસ્કાર, ઠપકો.
अधिगुण, वि. શ્રેષ્ઠ ગુણવાળો.
अधिगोमृ, पु. કુબેર, દેવતાઓનો ખજાનચી. [ જમીન.
अधित्यका, स्त्री. પર્વત ઉપરની
अधिदेव, पु. ઈશ્વર, મુખ્ય દેવ.
अधिदेवता, स्त्री. અધિષ્ઠાત્રીદેવતા, કોઈ પણ કાર્યની મુખ્ય દેવતા.
अधिप, } पु. અધિપતિ, રાજા,
अधिपति, } પ્રભુ, સ્વામી, માલિક.
अधिभू, }
अधिमास, पु. અધિકમાસ, મલમાસ.
अधिमांस, पु. આંજણી, આંખની ઉપર થાયછે તે.
अधिमुक्तिका, स्त्री. મોતીની છીપ.

अधिरथ, पु. સારથી; કર્ણના બાપ.
अधिरथ्य, રાજમાર્ગ, મોટો રસ્તો.
अधिराज्, } पु. ચક્રવર્તિ રાજા, સાર્વ-
अधिराज, } ભૌમ રાજા, શહેનશાહ.
अधिराज्य, न. સામ્રાજ્ય, ચક્રવર્તિ-
अधिरूढ, वि. આરૂઢ, ચઢેલું. [પણું.
अधिरोपण, न. ઉત્થાપન, ઉંચે ઉચકવું.
अधिरोहण, न. ઉંચે ચઢવું તે.
अधिलोक, पु. વિશ્વ, જગત, દુનિયા.
अधिवचन, न. કોઇને મોટે નામે બોલાવવું તે. [ગસંસ્કાર, ઘર.
अधिवास, पु. સ્થાન, ઠેકાણું; અં-
अधिवासन, न. ગંધ પુષ્પ વગેરેથી પૂજા કરવી તે.
अधिविन्ना, स्त्री. પ્રથમ પરણેલી સ્ત્રી.
अधिवेत्तृ, पु. એક સ્ત્રી જીવતી છતાં બીજી સ્ત્રી કરનાર પુરુષ.
अधिवेश्म, अ. ઘેરે, ઘેરતરફ.
अधिष्ठातृ, पु. અધ્યક્ષ, સરદાર.
अधिष्ठान, न. નગર; ચક્ર; પ્રભાવ; અંયાગમન. [કરેલું, ઠરાવેલું.
अधिष्ठित, वि. સ્થાપિત, મુકરર
अधीकार, पु. અધિકાર શબ્દ જુઓ.
अधीति, स्त्री. પાઠ, અધ્યયન, શિખવું-ભણવું તે. [ હેનાર.
अधीन, वि. આધીન, કબ્જામાં ર-
अधीनता, स्त्री. દાસત્વ, તાબેદારી.
अधीयान, पु. વેદ શિખનાર, અભ્યાસી. [ (स्त) વિજળી.
अधीर, वि. વ્યાકુળ, ચચળ. स्त्री.
अधीरता, स्त्री. } અધીરાઈ, ઉ-
अधीरत्व, न. } તાવળ

अधीश, } पु. મહારાજ, ચક્રવર્તિ,
अधीश्वर, } સાર્વભૌમ રાજા, મા-
લેક, ધણી. [ ઘડીએ.
अधुना, अ. સમ્પ્રતિ, હમણા, આ
अधृत, पु. વિષ્ણુ.
अधृति, स्त्री. શૈથિલ્ય, ઢીલાપણું.
अधृष्ट, वि. નમ્ર, શરમાળ.
अधृष्टता, स्त्री. નમ્રપણું, શરમ.
अधृष्य, वि. વૃથાભિમાની, પ્રગ-
લ્ભ, ગર્વિષ્ઠ.
अधैर्य, वि. બીકણ; ઉતાવળું, અધીરૂ.
अधोक्षज, पु. વિષ્ણુ, ભગવાન.
अधोगंतृ, पु. ઉંદર.
अधोभुवन, न. પાતાળ.
अधोरक्तपित्त, न. ગુદાદ્વારે લોહી વ-
હછે તે રોગ.
अध्यग्नि, स्त्री. લગ્ન સમય અગ્નિ
સામે કન્યાને જે ધન અપાય છે તે.
अध्यय, पु. પુસ્તક પરિચ્છેદ, ભાગ,
અધ્યાય, પ્રકરણ.
अध्ययन, न. પઠન, શિખવુ તે.
अध्यवसाय, पु. ઉદ્યમ; ભલુ કામ
કરવાની ઈચ્છા. [ઘડી ખાવુ તે.
अध्यशन, न. વારવાર ભક્ષણ, ઘડી
अध्यस्त, वि. આરોપિત; બદલી
કરેલુ, ઉપર ચઢાવેલુ.
अध्यक्ष, पु. કર્ત્તા, અધિકારી. वि.
મુખ્ય, અધિકાર ચલાવનાર.
अध्यक्षता, स्त्री. કર્તૃત્વ, માલકી.
अध्यक्षर, न. પ્રણવ, ઓંકાર, ૐ.
अध्यात्मन्, पु. જીવાત્મા. [હિતાજી.
अध्यापक, पु. પાઠક, શિક્ષક, મે-
अध्यापन, न. શિક્ષણ, શિખવુ તે.

अध्याय, पु. અધ્યય શબ્દ જુઓ.
अध्याहार, पु. સ્પષ્ટ ન દેખાડેલું
પણ મૂકી દીધેલું તે. (વાક્યનો
અર્થ સમજવાને પોતાની કલ્પનાથી
નવો શબ્દ ઉમેરવો પડેછે તે.)
अध्यूढ, पु. મહાદેવ, શિવ. वि.
સૌભાગ્યશાળી. [ કરનાર.
अध्येतृ, पु. અધ્યયન કર્ત્તા, અભ્યાસ
अध्येषणा, स्त्री. યાચના, માગણી.
अध्रुव, वि. ચપળ, નાશવંત, અ-
નિત્ય.
अध्वग, वि. મુસાફર, પ્રવાસી. पु.
ઉંટ; સૂર્ય; ખચર; પક્ષી.
अध्वगा, स्त्री. ગંગાભાગીરથી નદી.
अध्वन्, पु. રસ્તો; સમય, કાળ.
अध्वनीन, वि. મુસાફર, વટેમાર્ગુ.
अध्वर, पु. યજ્ઞ, આઠ વસુમાંનો
એક; તત્પર, સાવધાન.
अध्वांत, न. ઇષત્ અંધકાર, સંધ્યા-
કાળ. [ હોવું.
अन्, ग. २. શ્વાસ લેવો, જીવતા
अन, न. શકટ, ગાડી; અન્ન, અ-
अनक, वि. નીચ, હલકો. [નાજ.
अनक्ष, वि. ચક્ષુશૂન્ય, આંધળો.
अनक्षर, वि. મૂર્ખ, ગાળો આપવી તે.
अनंग, पु. કામદેવ, મદન, न. આ-
કાશ, મન. वि. અંગહીન.
अनंगक, न. મન, પ્રજ્ઞાશક્તિ.
अनगार, पु. સન્યાસી, સાધુ, ઘર-
બારવગરનો પુરુષ.
अनगारसुहृद्, पु. શિવ, મહાદેવ.
अनघ, वि. નિષ્પાપ, સ્વચ્છ, સુંદર;
पु. વિષ્ણુ.

अनच्छ, वि. ગંદો, મેલો. [નારાયણ
अनंजन, न. આકાશ, પરીબ્રહ્મ. पु.
अनडुह, पु. બળદ, બેલ. स्त्री. (ही)
अनत, वि. અભિમાની,મગરૂર. [ગાય.
अनंत, पु. વિષ્ણુ; બળરામ, શેષ-
નાગ. ન. આકાશ; અભ્રક. वि.
અપાર, અંતવગરનું.
अनंतचतुर्दशी,स्त्री. ભાદરવા શુદ ૧૪.
अनतता, स्त्री. ગર્વ, મીજાસ.
अनंतत्व, न. નિરંતરપણું.
अनंतदेव, पु. વિષ્ણુ ભગવાન.
अनंतविजय, पु. ધર્મરાજા-યુધિષ્ઠિર
રાજા-નો શંખ.
अनंतरज, वि. જારજ, ઉંચ પુરૂષ
અને નીચ સ્ત્રીના સંગથી ઉત્પન્ન
થયલું.
अनंता, स्त्री. પાર્વતી; પૃથ્વી; હરડા;
આમલી; દુર્વા, દર્ભ; ગળો.
अनधिकारिन्, वि. અધિકારવગરનો.
अनधिकृत, वि. નાવારસ, બેવારસ.
अनधिगत, वि. વગરભણેલો-શિ-
ખેલો.
अनधिष्ठित, वि. ગેરહાજર, અધિ-
अनधीन, वि. સ્વતંત્ર [કારવગરનું.
अनध्यक्ष, वि. અપ્રત્યક્ષ, ન દેખાય
એવું, અધિકારવગરનું.
अनध्याय, पु. અધ્યયન રહિત.
अनन्य, वि. આત્મા, એક.
अनन्यज, पु. કામદેવ, મદન.
अनन्यता, स्त्री. એકરૂપતા, ઐકય-
ભાવ, સરખાપણું.
अनन्यपूर्वा, स्त्री. કુમારીકા, કન્યા
अनपकार, पु. નિર્દોષતા. वि. (का-
रिन्) અવિકારી,બાપડું; ગરીબ.

अनपर, पु. બ્રાહ્મણ, બ્રહ્મદેવ.
अनपराध, } वि. નિષ્પાપી, નિ-
अनपराधिन्, } રપરાધી. पु. નિર-
પરાધીપણું.
अनपाय, वि. અવિનાશી.
अनपेक्ष, वि. નિરપેક્ષ, ઈચ્છા-અ-
પેક્ષાવગરનો.
अनपेक्षा स्त्री. નિરિચ્છા, ઈચ્છા-
અપેક્ષા ન હોય તે. [હાલનું.
अनपेत, वि. યુક્ત; વર્તમાન કાળનું,
अनभिज्ञ, वि. મૂર્ખ.
अनभिभव, पु. વિજય, જીત.
अनभिमत, वि. અસમત, નાપસંદ,
अतभिभूत, वि. અજીત. [અરૂચી.
अनभिलापिन्, वि. અભિલાપ-ઇ-
ચ્છાવગરનું.
अनम, पु. એક, ઈશ્વર શિવાય બી-
જાને ન નમનાર બ્રાહ્મણ.
अनमस्य, वि. પ્રણામાયોગ્ય, નમ-
સ્કાર કરવાને અયોગ્ય.
अनमितंपच, वि. કૃપણ, કંજુસ.
अनय, पु. દુર્દૈવ, પાપ, વિપદ; વિ-
પત્તિ; નશીબ.
अनर्गल, वि. નિરર્ગલ, નિરકુંશ.
अनर्घ-र्घ्य, वि. અમૂલ્ય, મૂલ ન
થાય એવું.
अनर्चित, वि. અવમાનીન, અપૂજીત.
अनर्थ, पु. નિરર્થક; અમૂલ્ય.पु. અ-
નર્થ; અનિષ્ઠ, વિષ્ણુ, ચોર
अनर्ह, वि. અયોગ્ય, નાલાયક.
अनल, पु. અગ્નિ, કૃતિકાનક્ષત્ર, આઠ
વસુમાનો એક વસુ
अनलम्, अ. અત્યલ્પ, અપૂર્ણ

अनवग्रह, वि. અપ્રતિકાર્ય, જેનો બદલો વાળી ન શકાય એવું.
अनवद्य, वि. અનિંદિત, અદૂષિત; નિરપરાધી.
अनवधान, न. અમનોયોગ્ય, ભ્રમ. वि. અસાવધ. स्त्री. (ता) પ્રમાદ, બેખબરી.
अनवर, वि. શ્રેષ્ઠ, પૂજ્ય.
अनवरत, वि. નિત્ય, નિરંતર, હંમેશ.
अनवरार्ध्य, वि. શ્રેષ્ઠ, પ્રમુખ, પ્રધાન.
अनवलंब-वन, वि. અનાથ, નિરાશ્રિત, કોઇના આશ્રય વગરનો.
अनवसर, वि. અવકાશ-ફુરસદ વગરનો, ઉદ્યોગી. [ સ્વચ્છ.
अनवस्कर, वि. નિર્મલ, પવિત્ર,
अनवस्थ, वि. ચંચલ; અસ્થિર.
अनवस्थान, वि. ચંચલ, અસ્થિર: न. અસ્થિરતા, અધૈર્ય. पु. વાયુ.
अनवस्थित, वि. અસ્થિર; દુરાચારી.
अनंश, वि. ભાગ્યહીન, કમનશીબ.
अनशन, न. ઉપવાસ. वि. ભૂખ્યો.
अनस्, न. રથ, ગાડી, ખોરાક, અન્ન; જીવન; રસોડું. स्त्री. માતા.
अनसूया, स्त्री. અત્રિઋષિની પત્ની.
अनहंकारिन्, } वि. નિગર્વી, ગર્વ
अनहङ्कृत, } વગરનું. [ વગરનું.
अनाकार, वि. નિરાકાર, આકાર
अनाकाल, न. દુર્ભિક્ષ, દુકાળ.
अनाक्रांत, वि. જીતાયા વગરનું. स्त्री. (ता) રિંગણી વનસ્પતિ, કંટકારિવૃક્ષ.
अनागत, वि. ભવિષ્યત; પૂર્વે ન આવેલું; અજ્ઞાન, અજાણ્યો.



अनागतार्तवा, स्त्री. ઋતુપ્રાપ્તિ થયા વગરની કન્યા. [ અહાર.
अनागम, वि. અશાસ્ત્રીય, શાસ્ત્રથી
अनागम्य, वि. અપ્રાપ્ય, દુષ્પ્રાપ્ય, દુર્ગમ. [ શાસ્ત્રવિરૂદ્ધકર્મ
अनाचार, न. અશુચિકર્મ, દુરાચાર
अनाच्छन्न, वि. ઢાંક્યા વગરનું, ખુલ્લું, ઉઘાડું.
अनाज्ञात, वि. અજાણ્યો.
अनाढ्य, वि. દરિદ્રી, ગરીબ.
अनातप, पु. છાયા, ચંદક, શિતળતા. [ ગરીબ, દીન
अनाथ, वि. સહાયહીન, લાચાર
अनादर, पु. નિરાદર, તિરસ્કાર અપમાન. [સિદ્ध. न. ગ્રહણું ન
अनादि, वि. આદિરહિત, નિત્ય,
अनादिष्ट, वि. નાકબૂલ કરેલું; અકથિત.
अनादीनव, वि. શુદ્ધ, નિરપરાધી.
अनादृत वि. અવજ્ઞાત, અપમાન કરેલુ.
अनादेय वि. અગ્રહણીય, ન લેવા લાયક. [ તવાને અશક્ય.
अनाधृष्य, वि. દુર્દમ્ય, અજેય, જી-
अनापन्न, वि. ન મળેલું, અપ્રાપ્ત.
अनाप्त, वि. અકુશળ; મેળવ્યા વગરનું.
अनामक, न. હરસ-અર્શ રોગ वि. નામ વગરનું. [પણું.
अनामय, न. આરોગ્યતા, નિરોગી-
अनामिका, स्त्री. છેલ્લી આંગળી (કનિષ્ઠિકા)ની બાજુની આંગળી.
अनायत्त, वि. સ્વતંત્ર, નિરંકુશ.
अनायास, पु. પ્રયત્નાભાવ, આળસ. वि. યત્નવગરનું; સહેલું.

अनारत, वि. હમેશનું, ચાલુ.
अनार्जव, न. કુટિલતા; વાંકાપણું, વક્રત્વ. वि. કુટિલ. [ર્ય નહીં તે.
अनार्य, वि. અશ્રેષ્ઠ, અપ્રધાન, આ-
अनार्यक-ज, न. અગરુ ચંદન, ગોરોચન; એળીઆનું લાકડું. वि. આર્યદેશમાં ન પેદા થયેલું.
अनाविल, वि. સ્વચ્છ, સાફ, સુંદર.
अनावृत, वि. ઉઘાડું, નાગું, નગ્ન, ઢાંક્યા વગરનું. [થયો તે.
अनावृष्टि, स्त्री. વૃષ્ટિ-વરસાદ ન
अनाश्य, वि. અવિનાશી, નાશ ન થાય એવું. [અનાથપણું.
अनाश्रय, वि. આશ્રય વગરનું पु.
अनाश्वस्, वि. ઉપવાસી, નિરાહારી.
अनासादित, वि. અલબ્ધ, ન મેળવાય એવું, અંભાવિત, ન ગાધાય તેવું; હૈયાત ન હોય તેવું.
अनासिक, वि. નકટો, નાકવગરનો.
अनास्था, स्त्री. અશ્રદ્ધા.
अनाहत, वि. માર્યા-દુઃખવ્યા વગરનું; કોરું (કાપડ). [તે.
अनाहार, पु. ઉપવાસ, ભૂખ્યા રહેવું
अनाहूत, वि. અનિમંત્રિત, ન તેડાવેલું. [ગરનું.
अनिकेत, वि. નિરાલય, ઘરબાર વ-
अनिक्षु, पु. શેરડીની જાતના બરૂ જેવા ઘાસ.
अनिग्रह, वि. અનિર્બંધ, વિશૃંખલ.
अनिच्छ, वि. ઇચ્છાહીન, નિસ્પૃહી, બેપરવા. स्त्री. (च्छा) નામરજી.
अनित्य, वि. નશ્વર, ક્ષણિક, હમેશ ન રહેનાર. [અર.
अनिदान, वि. અકારણ, કારણર-

अनिंद्य, वि. અનિંદિત, નિર્દોષી.
अनिपुण-न, वि. અપટુ, મૂર્ખ.
अनिबद्ध, वि. બંધનરહિત, છુટો.
अनिमिष, } पु. દેવતા; મચ્છ, મા-
अनिमेष, } છલી. वि. નિમેષશૂન્ય, સ્થિર નેત્રવાળું. [અધર્મી.
अनियत, वि. અશાશ્વત, ક્ષણિક;
अनियम, वि. નિયમ વગરનું.
अनिरुद्ध, पु. પ્રદ્યુમ્નનો પુત્ર, કૃષ્ણનો પૌત્ર, ઓખાનો પતિ. वि. સ્વતંત્ર; જાસુસ. न. ગાય-ઘોડા દિકને બાંધવાની રસી-દોરી.
अनिरुद्धपथ, न. આકાશ.
अनिर्वचनीय, वि. અવાચ્ય, જેનું વિવેચન ન થાય એવું. न. આકાશ વગેરે, પરમાત્મા.
अनिर्वाह, पु. અપૂર્ણતા; પેટ ભરવાની અડચણ.
अनिर्विण्ण, वि. નિરવ, નિર્ધન, દરિદ્રી, ભય પામેલું. [ગેરેથી રહિત.
अनिर्विद्ध, वि. કષ્ટ-પીડા-દુઃખ વ-
अनिर्वृत्त, वि. અસંતુષ્ટ, અતૃપ્ત; વિહ્વલ, અસ્વસ્થ. [કંગાલીઅત.
अनिर्वृत्ति, स्त्री. દરિદ્રતા, ગરીબી,
अनिल, पु. વાયુ; આઠ વસુમાંનો એક વસુ. स्त्री. સ્વાતિનક્ષત્ર.
अनिलभुज्, पु. સર્પ, સાપ, નાગ.
अनिलसख, पु. અગ્નિ.
अनिलहर, न. કૃષ્ણાગરુ ચંદન.
अनिलात्मज, पु. હનુમાન. ભીમસેન, પાંડુરાજનો પુત્ર.
अनिलाशिन्, वि. વાયુભક્ષક. હવા ખાઈને જીવનાર. पु. સર્પ, સાપ.
अनिश, वि. નિરંતર, સર્વદા હમેશ.

अनिष्ट, वि. અશુભ, માઠું.
अनिष्ठा, स्त्री. વનસ્પતિ નાગબલા.
अनिष्ठुर, वि. સરળચિત્ત, દયાવાન.
अनीक, उ. સૈન્ય, લશ્કર; યુદ્ધ, લડાઈ.
अनीकिनी, स्त्री. સૈન્ય, એક અક્ષૌહિણી સૈન્યાનો દશમો ભાગ એટલે કે, ૨૧૮૭ હાથી, ૨૧૮૭ રથ, ૬૫૬૧ ઘોડા, ૧૦૯૩૫ પાયદલ જેમાં હોય તે. [ અન્યાય.
अनीति, स्त्री. દુર્નીતિ, અનાચાર,
अनीरसन, वि. વિંટાળેલું, લપેટેલું.
अनीश, पु. વિષ્ણુ. वि. ઉપરી-ધણી-માલેક વગરનું; નાસ્તિક.
अनीश्वर, वि. નાસ્તિક; અશક્ત.
अनीह, वि. નિશ્ચેષ્ટ, આળસુ.
अनु, ઉપસર્ગ છે, એના અર્થ— સાથે, પાછળ, લક્ષણ, સાદૃશ્ય, ભાગહીન, સમીપ એવા થાય છે. अनुसरति, अनुगच्छति.
अनुक, वि. કામી, કામવાળો.
अनुकथन, न. કથન, સંભાષણ, વાતચીત.
अनुकंपन, न. } દયા.
अनुकंपा, स्त्री. } [ કલ કરવી તે.
अनुकरण, न. સદૃશીકરણ, ન-
अनुकर्षण, न. આકર્ષણ; મન્ત્રથી દેવતાઓને બોલાવવા તે.
अनुकार, पु. સદૃશીકરણ, નકલ કરવી તે. [ કલ કરનાર.
अनुकारिन्, वि. સદૃશકારી, ન-
अनुकूल, वि. હિતપ્રેપ્સુ, સહચર, સાથી; વશ; કૃપાળુ, મહેરબાન. पु. મનસા-વાચા-કર્મણાએ પરણેલી સ્ત્રીનેજ ચહાનાર પુરુષ.
अनुकूलता, स्त्री. } અનુકૂળપણું.
अनुकूलत्व, न. } [ ગોઠવણ.
अनुक्रम, पु. યથા ક્રમ, પદ્ધતિ,
अनुक्रमण, न. અનુસરણ, એકને જોઇને બીજાએ જવું તે. [ કળિયું.
अनुक्रमणिका, स्त्री. સૂચિપત્ર, સાં
अनुक्रोश, पु. દયા, કૃપા, મમતા.
अनुक्षण, अ. પ્રતિક્ષણ, ક્ષણે ક્ષણે, વારે વારે. [ સ્વામી, પતિ.
अनुग, वि. ચાકર, સેવક. पु.
अनुगत, वि. આધીન, ચાકર, સેવક.
अनुगम्, अ. અનુસરીને.
अनुगम, पु. } અનુકરણ, એકને જોઈ બીજાએ કરવું તે.
अनुगमन, न. }
अनुगमनीय, } वि. અનુકરણ કર
अनुगम्य, } લાયક.
अनुगवीन, पु. ગોપાલ, ગ્વાલ, ગોવાળ. [ ચાકર.
अनुगामिन्, वि. સહચર, સાથી,
अनुगृहीत, वि. ઉપકાર કરેલું.
अनुग्र, वि. શાંત, ઠંડુ. [ તે; ઉપદેશ.
अनुग्रह, पु. સ્વીકાર, કબૂલ કરવું
अनुचर, पु. દાસ, નોકર, ચાકર, સેવક.
अनुचित, वि. અયોગ્ય.
अनुचिंतन, न. } ચિંતા-કાળજી કરવી તે. [ પવિત્ર
अनुचिंता, स्त्री. }
अनुच्छिष्ट, वि. એઠુ નહીં તે, સારૂં,
अनुज, पु. કનિષ્ઠ ભ્રાતા, નાનો ભાઈ. वि. નાનું; પાછળથી જન્મેલું.
अनुजीविन्, पु. દાસ, સેવક, ચાકર.
अनुज्ञा, स्त्री. આદેશ, આજ્ઞા, હુકમ.
अनुज्ञापक, पु. આજ્ઞા કરનાર, . થવા પાળનાર.

अनुतर्प, पु तृष्णा, ઈચ્છા, આશા, તથા, તરસ, દારૂ પીવાનુ વાસણ
अनुताप, पु પશ્ચાત્તાપ પસ્તાવો
अनुत्क, वि દુખ, પીડા વગેરે-માથી છુટેલુ
अनुत्कर्ष, वि ઉત્કર્ષ વગરનુ
अनुत्सेकिन्, वि નમ્ર
अनुत्तम, वि અત્યુત્તમ, જેનાથી બીજુ સરસ ન હોય તેવુ
अनुदर, वि કૃશાગ,પાતળુ, સુકાયલુ
अनुदर्शन, न મનન,ચિંતન,વિચાર
अनुदार, वि કૃપણ, કજુસ
अनुध्यान, न મનન,ચિંતન, વિચાર
अनुध्वनि, पु પ્રતિ ધ્વનિ, પડઘો આકાશવાણી, આકાશમા થતો શબ્દ
अनुनय, पु વિનય, પ્રણિપાત
अनुनासिक, वि *મોઢા તથા નાક બેઉમાથી ઉચ્ચાર થતો હોય તે, જેમ કે, ઙ ઞ, ણ, ન, મ, વગેરે
अनुप, वि પાણીવાળુ, સજલ
अनुपकारिन्, वि કૃતઘ્ન, ઉપકાર ન કરનાર અથવા માનનાર
अनुपकृत, वि ઉપકાર કર્યાવગરનુ
अनुपज, न અદ્રક આદુ.
अनुपतन, न પડવુ તે, અનુસરવુતે
अनुपदिन्, पु પગી, પગલે પગલે શોધ કરનાર [જોડા.
अनुपदिना, स्त्री પાદુકા, ખડા,
अनुपम, वि નિરુપમ, ઉપમાવગરનુ
अनुपमा, स्त्री કુમુદ નામના હાથીની સ્ત્રી
अनुपमेय, वि ઉપમા ન અપાય એવુ
अनुपयुक्त, वि અયુક્ત,ગેરઉપયોગી
अनुपयोग, पु નિરૂપયોગીપણુ
अनुपयोगिता, स्त्री વ્યર્થતા
अनुपरोध, पु અપક્ષપાત
अनुपस्कृत, वि કાચુ, અપૂર્ણ, સાફ કર્યા વગરનુ.
अनुपस्थायिन्, वि દૂર, છેટે.
अनुपातक, न જુઠુ બોલવુ, વ્યભિચાર, ચોરી વગેરે મોટુ પાપ કરવુ તે
अनुपान, न જે બીજાની સાથે મેળવીને ઓસડ ખાવામા આવતુ હોય તે પથ્ય, પરેજી
अनुपाय, वि ઉપાયહીન, લાચાર
अनुपार्श्व, वि બાજુનો, તરફનો
अनुपालन, न વ્રત, ધર્મ વગેરે યોગ્યરીતે પાળવા તે
अनुप्रास, पु શબ્દાલકાર, શબ્દ-સ્વર વર્ણની જે પુન પુન આવૃત્તિ થયા કરે છે તે
अनुप्लव, पु સોબતી, સહચર, દાસ, ચાકર
अनुवद्ध, वि સબદ્ધ,બાધેલુ,સબધી
अनुवध, पु શરૂઆત, આરભ, બાળક, બધન, અટકાવ, સ્થિતિ, દશા, સબધ, સગાઈ
अनुवधी, स्त्री હેડકી, તૃષા, તરસ
अनुवधिन्, वि દોરી અથવા ઉપકારથી બાધેલુ
अनुवल, न પાછળુ લશકર
अनुभव, पु અભ્યાસ-અવલોકન કર્યાથી મેળવેલુ જ્ઞાન, અવલોકન, તપાસ, પ્રયોગ, અભ્યાસ, માવરો ફળ, પરિણામ
अनुभाव, पु દૃઢ નિશ્ચય ખરાપણુ પરાક્રમ, અધિકારનુ તેજ-મોટાઈ

अनुभूत, वि. જ્ઞાત, જાણેલું; અનુભવ લીધેલું. [ મોટાઈ.
अनुभूति, स्त्री. અનુભવ; પ્રભાવ,
अनुमत, वि. સંમત, મંજૂર; સુખકારક, આનંદદાયક. पु.આશક.
अनुमति, स्त्री. સંમતિ, અનુમોદન, આજ્ઞા; ચૌદશના ભેળવાળી પૂનમ.
अनुमरण, न. પતિનું શરીર ન મળતાં તેની પાઘડી વગેરે વસ્તુ સાથે બળી મરવું–સતી થવું તે.
अनुमा, स्त्री. અનુમાન, તર્ક, અટકળ.
अनुमान, न. અનુમાન, તર્ક, અટકળ; તુલના, સરખાપણું. [ ષુ.
अनुमानोक्ति, स्त्री. અટકળનું ભાષ-
अनुमार्दव, न. દયા, અનુકંપા.
अनुमेय, वि. અનુમાનથી સિદ્ધ કરવા લાયક.
अनुमोद, पु. બીજાને સુખે સુખી, ખુશી. [ નાર.
अनुमोदक, वि. અભિપ્રાય આપ-
अनुमोदन, न. અભિપ્રાય આપવો તે, બીજાને સુખે સુખી.
अनुयातृ, पु. સેવતી, સાથી.
अनुयात्र,त्रे. સેવા, ચાકરી, ખીજમત.
अनुयुक्त, वि. ઠપકો દીધેલું.
अनुयुग, न. યુગાનુસાર, યુગપ્રમાણે.
अनुयोक्तृ, पु. પરીક્ષક, શિક્ષક.
अनुयोग,पु. પ્રશ્ન, સવાલ; તિરસ્કાર; મહેણું; ઠપકો; યત્ન.
अनुयोगकृत, पु. આચાર્ય, શિક્ષક, ગુરુ, વેદાદિ શિખવનાર.
अनुयोजन, न. પ્રશ્ન, સવાલ. [ યક.
अनुयोज्य, वि. નિંદ્ય, નિંદા કરવા લા-
अनुरक्त, वि. પ્રીતિયુક્ત, આનંદી.
अनुरक्ति, स्त्री. પ્રીતિ, આસક્તિ.
अनुरंजक, वि. આલ્હાદજનક, મનોહર. [ ળી કરવું તે.
अनुरंजन, न. પ્રીતિ કરવી તે; ખુ-
अनुरंजित, वि. આનંદિત.
अनुरणन, न. પ્રતિધ્વનિ, પડઘા; આકાશવાણી. [ તિવાળું.
अनुरत, वि. અનુરાગ વિશિષ્ટ, પ્રી-
अनुरस, पु. અપ્રધાન રસ; કોઇ પણ ખાટા પદાર્થ અથવા ફળમાં જરા માધુર્યતા હોય તે. [ કાંતવાસનું.
अनुरहस, वि. છાનું, ખાનગી, એ-
अनुराग, पु. અતિ પ્રીતિ; રતાશ.
अनुरागवत्, वि. માયાળુ, મમતાળુ, પ્રીતિવાળું.
अनुरागिणी, स्त्री. પ્રીતિવાળી સ્ત્રી.
अनुरागिन्, वि. અનુરાગયુક્ત, આશક થયેલો, પ્રીતિવાળો.
अनुरागिता, स्त्री. આનુરાગપણું, આશનાઈ, પ્રીતિ.
अनुराधा, स्त्री. સતરમું નક્ષત્ર.
अनुरुद्ध, वि. શાંત, ઠંડુ.
अनुरुहा, स्त्री. વનસ્પ૦ નાગરમોથા.
अनुरूप, वि. સદૃશ, આબેહુબ; લાયક, યોગ્ય, માફક. न. સરખાપણું, સમરૂપતા, એકરૂપતા.
अनुरोध, पु. અનુવર્તન, બીજાની મરજી પ્રમાણે ચાલવું; સ્વીકાર.
अनुरोधिन, वि. બીજાની મરજી પ્રમાણે ચાલનાર; કબૂલ કરનાર; શત્રુ, વિરોધી. [ કહેવું તે.
अनुलाप, पु. મુહુર્ભાષા, વારવાર
अनुलापित, वि. તુષ્ટ, તૃપ્ત.
अनुलास्य, पु. મયુર, મોર.

अनुतर्ष, पु. તૃષ્ણા, ઈચ્છા, આશા; તૃષા, તરસ; દારૂ પીવાનું વાસણ.

अनुताप, पु. પશ્ચાત્તાપ, પસ્તાવો.

अनुत्क, वि. દુઃખ, પીડા વગેરે-માથી છુટેલું.

अनुत्कर्ष, वि. ઉત્કર્ષ વગરનું.

अनुत्सेकिन्, वि. નમ્ર.

अनुत्तम, वि. અત્યુત્તમ, જેનાથી બીજું સરસ ન હોય તેવું.

अनुदर, वि. કૃશાંગ,પાતળુ, સુકાયલુ.

अनुदर्शन, न. મનન,ચિંતન,વિચાર.

अनुदार, वि. કૃપણ, કંજુસ

अनुध्यान, न. મનન,ચિંતન, વિચાર.

अनुध्वनि, पु. પ્રતિધ્વનિ, પડઘો; આકાશવાણી, આકાશમાં થતો શબ્દ.

अनुनय, पु. વિનય, પ્રણિપાત.

अनुनासिक, वि. •મોઢા તથા નાક બેઉમાંથી ઉચ્ચાર થતો હોય તે, જેમ કે, ઙ ઞ, ણ, ન, મ, વગેરે.

अनुप, वि. પાણીવાળુ, સજલ.

अनुपकारिन्, वि. કૃતઘ્ન, ઉપકાર ન કરનાર અથવા માનનાર.

अनुपकृत, वि. ઉપકાર કર્યાવગરનું.

अनुपज, न. આદ્રક, આદુ. ०

अनुपतन, न. પડવું તે, અનુસરવુંતે.

अनुपदिन्, पु. પગી, પગલે પગલે શોધ કરનાર. [જોડા.

अनुपदिना, स्त्री. પાદુકા, ખડા,

अनुपम, वि. નિરુપમ, ઉપમાવગરનું.

अनुपमा, स्त्री. કુમુદ નામના હાથીની સ્ત્રી.

अनुपमेय, वि. ઉપમા ન અપાય એવું.

अनुपयुक्त, वि. અયુક્ત,ગેરઉપયોગી.

अनुपयोग, पु. નિરૂપયોગીપણુ.

अनुपयोगिता, स्त्री. વ્યર્થતા.

अनुपरोध, पु. અપક્ષપાત.

अनुपस्कृत, वि. કાચું, અપૂર્ણ; સાફ કર્યા વગરનું.

अनुपस्थायिन्, वि. દૂર, છેટે.

अनुपातक, न. જુઠુ બોલવું, વ્યભિચાર, ચોરી વગેરે મોટું પાપ કરવું તે

अनुपान, न. જે ચીજની સાથે મેળવીને ઓષડ ખાવામાં આવતું હોય તે; પથ્ય, પરેજી.

अनुपाय, वि. ઉપાયહીન, લાચાર.

अनुपार्श्व, वि. બાજુનો, તરફનો.

अनुपालन, न. વ્રત, ધર્મ વગેરે યોગ્યરીતે પાળવા તે.

अनुप्रास, पु. શબ્દાલંકાર, શબ્દ-• સ્વર-વર્ણની જે પુન. પુનઃ આવૃત્તિ થયાં કરે છે તે.

अनुप्लव, पु. સોબતી, સહચર; દાસ, ચાકર.

अनुबद्ध, वि. સબદ્ધ,બાંધેલું; સબંધી.

अनुबंध, पु. શરૂઆત, આરંભ; બાળક; બંધન, અટકાવ; સ્થિતિ, દશા, સંબંધ, સગાઈ.

अनुबंधी, स्त्री. હેડકી; તૃષા, તરસ.

अनुबंधिन्, वि. દોરી અથવા ઉપકારથી બાંધેલું.

अनुबल, न. પાછળુ લશકર.

अनुभव, पु. અભ્યાસ–અવલોકન કર્યાથી મેળવેલું જ્ઞાન; અવલોકન, તપાસ, પ્રયોગ; અભ્યાસ, મહાવરો, ફળ, પરિણામ.

अनुभाव, पु. દૃઢ નિશ્ચય; ખરાપણું; પરાક્રમ; અધિકારનું તેજ–મોટાઈ.

अनुभूत, वि. જ્ઞાત, જાણેલું; અનુભવ લીધેલું. [ મોટાઈ.
अनुभूति, स्त्री. અનુભવ; પ્રભાવ,
अनुमत, वि. સંમત, મંજૂર; સુખકારક, આનંદદાયક. पु. આશક.
अनुमति, स्त्री. સંમતિ, અનુમોદન; આજ્ઞા; ચૌદશના ભેગવાળી પૂનમ.
अनुमरण, न. પતિનું શરીર ન મળતાં તેની પાઘડી વગેરે વસ્તુ સાથે બળી મરવું—સતી થવું તે.
अनुमा, स्त्री. અનુમાન, તર્ક, અટકળ.
अनुमान, न. અનુમાન, તર્ક, અટકળ; તુલના, સરખાપણું. [ ણ,
अनुमानोक्ति, स्त्री. અટકળનું ભાષ-
अनुमार्दव, न. દયા, અનુકંપા.
अनुमेय, वि. અનુમાનથી સિદ્ધ કરવા લાયક.
अनुमोद, पु. બીજાને સુખે સુખી, ખુશી. [ નાર.
अनुमोदक, वि. અભિપ્રાય આપ-
अनुमोदन, न. અભિપ્રાય આપવો તે, બીજાને સુખે સુખી.
अनुयात्, पु. સોબતી, સાથી.
अनुयात्र, क्ली. સેવા, ચાકરી, ખીજમત.
अनुयुक्त, वि. ઠપકો દીધેલું.
अनुयुग, न. યુગાનુસાર, યુગપ્રમાણે.
अनुयोक्तृ, पु. પરીક્ષક, શિક્ષક.
अनुयोग, पु. પ્રશ્ન, સવાલ; તિરસ્કાર; મહેણું; ઠપકો; યત્ન.
अनुयोगकृत, पु. આચાર્ય, શિક્ષક, ગુરુ, વેદાદિ શિખવનાર.
अनुयोजन, न. પ્રશ્ન, સવાલ. [ યક.
अनुयोज्य, वि. નિંદ્ય, નિંદા કરવા લા-
अनुरक्त, वि. પ્રીતિયુક્ત, આનંદી.
अनुरक्ति, स्त्री. પ્રીતિ, આસક્તિ.
अनुरंजक, वि. આહ્લાદજનક, મનોહર. [ શી કરવું તે.
अनुरंजन, न. પ્રીતિ કરવી તે; ખુ-
अनुरंजित, वि. આનંદિત.
अनुरणन, न. પ્રતિધ્વનિ, પડઘા; આકાશવાણી. [ તિવાળું.
अनुरत, वि. અનુરાગ વિશિષ્ટ, પ્રી-
अनुरस, पु. અપ્રધાન રસ; કોઈ પાણ ખાટા પદાર્થ અથવા ફળમાં જરા માધુર્યતા હોય તે. [ કાંતવાસનું.
अनुरहस, वि. છાનું, ખાનગી, એ-
अनुराग, पु. અતિ પ્રીતિ; રતાસ.
अनुरागवत्, वि. માયાળુ. મમતાળુ, પ્રીતિવાળું.
अनुरागिणी, स्त्री. પ્રીતિવાળી સ્ત્રી.
अनुरागिन्, वि. અનુરાગયુક્ત, આશક થયલો, પ્રીતિવાળો.
अनुरागिता, स्त्री. અનુરાગપણું, આશનાઈ, પ્રીતિ.
अनुराधा, स्त्री. સતરમું નક્ષત્ર.
अनुरुद्ध, वि. શાંત, ઘેર્યું.
अनुरुहा, स्त्री. વનસ્પ૦ નાગરમોથ.
अनुरूप, वि. સદશ, આબેહુબ; લાયક, યોગ્ય, માફક. न. સરખાપણું, સમરૂપતા, એકરૂપતા.
अनुरोध, पु. અનુવર્તન, બીજાની મરજી પ્રમાણે ચાલવું; સ્વીકાર.
अनुरोधिन, वि. બીજાની મરજી પ્રમાણે ચાલનાર; કબૂલ કરનાર; શત્રુ, વિરોધી. [ કહેવું તે.
अनुलाप, पु. મુહુર્ભાષા, વારવાર
अनुलापित, वि. તુષ્ટ, તૃપ્ત.
अनुलास्य, पु. મયુર, મોર.

अनुलिप्त, वि. લગાડેલુ, ચોપડેલુ.

अनुलेप, पु. } શરીરને ચંદનાદિ
अनुलेपन, न. } સુગંધી લગાડવી
તે, ઉટણુ વગેરે. [વર્ણસંકર.

अनुलोम, वि. યથાક્રમ, અનુક્રમે,

अनुलोमज-जन्मन्, वि. ઉંચ વર્ણના પુરુષથી પોતાથી ઉતરતા વર્ણની સ્ત્રીને થયલું સંતાન, વર્ણસંકર.

अनुवचन, न. સદુપદેશ, પ્રતિવચન.

अनुवत्सर, पु. વર્ષ,વરસ, સંવત્સર.

अनुवर्तन, न. અનુરોધ; પરિણામ, છેવટ; સંતોષ પમાડવો તે.

अनुवाक, पु. વેદાંશ, વેદનો ભાગ.

अनुवाक्या, स्त्री. વૈદિકસ્તોત્ર, વેદમંત્ર.

अनुवाद, पु. કુત્સિતાર્થ વાક્ય; સુહુર્ભાષા, વારંવાર બોલવું તે.

अनुवादक, वि. ભાષણ કરનાર.

अनुवारम्, अ. પુનઃપુનઃ, વારંવાર.

अनुवास, पु. } ગંધ, ઉટણુ; સુ-
अनुवासन,न. } વાસિત કરવું તે.

अनुवृत्ति, स्त्री. અનુરોધ શબ્દજુઓ; નકલ, અનુકરણ.

अनुवेश, पु. પ્રવેશ, મોટાભાઈના પહેલાં નાના ભાઈનાં લગ્ન થવાં તે.

अनुव्रजन, न. પોતાને ત્યાં આવેલો પરોણો જાય ત્યારે સત્કારપૂર્વક તેની સાથે થોડેસૂધી ચાલવુ તે. [વિરિતા, જુની શત્રુતા.

अनुशय, पु. પશ્ચાત્તાપ, ખેદ, પૂર્વ

अनुशर, पु. રાક્ષસ, દૈત્ય.

अनुशस्त्र, न. ઉપશસ્ત્ર

अनुशासक, वि. કાયદા કરનાર અધિકારી–અમલદાર.

अनुशासन, न. આદેશ, આજ્ઞા, હુકમ, કાયદો, કાનૂન.

अनुशासितृ, वि. કાયદા કરનાર.

अनुशिष्ट, पु. શિષ્ય, ચેલો.

अनुशीलन, न. વારંવાર યાદ કરવું તે.

अनुशोक, पु. મનસ્તાપ, ફીકર, પશ્ચાત્તાપ, ખેદ. [કરનાર.

अनुशोचक, वि. ખેદ–પશ્ચાતાપ

अनुशोचन, न. શોક, દુઃખ, અનુશોક શબ્દ જુઓ.

अनुशोचित, वि. દુઃખી, ખેદયુક્ત.

अनुश्रव, वि. વૈદિક; બુદ્ધિમાન.

अनुषंग, पु. દયા, સંબંધ, સમાગમ; પ્રણામ, કાર્ય કારણ સંબંધ.

अनुषंगिक, वि. કાર્ય કારણ સંબંધી, થનાર પરિણામને અનુસરનાર.

अनुष्टुभ्, (प्) स्त्री. આઠ અક્ષરવાળા છંદનુ નામ, સરસ્વતી.

अनुष्ण, वि. શીતળ, આળસુ. न. પદ્મ, કમળ.

अनुष्ठान, न. કર્મારંભ; હોમ હવન વગેરે કર્મો કરવાને પ્રવૃત્ત થવું તે.

अनुष्ठित, वि. સમારબ્ધ, શરૂ કરેલુ.

अनुसंधान, અનુવેષણ,તપાસ, શોધન, ચેષ્ટા.

अनुसरण, न. ગદ્દશીકરણ; વર્તન; પરિણામ, છેવટ.

अनुसार, पु. રીતિ, પદ્ધતિ; નિયમ, પરિણામ [સૂચવનાર.

अनुसूचक, वि. સૂચના કરનાર,

अनुस्मृ, ग. १. याद करवुं संभारवुं.
अनुस्वार, पु. बिंदु. (・) अक्षरनी उपर मींडुं मूकाय छे, एनो उच्चार नाकमांथी थायछे. [पमा.
अनुहार, पु. सदृशीकरण, नकल; उ-
अनुहार्य, न. मासिकश्राद्ध.
अनूक, पु. गतजन्म, पूर्वजन्म. न. कुळ; स्वभाव, शीळ.
अनूढ, वि. अविवाहित, वांढो, कुंवारो. स्त्री. (ढा) कुमारी, अविवाहिता. [लायक.
अनूच, पु. गुरु. वि. नाम न लेवा
अनून, } वि. अनिश्चित, समग्र,
अनूनक, } आखुं, सघळुं [पु. पाडो.
अनूप, वि. सजळ, पाणीवाळुं.
अनूपज, न. अद्रक, आदु. [ कनार.
अनूर, पु. सूर्यनो सारथि-रथ हांक-
अनूरसारथि, पु. सूर्य.
अनृजु, वि. वक्र, वांकुं. [ करवी ते.
अनृत, न. मिथ्या, असत्य; खेती
अनृतवादिन्, वि. जुठुं; जुठुं बोलनार, असत्य भाषिन.
अनृतोद्य, न. असत्य, खोटारुं जुठुं.
अनेक, वि. अनेक, एकथी वधारे,
अनेकज, पु. पक्षी. [ पुष्कळ
अनेकता, स्त्री. पुष्कळपणुं.
अनेकप, पु. हस्ती, हाथी.
अनेकपा, स्त्री. हाथणी.
अनेकविध, वि. घणीरीते-प्रकारे.
अनेकशफ, वि. काटेली खुरीवाळुं; द्विशफ.
अनेकशस्, अ. अनेक प्रकारे. [पथी
अनेकाकार, वि. अनेकरूपे, घणा रू-
अनेनस, वि. निर्दोष, निष्पापी.

अनेहस्, पु. समय, वखत, काळ.
अनेकांत, वि. चंचळ, अस्थिर.
अनैत्य, वि. अनित्य, फानी.
अनो, अ. निषेधार्थे, नहीं, ना.
अनोकह, पु. वृक्ष, झाड.
अनोंकृत, वि. नाकबूल करेलुं.
अंत, पु. नाश; मरणु; हद, सीमा. न. स्वरूप, निश्चय.
अंतःकरण, न. स्वांत, हृदय.
अंतःपट, पु. विवाह वखते वरकन्यानी आडे जे वस्त्रनो पडदो करेछे
अंतर्पातिन्, वि. मध्यवर्ती, वचलुं. [ति.
अंतःपुर, न. शुद्धांत; रणवास, राणीओ वगेरे पडदामां रहेनारी स्त्रीओनी रहेवानी जगा. [दासी.
अंतःपुरचरा, स्त्री. परिचारिका,
अंतःप्रकृति, स्त्री. अंतःकरण, दील,
अंतःप्रज्ञ, वि. आत्मज्ञानी. [ मन.
अंतःशरीर, न. आत्मा; अंतःकरण,
अंतःसत्वा, स्त्री. अंतरापत्या, गर्भ-
अंतःस्वेद, पु. हस्ती, हाथी [ वती.
अंतक, पु. धर्म, धर्मराज.
अंतकर, वि. हिंसक. जीव लेनार.
अंतकाल, पु. मरणनो वखत.
अंतग, वि. अवसानप्राप्त, मरेलुं.
अंततस्, अ. अंते, छेवटसुधी.
अंतर, अ. वचमांनुं, मध्यनुं, स्वीकार.
अंतर, न. मध्यप्रदेश, सीमा, हद, आच्छादन, ढांकणुं; छीद्र; जीव.
अंतरा, अ. मध्यभागे; विना, वगर.
अंतरात्मन्, न. जीव, प्राण, मन, अंतःकरण.
अंतरंग, वि. मनमांनुं, पोतानुं.
अंतरगता, स्त्री. मित्रता, दोस्ती.

अतरतम, वि. ઘણુંજ પાસેનું,સંબધવનું.
अंतरता, स्त्री. દૂરતા, ભિન્નતા.
अंतरापत्या, स्त्री. અંત:સત્વા શબ્દ
अंतराय, पु. વિઘ્ન, હરકત. [જુઓ.
अंतरिक्ष, न. આકાશ, આસમાન.
अंतरित, वि. મરેલુ; છુપાવેલું; સંતા-
अंतरीप, पु. દ્વીપ, ટાપૂ, બેટ. [ડેલું.
अंतरे, अ. મધ્યે, વચમાં. [ વાસ્તે.
अंतरेण, अ. વિના, વગર; માટે,
अंतर्गडु, वि. ગેરફાયદાનું.
अंतर्ज्वलन, न. મનોદુ:ખ, ફિકર,
अंतर्दहन,न. અફીણ કાહાડવું તે. [ચિંતા.
अंतर्द्वार, न. ચોર દરવાજો.
अंतर्धा, स्त्री. } તિરોધાન, સંતાઈ
अंतर्धान, न. } જવું તે. [કરવું તે.
अंतर्ध्यान, न. અંત:કરણમાં જે ધ્યાન
अंतर्यामिन्, वि. અંત:કરણમાં શોધ
કરનાર. पु. ઈશ્વર; જીવ; મન.
अंतर्लापिका, स्त्री. વાક્યમાં અક્ષરો
એવી રીતે ગોઠવેલા હોય કે તે-
માંથી થોડા અક્ષરો લઈએ તો
બીજો અર્થ નીકળે. [જુઓ.
अंतर्वत्नी, स्त्री. અંત:સત્વા શબ્દ
अंतर्वमि, पु. અજીર્ણ રોગ.
अंतर्वेदी, स्त्री. ગંગા અને યમુના
નદી વચ્ચેનો દેશ, એને દુઆબ
કહેછે. [ભારી.
अंतर्वेशिमक, पु. અંત:પુરનો કાર-
अंतर्हास, पु. છુપાણું, અભિમાન,
ગર્વ. वि. મનમાં હસનાર.
अंतर्हित, वि. અદૃશ્ય, ગુપ્ત.
अंतवत्, वि. નાશવત.
अंतवासिन्, } पु. શિષ્ય, ચેલો;
अंतावसायिन्, } ચંડાળ, હજામ.

अंतशय्या, स्त्री. મરણ; મરણ પ-
થારી; શ્મશાન.
अंतस्थ, वि. ગુપ્ત. અંદરનું.
अंति, स्त्री. મોટી બહેન (નાટકમાં).
अ. પાસે, સમીપ.
अंतिक, न. સમીપ દેશ.
अंतिका, स्त्री. ચુલ્લો; મોટી બહેન
(નાટકમાં). વનસ્પતિ શિકાકાઈ.
अंतिकात्, अ. અભિમુખ, સામે.
अंतिके, अ. નિકટ, પાસે. [પાસેનું.
अंतिम, वि. શેષ; છેવટનું, અતિ
अंतेवासिन, पु. શિષ્ય; ચંડાળ.
अंत्य, पु. ચડાળ; નાગરમોથ; અ-
ત્યનામની સોળમી સખ્યા. એક,
દશ, સો, હજારથી ગણતાં.
अंत्यकर्मन्, न. ઉત્તર ક્રિયા.
अंत्यज, पु. શુદ્ર, ધોબી, ભિલ,
કોલી વગેરે સાત પ્રકારનામાંનો
કોઈ એક.
अंत्यभ, न. મીન રાશિ; રેવતી નક્ષત્ર,
अंत्येष्टि, स्त्री. મરનારની પાછળ તેર
દિવસ સુધી પિંડદાન વગેરેની
થતી ક્રિયા.
अंत्र, न. આંતરડાં. [ ડકી.
अंत्रवृद्धि, स्त्री. આંતગળનું રોગ; હે-
अंत्राद, पु. ઉદરકીટ, પેટની અંદ-
રની જીવાત. [ગડબડાટ.
अंत्रकूज, पु. ઉદર શબ્દ, પેટમાં થતો
अंद्रिका, स्त्री. અતિકા, ચુલો.
अंदु, स्त्री. } નૂપુર ( ઝાંઝર ) ના જેવું
अंदुक, पु. } સ્ત્રીઓના પગનુ ઘરેણુ;
હાથીની પગે બાંધવાની સાંકળ.
अंध्, ग. १० આધળા થવુ, અંધાપો
આવવો.

अंध, न. અંધકાર, અંધારૂ; ઉદક, પાણી. वि. આંધળો.
अंधक, पु. અંધકદેશ, હાલ એને ગિરાર પ્રાંત કહેછે; રાજા-મુનિ-અને અસુરનું નામ છે. [સૂર્ય.
अंधकरिपु, पु. મહાદેવ; અગ્નિ; ચંદ્ર;
अंधकार, उ. અંધારૂં.
अंधता, स्त्री. અંધાપો.
अंधतामिस्र, न. અત્યંત અંધકાર; એકવીશ નર્ક માંહેલા એકનું નામ.
अंधस्, न. અન્ન; ભાત, રાંધેલા ધોખા.
अंधिका, स्त्री. રતાંધળાપણું; જુગાર; રાઇની એક જાત; શર્પવની એક
अंधु, पु. કૂપ, કુવો. [જાત.
अंधुल, पु. સરગવું ઝાડ.
अंध्र, पु. તેલંગણ દેશ; શિકારી,પારધી.
अन्न, पु. સૂર્ય, રાંધેલા ભાત, ખાવાના પદાર્થ. [ગલો.
अन्नकूट, पु. અન્નરાશિ, અન્નનો ઢ-
अन्नकोष्ट, न. કોઠાર, કોઠી.
अन्नगंधि, पु. અરુચીનું રોગ, અતિસાર, બદહજમી. [પાણી.
अन्नजल, न. અન્નોદક, અન્ન અને
अन्नद, वि. અન્ન દેનાર–આપનાર.
अन्नदा, स्त्री. પાર્વતી, દુર્ગાદેવી.
अन्नप्राशन, न. બાળકને પ્રથમ અન્ન ખવરાવવું તે, બોટણુ.
अन्नपूर्णा, स्त्री. અન્ન પુરૂં પાડનાર દેવી, પાર્વતી, દુર્ગા.
अन्नरस, पु. ભાત, શુક્ર, રેત.
अन्नविकार, पु. શુક્ર; મળ.
अन्नाद, वि. અન્નભક્ષક. पु. વિષ્ણુ.
अन्नायिन्, वि. બુભુક્ષુ,ક્ષુધાતુર,ભૂખ્યો.

अन्य, वि. પર, પારકો, બીજો. स्त्री. (न्या) છોકરી.
अन्यगामिन्, वि. વ્યભિચારી.
अन्यत्, वि. બીજું.
अन्यतम, वि. ભિન્નતમ, અન્ય, જુદું.
अन्यतस्, अ. અન્યપ્રકારે, બીજીરીતે.
अन्यतर, वि. બેમાંથી એક.
अन्यत्र, अ. અન્યસ્મિન્,બીજે ઠેકાણે.
अन्यथा, अ. વિપરીત, પરાર્થ; દુષ્ટ; જુદાઈથી. [થ્યા ભાવના.
अन्यथाख्याति, स्त्री. આત્માની મિ-
अन्यदा, अ. કાલાન્તરે, બીજી વખતે.
अन्यदीय, वि. પારકાનું, બીજાનું.
अन्यपुष्टा, स्त्री. કોકિલ-કોયલપક્ષી.
अन्यपूर्वा, स्त्री. એકની સાથે વિવાહ (વાગ્દાન) કરી બીજાને પરણાવેલી કન્યા.
अन्यभृता, स्त्री. કોકિલ, કોયલ. (એવું કહેવાય છે કે, કાગડો કોયલના ઇંડા ઉપર બેશી તેને સેવે છે.)
अन्यथावादिन्, वि. ઢંગ ધડાવગરનું બોલનાર, (ન્યાયમાં).
अन्याय, पु. અનીતિ, નીતિમાર્ગ છોડીને ચાલવું તે; જુલમ. [નાર.
अन्यायिन्, वि. દુર્વૃત્ત, અન્યાય કર-
अन्याय्य, वि. અનુચિત, અયોગ્ય.
अन्यून, वि. સંપૂર્ણ. [બે દહાડે.
अन्येद्युस्, अ. પરેદ્યુઃ,એકાંતરે, બી-
अन्येद्युष्क, पु. એકાંતરીઓ તાવ.
अन्योन्य, वि. ઉભયતઃ, પરસ્પર.
अन्वक्ष, वि. દેખીતું. [જનાર.
अन्वज्य, वि. પશ્ચાદ્ગામી, પાછળ
अन्वय, पु. વંશ, કુળ; પદનો યોગ સંબંધ.

अन्वयज्ञ, पु. કુલાચાર્ય, પેઢી જાણનાર. (ભાટવગેરે.)
अन्ववाय, पु. વંશ, પેઢી, સંતતી.
अन्ववेक्षा, स्त्री. ધ્યાન, લક્ષ; રાહ જોવી તે.
अन्वष्टका, स्त्री. માગસર, પોષ, માહા, ફાગણ અને ભાદરવા મહીનાની વદ ૯ ને દીને માતાનું શ્રાદ્ધ કરવામાં આવે છે તે.
अन्वह, अ. નિત્ય, હમેશ.
अन्वाचय, वि. સંયુક્ત, મળેલું; અન્વય–જોડણી કરનાર.
अन्वाधि, पु. પ્રતિનિધિ; અનામત મુકેલી વસ્તુ; જામીનગીરી.
अन्वाधेय, न. લગ્ન થયા પછી મરના સગાંવહાલાંઓ તરફથી કન્યાને અપાતા ઘરેણાં પૈસા વગેરે.
अन्वायतन, वि. પહોળું.
अन्वारोहण, न. પતિના શબ સાથે અથવા પાછળથી સતી થવું તે.
अन्वासन, न. અનુશોચન, પશ્ચાત્તાપ; દુઃખ, કષ્ટ, શિલ્પાદિ ગૃહ, કારખાનું; ચાકરી, નોકરી.
अन्वाहार्य, उ. માસિકશ્રાદ્ધ, મરનારની પાછળ એક વરસ સુધી દરમાસે શ્રાદ્ધ થાય છે તે.
अन्वाहिक, वि. રોજનું, હમેશનું.
अन्वाहित, पु. બીજા માણસને આપવાને માટે અનામત રાખેલું હોય તે.
अन्वित, वि. યુક્ત, મળેલું.
अन्विष्ट, वि. અન્વેષિત, શોધેલું.
अन्वीत, वि. યુક્ત, મળેલું.
अन्वीक्षण, न. } શોધ, તપાસ; મુ-
अन्वीक्षा, स्त्री. } વિચાર, વિકલ્પ.
अन्वेषण, पु. શોધ, તપાસ.
अन्वेषिन्, } वि. અનુસંધાયી, શોધ
अन्वेष्टृ, } કરનાર.
अप्, स्त्री. જળ, પાણી, આપ.
अप, अ. ઉપસર્ગ છે; નીચે; દૂર; નઠારું, નીચ, અધમ; ઉલટું; ત્યાગ, વિયોગ.
अपकरण, न. અનિષ્ટકરણ, ખરાબ કરવું તે.
अपकर्तृ, वि. શત્રુ, અનિષ્ટ કરનાર.
अपकर्मन्, न. દુષ્ક્રિયા, ખરાબ કામ, બળાત્કાર, જુલમ.
अपकार, पु. અનિષ્ટ, નુકશાન; દ્વેષ, વૈર.
अपकारिन्, वि. અપકાર કરનાર.
अपकीर्ति, स्त्री. અપયશ, બદનામી.
अपकृष्ट, वि. અધમ, નીચ, પામર, ખરાબ.
अपकृष्टता, स्त्री. અધમ–નીચપણું.
अपक्क, वि. કાચું, પાકવા ઉપર ન આવેલું.
अपक्रोश, पु. નિંદા, બદનામી, નિર્ભર્ત્સના.
अपक्ष, वि. વિપક્ષ, પ્રતિકૂલ, શત્રુ.
अपक्षता, स्त्री. વૈર, શત્રુત્વ.
अपक्षय, पु. નાશ, બરબાદી.
अपक्षिप्त, वि. નીચે નાખેલું.
अपक्षीण, वि. વિનષ્ટ, નાશ પામેલું.
अपगत, वि. મૃત, મરેલું; ગયલું.
अपगम, पु. પલાયન, સંબંધ છોડીને નાશી જવું તે; મૃત્યુ પામવું તે.
अपगा, स्त्री. આપગા, નદી.
अपघन, पु. અવયવ, શરીરના ભાગ.
अपघात, पु. હત્યા, ખુની.
अपघातिन्, वि. હન્તા, મારનાર,

अपचय, पु. क्षति, નુકસાન, નાશ.
अपचायित, वि. પૂજીત, આદરમાન આપેલુ. [ અપરાધ, ગુન્હો;
अपचार, पु. અજીર્ણ રોગ; મૃત્યુ;
अपचिति, स्त्री. નાશ, નુકસાન; સત્કાર, આદર; વ્યય, ખર્ચ; દાન.
अपची, स्त्री. કંઠમાલાનો રોગ.
अपचीयमान, वि. નાશકારક.
अपचेतृ, पु. વ્યયશીલ, ઉડાઊ.
अपटी, स्त्री. વસ્ત્ર, પડદો, કનાત.
अपटीक्षेप, पु. પડદો ખસાડીને રંગભૂમી (સ્ટેજ) ઉપર આવવું તે.
अपटु, वि. અનાડી, જડ, રોગી.
अपत्य, न. સંતાન, બાલ બચ્ચાં
अपत्यविक्रयिन्, पु. પોતાના સતાનને વેચનાર પુરૂષ.
अपत्यशत्रु, पु. ખેકડો; કરચલો; નાગ, એ પોતાના બચ્ચાને ખાઈ જાયછે.
अपत्रप, वि. નિર્લજ્જ, બેશરમ
अपत्रपिष्णु, वि. શરમાલ.
अपथ, वि. સરીઆમ રસ્તાવગરનો. पु. આડો રસ્તો, દુર્ગમ રસ્તો.
अपथ्य, वि. રોગને વધારનાર ( તેલ ખટાશ વગેરે. )
अपद, वि. પગવગરનો; સ્થાન-ઠેકાણા વગરનુ. पु. સર્પની એક જાત.
अपदेवता, स्त्री. પિશાચ વગેરે
अपदेश, पु. ખ્યાતિ, યશ; કપટ, છલ; પ્રશસા, વખાણ;નિશાન;વેષ, રોગ.
अपद्रव्य, न. મલિનપણું.
अपध्यान, न. દુર્ચિતન, ખરાબ વિચાર.
अपध्वंस, पु. માનભગ, અનાદર, અપમાન.
अपनय, पु. } ખંડન; મરણ; પાછું
अपनयन, न. } લેવું; કરજમાંથી મુક્ત થવું.
अपनस, वि. નકટો, નાક વગરનો.
अपनाम, पु. નિંદા સૂચક નામ, ખરાબ નામ.
अपनुत्ति, स्त्री.-द,-नोद, पुं. नोदन,न. પાછું લેનાર અથવા મોકલનાર; પ્રાયશ્ચિત્ત કરવું તે; દૂરીકરણ, દૂર કરવું તે; ખડન, તોડવું તે.
अपपात्रित, वि. નાત-જાત બહાર.
अपभाषण, न. દુર્વાક્ય,ખરાબ શબ્દો.
अपभी, वि. નિર્ભય, ધાસ્તીનગરનું.
अपभ्रंश, पु. અશુદ્ધ ભાષા, એક ભાષામાંથી બીજામાં કાંઈક રૂપાંતરથી દાખલ થયલો શબ્દ.
अपम, पु. કાંતિ, ચમક. वि. છેવું.
अपमर्श, पु. સ્પર્શ. [ નલંન.
अपमान, पु. અવજ્ઞા, અપમાન, મા-
अपमानिन्, वि. માનહીન, અપમાન કરેલુ. [ યક.
अपमान्य, वि. અપમાન કરવા લા-
अपमित्यक, न. ઋણ, કરજ.
अपमृत्यु, पु. અપઘાત મરણ, કાંઈ પણ રોગ અથવા વૃદ્ધાવસ્થા શિવાય થયલુ મરણ.
अपयशस्, न. અપકીર્તિ, બદનામી.
अपयान, न. પલાયન, ભાગી-નાશી જવું તે. [स्त्री. (रा) પશ્ચિમ દિશા.
अपर, वि. ઈતર, અન્ય, બીજું.
अपरंच, अ. પુનરપિ, ફરીથી.
अपरता, स्त्री. વિરૂદ્ધતા. [ રામ.
अपरति, स्त्री. નિવૃત્તિ, વિરતિ, વિ-

अपांगक, पु. અઘાડો, આંખનો બહારનો ખૂણો. वि. અંગહીન.
अपाची, स्त्री. અવાચી, દક્ષિણ દિશા.
अपार्चीन, वि. દાક્ષણિક, વિપરીત.
अपाटव, न. રોગ; મૂર્ખાઇ.
अपाठ्य, वि. અપઠનીય, ન ભણવાલાયક. [લાયક.
अपात्र, न. કુપાત્ર, દાન ન કરવા
अपात्रीकरण, न. અયોગ્ય વર્તન, જેમ કે બ્રાહ્મણ થઇને શૂદ્રની ચાકરી કરવી તે.
अपादान, न. પાંચમી વિભક્તિનો અર્થ છે, જેમ કે ઘરમાંથી નીકળ્યો, અહીં ઘર એ અપાદાન છે.
अपान, उ. ગુદદ્વાર, ગાંડ; ગુદાદ્વારે પવનનું છૂટવું તે. [દેવતા.
अपांनाथ, पु. સમુદ્ર, સાગર; વરૂણ
अपाप, वि. નિષ્પાપી. [દેવતા.
अपांपति, पु. સમુદ્ર, સાગર; વરૂણ
अपांपित्त, न. અગ્નિ; ચિત્રકનું ઝાડ.
अपापिन्, वि. નિષ્પાપી.
अपामार्ग, पु. વનસ્પ૦ અઘાડો.
अपाय, पु. અપકાર, અપકૃતિ, વિશ્લેષ, જુદાઈ, પલાયન, ભાંગી જવું; યાત્રા, પ્રયાણ; મૃત્યુ.
अपार, वि. અપાર, પાર વગરનું. न. નદી વગેરેને પેલેપાર—સામેપાર.
अपारक, वि. અશક્ય, નાચાર. [થંક.
अपार्थ, वि. વ્યર્થ, નિરૂપયોગી, નિર-
अपावृत्त, वि. સ્વતન્ત્ર, સ્વચ્છંદી; આચ્છાદિત, ઢાંકેલુ, ખુલુ, હાકી મુકેલુ. [ઉઘાડ, ખુલુ.
अपावृत्त, वि. આચ્છાદન રહિત,
अपाश्रय, पु. આંગણા વગેરેમાં બેસવામાટે પાથરવાની જાજમ, શેત્રજી વગેરે. वि. અનાથ, દીન.
अपासंग, पु. બાણ—તીર રાખવાનો
अपासन, न. મારણ, વધ, ખુન [ભાથો.
अपासरण, न. ગમન, જવું તે.
अपासृत, वि. બહિર્ગત, ગયલું, ગત.
अपास्त, वि. ઉડાવેલું, ફેંકેલું,
अपि. ઉપસર્ગ છે; આહરણ, છીનવી લેવું; યથેચ્છાચાર; નિંદા; સભાવના; અનુજ્ઞા; અલ્પત્વ, પ્રશ્ન, શકા, એવ; વા, અથવા; અપિ, પણ; સત્ય, ચ. [ણેલું.
अपिगीर्ण, वि. સ્તુતિ કરેલુ, વખા-
अपिच, अ. એવ, આરીતે; ચ, અથવા, અપરંચ, બીજું પણ.
अपिच्छल, वि. સ્વચ્છ, નિર્મલ, સાફ.
अपितु, अ. કિંતુ, યદિ; યદ્યપિ, અગરજો. [ડીલોથી ન મળેલું.
अपितृक, वि. પોતે પેદા કરેલુ, વ-
अपिधान, न. ઢાંકણુ; અંતર્ધાન.
अपिशुन, वि. નિષ્કપટ, નીતિમાન.
अपीव्य, वि. અતિ સુંદર.
अपुच्छ, वि. પુછડી વગરનું.
अपुत्र, वि. પુત્રવગરનું.
अपुनर्भव, पु. નિર્વાણમુક્તિ, જન્મમરણથી છુટવું તે. [નહીં તે.
अपुराण, वि. અર્વાચીન, પ્રાચીન
अपुष्य, पु. ઉંબરાનું ઝાડ.
अपुष्पफल, पु. ફણસ અથવા ઉબરાનુ ઝાડ અથવા ફલ.
अपूज्य, वि. ન પૂજવા લાયક.
अपूप, पु. પિષ્ટક, લોટનો કરેલો ખાવાનો પદાર્થ.

**अपूप्य**, पु. આરો, લોટ, મેંદો.
**अपूर्णी**, स्त्री. કપાસનું ઝાડ.
**अपूर्ण**, वि. અધુરૂં. पु. શેષ, બાકી; અપૂર્ણાંક.
**अपूर्व**, वि. ઉત્તમ; કદી ન દીઠેલું [એવું.
**अपृक्त**, वि. અમિશ્રિત, મિશ્ર કર્યા-વગરનું. [કર્યા વગરનું.
**अपृष्ट**, वि. અજીજ્ઞાસિત, પૂછપાછ ન
**अपेक्षा**, स्त्री. ઈચ્છા; મનોરથ; ધ્યાન; જરૂરી, અગત્ય.
**अपेत**, वि. ગત, ગયેલું.
**अपेतराक्षसी**, स्त्री. તુલસીનું ઝાડ.
**अपेशल**, वि. અપટુ, મૂર્ખ, અનાડી.
**अपैशुन**, न. પ્રમાણીકતા, નેકી.
**अपोगंड**, वि. વિકૃતાંગ, વિરૂપ, કુરૂપ, બદશીકલ; બાળક.
**अपोह**, पु. તર્ક, કલ્પના; ત્યાગ.
**अपोहन**, पु. તર્ક, દલીલ.
**अपौरुष**, न. ગાંડાઇ; બીકણુતા.
**अप्तस्**, न. હોમ, હવન.
**अप्तु** पु. શરીર; અવયવ.
**अप्रस**, पु. જલ, ઉદક, પાણી.
**अप्पति**, पु. વરૂણ; સમુદ્ર.
**अप्पित्त**, न. અગ્નિ, આગ.
**अप्यय**, पु. ધ્વંસ, નાશ; શોષણ.
**अप्रकंपता**, स्त्री. સ્થિરપણું.
**अप्रकर्ष**, पु. અધમત્વ, ખરાબી.
**अप्रकांड**, पु. શાખારહિત વૃક્ષ, ડાળીવગરનું ઝાડ. न. ઝાડી.
**अप्रकाश**, वि. ગોપનીય, ગુપ્ત, છાનું.
**अप्रकृति**, स्त्री. બ્રહ્મ, પરમાત્માનું.
**अप्रकृष्ट**, पु. કાકપક્ષી, કાગડો. वि. અધમ, નીચ. [કોમળ.
**अप्रखर**, वि. જડબુદ્ધિ; સાત્વિક,
**अप्रगल्भ**, वि. નિગર્વી, અપ્રૌઢ.
**अप्रगुण**, वि. વ્યાકુલ, ભ્રમિષ્ટ.
**अप्रचुर**, वि. અલ્પ, થોડું.
**अप्रज**, वि. પ્રજાહીન, પ્રજાવગરનું.
**अप्रजाता**, स्त्री. वंध्या, વાંઝણી.
**अप्रतप्त**, वि. નીચ.
**अप्रतिकर**, वि. વિશ્વાસુ.
**अप्रतिपन्न**, वि. અમાન્ય, અવગણિત, માન આપવા નાલાયક.
**अप्रतिबंध**, वि. સ્વતંત્ર, મુખત્યાર.
**अप्रतिम**, वि. સર્વોત્કૃષ્ટ, સૌથી સરસ, અતુલ્ય.
**अप्रतिरथ**, पु. યુદ્ધયાત્રા, લડાઇમાં જવું તે; સામવેદ; મંગલ, કલ્યાણ.
**अप्रतिरूप**, वि. અતુલ્ય, સર્વોત્કૃષ્ટ.
**अप्रतिष्ठ**, वि. અકીર્તિમાન, આબરૂવગરનું; નિરૂપયોગી.
**अप्रतीत**, वि. અપ્રસિદ્ધ.
**अप्रतीति**, स्त्री. શંકા, વહેમ.
**अप्रत्यय**, पु. અવિશ્વાસ, બેવિશ્વાસ.
**अप्रत्यक्ष**, वि. અદૃશ્ય, ન દેખાય એવું.
**अप्रभ**, वि. ક્ષુલ્લક, હલકી પદવીનું.
**अप्रमत्त**, वि. સાવધાન, હોશીઆર.
**अप्रमाद**, पु. સાવધાની, હોશીઆરી.
**अप्रमेय**, वि. અસીમ, બેહદ.
**अप्रलंब**, वि. શીઘ્ર, જલદી, ત્વરાયુક્ત.
**अप्रशस्त**, वि. ખરાબ
**अप्रसन्न**, वि. અસંતુષ્ટ, નાખુશ.
**अप्रस्तुत**, वि. લજ્જીત; વ્યાકુળ.
**अप्राज्ञ**, वि. અજ્ઞાની, અજાણ.
**अप्राज्ञता**, स्त्री. અજ્ઞાન, મુર્ખાઈ.
**अप्रिय**, वि. નાપસંદ.
**अप्रौढा**, स्त्री. અવિવાહિતા, કુંવારી; તુરતની પરણેલી સ્ત્રી.

अप्सरा, स्त्री. સ્વર્ગવેશ્યા, ઉર્વશી, મેનકા, રંભા વગેરે, પરી.
अफल, वि. ફલવગરનું, વાંઝીઉં; વ્યર્થ.
अफला, स्त्री. ભોંય આમલી.
अफल्गु, वि. ફલપ્રદ, ફલદાર; ઉત્તમ.
अफुल्ल, •वि. અપ્રસ્ફુટિત, કળી, ન ઉઘડેલું, ન ખીલેલું.
अफेन, न. અફીણ. [જવું.
अव्, ग. १. બોલવું, શબ્દ કરવો;
अवद्ध, वि. નિરર્થક; બંધરહિત.
अवंधुर, वि. અપ્રિય.
अवंध, } वि. સફળ, ફલરૂપ, ફ-
अवंध्य, } લદાર. [બેવ.
अवल, वि. દુર્બલ, કમજોર, નિ-
अवला, स्त्री. સ્ત્રીમાત્ર, બાયડી;
अवाध, वि. તંદુરસ્ત, પીડા ઇત્યાદિથી રહિત.
अवीज, वि. બીજવગરનું.
अवीजा, स्त्री. બેદાણા, કિસમિસ.
अवुद्धि, स्त्री. મૂર્ખાઈ, અજ્ઞાનતા.
अवुध, वि. મૂર્ખ, અજ્ઞાની, અપંડિત.
अवोध, वि. મૂર્ખ, બેવકુફ, અજ્ઞાની.
अब्ज, पु. ચંદ્ર; ધન્વન્તરિ વૈદ. न. કમલ; કપૂર, શંખ; દશમી સખ્યા, १०००००००० [રહેવાની જગા.
अब्जकर्णिका, स्त्री. કમળમાં બીજ
अब्जज-भव, पु. બ્રહ્મા.
अब्जदृश, नयन,-नेत्र, वि. કમળાક્ષી. કમળના જેવી આંખવાળુ.
अब्जयोनि, पु. બ્રહ્મા.
अब्जवाहन, पु. શિવ, મહાદેવ.
अब्जाहस्त, पु. સૂર્ય.
अब्जाट, न. ૧નરર૦ વાળો.
अब्जिनी, स्त्री. નલિની, કમલિની; કમલસમૂહ, પદ્મસમૂહ; લક્ષ્મી.
अब्जिनीपति, पु. સૂર્ય.
अब्द, पु. વર્ષ, સંવત્સર; મેઘ, વરસાદ; વનસ્પતિ નાગરમોથા; પર્વતનું નામ છે. [છે તે.
अब्दनाद, पु. તાંદળજો. (ભાજી થાય
अब्दशत, न. વર્ષશત, સદી, સૈકું.
अब्दार्ध, न. અર્ધ વર્ષ, છ મહિના.
अब्दिक, वि. વાર્ષિક, સાંવત્સરિક.
अब्दुर्ग, न. પાણીમાં બાંધેલો કિલ્લો.
अब्धि, पु. સમુદ્ર, સાગર.
अब्धिकफ, पु. સમુદ્રફીણ.
अब्धिज, पु. અશ્વિનીકુમાર वि. સમુદ્રમાંથી ઉત્પન્ન થયલું.
अब्धिजा, स्त्री. દારૂ.
अब्धिद्वीपा, स्त्री. પૃથ્વી, જમીન.
अब्धिमंडूकी, स्त्री. મોતીની છીપ.
अब्ध्यग्नि, पु. સમુદ્રાગ્નિ, વાડવાનલ.
अब्भक्ष, पु. નાગ. वि. પાણીથી ગુજરો કરનાર.
अभ्र, पु. સાગર. न. મેઘ, અભ્રક.
अभ्रमातंग, पु. ઐરાવત હાથી.
अभ्रि, स्त्री. પાણી કાઢી નાખવાનું લાકડાનુ વાસણ.
अभ्, ग. १. બોલવું, ઉચ્ચારવું; જવું.
अभक्त, वि. ભક્તિ ન કરનાર.
अभक्ति, स्त्री. અવિશ્વાસ. [ મંગળ.
अभद्र, न. અકલ્યાણ. वि. નીચ, અ-
अभय, न. વાળાનાં મૂળ. वि. નિર્ભય.
अभया, स्त्री. દુર્ગા; ૧ન૦ મંટણ.
अभयडिंडिम, पु. રણદુંદુભિ.
अभर्तृका, स्त्री. વિધવા સ્ત્રી. [ય તે.
अभय, पु. પ્રલય, નાશ, દેખાવ ન હો-

अभव्य, त्रि ખુરો ન પેદા થયલુ અસદાચારી, દુરાચારી
अभाव, पु મૃત્યુ નાસ્તિકપણુ
अभावा, स्त्री ઓળો, પડછાયો
अभाषण, न મૌન, ન બોલવુ તે
अभि, अ શ્રેષ્ઠપણુ વારવાર ઈચ્છા ધર્ષણ, ભિન્નભાવ
अभिक, वि કામવાળો લુચ્ચો
अभिक्रम, पु શરૂઆત, આરભ
अभिकाक्षा, स्त्री ઇચ્છા, ખાહેશ
अभिकाक्षित, वि ઈચ્છેલુ
अभिकाक्षिन्, वि ઇચ્છનાર
अभिकाम, पु પ્રીતિ, પ્રેમ
अभिख्या, स्त्री નામ શોભા કીર્તિ
अभिगत, वि હાજર, આવેલુ અથવા ગયલુ
अभिग्रस्त, वि જીતેલુ, પરાભવકરેલુ
अभिग्रह, पु હુમલો ચોરી
अभिग्रहण, न છીનવી લેવુ તે, લુટ
अभिघात, पु લાકડી વગેરેથી મારવુ તે, સ્પર્શ કરવુ-અડકવુ તે
अभिघातिन्, पु શત્રુ દ્વેષી
अभिघार, पु હવિ હોમમા નાખવાની ચીજ ઘી
अभिचर, पु દાસ સેવક
अभिचार, पु મારણ મોહન વગેરે જાદુવિદ્યા ઇદ્રજાલ
अभिचैद्य, पु શિશુપાલ રાજા
अभिजन, पु વશ ખાનદાન, સ્વદેશ, કીર્તિ, સભા, કુલશ્રેષ્ઠ
अभिजात वि કુલીન, સુદર, લાયક, પડિત નીતિમાન
अभिज्ञ, वि કુશલ બુદ્ધિમાન
अभिज्ञता, स्त्री પડિતાઈ દાનાઈ
अभिधा, स्त्री અભિધાન નામ
अभिधान, पु નામ, અભિધાન, શબ્દકોશ [હુકમ
अभिधित्सा, स्त्री આજ્ઞા હુકમ,
अभिधेय, न નામ, સજ્ઞા સકેતવાચક શબ્દ
अभिध्या, } स्त्री ઇચ્છા
अभिनदा, }
अभिनय, पु શોભા સભ્યતા,નમ્રતા
अभिनव, वि નૂતન નવુ હોશ વખાણવા લાયક [દ્રમા ચઢવુ તે
अभिनिर्याण, न યાત્રા પ્રયાણ યુ
अभिनिवेश, पु મનોનિવેશ એકનિષ્ઠતા આગ્રહ
अभिनिष्पत्ति स्त्री અત સમાપ્તિ
अभिनीत, वि નીતિમાન, ઉતાવળુ, ઠપાળુ ક્રોધી [ર સ્નેહ, પ્રીતિ
अभिनाति, स्त्री હાવભાવ અગહા-
अभिन्न, वि ભરપુ એકરૂપ પુ પૂર્ણાંક (ગણિતમા)
अभिन्नता स्त्री એકરૂપતા અભેદ
अभिपन्न, वि અન્યાયી અપરાધી
अभिप्रणय, पु [illegible] [illegible]
अभिप्रणात वि શાત પ્રસન્ન ખુશ
अभिप्राय पु મનનો આશય હેતુ ઇચ્છા [સુન્દર
अभिप्रेत, न તાત્પર્ય वि મરજી
अभिभव, पु તિરસ્કાર પરાભવ
अभिभावकता स्त्री સહાયતા મદદ
अभिभाषिन्, वि વક્તા બોલનાર
अभिभूत, वि અજ્ઞાની, મૂર્ખ
अभिभूति स्त्री અનાદર બેઈજ્જતી
अभिमत वि સમત માન્ય ઇચ્છિત न આજ્ઞા સ્વીકાર

अभिमतता, स्त्री. સ્વીકાર, મરજી.
अभिमंत्रण, न. આહ્વાન, બોલાવવુ તે.
अभिमनस्क, वि. લક્ષ-ધ્યાન આપનાર, તત્પર.
अभिमन्यु, पु. અર્જુનનો પુત્ર.
अभिमर, पु. લડાઈ; બંધન, હિંસા; વિશ્વાસઘાત.
अभिमर्द, पु. લડાઈ, યુદ્ધ.
अभिमर्षण, न. ઘસવું તે, માંજવું તે.
अभिमान, पु. અહંકાર, વધ, જ્ઞાન; પ્રેમ.
अभिमानित, न. રતિક્રિયા, મૈથુન, સ્ત્રીસંગ.
अभिमानिता, स्त्री. મગરૂબી.
अभिमानिन्, वि. અભિમાનયુક્ત, ગર્વિષ્ટ.
अभिमाय, वि. મૂર્ખ, અજ્ઞાની.
अभिमुख, वि. વિદ્યમાન, હાજર.
अभियोक्तृ, वि. ફરિયાદી.
अभियोग, वि. ચઢાઈ, હલ્લો.
अभिरति, स्त्री. અનુરાગ, આસક્તિ
अभिराम, वि. મનોહર, સુંદર.
अभिरुचि, स्त्री. ઈચ્છા, તેજ, આશા, સ્વાદ.
अभिरूप, पु. પંડિત; કામદેવ, ચંદ્ર; શિવ, વિષ્ણુ. वि. મનોહર, સુંદર, વિદ્વાન; આનંદી.
अभिलाप, } पु. અનુરાગ, ઈચ્છા.
अभिलास, }
अभिवदन, न. વંદન.
अभिव्यक्त, वि. સ્પષ્ટ, ઉઘાડું.
अभिशापन, न. કલંક, આળ.
अभिशस्त, वि. વ્યભિચારથી કલંકિત કરેલુ, પાપી, દુરાચરણી.
अभिषंग, पु. આલિંગન, પરાજય, નોગન શોક; ગમ્મત; આળ.
अभिषुत, न. સોમવતાનો રસ, કાંજી.
अभिषेक, पु. મંત્રપૂર્વક સ્નાન, શાંતિસ્નાન.
अभिसंताप, पु. યુદ્ધ, લઢાઈ.
अभिसंघ, वि. આસક્ત. पु. ઠગી, ઠગારો.
अभिसंधान, न. } ઠગવું; ઉદ્દેશ;
अभिसंधि, पु. } આસક્તિ; ગરજ.
अभिसंपात, पु. સંગ્રામ, યુદ્ધ, શાપ.
अभिसंबंध, पु. આપ્તપણુ, સ્ત્રી-પુરુષ સમ્બંધ, સાધો.
अभिसर, पु. અનુચર, ચાકર, મદદગાર, મોબતી.
अभिसर्जन, न. દાન; વધ.
अभिसाय, अ. સંધ્યાકાળ
अभिसार, पु. નાયકનુ નાયકાનેમાટે સંકેતસ્થાને જવું તે, બળ, સામર્થ્ય, યુદ્ધ, સમર.
अभिसारिका, स्त्री. એક નાયિકા.
अभिहत, वि. પરાભૂત, જીતેલુ
अभिहार, पु. ચોરી, લુટ, હથીઆરબંધ થવુ તે, દારૂડીઓ.
अभिहित, वि. કહેલુ; પ્રકાશિત.
अभिहितत्व, न. વચન, વાક્ય.
अभी, वि. નિર્ભય.
अभीक, पु. કવિ, સ્વામી, પતિ वि. કામાસક્ત, નિર્ભય, નિર્દય, ઉત્સુક
अभीत, वि. નિ:શંક, ભયરહિત.
अभीति, स्त्री. અભય, નિડરપણું
अभीप्सित, वि. વાંછિત, પ્રિય.
अभीर, पु. આભીર, ગોવાળ, ગવળી.
अभीरु, पु. ભૈરવ. वि. નિર્ભય
अभीशु, पु. લગામ; કિરણ; અનુરાગ. स्त्री. આંગળી.

अभीषु, पु. ઉપલો શબ્દ જુઓ; મ-નોવિકાર; પ્રેમ, પ્રીતિ. [વિલાસી.
अभीषुमत्, वि. કાંતિમાન; ઇશ્કી,
अभुग्न, वि. સરળ, સિધું, નિરોગી.
अभूयिष्ट, वि. અલ્પ, થોડું.
अभृत्रिम, वि. નિરાશ્રિત, અનાથ.
अभेद, वि. ભેદરહિત, સરખું. पु. એ-કયતા; સરખાઈ.
अभेद्य, न. હિરો. वि. ન ભેદાય એવું.
अभ्यंग, पु. સુગંધી પદાર્થો.
अभ्यग्र, वि. પાસેનું, નજદીકનું.
अभ्यनुज्ञा, स्त्री. સંમતી; આજ્ઞા.
अभ्यमित, वि. રોગી, બીમાર, આ-
अभ्यर्चा, स्त्री. પૂજા, અર્ચા. [જારી.
अभ्यर्थना, स्त्री. પ્રાર્થના, અરજ.
अभ्यर्हित, वि. પૂજ્ય; લાયક.
अभ्यवहरण, न. } ભક્ષણ, ભોજન,
अभ्यवहार, पु. } ખોરાક. [વું તે
अभ्यसन, न. અભ્યાસ કરવો-શિખ.
अभ्यसूया, स्त्री. અદેખાઈ. [કરેલુ
अभ्यस्त, वि. શિક્ષિત, શિખેલુ; મોઢે
अभ्याख्यान, न. આરોપ, તોહમત.
अभ्यागत, पु. અતિથિ, પરોણો, મે-હેમાન. वि. આગત, આવેલું.
अभ्यागम, पु. } આગમન; મારવું;
अभ्यागमन, न. } યુદ્ધ; નજદીક
अभ्याघात, पु. મારામારી, દંગો.
अभ्यादान, न. પ્રારંભ, શરૂઆત.
अभ्यापात, पु. સંકટ, આપત્તિ, વિ-
अभ्यामर्द, पु. સંગ્રામ, યુદ્ધ. [પત્તિ.
अभ्यारा-स, पु. આવૃત્તિ; મહાવરો; અધ્યયન. वि. સમીપ, પાસેનું.
अभ्यासयोग, पु. યોગાભ્યાસ.
अभ्याहार, पु. ચોરી; લુટ; આહાર.
अभ्युदय, पु. ભાગ્યોદય, ચઢતી.
अभ्युदित, वि. સમારંભ કરેલું; ઉ-દય થયલું. [મળેલું.
अभ्युद्यत, वि. તૈયાર; માગ્યાવગર
अभ्युपगत, वि. સ્વીકૃત; પાસે આ-વેલુ, હાજર; સરખું, તુલ્ય.
अभ्युपगम, पु. સ્વીકાર, કબૂલ; સ-રખાપણું, તુલના; મનન, વિચાર.
अभ्युपपत्ति, स्त्री. મેહેરબાની; પ્રીતિ.
अभ्युपपन्न, वि. કબૂલ-મજુરકરનાર.
अभ्युपाय, पु. ઉપાય, ઉપચાર; અં-ગીકાર; વચન, કબૂલાત.
अभ्युपायन, न. લાંચ, રૂશવત.
अभ्युपेत्य, वि. સ્વીકૃત, કબૂલ કરેલું, હાજર.
अभ्युष, पु. ઘઉં-બાજરીનો રોટલો.
अभ्युह-यूह, पु. તર્ક; વાદવિવાદ.
अभ्यूष, } पु. અભ્યુષ શબ્દ જુઓ.
अभ्योष, }
अभ्र्, ग. १. જવું. [અભ્રક ધાતુ.
अभ्र, न. આકાશ; વરસાદ; સોનુ,
अभ्रक, न. અભ્રક ધાતુ.
अभ्रंकष, पु. વાયુ. वि. ઘણું ઉચુ.
अभ्रपटल, न. અભ્રક.
अभ्रपिशाच, पु. રાહુગ્રહ.
अभ्रपुष्प, न. જલ, પાણી. [હિન.
अभ्रम, पु. નિશ્ચયપણું. वि. ભ્રમર-
अभ्रमातंग, पु. ઐરાવત હાથી.
अभ्रमाला, स्त्री. મેઘસમૂહ, વાદળા.
अभ्रमांसी, स्त्री. જટામાંસી.
अभ्रमु. स्त्री. ઐરાવત હાથીની સ્ત્રી.
अभ्रंलिह, पु. વાયુ.
अभ्रसार, पु. કપૂર.
अभ्रावकाश, पु. મેઘ, વરસાદ.

अभ्रि-भ्री, स्त्री. લાકડાનું વાવણ.
अभ्रिय, वि. વાદળથી ઉત્પન્ન થયેલું.
अभ्रेष, पु. ન્યાય, નીતિ, યોગ્યતા.
अभ्रोत्थ, न. ઇંદ્રનું વજ્ર.
अम्, ग. १. ગમન કરવું, જવું, ચાકરી કરવી. [કાચું.
अम, अ. શીઘ્રતા, થોડું, રોગ. वि.
अमंगल, न. અશુભ, નઠારૂં. पु. એરંડીઆનું ઝાડ वि. અનિષ્ટ. ખરાબ.
अमड, पु. એરંડીઆનું ઝાડ. [રાબ.
अमंडित, वि. ભૂષણ વગરનું
अमत, पु. રોગ, મૃત્યુ, સમય, વખત वि. અસમત, નામંજૂર.
अमति, स्त्री. કુમતિ, મૂર્ખાઇ. पु. સમય, કાલ; ચંદ્ર; ઠગારો.
अमत्र, न. વાસણ, હથીઆર.
अमंद, पु. વૃક્ષ, ઝાડ वि. મંદતા રહિત, ઉગ્ર, ભયંકર.
अमनि, स्त्री. માર્ગ, રસ્તો; ગતિ.
अमर, पु. દેવતા, દેવ, પારો. वि. અમર, મૃત્યુરહિત.
अमरता, स्त्री. } અમરપણું
अमरत्व, न. }
अमरतरु-दारु, पु. કલ્પવૃક્ષ.
अमरद्विज, पु. પૂજારી. [રાજા.
अमरपति, पु. ઇંદ્ર, દેવતાઓનો
अमररत्न, न. સ્ફાટિક, કાચ, બિલોર.
अमरलोक, पु. સ્વર્ગલોક.
अमरसिंह, पु. પ્રખ્યાત સંસ્કૃત અમરકોશનો કર્ત્તા, એ જૈનધર્મિ હતો, એમ કહેવાયછે કે, રાજા વિક્રમના નવ વિદ્વાનોમાંનો તે એક હતો. [ઇંદ્રની રાજધાની.
अमरा, स्त्री. દર્ભ; ગળો, અમરાવતી,
अमरापगा, स्त्री. ભાગીરથી, ગંગા.
अमरावती, स्त्री. ઇંદ્રની રાજધાની.
अमरेश, } पु. ઇંદ્ર, દેવતાઓનો
अमरेश्वर, } રાજા. [હિત, અમર.
अमर्त्य, पु. દેવતા, દેવ. वि. મરણ ર-
अमर्यादा, स्त्री. અયોગ્યતા; અનાદર.
अमर्ष, पु. ક્રોધ, અસહનતા.
अमर्षण, वि. ક્રોધી, અસહનશીલ
अमल, वि. સ્વચ્છ, સાફ. न. અભ્રક.
अमलपतत्रिन्, न. હંસપક્ષી.
अमला, स्त्री. લક્ષ્મી, ભોંયઆંબળી.
अमस, पु. સમય, વખત, મૂર્ખાઈ, નાદાની, રોગ.
अमा, स्त्री. અમાવાસ્યા. अ. નજીક, પાસેનું; સહવર્ત્તમાન.
अमात्य, पु. મંત્રી, સલાહકાર.
अमात्रवत्त्व, न. તત્ત્વ, સાર, ન્યૂનતા.
अमानन, न. અપમાન, અનાદર.
अमानस्य, न. પીડા, દુઃખ.
अमानिता, स्त्री. શરમ, નમ્રતા.
अमाम (मा) सी, } स्त्री. અમા-
अमावस्या वासी, } વાસ્યા, મહિના-
अमाव(वा)स्या, } ની છેલી તિથિ
अमाय, वि. વાસ્તવ્ય, સત્ય. [મિત
अमित, वि મલિન, ગંદુ, અપરિ-
अमितंपच, वि. શ્રીમંત, પૈસાદાર.
अमितौजस्, वि. શુરવીર.
अमित्र, पु. શત્રુ, દ્વેષી.
अमिन्, वि. રોગી, આજારી.
अमिष, न. સચાઇ, પ્રમાણિકપણું, લૌકીક સુખ.
अमीव, न. પાપ, દુઃખ, પીડા.
अमुक, वि. ફલાણું, અમુક.

अमुतस्, अ ज्यहांथी त्यांथी अर्थात एने लीधे
अमुत्र, अ परलोक, आवते जन्म
अमुष्य पुत्र, } पु खानदानी, कुलीन
अमुष्यायण, }
अमूर्त, वि निराकार पु शिव
अमूल, वि निर्मूल, मूळवगरनु
अमृत्य, वि मूरे न थाय एवु अमूल्य
अमृत, पु देवता, देव ईश्वर • धन्वन्तरी वि सुंदर अविनाशी न अमृत जेना पीवाथी माणस अमर थायछे पाणी घी यज्ञनी प्रसादी, दूध वगर मागे मळेली वस्तु, पारो जहेर, भात अनाज सोनु वच्छनाग औष
अमृतकर, पु चंद्र [ध' दोलत
अमृततरंगिणी, स्त्री चांदनी, चांदरणु [मृत पीनार
अमृतप, पु देवता, ईश्वर वि अ
अमृतफला, स्त्री द्राक्ष, द्राख
अमृतबधु, पु घोडो
अमृतरश्मि, पु चंद्र
अमृतरस, पु अमृत, गळी द्राक्ष
अमृतरसा, स्त्री गळी द्राक्ष, अंगुर
अमृतसारज, पु अपक्व शर्करा, का
अमृतसारजा, स्त्री शाकर [ कवी
अमृता, स्त्री दारू, घणी दवाओने अमृता कहे छे, जेम के, आमळी, हरडा, गळो, तुलसी वगैरे
अमृतांधस, पु देवता देव
अमृताहरण, पु गरुडपक्षी
अमृतोत्पन्ना स्त्री मक्षिका माख
अमृतोद्भव, पु आवळा
अमृतोपहिता, स्त्री चेपचिनी वन०
अमेध, वि बुद्धिरहित
अमेध्य, न विष्ठा, गु वि अपवित्र
अमेय, वि अप्रमेय अनंत, अपार
अमोक्ष, वि अमुक्त पु बंधी, कैद
अमोघ, वि सफळ स्त्री (घा) हरडा
अमोचन, न बंधन [वावडींग
अम्ब्, ग १ जवु, गमन करवु, बोलवु, शब्द करवो
अम्बक, न आंख ताबु, पिता
अम्बर, न आकाश कपडु, रू कपास अभ्रक, एक सुगंधी चीज
अम्बरद, न कपास, २ वि वस्त्र आपनार
अम्बरमणि, पु सूर्य [ वस्त्र
अम्बरयुग न पुरुषना पहेरवाना
अम्बरशैल, पु आकाशमां जेनु शिखर पहोंचतु होय एवो पर्वत
अम्बरस्थली, स्त्री पृथ्वी
अम्बरिष, } उ कडाइ युद्ध पु ग
अम्बरीष, } जातु नाम छ विष्णु, शिव सूर्य पश्चात्ताप
अम्बष्ठ, पु मानव, देशनु नाम छे
अम्बा, स्त्री मात, मा, देवी, पार्वती
अम्बालिका, स्त्री माता, मा पाण्डु तनी माता
अम्बिका, स्त्री पार्वती, माता धृतराष्ट्रनी माता
अम्बु, न पाणी, उदक
अम्बुकण, न जलबिंदु, पाणीनु एक टीपु
अम्बुकण्टक, } पु मगर मच्छ
अम्बुकिरात, }
अम्बुचर, वि जळचर
अम्बुचामर, न शेवाळ, लीन

अंवुज, पु. પદ્મ કમળ, વજ્ર. पु. કપૂર; ચંદ્ર; સારસ.
अंवुद, } अंवुधर, } पु. મેઘ, વાદળ.
अंवुधि, पु. સાગર. સમુદ્ર. [ વાદળ.
अंवुभृत्, पु. સમુદ્ર, સાગર; મેઘ,
अंवुर, पु. ઉમર. ઉબર.
अवुरह, न. કમળ. [ નાગરમોથ.
अंवुवाह, पु. મેઘ. વાદળ, વન०
अंवुसर्पिणी, स्त्री. જળો.
अंभस्, न. ઉદક, જળ, પાણી.
अमस्थ, वि. પાણીમાં રહેનાર.
अंभोज, न. કમલ. पु. ચંદ્ર, સારસપક્ષી. वि. પાણીમા પેદા થયલુ.
अंभोजनि, } अंभाजजनि, } पु.ચતુરાનન,બ્રહ્મા.
अंभोजिनी, स्त्री. પદ્મસમૂહ.
अंभोद, } अमोधर, } पु. જલધર, વાદળ.
अंभोधि, पु. સમુદ્ર
अंभोरुह, न. કમળ.
अम्र, पु. આંબાનુ ઝાડ. न. આંબો
अम्ल, वि. ખાટુ.न છાસ. पु.ખટાશ.
अम्लजंवीर, पु. લીંબુની એક જાત.
अम्लता, स्त्री. ખટાશ, ખટાઈ.
अम्लनिद्रा, स्त्री. આંબા હળદ; કપૂરકાચલી
अम्लपत्रा, स्त्री. ચુકાની ભાજી.
अम्लपित्त, न. પિત્તરોગ.
अम्लपूरक, पु. કોકમનુ ઝાડ, આબલીનું ઝાડ न. કોકમ; આબલી.
अम्लफल, न. આંબલી.
अम्लरस, पु. ખટાશ. वि. ખાટું.
अम्ललोणिका, स्त्री. લુણીની ભાજી, ચુકાની ભાજી.
अम्लवेतस, पु. ચુકાની ભાજી.
अम्लसार, पु. લીંબુ. न. કાંજી.
अम्लान, वि. સાફ, સ્વચ્છ.
अय्, ग. १. જવું.
अय, पु, સૌભાગ્ય, શુદૈવ.
अयति, स्त्री. નિયમ, સ્વભાવ.
अयतिन्, वि. લપટ.
अयनित , वि. સ્વતંત્ર, સ્વછંદી
अयथा, अ. અતુલ્ય, અયોગ્યરીતે.
अयथातथ, वि. અયોગ્ય, નાલાયક, વૃથા, નિરર્થક.
अयथार्थ, वि. અસત્ય. ખોટું; નાલાયક न. જુઠું, જુલમ.
अयथावत्, अ. અશુદ્ધ રીતે
अयन, न. માર્ગ, શાસ્ત્ર, રેખા, લીટી.
अयवत्, वि. દૈવવાન, નશીબવાન
अयशस्, } अयशस्य, } वि. અકીર્તિમાન, બદનામ. पु. અગ્નિ.
अयस्, न. લોઢુ, લોખંડ, પોલાદ.
अयस्कांत, पु. લોહચુંબક.
अयस्कार, पु. લોહકાર, લુહાર.
अयस्कुंभ, पु. લોખંડનુ વાસણ.
अयाथार्थ्य, न. નાલાયકી, નિરર્થકતા.
अयान, न. જન્મસ્વભાવ
अयानय, पु. ગ્રામ, ગામ; દેશવિશેષ.
अयास्, पु. અગ્નિ, દેવતા.
अयि, अ. પ્રશ્ન, અનુનય, સાન્તન, સમાધાન, ઉત્તેજન. [અનુચિતતા
अयुक्ति, स्त्री. નિર્યુક્તિ, અયોગ્યતા,
अयुग, वि. વિષમ, દુર્વંદ; એકલુ.
अयुगपद्, अ. અનુક્રમથી.

अयुगार्चिस्, पु. અગ્નિ. [ખ્યા.
अयुत, न. १००००, દશ હજારની સં-
अये, अ. વિષાદ; સ્મરણ; ક્રોધ; ભય વગેરેનું સંબોધન.
अयोग, पु. રંડાયલો પુરુષ; વિયોગ, જુદાઇ; લોઢાનો હથોરો.
अयोग्य, वि. અનુપયુક્ત, નાલાયક.
अयोग्यता, स्त्री. અયોગ્યતા, નાલાયકી.
अयोग्र, न. ગદા; હથોરો; મુસલ.
अयोघन, पु. લોખંડી હથોરો. [કીટ.
अयोच्छिष्ट, न. લોહકીટ, લોઢાનો
अयोजन, क्ली. વિયોગ, જુદાઈ.
अयोत्र, वि. નિર્ધન, ગરીબ. [વાળુ.
अयोदत्, वि. લોહદંત, લોખંડી દાંત-
अयोध्या, स्त्री. ઉત્તરકોશલા, સૂર્યવંશી રામચંદ્રની નગરી.
अयोरजस्, न. મંડૂર, રસાયન.
अर, न. ગાડીના પૈડાની ખીલી. वि. વેગવાન, શીઘ્રગતિ.
अरक, पु. શેવાલ, લીલ.
अरंग, पु. મચ્છ, માછલુ.
अरंगिन्, वि. ઝેરવગરનુ.
अरघट्ट, अरघट्टक, } पु. મહાકૂપ, મોટો કૂવો; પાણી કાઢવાની રેટ.
अरजस्, स्त्री. કુમારીકા, કન્યા. वि. રજોગુણ રહિત.
अरणि, (णी) पु. યજ્ઞ વગેરેમાં એકઠાં મસળવાથી અગ્નિ ઉત્પન્ન કરનાર કાષ્ટ લાકડાં. पु. સૂર્ય; ચકમક.
अरण्य, न. વન, જંગલ.
अरण्यजार्द्रक, न. જંગલી આદુ.
अरण्यरक्षक, पु. વનની તપાસ રાખનાર અધિકારી.
अरण्यवास, पु. વનવાસ.
अरण्यवासिन्, पु. વનવાસી, તપસ્વી.
अरण्यशूकर, पु. જંગલી ડુક્કર.
अरण्यश्वन्, पु. વરૂ. [ગલ.
अरण्यानी, स्त्री. મહાવન, મોટું જં-
अरत, वि. જડ, મતિમંદ.
अरतत्रप, पु. કુત્રો. [તિ. वि. જડ.
अरति, पु. ક્રોધ, ગુસ્સો. स्त्री. અપ્રી-
अरत्नि, पु. કોણીથી કનિષ્ઠીકા (ટચલી આંગલી) સુધીનું પરિમાણ.
अरर, न. દરવાજો; મ્યાન.
अररि, उ. દ્વાર, દરવાજો.
अररु, पु. શત્રુ.
अरे, अ. ત્વરાથી, જલદીથી.
अरव, वि. મૌન, મુંગો. [તાંબુ.
अरविंद, न. કમળ; સારસપક્ષી;
अरविंददलप्रभ, न. તામ્ર. તાંબુ.
अरविंदनाभि, पु. વિષ્ણુભગવાન.
अरविंदिनी, स्त्री. નલિની, કમલસમૂહ.
अरस, अरसिक, } वि. મોળુ, સ્વાદવગરનું, રૂચિહીન.
अराजक, वि. રાજાવગરનો દેશ.
अराति, पु. શત્રુ, દુશ્મન.
अराल, वि. વક્ર, વાંકુ. पु. રાળ; તોફાની હાથી; વાંકો હાથ.
अराला, स्त्री. ખરાબ સ્ત્રી.
अरि, पु. શત્રુ; પૈડું; ખેરનું ઝાડ.
अरिता, स्त्री. શત્રુતા, વેર.
अरित्र, न. સુકાણ. (વહાણનું).
अरिंदम, वि. શત્રુજયી, શત્રુને જી-
अरित्र, न. ચક્ર, પૈડું. [તનાર.
अरिवर्ग, पु. શત્રુદળ.
अरिष, पु. મેઘ, વરસાદ.

अरिष्ट, न. સુવાવડીની ઓરડી; અશુભ, દુર્દૈવ; છાસ. पु. લસણ, લીંબડાનું ઝાડ; વૃષભાસુર દૈત્ય, કાગડો મદ્યવિશેષ; અરિઠાનું ઝાડ.
अरिष्टा, स्त्री. વનસ્પતિ નાગબલા.
अरिष्टताति, वि. કલ્યાણકારક
अरु, पु. સૂર્ય.
अरिष्टसूदन, पु. વિષ્ણુભગવાન. वि. [અશુભનાશક.
अरुग्ण, वि. નિરોગી.
अरुचि, स्त्री. અરૂચિ; અપ્રીતિ.
अरुज्, वि. નિરોગી.
अरुण, पु. સૂર્યનો સારથી; સૂર્ય, પીળો-રાતો રંગ. न. કંકુ; સિંદૂર. वि. રાતું.
अरुणनेत्र, अरुणलोचन, पु. કપોત, કબૂતર; રક્તનેત્ર.
अरुणसर्प, पु તક્ષક નાગ.
अरुणसारथि, पु. સૂર્ય
अरुणाग्रज, पु. ગરૂડ.
अरुणात्मज, पु. જટાયુ પક્ષી.
अरुणिमन्, पु. રતાશ, લાલી.
अरुणोदय, पु. સૂર્યોદયની પહેલાંની બે ઘડી, પ્રભાત.
अरुणोपल, पु. માણેક, લાલ.
अरुंतुद, वि. તીખું, તીક્ષ્ણ, દરી.
अरुंतुदत्व, न. તીક્ષ્ણતા. મર્મ પીડા.
अरुन्धती, स्त्री. વસિષ્ઠ મુનિની સ્ત્રી. કર્દમ મુનિની કન્યા. એક નક્ષત્ર
अरुन्धतीजानि, अरुन्धतीनाथ, पु. વસિષ્ઠ મુનિ.
अरुष, वि. શાંત, સ્થિર.
अरुष्कर, पु. ભિલામાનું ઝાડ.
अरुस्, उ. ઘા, જખમ. पु. સૂર્ય.
अरूप, वि. કુરૂપ. બેડોળ.
अरुष, पु. સૂર્ય

अरे, अरेरे, अ. નીચ સંબોધન. હલકાને હાંક મારવી; ક્રોધથી બોલાવવું.
अरोक, वि. તેજહીન; અછિદ્ર.
अरोकदंत, वि. કાળા દાંતવાળું.
अरोग, वि. નિરોગી. पु. આરોગ્યતા.
अरोचिष्णु, वि. કુરૂપ, કદરૂપું.
अरोष, पु. ક્ષમા.
अर्क, पु. સૂર્ય, ઇંદ્ર; તાંબુ; સ્ફટિક, બિલ્વાર, પંડિત, મોટો ભાઈ; રવિવાર; આકડાનું ઝાડ.
अर्कज, पु. અશ્વિનીકુમાર, સ્વર્વૈદ્ય, શનિશ્ચરદેવતા; યમ
अर्कजा, स्त्री. યમુના-જમુના નદી.
अर्कतनय, पु. સુગ્રીવ; કર્ણરાજ, વૈવસ્વત મનુ; શનિશ્ચર, યમ.
अर्कतनया, स्त्री. યમુના જમુના નદી. તાપી નદી.
अर्कत्विष्, स्त्री. સૂર્યકિરણ.
अर्कपत्र, पु. આકડાનું ઝાડ.
अर्कबन्धु-बांधव, पु. જૈનમુનિ. બૌદ્ધમત સ્થાપન કર્તા.
अर्कभ, न. હસ્ત નક્ષત્ર.
अर्कसूनु, पु. યમ-ધર્મરાજ.
अर्कसोदर, पु. ઐરાવત હાથી.
अर्काश्मन्, पु. માણેક. લાલ; સૂર્યકાંત [મણિ.
अर्चिन्, पु. મયૂર. મોર.
अर्गल, पु. દરવાજાનો અડગરો ભોગળ, કડી; બેડી, તરંગ. [કડી.
अर्गलिका, स्त्री. દરવાજાની ભોગળ,
अर्घ, पु. પૂજાવિધિ; મૂલ્ય. કીમત.
अर्घट, न. ભસ્મ. રાખ. રાખ.
अर्घीश, पु. શિવ, મહાદેવ.

अर्घ्य, वि. પૂજ્ય. न. અર્ઘાર્થે જલ, કંકુ, ફૂલ વગેરે ચીજોવાળુ દેવને અર્ઘ આપવાનું પાણી.
अर्चक, पु. પૂજક, પૂજા કરનાર.
अर्चन, द्वे. પૂજા, પૂજન, આરાધન.
अर्चा, स्त्री. પૂજા; પ્રતિમા, મૂર્ત્તિ.
अर्चि, स्त्री. અગ્નિની જ્વાલા; તેજ, પ્રકાશ; કિરણ.
अर्चित, वि. પૂજીત, આરાધિત.
अर्चिष्मत्, पु. અગ્નિ; સૂર્ય. वि. તેજસ્વી.
अर्च्य, वि. પૂજ્ય.
अर्जक, वि. ઉપાર્જન કર્ત્તા, સંપાદક.
अर्जन, न. પ્રાપ્તિ, ઉપાર્જન.
अर्जुन, वि. સફેદ રંગનું. पु. પાંડુ રાજાનો ત્રીજો પુત્ર; મોર; સફેદ રંગ. न. તૃણ, ઘાસ.
अर्जुनी, स्त्री. ગાય, ઓખા; કુટણી.
अर्ण, पु. વર્ણ, અક્ષર. न. જલ, [પાણી.
अर्णव, पु. સમુદ્ર; છંદનું નામ છે.
अर्णज, वि. સમુદ્રમાં ઉત્પન્ન થનારૂં.
अर्णवतरि, पु. વહાણ, નૌકા.
अर्णवपोत, पु. સમુદ્રયાન, વહાણ, [નૌકા.
अर्णवमल, न. સમુદ્રફીણ.
अर्णवयान, न. સમુદ્રયાન, વહાણ,
अर्णस्, न. જલ, ઉદક, પાણી.
अर्णोद, पु. વારિદ, વાદળ; નાગરમોથ.
अर्त्तन, न. જુગુપ્સા, નિંદા.
अर्त्ति, स्त्री. પીડા, દુઃખ; ધનુષ્યનો આગલો ભાગ. [ત, દુઃખી.
अर्त्तिक, पु. રોટલી, પોળી. वि. પીડિ-
अर्त्तिका, स्त्री. મોટી બહેન. (નાટકમાં)
अर्थ्, ग. १०. યાચના કરવી, માગવું.
अर्थ, पु. વિષય; યાચના; પૈસો; કારણ; વસ્તુ; પ્રકાર; ભાવાર્થ; કલ્યાણ; અરજ; ફળ, પરિણામ; નિષેધ. वि. વિદ્વાન; દ્રવ્યવાન.
अर्थकाम, पु. દ્રવ્યની ઇચ્છા; કંજુસ, [કૃપણ.
अर्थज्ञ, वि. જ્ઞાની.
अर्थपति, पु. કુબેર; રાજા.
अर्थप्रयोग, पु. વ્યાજ, વેપાર.
अर्थभुत, वि. મોટા પગારવાળો.
अर्थयितृ, वि. યાચક, માગનાર.
अर्थवाद, पु. સ્તુતિ, વખાણ.
अर्थशालिन्, वि. ધનવાન્; પૈસાદાર.
अर्थशास्त्र, न. રાજનીતિ અથવા લોકવ્યવહાર શાસ્ત્ર
अर्थागम, पु. દ્રવ્યપ્રાપ્તિ.
अर्थांतर, न. અન્યાર્થ, અર્થભેદ.
अर्थिक, पु. વૈતાલિક, ભાટ; ભીખારી; માંગણ, યાચક.
अर्थित, वि. પ્રાર્થિત, યાચિત.
अर्थिता, स्त्री. યાચના; પ્રાર્થના.
अर्थिन्, पु. ભિક્ષુક, ભીખારી; ચાકર; મોબતી; વાદી, ફરીઆદી.
अर्थोष्मन्, पु. પૈસાની ગરમી.
अर्थ्य, वि. ન્યાયી; બુદ્ધિમાન; ધનવાન, પૈસાદાર. न. શિલાજીત.
अर्दन, न. } પીડા; હિંસા; માંગવું
अर्दना, स्त्री. } તે; ગમન, જવું તે.
अर्दनि, पु. અગ્નિ; રોગ; દુઃખ.
अर्दित, वि. યાચક, માગણ. [ભાગ.
अर्ध, पु. ખંડ, કટકો. न. બે સરખા
अर्धक्षार, द्वे. અર્ધ ખાંડી.
अर्धगंगा, स्त्री. કાવેરી નદી.
अर्धचंद्र, पु. અર્ધાકૃતી ચંદ્ર.
अर्धचंद्राकार, पु. વર્તુલાર્ધ.
अर्धजान्हवी, स्त्री. કાવેરી નદી.

अर्धनारीश-श्वर, पु. શિવ મહાદેવ.
अर्धर्च, उ. વેદનો અર્ધો મંત્ર.
अर्धशरीर, पु. અર્ધું શરીર. स्त्री. પત્ની.
अर्धसह, पु. ઘુવડ પક્ષી.
अर्धसीरिन्, पु. ખેડુત.
अर्धांग, स्त्री. પત્ની. न. અર્ધું શરીર.
अर्धोरुक, न. સાડી; ઘાગરો.
अर्पण, न. સંપ્રદાન, સોંપણ.
अर्पित, वि. સ્થાપિત, સમર્પિત.
अर्पिस, पु. હૃદય, અંતઃકરણ, દીલ.
अर्बुद, उ. દશ કરોડની સંખ્યા. पु. આબુ પર્વત. [ળક; શરદ ઋતુ.
अर्भ, वि. અલ્પ; તેજહીન. पु. બા-
अर्भक, पु. બાળક, મૂર્ખ.
अर्मण, पु. એક માપનું વજન.
अर्य, पु. વૈશ્ય, વાણીઓ.
अर्यमन्, पु. સૂર્ય; આકડાનાં ફળ.
अर्याणी, स्त्री. વૈશ્ય સ્ત્રી, વાણીઆણી.
अर्वट, न. ભસ્મ, રાખ; ધૂળ.
अर्वती, स्त्री. ઘોડી. [નીચ.
अर्वन, पु. ઇંદ્ર; ઘોડો. वि. કુત્સિત,
अर्वाचीन, वि. નવું, હાલનું; વિપરીત,
अर्श-र्स, न. મુળવ્યાધી, હરસ. [વિરૂદ્ધ.
अर्शसान, पु. અગ્નિ. [(र्हा) પૂજા.
अर्ह, वि. યોગ્ય, પૂજ્ય. पु. ઇંદ્ર. स्त्री.
अर्हण, द्वि. પૂજાનું સામાન; પૂજન.
अर्हणीय, वि. પૂજનીય, પૂજવા લાયક.
अर्हत, पु. બુદ્ધ, બૌદ્ધમતને અનુસ-
अर्हत्तर, वि. અતિશ્રેષ્ઠ. [રનાર; શિવ.
अर्ह्य, वि. પૂજનીય, આદરણીય.
अल्, ग. १. અલંકૃત કરવું, શોભાવવું.
अल, न. વીછીનો ડંખ-કાંટો; હ-
રતાળ. [ર, હડખાયો કુત્તો.
अलक, उ. બાળનો ગુચ્છો. पु. કુક-

अलकनंदा, स्त्री. નદીનું નામ છે; કુમારીકા, આઠથી દશ વર્ષની કન્યા.
अलकप्रभा, } स्त्री. અલકાપુરી, કુ-
अलका, } બેરની નગરી.
अलकाधिप, पु. કુબેર.
अलंकार, पु. ભૂષણ, ઘરેણું; કવિતામાં ઉપમા વગેરે દર્શાવનાર.
अलंकृत, वि. ભૂષિત, સણગારેલું.
अलक्त, पु. લાક્ષ, લાખ.
अलक्तरस, पु. લાક્ષારસ; લાલ રંગ.
अलगर्द, } पु. જળવ્યાલ, પાણીનો
अलगर्द्ध, } સાપ; કાલો સાપ.
अलग्न, वि. અલગ, છુટો.
अलंघन, न. ઉલંઘન ન કરવું-મર્યાદા બહાર ન જવું તે. [થાય એવું.
अलंघनीय, वि. અલંઘ્ય, ન ઉલંઘન
अलघु, वि. મોટું; ગભીર, જોરાવર.
अलंघ्य, वि. અલઘનીય.
अलंजर, पु. મૃણ્મય પાત્ર, મોટો ઘડો.
अलजी, स्त्री. ચક્ષુરોગ, આંખનો રોગ, પરમાનો રોગ.
अलज्ज, वि. નિર્લજ્જ, બેશરમ.
अलंतराम्, अ. યથેષ્ટ, પરિપૂર્ણ.
अलभ्य, वि. ન મેળવી શકાય એવું.
अलम्, अ. ભૂષણ, વારણદર્શક.
अलर्क, पु. હડકાયો કુત્તો; ચંદ્રવંશી રાજાનું નામ.
अल (ले)ले, अ. પિશાચ ભાષામાં દૂરથી પોકારવાનો શબ્દ.
अलवाल, न. ઝાડ વગેરેના મૂળમાં પાણી રાખવાને ખાડો કરેછે તે.
अलस, वि. સુસ્ત, આળસુ. पु. રસવિકાર, જેનાથી પગ હાથીના પગ જેવા થાયછે તે.

अल्सेक्षणा, स्त्री आमतेम नजरे जोनारी स्त्री
अलात, न ढगुं काष्ठ, ओबसा
अलातचक्र, न अग्निचक्र
अलाबु-बू, स्त्री तुंबी दूधी
अलाभ, पु नाश, अप्राप्ति
अलार, पु द्वार, दरवाजो [ छु दार
अलि, पु भमरो, कागडो, कोयल वीछी
अलिक, न ललाट कपाळ वि मिथ्या
अलिकुल, न भमर समूह
अलिगर्द्द, पु जलसर्प, पाणीनो साप
अलिंगिन्, वि वेशधारी
अलिंजर, पु माटीनो मोटो घडो
अलिजिह्वा, स्त्री ताळु
अलिंद, पु ओटलो, चोतरो, दरवाजा बहारनो भाग
अलिन्, पु भ्रमर, वीछु, वृश्चिकराशि
अलिपक, } पु मधमाख, वीछु, कुतरो
अलिपर्क, }
अलिपिज्ञ, वि अक्षरशत्रु मूर्ख
अलिप्सा, स्त्री अनिच्छा, नामरजी
अलिमक, पु पद्मकेसर, लेप, देडको, भ्रमर, कोयल, वीछु [ शत्रु
अलिविराव, पु गुंजारव, भ्रमरनो
अलीक, न असत्यता, जुठाई, ललाट, कपाळ, स्वर्ग वि असत्य अप्रिय
अलीना, स्त्री दासी पडछायो
अलु, स्त्री नानो कळशीओ
अलुक, पु बगाडु आळु, जरदाळु
अलून, वि अच्छिन्न
अलेख्य, वि पुस्तक, घाट
अलेज, वि स्थिर
अलेतु, वि बेपरवा
अलौकिक, वि अद्भुत, नवाईभरेलु

अल्क, पु शरीरना अवयव
अल्प, वि किंचित, थोडु
अल्पता, स्त्री न्यूनता, स्वल्पता
अल्पपत्र, पु तुलशी
अल्पमस्तक, पु चित्तो वाघ
अल्पशस्, अ क्रमथी, थोडे थोडे
अल्पाल्प, वि अत्यल्प घणुज थोडु
अल्पायुस्, वि थोडु जीवनार, जुवान पु बकरो
अल्पिष्ठ, } वि अत्यल्प, घणुज थोडु
अल्पियस्, }
अल्लक, न धाणा, जोन
अल्लका स्त्री कोथमीर
अल्ला, स्त्री माता, मा धाणा
अव्, ग १ रक्षण करवु, खुशी करवु, आनंद आपवो, व्हालु, मळेलु जाणवी
अव अ निश्चय, अनादर, आगमन, विज्ञान व्यापन शुद्धि अ पकर्ष
अवक्ट, वि अभिमुख, सामे, पाछु [ णो, नास्ति
अवकम्पित, वि कौल, तुच्छ मतना
अवकर, पु कचरो, झाडु वगेरेथी उडती धूळ [ वाणस, आकाश
अवकाश, पु फुरसद, वखत, स्थान,
अवकीर्ण, वि फेलायेलु, पीसेलु, भारीक करेलु
अवकीर्णिन्, वि धर्मभ्रष्ट थयेलु ते
अवकुंचन, न वही राखवु, वांकु
अवकुटार, वि विपरीत, पश्चात्, पाछु वेरवु, मोह
अवकुटार, पु वेरवु, बे वमार्ग
अवकुंठन न पीजवु बीज, गतवहीन
अवक्रष्ट, वि नरम, नीच [ थयु ते

**अवकेशिन्**, वि. વાંઝીઉં.
**अवक्रंदन**, न. આક્રંદન, ઉચે સ્વરે
**अवक्रय**, पु. મૂલ્ય, કીમત. [રડવું તે.
**अवक्रांति**, स्त्री. અવતરણ; નીચે
જવું તે. [ તે; દુષ્કર્મ.
**अवक्रिया**, स्त्री. પરિત્યાગ, છોડી દેવું
**अवक्रुष्ट**, वि. નિંદિત, નિંદેલુ.
**अवक्रोश**, पु. ઉપાલભ, મેહેણું; તિરસ્કાર; શાપ; ગાળ.
**अवक्कण**, पु. બદસૂર, બેસૂર.
**अवक्काथ**, पु. મદાગ્નિ, બરોબર ન
**अवक्षेप**, पु. નિંદા. [થયલો કાઢો.
**अवखात**, न. ગહ્વર, ગુફા, ઉંડી
ખાઈ. [ન્યા કરવી તે.
**अवगणन**, न. અમાન્યકરણ, અમા-
**अवगत**, वि. જ્ઞાત, જાણેલુ; સુવેલુ.
**अवगाति**, स्त्री. જ્ઞાન, અક્કલ; ગમન.
**अवगथ**, वि. સવારના નાહનાર.
**अवगम**, पु. જ્ઞાન, અક્કલ; ગમન.
**अवगाढ**, वि. ગભીર, નાહેલુ
**अवगाह**, पु. સ્નાન, નહાવુ તે, નાહાવાની ઓરડી. [ નિંદા.
**अवगीत**, वि. દૂષિત. न. લોકાપવાદ,
**अवगुंठन**, न. } ઘુંગટો, બુરખો,
**अवगुटिका**, स्त्री. } સાફ કરવુ તે.
**अवगूहन**, न. આલિંગન.
**अवगोहण**, न. મારવા વાસ્તે હથિયાર ઉપાડવો તે.
**अवग्रह**, पु. સ્વભાવ, આદત; અનાવૃષ્ટિ, વૃષ્ટિરોધ; હાથીનો સમુદાય; અપમાન, બલાત્કાર હરણ.
**अवग्रहण**, न. અનાદર, અપમાન.
**अवग्राह**, पु. અપમાન, હસ્તીલલાટ;
**अवघट्ट**, पु. ભૂરધ, ભોંયરૂ. [શાપ.

**अवघर्पण**, न. માંજવું-ઘસવું તે.
**अवघात**, पु. અપમૃત્યુ, આકસ્માત મરણ; અનાજને કુટવું-છડવું તે.
**अवघातिन्**, वि. વધકારી, ખુની.
**अवघूर्ण**, पु. ભ્રમણ; જલાવર્ત, પાણીમાં થતા ચક્ર.
**अवचन**, न. મૌન, ચુપ. [ લાયક.
**अवचनीय**, वि. સ્તુત્ય, વખાણવા-
**अवचय-चाय**, पु. સંચય, એકઠું કરવું તે; ફૂલ, ફળ તોડવાં તે.
**अवचूड**, पु. છત્ર; દેહેરાના કળશ.
**अवचूल**, पु. રાજભૂષણ, છત્ર વગેરે.
**अवचूलक**, न. ચમરી, મોરછલ.
**अवच्छद**, पु. ઢાકણું.
**अवच्छात**, वि. કાપેલું, તોડેલુ.
**अवच्छिन्न**, वि. કાપેલુ, છેદેલું.
**अवच्छुरित**, न. અતિશય હાસ્ય, મોટેથી હસવું તે. [તફાવત.
**अवच्छेद**, पु. વિરામ; ભાગ, હદ,
**अवच्छेदन**, न. ખડન, તોડવુ, કાપવું.
**अवजय**, पु. પરાજય, હાર.
**अवजित**, वि. જીતનાર; પરાભૂત;
**अवज्ञा**, स्त्री. અપમાન. [ તુચ્છ.
**अवज्ञात**, वि. અવમાનિત. [મદારી.
**अवट**, पु. બીલ, દર; કૂવો; ખાડો;
**अवटंक**, पु. બજાર; અટક, ઉપનામ.
**अवटि**, पु. અવટ શબ્દ જુઓ.
**अवटीट**, वि. ચપટા નાકવાળો.
**अवटु**, पु. ખાડો, કૂપ, કૂવો, ગરદનનો પાછલો ભાગ.
**अवडंग**, पु. બજાર, હાટ.
**अवडीन**, न. પક્ષીઓનુ ઉંચેથી નીચેની બાજુએ ઉડવું તે.

अवत, पु. કૂવો. [ળાઈ.
अवतति, स्त्री. વિસ્તાર, લંબાઈ પહો-
अवतमस, न. થોડું અંધારું.
अवतर, } न. ઉતરાણ, અવરોહન.
अवतरण, } [વના.
अवतरणिका, स्त्री. ભૂમિકા, પ્રસ્તા-
अवतंस, पु. કર્ણભૂષણ, કાનનું ઘરેણું, (ફૂલ, વાળીવગેરે) કલગી, તુરો. (પાઘડીમાં ખોસવાનાં)
अवतार, न. વિષ્ણુ વગેરેના જુદા જુદા દેહ ધારણ કરેલા અવતાર; તીર્થ; ભાષાંતર; અતિક્રમણ.
अवतारण, न. પૂજા; કપડાનો છેડો.
अवंति-न्ती, } स्त्री. ઉજ્જની નગરી.
अवंतिका, }
अवतीर्ण, वि. ઉતરેલું, ઓળંગેલું.
अवतोका, स्त्री. અકસ્માત ગર્ભપાત થયલી ગાય. [રુચિકર જે ખાવું તે.
अवदंश, पु. નિશો કર્યા પછી તેને
अवदात, वि. સફેદ રંગ, પીળો રંગ. वि. સફેદ; પીળું; સ્વચ્છ; સુંદર.
अवदान, न. દેવતાઓને ભેટ; પ્રશસ્તકર્મ, સારૂં કામ; ખંડન, તોડવું તે.
अवदारण, न. ખનિત્ર, પાવડો, કોદાળી વગેરે. [મૂળીઆં.
अवदाह, न. વિરણમૂળ, વાળાનાં
अवद्दून, वि. તાપિત, દુઃખી, કષ્ટી.
अवदोह, पु. દૂધ, પય.
अवद्य, वि. નિંદ્ય; અધમ, પાપી; અયોગ્ય. पु. પાપ, પાતક.
अवद्रंक, पु. બજાર, હાટ.
अवध्य, वि. ન મારવા લાયક.
अवधान, न. મનોયોગ, સાવધગીરી; પાલન, જતન.

अवधानता, स्त्री. સાવધગીરી.
अवधारण, न. નિશ્ચય.
अवधार्य, वि. નિશ્ચય કરેલું.
अवधि, पु. સીમા, હદ; વખત; ખાડો; સમાપ્તિ.
अवधिता, स्त्री. સીમા, હદ, મર્યાદા.
अवधिरण, न. અવજ્ઞા, અપમાન.
अवधीरित, वि. અવજ્ઞાત, નિંદિત, અપમાન કરેલું.
अवधूक, वि. કુંવારો, વાંઢો.
अवधूत, वि. વિરક્ત, ત્યક્ત; તિરસ્કાર કરેલું; કંપાવેલું.
अवधूनन, न. સકંપ, કાંપવું.
अवध्वंस, पु. ત્યાગ, તજી દેવું તે.
अवन, न. રક્ષણ; ગમન; કૃપા; સંતોષ; શોભા; વેગ; આલિંગન; શ્રવણ; સત્તા, વૃદ્ધિ; ઇચ્છા; પ-
अवनत, वि. નમ્ર. [રાક્રમ.
अवनति, स्त्री. પ્રણામ; વિનય.
अवनद्ध, न. ઢોલ, મૃદંગ. वि. બાંધેલું.
अवनय, पु. નીચે પડવું તે.
अवनि-नी, स्त्री. પૃથ્વી, ભૂમિ.
अवनि(नी)पति, पु. રાજા; વિષ્ણુ
अवनिरुह, पु. ઝાડ, વૃક્ષ. [ભગવાન.
अवनीधर, पु. ડુંગર, પર્વત.
अवनीश्वर, पु. સાર્વભૌમ રાજા, ચક્રવર્ત્તિ રાજા, શેહેનશાહ.
अवनीसारा, स्त्री. કદળી, કેળ.
अवनेजन, न. પ્રક્ષાલન, માર્જન.
अवपात, पु. નીચે પડવું; હાથી વગેરેને પકડવાનેવાસ્તે કરેલો ઘાસથી ઢાંકેલો ખાડો.
अवपीड, पु. નસ્ય, છીંક આવવાનું ઓસડ, છીંકણી.

अववधा, स्त्री. ત્રિકોણની બાજુ.
अववोध, पु. જ્ઞાન; અધ્યાપન.
अवभान, न. આભાસ; ઠગાઇ.
अवभास, पु. પ્રકાશ, રોશની; માયા.
अवभ्रट, वि. ચપટા નાકવાળું.
अवम, वि. નીચ, પામર; તિથિક્ષય.
अवमत, वि. અવજ્ઞાત.
अवमति, पु. ઈશ્વર; માલીક, ધણી. स्त्री. અવજ્ઞા, અપમાન.
अवमर्द, पु. દુઃખ દેવું તે; શત્રુના નગરને વેરાન કરવું તે.
अवमान, पु. } અપમાન, અ-
अवमानना, स्त्री. } વજ્ઞા. [દેવું તે.
अवमोचन, न. ઉન્મોચન, છોડી
अवयव, पु. અંગ, શરીરના ભાગ; તર્કશાસ્ત્રનાં અનુમાનના (પ્રતિજ્ઞા, હેતુ, ઉદાહરણ, ઉપનય, નિગમન) પાંચ અંગ.
अवर, वि. પાછલું; કનિષ્ઠ, નાનું; નીચ, પામર. न. હાથીની પાછલી બાજુનો જાંઘનો ભાગ.
अवरज, पु. કનિષ્ઠબંધુ, નાનો ભાઈ.
अवरव्रत, पु. સૂર્ય.
अवरा, स्त्री. દુર્ગા, પાર્વતી, ભવાની.
अवरीण, वि. નિંદેલું. [રેલું.
अवरुग्ण, वि. રોગી; વિદીર્ણ, તા-
अवरोध, पु. અંતઃપુર, રણવાસ; રાજપત્ની, રાણી; ઢાંકણું; અટકાવ.
अवरोधक, पु. દ્વારપાળ. [જુઓ.
अवरोधन, न. અવરોધ શબ્દ
अवरोधायन, न. અંતઃપુર, રણવાસ.
अवरोधिका, स्त्री. દ્વારપાળ સ્ત્રી.
अवरोपण, न. છીનવી લેવું; વંચના, ઠગાઇ; અસ્ત પામવું તે.
अवरोह, पु. } અવતરણ, આરોહ-
अवरोहण, न. } ન, ચઢવું તે; સ્વર્ગ.
अवर्ण, पु. અ અક્ષર; નિંદા. वि. વિવર્ણ, બે રંગનું; નીચ; મંદ.
अवलक्ष, वि. સફેદ.
अवलग्न, वि. વળગેલું; કમર, કટિ.
अवलंब, पु. આશ્રય, શરણ. [શ્રિત.
अवलंबित, वि. શીઘ્ર, જલદી; આ-
अवलांछन, न. બદનામીની નિશાની. [લેપન કરેલું.
अवलिप्त, वि. અહંકારી, મગરૂબ;
अवलिप्तता, स्त्री. અહંકાર, મગરૂબી.
अवलीढ, वि. આસ્વાદિત, ચાટેલું.
अवलीला, स्त्री. રમત; અનાયાસ.
अवलीलाक्रमे, अ. અનાયાસે. [રવું.
अवलुंचन, न. વિદારણ, ફાડવું, ચી-
अवलुंठन, न. લુંટ; આલોટવું તે.
अवलून, न. છિન્ન, ખંડન, કાપેલું.
अवलेप पु. લેપન; અહંકાર, અભિમાન; ઘરેણું; સંગ. [ભોગ પદાર્થ.
अवलेह, पु. ચટણી, ચાટી ખાવા-
अवलेहन, न. ચાટવું તે.
अवलेह्य, वि. ચાટેલું.
अवलोकक, पु. દૂત, જાસુસ.
अवलोकन, न. દર્શન, નિરીક્ષણ.
अवलोकयितृ, पु. પ્રેક્ષક, જોનાર.
अवल्गुज, पु. વનસ્પતિ બાવચી.
अववाद, पु. આજ્ઞા; નિંદા; ભરોસો,
अवश, वि. સ્વતંત્ર. [વિશ્વાસ.
अवशिष्ट, वि. શેષ, બાકી.
अवशीन, पु. વૃશ્ચિક, વીંછુ. [બાકી.
अवशेष, पु. અંત, આખર; શેષ,
अवशोपण, न. શુષ્કકરણ, શુકવવું તે.

अवश्य, अ. સર્વથા. वि. અદમ્ય, વશ ન થાય એવું.
अवश्यकता, स्त्री. અગત્ય, જરૂરી.
अवश्यंभाविन्, वि. નિશ્ચિતભાવી, [જરૂર થનારૂં.
अवश्या, स्त्री. થંડી, હીમ.
अवश्याय, पु. શિશિર, થંડી; ગર્વ, અહંકાર.
अवष्कयणी, स्त्री. લાંબે વખતે પ્ર- [સૂત થનારી ગાય.
अवष्टब्ध, वि. બાંધેલું; આશ્રિત.
अवष्टंभ, पु. સૂચના; સોનું, થાંભલો; [પ્રારંભ.
अवष्वाण, न. ભોજન, ખાવું.
अवस्, न. રક્ષણ. पु. ( स ) સૂર્ય; રાજા.
अवसक्तिका, स्त्री. જામો; રૂમાલ, [પછેડી વગેરે.
अवसज्जन, न. આલિંગન, પ્રેમાલાપ.
अवसथ, पु. પાઠશાળા, વિદ્યાલય; ગામ. न. ઘર.
अवसथ्य, पु. પાઠશાળા, વિદ્યાલય.
अवसन्न, वि. ઉદાસી, ખિન્ન.
अवसर, पु. અવકાશ, વખત, વર્ષ; ક્ષણ, પળ.
अवसाद, पु. દુર્બલતા; શ્રમ, થાક
अवसादन, न. શ્રમ, થાક; સમાપ્તિ.
अवसान, न. સમાપ્તિ; શેષ, બાકી; મૃત્યુ; સીમા, હદ.
अवसाय, पु. શેષ, બાકી, નિશ્ચય.
अवसारण, न. નાત બહાર કરવું.
अवसेकिम, पु. વડાં, ભજીઆં.
अवसेय, वि. નશ્વર, નાશવત.
अवस्कंद, पु. શિબિર, છાવણી; આ- ક્રમણ, હલ્લો, [ઉપસ્થ, ગુહ્યાંગ.
अवस्कर, पु. કચરો. પુંજો; વિષ્ટા, નરક;
अवस्तात्, अ. પશ્ચાત, પાછલનું; શેષ.
अवस्तार, पु. કનાત, પડદો.
अवस्था, स्त्री. દશા, હાલત; આયુષ, ઉમર. [સ્થિતિ.
अवस्थान, न. રહેવાની જગા અથવા
अवस्वन, न. કુશબ્દ, ખરાબ શબ્દ.
अवहस्त, पु. હથેલીનો પાછલો ભાગ.
अवहा, वि. અચળ, કાયમ.
अवहार, पु. ગ્રાહ, સોસવાટ; ચોર; જુગાર; સ્વધર્મ ત્યાગ. [ગરમચ્છ.
अवहारक, पु. ગ્રાહ, સોસવાટ, મ-
अवहित, वि. જાણેલું; તત્પર.
अवहित्थ–था, द्वि. કપટવેશ.
अवाक्ष, पु. પરિરક્ષક, પાળક.
अवाग्र, वि. નમ્રમુખ, નમેલું.
अवाच्, वि. મુંગું.
अवाची, स्त्री. દક્ષિણ દિશા.
अवाचीन, वि. દક્ષિણનું.
अवांतर, वि. અંતરસ્થ, મધ્યસ્થ.
अवाप्त, वि. પ્રાપ્ત. [નારો.
अवार, न. નદીનો આ તરફનો કિ-
अवारपार, पु. સમુદ્ર, સાગર.
अवावन्, पु. ચોર.
अवासस्, वि. નગ્ન, નાગું.
अवि, पु. પર્વત, મેંઢો; ધણી; ઉદર; વાયુ. स्त्री. રજસ્વલા સ્ત્રી.
अविक, पु. મેંઢો न. હીરો. [ટોળું.
अविकट, पु. મેષસમૂહ, મેંઢાનું
अविकल, वि. યથાર્થ. [હીન.
अविक्रम, वि. અસમર્થ, પરાક્રમ-
अविक्रम, पु. પરાક્રમ.
अविघ्न, पु. કરમદાનું ઝાડ.
अविगीत, वि. અનિંદિત, ન નિંદેલું.
अविगुण, वि. ઉપયુક્ત, ગુણવાન.
अविचार, पु. અજ્ઞાન. वि. અવિ- [ચારી.
अविचालित, वि. વિજયી.

अविडीन, न. પક્ષીઓનું સામેની બાજુએ ઉડવું.
अवित, वि. ત્રાત, રક્ષા કરેલું.
अवितथ, न. સચાઈ. वि. સત્ય, ખરૂં.
अवित्यज, त्रि. પારદ, પારો.
अविदूरवस्, अ. પાસેનું.
अविदूस, न. મેંઢીનું દૂધ.
अविद्य, वि. અજ્ઞાની. [માયા.
अविद्या, स्त्री. અજ્ઞાન, મૂર્ખાઈ;
अविद्योत, वि. પ્રભાહીન.
अविन्धन, पु. વાડવાગ્નિ, પાણીની આગ, વિજળી.
अविधान, वि. અવિધિ.
अविधेय, वि. અયોગ્ય.
अविला, स्त्री. મેંધી, મેંઢી.
अविवाद, पु. સંમતિ, એક્યતા.
अविवेक, पु. અજ્ઞાનતા, બેવકુફી. वि. અજ્ઞાની, બેવકુફ.
अविन, पु. યષ્ટા, યજ્ઞ કરનાર.
अविनाभाव, पु. વ્યાપ્તિ, સ્વભાવસિ-
अविनाशिन्, वि. નાશરહિત. [દ્ધતા.
अविनीत, वि. ઉદ્ધત. स्त्री. (ता) જારીણી-વ્યભિચારી સ્ત્રી.
अविपट, पु. ઉનનું કપડું, કાંબલી.
अविप्लुत, वि. અક્ષત.
अविफल, वि. સફળ.
अविभक्त, वि. અપૃથક્. [એવું.
अविभाज्य. वि. વાંટી ન શકાય
अविमरीस, न. મેષ દુગ્ધ, મેંઢીનું દૂધ. [એવું पु. કાશીક્ષેત્ર.
अविमुक्त, वि. અત્યક્ત, ન છોડાય
अविरत, वि. નિરતર, સતત.
अविशंका, स्त्री. નિશ્ચય.
अविशुद्ध, वि. નિર્મળ, પવિત્ર, શુદ્ધ.
अविश्रंमिन्, वि. અવિશ્વાસી.
अविश्रांत, वि. વિશ્રાંતી રહિત, ન થાકેલું.
अविश्वस्त, वि. વિશ્વાસ વગરનું.
अविश्वासा, स्त्री. લાંબે વખતે પ્રસૂત થનારી ગાય. [वि. વિષરહિત.
अविष, पु. સમુદ્ર; રાજા; આકાશ.
अविसोढ, न. મેંઢીનું દૂધ.
अवी, स्त्री. રજસ્વલા સ્ત્રી.
अवीचि, पु. નરકનું નામ છે. वि. તરંગ-મોજા વગરનું.
अवीरा, स्त्री. પતિપુત્ર વગરની સ્ત્રી.
अवेक्षण, न. } દર્શન, મનોયોગ,
अवेक्षा, स्त्री. } આલોચન.
अवेक्षित, वि. દષ્ટ, દીઠેલું.
अवेल, पु. જાણીને અજાણ્યા થવું તે.
अवेला, स्त्री. ચાવેલું પાન.
अवेध, वि. નિષિધ, શાસ્ત્રરહિત.
अवोद, वि. આર્દ્ર, લીલું, ભીનું
अब्द, पु. મેઘ, વરસાદ, વત્સર, વર્ષ.
अव्यक्त, वि. અપ્રત્યક્ષ. पु. વિષ્ણુ; શિવ, કામદેવ; મૂર્ખ. न. આત્મા.
अव्यक्तराग, पु. લોહિતવર્ણ, લાલરંગ.
अव्यथ, वि. પીડારહિત. पु. સર્પ.
अव्यथा, स्त्री. હરીતકી, હરડા.
अव्यथिषी, स्त्री. પૃથ્વી; રાત્ર, રાત.
अव्यथिष, पु. સૂર્ય, સમુદ્ર. स्त्री. પૃથ્વી; મધરાત.
अव्यवधान, वि. પાસે, નજદીક.
अव्यय, पु. વિષ્ણુ, શિવ. वि. અવિનાશી. न. બ્રહ્મ.
अव्याज, पु. સીધે રસ્તે ચાલવું તે. वि. શીઘ્ર, જલદી. [આત્મા, જીવ.
अव्ययात्मन्, वि. અવિનાશી, पु.

अश्, ग. ५, ५. જવું અથવા આ-
વવું; પહોંચવું; મેળવવું; ભોગવવું.
अशंक, वि. નિર્ભય, નિ:શંક.
अशक्त, वि. અસમર્થ, નબળું.
अशक्ति, स्त्री. અશક્યતા, નબળાઈ.
अशक्य, वि. અસાધ્ય, ન થઈ શકે
એવું.
अशत्रु, पु. ચંદ્ર. वि. શત્રુ વગરનું.
अशन, न. ભોજન; અન્ન. पु. ચિ-
ત્રકનું ઝાડ.
अशनाया, स्त्री. ક્ષુધા, ભૂખ.
अशनायित, वि. ક્ષુધિત, ભૂખ્યો.
अशनि, पु. વજ્ર; વિજળી. [ યક.
अशनीय, वि. ભોક્તવ્ય, ખાવા લા-
अशरीर, पु. કામદેવ. वि. નિરાકાર.
अशर्मन्, वि. દુ:ખી. न. દુ:ખ.
अशाश्वत, वि. નાશવંત.
अशास्त्र, वि. શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ, પાખંડી.
अशितृ, वि. ભક્ષક, ખાનાર.
अशित, वि. ભુક્ત, જમેલું; તૃપ્ત.
अशितंभव, न. ખાવાની ચીજો.
अशित्र, पु. ચોર.
अशिर, पु. અગ્નિ; રાક્ષસ, ભૂત; સૂર્ય.
अशिव, वि. અશુભ.[न. હીરક, હીરો.
अशिश्विका, स्त्री. વાંઝણી સ્ત્રી.
अशिष्ट, वि. દુરાચારી.
अशीतकर, पु. સૂર્ય.
अशीति, स्त्री. એંસી, ૮૦ ની સંખ્યા.
अशीतिक, वि. એંસી વર્ષનું, એં-
સીની સંખ્યાનું.
अशुचि, वि. અપવિત્ર, અશુદ્ધ.
अशुद्ध, वि. અપવિત્ર, અશુચિ.
अशुभ,वि. અમંગળ, અશુભ.न. પાપ.

अशृत, वि. અપક્વ, કાચું.
अशेप, वि. સંપૂર્ણ, બધું.
अशेपतस्, अ. બધી રીતે.
अशोक, न. પારો. वि. શોકરહિત.
पु. અશોકનું ઝાડ; રાજા, અશોક.
अशोचनीय, } वि. શોક ન કરવા
अशोच्य, } લાયક.
अशौच, न. અશુદ્ધપણું, મલિનતા.
अशौर्य, न. કાયરતા. [ લોહું.
अश्म, पु. પર્વત; મેઘ, વરસાદ. न.
अश्मन्, पु. પર્વત, પાષાણ, પથ્થર.
अश्मंत, न. અશુભ; મરણ; ખેતર;
ચૂલો. [ થ્થરાની ઉખલી–ખલ.
अश्मभाल, पु. લોખંડ અથવા પ-
अश्ममय, न. ખનીજ. वि. ખડક-
વાળું. [ (જમીન વગેરે.)
अश्मर, वि. ખડકવાળું, નક્કર.
अश्मरी, स्त्री. મૂત્રકૃચ્છ્રરોગ, પથરી.
अश्मसार, उ. લોઢું.
अश्र (स्र), न. નેત્રજળ, આંસુ; લોહી.
अश्रद्ध, वि. નાસ્તિક, અવિશ્વાસુ.
अश्रद्धा, स्त्री. નાસ્તિકતા, અવિશ્વાસ.
अश्र (स्र) प, पु. રાક્ષસ, નિશાચર.
अश्रवण, न. આનાકાની.
अश्रांत, न. નિત્ય. वि. શ્રમરહિત;
अश्रि–श्री, स्त्री. ખૂણો. [ નિરંતર.
अश्रीक, वि. અશુભ.
अश्रु (स्रु), न. નયનજળ, આંસુ.
अश्रुत, वि. ન સાંભળેલું.
अश्रुनाली, स्त्री. નાસુર, ભગંદર.
अश्रुपात, पु. આંસુનું વહેવું; રુદન.
अश्लील, न. હલકું ભાષણ; હલકી
ગાળ.

असिताश्मन्, पु. वैडूर्यमणि, नीलम-
असिदंष्ट्र, पु. મગર, સોસવાટ.[ણિ.
असिधारा, स्त्री. તરવારની ધાર.
असिधेनु, (का), स्त्री. છરી, ચપ્પુ.
असिपत्र, पु. શેરડી; ખડ્ગ, તરવાર; મ્યાન; નરકવિશેષ.
असीम, वि. અનંત, બેહદ.
असु, पु. શ્વાસ, પ્રાણ; પાણી; અંતઃકરણ.
असुख, न. દુઃખ, પીડા. [ તઃકરણ.
असुखिन्, वि. દુઃખી.
असुनिरस, वि. અપ્રિય.
असुभृत्, वि. પ્રાણી, જીવવાળું.
असुमत्, वि. જીવતું.
असुर, पु. કશ્યપ મુનિના પુત્રો, દેવતાના વિરોધીઓ, દૈત્ય. पु. સૂર્ય; રાહુગ્રહ. स्त्री. (रा) રાત; રાશિ; વેશ્યા સ્રી. (री) દૈત્ય સ્રી, સરસવ.
असुररिपु, पु. વિષ્ણુ; દેવતાઓ.
असुरसा, स्त्री. તુળસી,
असुराव्ह, न. કાસ્ય, કાસું.
असुस्थ, वि. રોગી, આજારી.
असुस्थता, स्त्री. રોગ, આજાર.
असूक, वि. પિશુન, ચાડીઓ; તો-
असू (सु) क्षण, न. અનાદર. [ કાની.
असूति, स्त्री. વંધ્યત્વ, વાંઝીઆપણું.
असूयक, वि. ધિક્કારનાર.
असूया, स्त्री. દ્વેષ, હસદ.
असूर्यपश्या, स्त्री. રાજપત્ની, રાણી.
असृक्प, पु. રાક્ષસ.
असृग्धरा, स्त्री. ચામડી.
असृग्धारा, स्त्री. લોહીની ધાર.
असृज्, न. રક્ત, લોહી; કેશર; કંકુ.
असृपाटी, पु. રક્તધારા.
असृष्ट, वि. ન પેદા થયલું.
असौभाग्य, न. અશ્રેય.
असौम्य, वि. અભદ્ર, કુરૂપ.
असौम्यस्वर, वि. કાગડાના જેવા સ્વરવાળો.
अस्कन्न, वि. સ્થાયી, કાયમ.
अस्खलित, वि. નિશ્ચળ, કાયમ.
अस्त, पु. અસ્તાચળ. न. મૃત્યુ; અંતર્ધાન. वि. ત્યક્ત; ક્ષિપ્ત.
अस्तक, पु. મોક્ષ, મુક્તિ.
अस्तगिरि, पु. અસ્તાચલ, સૂર્યાદિ ગ્રહો જે ઠેકાણે અસ્ત થાયછે તે પ્રદેશ.
अस्तम्, अ. અંતર્ધાન. [પ્રદેશ.
अस्ताघ, वि. અગાધ.
अस्ति, अ. વિદ્યમાન-જીવતા હોવું.
अस्तिमत्, वि. પૈસાદાર, તવંગર.
अस्तु, अ. એમ થાઓ. [તે, સત્યતા.
अस्तेय, न. અચૌર્ય, ચોરી ન કરવી
अस्त्यान, न. દોષ, ઠપકો.
अस्त्र, न. મારવા લાયક હથિયાર. (તરવાર, ધનુષ્ય વગેરે.)
अस्त्रकंटक, पु. બાણ.
अस्त्रचिकित्सक, पु. શસ્ત્રવૈદ.
अस्त्रधारिन्, पु. યોદ્ધો; સિપાઈ.
अस्त्रविद्, पु. અસ્ત્રવેત્તા, શસ્ત્રવિદ્યા જાણનાર.
अस्त्रविद्या, स्त्री. ધનુર્વિદ્યા.
अस्त्रीक, वि. સ્રીરહિત, સ્રીવગરનો.
अस्थायिन्, वि. નાશવંત.
अस्थार, वि. અગાધ.
अस्थि, न. હાડકાં.
अस्थितुंड, पु. પક્ષી.
अस्थिधन्वन्, पु. શિવ, મહાદેવ.

अस्थिवत्, वि. હાડકાં જેવો.
अस्थिसंधि, पु. મર્મસ્થાન.
अस्पृह, वि. ઈચ્છાવગરનું.[બોલનાર.
अस्फुटवाच्, वि. તોતડો, સ્પષ્ટ ન
अस्मद्, આત્મવાચી સર્વનામ, હું,
अस्मंत, न. ચૂલો. [અમે.
अस्मदीय, वि. અમારૂં.
अस्मरण, न. } વિસ્મૃતિ, ભૂલી
अस्मृति, स्त्री. } જવું તે.
अस्र, पु. ખૂણો; વાળ, નિમાળા. न.
अस्रज, न. માંસ. [લોહી; આંસુ.
अस्रप, पु. નિશાચર, રાક્ષસ.
अस्रपा, स्त्री. જળો; રાક્ષસી.
अस्रि, स्त्री. १०००००००, કરોડની
अस्रु, न. ચક્ષુજલ, આંસુ. [સંખ્યા.
अस्व, वि. પારકું, દરિદ્રી.
अस्वतंत्र, वि. આધીન, તાબેદાર.
अस्वप्न, पु. મંદસ્વપ્ન; દેવતા, દેવ.
अस्वर, वि. મંદ સ્વરવાળું. [દારી.
अस्वातंत्र्य, न. પરાધીનતા, તાબે-
अस्वीकार, पु. અસંમત, મતફેર.
अह, अ. પ્રશંસા, વખાણ; ફેંકવું; વિ-
अहंयु, वि. મગરૂર.[યોગ; અતિદર્શક.
अहःपति, पु. સૂર્ય.
अहंकार, पु. અભિમાન, ગર્વ.
अहंकारवत्, } वि. અભિમાની.
अहंकारिन्, }
अहंकृति, स्त्री. અભિમાન, ગર્વ.
अहत, न. નવાંબર, નવું કપડું. वि.
अहन्, न. દિન, દિવસ. [અનાહત.
अहंमति, स्त्री. હુંપણું; અજ્ઞાન.
अहमहमिका, स्त्री. પોતે પોતાની
તારીફ કરવી, જેમ કે હું યોદ્ધો.
अहर्, पु. વાસર, દિવસ.
अहरह, अ. પ્રતિદિન, નિત્યશઃ.
अहर्गण, पु. માસ, મહિનો.
अहर्जर, पु. સંવત્સર, વર્ષ.
अहर्निश, अ. દિવારાત્રિ, રાત્રદિવસ.
अहर्पति, } पु. સૂર્ય.
अहर्मणि, }
अहर्ष, वि. અસુખી.
अहल्य, वि. વગર ખેડેલી જમીન.
अहल्या, स्त्री. ગૌતમ મુનિની પત્ની;
अहस्कर, } पु.सूर्य.[અપ્સરા વિશેષ.
अहस्पति, }
अहह, अ. આશ્ચર્ય, ખેદદર્શક.
अहि, पु. સર્પ; સૂર્ય, મુસાફર; વૃત્રા-
સુર દૈત્ય; સીસું; રાહુગ્રહ.
अहिकांत, पु. વાયુ.
अहिच्छत्रा, स्त्री. શર્કરા, શાકર.
अहिजित्, पु. ઇંદ્ર; કૃષ્ણ.
अहित, वि. અપથ્ય; મંદ. पु. શત્રુ.
अहितुंडिक, पु. ગારૂડી.
अहिद्विष्, पु. ઇંદ્ર; ગરૂડ; મોર;
નોળીઓ; વિષ્ણુ.
अहिनकुलिका, स्त्री. સાપ અને નો-
ળીઆને જન્મ વેર.
अहिपति, पु. સર્પોનો રાજા, વાસુકી.
अहिपुत्रक, पु. સાપના જેવો મછવો.
अहिफेन, न. સાપની ગરળ; અફીણ.
अहिफेनबीज, न. ખસખસ.
अहिब्रध्न, पु. શિવ; ચંદ્ર; રુદ્રગણ-
માંનો એક. [વન૰ નોળવેલ.
अहिभुज्, पु. ગરૂડ; મોર; નોળીઓ;
अहीन, वि. ઉત્તમ જાત; મોટો નાગ.

अहीरणि, } पु. द्विमुखी सर्प, बे
अहीरद्विप्य, } मोढावाळो साप.
अहुत, पु. ध्यानयोग. न. ब्रह्मयज्ञ.
अहे, अ. पोताना जेवाने बोलाववुं.
अहेय, वि. न लेवा लायक.
अहो, अ. शोक; करुणा; निंदा; विषाद; संबोधन; प्रशंसा; विस्मय; पादपूरण; वितर्कदर्शक.
अह्नाय, अ. तुरत, जलदी.
अह्वला, स्त्री. भिलामानुं झाड.

## आ.

आ, बीजो स्वर.
आ, अ. स्मृति; अनुकंपा; समुच्चयदर्शक. [व्याप्तिदर्शक.
आ, पु. महेश्वर, महादेव.
आङ्, अ. थोडुं; सीमा; अभिध;
आं, अ. स्वीकार, कबूलातदर्शक.
आकंप, पु. कांपवुं-ध्रुजवुं ते. [त्तम.
आकर, पु. खाण; समूह; श्रेष्ठ, उ-
आकर्णन, न. श्रवण, सांभळवुं ते.
आकर्ष, पु. पासा; जुगार; धनुष्य विद्या शिखवी ते; इंद्रिय; आकर्षण; मोहन, वशीकरण.
आकर्षक, पु. लोहचुंबक. वि. खेंचनार, आकर्षण करनार.
आकर्षण, न. जोरथी खेंचवुं ते.
आकलन, न. सरवाळो करवो ते; बंधन; इच्छा, गणवुं ते.
आकल्प, पु. पोशाक; रोग, अलंकारनी शोभा; वृद्धि. [उत्कंठा; हर्ष.
आकल्पक, पु. अंधकार; मूर्छा, गांठ;
आकल्क, पु. अक्कलकरो-गरो.
आकष, पु. कसोटी.
आकस्मिक, वि. अकस्मातथी उ-
आकांक्षा, स्त्री. इच्छा. [त्पन्न थयेलुं.
आकांक्षिन्, वि. अभिलाषी.
आकाय, पु. स्थल; स्मशानाग्नि; चिता, चेह. [आ अक्षर.
आकार, पु. मूर्त्ति. आकार; चिह्न;
आकारण, न. आह्वान, आमंत्रण.
आकारवत्, वि. सुंदर, देखावडो.
आकारित, वि. कहेलुं; बोलावेलुं.
आकालिक, वि. ऋतुवगर उत्पन्न थयेलुं; क्षणिक.
आकाश, उ. आकाश, आसमान.
आकाशकक्षा, स्त्री. क्षितिज.
आकाशदीप, पु. आकाशदीवो, कार्तिक महिनामां लक्ष्मीनारायणनी प्रसन्नतामाटे झाड अथवा उंची लाकडी उपर टांगवामां आवतो
आकाशपटल, न. अभ्रक. [दीवो.
आकाशयान, न. विमान.
आकाशवाणी, स्त्री. ईश्वर इच्छाथी आकाशमां मनुष्यवाणी जेवो थतो शब्द.
आकाशे, अ. अंतरिक्षे, आकाशमां.
आकाशेश, पु. इंद्र.
आकिंचन, न. निर्धनता, गरीबी.
आकीर्ण, वि. व्याप्त, घेरेलुं. [यल.
आकुंचन, न. संकोच; वक्रता, वांक;
आकुंठित, वि. लज्जित, शरमा-
आकुल, वि. व्याकुल; पूर्ण. [एलुं.
आकूत, न. ईच्छा; अभिप्राय.
आकूति, स्त्री. ईच्छा, मरजी; ईरादो.
आकृति, स्त्री. आकार, घाट; शरीर; ज्ञाति, जात.

आकृतिछत्रा, स्त्री. વન० અધારો.
आक्रंद, पु. રડારોળ; અવાજ; મિત્ર; લડાઈ. [ પરાક્રમ; આગમન.
आक्रम, पु. હલ્લો, હુમલો; અનાજ;
आक्रांत, वि. દુઃખિત; લબ્ધ.
आक्रीड, उ. ક્રીડા, રમત.
आक्रीडन, न. વિલાસ કરવો-રમવું તે.
आक्रोश, पु. નિંદા, ગાળો આપવી તે.
आक्रोशक, वि. શાપ આપનાર.
आक्रोशन, न. શાપ, બદ દુવા.
आक्लांत, वि. શ્રાંત, થાકેલું.
आक्लेद, पु. છાંટવું-ભીંજવવું તે.
आक्षद्युतिक, वि. પાસાથી જુગાર રમનાર.
आक्षपण, न. ઉપવાસ. [ રમનાર.
आक्षपाटिक, पु. જુગારખાનાનો ઉપરી; ન્યાયાધીશ.
आक्षपाद, वि. ગૌતમે શિખવેલું. पु. ન્યાયશાસ્ત્રી. न. ન્યાયશાસ્ત્ર.
आक्षार, पु. દુષણ, ઠપકો.
आक्षारण, क्लि. પરસ્ત્રીગમનનું દુષણ.
आक्षिक, वि. પાસાથી જુગાર રમનાર; પાસાથી મેળવનાર.
आक्षेप, पु. દુષણ; નિંદા.
आखंडल, पु. ઇંદ્ર.
आखन, पु. ખનક, ખોદનાર.
आखनिक, } पु. ચોર; ડુકર; ઉંદર;
आखु, } જમીન ખોદવાનાં હથિયારો. ( કોદાળી પાવડો વગેરે.)
आखुकर्णी, स्त्री. વન० ઉંદરનીકાની.
आखुग, पु. ગણપતિ.
आखुभुज्, पु. બિડાલ, બિલાડી.
आखेट, पु. મૃગયા, શિકાર.
आखेटक, } वि. શિકાર કરનાર;
आखेटिक, } ભયાનક. न. મૃગયા, શિકાર. पु. પારધી; પારધીનો કુત્રો, શિકારી કુત્રો.
आखेटिन्, वि. ભયાનક, દારૂણ.
आखोट, पु. અખરોટનું ઝાડ.
आख्या, स्त्री. નામ, અભિધાન.
आख्यात, वि. કથિત, કહેલું. न. ધાતુ, ક્રિયાપદ.
आख्यान, न. કથા, કહાણી; કથન.
आख्यायक, पु. કથક, કથા કરનાર.
आख्यायिका, स्त्री. કથા, કહાણી;
आख्येय, वि. કહેવાલાયક. [ગપ.
आगस्, न. દુરાચરણ; અપરાધ.
आगत, वि. આવેલું, મળેલું; રહેલું.
आगंतु, } पु. અતિથિ, પરોણો. वि.
आगंतुक, } અકસ્માતથી આવેલું. ( દુઃખ વગેરે.)
आगम, पु. આગમન, શાસ્ત્ર; વેદ. न.
आगमन, न. આવવું તે. [તંત્રશાસ્ત્ર.
आगमित, वि. અધીત, અભ્યસ્ત, શિખેલું.
आगम्य, वि. પાસે આવવા યોગ્ય.
आगार, न. ગૃહ, ઘર.
आगारगोधिका, स्त्री. ઢેડગરોળી.
आगारदाह, पु. ઘરનું બળવું તે.
आगारदाहिन्, वि. ઘર સળગાવનાર. [ ધૂમાડો
आगारधूम, पु. ઘરમાંથી નીકળતો
आगुर, स्त्री. પ્રતિજ્ઞા, કરારનામું, ઠરાવ.
आगुरव, वि. સારી વજનનું; અગર ચંદનનું. [ ઠરાવ.
आगू, स्त्री. પ્રતિજ્ઞા, કરારનામું.

**आग्नेघ**, न. હોમ કરવાનું ઘર. पु. પ્રિયવ્રત રાજાનો મોટો પુત્ર.
**आग्नेय**, न. સોનું; લોહી; ઘી; નગરનું નામ. पु. અગસ્ત્યમુનિ. वि. અગ્નિસબંધી. [ પત્ની.
**आग्नेयी**, स्त्री. અગ્નિકોણ; અગ્નિની
**आग्रह**, पु. આગ્રહ; પ્રયાસ; સહાય; આસક્તિ; અનુગ્રહ; ગ્રહણ.
**आग्रहायण**, पु. માગશર મહિનો.
**आघट्टक**, पु. રાતા રંગનો અઘાડો.
**आघट्टन**, न. આઘર્ષણ, ઘસવું તે.
**आघर्ष**, पु. } સઘર્ષ, ઘસવું.
**आघर्षण**, न. }
**आघाट**, पु. સીમા, હદ.
**आघात**, पु. } અભિઘાત; વધ; વધસ્થાન.
**आघातन**, न. }
**आघार**, पु. ઘી; મંત્ર ભણીને અગ્નિમાં ઘીનો હોમ કરવો તે.
**आघूर्णन**, न. ભ્રમણ, ઘુમવું તે.
**आघ्राण**, न. ગંધગ્રહણ, સુંઘવું તે; તૃપ્તિ [ સતુષ્ટ, તૃપ્ત.
**आघ्रात**, वि. ગૃહીતગંધ, સુંઘેલું
**आङ्**, अ. થોડું; સીમા; ગ્રહણદર્શક.
**आंग**, वि. શરીરને લગતું. पु. અંગદેશનો રાજા. न. નાજુક શરીર.
**आंगार**, न. બળતા કોલસા, અગારા.
**आंगिरस**, पु. બૃહસ્પતિ, દેવતાઓના ગુરુ [ ગળીના જેવું.
**आंगुलिक**, वि. અગુલિસદશ, આં-
**आचक्षुस्**, पु. પડિત, જ્ઞાતા.
**आचमन**, न. સંધ્યા વગેરે કરતી વખતે હથેલીમાં પાણી લઇને પીવું તે, આચમન.
**आचरण**, न. આચાર, ચરિત્ર.[યોગ્ય.
**आचरणीय**, वि. આચરણ કરવા
**आचर्य**, वि. કર્તવ્ય, કરવા લાયક.
**आचाम**, पु. આચમન.
**आचाम्य**, न. આચમન કરેલું પાણી.
**आचार**, पु. આચરણ.
**आचारिन्**, वि. આચાર કરનાર.
**आचार्य**, पु. વેદાધ્યાપક, શિક્ષા ગુરુ, વેદ શિખવનાર. [ કરનાર સ્ત્રી.
**आचार्या**, स्त्री. વેદમંત્રની વ્યાખ્યા
**आचार्यत्व**, न. આચાર્યપણું, ગોરપણું.
**आचार्याणी**, स्त्री. ગુરુપત્ની.
**आचित**, पु. એક ગાડીનો બોજો, ૨૦૦૦ પલનું વજન. [ ક્ષિત.
**आच्छन्न**, वि. આવૃત, ઢાંકેલું; ર-
**आच्छाद**, पु. વસ્ત્ર, કપડું. [ ધાન.
**आच्छादन**, न. વસ્ત્ર; ઢાંકણું; પરિ-
**आच्छिन्न**, वि. કાપેલું, તોડેલું.
**आच्छुरित-क**, न. મોટે સાદે હસવું તે; નખેનખ ઘસવાથી થતો અવાજ.
**आच्छेद**, पु. કાપવું-તોડવું તે.
**आच्छोदन**, न. શિકાર, પારધ.
**आज**, न. ઘૃત, ઘી. वि. બકરાનું.
**आजक**, न. અજસમૂહ, બકરીઓનું ટોળું.
**आजकार**, पु. શિવનું વાહન, નદી.
**आजगव**, न. શિવધનુષ્ય.
**आजनन**, वि. કુલિન, ખાનદાની.
**आजन्म**, अ. જન્માવધિ, જન્મથી લઇને.
**आजानु**, अ. જાનુઅવધિ, ઘુંટણસૂધી.

आजानुबाहु, वि ઉભા રહેતા ઘુંટણસુધી હાથ પહોંચે એવુ
आजि, पु युद्ध समानभूमि, સપાટ જમીન ગાળ, ગમન
आजिक्रिया, स्त्री युद्ध કરવુ તે
आजिगीषु, वि મહત્વકાક્ષી, લોભી
आजिर, न દરમ્યાન મધ્યદેશ
आजीव, उ જીવિકા, ગુજરાન
आजीविका, स्त्री वृत्ति, ગુજરાન
आजूर, } स्त्री વગર પગારે ચાકરી
आजू, } કરવી તે, વેઠ
आज्ञप्त, वि આદિષ્ટ, હુકમ કરેલુ
आज्ञप्ति, } स्त्री આદેશ આજ્ઞા હુ
आज्ञा, } કમ [સેવક, ચાકર
आज्ञाकर, वि આજ્ઞામા રહેનાર पु
आज्ञात, वि આજ્ઞપ્ત, હુકમ કરેલુ
आज्ञापक, वि હુકમ ચલાવનાર
आज्ञापत्र, न હુકમનામુ પરવાનો
आज्ञापन, न વિજ્ઞાપન
आज्ञावह, वि આજ્ઞાપાલક
आज्य, न घृत, घी
आज्यप, पु पुलस्त्य मुनिनो पुत्र वि घी पीनार
आज्यभुज्, पु અગ્નિ [હનુમાન
आञ्जनय पु અંજનાવતી પુત્ર, હ
आटविक, पु જગલી માણસ
आटि, स्त्री બગલી [ચાલ
आटीकन, न નૃત્યગતિ, વાછડાની
आटोकर, पु બળદ
आगाप पु અહંકાર, ગર્વ
आडंबर, पु લડાઈના વાજાનો અવાજ આરંભ અહંકાર, ગર્વ, ક્રોધ, આનંદ, હાથીનો અવાજ
आडंबरिन् वि અહંકારી [માછલી.
आडि, स्त्री બગલી એક જાતની
आडू पु ઉડુપ, મછવો, હોડી
आढक, उ પાલી, ચાર શેરનુ માપ
आढकी, स्त्री તુવરની દાળ, સુવાસિક માટી, ગોપીચદન •
आढ्य, वि धनवान, પૈસાદાર
आणक, वि અધમ, પાપી
आणव, वि અતિશય નાન
आणवीन, वि આણવ્ય જે ખેતરમા નાનુ અનાજ ઉત્પન્ન થતુ હોય તે
आणि, पु ખૂણો અસિધાર, તરવારની ધાર સીમા હદ
आड, न અડસમૂહ, ઇંડાનો જથો
आत, वि આસપાસ ફેલાયનુ पु સીડી નીસરણી દરવાજાનુ ચોકઠુ
आतक, पु ભય સતાપ, રોગ, ઢોલનો શબ્દ તાવ સદેહ, વહેમ
आतचन, न બાળી નાખવુ તે, નાશ ઉપદ્રવ, વેગ, ગતિ
आतत, वि આસ્તૃત, ફેલાવેલુ
आततायिन्, वि મહાપાપી
आतन, न અવલોકન, જોવુ, દેખાવ
आतप, पु તડકો
आतपन, पु शिव
आतपत्रक, } न छत्र छत्री
आतपवारण, }
आतमाम् अ ધણુજ પાસેનુ
आतापि (पि) न्, पु સમડી એક
आति, पु विहग, પક્ષી [જાતનુ પક્ષી
आतिथ्य, वि અતિથિની સેવા કરવામા કુશળ न અભ્યાગત સેવા पु અતિથિ [પણુ
आतिशय्य, न વધારો, અતિશય-

आतु, पु. ભેલક, નાનો મછવો, હોડી.
आतुर, वि. રોગી, આજારી; ઉત્સુક.
आतृप्य, पु. સીતાફળી, સીતાફળનું ઝાડ. न. સીતાફળ.
आतोद्य, न. વાદ્ય, વાજાં.
आत्त, वि. લીધેલું; પ્રાપ્ત, મેળવેલું.
आत्मक, वि. સ્વાભાવિક.
आत्मगत, अ. સ્વગત, મનમાં.
आत्मगुप्ति, स्त्री. ગુફા.
आत्मग्राहिन्, वि. આપ મતલબી.
आत्मघात, पु. આત્મહત્યા.
आत्मघोष, पु. કાગડો; કુકડો.
आत्मज, पु. પુત્ર, કામદેવ, વશજ. स्त्री. (जा) કન્યા, બુદ્ધિ.
आत्मजन्मन्, पु. પુત્ર, છોકરો.
आत्मज्ञ, पु. આત્મજ્ઞાની, યોગી.
आत्मज्ञान, न. આત્મજ્ઞાન, યોગશાસ્ત્ર.
आत्मतत्त्व, न. આત્માનુ મૂળતત્વ.
आत्मतत्त्वज्ञ, पु. વેદાંતી, બ્રહ્મજ્ઞાની.
आत्मत्याग, पु. આપઘાત.
आत्मदर्श, पु. દર્પણ, આરસી.
आत्मदर्शन, न. આત્મજ્ઞાન.
आत्मदान, न. સ્વભોગ.
आत्मद्रोहिन्, वि. પોતાના આત્માને કષ્ટ આપનાર.
आत्मनिंदा, स्त्री. પોતાના આત્માને ઠપકો આપવો તે.
आत्मनीन, पु. પુત્ર, સાળો; વિદૂષક. वि. આત્મહિતકારી.
आत्मनेपद, न. પોતાનેમાટે સ્વર, સસ્કૃતમા બે જાતના ધાતુઓ આવેછે તેમાંની એક જાત.
आत्मपुराण, न. ૧૮ પ્રકરણનુ એક પુરાણ જાતનું ઉપનિષદ્ છે.
आत्मप्रशंसा, स्त्री. પોતાનાં વખાણ.
आत्मबंधु, पु. ગોત્રજ, સગો.
आत्मबोध, पु. આત્મજ્ઞાન, બ્રહ્મજ્ઞાન.
आत्मभू, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ, શિવ, કામદેવ; પુત્ર. स्त्री. કન્યા. वि. સ્વયંભૂ, પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થયલુ.
आत्ममूर्ति, पु. ભ્રાતા, ભાઈ, આત્મા.
आत्ममूलि, न. જગત્ स्त्री. વન૰ ધમાસો. [ત્માના તત્વને જાણનાર.
आत्मयाजिन्, पु. આત્મજ્ઞાની, આ-
आत्मयोनि, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; શિવ; કામદેવ; પુત્ર.
आत्मरक्षा, स्त्री. સ્વરક્ષણ.
आत्मलाभ, पु. જન્મ, પેદાશ
आत्मलोमन्, न. દાઢી, વાળ.
आत्मवत्, वि. સત્તાવાન, મનસ્વી. अ. પોતાના જેવું.
आत्मवश, पु. } આત્મનિગ્રહ. वि.
आत्मवश्य, न. } સ્વાધીન.
आत्मवित्, पु. આત્મજ્ઞાની, સત.
आत्मशक्ति, स्त्री. સ્વશક્તિ, પોતાની તાકાત.
आत्मसात्, अ. સ્વકીય, પોતાનુ.
आत्महत्या, स्त्री. આત્મઘાત
आत्महन्, पु. આત્મઘાતી, આત્મહત્યા કરનાર, પૂજારી.
आत्मन्, पु. યત્ન; બુદ્ધિ; સ્વભાવ, બ્રહ્મ, દેહ, મન, પુત્ર; જીવ, સૂર્ય; અગ્નિ, વાયુ
आत्मार्थ, वि. પોતાને વાસ્તે.
आत्माश्रय, पु. સ્વતંત્રતા.
आत्मीय, वि. સ્વકીય, પોતાનુ.
आत्मीयता, स्त्री. બધુતા, મિત્રાચારી.

आत्रेय, पु. દુર્વાસામુનિ. [સ્ત્રી.
आत्रेयी, स्त्री. અત્રિપત્ની; રજસ્વલા
आथर्वण, पु. પુરોહિત; અથર્વવેદ જાણનાર બ્રાહ્મણ.
आदत्त, वि. ગૃહીત, લીધેલું.
आददान, न. આદાન, ગ્રહણ.
आदर, पु. સનમાન, સત્કાર; આરંભ.
आदर्तव्य, आदर्य, } वि. આદરણીય, સત્કાર કરવા લાયક. [ભાષ્ય.
आदर्श, पु. દર્પણ, આરસી; ટીકા,
आदि, पु. પૂર્વ, પ્રથમ; ગણસૂચક.
आदिकर, पु. બ્રહ્મા.
आदिकवि, वि. બ્રહ્મા; વાલ્મીકમુનિ.
आदिकारण, न. મૂળકારણ.
आदितस्, अ. પ્રથમતઃ,પહેલાંથીજ.
आदितेय, पु. અદિતિ પુત્ર, દેવતા.
आदित्य, पु. દેવતા; સૂર્ય; આકડાનું ઝાડ. [નૈશ્વર, સાવર્ણિમનું; કર્ણ.
आदित्यसूनु, पु. સુગ્રીવ; યમ; શ-
आदिदेव, पु. નારાયણ, ઈશ્વર; શિવ,
आदिम, वि. આદ્ય, પહેલું. [બ્રહ્મા.
आदिष्ट, वि. આજ્ઞપ્ત, આજ્ઞા કરેલું. न. ઉચ્છિષ્ટ, એઠું; આજ્ઞા.
आदिष्टिन्, पु. શિષ્ય, ચેલો.
आदीनव, पु. કષ્ટ, દુઃખ; દોષ, અપરાધ. [રવા લાયક.
आदृत, वि. આદરયોગ્ય, સત્કાર ક-
आदेवक,वि. ક્રીડાશીલ, રમતીઆળ.
आदेश, पु. આજ્ઞા, હુકમ; ઉપદેશ; પરિણામ.
आदेशकारिन्, वि. તાબેદાર.
आदेशन, न. આજ્ઞા કરવી તે.
आदेशिन्, पु. દૈવજ્ઞ, જ્યોતિષી; આજ્ઞાકારી, આજ્ઞા કરનાર.
आदेष्टृ, पु. યાજક; આજ્ઞાદાયક, હુકમ કરનાર; ગુરુ.
आदौ, अ. પ્રથમથી, પહેલાંથી.
आद्य, वि. પ્રથમ, પહેલું. न. ધાન્ય,
आद्यकवि, पु.વાલ્મીકમુનિ. [ખોરાક.
आद्या, स्त्री. દુર્ગા, પાર્વતી, કાલિકા વગેરે દેવીઓ.
आद्योपांतम्, अ. પહેલેથી છેલે સુધી.
आधमन, न. ગિરવી રાખવું તે.
आधर्षण, न. અપરાધી ઠરાવવું તે.
आधर्षित, वि. અપરાધી ઠરાવેલું.
आधान, न. ગર્ભાધાન સંસ્કાર કરવા તે; જામીનગીરી.
आधार, पु. સ્થાન; સેતુ, પાત્ર.
आधि, पु.ચિંતા,ફીકર; અધક, આશા.
आधिकारण्य, न. માલકી, ધણીપણું.
आधिकारिक, वि. મુખ્ય, શ્રેષ્ઠ.
आधिक्य, न. વધારો. [દુઃખી,
आधिग्न, वि. વક્ર, વાંકું, પીડિત,
आधिपत्य, न. સ્વામિત્વ, માલકી.
आधिभोग, पु. બીજાએ મૂકેલી વસ્તુનો ઉપભોગ લેવો તે. [પાણું.
आधिराज्य, न. સામ્રાજ્ય, ચક્રવર્ત્તિ-
आधु (धू) त, वि. આકંપિત, કાંપતું.
आधुनिक, वि. અર્વાચીન, હાલનું,
आधूर्य, न. દૌર્બલ્ય, નબળાઈ. [નવું.
आधोरण, पु. હસ્તિપ, માવત.
आध्मात, वि. ધ્વનિત; બાજેલું. पु.
आध्मान, न. વાયુરોગ. [યુદ્ધ, લડાઇ.
आध्या, स्त्री. आध्यान, न. } ચિંતા, ફીકર; સ્મૃતિ, યાદદાસ્ત.
आनक, पु. નગારો, ભેરી; મૃદંગ; ગરજતું વાદળ.

आनकदुंदुभि, पु. वसुदेव, कृष्णना पिता. स्त्री. मोटुं ढोल.
आनाति, स्त्री. प्रणाम; नरमास; संतोष
आनद्ध, न. ढोल, मृदंग वगेरे वाजित्रो; कपडां पहेरवां ते. वि. केद.
आनन, न. मुख, मोढुं.
आनंतर्य, न. सन्निधान, नजदीक.
आनंत्य, न. वधारो, असख्यता.
आनंद, पु. आह्लाद, खुशी. [हर्षित.
आनंदथु, पु. आह्लाद, आनंद. वि.
आनंदन, न. मित्र आवे अथवा जाय त्यारे खुशीथी मळवुं ते.
आनंदभैरव, पु. ए नामनी मात्रानी
आनंदानंदन, पु. राजा. [गोळीओ.
आनंदि, पु. हर्ष, खुशाली. [रवी ते.
आनय, पु. उपनयन, जनोई पहे-
आनयन, न. ठेकाणे लाववुं ते.
आनर्त, पु. द्वारका जिल्लो, सौराष्ट्रदेश; युद्ध; जळ, पाणी; नाटकशाळा, द्वारकावासी. [गेरेनी लबाई.
आनाह, पु. कबजीआत; कपडां व-
आनीत, वि. उपानीत, लावेलुं. [काणु.
आनील, पु. काळो घोडो. वि. थोडुं
आनुगुण्य, न. समता, बराबरी.
आनुरूप्य, न. सादृश्य, बराबरी.
आनूप, पु. गेंडो, बॅंस वगेरे पाणीमां वारंवार जनार पशुओ.
आंत, वि. छेवटनुं.
आंतरि (री) क्ष, न. गगन, आकाश.
आंतिका, स्त्री. मोटी बहेन (नाटकमां)
आंदोल, पु. पालणुं. [पवुं ते.
आंदोलन, न. झुलवुं ते; कंपन, कां-
आंधसिक, पु. सूपकार, रसोयो.

आन्वीक्षिकी, स्त्री. तर्कविद्या.
आप, पु. व्यापन. न. जळ, पाणी.
आपगा, स्त्री. नदी
आपगेय, पु. भिष्मपिता; कृष्ण.
आपण, पु. दुकान; बजार.
आपणिक, वि. वेपारने लगतुं. पु. वेपारी; बजारभाव.
आपत्ति, } स्त्री. दु:ख, विपत्ति.
आपद्, }
आपदा, स्त्री. दुर्भाग्य; पीडा, विपत्ति.
आपन, न. मरी.
आपनिक, पु. शनिश्चर, निलम.
आपन्न, वि. आपदाथी घेरेलुं; मेळवेलुं.
आपन्नसत्वा, स्त्री. गर्भवती स्त्री.
आपव, पु. वशिष्ठमुनि.
आपस्, न. पाणी, पाप; कन्याराशि.
आपस्तंभ (ब), पु. धर्मशास्त्र प्रयोजक मुनि.
आपाक, पु. कुंभारनी भठी, चूलो.
आपात, पु. पडवुं ते, पाडवुं ते.
आपाततस्, अ. सांप्रति, हमणाज.
आपान, न. मद्यपानार्थे सभा, दारूडीआओनी मंडळी.
आपालि, पु. केशकीट, जू.
आपी, स्त्री. पूर्वापाढा नक्षत्र.
आपीत, पु. माक्षिक धातु.
आपीन, पु. कूप, कूवो. न. बळद वगेरेनी उध, काध. वि. स्थूल, लठ्ठ.
आपूपिक, वि. हलवाई, मिठाई बनावनार.
आपूप्य, पु. अनाजनो आटो, नेहो.
आपूर, न. कथील; धातुनुं नाम छे, कदाच 'टीन' हशे.

आप्त, वि. આપ્તુ; વિશ્વાસુ. ન. લબ્ધિ, [ભાગાકાર.
आप्तकाम, वि. પૂર્ણકામ.
आप्तगर्भा, स्त्री. ગર્ભવતી સ્ત્રી.
आप्तवचन, न. વિશ્વાસુનાં વચનો.
आप्ता, स्त्री. જટા, વાળોનો ગુચ્છો.
आप्ति, स्त्री. પ્રાપ્તિ; યોગ્યતા.
आप्यान, वि. માંસલ, લઠ્ઠ.
आप्यायन, न. તૃપ્તિ, સંતોષ; પ્રીતિ.
आप्यायित, वि. તૃપ્ત, હૃષ્ટપુષ્ટ.
आप्लव, पु. સ્નાન, નહાવું તે.
आप्लवन, न. સ્નાન, નહાવું તે; ડુબકી મારવી તે.
आप्लाव, पु. સ્નાન, નહાવું તે.
आप्लुत, पु. બ્રહ્મચારી અવસ્થા પુરી કરી ગૃહસ્થાશ્રમમાં આવવુ તે. वि. નાહેલું. न. સ્નાન.
आप्वन्, पु. વાયુ, પવન.
आफूक, न. અફીણ.
आबद्ध, वि. બાંધેલું. पु. બંધન, પ્રીતિ.
आबाध, पु. દુઃખ, પીડા.
आबालवृद्ध, अ. બાળકથી વૃદ્ધ સુધી.
आबुत्त, पु. બનેવી.
आभरण, न. ભૂષણ, અલંકાર.
आभा, स्त्री. શોભા; પ્રકાશ, ચમક.
आभाति, स्त्री. છાયા, પડછાયો.
आभाष, पु. પ્રસ્તાવના.
आभाषण, न. આલાપન, એક બીજાને સંબોધીને જે બોલવું. તે.
आभास्, स्त्री. તેજ, પ્રકાશ.
आभास, पु. દિપ્તિ, ચમક; અવતરણિકા, પ્રસ્તાવના; પ્રતિબિમ્બ.
आभास्वर, पु. ૬૪ દેવતાઓના ગણનું નામ.
आभिजन, न. શ્રેષ્ઠ કુળ. वि. કુળ સંબંધી.
आभिधा, स्त्री. ધ્વનિ, અવાજ.
आभिमुख्य, न. સન્મુખતા.
आभीर, पु. ગોપ, ગોવાળ. स्त्री. (री) ગોપી, ગોવાળણી.
आभीरपल्लि, स्त्री. ગોપ ગૃહસમૂહ, ગોવાળોનું ગામ.
आभील, न. કષ્ટ. वि. ભયાનક.
आभीक्ष्ण, अ. રોજરોજ, પુન પુનઃ.
आभोग, पु. પરિપૂર્ણતા; યત્ન; વરુણદેવતાનું છત્ર.
आम, वि. કાચુ. पु. રોગ. [ધુમાડો.
आमगंधि, न. ગંધયુક્ત ચિતાનો
आमंत्रण, न. નિમંત્રણ, આહ્વાન.
आमंत्रित, वि. નિમંત્રિત, બોલાવેલું.
आमंद्र, पु. નીચ, હલકો.
आमय, पु. રોગ, બીમારી.
आमलकी, स्त्री. આંબળાં.
आमवात, पु. આમવાયુ.
आमात्य, पु. મંત્રી, પ્રધાન; સેનાપતિ.
आमान्न, न. કાચું અન્ન.
आमाशय, पु. આમસ્થાન, નાભી અને સ્તનની વચ્ચેનો ભાગ.
आमिक्षा, स्त्री. ગરમ દુધમાં દહીં નાખવાથી થતો ફેરફાર.
आमिष, उ. માંસ, ઉપભોગ, ભોગવટો; લાંચ; આકાર.
आमुष्मिक, वि. પરલોક સબંધી.
आमृष्ट, वि. ઘર્ષિત, ઘસેલું.
आमोद, पु. ઘણે દૂર સુધી આવનારી સુગંધ; હર્ષ, ખુશાલી.
आमोदन, न. આનંદન, ખુશી કરવું તે.
आमोदित, वि. આનંદી; સુગંધી.

आम्नाय, पु. વેદ; ઉપદેશ; કુળ, વશ; કુળાચાર.
आंविकेय, पु. ધૃતરાષ્ટ્ર; કાર્તિક સ્વામી.
आंभस, वि. જળમય, પાણીવાળું.
आंभसिक, वि. જળજ, પાણીમાંનુ. पु. મત્સ્ય, માછલી. [न. આમ્રફળ.
आम्र, पु. આંબો, આંબાનું ઝાડ.
आम्रनिशा, स्त्री. આંબાહળદ.
आम्ल, पु. આંબલીનું ઝાડ. न. આમ્લરસ, ખટાશ.
आम्लि (म्ली) का, स्त्री. આંબલીનું ઝાડ; પેટની ખટાશ.
आय, पु. ધનાગમ, મીલકત; અંતઃપુર રક્ષક.
आयत, वि. દીર્ઘ, લાંબું; પ્હોળું.
आयतन, न. પૂજાસ્થાન; ઘર.
आयत्त, वि. આધીન, આજ્ઞાપાળક.
आयत्ति, स्त्री. સ્નેહ, પ્રીતિ; હદ; શક્તિ; દિન, દિવસ; શયન; લંબાઈ; પ્રભાવ, તેજ; ભવિષ્યકાળ.
आयव्यय, पु. જમાખર્ચ.
आयस, न. લોહુ. वि. લોખંડી, લોઢાનું બનાવેલુ.
आयात, वि. આગત, આવેલું.
आयान, न. જાતિ સ્વભાવ.
आयाम, पु. લંબાઈ, પ્હોળાઈ, વિસ્તાર. [ગ્લાનિ, થાક.
आयास, पु. શ્રમ, મહેનત; ઉદ્યમ;
आयुस्, न. આયુષ્ય, ઉમર, જીંદગી.
आयुध, पु. અસ્ત્ર, શસ્ત્ર, હથિયાર.
आयुर्वेद, पु. ચિકિત્સાશાસ્ત્ર, વૈદકશાસ્ત્ર.
आयुष्मत्, वि. ચિરંજીવી, ઘણા વર્ષ જીવનાર. पु. ત્રીજો યોગ.
आये, अ. સંબોધન શબ્દ. [નારો.
आयोग, पु. વ્યાપાર, ધંધો; તીર, ફિ
आयोजन, न. લઈ લેવું તે; ઉદ્યોગ, યત્ન.
आयोज्य, वि. સંગ્રહ કરવા લાયક.
आयोधन, न. યુદ્ધ, લડાઈ.
आर, न. લોહભસ્મ; પિતળ; ખૂણો. पु. મંગળગ્રહ; શનિગ્રહ. स्त्री. આર. (મોચીની.)
आरकूट, उ. પિતળ.
आरण्य, वि. જંગલી, જંગલમાં રહેનાર, વનવાસી. [લાયક.
आरत, वि. રક્ષણીય, રક્ષણ કરવા
आरति, स्त्री. નિવૃત્તિ, વિરક્તિ.
आरनाल, न. ચોખાની કાંજી.
आरब्ध, वि. શરૂ કરેલું.
आरभट, पु. સાહસિક માણસ. पु. નિર્લજ્જતા; બહાદુરી.
आरभटी, स्त्री. નટચર્યા, નટના ખેલ.
आरंभ, पु. શરૂઆત; ત્વરા, ઉતાવળ; ઉદ્યમ; ખુન; ગર્વ; પ્રસ્તાવના.
आरंभणीय, वि. શરૂ કરવા લાયક.
आरव, पु. શબ્દ, અવાજ.
आरा, स्त्री. ચામડું કાપવાનું હથિ- [યાર.
आरात्, अ. દૂર; પાસેનું.
आराति, स्त्री. શત્રુ, દુશ્મન.
आरातिय, वि. પાસેનુ, નજદીકનું.
आरात्रिक, न. નીરાંજન, આરતી.
आराधक, वि. સેવક, પૂજનારી.
आराधन, न. ઉપાસના, ભજન; પ્રાપ્તિ, લાભ; રસોઈ કરવી તે.
आराम, पु. ઉપવન, બાગ.
आराव, पु. શબ્દ, અવાજ. [स्त्री. ધરો.
आरु, पु. ડુક્કર, ભુંડ; ખેકડો, કરચલો.

आरू, पु. भीतवर्णुं, पीळोरंग. [पन.
आरोप, पु. अपवाद; कल्पना; संस्था-
आरोह, पु. लंबाइ; उपर चढवुं ते.
आरोहण, न. सोपान, सीडी, पगथियुं.
आर्कि, पु. सूर्यपुत्र. (शनैश्चर, यम,
आर्ग्वध, पु. दालचीनी, तज. [वगेरे.)
आर्घा, स्त्री. पीळा रंगनी माखी.
आर्घ्य, न. पीळी माखीओनुं बनावेलुं मध. [ खरापणुं.
आर्जव, न. खुशामत; सरळपणुं,
आर्जुनि, पु. अर्जुनपुत्र, अभिमन्यु, बभ्रुवाहन.
आर्त्त, वि. पीडित, दुःखी. [ सबंधी.
आर्त्तव, न. स्त्रीरज, ऋतु. वि. ऋतु-
आर्त्तवी, स्त्री. घोटकी, घोडी.
आर्त्ति, स्त्री. पीडा, दुःख; दरद, रोग; धनुषनो आगलो भाग.
आर्थिक, वि. पंडित, ज्ञानी; पैसादार.
आर्द्र, वि. भीनुं, लीलुं; ताजुं; कोमल.
आर्द्रक, न. अद्रक, आदु.
आर्द्रशाक, न. आदु.
आर्द्रा, स्त्री. नक्षत्रनुं नाम छे.
आर्द्रित, वि. भीजावेलुं. [मित्र; गुरु.
आर्य, वि. कुलीन; वृद्ध. पु. मालिक;
आर्यक, पु. पितामह, दादो; मातामह, नानो ( मानो बाप ), पूज्य. वि. श्रेष्ठ. [ गुरुपुत्र.
आर्यपुत्र, पु. भर्त्ता, पति, (नाटकमा);
आर्यमिश्र, वि. मान्य; श्रेष्ठ.
आर्या, स्त्री. पितामही, दादी; मातामही, नानी ( मानीमा ); छंदनुं नाम छे.
आर्यरूप, पु. दांभिक, वेषधारी पुरुष.
आर्यावर्त्त, पु. पुण्यभूमि, विंध्याचळ अने हिमाचळ पर्वत वच्चेनो प्रदेश.
आर्वाक, अ. पाछळथी.
आर्ष, न. वेद. पु. गाय, बळद वगेरे लइने तेना बदलामां कन्या आप-
आर्षेय, वि. ऋषि संबंधी. [वी ते.
आल, न. हरताळ. वि. मोटुं; वधारे.
आलक्षि, वि. जाणतुं.
आलक्षण्य, न. दुर्भाग्य; अपराध.
आलगर्द्द, पु. काळो साप.
आलस, वि. आळसु.
आलस्य, न. आळस.
आलात, न. अगारा, बळता कोलसा.
आलान, न. हाथीने बांधवानो खूटो;
आलाप, पु. संभाषण. [दोरी; बेडी.
आलाबु-बू, स्त्री. दुधी, तुंबी.
आलावण्य, न. बदसुरती. [पंखो.
आलावर्त्त, न. कपडानो बनावेलो
आलास्य, पु. सोसवाट, मगर.
आलि, पु. वीछु; भमरो; मधमाख. स्त्री. सखी; पाज; पंक्ति, लीटी. वि. स्वच्छ अंतःकरणवाळुं.
आलिंगन, न. भळवुं-भेटवुं ते.
आलिंगिन्, पु. मृदंग.
आलिंजर, पु. माटीनो मोटो घडो.
आलिंद, पु. ओटलो, चोतरो.
आली, आलि शब्द जुओ.
आलीढ, न. धनुषधारीनी माफक डाबो पग वाळी तथा जमणो पग उभो राखी बेसवुं ते. वि. चाटेलुं; खाधेलुं.
आलीन, वि. विलीन, दीनुं थयलुं.
आलीनक, न. सीसुं.

आलेख्य, न. ચિત્રપટ. [ભક; વખાણ
आलोक, पु. દર્શન, અવલોકન; ચ-
आलोकन, न. દર્શન, અવલોકન.
आलोडन, न. મંથન, હલાવવું તે.
आवदज, पु. ઘોડાની એક જાત.
आवंत्य, पु. અવંતિ (ઉજ્જન) દેશનો રાજા; પતિત બ્રાહ્મણનો પુત્ર વિ. ઉજ્જનીવાસી.
आवरण, न. ઢાકણ; ઢાળ, અટકાવ, મૂર્ખાઈ, અજ્ઞાન.
आवर्त्त, पु. જલભ્રમ, પાણીમાં થતી ચકીઓ. ન. માક્ષીક ધાતુ
आवर्त्तन, न. ભ્રમણ, ગોળ કરવું તે; મથન, વલોવવુ તે.
आवर्त्तनी, स्त्री. ધાતુ ગાળવાની કુંડલી, મૂસ. [હાર.
आवलि (ली), स्त्री. શ્રેણી, પંક્તિ,
आवल्य, न. નબળાઈ, અશક્તિ
आवश्य, न. જરૂરી, સભવ.
आवश्यक, वि. નૈશ્ચયિક, જરૂરતું.
आवश्यकता, स्त्री. પ્રયોજન, દરકાર; જરૂર.
आवसति, स्त्री. નિશા, રાત્ર, મધરાત.
आवसथ, न. ગૃહ, ઘર.
आवसथ्य, न. ગૃહ, ઘર. पु મંત્ર-સ્થાપિત અગ્નિ
आवह, पु. સાત વાયુમાનો એક. વિ. વાહિત, ઉચકેલુ, ચાલિત, ચલાવેલુ
आवहमान, वि. ક્રમાગત, ચિર પ્રચલિત, પરાપૂર્વથી ચાલતું આવેલુ.
आवर्हित, वि. ઉન્મૂલિત, મૂળ સુદ્ધા ઉખેરેલુ.
आवाधा, स्त्री. વેદના, દુ ખ

आवाप, पु. ઝાડના મૂળમાં પાણી રહેવામાટે આસપાસ બાંધી લીધેલો કિનારો, પાત્ર, વાસણ.
आवारि, पु. દુકાન.
आवास, पु. ગૃહ, ઘર.
आवाहन, न. આહ્વાન, બોલાવવુ તે
आविक, न. કામલી, ઉન વસ્ત્ર વિ. ઉનનુ [ણાતુ બનાવેલુ.
आविकसौत्रिक, वि. ઉનના તાંત
आविध, पु. છિદ્ર પાડવાનુ હથિયાર.
आविर्भाव, पु. પ્રકાશ, સ્પષ્ટ કરવુ તે.
आविर्भूत, वि. પ્રકાશિત, જાહેર
आविल, वि. મેલુ, ગદુ. [કરેલુ.
आविष्करण, न. પ્રકાશન, જાહેર કરવુ તે. [પણ, ફેંકવુ તે.
आविष्कार, पु. નવ પ્રકાશ, આક્ષે-
आविस्, अ॰ વ્યક્ત, જાહેર, સ્પષ્ટ.
आवी, स्त्री. પ્રસવવેદના, જણતી વખત થતુ દુઃખ.
आवीत, वि. ગત, ગયલુ; ઉપવીતયુક્ત, જનોઈ પહેરેલુ.
आवु (वू)क, पु. પિતા, બાપ.
आवुत्त, पु. બનેવી.
आवेग, पु ત્વરા, જલદી, વ્યાકુળતા.
आवेदक, वि. નિવેદન કર્ત્તા, સૂચવ-
आवेदन, न. નિવેદન, સૂચના. [નાર.
आवेश, पु. અહંકાર, અપસ્મારરોગ, મૂર્છા, ભૂતનો વળગાડ
आवेशन, न. પ્રવેશ, ક્રોધ, શિલ્પશાળા, ભૂતનો વળગાડ, સૂર્યમંડળ.
आवेशिक, वि. પરોણો, પ્રતિષ્ઠિત, આબરૂદાર, સબધી, પોતાનુ.
आवेष्टन, न. આચ્છાદન, ઢાકણુ.

आशंकनीय, वि. શંકા કરવા યોગ્ય.
आशंका, स्त्री. શંકા, સંશય; ભય.
आशक्त, वि. અત્યંત શક્તિમાન.
आशक्ति, स्त्री. શક્તિ, બળ.
आशय, पु. અભિપ્રાય; આધાર, આશ્રય; અજીર્ણ, બદહજમી; નશીબ;
आशयाश, पु. અગ્નિ. [ કંજુસ.
आशर, पु. અગ્નિ; રાક્ષસ, દૈત્ય.
आशस, पु. ભોજન, ખોરાક.
आशंसा, स्त्री. પ્રાર્થના; આકાંક્ષા, ઇચ્છા; અનુમાન; સંશય.
आशंसित, वि. વાંછિત, ઇચ્છિત; કથિત, કહેલું. न. કથન.
आशंसु, वि. પ્રાર્થક; અભિલાષયુક્ત.
आशा, स्त्री. દીર્ઘકાંક્ષા, લાંબી ઇચ્છા; દિશા; લંબાઈ.
आषाढ, पु. અષાઢ મહીનો; પલાશદંડ, પલાસની લાકડી.
आशित, वि. ભક્ષિત, ખાધેલું.
आशिता, वि. એધી, ખાધરો.
आशिर, पु. અગ્નિ; રાક્ષસ, દૈત્ય. [ન.
आशिस्, स्त्री. આશિર્વાદ; સાપના દા-

आशोपण, न. સુકામણું.
आशौच, न. સૂતક. [ આશ્ચર્યયુક્ત.
आश्चर्य, न. વિસ્મય; અદ્ભુત. वि.
आश्म, वि. પાષાણમય, પથ્થરનું.
आश्मन, वि. પાષાણમય. पु. અરૂણ, સૂર્યનો સારથિ.
आश्यान, वि. શુષ્ક, સુકું.
आश्रम, उ. શાસ્ત્રોક્ત ચાર ધર્મ; મુનિઓને રહેવાનું સ્થાન, વન.
आश्रमिन, वि. મુનિ, તપસ્વી, આશ્રમમાં રહેનાર. [ ઢીક.
आश्रय, पु. શરણ; ઘર, મદદ; નજ-
आश्रयभूत, वि. રક્ષક, આશ્રય આપનાર. [ ધ્વંસી.
आश्रयाश, पु. અગ્નિ. वि. આશ્રય-
आश्रव, पु. અંગીકાર, સ્વીકાર; અપરાધ, દોષ. वि. બાધ્ય, તાબેદાર.
आश्रि, स्त्री અશ્રિ, તરવારની ધાર; ખૂણો.
आश्रित, वि. આધીન, તાબેદાર.
आश्रुत, वि. અંગીકૃત, કબુલ કરેલું; સાંભળેલ

आश्विक, पु. ઘોડેસ્વાર. वि. ઘોડાને લગતું, ઘોડાએ ખેંચેલું.
आश्विन, पु. આસુ મહિનો.
आश्विनेयौ, पु. द्वि. અશ્વિનીકુમાર, દેવવૈદ્ય. [ મજલ.
आश्वीन, उ. ઘોડાની એક દહાડાની
आषाढ, पु. આશાડ મહિનો; મલય પવન.
आषाढभव, पु. મંગળગ્રહ.
आष्ट्र, न. આકાશ, અંતરિક્ષ.
आस्, ग. २. બેસવું; હાજર થવું.
आस्, अ. હાય હાય; અહો આદિ.
आस, पु. ધનુષ, કામઠું. [ નિત્ય.
आसक्त, वि. આશક, લંપટ. न.
आसक्ति, स्त्री. આસંગ, લંપટતા.
आसंग, पु. સમાગમ; સંસર્ગ.
आसजन, न. વસ્ત્રાદિ પરિધાન, કપડાં વગેરે પહેરવાં તે. [ બંધ.
आसत्ति, स्त्री. સંગમ; લાભ; સં-
आसन, न. પીઠ, બેસવાની વસ્તુ; હાથીની ખાંધ; ત્રીજો યોગ. पु. ગુજરાતું ઝાડ. [ કાન.
आसना, स्त्री. સ્થિતિ. (नी) દુ-
आसन्न, वि. નિકટ, પાસેનું. पु. સૂર્યાસ્ત. [ વસર.
आसन्नकाल, पु. મૃત્યુકાળ, મરણા-
आसव, पु. દ્રાક્ષ—શેરડી વગેરેનો કાઢેલો દારૂ. [ ળવું તે.
आसादन, न. પ્રાપ્ત થવું તે; મ-
आसार, पु. વેગવૃષ્ટિ, અતિવૃષ્ટિ.
आसिक, पु. અસિધારી, તરવાર પકડનાર. [ न. धर.
आसित, वि. આસનસ્થિત, બેઠેલું.
आसीन, वि. ઉપવિષ્ટ, બેઠેલું.
आसुति, स्त्री. દારૂ ગાળવો; પ્રસૂત.
आसुर, पु. દૈત્ય; આઠ પ્રકારના વિવાહમાંથી દૈત્યવિવાહ.
आसुरी, स्त्री. રાઈ.
आसेक, पु. છંટકાવ. [ છંટકાવ.
आसेचन, वि. અત્યંત પ્રિયદર્શન. न.
आसेद्धृ, पु. અવરોધકારક, રોધક.
आसेधक, वि. નિરોધ, કેદ.
आसेवा, स्त्री. પરિચય, સંસર્ગ.
आस्कंदन, न. તિરસ્કાર, ધિક્કાર; યુદ્ધ, લડાઈ; શોષણ. [ ચાલ.
आस्कंदित, न. ઘોડાની જલદી
आस्तर, पु. શય્યા, બિછાનું; ઘોડા વગેરેની ઝુલ. [ છાનું; આચ્છાદન.
आस्तरण, न. હાથીની ઝુલ; બિ-
आस्तिक, पु. મુનિવિશેષ. वि. ભક્તિમાન, નાસ્તિક નહીં તે.
आस्तीर्ण, वि. વિસ્તીર્ણ, ફેલાવેલું.
आस्था, स्त्री. શ્રદ્ધા; યત્ન, ઉદ્યોગ; અપેક્ષા; સભા; રહેવાનું ઠેકાણું.
आस्थान, न. સભા; યત્ન; રહેવાનું ઠેકાણું, આશ્રમ.
आस्पद, न. પ્રતિષ્ઠા, ઇજ્જત; કામ; જગા; પ્રભુત્વ, મોટાઇ; અભિમાન; પદવી; ક્ષમતા; વાસણ.
आस्पंदन, न. સ્પંદન, કાંપવું તે.
आस्पर्धा, स्त्री. આત્મશ્લાઘા, આપવડાઈ. [ ગર્વે, મગરૂરી.
आस्फालन, न. તાડન, મારવું તે;
आस्फालित, वि. તાડિત, મારેલું, ચલિત. [ ક્રાચાર્ય, દૈત્યગુરુ.
आस्फुजित, पु. શુક્રનો તારો; શુ-

आस्फोट, पु. આકડાનું ઝાડ; ખભા ઠોકવાથી થતો અવાજ.
आस्फोटा, स्त्री. જંગલી મોગરો; વનસ્પતિ વિષ્ણુક્રાંતા.
आस्माकीन, वि. પોતાનીતરફનું.
आस्य, न. મુખ, મોહ. वि. મુખભવ, મોઢાને લગતું.
आस्यपत्र, न. પદ્મ, કમળફૂલ.
आस्यलांगल, पु. કુત્તો; જંગલી ડુક્કર.
आस्यलोमन्, न. દાઢી.
आस्या, स्त्री. બેઠક, બેસણું; સ્થિતિ.
आस्यासव, पु. થુક.
आस्रप, पु. મૂલનક્ષત્ર.
आस्रव, पु. ક્લેશ, દુઃખ.
आस्राद, पु. સ્વાદ, મીઠાસ, લેજ્જત; ઉપભોગ. [ તે, ચાખવું તે.
आस्वादन, न. જીભથી સ્વાદ લેવો
आह, अ. ફેંકવું; મોકલવું; દઢ; સંભાવન; હા દર્શક.
आहत, वि. ગણેલું; મારેલું; જાણેલું. न. જીર્ણવસ્ત્ર, જુનું કપડું. पु. ઢોલ.
आहनन, न. પ્રહનન, મારવું તે.
आहरण, न. લાવવું; એકઠું કરવું તે; હરણ કરવું તે.
आहर्तृ, पु. લાવનાર; હરણ કરનાર.
आहव, पु. યુદ્ધ, લડાઈ; યજ્ઞ, હોમ.
आहार, पु. ખોરાક, ખોરાક.
आहार्य, वि. ખાદ્ય, ખાવાલાયક; હરણ કરવાલાયક. [ લાવવું.
आहाव, पु. નિપાન, અવાડો; બોઆहिक, पु. વ્યાકરણશાસ્ત્રકર્તા પાણિની મુનિ; કેતુગ્રહ. [ સ્થાપિત.
आहित, वि. રાખેલું; કૃત, કરેલું;
आहितलक्षण, वि. શૂરવીર તરીકે પ્રખ્યાત. [ રનાર.
आहितस्वन, वि. શબ્દ-અવાજ કआहितुंडिक, पु. ગારૂડી.
आहुति, स्त्री. અગ્નિમાં બલિદાન આપવાની વસ્તુ.
आहूत, वि. નિમંત્રિત, બોલાવેલું.
आहूति, स्त्री. આહ્વાન, બોલાવવું.
आहृत, वि. અર્જીત; આણેલું; સંચિત, એકઠું કરેલું; ભુક્ત, ખાધેલું.
आहो, अ. વિકલ્પ; સંદેહ; પ્રશ્ન; વિચારદર્શક.
आहोस्वित्, अ. આહો શબ્દ જુઓ.
आह्न, न. દિનસમૂહ, ઘણા દહાડા.
आह्निक, वि. દૈનિક, રોજનું કામ. न. ભોજન; સમૂહ; બ્રાહ્મણાદિકનાં નિત્યકર્મ.
आह्लाद, पु. આનંદ, ખુશી.
आह्लादक, वि. આનંદદાયક.
आह्लादित, वि. આનંદી.
आह्वय, पु. નામ, સંજ્ઞા.
आह्वान, न. આવાહન, બોલાવવુ.
आह्वायक, पु. દૂત, કાસદ.

## इ.

इ, ત્રીજો સ્વર. [ पु. કામદેવ.
इ, अ. ભેદ; ક્રોધોક્તિ; ખેદદર્શક.
इक्कट, पु. સાદડી બનાવવાનુ ઘાસ.
इक्षु, पु. શેરડી; વન૦ તાલિમખાના.
इक्षुकांड, पु. શેરડીનો ભેદ છે, મુંજક, કાશ.
इक्षुगंधा, स्त्री. વનસ્પતિ ગોખરૂ.
इक्षुपुत्र, पु. જુવાર ( અનાજ ).
इक्षुमती, स्त्री. બંગાળાની એક નદી.

इक्षुमूल, न. શેરડીનાં મૂળીયાં.
इक्षुमेह, पु. મધુમેહ, મીઠો પરમો.
इक्षुयंत्र, न. કોળુ, શેરડીનો રસ કાઢવાનો સંચો.
इक्षुरस, पु. શેરડીનો રસ.
इक्षुरस क्वाथ, पु. કાકવી.
इक्षुवाटिका, स्त्री. શેરડીનું ખેતર.
इक्षुविकार, पु. ગોળ, સાકર; મીઠો પદાર્થ.
इक्षुसार, पु. ગોળ, કાકવી; સાકર.
इक्ष्वाकु, पु. વૈવસ્વત મનુનો પુત્ર, સૂર્યવંશી પહેલો રાજા.
इक्ष्वालिक, पु. કાશ નામનું ઘાસ, શેરડીની એક જાત. [ અદ્ભુત.
इंग, पु. જ્ઞાન, ઇશારો. वि. જંગમ;
इंगन, न. સંકેત, ઇશારત.
इंगना, स्त्री. નામ.
इंगित, न. સંકેત, સંજ્ઞા; ચાલ.
इंगुद, पु. } હિંગોટનું ઝાડ.
इंगुदी, स्त्री. }
इच्छक, वि. આકાંક્ષી, ઇચ્છનાર.
इच्छा, स्त्री. મનોધર્મ, મરજી; આશા.
इच्छजिल, पु. બૃહસ્પતિ, દેવતાઓના ગુરૂ. वि. શિક્ષક.
इज्या, स्त्री. દાન; યજ્ઞ, પૂજા; સંગમ; ગાય; કુટ્ટણી.
इडा, स्त्री. બુધની સ્ત્રી, ગાય, પૃથ્વી; સ્વર્ગ, શરીરની જમણીતરફની નાડી; સરસ્વતી; ત્વરા, ઉતાવળ
इत, वि. ગયલું; યાદ કરેલું, મેળવેલું.
इतर, वि. અન્ય, જુદું; અધમ.
इतरथा, अ. અન્યથા, બીજી રીતે.
इतरेतर, वि. અન્યોન્ય, પરસ્પર.
इतरेद्युस्, अ. બીજે દિને.
इतस्, अ. પાંચમીને અર્થે વપરાય છે, અહીંથી.
इतस्ततस्, अ. અહીં તહીં.
इति, अ. હેતુ; પ્રકરણ; આદિ; સમાપ્તિ, સાન્નિધ્ય; ક્રમ; અવધારણ, પ્રત્યક્ષ; પ્રકર્ષદર્શક. [ શબ્દ.
इतिकथा, स्त्री. વૃથાવાક્ય, નિરર્થક
इतिमध्ये, अ. અત્રાવસરે, એટલામાં.
इतिह, अ. પરંપરાગત ઉપદેશ.
इतिहास, पु. પૂર્વવૃત્તાંત, કથા.
इत्थम्, अ. એવંપ્રકારેણ, એવીરીતે.
इत्य, वि. ગમ્ય, જવાલાયક.
इत्या, स्त्री. શિબિકા, પાલખી.
इत्यादि, वि. વગેરે.
इत्वर, वि. વ્યભિચારી, ઘાતકી, નીચ.
इदम्, वि. આ.
इदंकार्या, स्त्री. વનસ્પતિ ધમાસો.
इदानीम्, अ. સંપ્રતિ, હમણાં, આ વખતે. [ નનું.
इदानींतन, वि. આધુનિક, હાલનું,
इद्ध, न. તાપ. वि. નિર્મલ, સ્વચ્છ.
इध्म, न. બાળવાનાં લાકડાં, ઇંધન.
इन, पु. સૂર્ય; પ્રભુ, સ્વામી; રાજા.
इंदिंदिर, पु. ભ્રમર, ભમરો.
इंदिरा, स्त्री. લક્ષ્મી.
इंदिरावर, पु. વિષ્ણુ. न. નીળકમળ.
इंदीवर, न. નીલોત્પલ, નીળકમળ.
इंदु, पु. ચંદ્ર, કર્પૂર, કપૂર. [ મળ.
इंदुकमल, न. સીતોત્પલ, સફેત કઃ
इंदुकलिका, स्त्री. કેતકીપુષ્પ.
इंदुकांत, पु. ચંદ્રકાંતમણિ. स्त्री. (ता) રાત્રિ, રાત.

इंदुखंडा, स्त्री. વનસ્પ૦ કાકડશિંગી.
इंदुजनक, पु. સમુદ્ર, સાગર.
इंदुजा, स्त्री. નર્મદા નદી.
इंदुपुत्र, पु. બુધ ગ્રહ.
इंदुभृत्, पु. શિવ, મહાદેવ.
इंदुमणि, पु. ચંદ્રકાંતમણિ.
इंदुमती, स्त्री. પૌર્ણિમાસી, પૂનેમ; અજ રાજાની સ્ત્રી.
इंदु(दू)र, पु. મૂષિક, ઉંદર.
इंदुरत्न, न. મોતી.
इंदुरे(ले)खा, स्त्री. ચંદ્રકળા, ચાંદની.
इंदुलोक, पु. ચંદ્રલોક.
इंदुलोहक-लौह, न. રૂપું.
इंदुवल्ली, स्त्री. સોમલતા, ચાંદવેલ.
इंदुवासर, पु. સોમવાર.
इंदुव्रत, न. ચાંદ્રાયણ વ્રત.
इंद्र, पु. અદિતિપુત્ર, દેવતાઓનો રાજા; ઈશ્વર; રાત્રિ, રાત.
इंद्रक, न. સભાગૃહ, સભાસ્થાન.
इंद्रकील, पु. મંદરાચલ પર્વત.
इंद्रकुंजर, पु. ઐરાવત હાથી, ઈંદ્રનો હાથી.
इंद्रगोप, पु. એક જાતનો કીડો.
इंद्रचाप, उ. મેઘધનુષ.
इंद्रजाल, न. માયાકર્મ, નજરબંધી.
इंद्रजालिक, वि. નજર બાંધનાર. पु. જાદુગર,મદારી. [ચનાનો પતિ.
इंद्रजित्, पु. રાવણનો પુત્ર, સુલો-
इंद्रतरु, पु. દેવદારનું ઝાડ.
इंद्रधनु, पु. મેઘધનુષ.
इंद्रप्रस्थ, न. પાંડવોની રાજધાની.
इंद्रबीज, न. ઈંદ્રજવ.
इंद्रभेषज, न. શુંઠ.
इंद्रमहकामुक, पु. શ્વાન, કુત્તો.
इंद्रयव, न. કલિંગ, ઈંદ્રજવ.
इंद्रवज्रा, स्त्री. ૧૧ અક્ષરના ચરણવાળા છંદનું નામ.
इंद्रसुद्रा, स्त्री. વ્રણ, ક્ષત, ચીરો.
इंद्रसुत, पु. વાલી; અર્જુન; જયન્ત.
इंद्रा, इंद्राणी, स्त्री. ઈંદ્રાણી, ઈંદ્રપત્ની.
इंद्रानुज, पु. વિષ્ણુ.
इंद्रायुध, न. ઈંદ્રધનુષ.
इंद्रारि, पु. દૈત્ય, અસુર.
इंद्राशन, पु. ગુંજા-ચણોઠીનો વેલો.
इंद्रासन, न. ઇંદ્રનું આસન.
इंद्रिय, न. ઋષીક,-પાંચ જ્ઞાનેંદ્રિય, (આંખ, કાન, નાક, ત્વચા, રસના) પાંચ કર્મેંદ્રિય, (વાચા, હાથ, પગ, ગુદા અને ઉપસ્થ.) ચાર અંતરિંદ્રિય, (મન, બુદ્ધિ, ચિત્ત,અહંકાર).
इंद्रियगोचर, वि. ઇંદ્રિયથી દેખાય [એવું.
इंद्रियायतन, न. શરીર.
इंद्रियार्थ, पु. ઇંદ્રિયોથી ઓળખાતી ચીજો, જેમ કે, રૂપ, રસ, ગંધ, સ્પર્શ અને શબ્દ.
इंधन, न. બાળવાનાં લાકડાં, સર્પણ.
इभ, पु. હસ્તી, હાથી.
इभकणा, स्त्री. ગજપીપલી, પીપર.
इभकेशरा, स्त्री. નાગકેશર.
इभनिमीलिका, स्त्री. ચપલતા; ચતુરાઈ. [હાંકનાર; હાથી પાળનાર.
इभपालक, पु. માવત, હાથીનો
इभपोटा, स्त्री. નાની હાથણી [બચ્ચું.
इभपोत, पु. હસ્તિશાવક, હાથીનું
इभमाचल, पु. સિંહ.

इभयुवति, स्त्री. હાથણી.
इभ्य, वि. ધનવાન, પૈસાદાર.
इभ्या, स्त्री. હાથણી.
इयत्, वि. એટલું.
इयत्ता, स्त्री. સીમા, પરિમાણ, સંખ્યા.
इयम्, स्त्री લિંગે इदम् શબ્દનુ પ્રથમાનું એકવચન.
इरंमद, पु. સમુદ્રની અગ્નિ; વિજળી.
इरा, स्त्री. જમીન; વાણી; દારૂ; પાણી; સરસ્વતી; કશ્યપપત્ની.
इराज, पु. કામદેવ.
इरावत्, पु. સમુદ્ર, દરીઓ; મેઘ; રાજા. वि. જલમય.
इरिण, न. શૂન્ય–ઉજડ જમીન.
इरु, पु. બીજ, બીઉં.
इरेश, पु. વિષ્ણુ; રાજા; વરૂણ; વાગીશ.
इर्वारुशुक्तिका, स्त्री. ખરબૂજ, તરબૂચ.
इलविला, स्त्री. કુબેરની માતા, વિશ્રવા મુનિની સ્ત્રી.
इला, स्त्री. પૃથ્વી, જમીન; ગાય, વાણી.
इलावृत, न. એક ખંડ.
इलिका, स्त्री. પૃથ્વી, જમીન.
इली, स्त्री. નાની તરવાર, ખાંડું.
इल्वल, पु. દૈત્યનું નામ છે; મત્સ્ય-માછલાની જાત છે. स्त्री. (ला) મૃગશીર્ષ નક્ષત્રના પાંચ તારા.
इव, अ. તુલ્ય, ઉપેક્ષા, અનાદરદર્શક.
इष्, ग. ६ ઇચ્છવું.
इष, पु. આશ્વિનમાસ, આશુ મહિનો.
इषिर, पु. અગ્નિ, વહ્નિ.
इषु, पु. બાણ, શર, તીર.
इषुधि, पु. તર્કસ, ભાથો.
इषुपंखा, स्त्री. વનસ્પતિ શરપંખો.
इष्ट, न. યજ્ઞ કર્મ; ઇચ્છબ પુ. યજ્ઞ; એરંડીઆનું ઝાડ. वि. વાંછિત, પ્રિય.
इष्टका, स्त्री. ઇંટ.
इष्टा, स्त्री. શમીનું ઝાડ.
इष्टि, स्त्री. યજ્ઞ, હોમ; અભિલાષ; શ્લોકસંગ્રહ.
इष्टिन्, वि. આકાંક્ષી, ઇચ્છનાર.
इष्टिपच, पु. રાક્ષસ.
इष्टु, स्त्री. ઇચ્છા.
इष्म, उ. કામદેવ; વસંતઋતુ.
इष्मिन्, वि. ઉતાવળો.
इष्य, उ. વસતઋતુ.
इष्व, पु. ઉપદેષ્ટા, ઉપદેશ કરનાર, ગુરુ.
इष्वास, पु. ધનુ, ધનુષ્ય. वि. ઇષુક્ષેપક, બાણ મારનાર, તિરદાજ.
इस्, अ. ક્રોધ, પીડા, દુઃખદર્શક.
इह, अ. અસ્મિન્, આ ઠેકાણે.
इहकाल, पु. આ જન્મ.
इहलोक, पु. આ દુનીઆ.
इहस्थ, वि. અહીં ઉભેલું.
इहामुत्र, अ. આ લોક અને પરલોક, અહીં અને તહીં.

## ई.

ई, ચોથો સ્વર.
ई, स्त्री. લક્ષ્મી. पु. કંદર્પ, કામદેવ. अ. વિષાદ, અનુકંપા, ક્રોધદર્શક.
ईक्ष्, ग. १. જોવું. अप સાથે અપેક્ષા કરવી. निर् સાથે જોવું.
ईक्ष, દર્શન.
ईक्षक, पु. દર્શક, જોનાર.
ईक्षण, न. અવલોકન; આંખ.
ईक्षणिक, पु. દૈવજ્ઞ, નશીબ જોનાર.
ईक्षित, वि. જોયલું.
ईक्षितृ, वि. જોનાર.
ईख्, ग. १. જવું, ગમન કરવું.

ईंज्, ग. १. જવું; નિંદા કરવી, ઠપકો આપવો.
ईजाज, वि. બલિદાન અપાયલું.
ईड्, ग. २. પ્રશંસા-વખાણ કરવી.
ईडन, न. સ્તવન, વખાણ, સ્તુતિ.
ईडा, स्त्री. સ્તવન, સ્તુતિ.
ईडित, स्त्री. વખાણેલું.
ईड्य, वि. સ્તુત્ય, વખાણેલું.
ईत, वि. ગત; ચલિત.
ईति, स्त्री. પ્રવાસ, મુસાફરી.
ईदृश्-दृ क्ष, वि. એવું, એવી રીતનું.
ईप्सा, स्त्री. ઇચ્છા, મરજી.
ईप्सित, वि. વાંચ્છિત, ઇચ્છિત.
ईयिवस्, वि. ગત, ગયલું.
ईरिण, वि. શૂન્ય-ઉજડ જમીન.
ईरित, वि. ફેંકેલું; મોકલેલું; કંપિત; [કથિત.
ईर्म, न. વ્રણ, જખમ, ક્ષત.
ईर्षा, स्त्री. દ્વેષ, અદેખાઈ.
ईर्षालु, वि. અદેખું.
ईलि, स्त्री. ખાંડુ, નાની તરવાર.
ईश, पु. સ્વામી; મહાદેવ; ઈશાન [કોણના દેવતા.
ईशसखा, पु. કુબેર.
ईशा, स्त्री. પાર્વતી; ગાડીની ધુરી.
ईशादंत, पु. લાંબા દાંતવાળો હાથી.
ईशान, पु. મહાદેવ; ઈશાનકોણ. वि. સ્વામી; અધિકારી. न. જ્યોતિ, કાંતિ.
ईशानी, स्त्री. દુર્ગા, પાર્વતી; શમીવૃક્ષ.
ईशिता, स्त्री. ઈશિત્વ, પ્રભુતા. वि. પ્રભુ, માલીક. [માલકી.
ईशित्व, न. સ્વામીત્વ, પ્રભુતા,
ईश्वर, पु. જગતની ઉત્પત્તિ, પાલન અને નાશ કરનાર શક્તિ, મહાદેવ; કામદેવ; ભગવાન. वि. ઐશ્વર્યવાન, ધનવાન.
ईश्वरता, स्त्री. ઈશ્વરપણું. [યસભા.
ईश्वरसभा, स्त्री. દેવસભા; ન્યા-
ईष, पु. આશ્વિનમાસ.
ईषत्, अ. અલ્પ, થોડું.
ईषत्कर, वि. નાજુક; હલકું, લઘુ.
ईषत्पुरुष, पु. હલકો પુરુષ.
ईषदुष्ण, वि. અલ્પતપ્ત, થોડું ગરમ.
ईषा, स्त्री. હલનો દાંડો.
ईषिका, स्त्री. બરછી. [મરજી.
ईहा, स्त्री. ઉદ્યમ, ઉદ્યોગ; ઇચ્છા,
ईहातस्, अ. ઉદ્યોગથી, કોશેશથી.
ईहित, वि. યત્ન કરેલું.

## उ.

उ, પાંચમો સ્વર. पुः શંકર, મહાદેવ; વિષ્ણુ; ઇંદ્ર, બ્રહ્મા. [શંક.
उ, अ. સંબોધન, પાદપૂરણ, પ્રશ્ન-
उकानह, पु. રાતા અને પીળા અથવા રાતા અને કાલા રંગનો ઘોડો.
उकार, पु. ઊ સ્વર; શિવ.
उकुण, पु. માકણ. [કથિત, કહેલું.
उक्त, न. એકાક્ષર છંદ, વાક્ય. वि.
उक्ति, स्त्री. કથન, કહેવું તે.
उक्थ, न. ત્રીજો વેદ, સામવેદ; સ્તુતિ; વચન, સ્તોત્ર.
उक्थपत्र, पु. } उक्थपात्र, न. } યજમાન, યજ્ઞકરનાર.
उक्ष, वि. ધોયલું; છાંટેલું; મોટું.
उक्षतर, पु. મોટો બળદ.
उक्षा, उ. બળદ; વાયુ.
उक्षाल, वि. ઉંચું; મહત, મોટું; આવિષ્ટ, વધારે. पु. વાંદરો.

उक्षित, वि. સીંચેલું, છાંટેલું.
उखा, स्त्री. થાળી, તપેલી; અનિરૂદ્ધની સ્ત્રી, બાણાસુરની પુત્રી.
उग्र, वि. ક્રોધી; તીક્ષ્ણ; ભયંકર. पु. મહાદેવ; બદીજન, સ્તુતિપાઠક; વચ્છનાગ ઝેર. न. ક્રોધ.
उग्रकांड, पु. કારેલાની વેલ.
उग्रगंध, न. હિંગ, હિંગુ. पु. લસણ; ચંપાનું ઝાડ. वि. ગંધયુક્ત, તેજદાર.
उग्रगंधा, स्त्री. કુલિંજન; વજ; અજમોદ.
उग्रचंडा, स्त्री. દેવીનું નામ છે.
उग्रचय, पु. ઇચ્છા.
उग्रत्व, न. ઉગ્રતા, તીક્ષ્ણતા.
उग्रधन्वन् (त्), पु. ઇંદ્ર; શિવ.
उग्रसेण, } पु. મથુરાનો રાજા, કંસનો
उग्रसेन, } પિતા.
उकुण, पु. જુ.
उचित, वि. યોગ્ય, લાયક; લેવા યોગ્ય.
उचितत्व, न. લાયકી, યોગ્યતા.
उच्च, वि. ઉન્નત, ઉચું.
उच्चकैस्, अ. પ્રાંશુ, અતિ ઉંચું.
उच्चटा, स्त्री. લસણ; ચણોઠી, ભોંય આમલી; ગર્વ, અહંકાર, આદત.
उच्चंड, वि. શીઘ્રગામી; જોરાવર.
उच्चतर, वि. અત્યુચ્ચ, ઘણુંજ ઉંચુ.
उच्चतरु, पु. નારિકેલવૃક્ષ, નારિયલી.
उच्चरण, न. ઉચ્ચાર, અવાજ.
उच्चरित, वि. કહેલું. न. વિષ્ટા, નરક.
उच्चाटन, न. જડ મૂળથી ઉખેડવું તે
उच्चार, पु. ઉચ્ચારણ; વિષ્ટા, નરક.
उच्चारण, न. કથન.
उच्चारणज्ञ, पु. વક્તા.
उच्चावच, वि. અનેક પ્રકાર; નાનું મોટું; ઉચુ નીચું.
उच्चार्य, वि. કથનીય, કહેવાલાયક.
उच्चूल, पु. ધ્વજોર્ધ્વ, મુખકૂર્ચ, ધજાનો આગલો ખૂણો.
उच्चैस्, अ. ઉંચું, ઘણુજ ઉંચુ.
उच्चैःश्रवस्, पु. ઇંદ્રનો ઘોડો.
उच्छन्न, वि. નષ્ટ, નાશ પામેલુ.
उच्छलन, न. ઉપર જવું તે.
उच्छाप, पु. શાપમાંથી છૂટવામાટે વરદાન આપવું તે.
उच्छिख, वि. દીપ્તિમાન, તેજોમય.
उच्छित्ति, स्त्री. ઉચ્છેદ, નાશ.
उच्छिन्न, वि. વિનષ્ટ, નાશપામેલુ
उच्छिलींध्र, न. છત્રિકા, કુત્રાની છત્રી.
उच्छिष्ट, वि. ભુક્તાવશિષ્ટ, એઠું.
उच्छिष्टभोजन, वि. એઠું ખાનાર.
उच्छिष्टमोदन, न. મીણ.
उच्छीर्षक, न. તકીઓ, ઉશીકું.
उच्छुष्क, वि. શુષ્ક, સુકું.
उच्छून, वि. ફૂલેલુ, વધેલું, લઠ્ઠ.
उच्छृंखल, वि. મરજીપ્રમાણે ચાલનાર.
उच्छेद, पु. ઉન્મૂલન, ઉખેડી નાખવું તે.
उच्छेदक, } वि. ઉત્પાટક, ઉખેડી
उच्छेदिन्, } નાખનાર.
उच्छेष, पु. શિલ્ક, બાકી
उच्छेषण, न. એઠવાડ; શેષ, બાકી.
उच्छोषण, वि. સંતાપક.
उच्छ्वसन, न. પ્રાણ, શ્વાસ લેવું તે.
उच्छ्रय, पु. ઉચ્ચતા, ઉંચાઈ.
उच्छ्रायत, वि. ઉંચી પદવીનું.

उच्छ्रित, वि. ઉચ્ચ, ઉંચુ; ઉત્પન્ન, પેદા થયલું; ત્યક્ત, ત્યાગ કરેલું.
उच्छ्वास, पु. શ્વાસ્છ્વોશ્વાસ; નિશ્વાસ; સમાધાન.
उछ्, ग. ६. પુરૂં કરવું; બાંધવું; ઓ-લંઘવું; અટકવું.
उज्जय (यि) नी, स्त्री. અવંતી, મા-ળવાની રાજધાની.
उज्जयंत, पु. રૈવત પર્વત.
उज्जासन, न. મારણ, વધ.
उज्जृंभ, वि. પ્રફુલ્લ, ખીલેલું.
उज्ज्वल, वि. દીપ્ત, પ્રકાશમાન; સ્વચ્છ. न. સોનું. पु. શૃંગારરસ; કામદેવ.
उज्ज्वलन, न. ઉદ્દીપન, ચમકવું તે.
उज्ज्वलित, वि. પ્રકાશમાન, તેજદાર.
उज्झ, ग. ६. તજી દેવું, છોડી દેવું.
उज्झ, वि. તજેલું.
उज्झक, पु. વાદળ.
उज्झटित, वि. ગુંચવાયલું.
उंछ्, ग. ६. એકઠું કરવું.
उंछ, पु. અનાજ એકઠું કરવું તે.
उंछन, न. અનાજ વગેરે ઠેકાણેથી અનાજ વીણી લેવું તે.
उंछवृत्ति, स्त्री. ખેતર વગેરે ઠેકાણે પડેલું અન્ન ઉચકી લઈ ગુજારો ચલાવવો તે. [ગુજારો ચલાવનાર.
उंछशील, वि. પડેલું અન્ન ઉચકી લઈ
उट, न. પાંદડું.
उटज, उ. પાંદડાની ઝુંપડી; ગૃહ, ઘર.
उड्, ग. १. મારવું, પાડી નાખવું; જવું. [પાણી.
उडु, द्वि. નક્ષત્ર; તારો. न. જલ,
उडु(डू)प, उ. હોડી, મછવો. पु. ચંદ્ર.
उडु (डू) पति, पु. ચંદ્ર.
उडु (डू) पथ, पु. આકાશ. [ઝાડ.
उडुंबर, पु. ઉદમ્બર વૃક્ષ, ઉંબરાનું
उड्डयन, पु. નભોગતિ, ઉડવું તે.
उड्डामर, वि. સર્વથી સરસ, ઉત્તમ.
उड्डीन, न. આકાશ તરફ ઉડવું તે. वि. કુદકો મારનાર.
उड्डीयमान, वि. ઉડતું; ઉડનાર.
उड्डीश, पु. શિવ; તંત્રશાસ્ત્ર.
उड्र, पु. પાણી; જવા પુષ્પ.
उत, अ. પ્રશ્ન, સમુચ્ચય, વિકલ્પ, પણ, અથવા. [પુત્ર.
उतथ्य, पु. અંગીરા મુનિનો મોટો
उतथ्यानुज, पु. બૃહસ્પતિ. [કલ્પ.
उताहो, अ. સવાલ, વિચાર, વિ-
उताहोस्वित्, अ. વિકલ્પ, શકા.
उत्क, वि. આતુર. पु. સુયોગ, અવસર.
उत्कट, वि. તીવ્ર, મત્ત, વિષમ. पु. મસ્તહાથી. न. દાળચીની.
उत्कटा, स्त्री. સિંહ પિપલી.
उत्कंटक, वि. ભયંકર. [રસું.
उत्कंठ, पु. ભોગ શૃંગારમાંનું તે-
उत्कंठा, स्त्री. ઉત્કંઠા, ઇચ્છા.
उत्कंठित, वि. ઉત્સુક.
उत्कर, पु. અનાજ વગેરેનો ઢગલો.
उत्कर्ष, पु. મોટાઈ, વિજય; આક-ર્ષણ. वि. ઉત્તમ, ચઢિયાતું.
उत्कल, पु. શિકારી; ભાર બરદાર; ઓઢીઆ અથવા ઓરીસા દેશ.
उत्कलिका, स्त्री. ઉત્કંઠા; વિષયવા-સના. [વાળી ગાય.
उत्काका, स्त्री. દરવરસે વીઆવા
उत्कार, पु. અનાજને ઝાટકીને ભુસો જુદો પાડવો તે.

उत्किर, वि. અનાજનો ઢગલો કરનાર.
उत्कुंचिका, स्त्री. વનસ્પતિ કુલીંજન.
उत्कुट, न. સીધું સુવું તે.
उत्कुण, पु. કેશકીટ, જૂ.
उत्कूट, पु. છત્રી; છજ્જું.
उत्कूलित, वि. કિનારે આણેલું.
उत्कृति, स्त्री. કાપવું તે; છવીશ અ-
  ક્ષરનો છંદ.
उत्कृष्ट, वि. અતિશય; ઉત્તમ; ઘણું.
उत्कृष्टता, स्त्री. શ્રેષ્ઠતા.
उत्कोच, पु. લાંચ, રૂશવત. [લેનાર.
उत्कोचक, पु. ઉત્કોચ ગ્રાહક, લાંચ
उत्क्रम, पु. ઉપર જવું તે.[નીકળેલું.
उत्क्रान्त, वि. અતિક્રાંત, બહાર
उत्क्रान्ति, स्त्री. મૃત્યુ, મોત, મરણ.
उत्क्रांतिधेनु, स्त्री. મરતી વખતે ગા-
  યનું દાન આપેછે તે. [પાડનાર.
उत्क्रुष्ट, वि. જનરવ, મોટેથી બુમ
उत्क्रोश, पु. કુરર નામનું સમુદ્ર કિ-
  નારે રહેનારૂં પક્ષી. [ળેલું.
उत्क्षिप्त, पु. ધંતુરાનું ફળ. वि. ઉછા-
उत्क्षिप्तिका, स्त्री. કાનનું ઘરેણું, બુ-
  ગડી. [ પખો; સોળ પલનું વજન.
उत्क्षेपण, न. ઉછાળવું તે; ઓકારી;
उत्खला, स्त्री. એક જાતની સુગંધી.
उत्खात, वि. જડમૂળથી ઉખેડવું.
उत्खातिन्, वि. નાશક, નાશ કરવાવાળુ
उत्त, वि. આર્દ્ર, ભીનું.
उत्तंस, पु. કલગી, તાજ, મુગટ.
उत्तप्त, न. સુકેલુ માંસ. वि. તપાવેલું;
  સ્નાત, નાહેલું; શેકેલું. [ભાઈ.
उत्तम, वि. શ્રેષ્ઠ, નેક. पु. ધ્રુવનો
उत्तमर, वि. શ્રેષ્ઠ, સરસ, મુખ્ય.
उत्तमर्ण ( र्णिक ), पु. ઋણદાતા, ક-
  રજ આપનાર, સાહુકાર.
उत्तमा, स्त्री. નેક સ્ત્રી; ત્રિફળા, ( હ-
  રડા, બેહેડા અને આંમળા.)
उत्तमांग, न. મસ્તક, શીર, માથું.
उत्तमाह, पु. સુદિન, સારો દહાડો.
उत्तमोत्तम, न. અતિશય ઉત્તમ.
उत्तमौजस्, पु. વીરપુરૂષ, ભારતના
  યુદ્ધમાં મહારથિ રાજા.
उत्तर, न. જવાબ. पु. વિરાટ રા-
  જાનો પુત્ર ઉત્તર स्त्री. ઉત્તર દિશા
  (रा) વિરાટરાજાની છોકરી. वि. શ્રેષ્ઠ.
उत्तरकाल, पु. ભવિષ્યકાળ.
उत्तरकोशला, स्त्री. અયોધ્યા નગરી.
उत्तरक्रिया, स्त्री. સાંવત્સરિક શ્રાદ્ધ
  વગેરે ક્રિયા.
उत्तरंग, न. દરવાજા ઉપરની કમાન.
उत्तरण, न. ઉતરવું તે, નદી વગેરેને
  સામે પાર જવું તે.
उत्तरतस्, अ. ઉત્તરથી; પાછલથી.
उत्तरपक्ष, पु. કૃષ્ણ ( વદ ) પક્ષ; પ્ર-
  તિવાદી–જવાબદારનો પક્ષ.
उत्तराधिकार, पु. વારસો.
उत्तराधिकारिन्, वि. વારસ.
उत्तरापथ, पु. ઉત્તર દિશાનો રસ્તો.
उत्तराफल्गुनी, स्त्री. નક્ષત્રનુંનામ છે.
उत्तराभाद्रपदा, स्त्री. નક્ષત્રનું નામ છે.
उत्तरायण, न. ઉત્તરાયણ, મકર રા-
  શિનો સૂર્ય થવાનો કાળ.
उत्तराहि, अ. ઉત્તરકાળ, ઉત્તર દેશ.
उत्तरीय, न. દુપટો, ઉપરણો.
उत्तरे, अ. આખરે.
उत्तरोत्तर, वि. ક્રમવાર. न. પ્રતિ-
  વાક્ય, જવાબનો જવાબ.

उत्तर्ज्जना, स्त्री. ભર્ત્સન, ધમકાવવું તે.
उत्तान, वि. અગંભીર; ઉર્ધ્વમુખ, ઉં-ધું સુઈ ઉપરની બાજુ મોઢું કરનાર.
उत्तानपाद, पु. સ્વયંભુ મનુનો પુત્ર, ધ્રુવનો બાપ. [ ઉંધે મોઢે સુનાર.
उत्तानशय, पु. ધાવણું બાલક. वि.
उत्ताप, पु. ઉષ્ણુતા, ગરમી; દુઃખ, સંતાપ.
उत्तापन, न. સંતાપ. [ દુઃખી.
उत्तापित, वि. ગરમ કરેલું, તપાવેલું;
उत्तार, वि. શ્રેષ્ઠ. पु. વમન, ઉલટી કરવી તે. [ वि. તારણ કરનાર.
उत्तारण, न. ઉદ્ધાર–તારણ કરવું તે.
उत्ताल, वि. શ્રેષ્ઠ, મોટું; ત્વરિત. पु. વાંદરો.
उत्तीर, अ. કિનારા ઉપર, કાંઠે.
उत्तीर्ण, वि. મુક્ત, પાર પહોંચેલું. ત્યાગ કરેલું. [स्त्री. (ता) ઉંચાઈ.
उत्तुंग, वि. અતી ઉંચું, ઘણુંજ ઉંચુ.
उत्तुष, न. છડેલું-છોલા કાઢેલું અનાજ.
उत्तेजन, न. } प्रेरणा; ઉત્તેજન.
उत्तेजना, स्त्री. }
उत्तेजित, वि. પ્રેરીત, ઉત્તેજન આપેલું.
उत्तोलन, न. ઉઠાવવું, ઉપર લેવું તે.
उत्तोलित, वि. ઉંચકેલું, ઉપર કરેલું.
उत्त्रास, पु. ભય. वि. નિર્ભય.
उत्त्रासन, न. ધાસ્તી દેખાડવી તે.
उत्थ, वि. દંડાયમાન, ઉભું.
उत्थान, न. સૈન્ય; પુસ્તક; ઉત્પન્ન; યુદ્ધ; ઉદ્યમ; હર્ષ; પરાક્રમ.
उत्थानैकादशी, स्त्री. કાર્તિક શુદ્ધ એકાદશી. [ સ્તેજક.
उत्थापक, वि. ઉત્થાપન કરનાર; ઉ-
उत्थापन, न. ઉઠાડી લેવું તે.
उत्थाप्य, } अ. ઉત્થાપન કરીને.
उत्थाय, }
उत्थायुक, वि. અભિમાની, મગરૂબ.
उत्थित, वि. તૈયાર; ઉત્પન્ન.
उत्थितांगुलि, पु. અંજલી.
उत्पत, पु. ઉપરજવું તે; પક્ષી.
उत्पतन, न. ઉત્પત્તિ, દોડવું તે; પક્ષી.
उत्पत(ति)तृ, वि. ઉંચે ચઢનાર.
उत्पत्ति, स्त्री. જન્મ; પેદાશ; ફળ.
उत्पत्तिप्रयोग, पु. અભિપ્રાય, અર્થ.
उत्पथ, पु. કુમાર્ગ, ખરાબ રસ્તો.
उत्पन्न, वि. ઉત્પન્ન, પેદા થયેલું; મળેલું; ઉગેલું. [ घि. वि. કૃશ, પાતલું.
उत्पल, न. નીળુ કમળ, કડવાં ઔષ-
उत्पल-पत्र, न. કમળપત્ર, કમળનું પાંદડું; તિલક; નખચિહ્ન.
उत्पलिनी, स्त्री. પદ્મસમૂહ, કમળ ફૂલનો જથો.
उत्पाट, पु. } ઉત્તોલન, જડમૂળથી
उत्पाटन, न. } ઉખેડવું તે; નાશ કરવું.
उत्पाटिन, वि. જડમૂલથી ઉખેડી નાખેલુ. [ પક્ષી.
उत्पात, पु. ઉપદ્રવ; અરિષ્ટ; શરભ
उत्पाद, वि. નીચે માથું અને ઉપર પગવાળું, ઉલટું.
उत्पादक, पु. બાપ, પેદા કરનાર; શરભ નામનું આઠ પગવાળું પક્ષી. न. મૂળહેતુ. वि. ઉત્પત્તિમાં કારણભૂત.
उत्पादन, वि. ઉત્પત્તિ કરનાર, પેદા કરનાર. न. ઉત્પન્ન કરવું તે.
उत्पादित, वि. ઉત્પન્ન કરેલું.
उत्पाली, स्त्री. આરોગ્યતા, તંદુરસ્તી.

उत्पाव, पु. શુદ્ધ ઘી. [ કરેલું.
उत्पिंजर, वि. પાંજરામાંથી મોકળું
उत्पिंजल, वि. અત્યંત વ્યાકુલ, ગા-
ભરૂ. [ ઇચ્છાવાળું.
उत्पित्सु, वि. ગમનેચ્છુ, જવાની
उत्पिच्छ, वि. કુદેલું, ખાંદેલું.
उत्पूय, अ. ગાળીને.
उत्प्राण, पु. શ્વાસ.
उत्प्रेक्षा, स्त्री. વ્યાજ સ્તુતિ; ઉપેક્ષા.
उत्प्लव, पु. } ઉત્પતન, ઉંચે ઉછ-
उत्प्लवन, न. } ળવું.
उत्प्लवा, स्त्री. નૌકા, હોડી. [રવો તે.
उत्प्लुति, स्त्री. ઉત્પ્લવન, કુદકો મા-
उत्फाल, पु. કુદકો, ઠેકડો મારવો તે.
उत्फुल्ल, वि. આનંદિત; ખીલેલું.
उत्स, पु. ઝરો, પાણીનું નાળું.
उत्संग, पु. ગોદ, ખોળો; સંયોગ;
આલિંગન.
उत्संगिन्, वि. સંગી, સાથી. पु.
ક્ષત, જખમ. स्त्री. આંજણી,
( આંખ ઉપર થતી. ) [ ભુલું.
उत्सन्न, वि. નાશ પામેલું; ઉઠેલું;
उत्सर्ग, पु. } ત્યાગ, દાન; વિ-
उत्सर्जन, न. } સર્જન. [ ઉંચે જનાર.
उत्सर्पिन्, वि. ઊર્ધ્વગમન શીલ,
उत्सव, पु. ખુશાલી, આનંદ; ક્રોધ.
उत्सादन, न. સુગંધી ચીજો લગાડી
શરીરનો મેલ કાઢવો તે; નાશ;
બે વખત જમીન ખેડવી તે.
उत्सारक, पु. દ્વારપાળ, દરવાન.
उत्सारण, न. દૂરીકરણ, દૂર કરવું;
મારવું, એક જગાએથી બીજી
જગાએ લઈ જવું તે. [ઉદ્યમ
उत्साह, पु. ખુશાલી, આનંદ; સુતર;

उत्साहवत्, वि. ઉદ્યોગી.
उत्साहस, न. બહાદુરી, શૂરત્વ.
उत्साहिन्, वि. અધ્યવસાયી, ઉત્સુક.
उत्सिक्त, वि. અભિમાની, મગરૂબ.
उत्सुक, वि. ઉત્કંઠિત, આતુર; આસક્ત.
उत्सुकता, स्त्री. ઔત્કંઠ્ય, ઉત્કંઠિત-
પણું; આસક્તિ.
उत्सूर, पु. દિનાવસાન, સંધ્યાકાળ.
उत्सृजन, न. ઉત્સર્ગ, ત્યાગ.
उत्सृष्ट, वि. ત્યક્ત, છોડેલું.
उत्सेक, पु. વૃદ્ધિ, વધારો; અભિમાન.
उत्सेचन, न. ઉપરની બાજુએ છાં-
ટવું તે. [તલ, મારવું તે.
उत्सेध, पु. ઉંચાઇ; દેહ, શરીર, ક-
उत्स्मय, पु. સ્મિત, મુછમાં હસવું તે.
उद, } न. પાણી.
उदक, }
उदकक्रिया, स्त्री. તર્પણ, દેવતાઓ
અથવા પિતૃઓને પાણી આપવું તે.
उदकोदर, न. જળંદર રોગ.
उदक्य, वि. જલસંબંધી, પાણીવાળું.
उदक्या, स्त्री. રજસ્વલા-ઋતુમતી
उदगद्रि, पु. હિમાલય પર્વત. [સ્રી.
उदगयन, न. ઉત્તરાયણ.
उदग्र, वि. ઉંચું; ભયંકર, વિકરાળ.
उदच्, } वि. ઉત્તરીય, ઉત્તર તરફનું.
उदञ्च्, }
उदंचन, न. ઉંચે ઉછાળવું તે, ઢાંક-
ણ, આચ્છાદન.
उदंचित, वि. પૂજિત, સત્કાર કરેલું.
उदंतिका, स्त्री. તૃપ્તિ, સંતોષ; ખાત્રી.
उदधि, पु. સમુદ્ર; ઘટ, ઘડો.
उदधिक्रम, पु. સમુદ્રનાળી, ખલાસી.

उदधिकन्या, } स्त्री. લક્ષ્મી.
उदधिजा, }
उदधिमल, पु. સમુદ્રફીણ.
उदधिमेखला, स्त्री. પૃથ્વી, જમીન.
उदधिसुता, स्त्री. લક્ષ્મી, દ્વારકા નગ-[રી.
उदंत, } पु. સમાચાર, ખબર.
उदंतक, }
उदन्या, स्त्री. તૃષા, તરસ.
उदन्वत्, पु. સમુદ્ર.
उदपान, उ. કૂપ, કૂવો, વાવ.
उदभार, पु. મેઘ, વરસાદ.
उदमान, न. પાલી (આઢક) નો પચાસમો ભાગ.
उदय, पु. ઉદયાચલ, પૂર્વ પર્વત; ઉદો; પ્રકાશ, તેજ.
उदयन, न. ઊર્ધ્વગમન, ઉંચે ચઢવું. पु. અગસ્તમુનિ; વત્સરાજ, કૌશાંબીનો રાજા.
उदर, न. જઠર, પેટ; યુદ્ધ, લડાઈ.
उदरत्राण, न. કવચ, બખતર.
उदरथि, पु. સમુદ્ર; સૂર્ય.
उदरपिशाच, उदरंभरि, वि. સ્વોદર પૂરક, માનઅપમાનની દરકાર ન રાખતાં ગમે તેમ કરી પોતાનુ પેટ ભરી જાણનાર.
उदरामय, पु. ઉદરરોગ, અતિસાર.
उदरावर्त्त, पु. નાભિ.
उदरिणी, स्त्री. ગર્ભવતી સ્ત્રી.
उदरि(न्)ल, वि. મોટા પેટવાળું.
उदर्क, पु. ભવિષ્યકાળ; મદનકંટક વૃક્ષ.
उदर्चिस्, पु. અગ્નિ; શિવ; કામદેવ. वि. પ્રજ્વલિત, સળગતું.
उदर्द, पु. વિસર્પ રોગ.
उदस्त, वि. નમ્ર; સલજ્જ; નીચે નાખેલું.
उदहार, पु. મેઘ, વાદળ; વારિવાહક, પખાલી, પાણી ભરનાર.
उदाज, पु. સેનાપતિ.
उदान, पु. કંઠસ્થવાયુ; નાભિ; આંખનો પલકારો.
उदार, वि. દાતા, દાનશૂર; મહત્, મોટું; સરલ, પ્રમાણિક; ગભીર; સજ્જન; યોગ્ય.
उदावर्त्ता, स्त्री. પ્રદરરોગ, રક્તસ્રાવરોગ.
उदास, वि. નિરપેક્ષ, ઉદાસ. पु. તપસ્વી, સાધુ.
उदासीन, वि. તટસ્થ, મધ્યસ્થ, શત્રુમિત્રને સમાન જાણનાર.
उदाहरण, न. } દૃષ્ટાંત, દાખલો, કથા, પ્રસંગ.
उदाहार, पु. }
उदात्त, पु. ઉંચો સ્વર; દાન; વાદ્ય, વાજું; કાવ્યાલંકાર. वि. દાતા.
उदित, वि. કથિત, કહેલું; ઉત્થિત, ઉભુ થયલું; બાંધેલું.
उदीक्षण, न. પ્રતીક્ષા, અવલોકન.
उदीची, स्त्री. ઉત્તર દિશા.
उदीचीन, वि. ઉત્તર દિગ્જાત, ઉત્તરદિશા તરફ થયલું.
उदीच्य, पु. સરસ્વતી નદીના વાયવ્ય કોણ તરફનો દેશ. न. વનસ્પતિ વાળો. वि. ઉત્તર દેશનું.
उदीच्यकाष्ठ, न. વનસ્પ૦ ચોપચીની.
उदीरण, न. કથન, વચન, ભાષણ.
उदीरित, वि. કથિત, બોલેલું.
उदीर्ण, वि. ઉદાર; મહાન; તીવ્ર, કઠક.
उदीर्य, वि. કથિતવ્ય, કહેવા લાયક.
उदुंबर, पु. ઉંબરાનું ઝાડ; કુષ્ટરોગ, કોઢ; હીજડો, નપુંસક. न. તાંબું.

उदूखल, उ. લાકડાની ઉખળી.
उदूढ, वि. વિવાહિત; સ્થૂલ, મોટું.
उद्देजय, वि. કંપાવનાર, હલાવનાર.
उद्गत, वि. ઉત્થિત, ઉઠેલું; ઉર્ધ્વગમન; ઉત્પન્ન, પેદા થયલું.
उद्गति, स्त्री. ઉલટી, ઓકારી.
उद्गम, पु. ઉપર ચઢવું તે; ઉદય; જ્ઞાન; વૃદ્ધિ. [ પુષ્કળ.
उद्गाढ, न. વધારો. वि. અધિક,
उद्गातृ, पु. સામવેદ જાણનાર બ્રાહ્મણ.
उद्गार, पु. ઓકારી, ઉલટી; શબ્દ.
उद्गारण, } न. વમન, ઓકારી; કડ-
उद्गिरण, } ગર્જન, અડકાર.
उद्गीति, स्त्री. ઉંચે સ્વરે ગાવું તે; છંદનું નામ.
उद्गीथ, पु. સામવેદાંશ; સામવેદધ્વનિ; ઓંકાર, પ્રણવ, ૐ.
उद्गूर्ण, वि. ઉગામેલું; બાંધેલું.
उद्ग्राह, पु. ઉપર લેવું તે; વિધાચાર.
उद्ग्राहित, वि. બદ્ધ, બાંધેલું; ઉત્તમ; યાદ કરેલું.
उद्घ, पु. પ્રશંસા, વખાણ; વાયુ; અગ્નિ; હસ્તપુટ, ખોબો. वि. પ્રશસ્ત, ઉત્તમ.
उद्घर्षण, न. ઘસવું.
उद्घस, न. માંસ. [બુતરો.
उद्घाट, पु. થાણું, કોટવાળી, ચ-
उद्घाटक, उ. } પોરો, કોશ; કુંચી.
उद्घाटन, न. }
उद्घाटित, वि. મુક્ત, ખુલું, ઉઘાડું.
उद्घाटितज्ञ, वि. પંડિત, વિદ્વાન.
उद्घात, पु. આરંભ, શરૂઆત; હથિયાર; આઘાત, વણ. वि. ઉચું.
उद्घुष्ट, वि. ધ્વનિત, શબ્દ કરેલું.
उद्दंश, पु. માંકડ.
उद्दंड, वि. લુચ્ચો; ક્રૂર.
उद्दंडपाल, पु. ન્યાયાધીશ. [ કમર.
उद्दान, न. બંધન; ચૂલો; મધ્યપ્રદેશ;
उद्दाम (न्), वि. બંધનરહિત; સ્વતંત્ર; પ્રધાન; પ્રૌઢ. पु. વરૂણ.
उद्दाल (क), पु. એક મુનિનું નામ.
उद्दित, वि, બધ, બાંધેલું.
उद्दिन, न. મધ્યાન, બપોર.
उद्दिष्ट, वि. ઉપદિષ્ટ, ઉપદેશ કરેલું. पु. તાંદુલજાની ભાજી.
उद्दीप, न. ગુગલ. पु. દીપન, સળગાવવું તે. [ ગાવનાર.
उद्दीपक, वि. ઉદ્દીપનકર્ત્તા, સળ-
उद्दीपन, न. પ્રકાશન, રોશની; જ્વલન, ચમત્કારો.
उद्दीप्त, वि. પ્રકાશિત.
उद्देश, पु. ઉદાહરણ, દાખલો; તપાસ; કારણ, હેતુ.
उद्देश्य, न. પ્રયોજન, કારણ.
उद्देष्टृ, वि. અનવેષક, (મુદ્દો) ત-
उद्देहिका, स्त्री. ઉધઇ. [ પાસનાર.
उद्द्राव, पु. પલાયન, ભાગીજવું તે.
उद्योत, पु. પ્રકાશ, રોશની.
उद्धत, वि. ઉદ્ધત; ઉચકેલું. न. અહંકાર. पु. રાજમલ, રાજાનો આશ્રિત મલ. [લીપણું; નીશાની.
उद्धति, स्त्री. ગર્વ, અહંકાર; જંગ-
उद्धम, पु. દમ, શ્વાસ. [ ઓકારી,
उद्धरण, न. તારણ, મોક્ષ; ઉલટી,
उद्धर्ष, पु. ઉત્સવ; આનંદ.
उद्धर्षण, न. રોમાંચ, શરીરનાં રૂંવાનું ઉભું થવું તે.

उद्धव, पु. ઉત્સવ, ઉત્સાહ; યજ્ઞાગ્નિ, હોમાગ્નિ; શ્રીકૃષ્ણનો મિત્ર.
उद्धान, न. ચૂલો. [અંશ, ભાગ;રક્ષણ.
उद्धार, पु. વગર વ્યાજનું કરજ;
उद्धारा, स्त्री. ગડુચી, ગળો.
उद्धुर, वि. વજનદાર, ભારી, જડ.
उद्धृत, वि. ઉપર લીધેલું; ઉડાવેલું; છોડાવેલું; પસરેલું. [પવી તે.
उद्बंधन, न. ટાંગવું તે; ફાંસી આ-
उद्बोध, पु. પ્રત્યભિજ્ઞાન, સ્મરણ.
उद्बोधक, वि. યાદ કરનાર.
उद्बोधन, न. જ્ઞાપન, સ્મરણ.
उद्भट, पु. કચ્છપ, કાચબો; સૂર્ય. वि. શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ.
उद्भव, पु. ઉત્પત્તિ, જન્મ, પેદાશ.
उद्भाव, पु. પેદાશ; મનની મોટાઈ.
उद्भास, पु. પ્રભા, તેજ, કાંતિ.
उद्भासित, वि. પ્રકાશિત, કાંતિમાન.
उद्भिज, वि. જમીનભેદી અંકુર–ફ-ણગારૂપે બહાર આવનાર. (ઝા-ડ વગેરે.) [ફુવારો.
उद्भिद्, वि. ઉદ્ભિજ. पु. મૂળીઉં;
उद्भिद, वि. ઉદ્ભિજ. न. રસોઇને લગતું મીઠું. [રિત, ખીલેલું.
उद्भिन्न, वि. ભેદિત, તોડેલું; વિક-
उद्भूत, वि. ઉત્પન્ન; (ન્યાયમતમાં) માલમ પડવાલાયક.
उद्भूति, स्त्री. વૃદ્ધિ, વધારો.
उद्भेद, पु. રોમાંચ; ઉત્પત્તિ; ઝરો, ફુવારો; ઉદ્ભવ. [નનો તાપ.
उद्भ्रम, पु. ભ્રમ; ભમવું; ઉદ્વેગ, મ-
उद्भ्रांत, न. હાથ ઉંચા કરી તરવાર ગોળ ફેરવવી તે. वि. ભ્રાંતિવાળું.

उद्य, पु. નદ, મોટી નદી.
उद्यत, पु. ગ્રંથપરિચ્છેદ, પુસ્તકનો ભા-ગ–અધ્યાય. वि. ઉદ્યુક્ત, કામ કર-વામાં તૈયાર; ઉદ્યોગી.
उद्यति, स्त्री. મહેનત, ઉદ્યોગ.
उद्यम, पु. ઉદ્યોગ, મહેનત.
उद्यमिन्, वि. ઉદ્યોગી, મહેનતુ.
उद्यान, न. વાડી, બગીચો; નીકળવું તે; પ્રયોજન, મતલબ.
उद्यानपाल, पु. માળી, બાગવાન.
उद्यापन, न. વ્રતના આદિ મધ્ય અને અંતનાં કર્મ.
उद्याव, पु. મિશ્રણ, મેળવવું તે; યોગ.
उद्युक्त, वि. યત્નવાન, ઉદ્યત, મહેનતુ.
उद्योग, पु. યત્ન, કોશેશ; ઉત્સાહ.
उद्योगिन्, वि. ઉદ્યમી, મહેનતુ.
उद्योत, पु. અલોક, રોશની.
उद्र, पु. જળનોળીઓ, પાણીમાં રહેનાર એક પ્રાણી.
उद्रंक–ग, पु. હરિશ્ચંદ્ર રાજાની નગરી.
उद्रथ, पु. પૈડાની ખીલી; રસોયો.
उद्राव, पु. મોટો શબ્દ.
उद्राह, पु. વન૦ લાલ ચિત્રક.
उद्रुज, वि. છેદક, ફોડનાર. [વૃદ્ધિ.
उद्रेक, पु. આધિક્ય, વધારો; આરંભ;
उद्रेकिन्, वि. વૃદ્ધિશીલ, વધનાર.
उद्वस्, वि. શ્રેષ્ઠ; ચડેલું. स्त्री. ટેકરી.
उद्वत्सर, पु. સંવત્સર, વર્ષ. [પુષ્કળ.
उद्वर्त्त, पु. વધારો. वि. અધિક,
उद्वर्त्तन, न. શરીર સાફ કરવાની સુગંધી ચીજો, ઉટણું; ઘસેલું.
उद्वप्, ग. १. રેડવું; ઉંચે ચઢાવવું.
उद्वपन, न. ભેટ, બક્ષિસ.

उद्वम्, ग. १. ઉંચે ફેંકવું; ઉલટી કરવી; આંસુ પાડવાં.
उद्वास, पु. દેશનિકાલ; વધ.
उद्वाह, पु. વિવાહ, લગ્ન; બે વાર હળ ફેરવેલું ખેતર. [ મનોદુઃખ.
उद्वाहन, न. વિવાહ–લગ્ન કરવું તે;
उद्वाहनी, स्त्री. કપર્દિકા, કોડી
उद्विग्न, वि. ઉદ્વેગયુક્ત, વ્યાકુળ ચિત્ત.
उद्वेग, न. સોપારી. पु. દુઃખ; ભય; આશ્ચર્ય वि. શીઘ્રગ, જલદી જનાર.
उद्वेजित, वि. ક્લેશિત, દુઃખી.
उद्वेष्टित, वि. લપેટેલું; ઘેરેલું.
उंदू, ग. ७. ભીજવવું. [ દર.
उंदर, उदुर, उंदुर, उदूर, पु. ઉં-
उन्न, वि. ભીનું; દયાળુ, માયાળુ.
उन्नत, वि. ઉંચુ, શ્રેષ્ઠ; વધેલું.
उन्नति, स्त्री. વૃદ્ધિ, ચઢતી, ઉચ્ચ-તા; ઉદય; ગરૂડની સ્ત્રી.
उन्नद्ध, वि. લટકાવેલું, ટાંગેલું.
उन्नमन, न. ઉત્થાન, ઉઠાવેલું.
उन्नय, पु. } વિતર્ક, તર્ક, અનુમાન,
उन्नयन, न. } ઉત્તોલન, ઉંચે ઉચકવું.
उन्नाह, न. કાંજી. [ નિદ્ર, જાગેલું
उन्निद्र, वि. પ્રફુલિત, ખીલેલું; વિ-
उन्मत्त, वि. ઉન્માદયુક્ત, ફેરી; ભ્ર-મિત. पु. ધતુરાનુ ઝાડ.
उन्मत्तता, स्त्री. ઉન્માદતા, ઉન્મ-
उन्मद, वि. ઉન્મત્ત. [ ત્તપણું.
उन्मनस्, वि. ચચળચિત્ત, ચંચળ ચિત્તવાળું. [ રવું–વલોવવું તે.
उन्मंथ, पु. મારણ, વધ, મથન ક-
उन्माथ, पु. ફાંસો, જાળ; વધ; ક-સાઈ; અપમાન, અહંકાર.

उन्माद, पु. ચિત્તભ્રમ. वि. ઉન્મત્ત.
उन्मादन, पु. કામદેવના પાંચ બા-ણમાંનું એક.
उन्मान, न. પરિમાણ કરણ, તોળવું, માપવું વગેરે; તોળવાનું સાધન, મણ શેર વગેરે; કાંટો. [ રસ્તો.
उन्मार्ग, पु. ખરાબ ચાલ; ખરાબ
उन्मित, वि. પરિમિત, માપેલું, વ-જન કરેલું. [ કાશ, ફુલનું ઉઘડવું.
उन्मीलन, न. આંખનું ઉઘડવું; વિ-
उन्मुख, वि. ઊર્ધ્વમુખ, ઉંચુ જોનાર.
उन्मुद्र, वि. પ્રફુલ્લિત, ખીલેલું.
उन्मूलक, वि. જડ મૂળથી ઉખે-ડનાર. [ખવું તે.
उन्मूलन, न. ઉત્પાતન, ઉખેડી ના-
उन्मूलित, वि. ઉખેડેલુ.
उन्मृष्ट, वि. સ્વચ્છ–સાફ કરેલું.
उन्मेदा, स्त्री. સ્થૂલતા, મોટાઇ.
उन्मेष, पु. આંખ ઉઘાડ બધ ક-
उन्मेषण, न. જાગવું તે. [ રવી તે.
उप, अ. અનુકપા, કૃપા; સામીપ્ય, સરખાપણું; રોગ; નાશ; ભૂષણ, આશા, દાન; મારણ; ઉદ્યોગ; પૂજા; અભાવ, ઇચ્છા; પ્રયત્નદર્શક.
उपकंठ, न. સીમની પાસેનું પ્રદેશ. वि. પાસેનું, નજદીકનું.
उपकथा, स्त्री. ઇતિહાસ.
उपकरण, न. કોઈ પણ કાર્યના સા-ધનભૂત પદાર્થ, રાજાઓની છત્ર ચમર વગેરે સામગ્રી [ સાંભળવું તે.
उपकर्णन, न. કર્ણશ્રવણ, કાનથી
उपकर्तृ, वि. ઉપકારક, ઉપકાર ક-રનાર.

उपकल्पित, वि. પ્રસ્તુત, સિદ્ધ, તૈયાર.
उपकार, पु. મદદ; મેહેરબાની; ફૂલનું ઉઘડવું તે; તોરણ.
उपकारक, वि. ઉપકારી, મદદગાર.
उपकारिका, स्त्री. રાજગૃહ, રાજ-
उपकार्य, वि. ઉપકારયોગ્ય. [ મેહેલ.
उपकार्या, स्त्री. રાજગૃહ.
उपकुंभ, वि. સમીપ; નિર્જન; એકાંત. अ. કુંભ પાસે. [ વાડો.
उपकूप, पु. કૂવાપાસેની ટાંકી, અ-
उपकृत, वि. ઉપકારી. न. ઉપકાર.
उपकृति, स्त्री. ઉપકાર.
उपक्रम, पु. પ્રારંભ; ચિકિત્સા; નાશી જવું તે; શૌર્ય; યત્ન, ઉપાય.
उपक्रोश, पु. નિંદા, ભર્ત્સના; ધમકી.
उपक्रोष्टृ, वि. નિંદક. पु. ગધેડો.
उपक्वण, पु. વીણાનો અવાજ.
उपगत, वि. સ્વીકારેલું; પ્રાપ્ત; જતલું; અશક્ત. [ જવું તે.
उपगम, पु. સ્વીકાર; જ્ઞાન; પાસે
उपगीत, वि. ગીત, સ્તુત્ય, ગાયલું.
उपगीति, स्त्री. પહેલા અને ત્રીજા ચરણમાં બાર અને બીજા ને ચોથા ચરણમાં પંદર માત્રા હોય એવું છંદ.
उपगूढ, वि. ગુપ્ત, સંતાડેલું. [ સ્થૈર્ય.
उपगूहन, न. આલિંગન, વિસ્મય, આ-
उपग्रह, पु. કેદી, બંદીવાન; બંદી, અટકાવ; ઉપયોગ; રાહુ અને કેતુ
उपग्राह्य, द. ભેટ, નજરાણું. [ ભ્રહ-
उपघ्न, पु. આશ્રય. [ કતા; દગવો.
उपचय, पु. વૃદ્ધિ, વધારો, અધિ-
उपचरित, वि. સેવિત, સેવેલું.
उपचर्य, वि. ઉપચાર કરવાલાયક.
उपचर्या, स्त्री. સેવા, ચાકરી.
उपचाय्य, पु. યજ્ઞાગ્નિ. [ઔષધક્રિયા.
उपचार, पु. સેવા, પૂજા; વ્યવહાર;
उपचित, वि. એકઠું કરેલું; બળેલું.
उपचित्रा, स्त्री. વન૦ ઉંદરકાની.
उपज, वि. ઉપજેલું, પેદા થયલું.
उपजाति, स्त्री. દરેક ચરણમાં અગીઆર અક્ષર હોય એવું ચાર ચરણવાળુ છંદ.
उपजाप, पु. રાજદ્રોહ, બળવો.
उपजापक, वि. ફિતુરી, રાજદ્રોહી.
उपजिह्वा, } स्त्री. પડજીભ, તા-
उपजिह्विका, } ળવાનો પોચો ભાગ; એક જાતની કીડી.
उपजीवन, न. }
उपजीविका, स्त्री. } ઉપજીવિકા, ગુજારો.
उपजोषम्, अ. આનંદ, ખુશીદર્શક.
उपढौकन, न. પારિતોષિક, ભેટ.
उपताप, पु. રોગ; અશુભ; પીડા; શોક; વિપદ.
उपतापिन्, वि. દુઃખદાઈ; રોગી.
उपत्यका, स्त्री. પર્વત પાસેની જમીન.
उपदंश, पु. સ્વાદ, લેજત; દશ કરવું તે, ગરમીનો રોગ.
उपदर्शक, पु. દ્વારપાલ, ચોકીદાર.
उपदर्शन, न. ટીકા, વ્યાખ્યા.
उपदा, स्त्री. પારિતોષિક, ભેટ, ઈનામ.
उपदान-क, न. ભેટ, ઈનામ; લાંચ.
उपदिष्ट, वि. ઉપદેશપ્રાપ્ત, શીખવેલું.
उपदेश, पु. મંત્રકથન; હિતની વાત કહેવી તે; શીક્ષણ, ઉપદેશ.
उपदेशक, }
उपदेशिन्, } वि. ઉપદેશ કરનાર.

उपदेष्टृ, पु. ઉપદેશકર્ત્તા, ગુરુ.
उपद्रव, पु. ઉત્પાત, બંડ, દંગો; ઉપદ્રવ.
उपद्वीप, पु. બેટ, ટાપુ.
उपधर्म, पु. પાખંડ ધર્મ
उपधा, स्त्री. છલ, કપટ; દગો.
उपधातु, पु. પૃથ્વીસંબંધી સાત ધાતુ (જેમ કે, માક્ષિક, મોરથુથ, અભ્રક, હરતાળ, સુરમો, મનશીલ, ગેરૂ.) શરીરસંબંધી સાત ધાતુઓ, (જેમ કે, દૂધ, સ્ત્રીરજ, ધર્મ, પરસેવો, દાંત, બાળ, શુક્ર ધાતુ.)
उपधान, न. તકીઓ; ઝેર; કૃપા.
उपधि, पु. છળ, કપટ; રથચક્ર.
उपधिक, पु. વંચક, ઠગ.
उपधृति, स्त्री. કિરણ.
उपध्याय, वि. ચિંતાતુર.
उपध्वनि, पु. પ્રતિશબ્દ, પડઘા.
उपनयन, न. જનોઈ પહેરવી તે.
उपनाम, न. પદવી, ઓધ્ધો, ખેતાબ.
उपनिधि, पु. અનામત મૂકેલા પૈસા વગેરે. [ દનો એક ભાગ; જ્ઞાન.
उपनिषत्, स्त्री. ધર્મ, વેદનો ઉવ-
उपनिष्कर, न. રાજમાર્ગ; આડો રસ્તો, ગલી.
उपनिहित, वि. અનામત રાખેલું.
उपनीत, पु. જનોઈવાળો છોકરો वि. પાસે આવેલુ; જાણેલુ, મેળવેલુ.
उपपति, पु. યાર, જાર.
उपपत्ति, स्त्री. જન્મ; સિદ્ધાંત; યોગ્યતા; કારણ, મૂળ; અન; હેત; સબંધ.
उपपन्न, वि. સાબિત, સાધેલુ, સમાપ્ત.
उपपादन, न. યુક્તિથી સિદ્ધ કરવું તે.
उपपुराण, न. વ્યાસના કરેલા (૧૮) પુરાણથી જુદા તે. જેવા કે–સનત્કુમાર, નારસિંહ, નારદીય, શિવ, દુર્વાસા, કાપિલ, માનવ, ઔશનસ, વરુણ, સાંબ, નંદિકેશ્વર, સોર, પારાશર, આદિત્ય, માહેશ્વર, દેવીભાગવત, વાશિષ્ઠ, કાલિકા.
उपप्रदान, न. લાંચ.
उपप्लव, पु. રાહુગ્રહ, ઉત્પાત; ગ્રહણ; દુર્દૈવ. [ દુઃખી.
उपप्लुत, वि. પાણીમાં ડુબેલું; પીડિત,
उपभुक्त, वि. સેવિત, ઉપભોગ લીધેલુ. [ વાસણ.
उपभृत्, स्त्री, યજ્ઞ-હોમનુ એક પાત્ર-
उपभोक्तृ, वि. ભોગવનાર, અધિકારી, વારસ. [સુખ; ભોગવવું તે.
उपभोग, पु. સ્ત્રીપુરૂષનો સંયોગ,
उपभोग्य, वि. ભોગવવા–વાપરવા
उपम, वि. સદૃશ, બરાબર [લાયક.
उपमर्द, पु. વગોવવું તે; કતલ, વધ; એક ધર્મમાંથી બીજો ધર્મ ઉત્પન્ન કરવો તે; અપમાન. [દાખવો.
उपमा, स्त्री. સાદૃશ્ય, સરખાપણું;
उपमातृ, स्त्री. ધાત્રી, દાઇ. वि. ચિત્રકાર, ચિતારો [ દાખવો.
उपमान, न. જેની ઉપમા અપાય તે,
उपमिति, स्त्री. ઉપમા.
उपमेत, पु. સાગનું ઝાડ.
उपमेय, वि. ઉપમા આપવા લાયક.
उपयन्तृ, पु. પતિ, વર.
उपयम, उपयाम, } पु. લગ્ન, વિવાહ.
उपयुक्त, वि. યોગ્ય, લાયક; ઉચિત; ન્યાય.

उपयोग, पु. ઉત્તમ આચરણ; લા-
उपयोगिन्, वि. ઉપયોગ કરેલું. [યકી.
उपरति, स्त्री. વિરક્તિ; મૃત્યુ; પ-
રિત્યાગ. [ તાળ વગેરે.
उपरस, पु. ઉપધાતુ, પારો, હર-
उपराग, पु. સૂર્ય અથવા ચંદ્રનું ગ્ર-
હણ; રાહુ; ઉપદ્રવ; વ્યસન, દુ-
રાચાર; વિપત્તિ, આપદા.
उपराम, पु. નિવૃત્તિ, આરામ.
उपरिष्टात्, अ. ઉપર.
उपरे, अ. ઉપરની તરફ. [આશ્રય.
उपरोध, पु. અટકાવ; મોટાઇ; મદદ;
उपल, पु. પથ્થર; રત્ન, જવાહીર.
स्त्री. (ला) સાકર; રેતી.
उपलक्ष, पु. } અટકળ, અનુમાન;
उपलक्षण, न. } જોવું.
उपलक्ष्य, पु. આશ્રય; અનુમાન;
અવલબન. वि. અટકળથી સમ-
જવા લાયક. [ યલું.
उपलब्ध, वि. જાણેલું; મેળવેલું; જો-
उपलब्धि, स्त्री. મતિ; પ્રાપ્તિ; જ્ઞાન.
उपलंभ, पु. સાક્ષાત્કાર, અનુભવ.
उपलंभ्य, वि. અનુભવ કરનાર.
उपलालिका, स्त्री. તૃષા, તરસ.
उपलेप, पु. } લગાડવું—ચોપડવું
उपलेपन, न. } તે.
उपवन, न. બગીચો, બાગ, વાડી.
उपवर्ण, ग. १०. વર્ણન કરવું.
उपवर्ष, पु. શંકરસ્વામીનો પુત્ર,
મિમાંસાના કેટલાક ભાગનો કર્તા.
उपवसथ, पु. ગામડું.
उपवास, पु. ઉપવાસ, ભૂખ્યા રહેવું તે.
उपवीत, न. જનોઈ.

उपशम, पु. શાંતિ; આરામ.
उपशाय, पु. ચોકીદારોએ વારા ફ-
રતી સુવું ઉઠવું તે.
उपश्रुति, स्त्री. સ્વીકાર; પ્રશ્ન.
उपष्टंभ, पु. આરંભ; મૂળ.
उपसंख्यान, न. વ્યાકરણમાં આ-
જ્ઞાની સંજ્ઞા.
उपसंग्रह, पु. સન્માન, સત્કાર.
उपसंव्यान, न. પહેરવાનું કપડું.
उपसंहार, पु. અંત; નાશ; સંગ્રહ;
સંક્ષેપ.
उपसत्ति, स्त्री. સેવા; દાન; સમુદાય.
उपसद्, वि. પાસે જનાર. पु. દાન.
उपसदन, न. પડોસી.
उपसन्न, वि. પાસે આવેલું.
उपसन्नता, स्त्री. આગમન [કરવો તે.
उपसमाधान, न. સંસ્થાન; ઢગલો
उपसर्ग, વ્યાકરણમાં અવ્યયના વી-
શ ભેદ છે તે, તેમનાં નામઃ—
પ્ર, પરા, અપ, સમ્, અનુ, અવ,
નિસ્ અથવા નિર્, દુસ્ અથવા
દુર્, વિ, આ (ङ्), નિ, અધિ,
અપિ, અતિ, સુ, ઉત્, અભિ,
પ્રતિ, પરિ, ઉપ; જો નિસ્, નિર્,
દુસ્ અને દુર્, જુદા ગણીએ તો
બાવીશ થાયછે. पु. રોગ; અ-
ભાગ્ય; ગ્રહણ; વધારો; ભૂતપ્રે-
તનો વળગાડ.
उपसर्जन, न. અપ્રધાન, ફાલતુ.
उपसर्प, पु. આગમન, પાસે આ-
વવું તે. [ વયમાં આવેલી ગાય.
उपसर्या, स्त्री. ગર્ભ ધારણ કરવાની
उपसार्य, वि. પાસે જવાલાયક.

उपसुंद, पु. દૈત્યનું નામ છે.
उपसूर्यक, न. પરિધિ, સૂર્ય ચંદ્રના તેજનું મંડળ.
उपसृष्ट, पु. મૈથુન, સંયોગ. वि. ગ્રહણ (સૂર્ય ચંદ્રનું). [સક્તિ.
उपसेवन, न. સેવા; વ્યસન; આ-
उपस्कर, पु. મરી-મસાલો; કલંક,
उपस्करण, न. અલંકાર. [દોષ.
उपस्कृत, वि. કલંકિત, દૂષિત.
उपस्त्री, स्त्री. વેશ્યા, રાંડ.
उपस्थ, उ. સ્ત્રીપુરૂષની સંભોગની ઇંદ્રી; ખોળો. वि. પાસેનું.
उपस्थान, न. ઉપાસના; નમસ્કાર; સ્થાન

उपांजन, न. છાણથી જમીન લીંપવી.
उपादान, न. પ્રત્યાહાર; કારણ, હેતુ
उपादेय, वि. ગ્રાહ્ય, લેવાલાયક.
उपाधि, पु. ધર્મવિચાર; ખેતાળ.
उपाध्याय, पु. આચાર્ય, ગુરૂ.
उपानह, स्त्री. જોડા.
उपांत, वि. પાસેનું. पु. આંખનું ખુણું.
उपाय, पु. ઉપાય, ઇલાજ; સામ, દામ, દંડ, ભેદ એ પ્રત્યેક.
उपायन, न. ભેટ; પાસે જવું તે.
उपायात, वि. આવેલું.
उपारत, वि. નિવૃત.
उपार्जन, न. સંપાદન કરવું-મેળવવું તે.
उपालंभ. पु. મહેણું.

उभयतस्, } अ. પરસ્પર, બેઉ
उभयत्र, } તરફથી.
उभयथा, अ. બેઉ તરફથી.
उभये, अ. પરસ્પર.
उम्, अ. ક્રોધ; અંગિકાર; પ્રશ્ન.
उम, पु. નગર, શહેર. [હળદ; ચમક.
उमा, स्त्री. પાર્વતી; અલસી; કીર્તિ;
उमापति, } पु. શિવ, મહાદેવ.
उमेश, }
उम्य, न. અલસીનું ખેતર.
उंबर, पु. ઉંબર.
उंबिका, स्त्री. ઘઉં, બાજરીનો પોંખ.
उर, पु. મેંઢો.
उरग, पु. સર્પ, સાપ.
उरगारि, पु. ગરૂડ; સારસ.
उरण, } पु. મેંઢો; વાદળ. स्त्री. મેંઢી.
उरभ्र, }
उररी, अ. સ્વીકાર; વિસ્તાર.
उररीकार, पु. કબૂલાત.
उरव्य, पु. વૈશ્ય, વાણીઓ.
उरस्, वि. શ્રેષ્ઠ. न. છાતી.
उरसिज, पु. સ્તન, છાતી.
उरस्तस्, अ. છાતીથી.
उरी, अ. સ્વીકાર; વિસ્તાર.
उरुगाय, पु. વિષ્ણુ.
उरुतर, वि. ઘણુંજ મોટું.
उरुबु(वु)क, पु. એરંડીઆનું ઝાડ.
उरुव्यचस, पु. રાક્ષસ.
उर्णा, स्त्री. મેંઢા-બકરાની ઉન.
उर्वट, पु. વાછડો, વર્ષ. [જમીન.
उर्वरा, स्त्री. કોઈપણ ધાન્ય ઉગે એવી
उर्वशी, स्त्री. સ્વર્ગની અપ્સરા
उर्वारु, पु. કાકડી. [જાતનું ઘાસ.
उलप, पु. પસરનારી વેલ. न. એક
उलूक, पु. ઘુવડપક્ષી; ઇંદ્ર; શકુની, કૌરવનો મામો.
उलूखल, न. ઉખલી; ગુગળ.
उलूत, पु. અજગર સર્પ.
उल्का, स्त्री. આકાશમાંથી પડતા તારા; અગ્નિ; અગ્નિની જ્વાલા.
उल्कामुख, पु. બ્રહ્મરાક્ષસ.
उल्मुक, पु. અંગાર, બલતા કોલસા.
उल्लंघन, न. ઓલંઘવું તે.
उल्लंघित, वि. ઓલંઘેલું.
उल्लल, वि. બાળવાળું; ધ્રુજતું.
उल्लस, वि. વિલાસી; તેજસ્વી.
उल्लसित, वि. આનંદી; શોભાયમાન.
उल्लाघ, वि. નિરોગી; સ્વચ્છ; કુશળ; હુષ્ટ; કાણું.
उल्लाप, पु. દુઃખનો પોકાર.
उल्लास, पु. આનંદ; પ્રકાશ; ગ્રંથનો
उल्लासि, वि. આનંદી. [એક ભાગ.
उल्लुंचन, न. બાળ તોડવા તે.
उल्लेख, पु. ઉચ્ચારણ; લિપિ.
उल्लेखन, न. ઉલટી; ખોદવું; ઉચ્ચારણ.
उल्लोच पु. ચંદરવો, ચાંદણી.
उल्लोल, पु. મોટી લહેરો-મોજાઓ.
उल्व, न. ગર્ભ; ગુફા.
उल्वण, वि. સ્પષ્ટ. न. કફ અથવા પિત્તનો વધારો.
उवर्रा, स्त्री. કોઈ પણ ધાન્ય ઉગે એવી જમીન.
उर्वंमुवित, न. ધુટણ; જાંઘ.
उर्वशी, स्त्री. અપ્સરાનું નામ.
उशनस्, पु. શુક્રાચાર્ય.
उशिन्, पु. અગ્નિ, ઘી.
उशी, स्त्री. ઇચ્છા.

उशीनर, पु ગંધાર (કંદહાર) દેશ, ચંદ્રવંશી રાજાનુ નામ

उशीर, } उ વીરણામૂળ, વાળો
उशीरक, }

उष्, ग १ બાળવુ

उष, पु કામી પુરુષ, પરોઢિયુ

उषक, पु ખારી જમીન

उषण, न મરી, આદુ, પીપલીમૂળ स्त्री (णा) શુંઠ, પીપર

उषप, पु સૂર્ય, અગ્નિ

उषर्बुध, पु અગ્નિ, બાળક, ચિત્રકનુ ઝાડ

उषस्, न પ્રભાત, પરોઢિયુ

उषस्य, वि પ્રભાતને લગતુ

उषा, स्त्री બાણાસુરની પુત્રી, અનિરુદ્ધની સ્ત્રી, પ્રભાત, ગાય

उषित, वि. બાળેલુ, જલદી જનાર, સ્થિર

उषीर, उ વીરણમૂળ, વાળો

उष्य, वि પક્વ, પાકેલુ

उष्ट्र, पु ઉંટ

उष्ट्रगोयुग, पु બે ઉંટ, ઉંટની જોડી

उष्ट्रग्रीव, पु ભગંદર રોગ

उष्ण, पु ગ્રીષ્મઋતુ, ગરમી वि ગરમ, તામસી [આકુળ

उष्णालु, वि તોતુ ગરમાથી

उष्णीष, उ માથાઉપર બાંધવાનુ વસ્ત્ર, પાઘડી વગેરે

उष्म, } पु ગ્રીષ્મકાળ, ઉનાળો
उष्मन्, }

उस्र, पु બળદ, કિરણ स्त्री (स्रा) [ગાય.

उस्रधयन्, पु ..

उस्रिया, स्त्री ગાય, પ્રભા, દૂધ

उह्, ग १ દુ:ખ આપવુ, મારી [નાખવુ

उह, पु બળદ

ऊ

ऊ, છઠ્ઠો સ્વર [શિવ

ऊ, अ દયા રક્ષા, વાક્યારંભ દર્શક पु

ऊ, पु ચંદ્ર, શિવ

ऊढ, वि પરણેલુ

ऊढा, स्त्री પરણેલી કન્યા

ऊत, वि સીવેલુ.

ऊति, स्त्री રક્ષણ, સીવણ, ગતિ, રમત

ऊधस्, न આંચળ, થાન

ऊधन्य, } न દૂધ वि આંચળમાંથી ઉત્પન્ન થયેલુ
ऊधस्य, }

ऊन, वि ન્યૂન, ઓછુ

ऊम, अ નિંદા, ગર્વ, સ્પૃહા, પ્રશ્ન.

ऊरव्य, उ વૈશ્ય, વાણીઓ

ऊरु, पु જાંઘ, ખોળો

ऊरुदघ्न, वि જાંઘસૂધી

ऊरुपर्वन्, न ઘુંટણ [न પાણી

ऊर्ज, पु કાર્તિક મહિનો, જોર, પ્રાણ

ऊर्ज्, स्त्री શક્તિ

ऊर्जस्वल, } वि અતિશય બળવાન
ऊर्जस्वत्, }

ऊर्जस्विन्, वि જોરાવર न અલકાર છે

ऊर्जित, वि મોટી શક્તિ, પ્રબળવાન

ऊर्ण, न ઉન.

ऊर्णनाभ, पु કરોળીઓ, માકડી

ऊर्णायु, पु મેંઢો

ऊर्णुत, वि ઢાંકેલુ

ऊर्दर, पु રાક્ષસ, વીર

ऊर्द्ध, } वि ઉંચુ, શ્રે
ऊर्ध्व, }

ऊर्ध्वदेव, पु. વિષ્ણુ. [વર, શરભ.
ऊर्ध्वपाद, पु. આઠપગવાળું જના-
ऊर्ध्वपुंड्र, पु. વૈષ્ણવી તિલક.
ऊर्ध्ववर्त्मन्, पु. આકાશ.
ऊर्ध्वरेतस्, पु. શિવ; ભીષ્મ; સન-
કાદિક મુનિ. [ ઠા; ઉત્કંઠા.
ऊर्मि, पु. તરંગ; પ્રકાશ; ગતિ; પી-
ऊर्मिका, स्त्री. ઉત્કંઠા; તરંગ, લહેર.
ऊर्मिमालिन्, पु. સમુદ્ર.
ऊष, पु. ખારી માટી. न. પ્રભાત.
ऊषक, न. પ્રભાત.
ऊषण, न. મરી. पु. વાઘ. स्त्री. શુંઠ.
ऊषा, स्त्री. ઉષા શબ્દ જુઓ.
ऊह, पु. તર્ક; અનુમાન; અધ્યાહાર.
ऊहनी, स्त्री. ઝાડુ.
ऊहिनी, स्त्री. રાશિ, ઢગલો; સેના.
ऊह्य, वि. અધ્યાર રહેલું.

ऋ.

ऋ, સાતમો સ્વર.
ऋ, स्त्री. દેવતાઓની માતા.
ऋक्थ, न. ધન, દોલત; સોનું.
ऋक्थभाग, पु. ભાગ, હિસ્સો.
ऋक्षर, न. વરસાદની ધારા. पु.
ऋक्षेश, पु. ચંદ્ર. [પુરોહિત.
ऋच्छरा, स्त्री. વેશ્યા.
ऋजीक, पु. ઇંદ્ર; ધુમાડો. [નામ છે.
ऋजीष, न. કડાઈ; ધન; નર્કનું
ऋजु (क), वि. સરળ, સીધું.
ऋजुकाय, पु. કશ્યપમુનિ.
ऋण, न. કરજ; કિલ્લો; પાણી.
ऋणमत्कुण, पु. જામીન.
ऋणिक, पु. કરજદાર.
ऋणिन्, वि. કરજદાર, દેવાદાર.

ऋत, न. પાણી; સત્ય. वि. પ્રકા-
શિત; પૂજીત.
ऋतधामन्, पु. વિષ્ણુ.
ऋति, स्त्री. કલ્યાણ; ચઢતી; રસ્તો;
ગમન; નિંદા; દુર્ભાગ્ય.
ऋतु, पु. વર્ષની છ મોસમ—વસંત,
ગ્રીષ્મ, વર્ષા, શરદ, હેમંત અને
શિશિર; સ્ત્રીરજ; પ્રકાશ.
ऋतुमती, स्त्री. રજસ્વલા સ્ત્રી.
ऋतुराज, पु. વસંત ઋતુ.
ऋतुस्नाता, स्त्री. રજોદર્શન થયાં
પછી ચોથે દિવસે નાહેલી સ્ત્રી.
ऋते, अ. વિના, વગર.
ऋतोक्ति, स्त्री. સત્ય ભાષણ.
ऋत्विज्, पु. પુરોહિત, કુળગુરુ.
ऋद्ध, न. પાકેલું અનાજ. वि. પૈ-
સાદાર. [ વેતી.
ऋद्धि, स्त्री. સમૃદ્ધિ, તાલેવરી; પા-
ऋद्धिमत्, वि. પૈસાદાર.
ऋभु, पु. દેવતા, દેવ.
ऋश्य, पु. હરણની એક જાત.
ऋश्यकेतु, पु. અનિરુદ્ધ.
ऋषभ, पु. બળદ; ડુક્કરની પૂછડી;
જડભરત, જૈન મતનો ૧ લો
ऋषभध्वज, पु. શિવ. [ સાધુ.
ऋषि, पु. શાસ્ત્રવચન પ્રમાણે તપ
કરનાર; વેદ; કિરણ.
ऋषिकुल्या, स्त्री. નદી. [ ચમ.
ऋषिपंचमी, स्त्री. ભાદરવા શુદ પાં-
ऋष्टि, पु. તરવાર; ખડ્ગ.
ऋष्यकेतु, पु. અનિરુદ્ધ.
ऋष्यमूक, पु. પર્વતનું નામ છે.
ऋष्यशृंग, पु. દશરથ રાજાનો જમાઇ.

### ॠ.

ॠ, આઠમો સ્વર.
ॠ, अ. રક્ષા; નિંધ; ભયદર્શક. पु. ભૈરવ; દનુજ, રાક્ષસ. स्त्री. દેવમાતા; સ્મૃતિ; ગતિ. न. છાતી;
ॠ, ग. ९. જવું. [વૃક્ષ.

### ऌ.

ऌ, નવમો સ્વર. [માતા
ऌ, પૃથ્વી; પર્વત; દેવમાતા; દૈત્ય.

### ॡ.

ॡ, દશમો દીર્ઘ સ્વર.
ॡ, માતા; દેવમાતા. पु. શિવ.
ઉપલા બે અક્ષરોથી કોઈ પણ શબ્દ શરૂ થતો નથી.

### ए.

ए, અગીઆરમો સ્વર.
ए, अ. સ્મૃતિ; કૃપા, નિંદા पु. વિષ્ણુ.
एक, वि. મુખ્ય; અન્ય, કેવલ, સમાન; એક
एकक, वि. એકલું.
एककुंडल, पु. બલરામ, કુબેર. [નાર.
एकचर, पु. ગેંડો. वि. એકલો ફરનાર.
एकजन्मन्, पु. રાજા.
एकजाति, पु. શૂદ્ર.
एकजातीय, वि. એકજાતનુ
एकतम, वि. ઘણામાં એક.
एकतर, वि. બેમાથી એક
एकतस्, अ. એકતરફથી.
एकता, स्त्री. એકત્વ, ઐક્યતા.
एकत्र, अ. એકજ ઠેકાણે
एकदंत, पु. ગણેશ, ગણપતિ.
एकदा, अ. એકદા વખતે. [કાણો
एकदृश्, पु. શિવ; કાગડો. वि.
एकधा, अ. એકજ પ્રકારે.
एकपत्नी, स्त्री. પતિવ્રતા.
एकपदी, स्त्री. રસ્તો.
एकपाद्, पु. શિવ, મહાદેવ.
एकपिंग, पु. કુબેર દેવતા. [જમનાર.
एकभुक्त, वि. દિવસમાં એક વખત
एकल, वि. એકલો.
एकवर्ण, वि. એક જાતનું. [સત્તા
एकवर्णसमीकरण, न. બીજગણિતની
एकवाद, पु. નગારો, ઢોલ.
एकविंशा, स्त्री. } २१ ની સંખ્યા.
एकविंशति, वि. }
एकशफ, पु. એક ખુરીવાળુ જનાવર.
एकशृंग, पु. વિષ્ણુ.
एकशेष, पु. દ્વંદ્વ સમાસ.
एकषष्टि, स्त्री. ६१ ની સંખ્યા.
एकसर्ग, वि. એકાગ્ર.
एकहायनी, स्त्री. એક વર્ષની ગાય.
एकाकिन्, वि. અસહાય, એકલું.
एकाक्ष, पु. કાગડો. वि. કાણું.
एकाग्र, वि. એક ચિત્તવાળુ.
एकांग, पु. બુધગ્રહ. न. ચંદન.
एकातपत्र, वि. સાર્વભૌમ, ચક્રવર્તિ.
एकादश, वि. ११ મું. स्त्री. (शी) અગીઆરમી તિથિ. [એકનું.
एकांत, न. અત્યંત. वि. એકાંત,
एकांत्य, वि. આખેરનું.
एकावली, स्त्री. એક સરની માળા.
एकाह, पु. એક દિવસ.
एकीकृ, ग. ८. એકઠું કરવું, જોડવું
एकीय, वि. સહાય, મદદનાર.
एकैकशस्, अ. યથાક્રમ, એક પછી બીજું
एज्, ग. १. ધ્રુજવું.
एजन, न. કંપન, ધ્રુજવું તે.

एजित, वि. કંપિત, ધ્રુજેલું.
एड, वि. બહેરો.
एडका, स्त्री. મેંઢી.
एडमूक, वि. બહેરો અને મુંગો.
एडु(डू)(डो)क, न. હાડકાં અથવા તેના જેવા કઠણ પદાર્થ નાખીને બાંધેલી ભીંત; સમાધી, કબર
एण, } पु. સુંદર આંખો, ટુંકા પગ
एणक, } અને કાળો રંગ હોય એવો હરણ અથવા હરણી.
एणतिलक, पु. ચંદ્ર.
एणनाभि, स्त्री. મૃગનાભિ, કસ્તુરી.
एणाजिन, न. કાળા હરણનું ચામડું.
एत, पु. મૃગ; કાબરચિત્રો રંગ. वि. રંગ બેરંગી.
एतत्, } સામેનું, આ, તે, દર્શક સર્વ-
एतद्, } નામ છે.
एतदीय, वि. તે સબંધી, તેનુ.
एतन, पु. નિશ્વાસ, નિશાસો.
एतर्हि, अ. આ વખતે, હમણાંજ.
एतश, } पु. બ્રાહ્મણ
एतशास, }
एतादृश् (श), वि. એના જેવું.
एतावत्, वि. એટલુંજ, એના જેવું.
एध, पु. ઇંધન, બાળવાનાં લાકડા
एधतु, पु मनुष्य, અગ્નિ. वि. વ-
एधनीय, वि. વધવા લાયક [ધેલુ
एधस्, पु. ઇંધન, બાળવાનાં લાકડા.
एनस्, न. પાપ, અપરાધ, નિંદા.
एनस्विन्, वि. પાપી, અપરાધી.
एरका, स्त्री. એક જાતનું ઘાસ (યાદવકુળના નાશનું કારણભૂત)
एरंड, } पु એરંડીઆનું ઝાડ.
एरडक, }



एलक, पु. મેંઢો.
एलंग, पु. એક જાતની માછલી.
एलविल, पु. કુબેર.
एला, } स्त्री. એલચીનું ઝાડ તથા
एलिका, } ફળ. [દર્શક.
एव, अ. સાદૃશ્ય; સ્વીકાર; આજ્ઞા-
एवम्, अ. એવું. [ઇચ્છવું.
एष्, ग १. જવું અથવા આવવું,
एषणिका, स्त्री. તુલા, કાંટો.
एषणीय, वि. ઇચ્છવાલાયક.
एषा, स्त्री. ઇચ્છા, મરજી.
एषित्, वि. ઇચ્છનાર.

## ऐ.

ऐ, બારમો સ્વર.
ऐ, अ. સ્મરણ, બોલાવવું. पु. શિવ.
ऐकमत्य, न. એકમત. [રહેનાર.
ऐकागारिक, पु. ચોર; એક ઘરમાં
ऐकात्म्य, न. ઐક્યતા.
ऐकान्तिक, वि. દૃઢ.
ऐकाहिक, वि. એક દિવસમાં થનાર.
ऐक्य, न. એકભાવ
ऐक्षुक, पु. શેરડી લઇ જનાર.
ऐक्ष्वाक, वि. સૂર્યવંશી કુળનું
ऐतिह्य, न. પરંપરાથી ચાલતા ઉપદેશ વાક્યો.
ऐंद्व, पु. મૃગનક્ષત્ર. वि. ચંદ્રનું.
ऐंद्र, पु. ઇંદ્રનો પુત્ર, વાલી, અર્જુન. स्त्री. ઇંદ્રાણી. वि. ઇંદ્રને લગતું
ऐंद्रजालिक, पु. મદારી, જાદુગર, ગારૂડી [(ती) રેવા (નર્મદા)નદી.
ऐराव(ण)त्(त), पु ઇંદ્રનો હાથી स्त्री.
ऐरिण, न. સીંધવખાર.
ऐरेय, न દારૂ.

पेल, पु. પુરૂરવા રાજા.
पेलविल, पु. કુબેર.
पेश्वर, वि. ઈશ્વરી.
पेश्वर्य, न. વૈભવ; માલકી.
पेषमस्, अ. આ વર્ષે.
पेहिक, वि. આ લોક સંબધી.

## ओ.

ओ, તેરમો સ્વર.
ओ, अ. સંબોધન; સ્મરણ; માયા.
ओकस्, पु. ઘર; આશ્રય. [पु. બ્રહ્મા.
ओकुल, पु. ઘઉંની રોટલી.
ओकोडनी, स्त्री. જુ. (માથાની.)
ओघ, पु. સમુદાય; પ્રવાહ; પરંપરા; ઉપદેશ.
ओजस्, न. શક્તિ; પ્રકાશ; સોનું; વિષમ રાશિ, પહેલી, ત્રીજી વગેરે.
ओजिष्ठा, वि. અતિ તેજસ્વી.
ओडिका, स्त्री. જંગલી ચોખા.
ओड्र, पु. ઉત્તર ઓરિસાપ્રાંત.
ओतु, पु. બિલાડી.
ओदन, उ. અન્ન; ભાત.
ओम्, अ. ઓંકાર, પ્રણવ; સ્વીકાર, આરંભ, આજ્ઞા. [રહેનાર વનસ્પતિ.
ओषधि-धी, स्त्री. ફળ પાકે ત્યાંસુધી
ओषधिपति, पु. ચંદ્ર.
ओषधीश, पु. ચંદ્ર, કપૂર.
ओष्ठ, पु. હોઠ.

## औ.

औ, ચૌદમો સ્વર.
औ, अ. સંબોધન, અટકાવ; નિર્ણય.
औ, पु. સર્પનો રાજા; વિષ્ણુ. स्त्री. [પૃથ્વી.
औक्ष, } न. બળદનું
औक्षक, } ટોળું.
औख्य, वि. વાસણમાં રાંધેલું.
औचिती, स्त्री. } લાયકી.
औचित्य, न. }
औडुंबर, पु. યમરાજ. न. કોઢ, કુષ્ટરોગ; તાંબું. वि. તાંબાનું.
औत्कर्ष, न. ઉત્કૃષ્ટતા, ચઢતી.
औत्तानपादि, पु. ધ્રુવ.
औत्सर्गिक, वि. સ્વાભાવિક; તજ[વાલાયક.
औत्सुक्य, न. ઉત્કંઠા.
औदरिक, वि. ખાઉધરો, એઠી.
औदश्वित, } न. અર્ધું પાણી મે-
औदश्वित्क, } ળવેલી છાસ.
औदार्य, न. ઉદારતા; મોટાઈ.
औद्धत्य, न. ઉગ્રતા; મગરૂબી.
औद्भिज्ज, } न. સુરોખાર.
औद्भिद, }
औद्वाहिक, न. દાહેજો, પહેરામણી.
औधस्य, न. જનાવરનું દૂધ.
औपचारिक, वि. ઉપચાર સબંધી.
औपनिषद, पु. પરમાત્મા, બ્રહ્મ.
औपम्य, न. સાદૃશ્ય, ઉપમા.
औपयिक, वि. ઉપયોગી લાયક. उ. ઉપાય.
औपवस्त, न. ઉપવાસ, લાંઘણ.
औपसर्गिक, पु. સન્નિપાતરોગ.
औमीन, न. સણનું ખેતર.
औरग, वि. સર્પનું, સર્પને લગતું. न. અશ્લેષા નક્ષત્ર. [ઠાસબંધી.
औरभ्र, न. ઉનનું કાપડ. वि. મેં-
औरभ्रक, न. મેંઢાઓનું ટોળું.
औरस, } पु. પરણેલી સ્ત્રીથી ઉત્પન્ન
औरस्य, } થયેલી સંતતી.
और्ध्वदे(दै)हिक, न. ઉત્તર ક્રિયા
और्व, पु. સમુદ્રની અગ્નિ.

और्वशेय, पु. અગસ્ત્ય મુનિ.
औलूक, पु. ઘુવડનું ટોળું.
औशनस, न. શુક્રાચાર્યેનું કરેલું શાસ્ત્ર.
औशीर, न. આસન; બીછાનું. पु. ચમરદંડ.
औषण, न. કટુરસ, કડવાસ.
औषध, न. દવા.
औषर, पु. } સુરોખાર;સિંધાલૂણ.
औषरक,न. }
औष्ट्र, न. ઉંટનું દૂધ. वि. ઉંટને લ- [ગતું.
औष्ण, }
औष्ण्य, } न.ઉષ્ણતા, ગરમી.
औष्म्य, }

क.

क, પ્રથમ વ્યંજન.
क, पु. સૂર્ય; બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; કામદેવ; અગ્નિ; વાયુ; યમ; આત્મા; રાજા; મોર; મન; શરીર; સમય; દ્રવ્ય; શબ્દ; પ્રકાશ; કુશળપુરુષ. न. પાણી, સુખ; વાળ, કેશ.
कंध्य, वि. સુખી, ખુશ.
कंस, पु. કૃષ્ણનો મામો; કાંસું.
कंसक, न. જસતનાં ફૂલ; હીરાકસી.
कंसकार, पु. કસારો.
कंसवती, स्त्री. કંસની બહેન.
कंसाराति, पु. શ્રીકૃષ્ણ, વસુદેવપુત્ર.
कंसास्थि, न. કાંસું; જસત.
कांसिक, वि. કાંસાનું.
कक्, ग. १ ઇચ્છવું; અભિમાન રા- [ખવું.
ककंद, पु. સોનું.
ककुंजल, पु. ચાતકપક્ષી. [કુનો પૌત્ર.
ककुत्स्थ, पु. સૂર્યવંશી રાજા, ઇક્ષ્વા-
ककुद्, स्त्री. બળદની ખાંધ; પર્વતનું શિખર; પ્રધાન; રાજચિહ્ન.
ककुद्मत्, पु. વૃષભ, બળદ; પર્વત. स्त्री. કટિ, કમર.
ककुभ्, स्त्री. દિશા; શોભા; ચંપાનો ફૂલની માલા; શાસ્ત્ર; શિખર.
ककुभ, वि. શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ.
कक्ष, पु. બગલ; સુકું ઘાસ; લતા, વેલો; પાપ; જંગલ; ભિંત. स्त्री. હાથી બાંધવાની રસી.
कक्षशाय, पु. કુત્રો.
कक्षापट, पु. કોપીન, લંગોટી.
कक्षावेक्षक, पु. અંતઃપુરરક્ષક; બાગવાન; ચિતારો; કવિ.
कक्ष्या, स्त्री. હાથી ઘોડા બાંધવાની દોરી, ચણોઠી.
कंकट(क), पु. કવચ, બખતર.
कंकण, उ. કડાં, કંકણ; મુગટ.
कंकणी(का), स्त्री. નાની ઘંટડી.
कंकत, न. } કાંસકી,(વાળ ઓ-
कंकतिका, स्त्री. } ળવાની ).
कंकती, स्त्री. }
कंकमुख, पु. સાંણશો, ચીપીઓ.
कंकर, वि. ખરાબ; સખત. न. છાસ.
कंकशाय, पु. કુત્રો.
कंकाल, पु. અસ્થિપંજર, હાડકાં.
कंकालमालिन्, पु. શિવ.
कंकेलि, पु. અશોક વૃક્ષ.
कंरा, न. ભોગવટો, એશઆરામ.
कंगुल, पु. હાથ.
कच्, ग. १. ધુમ પાડવી; બાંધવું.
कच, पु. વાળ; વરસાદ; બેડી; બૃહસ્પતિનો પુત્ર. स्त्री. હાથણી; [શોભા.
कचंगल, पु. સમુદ્ર.
कचप, न. ઘાસ; પાંદડું.

कचमाल, पु. ધૂમાડો.
कचाकु, वि. દુષ્ટ. पु. સર્પ.
कच्छट, न. પાણીમાં ઉત્પન્ન થનાર [વનસ્પતિ.
कच्चर, वि. મલિન, ગંદું.
कच्छ, पु. પાણી નજદીકનો દેશ.
कच्छप, पु. કાચબો; અર્ક કાઢવાનું [યંત્ર.
कच्छुरहा, स्त्री. દર્ભ.
कच्छु (छू), स्त्री. ખરજ, ખસ.
कच्छुर, वि. ખસવાળું; રંડીબાજ.
कज्, ग. १. સુખી થવું.
कज, न. કમળ. वि. જળોત્પન્ન.
कज्जल, न. કાજળ, મેસ. पु. વરસાદ. स्त्री. માછલીની એક જાત.
कज्जलध्वज, पु. દીપક, દીવો.
कज्जलरोचक, न. સમેદાની, દીવી.
कंचार, पु. સૂર્ય.
कंचिका, स्त्री. વાંસનો કાંટો; ઝીણી ડાળી. [કાંચળી.
कंचुक, पु. ચોળી, કાંચળી, સાંપની
कंचुकिन्, पु. અંતઃપુરરક્ષક; જારકર્મ કરનાર; જવ; સર્પ.
कंजक, पु. કોયલ, મેના.
कंजर, पु. બ્રહ્મા; સૂર્ય, પેટ; હાથી.
कंजल, पु. બંગાલી મેના.
कट्, कंट्, ग. १. જવું.
कट, पु. હાથીનું ગંડસ્થળ; સાદરી; સમય; દવા; ઘાસ; જળ.
कटक, उ. પર્વત પાસેની જમીન; સિંધાલૂણ; જમીન; શહેર; રાજ[ધાની; સૈન્ય.
कटकिन्, पु. પર્વત.
कटकोल, पु. પીકદાન, થુકદાન.
कटंकट, पु. અગ્નિ; સોનું; ગણપતિ.
कटप्रु, पु. શિવ; જુગારી; કીડો; રાક્ષસ.
कटभी, स्त्री. જ્યોતિષ્મતી વેલ.
कटंब, पु. વાજું; બાણ.
कटव्रण, पु. ભીમસેન (પાંડવ).
कटाकु, पु. પક્ષી; ચકલી.
कटाक्ष, पु. આંખનો પલકારો.
कटायन, न. સુગંધી વાળો.
कटार, पु. કામી, જારકર્મ કર્ત્તા.
कटाह, पु. પેણી, કઢાઈ; પાડો; નરક; રાક્ષસ; કૂવો.
कटि-टी, पु. } કમર, કેડ; હા-
कटिका, स्त्री. } થીનું ગંડસ્થળ.
कटिन्, पु. હાથી.
कटिल्ल (क), पु. કારેલાં.
कटिशृंखला, स्त्री. કંદોરો.
कटीतल, पु. વાંકી તલવાર.
कटु, न. આરોપ; દૂષણ. पु. તીખાશ. वि. કડવું, તીખું; ઉગ્ર.
कटुकाण, पु. ચકલો; ટિટોડો.
कटुग्रंथि, न. પીપલીમૂળ; આદા[મૂળી.
कटुच्छद, पु. તગર.
कटुत्रय, न. ત્રિકુટા, (સુંઠ, પીપર, [મરી.
कटुभंग, पु. } સુંઠ, આદુ.
कटुभद्र, न. }
कटुर, न. છાસ.
कटुरव, पु. ભેક, દેડકો.
कटुवार्ताकी, स्त्री. સફેત રીંગણી.
कटूत्कट, न. શુંઠ, આદુ.
कट्टार, पु. કટાર, કટારી.
कट्वंग, पु. દિલીપરાજા, ખટ્વાંગ.
कट्वर, न. છાસ; ચટણી, ગરમ મ[સાલો.
कठ्, ग. १. શોક કરવો.

कठ, पु. ઋષિનું નામ; યજુર્વેદની શાખા; સ્વર; મંત્ર; બ્રાહ્મણ. स्त्री. (ठी) બ્રાહ્મણી.
कठधूर्त, पु. યજુર્વેદની કઠ શાખા
कटमर्द, पु. શિવ. [શીખેલો બ્રાહ્મણ.
कठर, वि. ઘટ્ટ, કઠણ.
कटाहक, पु. અપૈયો પક્ષી.
कठिका, स्त्री. તુલસી; ચાક.
कठिंजर, पु. તુલસી; પલાસનું ઝાડ.
कठिन, वि. ક્રૂર; કઠોર. स्त्री. થાલી.
कठिल्ल, पु. કારેલાની વેલ.
कठिल्लक, पु. કારેલાની વેલ; પુનર્નવા, સાટોડી; તુલસી.
कठेर, पु. ગરીબ, દરિદ્રી. [દય.
कठोर, वि. કઠણ, સખત; પૂર્ણ; નિ-
कठोरता, स्त्री. કઠણાઇ; નિર્દયતા.
कड, वि. મૂર્ખ, અજાણી.
कडक, न. સમુદ્રનું મીઠું.
कडंग, पु. એક જાતનો દારૂ.
कडंगरीय, पु. ગાય ભેંસ વગેરે પાળવાલાયક જનાવર.
कडत्र, न. પાત્ર, વાસણ.
कडंब, पु. ખૂણો.
कडार, पु. કપિલો રંગ; ચાકર. वि. કપિલા રંગનું [કણુકી; જીરૂં.
कण, पु. બારીક અંશ, કણ. स्त्री.
कणजीर, पु. સફેત જીરૂં.
कणाटीन, पु. ખંજન પક્ષી.
कणाद, पु. તર્કશાસ્ત્રકર્તા ઋષિ; સોની. [स्त्री. (का) અણુરેણુ.
कणिक, पु. કણ, બારીક અંશ, શત્રુ.
कणिश, न. ધાન્યની કણુશી.
कणीयस्, वि. અતિશય બારીક.

कणेर, पु. કણેરનું ઝાડ. स्त्री. (रा) હાથણી; વેશ્યા.
कंटक, उ. કાંટા; શત્રુ; રોમાંચ.
कंटकभुज्, पु. ઉંટ.
कंटकारिका, } વન૦ રીંગણી.
कंटकारी, स्त्री.
कंटकित, वि. કાંટાવાળું.
कंटकिन्, पु. કાંટાવાળુ. पु. ખેર, ગોખરૂ, વાંસ વગેરે ઝાડો.
कंटदला, स्त्री. કેતકીનું ઝાડ.
कंटपनफला, स्त्री. બ્રહ્મદડીનું ઝાડ.
कंटल, पु. બાવળનું ઝાડ.
कंटालु, पु. વાંસ; રીંગણી; બાવળ.
कंठ, पु. ગળું; ગળાનો અવાજ.
कंठकुणिका, स्त्री. વીણા, તંબુરો.
कंठनीडक, पु. સમડી, ચીલ.
कंठपाशक, पु. ગળામાં બાંધવાની દોરી. [હાર, હાંસડી.
कंठभूषा, स्त्री. ગળાનું ઘરેણું, માળા,
कंठाग्नि, पु. પક્ષી. [કોદાળી; ઉંટ.
कंटाल, पु. સુરણકંદ; વહાણ; યુદ્ધ;
कंठिका, स्त्री. માલા, કંઠી.
कंठीरव, पु. સિંહ; કબૂતર; મદોન્મત્ત હાથી.
कंठेकाल, पु. શિવ. [વગેરે.)
कंठ्य, वि. ગળામાંથી થતું (અવાજ
कंडन, न. ધાન્યને ખાંડવું તે.
कंडनी, स्त्री. ઉખલી.
कंडरा, स्त्री. ધોળી નસ.
कंडु(डू), स्त्री. }
कंडूयन, न. } ખરજ, ખસ, ખુજલી.
कंडूया, स्त्री. }
कंडोल, पु. ધાન્યરાખવાનું વાસણ;
कण्व, पु. ઋષિનું નામ છે. [ઉંટ.

कण्वसुता, स्त्री. શકુન્તલા.
कत, कतक, पु. એક જાતનું ઝાડ, એનાથી મેલું પાણી પણ ચોખ્ખું થાયછે, એવું કહેવાયછે.
कतम, वि. ઘણામાંનું કોણ.
कतर, वि. બેમાંનું કોણ.
कति, वि. કેટલું.
कतिपय, वि. કેટલુંએક.
कतृण, न. વન૦ પૂળિણુ.
कत्तोय, न. સુગંધી દારૂ.
कत्थ्, ग. १. સ્તુતિ કરવી; ગર્વ કરવો.
कत्, ग. १०. ઢીલું કરવું.
कत्सवर, न. ખભુ, ખાંધ.
कथ्, ग. १० કહેવું. [ણ વગેરે.)
कथक, वि. કહેનાર. (વાર્તા, પુરા-
कथंकथिक, वि. પૂછનાર (પ્રશ્ન વગેરે.)
कथंकथिकता, स्त्री. પ્રશ્ન, સવાલ.
कथंकारम्, } अ. કેવી રીતે.
कथंचित्, }
कथन, न. વર્ણન, કથન, વ્યાન.
कथनीय, वि. કહેવાલાયક.
कथम्, अ. કેવી રીતે; પ્રશ્ન, આશ્ચર્ય-
कथंभूत, वि. કેવું. [દ; યત્ન.
कथा, स्त्री. વાર્તા; ઇતિહાસ; વ્યાન.
कथाप्राण, पु. કથક; સૂત્રધાર. (ના-
कथित, वि. કહેલું. [ ટકનો.)
कंद, पु. મેઘ, વાદળ.
कदक, पु. છત, ચદરવો.
कदक्षर, न. ખરાબ અક્ષર.
कदध्वन्, पु. ખરાબ રસ્તો.
कदन, न. યુદ્ધ; વધ; અપરાધ.
कदन्न, न. ન ખાવાલાયક અન્ન
कदंब (क), पु. કદંબનું ઝાડ; સ-
રસવનું ઝાડ. न. સમૂહ, ટોળુ.
कदर्थ, वि. નાલાયક; નાનું, કંજૂસ
कदल, } पु. કેળાનું ઝાડ. स्त्री.
कदलक, } (લા)હરણની એક જાત.
कदलिका, स्त्री. ધ્વજા, વાવટો.
कदली, स्त्री. કેળાનું ઝાડ.
कदलीक्षता, स्त्री. રૂપસુંદરી, સુંદર
कदा, अ. ક્યારે, કઈ વખતે. [ સ્ત્રી.
कदाकार, वि. કુરૂપ, બેડોલ.
कदाचित्, अ. કોઈ વખતે.
कद्रु, वि. પિંગટ, કપીલા રંગનું. पु.
કપીલોરંગ. स्त्री. કશ્યપની સ્ત્રી
कद्रु(द्रू)पुत्र, पु. સર્પ, સાપ.
कद्वर, न. દહીં છાશ [પ્રકારનું;જવું.
कन्, ग. १. સંતોષ પામવું; ઇચ્છવું;
कनक,न.સોનું. पु. પિળાં ફૂલનાં ઝાડો.
कनकक्षार, पु. ટકનખાર.
कनकदंड, न. રાજદંડ-છડી.
कनकपल, न. સોળ માસાનું વજન.
कनकप्रभा, स्त्री. પિળી લુઈ.
कनकाचल, पु. સુમેરૂપર્વત.
कनकाह्व, पु. નાગકેશર. [શરનું ઝાડ.
कनकाह्वय, पु. ધતુરાનું ઝાડ; નાગકે-
कनखल, न. તિર્થનું નામ.
कनन, वि. કાણું.
कना, स्त्री. છોકરી.
कनिष्ठ, वि. નાનું. पु. નાનો ભાઈ.
कनिष्ठिका, स्त्री. ટચલી-છેલી આંગળી
कनीचि, स्त्री. ગાડી; ચણોઠી, ગુંજા.
कनीनिका, स्त्री. આંખની પુતલી; નાની બહેન; ટચલી આંગળી.
कनीनी, स्त्री. કનિષ્ઠિકા.

कनीयस्, वि. સર્વથી નાનું; ઘણું થોડું.
कनीयस, पु. તાંબું.
कनेरा, स्त्री. હાથણી; વેશ્યા.
कंत, वि. સુખી.
कंतु, पु. કામદેવ. वि. સુખી.
कंथा, स्त्री. ગોદડી, ભિંત.
कंथाधारिन्, पु. યોગી.
कंद, उ. સુરણકંદ વગેરે; ગાજર.
कंदक, पु. પાલખી. [पु. વરસાદ.
कंदर, त्रि. પર્વતની ગુફા. पु. અં-
कंदराकर, पु. પર્વત. [કુશ. न. આદુ.
कंदर्प, पु. કામદેવ.
कंदर्पकूप, पु. સ્ત્રીચિહ્ન, યોની.
कंदर्पमुप (स) ल, पु. લિંગ. પુ-
રુષની ઇંદ્રિ. [पु. સોનું; લડાઈ.
कंदल, उ. ગાલ; કપાલ; કેળનું ઝાડ.
कंदली, स्त्री. કેળનું ઝાડ, મૃગની
જાત, કમલનાં બીજ; ધ્વજા.
कंदसार, न. નંદનવન
कंदालु, पु. રતાળુ; સુરણ.
कंदिरी, स्त्री. શરમાઉ ઝાડ.
कंदु, पु. લોઢાનુ વાસણ, તવો.
कंदुक, पु. દડો. (રમવાનો.)
कंदुपक्क, वि. શેકેલું.
कंदोत, पु. કુમુદ, સફેદ કમળ.
कंध, पु. વરસાદ.
कंधर, पु. ગરદન; ખાંધ; વરસાદ.
कंधि, स्त्री. ગરદન. पु. સમુદ્ર.
कश्म, न. મૂર્છા, પાપ.
कन्यका, स्त्री. દશ વર્ષની કુમારી કન્યા.
कन्यस, पु. નાનો ભાઈ. स्त्री. (सा)
છેલી આગળી. (सी) નાની બહેન.
कन्या, स्त्री. છોકરી; કુમારી; પાર્વતી;
कन्यका, स्त्री. કુમારીકા [કન્યારાશી.
कन्याकुब्ज, पु. કનોજ દેશ.
कन्यापुत्र, पु. કુમારીકાને થયેલો પુત્ર,
कन्याराशि, स्त्री. છઠ્ઠી રાશિ. [કાનીન.
कपट, उ. શઠતા, ઠગાઈ. स्त्री. (टी)
कपटिक, पु. ઠગ. [અજલીપ્રમાણ.
कपटिन्, वि. ઠગારો, લુચ્ચો.
कपर्द-क, पु. શિવજટા; કોડી.
कपर्दिन्, पु. શિવ.
कपाट, उ. દરવાજો, બારણું.
कपाल, उ. ખોપરી; કોઢ.
कपालभृत्, } पु. શિવ.
कपालमालिन्, }
कपि, पु. વાંદરો, વિષ્ણુ; શિલાજીત.
कपिकदुक, न. માથાનુ હાડકું.
कपिकेतन, पु. અર્જુન.
कपिंजल, पु. તીતર; ચાતક.
कपितैल, न. શિલારસ, લોબાન.
कपित्थ, उ. કોઠનુ ઝાડ અથવા કોઠ.
कपिध्वज, पु. અર્જુન.
कपिनामन्, पु. લોબાન.
कपिप्रभु, पु. રામચંદ્ર; સુગ્રીવ
कपिरथ, पु. રામચંદ્ર; અર્જુન.
कपिल, पु. કપિલમુનિ, સાંખ્યશાસ્ત્ર-
કર્તા; અગ્નિ, કુત્રો. स्त्री. (ला) પુ-
ડરીક નામના હાથીની હાથણી.
कपिलद्युति, पु. સૂર્ય.
कपिलधारा, स्त्री. ગંગા નદી.
कपिलाश्व, पु. ઇંદ્ર.
कपिलोह, न. પીતળ.
कपिवक्त्र, पु. નારદમુનિ.
कपिवल्ली, स्त्री. ગજપીપ્પલી; ચવક.

कपिश, वि. કાળા પિળા રંગનું. पु.
कपिशांजन , पु. શિવ. [ લોબાન.
कपिशापुत्र, पु. પિશાચ.
कपिशी, कपिशीका, } स्त्री. દારૂ (રમ Rum)
कपिशीर्ष, न. ભિંતની ઉપરનો ભાગ.
कपीतन, पु. અંબાડાનું ઝાડ; બીલીનું ઝાડ; સોપારીનું ઝાડ.
कपींद्र, पु. હનૂમાન; સુગ્રીવ.
कपूय, वि. અધમ; નિંદ્ય.
कपोत, पु. કબૂતર.
कपोतक, न. સુરમો.
कपोतारि, पु. બાજપક્ષી.
कपोल, पु. ગાલ. स्त्री. (ली) ઘુંટી.
कफ, पु. કફ, બળગમ.
कफकूर्चिका, स्त्री. થુંક, લાળ.
कफणि, स्त्री. કોણી.
कफांतक, वि. કફનાશક.
कफारि, पु. શુંઠ, આદુ.
कफेलु, वि. કફયુક્ત.
कबंध, उ. માથાવગરનું ઉછળતું ધડ. पु. પેટ; ધૂમકેતુ; રાહુ. न. પાણી.
कबरी, स्त्री. વાળની લટ, વેણી.
कपित्थ, पु. કોઠનું ઝાડ.
कपिल, पु. કપીલો રંગ.
कम्, अ. પાણી; માથું; સુખ; નિંદા.
कमठ, न. ભિક્ષાપાત્ર. पु. કાચબો; વાંસ. [ પાણીનું વાસણ.
कमंडलु, उ. કમંડલ, સન્યાસીનું
कमन, वि. લંપટ; સુંદર. पु. કામદેવ; અશોકનું ઝાડ; બ્રહ્મા.
कमनच्छद, पु. કંક, બગલો.
कमनीय, वि. સુંદર; ચહાવાલાયક.
कमर, वि. લંપટ, કામી.
कमल, न. પદ્મ, કમલ; તાંબું, દવા. पु. સારસપક્ષી.
कमलखंड, न. પદ્મસમૂહ.
कमला, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી; લક્ષ્મી.
कमलाकर, पु. કમલ ઉત્પન્ન કર-
कमलालया, स्त्री. લક્ષ્મી. [નાર તળાવ.
कमलासन, पु. બ્રહ્મા.
कमलिनी, स्त्री. પદ્મ-કમલ સમૂહ.
कमा, स्त्री. શોભા, સુંદરતા.
कमितृ, वि. કામી, આતુર.
कंप्, ग. १. કાંપવું, ધ્રુજવું.
कंपन, न. કંપ, ધ્રુજવું તે. पु. शिशिर [ઋતુ.
कंपलक्ष्मन्, कंपाक, } पु. વાયુ.
कंपित, वि. ચંચલ; કાંપેલું.
कंपिल, पु. વન૦ નસોત્તર.
कंप्र, वि. કંપિત, ચલિત.
कंबर, पु. કાબરચીત્રું રંગ.
कंबल, पु. કાંબળી, શાલ; નાગ; ઉ-રણ; પીછોડી. न. પાણી.
कंबलिन्, पु. બળદ. वि. ધાબળીમાં વીંટેલું. [ શરદન.
कंबु, पु. બાંગડી, કડાં; ચૂડી; હાથી;
कंबुका, स्त्री. વન૦ આસંધ; કોબી.
कंभु, न. વન૦ વાળો.
कम्र, वि. કામી, અભિલાષી; સુંદર.
कयस्था, स्त्री. વન૦ કાકોલી.
कर, पु. કિરણ; હાથ; હાથીની સુંઢ; મેહસુલ, વેરો, જકાત.
करक, पु. દાડમનું ઝાડ; કરા, જળ-ગાત. न. કમંડલ. स्त्री. વરસા-
करकंटक, पु. નખ. [દની ધારા.

करकांभस्,॰ पु. नारियली.
करग्रह, पु. पाणीग्रहण, विवाह.
करघर्षण, पु. वलोणी. ( छास कर-
करज, पु. नख; करजनुं झाड.[वानी).
करंज (क), पु. करजनुं झाड; भांग-
रानुं झाड. [नास्तिक; वालुं.
करट, पु.हाथीनुं गंडस्थल; कागडो;
करटिन्, पु. हाथी.
करटु, पु. सारस पक्षी.
करण, न. खास कारण; इंद्रिय;
शरीर; खेतर; कार्य; हेतु.
करंड, पु. मधपुडो; तरवार; खां-
करंडिन्,पु.माछली.[डुनो करंडीओ.
करतल, पु. हथेली. [वगडावी.
करताल, न. झांझ जेवुं वाजुं, ताळी
करतोया, स्त्री. बंगालामां नदी छे.
करपत्र, न. करवत; जळक्रीडा.
करपत्रवत्, पु. ताडनुं झाड.
करपर्ण, पु. भींडानुं झाड; एरंडी-
करपल्लव, पु. आंगळी. [आनुं झाड.
करपात्र, न. अंजली; जलक्रीडा.
करपाल, पु. खड्ग, तरवार.
करपीडन, न. लग्न.
करपुट, न. अंजली; खोबो.
करवाल, पु. नख; तरवार.
करभ, पु. कोणीथी टचली आंगळी-
सुधीनो भाग; हाथीनुं बच्चुं; उं-
करभक, पु. उंट. [टनुं बच्चुं.
करभिन्, पु. हाथी.
करभी, स्त्री. उंटणी, सांढणी.
करभूषण, न. कंकण, बांगडी.
करमट्ट, पु. सोपारीनुं झाड.
करमरिन्, पु. केदी, बंदीवान.

करमर्द, पु. करमदानुं झाड.
करंब (भ), वि. एकठुं करेलुं. पु. दही-
कररुह, पु. नख. [मां मेळवेलो लोट.
करवीर, पु. कणेरनुं झाड; खड्ग; को-
लापुर देश; स्मशान. स्त्री. (री)
पुत्रीवती स्त्री; अदिति; सारी गाय.
करशूक, पु. नख.
करहाट, पु. कमळनुं मूळ.
करारोट, पु. अंगुठी, वींटी.
कराल, वि. भयंकर; दांत नीकळी
करालिक, पु. झाड. [ आवेलुं.
कराली, स्त्री. अग्निनी सात जी-
भोमांनी एक.
करिका, स्त्री. नखनी खंजवाळ.
करिणी, स्त्री. हाथणी.
करिन्, पु. हाथी.
करिर, पु. वांसनो फणगो.
करीर, पु. वांसनो फणगो; घडो.
करीष, पु. गायनुं सुकेलुं छाणुं.
करीषंकषा, स्त्री. तोफानी पवन.
करुण, पु. करुणारस. वि. दीन, दुः-
खी. स्त्री. (णा) दया.
करुणमल्ली, स्त्री. चंबेली, मालती.
करुणा-पर मय, वि. दयाळु.
करेट, पु. नख.
करेणु (णू), पु. हाथी. स्त्री. हाथणी.
करेणुका, स्त्री. हाथणी.
करेणुभू, पु. पालकाप्य ऋषि.
करेन (घ) र, पु. सेलारस.
करोट, उ. } माथानी खोपरी.
करोटि, स्त्री. }
कर्क, पु. अग्नि;श्वेत घोडो; आरसी;
घडो; कर्क राशि.

कर्कट, पु. ઍંકરો; વીછી, કર્કરાશિ; તુંબડો.
कर्कटशृंगिका, स्त्री. કાકડાશૃગી.
कर्कटि(टी), स्त्री. શાલ્મલીનું ઝાડ;
कर्कटु, पु. બગલો. [સર્પ; ધાઘર.
कर्कंधु, पु. धू, स्त्री. બોર અથવા
कर्कर, पु. આરસી. [બોરડી.
कर्करांग, पु. નીલકંઠ પક્ષી.
कर्कराटु, पु. કટાક્ષ, આડી નજર.
कर्करांधुक, पु. અંધારો કૂવો.
कर्कराल, उ. વાળની લટ, જુલફાં.
कर्करी, स्त्री. ઝારી. [નિર્દય; કંજુસ.
कर्कश, पु. શેરડી; ખડ્ગ. वि. કઠણ;
कर्कशवाक्य, न. નિષ્ઠુર શબ્દો.
कर्कशिका, स्त्री. જંગલી બોર, ઉનાબ.
कर्कसार, न. લોટ મેળવેલું દહીં.
कर्कारु, पु. કાકડી; દુધી.
कर्कारुक, पु. દુધી.
कर्कोट, पु. નાગનો રાજા, કર્કોટક.
कर्कोटक, पु. નાગરાજ; શેરડી; દુધીની વેલ. [હરતાળ.
कर्चूर, पु. કપૂરકાચલી. न. સોનું;
कर्चूरक, पु. હળદ.
कर्ण, पु. કાન; અંગદેશનો રાજા.
कर्णकीटी, स्त्री. કાનખજુરો.
कर्णक्ष्वेद, पु. કાનમાં થતો અવાજ.
कर्णगूथ, न. કાનનો મેલ.
कर्णजलूका, स्त्री. કાનખજુરો.
कर्णधार, पु. સુકાણી. (વહાણનો)
कर्णपाली, स्त्री. કાનની વાળી.
कर्णमोटी, स्त्री, દુર્ગા-ચામુંડા દેવી.
कर्णवर्जित, वि. બહેરે. पु. સર્પ.
कर्णवेध, पु. કાન વિંધવા.

कर्णवेष्ट, पु.
कर्णवेष्टन, न. } કાનની વાળી.

कर्णशष्कुली, स्त्री. કાનનો બહારનો
कर्णाट, पु. કર્ણાટકદેશ. [ભાગ.
कर्णानुज, पु. યુધિષ્ઠિર રાજા.
कर्णारि, पु. અર્જુન. [ આંગળી.
कर्णिका, स्त्री. કાનની વાળી; વચલી
कर्णिकाचल, पु. સુમેરૂપર્વત.
कर्णी, स्त्री. એક જાતનું બાણ.
कर्णीरथ, पु. ડોલી, બંધ પાલખી.
कर्णीसुत, पु. કંસ.
कर्णेजप, वि. ચાડીઓ, નિંદક.
कर्तन, न. કાતરવું તે; છેદવું તે.

कर्तनी,
कर्तरिका, } स्त्री. કાતર.

कर्तृ, वि. કરનાર. पु. ઈશ્વર.
कर्तृका, स्त्री. છરી; નાની તરવાર.
कर्द, पु. કીચડ, માટી. [ની ગેદાશ.
कर्दट, पु. પદ્મકેશર; કીચડ; પાણી-
कर्दम, पु. કીચડ; પાપ; કર્દમ મુનિ.
कर्पट, पु. ચીથરું. [ न. માંસ.
कर्पर, पु. ગેણી; ખોપરી.
कर्पास, त्रि. કપાસનું ઝાડ.
कर्पूर, उ. કપૂર.
कर्पूरक, पु. કુલીંજન.
कर्पूरखंड, पु. કપૂરનો કટકો.
कर्पूरमणि, पु. રત્નવિશેષ.
कर्फर, पु. આરસી. [ધતુરો.
कर्बु (बू) र, पु. રાક્ષસ; પાપ; સોનું;
कर्बुरी, स्त्री. દુર્ગા.
कर्बू (र्बू) र, न. સોનું; હરતાળ.
कर्मकांड, उ. વેદાંશ; કર્મરામદ.
कर्मकार, पु. શિલ્પશાસ્ત્રી, મિસ્તરી.

कर्मकीलक, पु. ધોબી. [આર.
कर्मक्षम, वि. કામ કરવામાં હુશી-
कर्मण्य, वि. કામ કરવાલાયક. न. ચંચળાઈ.
कर्मण्या, स्त्री. પગાર, મુસારો.
कर्मधारय, पु. એક સમાસ.
कर्मंदिन्, पु. સન્યાસી; ભીખારી.
कर्मभू-भूमि, स्त्री. ઉત્તમભૂમિ, ભા-
कर्ममूल, न. કુશ, દર્ભ. [રતવર્ષ.
कर्मयुग, न. કલિયુગ, ચોથો યુગ.
कर्मरी, स्त्री, વંશલોચન.
कर्मवज्र, पु. શુદ્ર.
कर्मवाटी, स्त्री. તિથિ, તારીખ.
कर्मविपाक, पु. શુભાશુભ જોવાનો
कर्मशूर, वि. ચંચલ. [ ગ્રંથ.
कर्मसाक्षिन्, पु. કર્મ નજરે જોનાર. (સૂર્ય, ચંદ્ર, યમ, કાલ અને પાંચ મહાભૂત મળીને નવ.)
कर्मार, पु. લુહાર; વાંસ. [લાયક.
कर्मार्ह, पु. પુરુષ. वि. કામ કરવા-
कर्मिन्, वि. ઉદ્યોગી. पु. કારીગર.
कर्मीर, वि. કાબરચીત્રું. [ ક્રિયો.
कर्मेन्द्रिय, न. કર્મ કરનારી પાંચ ઇ-
कर्व्, ग. १. અભિમાન કરવું.
कर्व, पु. ઇચ્છા; ઉંદર. [શહેર.
कर्वट, पु. જીલ્લાની રાજધાની. न.
कर्वर, पु. પાપ; વાઘ; રાક્ષસ. स्त्री. (री) પાર્વતી; રાત; વાઘણ; રાક્ષસી.
कर्शन, पु. અગ્નિ. [ખાઈ; ઘસારો.
कर्ष, उ. સોળ માસાનું વજન. पु.
कर्षक, पु. ખેડુત. वि. આકર્ષણ કરનાર.
कर्षण, न. ખેતી; આકર્ષણ.
कर्षणि, स्त्री. ખરાબ સ્ત્રી.
कर्षू, पु. અડાયાનો દેવતા; ખેતી. स्त्री.
कर्हि, अ. કયે વખતે. [નદી; ચર.
कर्हिचित्, अ. કદાચિત.
कल्, ग. १. અવાજ કરવો; ગણવું. ग. १०. ગણવું; પકડવું; ધારણ કરવું. [જીર્ણ.
कल, पु. મધુર અવાજ. वि. અ-
कलकंठ, पु. કોયલ; હંસ; કબૂતર. वि. મધુર સ્વરવાળું.
कलकल, पु. કોલાહલ.
कलघोष, पु. કોયલ.
कलंक, पु. ડાઘ, બદનામી; ચિહ્ન
कलंकष, पु. સિંહ. स्त्री. (षी) સિંહણ.
कलंकषा, स्त्री. કરતાળ.
कलंकिन्, वि. કલંકવાળું.
कलंकुर, पु. વમળ, પાણીનાં ચકર.
कलट, न. ઘરનું છાપરૂં.
कलत्र, न. પત્ની; કમર, કેડ; કિલ્લો.
कलधूत, न. રૂપું.
कलधौत, न. સોનું; રૂપું; મીઠો સ્વર.
कलन, न. ચિહ્ન; ખામી.
कलंदर, पु. વર્ણસંકર પુરુષ. [બચ્ચું.
कलभ, पु. હાથીનું બચ્ચું; જનાવરનું
कलम, पु. ચોખા; કલમ; ચોર; ધુરચો.
कलंब, पु. બાણ; કદંબનું ઝાડ.
कलंबुट, न. તાજું માખણ.
कलरव, पु. કોયલ; કબૂતર; કલ-
कलल, उ. ગર્ભાશય. [કલ શબ્દ.
कललज, पु. રાળ; ગર્ભાશય.
कलविंक (ग), पु. ચકલી; ડાઘ.
कलश (स), उ. ઘડો; કળશીઓ.
कलशी (सी), स्त्री. ઘડો, કુંજો.

कलशीसुत, पु. અગસ્ત્યમુનિ.
कलह, उ. કજીઓ; લડાઈ; રસ્તો; મ્યાન. [વ્યાજ; મછવો.
कला, स्त्री. ચંદ્રનો ૧૬ મો ભાગ;
कलाकुर, पु. વિષ, ઝેર.
कलौकेलि, वि. આનંદી. पु. કામદેવ.
कलांकुर, पु. સારસપક્ષી; કંસ.
कलाचिक, } स्त्री. કડછી; કોણીથી
कलाची, } પોંચાસુધીનો હાથ.
कलाद क, पु. સોની.
कलाधिक, पु. કુકડો.
कलानिधि, पु. ચંદ્ર.
कलांतर, पु. વૃદ્ધિ, વ્યાજ; ચંદ્રકલા.
कलाप, पु. મોરની પૂંછડી; ઘરેણું; બાણનો ભાથો; બાણ; ચંદ્ર; ઘાસ; જટા; મોતીની માલા. स्त्री. (पी) ઘાસનો ભારો.
कलापिन्, पु. મોર; કોયલ.
कलापिनी, स्त्री. રાત.
कलापूर्ण, पु. ચંદ્ર.
कलाभृत्, पु. ચંદ્ર; કારીગર.
कलायन, पु. નાચનાર.
कलालाप, पु. ભમરો.
कलाविक, पु. કુકડો. [ યુગ વીર.
कलि, पु. કજીઓ; કલિયુગ, ચોથો
कलिका, कली, स्त्री. કળી, વગર ઉઘડે-
कलिकारक, पु. નારદમુનિ. [ લું ફૂલ.
कलिंग, न. ઇંદ્રજવ. पु. દેશનું નામ.
कलिंज, पु. સાદરી. [ वि. હુશીઆર.
कलित, वि. ભાંગેલું; બાંધેલું, જાણેલું; મેળવેલું; ગણેલું [ વત; સૂર્ય.
कलिंद, पु. યમુનાનદી નીકળેછે તે પ-
कलिंदकन्या-सुता, स्त्री. યમુના નદી.
कलिल, वि. ગહન; મેળવેલું.
कलुष, पु. ભેંસ, પાડો. न. પાપ; કીચલ. वि. પાપી; ઘાતકી.
कलेवर, न. શરીર.
कल्क, उ. કાનનું મેલ; પાપ. वि. પાપી.
कल्कन, न. દંભ, શઠતા.
कल्कफल, पु. દાડમનું ઝાડ.
कल्कि, } पु. વિષ્ણુનો દશમો અ-
कल्किन्, } વતાર.
कल्प, पु. વેદાંગ; વિધિ; પ્રલય; બ્રહ્માનો એક દિવસ, કલ્પ; કલ્પવૃક્ષ.
कल्पक, पु. હજામ.
कल्पतरु, पु. સ્વર્ગનું ઝાડ, એનાથી માગીએ તે મળેછે. [ રક્ષણ.
कल्पन, न. રચના; છેદન; નિર્માણ;
कल्पना, स्त्री. તર્ક; ઉપાય, અનુકરણ, હાથી શણગારવો તે.
कल्पनी, स्त्री. કાતર. [ પી, ગંદું.
कल्मष, न. પાપ. पु. નરક. वि. પા-
कल्माष, वि. રંગબેરંગી. पु. રંગબે-રંગ; રાક્ષસ; કુમોદના ચોખા स्त्री. (पी) જમદગ્નિની ગાય.
कल्माषकंठ, पु. શિવ.
कल्य, न. પ્રભાત; આવતીકાલ; દારૂ, આશિર્વાદ. वि. તંદુરસ્ત; તત્પર; હુશીઆર; મુંગો બહેરો.
कल्यजग्धि, स्त्री. નાસ્તો, શિરામણ.
कल्या, स्त्री. દારૂ; હરડા; મુબારક-બાદી. [શુભ; સ્વર્ગ.
कल्याण, न. મંગલ; સોનું; સદ્-
कल्ल, वि. બહેરૂ.
कल्लि, अ. આવતી કાલે.
कल्लोल, पु. આનંદ; તરંગ, લહેર; શત્રુ. वि. અદેખું.

कवक, पु. કુતરાની ટોપી, (વરસાદમાં ઉગેછે તે.) ગ્રાસ, બુક. (ખોરાકનો.)
कवच, उ. બખતર; લડાઈનું નગારૂં.
कवचपत्र, न. ભોજપત્ર.
कवटी, स्त्री. દરવાજાનો ચોકઠો.
कवर, उ. ખટાશ; નિમક, મીઠું; [જુલફાં.
कवरकी, स्त्री. કેદી.
कवरी, स्त्री. જુલફાં, વાળની લટ.
कवल, उ. ગ્રાસ, બુક, (ખોરાકનો.)
कवलित, वि. ખાધેલું; ચાવેલું.
कवप, पु. ઢાલ.
कवस, पु. બખતર, કવચ.
कवाट, पु. દરવાજાનો ચોકઠો.
कवार, न. પદ્મ, કમલ.
कवि, पु. મુનિ; સૂર્ય. વાલ્મીક; શુક્રાચાર્ય; બ્રહ્મા. वि. પંડિત; હુશીઆર. स्त्री. લગામ.
कविक (का), पु. લગામ.
कविता, स्त्री. કવિતા, કાવ્ય.
कवि(वी)य, न. લગામ.
कवेल, न. કમલ.
कश, पु. शा, स्त्री. ચાબુક.
कशिपु, उ. સાદરી, બીછાનું; તકીઆ. पु. ખોરાક; કપડાં.
कशे(से)रु, पु. પુંઠનું હાડકું. पु. જમ્બુદ્વીપનો એક ભાગ.
कश्चित्, अ. કોઈ પણ.
कश्मल, न. પાપ; ધાસ્તી. वि. ગંદું.
कश्मीर, पु. કાશમીર દેશ.
कश्यप, पु. કશ્યપમુનિ; કાચબો.
कषण, वि. કાચું. न. ખુજલી.
कषाकु, पु. સૂર્ય; અગ્નિ.
कषाय, उ. છ રસમાંનું એક.
कषायित, वि. રંગેલું.
कषिका, स्त्री. પક્ષિજાત.
कषेरुका, स्त्री. પુંઠનું હાડકું.
कष्ट, न. દુઃખ, કષ્ટ. वि. ખરાબ, [વિકટ.
कष, पु. કસોટી.
कसिपु, पु. ખોરાક; બીછાનું.
कस्तीर, न. કલાઈ; કથીર.
कस्तु(स्तू)रिका, } स्त्री. કસ્તૂરી.
कस्तूरी, }
कस्मल, न. મોહ, મૂર્છા.
कह्लार, न. સફેદ કમલ.
कह्व, पु. બગલો.
कांस्य, न. કાંસું.
काक, पु. કાગડો; લંગડો માણસ.
काकचिंचा, स्त्री. ચુંજા, ચણોઠી.
काकच्छद, पु. ખજનપક્ષી.
काकण, न. કોઢોડ.
काकतालीय, वि. અચાનક થઈ [જનાર.
काकपद, न. કાગડાના પગ જેવી નિશાની, લખતાં છૂટેલાં અક્ષર ઉમેરવા માટે વપરાય છે. /\
काकपुच्छ,-पुष्ट, पु. કોયલ.
काकभीरु, पु. ઘુવડ.
काकमद्गु, पु. જલકુકડી.
काकरु(रू)क, पु. સ્ત્રીજીત પુરૂષ; ઘુવડ; દંભ. वि. નાગું, બીકણ; ગરીબ.
काकलि, पु.-ली, स्त्री. તીણો મધુર સ્વર.
काका, स्त्री. કાકમાચી, કાકજંઘા, [વગેરે વનસ્પતિ.
काकारि, पु. ઘુવડ.
काकिणी, स्त्री. ૨૦ કોડી; માસાનો ચોથો હિસ્સો.

काकु, स्त्री. દુઃખ વગેરેથી બદલાતો અવાજ, જીભ.
काकुत्स्थ, पु. સૂર્યવંશી રાજા.
काकुद, न. તાળુ.
काकोदर, पु. સર્પ, સાપ.
काकोल, पु. કાગડો, સર્પ; ડુકર, કુંભાર; ઝેર, વિષ.
काक्ष, पु. વાંકી નજર. न. કટાક્ષ.
काक्षी, स्त्री. સુગંધી માટી.
काग, पु. કાગડો.
कांक्षा, स्त्री. અભિલાષ, ઇચ્છા.
काच, पु. મણિ; કાચ; આંખનો રોગ.
काचमल, न. સોડાક્ષાર. [न. મીણ
काचिघ, पु. ઉંદર, સોનુ; વનસ્પતિ.
काचित, वि. છીકામાં લટકાવેલું.
काचूक, पु. કુકડો; ચક્રવાક પક્ષી.
कांचन, पु. ધતુરાનું ઝાડ, ચપાનું ઝાડ. न. સોનું; ધન. वि. સોનાનું. स्त्री. (नी) હળદ, ગોરોચન.
कांचनक, न. હરતાળ.
कांचनकंदर, पु. સોનાની ખાણ.
कांचनगिरि, पु. સુમેરૂ પર્વત
कांचनार(ल), पु. કોવિદાર વૃક્ષ.
कांचनीय, वि. સોનાનું स्त्री. (या) ગોરોચન
कांचि(ची), स्त्री. સ્ત્રીઓને કેડે બાંધવાનુ ઘુઘરીવાળુ ઘરેણુ, એક નગર.
कांजि(जी)क, न. } કાંજી.
कांजिका, कांजी, स्त्री. }
काट, पु. કૂવો.
काठ, पु. ખડક; પથ્થર.
काठिन्य, न. કઠણાઈ.
काण, वि. કાણુ पु. કાગડો
काणूक, पु. કાગડો
काणेली, स्त्री. વગર પરણેલી સ્ત્રી.
काणेलीमातृ, पु. કુમારી સ્ત્રીનો પુત્ર
कांड, उ. ઝાડની ડાળી; બાણ, અવકાશ; ફૂલ; પથ્થર; વખાણ; ઘોડો, લાકડી; પાણી; અધ્યાય
कांडगोचर, पु. લોઢાનુ બાણ, બારણાની નરાજ.
कांडपट, पु. પડદો, કનાત.
कांडपुष्ट, पु. લશ્કરી સિપાઈ, વેશ્યાનો પતિ, દત્તકપુત્ર
कांडवत्, पु. તીરંદાજ.
कांडिर, पु. તીરંદાજ, તીર મારનાર.
काण्व, पु. કણ્વ મુનિના વંશજો.
कातर, वि. બીકણ, દુઃખી, ગાભરૂ.
कातर्य, न. બીક. [पु. મછવો.
कात्यायन, पु. એક મુનિ. [વેતી.
कात्यायनी, स्त्री. વિધવા સ્ત્રી, પાર્વતી.
कातु, पु. કૂવો. [રડી. न. કદબનાં ફૂલ.
कादंब, पु. બાણ; કદમનુ ઝાડ; ગોકાદંબરી, स्त्री. દારૂ, સરસ્વતી, કોયલ, સારિકા.
कादंबिनी, स्त्री. વાદળાઓની હાર.
कादाचित्क, वि. ક્વચિત થનારૂં
काद्रवेय, पु. એક સર્પ
कानक, न. જમાલગોટો.
कानन, न. વન, બ્રહ્માનું મુખ; ઘર.
काननाग्नि, पु. જગલનો અગ્નિ, દવ.
कानिन, पु. કુમારીકાનો પુત્ર, વ્યાસ; કર્ણ.
कांत, पु. આશક; પતિ; ચંદ્ર; વસન્તઋતુ; લોઢુ. न. કેસર. वि. પ્રિય, સુંદર.
कांतपक्षिन्, पु. મોર. [ય, સુંદર.

कांतलोह; न. લોહચુંબક.
कांतलौह, न. તીખું લોઢું.
कांतार, उ. મોટું જંગલ; ખરાબ ર-
  સ્તો; શુફા. पु. લાલ શેરડી.
कांतारक, पु. } शेरडीनी એકજાત.
कांतारी, स्त्री. }
कांति, स्त्री. સુંદરતા; ચળક; સૌંદર્ય;
  સુંદર સ્ત્રી. [સુંદર.
कांतिद, न. પિત્ત; માખણ. वि.
कांतिदायक, वि. સુદર; શણગારેલું.
कांद्व, न. પકવાન, મીઠાઈ.
कांदिशीक, वि. બીકથી નાશી ગયલું.
कान्यकुब्ज, पु. કનોજ દેશ.
कापटिक, वि. કપટી. पु. અભ્યાસી;
कापट्य, न. શઠતા, લુચ્ચાઈ. [પ્રશંસક.
कापथ, पु. ખરાબ રસ્તો.
कापाल-लिक, पु. માણુસના મા-
  થાની ખોપરીમાં ખાનાર, શિવ-
  ભક્તો. [ ચલ સ્ત્રી.
कापाली, स्त्री. ખોપરીની માળા, ચં-

कामकूट, पु. વેશ્યાનો યાર.
कामकेलि, पु. યાર; સભોગ. [નાર.
कामचार, वि. મરજીપ્રમાણે વર્ત-
कामचारिन्, वि. કામી; સ્વચ્છંદી.
  पु. ચકલી; ગરુડ. [ગાય.
कामदुधा-दुह-धेनु, स्त्री. કામધેનું
कामन, वि. કામી. स्त्री. (ना) ઇચ્છા.
कामपाल, पु. બલરામ.
कामम्, अ. સંમતી; ઈર્ષ; મરજીથી.
कामरूप, वि. સુંદર. पु. બંગાળા-
  માં એક દેશ છે.
कामरूपिन्, पु. વિદ્યાધર. वि. મ-
  રજીપ્રમાણે રૂપ લેનાર. [કામી.
कामल, पु. વસંતઋતુ; જગલ. त्रि.
कामवल्लभ, पु. વસંતઋતુ; ચદ્ર; આં
  બાનું ઝાડ. स्त्री. (भा) જ્યોત્સ્ના,
  ચાંદની.
कामिन्, पु. આશક; ચકવાક પ-
  ક્ષી; ચકલી; શિવ; ચદ્ર; કબૂતર.
  स्त्री. (नी) સુંદર સ્ત્રી. वि. કામી;
  ઉત્સુક.

काकु, स्त्री. દુઃખ વગેરેથી બદલાતો અવાજ; ઝુભ.
काकुत्स्थ, पु. સૂર્યવંશી રાજા.
काकुद, न. તાળુ.
काकोदर, पु. સર્પ, સાપ.
काकोल, पु. કાગડો; સર્પ; ડુક્કર; કુંભાર; ઝેર, વિષ.
काक्ष, पु. વાંકી નજર. न. કટાક્ષ.
काक्षी, स्त्री. સુગંધી માટી.
काग, पु. કાગડો.
कांक्षा, स्त्री. અભિલાષ, ઇચ્છા.
काच, पु. મણિ; કાચ; આંખનો રોગ.
काचमल, न. ખારો ક્ષાર. [न. મીણ.
काचिघ, पु. ઉંદર; સોનું; વનસ્પતિ.
काचित, वि. છીકામાં લટકાવેલું.
काचूक, पु. કુકડો; ચકવાક પક્ષી.
कांचन, पु. ધતુરાનું ઝાડ; ચંપાનું ઝાડ. न. સોનું; ધન. वि. સોનાનું. स्त्री. (नी) હળદ; ગોરોચન.
कांचनक, न. હરતાળ.
कांचनकंदर, पु. સોનાની ખાણ.
कांचनगिरि, पु. સુમેરૂ પર્વત.
कांचनार(ल), पु. કોવિદાર વૃક્ષ.
कांचनीय, वि. સોનાનું. स्त्री. (या) ગોરોચન.
कांचि(ची), स्त्री. સ્ત્રીઓને કેડે બાંધવાનું ઘુઘરીવાળું ઘરેણું; એક નગર.
कांजि(जी)क, न. } કાંજી.
कांजिका, कांजी, स्त्री. }
काट, पु. કૂવો.
काठ, पु. ખડક; પથ્થર.
काठिन्य, न. કઠણાઈ.
काण, वि. કાણું. पु. કાગડો.

काणूक, पु. કાગડો.
काणेली, स्त्री. વગર પરણેલી સ્ત્રી.
काणेलीमातृ, पु. કુમારી સ્ત્રીનો પુત્ર.
कांड, उ. ઝાડની ડાળી; બાણ; અવકાશ; ફૂલ; પથ્થર; વખાણ; ઘોડો; લાકડી; પાણી; અધ્યાય.
कांडगोचर, पु. લોઢાનું બાણ; બાણની નરાજ.
कांडपट, पु. પડદો; કનાત.
कांडपुष्ट, पु. લશ્કરી સિપાઈ; વેશ્યાનો પતિ; દત્તકપુત્ર.
कांडवत्, पु. તીરંદાજ.
कांडिर, पु. તીરંદાજ, તીર મારનાર.
काण्व, पु. કણ્વ મુનિના વંશજો.
कातर, वि. બીકણ; દુઃખી; ગાભરૂં.
कार्त्य, न. બીક. [पु. મઝવેલ.
कात्यायन, पु. એક મુનિ. [વેતી.
कात्यायनी, स्त्री. વિધવા સ્ત્રી; પા-
कातु, पु. કૂવો. [રવી. न. કદંબનાં ફૂલ.
कादंब, पु. બાણ; કદંબનું ઝાડ; રી-
कादंबरी, स्त्री. દારૂ; સરસ્વતી; કોયલ; મારિકા.
कादंबिनी, स्त्री. વાદળાંઓની હાર.
कादाचित्क, वि. ક્વચિત થનારૂં.
काद्रवेय, पु. એક સર્પ.
कानक, न. જમાલગોટો.
कानन, न. વન; બ્રહ્માનું મુખ; ઘર.
काननाग्नि, पु. જંગલનો અગ્નિ, દવ.
कानीन, पु. કુમારીકાનો પુત્ર; વ્યાસ; કર્ણ.
कांत, पु. આશક; પતિ; ચંદ્ર; વસંતઋતુ; લોઢું. न. કેસર. वि. પ્રિય; સુંદર.
कांतपक्षिन्, पु. મોર. [ય; સુંદર.

**कांतलोह,*** न. લોહચુંબક.

**कांतलोह,** न. તીખું લોઢું.

**कांतार,** उ. મોટું જંગલ; ખરાબ રસ્તો; ગુફા. पु. લાલ શેરડી.

**कांतारक,** पु. } **कांतारी,** स्त्री. } શેરડીની એક જાત.

**कांति,** स्त्री. સુંદરતા; ચળક; સૌંદર્ય; સુંદર સ્ત્રી. [સુંદર.

**कांतिद,** न. પિત્ત; માખણ. वि.

**कांतिदायक,** वि. સુંદર; શણગારેલું.

**कांदव,** न. પકવાન, મીઠાઈ.

**कांदिशीक,** वि. બીકથી નાશી ગયલું.

**कान्यकुब्ज,** पु. કનોજ દેશ.

**कापटिक,** वि. કપટી. पु. અભ્યાસી;

**कापट्य,** न. શઠતા, લુચ્ચાઈ. [પ્રશંસક.

**कापथ,** पु. ખરાબ રસ્તો.

**कापाल-लिक,** पु. માણસના માથાની ખોપરીમાં ખાનાર, શિવભક્તો. [ચલ સ્ત્રી.

**कापाली,** स्त्री. ખોપરીની માલા, ચ-

**कापिल,** पु. સાંખ્યશાસ્ત્રના મતપ્ર-

**कापिश,** न. દારૂ. [માણે ચાલનાર.

**कापिशायन,** न. દારૂ. पु. દેવ.

**कापुरुष,** पु. હીચકારો માણસ.

**कापेय,** वि. વાંદરાજેવું.

**कापोत,** न. કબૂતરનો સમુદાય; સુરમો. वि. ભુરા રંગનું. [નાર.

**काप्यक(का)र,** पु. પશ્ચાત્તાપ કર-

**काम,** पु. ઇચ્છા; પ્યાર; કામદેવ; બલરામ; પ્રદ્યુમ્ન; આંબો; ઈશ્વર.

**कामकला,** स्त्री. રતિ; કામદેવની પત્ની. [નાર. पु. ઇચ્છા.

**कामकार,** वि. મરજીપ્રમાણે ચાલ-

**कामकूट,** पु. વેશ્યાનો યાર.

**कामकेलि,** पु. યાર; સંભોગ. [નાર.

**कामचार,** वि. મરજીપ્રમાણે વર્ત-

**कामचारिन्,** वि. કામી; સ્વચ્છંદી. पु. ચકલી; ગરુડ. [ગાય.

**कामदुघा-दुह-धेनु,** स्त्री. કામધેનું

**कामन,** वि. કામી. स्त्री. (ना) ઇચ્છા.

**कामपाल,** पु. બલરામ.

**कामम्,** अ. સંમતી; ઈર્ષા; મરજીથી.

**कामरूप,** वि. સુંદર. पु. બંગાળામાં એક દેશ છે.

**कामरूपिन्,** पु. વિદ્યાધર. वि. મરજીપ્રમાણે રૂપ લેનાર. [કામી.

**कामल,** पु. વસંતઋતુ; જંગલ. वि.

**कामवल्लभ,** पु. વસંતઋતુ; ચદ્ર; આંબાનું ઝાડ. स्त्री. (भा) જ્યોત્સ્ના, ચાંદની.

**कामिन्,** पु. આશક; ચક્રવાક પક્ષી; ચકલી; શિવ; ચદ્ર; કબૂતર. स्त्री. (नी) સુંદર સ્ત્રી. वि. કામી; ઉત્સુક.

**कामुक,** वि. ઉત્સુક; કામી. पु. ચકલી; અશોકવૃક્ષ; કામી પુરુષ. स्त्री. (की) વિષયની ઈચ્છાવાળી

**कामोदा,** स्त्री. એક રાગ. [સ્ત્રી.

**कांबोज,** पु. કાંબોજ દેશનો રહેવાશી; કાંબોજ દેશનો ઘોડો.

**काम्य,** वि. સુંદર.

**काय,** उ. શરીર; ઝાડનું થડ; સમૂહ; ઘર; ધ્યાન; ધન; પ્રાજાપત્ય વિવાહ; અલ્પતીર્થ.

**कायस्थ,** पु. કાયસ્થ જાતી, ક્ષત્રીને શૂદ્રાણીને પેટ ઉત્પન્ન થયલી સંતતી. स्त्री. (स्था) કાયસ્થની સ્ત્રી.

कायिक, वि. દેહસંબંધી.
कार, पु. વધ; બલિદાન; નિશ્ચય; યત્ન; પતિ, માલીક; બરફનો ઢગલો; હિમાલય પર્વત. वि. કર્ત્તા.
कारण, न. હેતુ, ઇંદ્રિય; દેહ; વધ.
कारणशरीर, न. સુષુપ્તિ, નિદ્રા.
कारणा, स्त्री. તીવ્રયાતના, દુઃખ.
कारणिक, वि. પરીક્ષક.
कारणोत्तर, न. સત્ય પ્રતિજ્ઞા ઉપર જવાબ આપવો તે.
कारमिहिका, स्त्री. કપૂર.
कारव, पु. કાગડો.
कारवेल, पु. કારેલાની વેલ.
कारा, स्त्री. બદીખાનું; કેદ; સોનારણ; દૂતી, સ્ત્રીકાસદ
कारागार-गृह, न. કેદખાનું.
कारागुप्त, पु. કેદી.
कारापाल, पु. દારોગો, જેલર.
कारायिका, स्त्री. બગલી.
कारि, स्त्री. કામકાજ. वि. કારીગર.
कारिका, स्त्री. નટી, નાચનાર સ્ત્રી; કામકાજ; પીડા, યાતના.
कारित, वि. કરાવેલુ. (કામ.)
कारिता, स्त्री. વ્યાજ.
कारीप, न. સુકેલા છાણનો ઢગલો.
कारु, वि. કર્ત્તા, કરનાર, બનાવનાર, કારીગર.
कारुक, पु. શિલ્પી, કારીગર.
कारुज,पु. હાથીનું બચ્ચું, નાની ટેકરી, [નાગકેશર.
कारुणिक, वि. દયાળુ.
कारंडी, स्त्री. જળો.
कारुण्य, न. દયા, માયા.
कार्कश्य,न. કઠણતા, ક્રૂરતા; નિર્દયતા.
कार्त्तवीर्य, पु. સહસાર્જુન, કૃતવીર્યનો પુત્ર, ચંદ્રવંશી રાજા.
कार्त्तस्वर, न. સોનું.
कार्त्तान्तिक, पु. દૈવજ્ઞ, જોશી.
कार्तिक(किक), पु. કાર્તક મહિનો. स्त्री. (की) કાર્તકી પૂનમ.
कार्तिकेय, पु. ષડાનન, કાર્તિકસ્વામી.
कार्त्स्न्य, न. સંપૂર્ણતા. [કરવાની).
कार्पट, पु. ઉમેદવાર; લાખ, (સીવ
कार्पटिक, पु. જાત્રાળુ; પડિત.
कार्पण्य, न. ગરીબાઇ; કંજુસાઇ.
कार्पास, वि. સુતરાઉ. उ. સુતરાઉ ચીજ; કાગલ.
कार्पासी, स्त्री. કપાસનું ઝાડ.
कार्म, वि. મેહેનતુ, ઉદ્યોગી.
कार्मण, वि. કામમાં હુશીઆર. न. [જાદુ, મત્રતત્ર.
कार्मार, पु. કારીગર.
कार्मुक, न. ધનુષ્ય, વાંસ वि. કામમાં હુશીઆર. [કરવાલાયક.
कार्य, न. કામ; પ્રયોજન; હેતુ. वि.
कार्यप्रेष्य, पु. એપીઓ, દૂત.
कार्श्य, न. ક્ષીણતા; દુર્બળતા.
कार्ष-क, पु. ખેડુત. [પૈસા.
कार्षापण, उ. સીક્કો (ચલણી) न.
कार्षिक,पु. એક તોલાનું વજન, સીક્કો.
कार्ष्ण, वि. કાળુ. न. કાળા હરણનું ચામડું.
कार्ष्णि, पु. કામદેવ.
कार्ष्ण्य, न. કૃષ્ણત્વ, કાળાશ.
काल, पु. સમય, યમરાજા; મૃત્યુ; શિવ; શનિ; કોયલ. न. લોઢું, કક્કોલ. वि. કાળુ. [न. કાળજુ.
कालक, पु. લાખ; પાણીનો સાપ.

कालकंठ, पु. શિવ; મોર; ખંજન; ચકલી; બપૈયો.
कालकूट, उ. વિષ, ઝેર.
कालग्रंथि, पु. વર્ષ, વરસ.
कालंजर, पु. શિવ; કલિંજરદેશ.
कालधर्म, पु. મૃત્યુ; મોસમ.
कालनियोग, पु. કિસ્મત, નસીબ.
कालनेमि, पु. હિરણ્યકશિપુનો પુત્ર.
कालनेमि-रिपु-हर-हन्, पु. વિષ્ણુ.
कालपर्ण, पु. તગરનું ઝાડ.
कालपृष्ठ, न. હરણ; કાગડો.
कालमूल, पु. લાલ ચિત્રકનું ઝાડ.
कालरात्रि-त्री, स्त्री. અંધારી રાત; યમની બેહેન.
काललौह, न. પોલાદ, ગજવેલ.
कालवेला, स्त्री. અશુભસમય-વખત.
कालसर्प, पु. ઝેરી કાળો સાપ.
कालसूत्र, न. એક નરક; વખત અથવા મોતનો દોરો.
कालस्कंध, पु. તમાલ વૃક્ષ. [શ્વગંધા.
काला, स्त्री. મંજીષ્ઠા, કાળું જીરૂં, અ-
कालाक्षरिक, पु. વાંચીને તેનો અર્થ કરી શકે એવો નિશાળીઓ.
कालागरु, न. કાળું સુખડ.
कालाग्नि, पु. પ્રલયની આગ.
कालाप, पु. સાપની ફેણ; માથાના વાળ; રાક્ષસ; "કાલાપ" વ્યાકરણ
कालायस, न. લોઢું. [જાણનાર.
कालिक, पु. બગલો. न. કાળું સુખડ.
कालिका, स्त्री. મેઘમાલા; કાલિકા દેવી; કાગડી; દારૂ; વીંછી.
कालिंग, पु. કલિંગદેશનો રાજા; હાથી, સર્પ. न. તરબૂચ.
कालिंदी, स्त्री. યમુના-જમુના નદી.

कालिंदीकर्षण, } पु. બલરામ, કૃષ્ણ-
कालिंदीभेदन, } નો મોટો ભાઈ.
कालिमन्, पु. કાળાશ; શીકાશ.
कालिय, पु. જમના નદીમાં રહેનાર એક બલવાન સર્પ.
काली, स्त्री. દેવી; મત્સ્યગંધા, વ્યાસજીની મા; અગ્નિશિખા.
कालीक, पु. ક્રૌંચ, બગલો.
कालीची, स्त्री. યમરાજાની દરબાર.
कलीयक, उ. કેશર; કાળું સુખડ.
कालेयरु, पु. કૂત્રો.
काल्य, न. પ્રભાત.
काल्या, स्त्री. ઉમરમાં આવેલી ગાય.
कावार, न. શેવાલ, લીલ. स्त्री. (री) દાંડા વગરની છત્રી.
कावृक, पु. કુકડો; ચક્રવાક.
कावेर, न. કેશર. [હળદ.
कावेरी, स्त्री. નદીનું નામ; વેશ્યા;
काव्य, पु. શુક્રાચાર્ય. न. કવિતા, રસયુક્ત વાક્ય. स्त्री. (व्या) બુદ્ધિ. वि. વખાણવાલાયક; કવિતાનું.
काव्यहास्य, न. ભવાઈ, ફારસ.
काश्, ग. १.४.ચમકવું; સુંદર દેખાવું.
काश, उ. સાદડી બનવવાનું ઘાસ.
काशि शी, पु. કાશીપુરી, બનારસ. पु. (शि) સૂર્ય; પ્રકાશ.
काशिप, पु. શિવ.
काशिराज, पु. કાશીનો રાજા.
काशिका, स्त्री. કાશીપુરી.
काश्मीर, न. કેસર. पु. કાશ્મીરદેશ તથા તેના રહેવાસી. स्त्री. (रा)
काश्य, न. દારૂ. [દ્રાક્ષનો વેલો.
काश्यप, पु. કશ્યપમુનિ; અરૂણ. न. માંસ.

काश्यपी, स्त्री. પૃથ્વી.
काश्यपेय, पु. સૂર્ય; ગરૂડ; દેવ અને દાનવ. [કપડું.
काषाय, वि. ગેરૂથી રંગેલું. न. રાતું
काष्ठ, न. બાળવાનું લાકડું; લાકડું.
काष्ठक, न. અગરનું લાકડું.
काष्ठकुद्दाल, पु. વહાણમાંથી પાણી કાઢી નાખવાનું લાકડાનું વાસણ.
काष्ठतक्ष-क, पु. સુતાર.
काष्ठदारु, पु. દેવદાર.
काष्ठमल्ल, पु. શવયાન, મડદાની સીડી.
काष्ठलोहिन्, पु. ગુપતી, લાકડીમાં તરવાર. [દિશા.
काष्ठा, स्त्री. સીમા; કશ્યપની સ્ત્રી,
काष्ठांबुवाहिनी, स्त्री. લાકડાની બાલદી-પોહોરો.
कास, पु. ખાંસી, ઉધરસ.
कासघ्नी, स्त्री. કાંટાવાળી દવા.
कासर, पु. ભેંસ.
कासार, उ. તળાવ, સરોવર.
कासीस, न. હીરાકસી.
कासू, स्त्री. ભાષા, રોગ; બુદ્ધિ; તેજ.
कासृति, स्त्री. છુપો રસ્તો.
काहल, पु. કુકડો, બિલાડી न. મોટો અવાજ. वि. સુકું. स्त्री. લડાઇનું ઢોલ.
काहलापुष्प, पु. ધતૂરો.
काहलि, पु. શિવ.
काहली, स्त्री. તરૂણી, જુવાન સ્ત્રી.
किंचत्, वि. ગરીબ.
किंशारु, पु. ક્રૌંચપક્ષી; બાણ; અનાજની રુવાટી. [ફૂલોવાળું ઝાડ.
किंशुक, पु. સુગંધી વગરના સુંદર
किंशु (ल) लुक, पु. પલાસનું ઝાડ.
किकि, पु. નાળીએરી, ચાતક પક્ષી
किखि, पु. વાંદરો, શિયાળ.
किंकर, पु. ચાકર, નોકર.
किंकिणी, स्त्री. ઘુઘરીવાળો કંદોરો, ખાટી દ્રાક્ષ.
किंकिर, पु. કોયલ; ભમરો; ઘોડો; કામદેવ. न. હાથીના કાન. स्त्री. (रा) લોહી. [દેવ; અશોકનું ઝાડ.
किंकिरात, पु. પોપટ; કોયલ, કામ-
किंचन, किंचित्, अ. અલ્પ, થોડું.
किंज-ल, पु. કમલ ફૂલની અંદરના બારીક તંતુઓ.
किटि, पु. શૂકર, ડુક્કર.
किटिभ, पु. જુ, માકડ.
किट्ट, न. વિષ્ટા, નરક. [કાટ.
किट्टाल, पु. તાંબાનું વાસણ; લોઢાનો
किण, पु. લાકડાનો કીડો; મસો.
कित्, ग. १. ઇચ્છવું, જીવવું.
कितव, पु. જુગારી; ઠગ, લુચ્ચો, ધતુરાનું ઝાડ.
कितनु, पु. માકડી, વાંદો.
किंधिन्, पु. ઘોડો.
किन्नर, पु. સ્વર્ગનો ગવેયો.
किन्नरेश, पु. કુબેર.
किम्, अ. પ્રશ્ન, તર્ક; નિષેધદર્શક.
किमु, अ. સંભાવના.
किम्पच, किम्पचान, } वि. કૃપણ, કંજુસ.
किम्भूत, वि. કેવું.
किम्वदन्ति-न्ती, स्त्री. અફવા, ગપ.
किम्वा, अ. વિકલ્પ, અથવા.
कियत्, वि. કેટલુ.

किथाह, पु. राता रंगनो घोडो.
किर, पु. शूकर, डुकर.
किरक, पु. लेखक; डुकर, भुंड.
किरण, पु. ंबिब, किरण.
किरात, पु. पर्वतमां रहेनार भील जेवी हलकी जात, वेहेंतीओ;
किराताशिन्, पु. गरुड [घोडावाळो.
किराति, स्त्री. गंगानदी; दुर्गा.
किरि, पु. शूकर, डुकर.
किरिटि, न. ताडगोळा, पाणीवाळां खजूरीनां फळ.
किरीट, उ. मुगट, पाघडी; वेपारी.
किरीटिन्, वि. पाघडी पहेरेलु. पु. अर्जुन.
किर्मि, स्त्री. घर; पलासनुं झाड.
किर्मीर, पु. नारंगीनुं झाड; काबरचित्रो रंग; राक्षसनुं नाम.
किर्मीरसूदन, पु. भीम, पांडुनो पुत्र.
किल्, ग. ६. धोळुं थवुं; बधाई जवुं;
किल, पु. रमत. [रमवुं.
किल, अ. वार्ता; संभावना; निश्चय; सत्य; हेतु; तिरस्कारदर्शक.
किलकिला, स्त्री. हर्षध्वनी.
किलाटिन्, पु. बांबु, वांस.
किंलिज, न. सादडी.
किलिम, न. देवदारनुं झाड.
किल्विन्, पु. घोडो.
किल्बीष, न. पाप; अपराध; रोग.
किश(स)ल(य), उ. अंकुर, पीलुं.
किशोर, पु. बाळक; सूर्य.
किष्किंधा, स्त्री. देशनुं नाम छे.
किष्कु, पु. खोबो, छुक; लंबाई आपवानुं हथियार. वि. खराब.

कीकट, पु. घोडो; बहार प्रांत. वि. कंजुस; गरीब.
कीकस, न. हाडकुं. वि. सखत.
कीचक, पु. विराट राजानो साळो.
कीट्, ग. १०. बांधवुं; रंग आपवो.
कीट, पु. कीडो. [खित.
कीटक, पु. भाट; कीडो. वि. स-
कीटज, न. रेशम.
कीटमणि, पु. आगीओ कीडो.
कीदृश् ( श ), वि. कोण, केवुं.
कीन, न. मांस. [यम, जम; वांदरो.
कीनाश, वि. क्षुद्र, नानुं; खेडनुं. पु.
कीर, पु. पोपट; काश्मीर देश. न.
कीर्त्तन, न. कथन, वचन. [मांस.
कीर्ति, स्त्री. यश, सुख्याति; प्रसाद; शब्द; विस्तार. [कोणी; हथियार.
कील, पु. अग्निशिखा; शकु; खीली,
कीलक, पु. जनावर बांधवानो खूंटो; खीली, थांभलो. [मूत; मध.
कीलाल, न. पाणी; लोही. पु. अ
कीलालधि, पु. समुद्र.
कीलालप, पु. राक्षस. [नाशु.
कीश, पु. वांदरो; सूर्य; पक्षी. वि.
कु, स्त्री. पृथ्वी. [ताइदर्शक.
कु, अ. पाप, निंदा; निवारण; कम-
कुकुम, न. दारू.
कुकुद, पु. सत्कारपूर्वक कपडां धरेणां पहेरावी कन्यादान कर्त्ता.
कुक्कुट, पु. कूकडो. स्त्री. (टी) ढेडगरोली.
कुक्कुभ, पु. कूकडो.
कुक्कुर, पु. कुत्रो. स्त्री. (री) कुत्री.
कुक्ष, पु. कुख, बगल.
कुक्षि, पु. पेट; गर्भस्थान.

कुक्षिंभरि, वि. સ્વોદરપૂરક, પોતા-
કુંતુંજ પેટ ભરનાર.
कुंकुम, न. કેસર.
कुच, पु. સ્તન, છાતી.
कुचफल, पु. દાડમનું ઝાડ.
कुचर, वि. પારકાની એબ જોનાર.
कुचेल, वि. મેલાં કપડાં પેહેરનાર.
कुच्छ, न. સફેદ કમળ.
कुज, पु. ઝાડ; મંગલગ્રહ; નરકાસુર દૈત્ય. स्त्री. (जा) કાત્યાયની દેવી.
कुजं(भ)भि(ल)र, पु. ખાતર પાડનાર ચોર.
[અનાદર.
कुंचन, न. વાંકું; આંખનો રોગ;
कुंचि, पु. આઠ મુઠીનું માપ.
कुंचिका, स्त्री. કુંચી; એક માછલી; ભરૂની એક જાત.
कुंचित, न. તગરનું ફૂલ. वि. વાંકું.
कुंज्, ग. १. બડબડવું.
कुंज, पु. હાથીદાંત. न. લતાગૃહ.
कुंजर, पु. હાથી. स्त्री. (रा) હાથણી.
कुंजरारति, पु. સિંહ; શરભ.
कुट, पु. પર્વત; કિલ્લો; હથોડો; ઝાડ.
कुटंक, पु. છાપરું, છજ્જું. [उ. કુંજો.
कुटज, पु. અગસ્ત્ય મુનિ; ઇંદ્રિજવનું ઝાડ.
[न. કમળ.
कुटप, पु. મુનિ; ઘરપાસેનું બાગ.
कुटर, पु. છાસ કરવાની મથની બાંધવાનો થાંભલો.
कुटरु, पु. તંબુ.
कुटल, न. છાપરું, છજ્જું.
कुटि, पु. ઝાડ; શરીર. स्त्री. ઝુંપડું.
कुटिचर, पु. સોસવાર.
कुटि(टी)र, न. ઝુંપડું. [સ્વતી નદી.
कुटिल, वि. વક્ર, વાંકું. (ला) સર-
कुट्टनी, स्त्री. કુટણી.

कुटुंब, उ. સગાસંબંધી; નાતીલા; બાંધવ. न. કુટુંબ.
कुटुंबिन्, पु. ગૃહસ્થ, કટુંબવાળો
कुटुंबिनी, स्त्री. કુટુંબવાળી સ્ત્રી. [પુરુષ.
कुट्ट, पु. ગણિત શાસ્ત્રી.
कुट्टक, पु. દળનાર; જળકુકડો.
कुट्टन, न. છેદન.
कुट्टमित, न. આશકની સાથે મળવાની મરજી છતાં હાથ હલાવી ના પાડવી તે
कुट्टार, पु. પર્વત. न. મૈથુન, સ્ત્રીસંગ; ધાબલી. [ દાડમનું ઝાડ.
कुट्टिम, उ. રત્નોની ખાણ; ઝુંપડું;
कुट्टिहारिका, स्त्री. દાસી.
कट्टीर, पु. પર્વત. [ એક નરક.
कुड्मल, उ. ઉઘડેલી ફૂલની કલી. न.
कुठ, पु. ઝાડ.
कुठर, पु. કુટર જુઓ.
कुठाटंक, पु. કુવાડો.
कुठार, पु. કુવાડો. न. ઝાડ.
कुठारु, पु. વાંદરો; ઝાડ; હથિયાર
कुठि, पु. પર્વત; વૃક્ષ. [બનાવનાર.
कुठेर, पु. અગ્નિ.
कुठेरु, पु. પંખાનો પવન.
कुड्, ग. ६. બાળકની પેઠે રમવું.
कुडप(व), पु. બત્રીશ તોલાનું વજન.
कुडि, पु. શરીર.
कुड्य, न. ભીંત; લેપન, કુતૂહલ.
कुण्, ग. ६. ટેકો આપવો; નવાજ કરવો. [उ. મૃતશરીર. पु. ભાલો.
कुणप, वि. મુડદાના જેવી ગંધવાળું.
कुंटक, वि. સ્થૂલ, મોટું.
कुंठ, वि. મૂર્ખ; સુસ્ત.

कुंठक, वि॰ મૂર્ખ.
कुंठित, वि. સુસ્ત; મૂર્ખ.
कुंद्, ग. १. બાળવું; ખાવું.
कुंड, त्रि. થાલી; કમંડલ. पु. પતિ જીવતાં યારથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર. न. કુંડ, તલાવ; ( અગ્નિ ) કુંડ.
कुंडकीट, पु. ચાર્વાકના મતપ્રમાણે ચાલનાર, નાસ્તિક; બ્રાહ્મણીને વ્યભિચારથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર.
कुंडगोलक, न. કાંજી.
कुडल,उ. કુંડલ,કાનનું ઘરેણું; બાંગડી.
कुंडलिन्, पु. સર્પ; મોર; વરૂણ; શિવ. वि. કુંડલ પહેરેલું.
कुंडिका,स्त्री. કમંડલુ,લોટો. [જધાની.
कुंडिन, पु. ઘોડો. न. વિદર્ભની રા-
कुंडि(डी)र,पु. મનુષ્ય. वि. જોરાવર.
कुतप, पु. સૂર્ય, અગ્નિ; દ્વિજ; અતિથિ; બળદ; ભાણેજ; દોહીત્ર એક જાતનું વાજું.
कुतस्, अ. પ્રશ્ન; કસ્માત, ક્યાંથી.
कुतुक, न. કૌતુક.
कुतू, स्त्री. ચામડાની કુપી.
कुतूहल, न. અજાયબી, કૌતુક; આતુરતા. वि. અજાયબ; વખાણેલું.
कुत्र,अ. ક્યાં? કયે વખતે? કયે ઠેકાણે?
कुत्रचित्, अ. કયે ઠેકાણે?
कुत्सन, न. નિંદા.
कुथ, त्रि. શેતરંજી.
कुध्र, पु. પર્વત.
कुनक, पु. કાગડો.
कुनालिका, स्त्री. કોયલ.
कुंत, पु. ભાલો.
कुंतल, पु. માથાના વાળ, ગુચ્છા; હાથ; જવ; હળ; દેશનું નામ.
कुंति, पु. એક દેશ.[સુગંધી; બ્રાહ્મણી.
कुंती, स्त्री. પાંડુ રાજાની સ્રી; એક
कुंद, उ. એક સુંદર ફૂલ पु. કુબેરનો એક ભંડાર; 'નવ'ની સંખ્યા.
कुंदम, पु. બિલાડી.
कुंदर, पु. વિષ્ણુ; એક ઘાસ.
कुंदिनी, स्त्री. કમળનો જથો.
कुंद्रु, पु. ઉંદર. [બોલવું; પ્રકાશવું.
कुप्, ग. ४ ગુસ્સે થવું. ग. १०
कुपथ, पु. ખરાબ રસ્તો.
कुपिनिन्, पु. મચ્છીમાર.
कुपिंद, पु. વણકર.
कुपिनी, स्त्री. નાની માછલીઓ પકડવાની જાલ. [લકી ધાતુ.
कुप्य, न. સોનારૂપા શિવાયની હ-
कुबेर, पु. ધનનો દેવતા.
कुब्ज, वि. ખુંધું; વાંકું. पु. ખડ્ગ.
कुम्र, न. જંગલ; કુંડલ; તતુ, તાંતણો; ગાડી. [છોકરો, રાજાનો પુત્ર.
कुमार, पु. પોપટ; કાર્તિકસ્વામી પુત્ર,
कुमारभृत्या,स्त्री. સુવાવડીની ચાકરી.
कुमारसू, स्त्री. પાર્વતી, દુર્ગા; ગંગા.
कुमारिका,स्त्री. કુમારી કન્યા; પુત્રી; મોટી એલચી.
कुमुद, न. રૂપું. पु. વિષ્ણુ; કપૂર; દક્ષિણદિશાનો હાથી. उ. સફેદ કમળ.
कुमुदबांधव, पु. ચંદ્ર; કપૂર.
कुमुदवती, स्त्री. કમળની વેલ.
कुमुदावास, पु. કમળવાળુ તળાવ.
कुमुदिनी, स्त्री. સફેદ કમળ ઉગવા-
कुमोदक, पु. વિષ્ણુ. [ની જગા.
कुंभ, पु. ઘડો; કુંભરાશિ; ६४ શેરનું વજન; વેશ્યાનો યાર.

कुंभक, पु. યોગમાં જમણા હાથથી
નાક અને મોઢું બંધ કરી શ્વાસ
कुंभकर्ण,पु.રાવણનો ભાઈ.[રોકવો તે.
कुंभकार, पु. કુંભાર.[નિ; દ્રોણાચાર્ય.
कुंभयोनि, पु. અગસ્ત્ય; વસિષ્ઠમુ-
कुंभशाला, स्त्री. કુંભારની દુકાન.
कुंभांड, पु. બાણાસુરનો પ્રધાન.
कुंभिन्, पु. સોસવાટ; હાથી.
कुंभिल, पु. ચોર; સાલો; અધુરે જ-
कुंभी, स्त्री. હાંડલું. [ન્મેલું બાળક.
कुंभीनस, पु. એક જાતનો ઝેરી સર્પ.
कुंभीपाक, पु. એક નરક.
कुंभीर, पु. શાર્ક માછલી.
कुंभील, पु. સોસવાટ, મગર.
कुंभीबीज, न. જમાલગોટો.
कुर्, ग. ६ અવાજ કરવો.
कुरंक (कु) र, पु. સારસ પક્ષી.
कुरंग (क), पु. હરણ, મૃગ.
कुरंगनयना, } स्त्री. મૃગનયના, હર-
कुरंगनेत्रा, } ણના જેવી આંખવા-
कुरट, पु. ચમાર, મોચી. [ળી સ્ત્રી
कुरंड,पु. વધરાલ-અંડવૃદ્ધિનો રોગ.
कुरर, पु. પાણીને કિનારે રહેનાર
પક્ષી. [રિતમતાર ઝાડનાં નામ.
कुरय, पु. રક્તઝિંડી, પીતઝિંડી,
कुराल(ह),पु. કાળા પગવાળો ઘોડો.
कुरीर,न. મૈથુન, સંગ.
कुरु, पु. ચંદ્રવંશી રાજા; એક દેશ.
कुरुक्षेत्र, न. પાણીપત, કૌરવ પાં-
ડવના યુદ્ધની જગા. [બ્રણી.
कुरुंटी, स्त्री. લાકડાની પુતલી; આ-
कुरुराज, पु. દુર્યોધન.
कुरुल, पु. વાળનો ગુચ્છો
कुरुविंद, उ. માણક (રત્ન).
कुरुविस्त,पु.પલ, ચાર તોલાનું વજન
कुरुवृद्ध, पु. ભીષ્મપિતામહ.
कुर्कुर, पु. કુત્રો.
कुर्दन, न. ક્રીડા, રમત.
कुर्पर, पु. ઘુંટણ; કોણી.
कुर्पास, पु. ચોલી.
कुल्, ग. १. એકઠું કરવું; ગણવું.
कुल, न. કુટુંબ; ટોળું; સ્વદેશ; શ-
રીર; જાત. [કારીગરનો ઉપરી.
कुलक, न. જથો; વન૦ પટોલ. पु.
कुलगिरि, पु. પર્વત.
कुलंगी, स्त्री. વન૦ કાકડાશિંગી.
कुलटा, स्त्री. વ્યભિચારિણી, છિનાળ.
कुलतिथि, स्त्री. ચોથ, આઠમ, બા-
રસ, અને ચોદશની તિથિઓ.
कुलनाश, पु. ઉંટ; કુટુંબનો નાશ.
कुलपति, पु. કુટુંબનો વડો, દશ હ-
જાર શિષ્યોને ખવડાવનાર અને
શીખવનાર મુનિ.
कुलभार्या, स्त्री. પતિવ્રતા સ્ત્રી.
कुलभृत्या, स्त्री. ગર્ભિણીની નેવા
कुलभर, पु. ચોર.[કરનાર સ્ત્રી, દાઈ.
कुलाकुल, वि. વર્ણસંકર.
कुलाचार, पु. કુળના ધર્મ.
कुलाट, पु. નાની માછલી.
कुलाधारक, पु. પુત્ર.
कुलाय, पु. સ્થાન, જગા. न. દેહ,
શરીર उ. પક્ષીનો માળો.
कुलायस्थ, पु. પક્ષી
कुलाल, पु. કુંભાર, ઘુવડ. स्त्री.(लीं)
कुलालक, पु. દેડગરોલી. [કુંભારણ.
कुलि, पु. હાથ

कुलिंग, पु. પક્ષી; ચકલી.
कुलिन्, वि. ખાનદાની. पु. પર્વત.
कुलि (ली)र, पु. કર્કરાશિ; કરચલો.
कुलिश, उ. ઇંદ્રનું વજ્ર.
कुलिशासन, पु, શાક્યમુનિ.
कुली, स्त्री. મોટી સાલી.
कुलीन, वि. ખાનદાની. पु. દેવી ભક્ત.
कुलीनक, वि. ખાનદાની.
कुलीनस, न. પાણી.
कुलुक, न. જીભઉપરની ઓળ.
कुलेश्वर, पु. કુટુંબનો વડો, શિવ.
कुलोद्वह, पु. કુટુંબનો વડો.
कुल्फ, उ. રોગ, આજાર.
कुल्मल, न. પાપ, અપરાધ.
कुल्माष, न. કાંજી. पु. એક ધાન્ય.
कुव, न. ફૂલ.
कुवम, पु. સૂર્ય
कुवाहुल, पु. ઉંટ.
कुविंद, पु. વણકર. [એક બેટ. न. પાણી.
कुश, वि. પાપી; ગાંડો. पु. રામનો પુત્ર;
कुशल, वि. કુશલ, આરોગ્ય, સુખી. न. કલ્યાણ; સુખ.
कुशालिन्, वि. સુખી; ભાગ્યવાન.
कुशारणि, पु. દુર્વાસામુનિ.
कुशिक, पु. ગાધી રાજાનો પિતા.
कुशीद, न. વ્યાજ.
कुशीलव, पु. ગવૈયો; ભાટ, ચારણ.
कुशूल, पु. અનાજ ભરવાનો ભડાર.
कुशेशय, न. કમળ. पु. સારસપક્ષી.
कुष्, ग. ९. ખેંચી કાઢવુ; ચાખી જોવુ.
कुषल, वि. હુશીઆર. [वि. ક્રૂર.
कुषाकु, पु. વાદરો; અગ્નિ, સૂર્ય.
कुषीद, न. વ્યાજ. वि. જડ; નિર્દય.
कुष्ठ, उ. કોઢ; એક જાતનું ઝેર.
कुष्ठारि, पु. ગંધક.
कुष्मल, न. કાપવું તે; પાંદડું.
कुष्मांड, पु. કોહોળું; દુધી. स्त्री.
कुस्, ग. ४. ભેટવું. [(डी) દુર્ગા.
कुसित, पु. સારીરીતે વસેલું શહેર.
कुसीद, वि. આલસુ. पु. વ્યાજખોર.
कुसुम, न. ફૂલ; ફળ; સ્ત્રીરજ; આં-
कुसुमाल, पु. ચોર. [ખોનો એક રોગ.
कुसुमासव, न. મધ. [पु. કમંડલ.
कुसुंभ, न. સોનું; કસુંબાનું ફૂલ.
कुसूल, पु. અનાજનો ભડાર.
कुसृति, स्त्री. દગો, ઠગાઈ; ઇંદ્રજાલ.
कुस्तुभ, पु. વિષ્ણુ; સમુદ્ર.
कुह्, ग. १०. આશ્ચર્ય પામવું; ઠગવું.
कुह, पु. કુબેર; ઠગારો.
कुहक, पु. ઠગારો, માયા, ઇંદ્રજાલ.
कुहन, न. કાચનું વાસણ; માટીનું વાસણ. पु. ઉંદર; સર્પ.
कुहना, कुहनिका, } स्त्री. દંભ, ફિતુર, ફેલ.
कुहर, न. ગુફા; છિદ્ર, કાન; ગળુ, સયોગ.
कुहलि, पु. સોપારીના ઝાડનું પાંદડું.
कुहु-हू, स्त्री. કોયલનો અવાજ, નવા ચંદ્રનો દિવસ.
कुहूकंठ, पु. કોયલ.
कुहूल, पु. સર્પનું ભોંયરૂં.
कू, स्त्री. છોકરી.
कूकुद, पु. કપડાં ઘરેણાં પહેરાવેલી કન્યાનુ દાન કરનાર.
कूच, पु. સ્તન છાતી.
कूर्ची, स्त्री. વાળની પીછી.

कूद, ग. १०. निंदा करवी; बाळवुं, बोलाववुं; सलाह आपवी.
कूट, पु. अगस्त्यमुनि. न. धर. उ. ढगलो; हथोडो; पर्वतनुं शिखर; केळ; तुच्छ; जुठाई; मश्करी. वि. जुठुं. [ गलबाज.
कूटकृत्, पु. शिव; कायस्थ. वि. ठ-
कूटसाक्षिन्, पु. जुठो साक्षी.
कूटागार,न.कातरियु, घरनो उपरनो
कूटार्थ, पु.द्वीअर्थी बोलवुं. [भाग.
कुड्य, न. भींत.
कूण्, ग. १०. वदवुं, बोलवुं.
कूणि, वि. वांका हाथवाळु.
कूणिका, स्त्री. शींगडुं.
कूदर, पु. ब्राह्मणीना गर्भमां श्व-पिना वीर्यथी उत्पन्न थयेलो पुत्र.
कूद्दाल, पु. पहाडी अबनुस. [ रवुं.
कूप्,ग. १०. नबळा थवुं; नबळु क-
कूप, पु. कुवो; नदी वच्चेनुं झाड अथवा खडक.
कूपक, पु. मछवो बांधवानो थां-भलो, कूवो; तेलनुं वासण.
कूपमंडूक, पु. कुवामांनो देडको, घ-रमांथी कदीपण बहार न नीकळ-नार मनुष्यने आ उपमा अपा-
कूपार, पु. समुद्र. [ यछे.
कूपिका, स्त्री. नदी वच्चेनुं खडक.
कूबर (व)र, उ. गाडीनी धुरी. पु. कु-बडो माणस. वि. मनोहर, सुंदर.
कूम, न. सरोवर, तळाव.
कूर, उ. अन्न, रांधेला चोखा.
कूर्च, उ. मोरपीछ, नाकनो उपलो भाग; चीमटी. पु. माथुं, भंडार.
कूर्दन, न. क्रीडा, रमत.॰
कूर्दनी, स्त्री. चैत्री पूनम.
कूर्प, न. भवांनी वचमांनी जगा.
कूर्पास, उ. कांचळी, चोळी.
कूर्म, पु. काचबो.
कूल, ग. १. ढांकवुं; बंध करवुं, दूर करवुं. [ भाग; तळाव; ढगलो.
कूल, न. किनारो; सेनानो पाछलो
कूलक,पु.कीडीओए बनावेली टेकरी.
कूलंकष, पु. स्रोत, प्रवाह. स्त्री. (षा) नदी.
कूहा, स्त्री. धुमस, झाकळ.
कृ, ग. ५. दुःख देवुं; करवुं, गोठववुं.
कृक, पु. गळु.
कृकवाकु, पु. कुकडो; मोर; गरोळी.
कृकलाश-स, पु. सरडो, गरोळी.
कृकाटिका, स्त्री. गरदननो पाछलो भाग.
कृच्छ्र, वि. पीडाकारक; पापी. न. पी-डा, दुःख; पाप; मूत्रकृच्छ्र रोग.
कृणु, } पु. चितारो.
कृंड, }
कृत्, ग. ६. कापवुं.
कृत,न. सत्ययुग; काम; फळ, प-रिणाम; लडाईनुं इनाम; बलि-दान. वि. करेलुं; चरित; सिद्ध.
कृतकर्मन्, वि. प्रविण, हुशीआर.
कृतकृत्य, वि. कृतार्थ, पावन.
कृतघ्न, वि. निमकहराम. [ हारी.
कृतघ्नता, स्त्री. निमकहलाली, वफा-
कृतनार्ष, पु. मंत्री, सलाहकार.
कृतधी, वि. डाह्यु, समजु
कृतनिर्णेजन, पु. पश्चात्ताप करनार.

कृतयुग, नै. સત્યયુગ.
कृतविद्य, वि. શીખેલું. [હેરેલું.
कृतवेश, वि. સણગારેલું; કપડાં પ-
कृतश्रम, वि. મેહેનતુ, અભ્યાસી.
कृतसंज्ञ, वि. ચિહ્નિત, નીશાની કરેલું.
कृतहस्त, वि. હુશીઆર, બાણ મા-
રવામાં હુશીઆર.
कृतागस्, वि. અપરાધી.
कृतांक, वि. અંકિત; ચિહ્ન કરેલું.
कृतांजलि, वि. હાથ જોડેલું.
कृतात्मन्, वि. આત્માને વશ કરનાર.
कृतांत, पु. યમરાજ; શનિશ્વર; દૈવ,
कृतार्थ, वि. કૃતાર્થ, પાવન. [સિદ્ધાંત.
कृतालय, पु. દેડકો.
कृतावस्थ, वि. સાક્ષાત્કાર, બોલાવેલું.
कृताहार, वि. ભક્ષિત, ખાધેલું.
कृति, स्त्री. કામ; ઈજા. [ક્ષમતાવાન.
कृतिन्, वि. નિપુણ, સાધુ, પુણ્યવાન;
कृते, अ. વાસ્તે, માટે, લીધે.
कृतोदक, वि. ધોયલું.
कृत्ति, स्त्री. ચામડું; કાળા હરણનું
ચામડું, ભોજપત્ર, ઘર; કૃતિકા
कृत्तिका, स्त्री. ત્રીજું નક્ષત્ર. [નક્ષત્ર.
कृत्तिवास, पु. શિવ.
कृत्य, न. કાર્ય. वि. કાર્ય કરનાર.
कृत्यका, स्त्री. ડાકણ.
कृत्यविद्, पु. જ્ઞાની.
कृत्या, स्त्री. ક્રિયા; જાદુ.
कृत्रिम, वि. કલ્પિત; બનાવટી.
कृत्स, न. પાણી; સમુદાય. पु. પાપ.
कृत्स्न, वि. બધું, સઘળું. न. પાણી; પેટ.
कृंदर, पु. ભડાર; કબાટ; ઘર.
कृन्तन, न. છેદન.



कृन्तनिका, स्त्री. છરી, ચપ્પુ.
कृप्, ग. १. દયા કરવી. ग. १०. ન-
બળુ કરવું; શોક કરવો.
कृप, पु. કૃપાચાર્ય. [पु. કીડો; કંજુસ.
कृपण, वि. કંગાલ, ગરીબ; કંજુસ.
कृपया, अ. દયાપૂર્વક.
कृपा, स्त्री. કરૂણા, દયા.
कृपाण(क), पु. તરવાર.
कृपाणिका, स्त्री. ખંજર, છરી; કાતર.
कृपालु, वि. દયાળુ, મેહેરબાન.
कृपी, स्त्री. દ્રોણાચાર્યની પત્ની.
कृपीट, न. જંગલ; બલતણનાં લા-
કડાં; પેટ; પાણી.
कृपीटपाल, पु. સમુદ્ર; પવન.
कृपीटयोनि, पु. અગ્નિ.
कृमि, पु. કીડો, લાખ (સીલની);
કીડી; કરોલીઆ, ગધેડો. वि. કી-
ડાવાળુ.
कृमिघ्न, पु. કાંદો; ભીલામું. स्त्री. હળદ.
कृश, वि. અલ્પ; સૂક્ષ્મ; ક્ષીણ.
कृशान, न. મોતી; સોનું; આકાર.
कृशर, पु. ખિચડી.
कृशला, स्त्री. માથાના વાળ.
कृशाकु, पु. ઉષ્ણતા, ગરમી.
कृशानु, पु. અગ્નિ; ચિત્રકનું ઝાડ.
कृशानुरेतस्, पु. શિવ.
कृष्, ग. ६. ખેડવું, ખેંચવું; નમવું.
कृषक, वि. ખેંચનાર, ખેડનાર पु.
कृषि, स्त्री. ખેતી. [ખેડુત; બળદ.
कृषीवल, पु. ખેડુત.
कृष्ट, वि. ખેડેલું; ખેંચેલું.
कृष्टि, पु. પંડિત. स्त्री. ખેડ.

कृष्ण, पु. શ્રીકૃષ્ણ, ઈશ્વરનો આઠમો અવતાર; અર્જુન; વ્યાસ, કોયલ; કાગડો; કાળો રંગ, મરી; કલિયુગ. वि. કાળું. न. કાળાશ. [ પાપી.
कृष्णकर्मन्, वि. કાળુ કામ કરનાર,
कृष्णकाय, पु. ભેંસ.
कृष्णतार, पु. મૃગ, હરણ.
कृष्णद्वैपायन, पु. વેદવ્યાસ.
कृष्णवक्त्र, पु. કાળા મોઢાનો વાંદરો.
कृष्णवर्ण, पु. કાળો રંગ.
कृष्णलोह, पु. લોહચુંબક.
कृष्णवर्त्मन्, पु. અગ્નિ.
कृष्णशृंग, पु. ભેંસ
कृष्णसख, पु. અર્જુન.
कृष्णसार, पु. ધાબાવાળું હરણ.
कृष्णा, स्त्री. દ્રોપદી; એક નદી.
कृष्णार्चिस्, पु. અગ્નિ.
कार्ष्णिमन्, पु. કાળો રંગ.
कृसर, पु. ખિચડી.
कॄ, ग. ६. વીખેરી નાખવું.
कॄत्, ग. १०. બોલાવવું, કીર્તિ કરવી.
क्रीतिक, वि. ખરીદ કરેલું.
केकय, पु. દેશનું નામ. स्त्री.(यी) દશરથ રાજાની પત્ની.
केका, स्त्री. મોરનો અવાજ.
केकिक, केकिन्, पु. મોર.
केणिका, स्त्री. તંબુ
केत, पु. ઘર, રહેઠાણ; મરજી, તેડું
केतक, पु. કેતકીનું ઝાડ. [ઘર;સ્થાન.
केतन, न. ધ્વજા; તેડું, કાર્ય, ચિહ્ન;
केतित, वि. બોલાવેલું, તેડાવેલું.
केतु, पु. કેતુગ્રહ, કિરણ; ધ્વજા; ચિહ્ન; આકાર.

केतुवसन, न. ધ્વજા, પતાકા.
केदार, पु. ઘાસનું બીડ, પર્વત; હિમાલય પર્વતનો એક ભાગ.
केन, पु. એક ઉપનિષદ.
केनती, स्त्री. ઈશકબાજીની રમત.
केनार, पु. કુંભીપાક નરક; શિવ; ખોપરી; માથું. [ હ્મા; ઇંદ્ર
केंद्र, न. વર્તુલનું મધ્યબિંદુ. पु. બ્ર
केप्, ग. १. ધ્રુજવું
केयूर, उ. બાજુબંધ.
केरल, पु. દેશનું નામ, ( હાલનું મલબાર ) स्त्री.(ली) જ્યોતિષ વિદ્યા,
केल्, ग.१. ધ્રુજવું; રમવું. [ ઘડિયાલ
केलास, पु. કાચ. [ स्त्री. પૃથ્વી.
केलि, पु. ક્રીડા, રમત; ઈશકબાજી.
केलिकला, स्त्री. મશ્કરી, સરસ્વતીની વીણા.
केलिकीर्ण, पुं. ઉંટ. [તીની વીણા.
केलिशयन, न. કોચ, બીછાનું.
केव्, ग. १. ચાકરી કરવી.
केवट, पु. ગુફા.
केवर्त्त, पु. માછીમાર.
केवल, वि. અસાધારણ, માત્ર; બધું; નગ્ન. अ. માત્ર; તદન.
केवलिन्, वि. એકલું.
केश, पु. વાળ, મોવાળા; ચાળ, કિરણ; વરૂણ; વિષ્ણુ.
केशकलाप, पु. વાળનો ગુચ્છો
केशग्रह, पु. કેશ ખેંચવા તે.
केशट, पु. કામનું બાણ; ભાઈ, વિષ્ણુ, બકરો, જુ.
केशप्रसाधनी, स्त्री. } કાંગી. (માથું ઓળવાની.)
केशमार्जन, न. }
केशबंध, न. કબરી, વાળની લટ.

केशव, पु. •વિષ્ણુ. વિ. જુલ્ફાવાળુ.
केशवायुध, पु. આંબાનું ઝાડ. न. વિષ્ણુનું હથિયાર
केशांत, पु. મોવાળા ઉતરાવવા તે.
केस(श)र, उ. વાળ; બકુલનું ઝાડ; કેસર; નાગકેશર. न. સોનું.
केश(स)रिन्, पु. સિંહ.
कै, ग. १. અવાજ કરવો.
कैकस, पु. રાક્ષસ, ભૂત.
कैकेयी, स्त्री. દશરથ રાજાની પત્ની.
कैटभ, पु. એક દૈત્ય.
कैटभजित्, } पु. વિષ્ણુ.
कैटभारि, }
कैतक, न. કેતકીનું ફૂલ.
कैतव, न. કપટ; જુગાર, વૈડુર્યમણિ.
कैदार, पु. અનાજ; ચોખા.
कैदारिका, स्त्री. ખેતરોનો સમુદાય.
कैरव, पु. જુગારી; શત્રુ. न. સફેદ કમલ. स्त्री. (वी) ચાંદની.
कैरविन्, पु. ચંદ્ર.
कैरात, पु. જોરાવર પુરુષ. न. એકજાતનુ ચંદન; કરિયાતું.
कैल, न. ક્રીડા, રમત.
कैलास, पु. હિમાલયનુ એક શિખર, કુબેર અને શિવને રહેવાની [જગા.
कैवर्त-क, पु. માછીમાર.
कैवल्य, न. મુક્તિ; વ્યક્તિ, ઉપનિષદ્.
कैशिक, पु. શૃંગારરસ, વિષયવાસના. न. વાળનો ગુચ્છો.
कैशोर, न. કિશોરાવસ્થા.
कैश्य, न. વાળનો જથો.
कोक, पु. વરૂ, ચક્રવાક; કોયલ; દેડકો, વિષ્ણુ, ખજૂરીનુ ઝાડ.
कोकनद, न. લાલ કમળ.
कोकशास्त्र, न. કામશાસ્ત્ર.
कोकाह, पु. સફેદ ઘોડો.
कोकिल, पु. કોયલ પક્ષી.
कोकण, पु. કોકણદેશ. [કરનતત.
कोच, वि. સૂકાઈ જતું. पु. વર્ણસં-
कोट, पु. કોટ, કિલ્લો; ઝુંપડી.
कोटक, पु. ખારવો, છાપરું ચાળનાર; કુંભારણને કડીઆથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર.
कोटर, उ. ઝાડની બખોલ.
कोटरी, स्त्री. દુર્ગા; નાગી સ્ત્રી.
कोटि, पु. } કિનાર, ધાર; હથિયા-
कोटी, स्त्री. } રની ધાર, એક કરોડ-
कोटिर, पु. ઇંદ્ર; નોળીઓ [ની સખ્યા.
कोटि(टी)श, पु. પથ્થર ખોદવાનું લો-
कोटीर, पु. મુકુટ; જટા. [ઢાનું હથિયાર.
कोट्ट, पु. કોટ, કિલ્લો.
कोट्टवी(री), स्त्री. નાગી સ્ત્રી; દુર્ગા.
कोठ, पु. દરાજ.
कोण, पु. ખૂણો; સારંગી વગાડવાની લાકડી; હથિયારની ધાર.
कोणकुण, पु. માકણ. [સ કરવાની)
कोथ, पु આખનો રોગ; મથની, (છા
कोदंड, उ. ધનુષ્ય. पु. ભવાં; એક દેશ
कोद्रव, न. કોદરા, એક અનાજ
कोप, पु. ક્રોધ.
कोपतस्, अ. ક્રોધમાં.
कोपन, वि. ક્રોધી.
कोपना, स्त्री. ભામિની, ક્રોધી સ્ત્રી.
कोमल, वि. નાજુક, કોમળ. न. પાણી.
कोमलता, स्त्री. મૃદુતા, નરમાશ.
कोर, पु. સાંધો, ફૂલની કળી.
कोरक, उ. ફૂલની કળી, એક સુગંધી.

कोरित, वि. દળેલું.
काल, पु. ડુકર; ગોદ, ખોલો; આ-
લિંગન; શનિગ્રહ; નાતબહાર. न.
બોર; એક તોલાનું વજન, કાળાં
कोलकुण, पु. માંકણ. [ મરી.
कोलमूल, पु. પીપરીમૂલ.
कोलाहल, उ. શોર, ગડબડાટ.
कोल्या, स्त्री. પીપર.
कोविद, वि. વિદ્વાન; અનુભવી.
कोश, पु. પાણી કાઢવાનો પોરો;
ઢાલ; ભંડાર; સંગ્રહ; ગર્ભસ્થાન;
ઘર; ફૂલની કળી.
कोशकार, पु. શબ્દ સંગ્રહ કરનાર.
कोशवासिन्, पु. કોટલામાં રહેનાર
कोशल, पु. અયોધ્યા નગરી. [પ્રાણી.
कोशलिक, न. લાંચ.
कोशातकी, स्त्री. પટોલીની વેલ.
कोशी, स्त्री. જોડા. [ वि. પોતાનું.
कोष्ट, पु. ભડાર; ઘરનો મધ્યભાગ.
कोष्टपाल, पु. ખજાનચી; ચોકીદાર.
कोष्टागार, न. ભંડાર. [ ગરમ.
कोष्ण, न. થોડી ગરમી. वि. થોડું
कोहल, पु. એક જાતનો દારૂ; એક
મુનિ; વાજું.
कौकृत्य, न. પશ્ચાત્તાપ; ખરાબ કામ.
कौक्कुटिक, पु. દાંભિક, ઠગ, કીડા ન
મરે તેથી નીચે જોઈ ચાલનાર.
कौक्ष, कौक्षेय, वि. પેટનું.
कौक्षेयक, पु. તરવાર.
कौकण, पु. કોકણદેશ.
कौंच, पु. હિમાલય પર્વત.
कौट, पु. ઠગારો. वि. જુઠું; પોતાના
ઘરમા રહેનાર.

कौटकिक, पु. માંસ વેચનાર.
कौटिलिक, पु. લુહાર; શિકારી.
कौटिल्य, न. કુટિલતા; ચાણાક્ય મુનિ.
कौणप, पु. રાક્ષસ.
कौणदंत, पु. ભીષ્મ.
कौण्य, वि. લૂલો, લંગડો.
कौतस्कुतस्, अ. ક્વચિત.
कौतुक, न. કુતૂહલ; અભિલાષ; ઉ-
ત્સવ; આનંદ. [લાષ; આશ્ચર્યતા.
कौतूहल, न. કૌતુક; ઇચ્છા, અભિ
कौनख्य, न, નખનો રોગ.
कौंतेय, पु. કુંતીના પુત્રો.
कौप, न. કૂવાનું પાણી.
कौपीन, न. લગોટી; ફાટેલું કપડું;
ખરાબ કામ. [स्त्री. (री) કન્યા.
कौमार, न. બચપણ,(પાંચ વર્ષ સુધી.)
कौमूद, पु. 'કાર્તિકમાસ.
कौमूदी, स्त्री. ચાંદની; ઉત્સવ; આસો
અને કાર્તિક મહિનાની પૂનેમ.
कौरव, पु. કુરૂરાજાના વંશજ.
कौल, वि. ખાનદાની. [જપુત્ર.
कौलकेय, वि. ખાનદાની. पु. જાર-
कौलटिनेय, पु. જારજ, વ્યભિચારનો
कौलालक, वि. માટીનાંવાસણ. [પુત્ર.
कौलिक, पु. વણકર. वि. ખાનદાની.
कौलीन, न. ગુહ્ય; ખરાબ કામ; ખા-
નદાન. पु. જારજપુત્ર.
कौलीन्य, न. ઉંચકુળ. वि. કુળસંબંધી.
कौलेयक, पु. કુત્રો. वि. કુલીન.
कौल्य, वि. ઉંચ કુળમાં જન્મેલો.
कौबेर, वि. કુબેરસંબધી. स्त्री. (री)
ઉત્તરદિશા; કુબેરની પત્ની
कौश, न. કનોજ દેશ.

कौशल (ल्य), न. કુશળતા, ચતુરાઈ;
कौशलीक, न. લાંચ. [ઉપાય; કપટ.
कौशल्या, स्त्री. રામની માતા.
कौशांबी, स्त्री. એક નગરી.
कौशिक, वि. રેશમી. पु. વિશ્વામિત્ર ઋષિ; ઘુવડ; નોળીઓ; ઇંદ્ર; ગુગ્ગલ; શૃંગાર. स्त्री. (का) પ્યાલું.
कौशिकायुध, न. ઇંદ્રધનુષ્ય, વરસાદની કમાન.
कौशीद्य, न. આળસાઈ, સુસ્તી.
कौशे(षे)य, वि. રેશમી. न. રેશમ;
कौसीद, वि. વ્યાજખોર. [રેશમી કપડું
कौसुम, वि. ફૂલવાળું. [ ઠગાર.
कौसृतिक, पु. ઠગારો, લુચ્ચો; જા-
कौस्तुभ, पु. વિષ્ણુનું એક રત્ન.
क्रकच, पु. કરવત.
क्रकर, पु. તિતર, કરવત.
क्रतु, पु. બલિદાન; વિષ્ણુ; પ્રજાપતિ;
क्रतुद्रुह्, उ. રાક્ષસ. [ બુદ્ધિ; યુક્તિ.
क्रतुध्वंसिन्, पु. શિવ.
क्रतुपुरुष, पु. વિષ્ણુ.
क्रतुभुज, पु. દેવતા.
क्रतुराज, पु. રાજસૂય યજ્ઞ.
क्रथन, न. કતલ, વધ. [લાડી.
क्रंदन, न. રૂદન; આવાહન. पु. બિ-
क्रंदित, वि. રડતું. न. રૂદન; દ્વંદ્વયુદ્ધ. [ કરવો; જવું; રાહ જોવી.
क्रप्, ग. १. દયા આવવી; શોક
क्रम, पु. વિધિ; અનુક્રમ, શક્તિ; પગ; આક્રમણ.
क्रमण, पु. પગ; ઘોડો. न. ગમન.
क्रमतस्, अ. ધીમે ધીમે, એક પછી એક, ક્રમવાર.
क्रमशस्, अ. અનુક્રમે, ક્રમવાર.
क्रमागत, वि. પરંપરાથી આવેલું.
क्रमि, पु. કીડો; એક રોગ.
क्रमिजा, स्त्री. લાખ (સીલ કરવાની.)
क्रमु, क्रमुक, पु. સોપારીનું ઝાડ.
क्रय, पु. ખરીદ. [ વેચાણ.
क्रयलेख्य, न. જમીન ખેતર વગેરેનું
क्रयविक्रयिक, पु. વેપારી.
क्रयारोह, पु. બજાર.
क्रयिक, पु. વેપારી; ખરીદદાર.
क्रय्य, वि. વેચવાનું.
क्रव्य, न. કાચું માંસ. [ જનાવર.
क्रव्याद, पु. રાક્ષસ; માંસ ખાનાર
क्रांत, वि. ઓળંઘેલું. पु. ઘોડો; પગ. न. ઉલ્લંઘન. [ રોહણ.
क्रांति, स्त्री. આક્રમણ; ગતિ; અવ-
क्रांतिज्या, स्त्री. ગ્રહોને ફરવાનો માર્ગ.
क्रांतिमंडल, न. સૂર્યને ફરવાનો રસ્તો.
क्रायक, पु. ખરીદદાર; વેપારી.
क्रिमि, पु. કીડો; જંતુ.
क्रिमिज, न. અગરનું લાકડું.
क्रिय, पु. મેષ રાશિ.
क्रिया, स्त्री. આરંભ; શિક્ષા; પૂજન; ઉપાય; કામ; ચેષ્ટા; ચિકિત્સા, શ્રાદ્ધ, કારણ; કાર્ય.
क्रियाकार, पु. કામદાર; નવો નિ-
क्रियानिर्देश, पु. સાક્ષી. [શાળીઓ.
क्रियापटु, वि. ચતુર, હુશીઆર.
क्रियापर, वि. ચાલાક.
क्रियावत्, वि. કામમાં રોકાયલું.
क्रियाविशेषण, न. અવ્યય.
क्री, ग. ९. ખરીદવું; મેળવવું.
क्रीड, पु. પરિહાસ, મશ્કરી.

क्रीडक, पु. ખેલાડી, ચોકીદાર.
क्रीडन, न. ખેલ, રમત; રમકડું.
क्रीडा, स्त्री. રમત, ક્રીડા.
क्रीडाकृत, न. વિહારની ઇચ્છા.
क्रीडाकोप, पु. ખોટો ક્રોધ.
क्रीडाकौतुक, न. સ્રીસંગ.
क्रीडारत्न, न. મૈથુન, સ્રીસંગ.
क्रीडावन, न. વિહાર કરવાનો બાગ.
क्रीत, वि. ખરીદેલું. पु. ખરીદેલો પુત્ર. [સ્તાવું તે.
क्रीतानुशय, पु. ખરીદ કરીને પ-
क्रुंच, पु. જલકુકડી; એક પર્વત.
क्रुंध्, ग. ४. ગુસ્સે થવું.
क्रुध्, स्त्री. ક્રોધ, ગુસ્સો.
क्रुद्ध, वि. ક્રોધી; ક્રૂર. न. ક્રોધ.
क्रुश्वन्, पु. શિયાળ.
क्रुष्ट, वि. રડતું. न. રૂદન.
क्रूर, वि. નિર્દય; ઘાતકી. पु. બાજ પક્ષી; બગલો, શનિ; રાહુ. न. કતલ.
क्रूरदृश्, वि. બદ નજરનું. पु. શ- [નિશ્વર.
क्रूर्च, उ. દાઢિ.
क्रेणि,-णी, पु. ખરીદી.
क्रेय, वि. ખરીદવાલાયક.
क्रौंच, पु. એક પર્વત. [ક્રો. છાતી.
क्रोड, पु. શનિ; ડુકર; વારાહીકંદ.
क्रोडपाद, पु. કાચબો.
क्रोडीकरण, न. આલિંગન.
क्रोथ, पु. હનન, મારણ
क्रोध, पु. ગુસ્સો, ક્રોધ.
क्रोधन, वि. ક્રોધી. स्त्री. (ना) ગુસ્સાવાળી સ્રી.
क्रोधिन्, वि. ક્રોધી. पु. ભેંસ; કુત્રો.
क्रोश, पु. કોશ, ગાઉ.
क्रोशताल, पु. ઢોલ.
क्रोष्टु, पु. શિયાળ. [પર્વત; રાક્ષસ.
क्रौंच, पु. સારસપક્ષી; એક બેટ;
क्रौंचदारण, पु. કાર્તિકસ્વામિ.
क्रौर्य, न. ક્રૂરતા.
क्लथ्, ग. ९. મારી નાખવું.
क्लंद्, ग. १. બૂમ પાડવી; શોર કરવો.
क्लम्, ग. ४. થાકી જવું.
क्लम, क्लमथ, पु. થાક.
क्लव्, ग. ४. બીહવું, ધાસ્તી રાખવી.
क्लांत, वि. થાકેલું
क्लिद्, ग. ४. ભીજી જવું.
क्लिन्न, वि. આર્દ્ર, ભીનું.
क्लिंद्, ग. १. શોક કરવો.
क्लिश्, ग. ४. દુઃખ દેવું.
क्लिशित, वि. શોકાતુર; દુઃખી.
क्लिष्ट, वि. શોકાતુર. न. પરસ્પર વિરૂદ્ધ વાક્ય.
क्लीब(व), उ. નપુંસક, હીજડો. वि. નિર્બળ; સુસ્ત; નપુંસક લિંગનું.
क्लेद, पु. ભીનાસ, શરદી.
क्लेदक, वि. શરદ, ભીનું. पु. કફ
क्लेदन्, पु. ચંદ્ર.
क्लेदन, पु. કફ; ભીનું કરવું તે.
क्लेदु, पु. ચંદ્ર. [કર, ક્રોધ.
क्लेश, पु. દુઃખ, પીડા; ચિંતા, શી-
क्लैब्य(व्य), न. નબળાઈ; નપુંસક, હીજડો.
क्लोम, (न्), न. મૂત્રાશય, ફેફસું.
क्व, अ. કયાં?
क्वचित्, अ. કદાપિ.
क्वण, ग. १. અવાજ કરવો.
क्वण, पु. અવાજ.

क्वणन, न. અવાજ. पु. નાની હાંડલી.
क्वल, वि. કોઈ ઠેકાણાનું.
क्वथ्, ग. १. ઉકાળવું; પાચન કરવું.
क्वथन, न. ઉકાળવું તે.
क्वथित, वि. ઉકાળેલું.
क्वाथ, पु. દુઃખ; ઉકાળો.
क्वापि, अ. કદાચિત્.
क्वेल्, ग. १. ધ્રુજવું.
क्ष, पु. રાક્ષસ; નૃસિંહ; વિજળી; ખેતર, ખેડુત; નાશ.
क्षण, उ. પલ, ક્ષણ. [ભેશી.
क्षणद, न. રતાંધળાપણું; પાણી. पु.
क्षणदा, स्त्री. રાત્રિ, રાત.
क्षणन, न. વધ, કતલ.
क्षणद्युति, } स्त्री. વિજળી.
क्षणप्रभा, }
क्षणभंगुर, वि. નાશવંત, ફાની.
क्षणिक, वि. ક્ષણમાત્ર રહેનાર.
क्षणिका, स्त्री. વિજળી.
क्षणिनी, स्त्री. રાત્રિ, રાત.
क्षत, वि. ઘાયલ કરેલું. न. ઘા;
क्षतज, न. લોહી. [ઘસારો.
क्षति, स्त्री. નુકશાન.
क्षत्तृ, पु. સારથિ; દ્વારપાલ; દાસીપુત્ર; બ્રહ્મા; મચ્છ.
क्षत्र, न. શરીર. पु. ક્ષત્રિય. [જાત.
क्षत्रिय, पु. ક્ષત્રિયજાત, લડવૈયાની
क्षत्रिया,–याणी,–यी, स्त्री. ક્ષત્રિ સ્ત્રી.
क्षन्तृ, वि. ક્ષમાશીલ, શાંત.
क्षपण, वि. નિર્લજ્જ.
क्षपणक, पु. જૈનસાધુ. [છીની જાળ.
क्षपणी, स्त्री. વહાણનું હલેસું; મા-
क्षपण्यु, पु. અપરાધ, દોષ.
क्षपा, स्त्री. રાત્રિ; હળદ.
क्षपाकर, पु. ચંદ્ર; કપૂર.
क्षपाचर, क्षपाट, पु. રાક્ષસ. [કરવું.
क्षम्, ग. १. ४. ક્ષમા કરવી; સહન
क्षम, वि. શાંત. न. લાયકી; લડાઈ.
क्षमा, स्त्री. ધીરજ, સબૂરી; પૃથ્વી; દુર્ગા. [રોગ.
क्षय, पु. ઘર; નાશ; પડતી; ક્ષય-
क्षयथु, पु. કાસરોગ, ખાંસી.
क्षयपक्ष, पु. કૃષ્ણપક્ષ, વદ.
क्षर्, ग. १. રેડવું; ટપકવું.
क्षर, न. પાણી; શરીર; અજ્ઞાન. पु.
क्षरण, न. ટપકવું તે. [વાદળ.
क्षरित, वि. ટપકેલું.
क्षरिन्, पु. વર્ષાકાળ.
क्षल्, ग. १०. ધોવું.
क्षांत, वि. સહનશીલ, શાંત.
क्षांति, स्त्री. સહનશીલતા, સબૂરી.
क्षांतु, वि. શાંત. पु. પિતા.
क्षाम, वि. ક્ષીણ, દુર્બલ.
क्षार, पु. રસ; ગોળ; કાચ; લૂણ,મીઠું; રાખ. न. બિડલૂણ; સિંધાલૂણ.
क्षारिका, स्त्री. ક્ષુધા, ભૂખ.
क्षालन, न. પ્રક્ષાલન, ધોવું તે.
क्षालित, वि. ધોયલું.
क्षि, ग. १. સત્તા ચલાવવી.
क्षिण्, ग. ५. દુઃખ દેવું.
क्षित, वि. નાશ કરેલું. न. વધ.
क्षिति, स्त्री. પૃથ્વી; ઘર; નુકશાન; [પ્રલય.
क्षितिकण, पु. ધૂલ.
क्षितिज, न. દૃષ્ટિમર્યાદા. पु. પૃથ્વીનો કીડો; મંગલગ્રહ
क्षितिधर, पु. પર્વત

क्षितिनाथ, क्षितिप, क्षितिपति, -पाल, क्षितिभुज, -रक्षिन् } पु. રાજા.
क्षितिरुह्, पु. વૃક્ષ, ઝાડ.
क्षितीश्वर, पु. રાજા.
क्षित्वन्, पु. વાયુ, પવન.
क्षिद्र, पु. સૂર્ય, સીંગડું; રોગ.
क्षिप्, ग. ૪. ૬. નાખવુ, ફેંકવું.
क्षिपक, पु. યોદ્ધો, લડવૈયો.
क्षिपणि-णी, पु. હલેસુ, જાળ, હથિયાર.
क्षिपण्यु, पु. વસંતઋતુ, શરીર, સુગધ. वि. સુગધી.
क्षिपा, स्त्री. ફેંકવુ તે, રાત્રિ.
क्षिप्त, वि. ફેંકેલુ, નાખેલુ, ગાંડુ થયેલુ.
क्षिप्र, वि. શીઘ્ર, જલદીથી
क्षिव्, ग. ૪. ઓકી કાઢવું
क्षी, ग. १. મારી નાખવું.
क्षीण, वि. સૂક્ષ્મ, પાતલુ, કગાલ.
क्षीव(ब), वि. પીધેલુ, કેફ કરેલુ.
क्षीर, उ. દૂધ, પાણી.
क्षीरकठ, पु. બાલક.
क्षीरनीर, न. દૂધ અને પાણી, આલિંગન.
क्षीरपान, न. દૂધનુ પાન.
क्षीरपायिन्, वि. દૂધ પીનાર.
क्षीरसार, पु. મલાઈ.
क्षीराब्धि, पु. દૂધનો સમુદ્ર.
क्षीराब्धिज, पु. ચદ્ર; મોતી.
क्षीराब्धितनया, स्त्री. લક્ષ્મી.
क्षीरोद, पु. દૂધનો સમુદ્ર.
क्षु, पु. સિંક
क्षुण्ण, वि. દળેલુ, પીસેલુ
क्षुत्, स्त्री.-त, न. છીંક
क्षुद, पु. આટો, લોટ.
क्षुद्र, वि. બારીક, નાનુ, અધમ, ગરીબ, કગાલ. पु. ચોખાની કણી स्त्री. (द्रा) માખી.
क्षुध्, ग. ४. ભૂખ્યા થવુ.
क्षुध, पु. क्षुधा, स्त्री. ભૂખ.
क्षुधार्त, वि. ભૂખથી હેરાન.
क्षुधित, वि. ભૂખ્યો
क्षुप, पु नानो છોડવો
क्षुब्ध, पु. વલોવવાની લાકડી वि बीधेलु. [ ક્ષુબ્ધ... ] ક્ષુબ્ધેલુ.
क्षुभित, वि. બીધેલુ, ગુસ્સે થયલુ, ક્ષોભ પામેલુ.
क्षुमा, स्त्री. અલસી, સણ, શુવીનો રોપો
क्षुर्, ग. ६. કાપવું
क्षुर, पु अस्तरो, ખરી, બાણ, ખાટલાનો પાયો.
क्षुरप्र, पु. બાણ, દાતરડુ.
क्षुरमर्दिन्, पु. હજામ.
क्षुरिणी, स्त्री. હજામડી.
क्षुरिन्, पु. હજામ. स्त्री. छुरी
क्षुल्ल, वि. નાનુ, હલકુ
क्षुल्लक, वि. નાનુ, થોડુ, નીચ, નિષ્ઠ, દરિદ્રી; પામર, દુખી पु नानो શખ
क्षुल्लतात, पु. નાનો કાકો.
क्षेत्र, न ખેતર, જમીન, શરીર, ઘર, નગર.
क्षेत्रज, वि. ખેતરમા ઉત્પન્ન થયલુ पु પોતાની સ્ત્રીને પારકાના વીર્યથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર
क्षेत्रज्ञ, पु આત્મા, બ્રહ્મ, પ્રધાન ખેડુત, શિવ वि. ચતુર.
क्षेत्रिक, पु ખેડુત, પતિ. वि. ખેતરને લગતુ.

क्षेत्रिन्, पु. ખેડુત, સ્વામિ; આત્મા.
क्षेत्रिय, वि. ખેતરસંબંધી. पु. અગાધ્ય રોગ; જારકર્મ કરનાર.
क्षेप, पु. ફેંકવું–નાખવું તે; અપમાન; નિંદા; વિસ્તાર; મગરૂબી; મોકલવું તે. [ગાળો આપવી તે.
क्षेपण, न. ફેંકવું તે, વખત ખોવો;
क्षेपणी, स्त्री. હલેસું; માછીની જાળ.
क्षेपिमन्, पु. અતિશયઉતાવળ.
क्षेप्टृ, वि. ફેંકનાર, નાખનાર.
क्षेम, वि. સુખી, કુશલ. उ. સલાહસંપ; ઠામઠેકાણું; નક્ષત્ર; રક્ષણ.
क्षेमा, स्त्री. કાત્યાયની દેવી.
क्षेमाधि, पु. મિથિલાનગરનો એક સૂર્યવંશી રાજા.
क्षेमिन्, वि. સલામત, સુખી.
क्षेम्य, वि. તંદુરસ્ત; સુખી. पु. શિવ.
क्षैण्य, न. ક્ષીણતા; નાશ.
क्षैत्र, न. ખેતરનો જથો, ખેતર.
क्षैत्रज्ञ, न. આત્માનું જ્ઞાન.
क्षैप्र, न. ત્વરા, ઉતાવળ.
क्षैरेय, वि. દૂધનુ.
क्षोड, पु. હાથી બાંધવાનો ખૂટો.
क्षोणि(णी), स्त्री. પૃથ્વી.
क्षोद, पु. ભૂકો, ચુરો, ઉખલી.
क्षोदिमन्, पु. બારીકાઈ.
क्षोभ, पु. હરકત, આવેશ.
क्षोभण, वि. હરકત કર્તા. पु. કામદેવના પાંચ બાણમાંનુ એક, શિવ, વિષ્ણુ.
क्षोम, उ. અટારી.पु. રેશમી કાપડ.
क्षौणि(णी), स्त्री. પૃથ્વી.
क्षौद्र, न. મધ; પાણી; બારીકાઈ. पु. ચંપાનું ઝાડ; એક વર્ણસંકર
क्षौद्रेय, न. મીણ. [જાત.
क्षौम, उ. રેશમી કાપડ, અટારી. न. સણનું કાપડ. वि. સણનું બનાવેલું. [અસ્તરો.
क्षौर, न. હજામત. स्त्री. (री)
क्षौरिक, पु. હજામ.
क्ष्मा, स्त्री. પૃથ્વી.
क्ष्माज, पु. મંગલગ્રહ.
क्ष्मातल, न. ભૂતલ.
क्ष्माय्, ग. १. કાંપવું.
क्ष्मील्, ग. १. આંખ મીચવી.
क्ष्विण्ण, वि. મુક્ત; તેલવાળુ; નરમ.
क्ष्वेड, वि. વાંકું; પાપી. पु. અવાજ; ઝેર.
क्ष्वेलिका, क्ष्वेली, } स्त्री. ક્રીડા, રમત.

## ख.

ख, બીજો વ્યંજન.
ख, न. ઇંદ્રિય, શહેર, ક્ષેત્ર; ટીપુ, આકાશ, દેવલોક, સુખ, અભ્રક.
खकुंतल, पु. શિવ. [पु. સૂર્ય, બ્રહ્મા.
खक्ख्, ग. १. હસવુ.
खखोल्क, पु. સૂર્ય [વાયુ.
खग, पु. પક્ષી, બાણ, સૂર્ય, ગ્રહ;
खगपति, पु. ગરૂડ.
खगम, पु. પક્ષી.
खगवती, स्त्री. પૃથ્વી.
खगेंद्र, पु. ગરૂડ.
खगोल, पु. ગોળાકાર પૃથ્વી.
खगोलविद्या, स्त्री. ખગોલ વિદ્યા, [જ્યોતિર્વિદ્યા.
खचमस, पु. ચંદ્ર.

खचर, पु. મેઘ, વાયુ; રાક્ષસ; સૂર્ય; પક્ષી; ભૂત. वि. આકાશગામી.
खचित, वि. સંયુક્ત, મેળવેલું.
खज, पु. ચમચો; રવૈયો.
खजप्, न. ઘૃત, ઘી.
खजल, न. દવ, ઓસ.
खजाक, पु. પક્ષી. स्त्री. કડછી.
खंज(क), वि. લૂલો, લગડો.
खंजन, न. ગમન. पु. પાણીમાં રહેનાર એક પક્ષી.
खट, पु. અંધારો કૂવો; કફ; ઘાસ, કુવાડો; હથોડી; હળ.
खट्टक, पु. લગ્ન સાંધી આપનાર દલાલ; મુક્કી.
खटिका, स्त्री. ચાક; કાનનું વીધ.
खट्टा, स्त्री. પલંગ; એક જાતનુ ઘાસ.
खट्टि, पु. શવયાન, સીડી ( મડદુ લઈ જવાની. )
खट्टिक, पु. શિકારી. स्त्री. ખાટલી; [સીડી.
खट्वा, स्त्री. ખાટલો; હિંદોળો.
खट्वांग, न. શિવનું અસ્ત્ર. पु. દિલીપરાજા.
खट्वांगिन्, पु. શિવ.
खडिका, खडी, स्त्री. ચાક.
खड्ग, न. લોઢુ. पु. ખડ્ગ, તરવાર; ગેંડો; બૌદ્ધમતનો સાધુ.
खड्गकोप, पु. મ્યાન.
खड्गधर, पु. શસ્ત્રધારી.
खड्गारीट, पु. ઢાલ.
खड्गिक, पु. દૂધનુ શીખું; ખાટકી.
खड्गिन्, पु. ગેંડો. वि. ખડ્ગ પકડનાર
खड्गीक, पु. કોઈતું, દાતરડુ.
खड, ग. १०. કટકા કરવા; ભાગ કરવા.
खंड, उ. ભાગ; કટકા; ગોળ; બિડલૂણુ, કાળુ મીઠું.
खंडकाव्य, न. ગદ્ય પદ્યવાળુ કાવ્ય, ચંપુ.
खंडधारा, स्त्री. કાતર.
खंडन, न. કટકા કરવા તે; દંગો, તોડવું.
खंडनीय, वि. ખડન કરવાલાયક.
खंडपर्शु, पु. પરશુરામ; શિવ; રાહુગ્રહ.
खंडपाल, पु. હલવાઈ, મીઠાઈ બનાવનાર.
खंडप्रलय, पु. નાશ, ધ્વસ; દુનીઆના એક ભાગનો નાશ.
खंडशस्, अ. કટકા થઈને.
खंडाली, स्त्री. તેલનું માપ; વ્યભિચારી પુરુષની સ્ત્રી.
खडिक, पु. બગલ.
खंडित, वि. ભાંગેલુ; નાશ કરેલું
खंडिनी, स्त्री. પૃથ્વી.
खडिन्, पु. જંગલી અન્ન. वि. ભાંગેલુ.
खर्डीक्, ग. ८. ભાગ કરવા, ભાંગવુ
खद्, ग. १. મારવું.
खदिका, स्त्री. શેકેલુ અનાજ, ધાણી.
खदिर, पु. ખેરનું ઝાડ; ઇંદ્ર; ચંદ્ર.
खदिरपत्रा, } स्त्री. લજ્જાળુ, શરમાઉ ઝાડ.
खदिरा, }
खदिरसार, पु. કાથો.
खन्, ग. १. ખોદવું.
खनक, पु. ઉંદર; ઘર ફાડનાર ચોર [वि. ખોદનાર
खनन, न. ખોદવું તે.
खनि,-नी, स्त्री. ખાણ.
खनित्र, न. કોદાળી; પાવડો.
खपुर, पु. ગોપારીનું ઝાડ, લસણ.
खमणि, पु. સૂર્ય.
खर, पु. ગધેડો, ઉષ્ણતા; રાક્ષસનુ નામ, કાગડો. वि. ગરમ, તીક્ષ્ણ, ઘાતકી.

खरकुटी, स्त्री. હજામની દુકાન.
खरतर, वि. અતિ તીક્ષ્ણ.
खरदूषण, पु. ધતુરો.
खरध्वंसिन्, पु. રામ.
खरालिक, पु. હજામ; લોઢાનું બાણ.
खरांशु, पु. સૂર્ય.
खरु, पु. શિવ; ઘોડો; દાંત; કામદેવ; સફેદ રંગ. वि. સફેદ; ક્રૂર.
खर्ज्, ग. १. ગાર કરવું, ભક્તિ કરવી; દુઃખ દેવું. [ કીડો.
खर्जू, स्त्री. ખજવાળ; ખજૂરનું ઝાડ;
खर्जूर, पु. ખજૂરનું ઝાડ; વીંછી. न. રૂપું, ખજૂર. [ભીખ માગવાનું પાત્ર.
खर्पर, पु. ચોર, ધુતારો, કપાળ,
खर्म, पु. પુરુષત્વ; રેશમી કપડું.
खर्व्, ग.१. જવું; અભિમાન રાખવું.
खर्व, न. १००००००००००, ખર્વની સંખ્યા. पु. કુબેરનો ભંડાર. वि. નાનું; ઠીંગણું.
खल्, ग. १. ધ્રુજવું, એકઠું કરવું.
खल, न. જમીન, સ્થાન, ખળ पु. સૂર્ય, ધતુરાનું ઝાડ. वि. નીચ, ક્રૂર; લુચ્ચો.
खलता, स्त्री. દુષ્ટતા, લુચ્ચાઈ
खलपू, पु. ઝાડુ કાઢનાર.
खलि,-ली, पु. તેલનો રગડો.
खलिनी, स्त्री. લુચ્ચાઓનું ટોળું
खलु, अ. નિષેધ, વાક્યાલંકાર, જીજ્ઞાસા, સાંત્વન, પાદપૂરણ.
खलुज्, पु. અંધકાર. [ જગા
खलूरिका, स्त्री. કવાયદ શીખવાની
खल्या, स्त्री. લુચ્ચાઓનું ટોળું
खल्ल, पु. કપડું; ચુકો; ચામડું; ચાતકપક્ષી; ખલ; પખાલ.
खल्वाट, वि. બોડકું.
खश, पु. દેશનું નામ, લોકોનું નામ.
खष्प, पु. ક્રોધ; બલાત્કાર.
खस, पु. પામા, ખરજ.
खस्तनी स्त्री. પૃથ્વી.
खाजिक, पु. શેકેલું ધાન્ય, ધાણી.
खाट, पु. ખાટલી, સીડી. (મુડદાની)
खाटि, स्त्री. ખાટલી, ચિહ્ન.
खांडव, न. ઇંદ્રનું વન. पु. શેરડી.
खांडिक, पु. હલવાઈ, મીઠાઈ બનાવનાર. [ ખોદેલું.
खात, न. નાનું તળાવ, કૂવો. वि.
खातक, न. ચર, ખાડી. पु. કરજદાર. वि. ખોદનાર.
खात्र, न. નાનું તળાવ; જંગલ; સુતર; કોદાળી. [ પાછા ન આપનાર.
खादक, वि. ભક્ષક, લીધેલા પૈસા
खादन, न. ભક્ષણ; દાંત.
खादित, वि. ખાધેલું.
खादितव्य, खाद्य, } वि. ખાવાલાયક.
खानि, स्त्री. ખાણ.
खानिल, वि. ઘરફાડુ.
खापगा, स्त्री. ગંગા નદી.
खारी, स्त्री. ખાંડી ( માપ ).
खार्कार, पु. ગધેડાનું ભૂંકવું.
खिखि, स्त्री. લોંકડી.
खिदिर, पु. ચંદ્ર, ગરીબ; તપસી
खिद्यमान, वि. ખેદયુક્ત
खिद्र, पु. રોગ, દરદ
खिन्न, वि. દુઃખી, ખેદયુક્ત

खचर, पु. મેઘ, વાયુ; રાક્ષસ; સૂર્ય; પક્ષી; ભૂત. वि. આકાશગામી.
खचित, वि. સંયુક્ત, મેળવેલું.
खज, पु. ચમચો; રવૈયો.
खजप्, न. ઘૃત, ઘી.
खजल, न. દવ, ઓસ.
खजाक, पु. પક્ષી. स्त्री. કડછી.
खंज(क), वि. લૂલો, લગડો.
खंजन, न. ગમન. पु. પાણીમાં રહેનાર એક પક્ષી.
खट, पु. અધારો કુવો, કફ, ઘાસ, કુવારો; હથોડી; હળ.
खटक, पु. લગ્ન સાંધી આપનાર દલાલ, મુક્કી.
खटिका, स्त्री. ચાક; કાનનું વીંધ.
खट्टा, स्त्री. પલગ; એક જાતનું ઘાસ.
खट्टि, पु. શવયાન, સીડી ( મડદુ લઈ જવાની. ) [ સીડી.
खट्टिक, पु. શિકારી. स्त्री. ખાટલી,
खट्वा, स्त्री. ખાટલો, હિંદોળો.
खट्वांग, न. શિવનુ અસ્ત્ર. पु. દિલીપરાજા
खट्वांगिन, पु. શિવ. [ લીપરાજા
खडिका, खडी, स्त्री. ચાક.
खड्ग, न. લોઢુ. पु. ખડ્ગ, તરવાર, ગેંડો, બૌદ્ધમતનો સાધુ.
खड्गकोष, पु. મ્યાન.
खड्गधर, पु. શસ્ત્રધારી.
खड्गारीट, पु. ઢાલ.
खड्गिक, पु. દૂધનુ શીંગુ, ખાટકી.
खड्गिन, पु. ગેંડો. वि. ખડ્ગ પકડનાર
खड्गीक, पु. કોઠીતું, દાતરડુ. [ કરવા.
खड, ग. १०. કટકા કરવા; ભાગ
खड, उ. ભાગ; કટકો; ગોળ, બિંડલૂનુ, કાળુ મીઠું. [ ચંપુ.
खंडकाव्य, न. ગદ્ય પદ્યવાળુ કાવ્ય,
खंडधारा, स्त्री. કાતર. [ તોડવું.
खंडन, न. કટકા કરવા તે, દંગો,
खंडनीय, वि. ખડન કરવાલાયક.
खंडपर्शु, पु. પરશુરામ; શિવ; રાહુગ્રહ. [ નાવનાર.
खंडपाल, पु. હલવાઈ, મીઠાઈ બ-
खंडप्रलय, पु. નાશ, ધ્વસ; દુનીઆના એક ભાગનો નાશ.
खंडशस्, अ. કટકા થઈને.
खंडाली, स्त्री. તેલનું માપ; અભિ-
खंडिक, पु. અગલ.[ ચારી પુરુષની સ્ત્રી.
खंडित, वि. ભાગેલું; નાશ કરેલું
खंडिनी, स्त्री. પૃથ્વી. [ ગેલુ.
खडिन्, पु. જંગલી અન્ન. वि. ભાં
खर्डाकु, ग. ८. ભાગ કરવા, ભાંગવું
खद्, ग. १. મારવું.
खदिका, स्त्री. શેકેલુ અનાજ, ધાણી.
खदिर, पु. ખેરનું ઝાડ; ઇંદ્ર; ચંદ્ર.
खदिरपत्रा, } स्त्री. લજ્જાલુ, શર-
खदिरा, } માઉ ઝાડ.
खदिरसार, पु. કાથો.
खन्, ग. १. ખોદવું. [वि. ખોદનાર
खनक, पु. ઉંદર, ઘર ફાડનાર ચોર.
खनन, न. ખોદવું તે.
खनि,-नी, स्त्री. ખાણ.
खनित्र, न. કોદાળી; પાવડો.
खपुर, पु. સોપારીનું ઝાડ, લસણ.
खमणि, पु. સૂર્ય.
खर, पु. ગધેડો, ઉષ્ણતા; રાક્ષસનુ નામ; કાગડો. वि. ગરમ, તીક્ષ્ણ, ઘાતકી.

खरकुटी, स्त्री. હજામની દુકાન.
खरतर, वि. અતિ તીક્ષ્ણ.
खरदूषण, पु. ધતુરો.
खरध्वंसिन्, पु. રામ.
खरालिक, पु. હજામ; લોઢાનું બાણ.
खरांशु, पु. સૂર્ય.
खरु, पु. શિવ; ઘોડો; દાંત; કામદેવ; સફેદ રંગ. वि. સફેદ; ક્રૂર.
खर्ज्, ग. १. સાફ કરવું; ભક્તિ કરવી; દુઃખ દેવું. [ કીડો.
खर्जू, स्त्री. ખંજવાળ; ખજૂરનું ઝાડ;
खर्जूर, पु. ખજૂરનું ઝાડ; વીછી. न. રૂપું, ખજૂર. [ભીખ માગવાનું પાત્ર.
खर्पर, पु. ચોર; ધુતારો; કપાળ;
खर्म, पु. પુરુષત્વ; રેશમી કપડું.
खर्व्, ग. १. જવું; અભિમાન રાખવું.
खर्व, न. १००००००००००, ખર્વની સંખ્યા. पु. કુબેરનો ભંડાર. वि. નાનું; ઠીંગણું.
खल्, ग. १. મુંજવું; એકઠું કરવું.
खल, न. જમીન; સ્થાન, ખળ. पु. સૂર્ય; ધતુરાનું ઝાડ. वि. નીચ; ક્રૂર; લુચ્ચો.
खलता, स्त्री. દુષ્ટતા, લુચ્ચાઈ.
खलपू, पु. ઝાડુ કાઢનાર.
खलि,-ली, पु. તેલનો રગડો.
खलिनी, स्त्री. લુચ્ચાઓનું ટોળું.
खलु, अ. નિષેધ; વાક્યાલંકાર; જીજ્ઞાસા; સાંત્વન, પાદપૂરણ.
खलुन्, पु. અંધકાર. [ જગા.
खलूरिका, स्त्री. કવાયદ શીખવાની
खल्या, स्त्री. લુચ્ચાઓનું ટોળું.
खल्ल, पु. કપડું; ગુફા; ચામડું; ચાતકપક્ષી; ખલ; પખાલ.
खल्वाट, वि. બોડકું.
खश, पु. દેશનું નામ; લોકોનું નામ.
खष्प, पु. ક્રોધ; બલાત્કાર.
खस, पु. પામા, ખરજ.
खस्तनी स्त्री. પૃથ્વી.
खाजिक, पु. શેકેલું ધાન્ય, ધાણી.
खाट, पु. ખાટલી; સીડી. (મુરદાની)
खाटि, स्त्री. ખાટલી; ચિહ્ન.
खांडव, न. ઇંદ્રનું વન. पु. શેરડી.
खांडिक, पु. હલવાઈ, મીઠાઇ બનાવનાર. [ ખોદેલું.
खात, न. નાનું તળાવ; કૂવો. वि.
खातक, न. ચર, ખાડી. पु. કરજદાર. वि. ખોદનાર.
खात्र, न. નાનું તળાવ; જંગલ; સુતર; કોદાળી. [ પાછા નઆપનાર.
खादक, वि. ભક્ષક; લીધેલા પૈસા
खादन, न. ભક્ષણ; દાંત.
खादित, वि. ખાધેલું.
खादितव्य, खाद्य, } वि. ખાવાલાયક.
खानि, स्त्री. ખાણ.
खानिल, वि. ઘરફાડુ.
खापगा, स्त्री. ગંગા નદી.
खारी, स्त्री. ખાંડી ( માપ ).
खार्कार, पु. ગધેડાનું ભૂંકવું.
खिखि, स्त्री. લોંકડી.
खिदिर, पु. ચંદ્ર; ગરીબ; તપસી.
खिद्यमान, वि. ખેદયુક્ત
खिद्र, पु. રોગ, દર્દ.
खिन्न, वि. દુઃખી, ખેદયુક્ત.

गद्, ग. १. બોલવું. [રોગ.
गद, न. ઝેર. पु. વાચા; વાક્ય;
गदयित्नु, पु. કામદેવ. वि. વિષયી.
गदा, स्त्री. સોટો, લાકડી.
गदाग्रज,-धर,-भृत्, पु. વિષ્ણુ.
गदित, वि. કહેલું.
गदिन्, पु. વિષ્ણુ. वि. રોગી.
गद्गद, वि. ભરાઈ આવેલું; રૂંધાઈ ગયેલું. [કનો અસ્પષ્ટ અવાજ.
गद्गद्ध्वनि, पु. હર્ષ અથવા શો-
गद्य, वि.બોલેલું.न.ગદ્ય, સાદીભાષા.
गद्यानक, पु. ગદિયાણો, એક વજન.
गन्तव्य, वि. જવાલાયક.
गन्तृ, वि. જનાર.
गन्तु, पु. મુસાફર, પ્રવાસી.
गन्त्री, स्त्री. બળદની ગાડી.
गन्त्रारथ, पु. શકટ, ગાડી.
गंध्, ग. १०. ઈજા કરવી; શણગા-રવું; માગવું.[અભિમાન; સગપણ.
गंध, पु. વાસ; ગંધક; ઘસેલું સુખડ;
गंधक, पु. ગંધક.
गंधकारिका, स्त्री. પારકા ઘરમાં રહેલી પણ તેની તાબેદાર નહીં એવી સ્ત્રી. [સની મા.
गंधकालिका, स्त्री. સત્યવતી, વેદ વ્યા-
गंधकुटी, स्त्री. એક સુગંધી ચીજ.
गंधचेलिका, स्त्री. કસ્તૂરી.
गंधज्ञात, न. તેજપત્ર.
गंधधूलि, स्त्री. કસ્તૂરી.
गंधनकुल, पु. કસ્તૂરીઓ ઉંદર.
गंधपलाशिका, स्त्री. હળદ.
गंधपाषाण, पु. ગંધક.
गंधपुष्पा, स्त्री. ગળી.
गंधमातृ, स्त्री. પૃથ્વી.
गंधमादन, वि. સુગંધથી ભરેલું. पु ભમરો; ગંધક. उ. એક પર્વત. स्त्री. (नी) એક જાતનો દારૂ.
गंधमादिनी, स्त्री. લાક્ષા, લાખ.
गंधमैथुन, पु. બળદ.
गंधरस, पु. હીરાબોળ.
गंधराज, न. ચંદન; એક સુગંધી.
गंधर्व, पु. સ્વર્ગનો ગવૈયો; ઘોડો; કસ્તૂરીઓમૃગ; સૂર્ય.
गंधर्वविद्या, स्त्री. ગાયનવિદ્યા.
गंधर्वविवाह, पु. આઠ વિવાહમાં-
गंधाश्मन्, पु. ગંધક. [હેલો એક.
गंधाढ्य, वि. અતિ સુગંધી. पु. ના-રંગીનુ ઝાડ. न. સુખડ.
गंधार, पु. એક દેશ. [ચીજો.
गंधाष्टक, नं. આઠ જાતની સુગંધી
गंधिन्, पु. માકણ. वि. સુગંધીવાળુ.
गंधोत्तमा, स्त्री. દારૂ.
गंधाली, स्त्री. ભ્રમર.
गंधालीगर्भ, पु. નાની એલચી.
गंधोली, स्त्री. ભ્રમર; શુંઠ.
गमस्ती,पु. સૂર્ય યુ. કિરણ. स्त्री. સ્વાહા, અગ્નિની સ્ત્રી.
गभस्तिकर,-मत्,-हस्त, पु. સૂર્ય.
गभीर, वि. ઉંડું; નીચ; ગંભીર;છુપું.
गभीरिका, स्त्री. મોટું ઢોલ [ગલન.
गभोलिक, पु. મસુરની દાલ; ગોળ
गम्, ग. १. જવું. [તકીઓ.
गम, पु. ગમન; રસ્તો; સ્ત્રીસંગ.
गमथ, पु. મુસાફર; રસ્તો.
गमन, न. જવું તે; સ્ત્રીસંગ.
गमिन्, पु. મુસાફર. वि. જનાર.

गंभारी, स्त्री. એક ઝાડ.
गंभीर, वि. ગભીર જુઓ. पु. કમલ; લીંબુની એક જાત.
गंभीरता, स्त्री. ગંભીરાઇ; ઉંડાણ.
गम्य, वि. મેળવવાલાયક; જવાલાયક. पु. યાર, આશક. स्त्री.(म्या) વેશ્યા, છિનાલ.
गय, पु. એક દૈત્ય; પૈસો; કુટુંબ; સંતાન; આકાશ. स्त्री. (या) ગયા નગરી. [જવું તે.
गर, पु. રોગ; ઝેર. स्त्री. (रा) ગળી
गरल, न. ઝેર; સાપનું ઝેર; ઘાસ-
गरलिन्, वि. ઝેરી. [નો ભારો.
गरित, वि. ઝેર દીધેલું.
गरिष्ठ, } वि. ભારી, વજનદાર;
गरीयस्, } અગત્યનું.
गरुड, पु. ગરુડ પક્ષી.
गरुडध्वज, पु. વિષ્ણુ.
गरुडव्यूह, पु. સેનાની એક રચના.
गरुडाग्रज, पु.અરૂણ, સૂર્યનો સારથી.
गरुडाश्मन्, पु. મરકતમણિ, પાનું.
गरुत, पु. પક્ષીની પાંખ.
गर्ग, पु. ગર્ગમુનિ, બ્રહ્માનો એક પુત્ર, બળદ; વાજાંનો એક તાલ.
गर्गर, पु. પાણીમાં થતા વમલ; એક માછલી; વલોણી.
गर्ज्, ग. १, १०. ગર્જવું. [ગર્જના.
गर्ज, पु. હાથીનો શબ્દ; વાદળની
गर्जन, न. } ગર્જના; ગુસ્સો; લ-
गर्जना,स्त्री. } ડાઈ; ઠપકો.
गर्जर, न. ગાજર.
गर्जि, पु. વાદળનો અવાજ.
गर्जित, वि. ગર્જેલું. पु. મસ્તાન હાથી. उ. વાદળની ગર્જના.
गर्त, त्रि. ગુફા; કબર. पु. પંજાબનો એક ભાગ; એક રોગ; રથ; રાજ-
गर्तिका, स्त्री.વણકરની દુકાન.[ગાદી.
गर्दभ, पु. ગધેડો; ગંધ, વાસ. न. સફેદ કમલ. स्त्री. (भी) ગધેડી.
गर्दभाह्वय, न. સફેદ કમલ.
गर्दभिका, स्त्री. ફોલ્લો, ગુમડો.
गर्ध, पु. ઇચ્છા, મરજી.
गर्धन, वि. લાલચુ; ભૂખ્યો.
गर्धिन्, वि. લોભી; આતુર.
गर्भ, पु. ગર્ભસ્થાન, પેટ; હમેલ, ગર્ભ;કોઈપણ ચીજનો મધ્યભાગ; અંતઃપુર. [નિ એક દિવસનો વખત.
गर्भक, पु. ફૂલની વેણી. न. બે રાત અ-
गर्भकोष, पु. ગર્ભાશય.
गर्भदासी, स्त्री. જન્મથીજ દાસી.
गर्भमंडप, पु. સુવાનો ઓરડો.
गर्भशय्या, स्त्री. સુવાવડનો ખાટલો.
गर्भस्राव, पु. ગર્ભનું પડી જવું તે.
गर्भाशय, पु. ગર્ભસ્થાન, કમલ.
गर्भिणी, स्त्री. ગર્ભવતી સ્ત્રી.
गर्भिण्यवेक्षण, न. સુયાણીનું કામ.
गर्मुत्, स्त्री. એક જાતનું ઘાસ; સોનું.
गर्व्, ग. १. અકડી રાખવી.
गर्व, पु. અહંકાર, અભિમાન.
गर्वित, वि. અભિમાની, મગરૂબ.
गर्ह्, ग. १, १०. ઠપકો આપવો.
गर्हण, न. નિંદા, તિરસ્કાર,
गर्हणीय, वि. નિંદ્ય, તિરસ્કાર ક-
गर्हा, स्त्री. નિંદા. [રવાલાયક.
गर्ह्य, वि. અપરાધી, દોષી; નિંદ્ય.
गल्, ग. १. ગળવુ, ટપકવું.
गल, पु. ગરદન, ડોકી; દોરડું.

गलकंवल, उ. ગાયઢોરનો ટોટો.
गलन, न. નરમ કરવું તે; ટપકવું તે.
गलस्तनी, स्त्री. બકરી. [ળદ.
गलि, पु. મજબૂત પણ આળસુ બ-
गलित, वि. પતિત; ગળતું.
गलितकुष्ट, न. મહાવ્યાધી; કોહોડ.
गल्भ, वि. બહાદુર; અહંકારી.
गल्ल, पु. ગાલ, રૂખસાર.
गल्वर्क, पु. દારૂ પીવાનું વાસણ; કાચ, બિલોર.
गवय, पु. જંગલી બળદ. [સીંગડું.
गवल, पु. જંગલી પાડો. न. ભેંસનું
गवाक्ष, पु. વાતાયન, બારી.
गवादन, न. ઘાસનું બીડ.
गवालुक, पु. જંગલી બળદ.
गवी, स्त्री. ગાય; વાણી.
गवेडु, पु. વાઘ.
गवेरुक, न. ગેરૂ.
गवेषण(णा), क्ली. તપાસ, શોધ.
गवेषित, वि. તપાસેલું, શોધેલું.
गव्य, वि. ગાયઢોરને લગતું. न. ઢોરનું ગોવાળું.[પીતું દોણું; બે ગાઉ.
गव्या, स्त्री. ધનુષ્યની દોરી; ગા-
गव्यूत, न. બે ગાઉનું છેટું.
गहन, वि. ઉંડું; અગમ્ય; ગંભીર. न. ઉંડાણ; જંગલ; દુઃખ; પાણી.
गह्वर, न. ગુફા; ઝાડી; છૂપાવાની જગા; પાણી. पु. કુંજ, મંડપ.
गह्वरी, स्त्री. ગુફા. [રવી; ગાવું.
गा, ग. १, २, ३. જવું; વખાણ ક-
गा, स्त्री. ગીત; કથા; પ્રશંસા.
गांग, वि. ગંગામાંથી પેદા થયેલું. पु. ભીષ્મ; કાર્તિકસ્વામિ.
गांगायनि, पु. ગંગાપુત્ર, ભીષ્મ અથવા કાર્તિકસ્વામિ.
गांगेय, न. સોનું. पु. ભીષ્મ; કાર્તિકસ્વામિ. पु. ગંગાનું.
गाजर, न. ગાજર કંદ.
गाडव, पु. વાદળ, મેઘ. [બૂત.
गाढ, वि. ખીચોખીચ, ગાઢ; મજ-
गाढमुष्टि, पु. તરવાર. वि. કંજુસ, મુઠી વાળેલું.
गाणपत, वि. ગણેશનું; ગણપતિનું.
गाणपत्य, पु. ગણપતિનો ઉપાસક. न. ગણપતિની ભક્તિ. [ધનુષ્ય.
गांडि(डी)व, उ. અર્જુનનું ધનુષ્ય;
गातु, पु. કોયલ; ગવૈયો; ગીત, ભમરો
गात्र, न. શરીર, દેહ; શરીરના અવયવ. स्त्री. (त्रा) પૃથ્વી.
गाथ, पु. ગીત, ગાણું.
गाथा, स्त्री. શ્લોક; પ્રાકૃત ભાષા. ગીત; વૃત્ત, ઢાળ.
गाथिक, पु. ગવૈયો.
गाधृ, ग. १. રહેવું, રોકાવું.
गाध, न. સ્થાન; લેવાની ઇચ્છા. મરજી. वि. ઉંડું નહીં તે, છાછરું.
गाधि, पु. વિશ્વામિત્રનો બાપ, એક
गाधिपुर, न. કનોજ દેશ. [રાજા.
गाधिपुत्र, } पु. વિશ્વામિત્ર ઋષિ.
गाधेय, }
गान, न. ગાવું તે; ગીત, અવાજ.
गांतु, पु. મુસાફર; ગવૈયો.
गांत्री, स्त्री. બળદની ગાડી.
गांदिनी, स्त्री. ગંગા; અક્રૂરની મા.
गांदिनीसुत, पु. ભીષ્મ; અક્રૂર.

गांधर्व, पु. ગવૈયો; ગાંધર્વલગ્ન. न. ગવૈયાનુ કામ. [યા વગર પરણે તે.
गांधर्वविवाह, पु. વરકન્યા કાંઇ ક્રિ-
गांधार, पु. સાત સુરમાંનું ત્રીજું (ગ); કંદહાર દેશ.
गांधारी, स्त्री. ધૃતરાષ્ટ્રની પત્ની.
गांधिक, पु. ગાંધી; લેખક, કાર-કુન. न. સુગંધી ચીજ.
गामिन्, वि. ગમનશીલ, જનાર.
गामुक, वि. ગન્તા, જનાર.
गाय, पु. ગાયન, ગીત. [કરનાર.
गायक, पु. ગવૈયો, ગાનાર; નાટક
गायत्री, स्त्री. ગાયત્રી, ૨૪ અક્ષરની વેદની એક કવિતા, બ્રાહ્મણો સં-ધ્યા કરતી વખતે એનો પાઠ કરેછે.
गारित्र, पु. ચોખા, ભાત.
गारुड,उ.પાનું(રત્ન);સોનું; ઝેર ઉતાર-વાનો મંત્ર; સેનાની એક રચના.
गारुत्मत, न. પાનું ( રત્ન ). वि. ગ-રૂડના આકારનું.
गार्ध्य, न. સ્પૃહા, ઇચ્છા. [દાય.
गार्भिण्य, न. ગર્ભિણી સ્ત્રીઓનો સમુ-
गालव, पु. એક મુનિ.
गालि, स्त्री. ગાળ, અપશબ્દ.
गालित, वि. ગળતું, ટપકતું.
गालोड्य, न. કમલનાં બીજ.
गावी, पु. ગામ.
गाह्, ग. १. ડુબકી મારવી.
गिंदुक, पु. રમવાનો દડો.
गिर्, स्त्री. વાચા, વાણી: પ્રશંસા.
गिरण, न. ઓગાળી જવું તે.
गिरा, स्त्री. વાણી, વાચા.

गिरि, पु. પર્વત, ડુંગર. [ઝાડ.
गिरिकदंब, पु. એક જાતના કદંબનું
गिरिज, न. શિલાજીત; ગેરૂ; અ-બરખ; લોબાન. वि. પર્વત ઉપર જન્મેલું.
गिरिजा, स्त्री. પાર્વતી; ચંબેલીનું ઝાડ.
गिरिजामल, न. અબરખ.
गिरित्र, पु. શિવ.
गिरिधातु, पु. ગેરૂ, લાલ માટી.
गिरिपुष्पक, न. શિલાજીત; નખતેલ.
गिरिपृष्ठ, पु. પર્વતની ટોંચ.
गिरिभू, वि. પર્વતમાં ઉત્પન્ન થ-યલું. स्त्री. ગંગા; પાર્વતી.
गिरिमल्लिका, स्त्री. ઇંદ્રજવનું ઝાડ.
गिरि(री)यक, गिरियाक, } पु. રમવાનો દડો.
गिरिश, पु. શિવ. [વત.
गिरिसार, पु. લોઢું; ટીન; મલયપ-
गिरिसुता, स्त्री. પાર્વતી.
गिरीश, पु. શિવ.
गिल, पु. એકજાતનાં લીંબુ. वि. ઓગાળી જતું. [સવાર.
गिलगिल,–ग्राह, पु. મગરમચ્છ, સો-
गिष्णु, पु. ગાયક; સામવેદ ગાનાર બ્રાહ્મણ. [કહેલું.
गीत, न. ગીત, ગાયન. वि. ગાયલું;
गीतमोदिन्, पु. કિન્નર.
गीता, स्त्री. રામગીતા, શિવગીતા, ભગવદ્‌ગીતા; પણ મુખ્યત્વે કરીને ભગવદ્‌ગીતા
गीति, स्त्री. ગાન, ગાયન; એક છંદ.
गीरथ, पु. બૃહસ્પતિ.
गीर्ण, वि. વખાણેલુ.

गीर्वाण, पु. દેવ, દેવતા.
गीर्वाणकुसुम, न. લવંગ.
गीष्पति, पु. બૃહસ્પતિ.
गु, ग. ६. ઝાડે ફરવું, હગવું.
गु, पु. વિષ્ઠા, નરક.
गुग्गुल(लु), पु. ગુગ્ગલ.
गुच्छ, पु. ગુચ્છો; ફૂલનો હાર; મોતીની માલા; મોરપંખ.
गुच्छपत्र, पु. તાડનું ઝાડ.
गुच्छफल, पु. દ્રાક્ષ; કેળનું ઝાડ.
गुज्, गुंज्, ग. १. ગણુગણવું.
गुंज, पु. ગણગણવું તે; ફૂલનો તોરો.
गुंजन, न. બારીક અવાજ; ગણગણાટ.
गुंजा, स्त्री. ગુંજા, ચણોઠી; નગારો; એક ઝેરી રોપો.
गुंजिका, स्त्री. ગુંજા, ચણોઠી.
गुंजित, न. ગણગણાટ.
गुटिका, स्त्री. ગોળી, લખોટી; મોતી.
गुड, पु. ગોલ, શેરડીનો શીરો; કાકવી; ગોળ, વર્તુલ; કપાસનું ઝાડ.
गुडक, पु. ગોળમાં રાંધેલી દવા. न. [ગોળ, કાકવી.
गुडतृण, न. શેરડી.
गुडल, न. રમ દારૂ. ( Rum )
गुडा, स्त्री. કપાસનું ઝાડ; ગોળી, ગુટિકા.
गुडाका, स्त्री. નિદ્રા; સુસ્તી.[ટિકા.
गुडाकेश, पु. શિવ; અર્જુન.
गुडु(डू)ची, स्त्री. ગળો.
गुडेर, पु. દટો; ગ્રાસ, કોળિયો.
गुण्, ग. १०. સલાહ આપવી; ગુણવું; બોલાવવું. [ભલાઈ; દોરડું.
गुण, पु. ગુણ, ખાસીઅત; સદ્ગુણ;
गुणक, पु. ગુણનાર; હીસાબ કરનાર.
गुणकार, पु. ભીમસેન.
गुणगान, न. પ્રશંસા, વખાણ.
गुणगृध्नु, वि. સદ્ગુણને ચાહનાર.
गुणघातिन्, वि. નિંદક, નિંદા કરનાર.
गुणज्ञ, वि. ગુણ જાણનાર, કદરદાન.
गुणता, स्त्री. સદ્વર્તન; ગુણાકાર.
गुणत्रय, न. સત્વ, રજ અને તમ
गुणन, न. ગુણાકાર.[એ ત્રણ ગુણ.
गुणनिका, स्त्री. અભ્યાસ; નૃત્ય, નાચ; માલા; નાટકનો આરંભ.
गुणनिधि, पु. ગુણનો ભંડાર.
गुणनीय, न. ગુણ્યાંક, ગુણ્ય. पु. અભ્યાસ. वि. ગુણવાનું.
गुणपदी, स्त्री. પાતળા પગવાળી સ્ત્રી.
गुणभ्रंश, पु. ગુણનો નાશ.
गुणमय, वि. ગુણવાન.
गुणमहत्, न. ઉત્તમ સદ્ગુણ.
गुणलक्षण, न. સુલક્ષણ.
गुणलयनिका, गुणलयनी, स्त्री. તંબુ.
गुणलुब्ध, वि. વખાણવાલાયક.
गुणवत्, वि. ગુણવાન.
गुणवृक्ष, पु. વહાણ અથવા મછવો બાંધી રાખવાનો ખૂંટો.
गुणसागर, पु. ગુણનો સમુદ્ર; બ્રહ્મા.
गुणा, स्त्री. દુર્વા, દર્ભ.
गुणाकर, पु. ગુણની ખાણ; શિવ.
गुणागुण, पु. ગુણદોષ.
गुणातीत, वि. નિર્ગુણ. पु. બ્રહ્મ.
गुणान्वित, वि. ગુણી, ગુણવાન.
गुणापवाद, पु. પારકાની નિંદા.
गुणाश्रय, वि. સદ્ગુણી.
गुणिका, स्त्री. ગુમડું, કોઠો.
गुणित, वि. ગુણેલું.

गुणिनी, स्त्री. ધનુષ્ય.
गुणेश्वर, पु. બ્રહ્મ; ચિત્રકુટપર્વત.
गुणोत्कीर्तन, न. ગુણકથન, પ્રશંસા.
गुंठ्, ग. १०. ઘેરવું; સંતાડવું.
गुंठन, न. સંતાડવું તે. [ઢળવું તે.
गुंड, पु. એક જાતનું સુગંધી ઘાસ;
गुंडक, पु. ધૂળ; ભૂકો; ઝીણો સ્વર; તેલનું વાસણ; ધીમો અવાજ.
गुंडिक, पु. આટો, લોટ.
गुत्स, पु. ફૂલનો તોરો; હાર.
गुद्, ग. १. રમવું.
गुद, न. ગુદા, ગાંડ.
गुदकील(क), पु. અર્શ, હરસ.
गुध्, ग. ४. વીટવું, લપેટવું. ग. ९. ગુસ્સે થવું. ग. १. રમવું.
गुधेर, वि. રક્ષક.
गुंद्रा(द्रा)ल, पु. ચાતકપક્ષી.
गुंद्र, ग. १०. સુવું.
गुंद्र, पु. એક જાતનું ઘાસ
गुप्, ग. १. રક્ષણ કરવું.
गुपिल, पु. રાજા; રક્ષણ કરનાર.
गुप्त, वि. રક્ષણ કરેલું; સંતાડેલું, ગુપ્ત. पु. વૈશ્યજાતીના નામને ઓળખવાની નિશાની, જેમકે, ચદ્રગુપ્ત વગેરે.
गुप्तगति, पु. જાસુસ. [ગુપ્ત વગેરે.
गुप्ति, स्त्री. રક્ષણ; ભોંયરું; સતાડવું તે; કેદખાનું; અટકાવ.
गुंफ, पु. બાજુબંધ; મૂછ, ગોઠવવું તે.
गुंफित, वि. ગાંઠેલું, બાંધેલું.
गुर्, ग. ६. કોશીશ કરવી. ग. ४.
गुरण, न. યેન, કોશીશ. [ઇજા કરવી.
गुरु, वि. વજનદાર, ભારી; મોટું; લાંબું; અગત્યનું, કીમતી. पु. બાપ; વડવો; ગુરુ, શિક્ષક; દેવગુરુ બૃહસ્પતિ.
गुरुकार, पु. ભક્તિ. [સ્પતિ.
गुरुघ्न, पु. સફેદ રાઇ.
गुरुजन, पु. વડીલ.
गुरुत्व, न. } મોટાઈ; ભાર, બોજો;
गुरुता, स्त्री. } કષ્ટ.
गुरुभ, न. ધનુષ્ય; મીનરાશિ.
गुर्जर, पु. ગૂજરાત; ગૂજરાતનો [રહેવાસી.
गुर्विणी, स्त्री. ગર્ભવતી સ્ત્રી.[રહેવાસી.
गुर्वी, स्त्री. ગુરુપત્ની; ગર્ભવતી સ્ત્રી.
गुल, पु. ગુડ, ગોળ. स्त्री. (ली) ગુટિકા, ગોળી; શીતલા, સહીઅડ.
गुलिका, स्त्री. દડો; મોતી.
गुलिंक, पु. ચકલી.
गुलुंछ, पु. વાળનો ગુચ્છો, ઝુલફાં.
गुल्फ, पु. પગની ઘુંટી.
गुल्म, उ. ઝાડી; ૯ હાથી, ૯ રથ, ૨૭ ઘોડા, અને ૪૫ પાયદળ એટલી સેના; કિલ્લો. स्त्री. (ल्मी) [તંબુ; ઝાડી.
गुल्ममूल, न. આદુ. [તંબુ; ઝાડી.
गुल्य, पु. મધુરતા.
गुवाक, पु. સોપારીનું ઝાડ.
गुह्, ग. १. ગુપ્ત રાખવું, સંતાડવું.
गुह, पु. કાર્તિકસ્વામિ; ઘોડો.
गुहा, स्त्री. ગુફા; ખાડો, અજ્ઞાન, બુદ્ધિ.
गुहाशय, पु. ઉંદર; સિંહ;વાઘ;બ્રહ્મ, પરમાત્મા.
गुहिन, न. વન, જંગલ.[પરમાત્મા.
गुहिल, न. ધન, દોલત.
गुह्य, न. છૂપો ભેદ; ઉત્પત્તિની ઇંદ્રિ; ગુદા, ગાંડ. पु. વિષ્ણુ; કાચબો. वि. રહસ્ય, ખાનગી, છૂપું.
गुह्यक, पु. કુબેરના ચાકર દેવ.
गू, पु. વિષ્ઠા, નરક.

गूढ, न. રહસ્ય, ગુહ્ય; એકાંતજગા; છૂપો ભેદ. वि. છૂપાયલું; ઢાંકેલું; છૂપું, ખાનગી.
गूढचार-चारिन्, पु. જાસુસ.
गूढपथ, उ. અંતઃકરણ, દીલ; છૂપો
गूढपाद, पु. સર્પ. [રસ્તો.
गूढमार्ग, ભોયરૂં, સુરંગ.
गूढमैथुन, पु. કાગડો.
गूढांग, पु. કાચબો.
गूढांघ्रि, पु. સર્પ, સાપ. [થયલો પુત્ર.
गूढोत्पन्न, पु. વ્યભિચારથી ઉત્પન્ન
गूथ, पु. વિષ્ઠા, નરક.
गूर्द्, ग. १. કુદકો મારવો, રમવું.
गूर्द, पु. કુદકો.
गृ, ग. १. છાંટવું, ભીજવવું.
गृज्, } ग. १. ગર્જના કરવી.
गृञ्ज्, }
गृजन्, न. ઝેરથી મારેલા પશુનું માંસ; ગાંજો; ગાજર; સલગમ કાંદો. [શીઆર.
गृत्स, पु. કામદેવ. वि. ચતુર, હુ-
गृधु, पु. કામદેવ. वि. અભિલાષી.
गृध्नु, वि. લોભી, લાલચુ.
गृध्य, न. } અભિલાષ, ઇચ્છા.
गृध्या, स्त्री. }
गृध्र, वि. લોભી. पु. ગીધપક્ષી.
गृध्रराज, पु. જટાયુ પક્ષી.
गृम, न. ઘર. [पु. કુકર, સુકર.
गृष्टि, स्त्री. એક વખત વ્યાયલી ગાય.
गृह, न. ઘર, રહેઠાણ.
गृहकपोत, पु. પાળેલું કબૂતર.
गृहपति, पु. ગૃહસ્થ; મંત્રી.
गृहपाल, पु. ઘરનો રખેવાલ; કુત્તો.
गृहवलिभुज, पु. ચકલી; કાગડો.

गृहमणि, पु. દીવો. [ચાંડિયું.
गृहमाचिका, स्त्री. વાગલું, ચામા-
गृहमेधिन्, पु. ગૃહસ્થ, ઘરનો માલીક.
गृहस्थ, पु. બાલ-બચ્ચાંવાળો પુરૂષ.
गृहा, पु. ઘર. स्त्री. સ્ત્રી, પત્ની.
गृहागत, पु. મેહેમાન, પરોણો.
गृहायनिक, पु. ગૃહસ્થ.
गृहाशया, स्त्री. પાનની વેલ.
गृहाश्मन्, पु. છીપર, શલ્યા.
गृहिणी, स्त्री. ભાર્યા, સ્ત્રી. [માલેક.
गृहिन्, पु. ભરથાર, પતિ; ઘરનો
गृहीत, वि. મેળવેલું; પકડેલું; એકઠું કરેલું; ચોરેલું.
गृहीतव्य, वि. લેવાલાયક.
गृह्या, स्त्री. શહેરની પાસેનું ગામડું.
गेप्, ग. १. કાંપવું, ધ્રુજવું.
गेय, न. ગીત, ગાયન. वि. ગાવાલાયક.
गेष्, ग. १. શોધવું.
गेह, न. ગૃહ, ઘર.
गेहिन्, वि. ગૃહસ્થી.
गै, ग. १. ગાવું.
गैरिक, न. સોનું. उ. ગેરૂ.
गो, पु. આકાશ; ભાગ; કિરણ વ-જ્ર; સ્વર્ગ, હીરો. स्त्री. ગાય; આ-ખ, બાણ, દિશા; વાણી; સરસ્વ-તી; પૃથ્વી. पु. બળદ; સૂર્ય; ચંદ્ર; શર.
गोकर्ण, पु. એક તીર્થ; ગાયના જેવા કાન, ખચર; વેહેંત, ભીવરસ.
गोकिल, } पु. હળ; મુસલ.
गोकील, }
गोकुल, न. ગાયોનું ટોળું. યમુના ન-દી કિનારે આવેલું એક શહેર.
गोकृत, न. છાણ, ગોબર.

गोखा, स्त्री. નખ; ખીલો.
गोगृष्टि, स्त्री. પ્રથમ વ્યાયલી ગાય.
गोगोयुग, न. બળદની જોડ.
गोगोष्ठ, न. ગાય બાંધવાની જગા, ગૌશાળા.
गोग्रंथि, पु. સૂકું છાણ; ગૌશાળા.
गोघ्न, पु. અતિથિ, પરોણો. वि. ગાયને મારનાર. [જગા; દૃષ્ટિમર્યાદા.
गोचर, पु. ઘર; ઢોરના ચારાની
गोचर्मन्, न. ગાયનું ચામડું.
गोछाल, पु. હવેલી.
गोजर, पु. વૃદ્ધ બળદ.
गोडुंब, पु. તરબૂજ, ખરબૂજ.
गोणी, स्त्री. કોથલી; જુનું કપડું.
गोड, पु. બહાર નીકળી આવેલી નાભિવાળું માણસ. [એક મુનિ.
गोतम, पु. ન્યાયશાસ્ત્ર બનાવનાર
गोतमी, स्त्री. ગોતમપત્ની, અહલ્યા.
गोतल्लज, पु. ઉત્તમ બળદ અથવા ગાય.
गोत्र, न. વાડો; વંશ, નામ, સંજ્ઞા; ભીડ; વધારો; જંગલ, ખેતર. રસ્તો; દોલત; છત્રી; ભવિષ્યનું જ્ઞાન, જાત. पु. પર્વત. स्त्री. (त्रा) પૃથ્વી.
गोत्रभृत्, पु. ઇંદ્ર. [રનાર.
गोद, पु. મગજ. वि. ગૌદાન ક
गोदंत, वि. બખતર પહેરેલું न.
गोदारण, न. હળ; કોદાળી. [હરતાલ.
गोदावरी, स्त्री. એક નદી.
गोद्रव, पु. ગોમુત્ર. [અણીવાળુ તીર
गोधन, न. ગાયોનું ટોળું. पु. પહોળી
गोधा, स्त्री. ધનુષ્યથી હાથનું રક્ષણ કરવામાટે પહેરવામાં આવતું ચામડાનું મોજું; મગરમચ્છ.
गोधि, पु. કપાલ, લલાટ; મગરમચ્છ.
गोधु(धू)म, पु. ઘઉં.
गोधु(धू)मचूर्ण, न. ઘઉંનો આટો.
गोधूली, स्त्री. સંધ્યાનો સમય.
गोधेनु, स्त्री. દૂધ આપતી ગાય.
गोध्र, पु. પર્વત.
गोनंदी, स्त्री. સારસ પક્ષીની માદા.
गोनर्द, पु. સારસ પક્ષી.
गोनर्दीय, पु. પાતંજલમુનિ.
गोनस, पु. એક સર્પ; એક મણિ.
गोनाथ, पु. બળદ; ગોવાળ.
गोप, पु. ગોવાલ; રાજા; રક્ષક.
गोपकन्या, स्त्री. ગોવાલની પુત્રી.
गोपति, पु. શિવ; બળદ; સૂર્ય; ઇંદ્ર; રાજા; વરૂણ.
गोपन, न. આચ્છાદન; રક્ષણ; તેજ, ચમક. ગાળો આપવી તે; અદેખાઈ.
गोपा, पु. રક્ષક, ગોવાલ.
गोपानसी, स्त्री. બારોટિયું.
गोपायक, वि. રક્ષણકર્તા.
गोपायित, वि. રક્ષણ કરેલું. [પુત્ર.
गोपाल, पु. ગોવાલ; રાજા; નંદનો
गोपालिका, स्त्री. ગોવાલણી.
गोपिका, स्त्री. ગોપી, ગોવાલણી.
गोपित, वि. રક્ષિત; પાલીત.
गोपी, स्त्री. ગોવાલણી, ગોપી.
गोपीथ, पु. રક્ષણ. न. તીર્થની જગા.
गोपुर, न. મુખ્ય દરવાજો.
गोपुरीष, पु. છાણ.
गोप्रचार, पु. ઘાસ–ચારાની જગા.
गोप्तृ, पु. વિષ્ણુ. वि. રક્ષણકર્તા; સતાડનાર. [पु. દાગ, દાસીપુત્ર.
गोप्य, वि. છૂપાવવાલાયક; રક્ષણયોગ્ય.

गोप्याधि, पु. અનામત રાખેલી રકમ.
गोभुज्, पु. રાજા.
गोभृत्, पु. પર્વત.
गोमतल्लिका, स्त्री. સારી ગાય.
गोमती, स्त्री. ગોમતી નદી.
गोमायु, पु. ગંધર્વ; શિયાલ; દેડકો.
गोमिल, पु. એક મુનિ.
गोमुख, पु. મગરમચ્છ. न. વાંકુ ચુકું બાંધેલું ઘર. स्त्री. (खी) ગૌમુખી.
गोमेद, पु. ગોમેદનામનું રત્ન.
गोमेध, पु. એક યજ્ઞ.
गोरण, न. ઉદ્યમ.
गोरच, न. કેશર; કંકુ.
गोरस, उ. દૂધ, દહીં અને છાસ.
गोराटी, स्त्री. શારિકા, મેના.
गोरुत, न. બે ગાઉ.
गोरोच, न. હરતાળ.
गोरोचना, स्त्री. ગાયના માથામાંથી નીકળતી પીળી ચીજ.
गोर्द, पु. મગજ. [ધવાનો પુત્ર.
गोल, पु. ગોળ, O, ચક્ર, કુંડાળું; વિ-
गोला, स्त्री. લાકડાનો દડો, શાહી; સખી, દુર્ગા; ગોદાવરી નદી.
गोवर्धन, पु. ગોવર્ધન પર્વત.
गोवर्धनधर, पु. કૃષ્ણ.
गोवशा, स्त्री. વાંઝણી ગાય.
गोवासन, वि. બળદના ચામડાથી
गोविंद, पु. શ્રીકૃષ્ણ. [ઢાંકેલું.
गोशकृत्, न. છાણ.
गोशीर्ष, उ. એક જાતનું ચંદન.
गोष्ठ, न. ગોશાલા, ગાય બાંધવાનું
गोष्ठश्व, वि. નિંદક.ઠિકાણું. पु. સભા.
गोष्ठी, स्त्री. સભા, મંડળી; નાટકવિદ્યા
गोष्पद, न. ગાયનું પગ; જમીન ઉપર પડેલું ગાયના પગનું ચિહ્ન.
गोस, पु. પ્રભાત; ગ્રીષ્મ કાલ.
गोसंख्य, पु. ગોવાળ. [રની માળા.
गोस्तन, पु. ગાયના આંચળ; ૪ સ-
गोस्तना,-नी, स्त्री. દ્રાખનો ઝુમખો.
गोह, पु. ઘર; છુપાવાની જગા
गोहत्या, स्त्री. ગૌવધ.
गोहित, वि. ગાય પાળનાર.
गोहिर, न. પગની એડી.
गौ, पु. ગાય, બળદ.
गौंजिक, पु. સોની.
गौड, पु. એક દેશ. [રમ દારૂ (Rum)
गौडिक, वि. ગોળનું. पु. શેરડી. न.
गौडी, स्त्री. ગોળ-ગુડનો દારૂ.
गौण, वि. અપ્રધાન, ઉતરતું.
गौतम, पु. એક મુનિ.
गौतमी, स्त्री. પાર્વતી; રાક્ષસી, ગોદાવરી નદી, કૃપી, દ્રોણાચાર્યની પત્ની.
गौधूमीन, न. ઘઉં ઉગે એવું ખેતર.
गौर, न. પદ્મકેશર, કેશર, સોનું. पु. સફેદ રંગ, સફેદ રાઈ, રાતો રંગ; ચન્દ્ર; પાડો. वि. સફેદ, સ્વચ્છ, સુંદર. [દતી; પ્રભાવ.
गौरव, न. ભારેબોજ, પ્રતિષ્ઠા, ચ-
गौरवित्, वि. ગુરુતર, મોહ.
गौरसर्षप, पु. સફેદ સરસવ-રાઈ.
गौरिका, स्त्री. આઠ વર્ષની કુમારી કન્યા. [ડનો ભ્રૂકો.
गौरिल, पु. સફેદ સરસવ, લોખ
गौरी, स्त्री. પાર્વતી; આઠ વર્ષની કન્યા; પૃથ્વી; હળદ; ગોરોચન; મલ્લિકાનું ઝાડ, તુલસી, વાચા

गैरीज, पु. कार्तिकस्वामि. न. अभ्रख. [भोग करनार.
गौरुतल्पिक, पु. गुरुपत्नी साथे सं-
गौल्य, न. शीरो.
गौष्ठीन, न. जुनी गौशाळा.
ग्ना, स्त्री. स्त्री.
ग्मा, स्त्री. पृथ्वी.
ग्रथित, वि. गांठेलुं, बांधेलुं.
ग्रंथ, पु. ग्रंथन; दोलत; पुस्तक; ३२ अक्षरनो श्लोक. [खनार.
ग्रंथकार, पु. लेखक; पुस्तक ल-
ग्रंथन, न. गांठवुं ते; लखवुं ते.
ग्रंथि, पु. गांठ; वांस अथवा बरुनो साधो; शरीरना अवयवनो सांधो.
ग्रंथिक, पु. दैवज्ञ, जोशी.
ग्रंथित, वि. गांठेलुं; बांधेलु.
ग्रंथिमूल, न. लसणु.
ग्रंथिमत्, वि. गांठवाळुं.
ग्रस्, ग. १. खाई जवुं, ओगाळी जवुं.
ग्रसन, न. भक्षणु; सूर्य अने चंद्रनु ग्रहणु.
ग्रसिष्णु, वि. भक्षक. पु. परमात्मा.
ग्रस्त, वि. खाधेलु; पकडेलुं, घेरेलु.
ग्रह्, ग. ९. पकडवुं; घेरवुं; धारवुं, मानवुं.
ग्रह, पु. सूर्यादि नवग्रह; पकडवुं; चोरवुं ते, मगरमच्छ; मेहेरबानी; [धर.
ग्रहक, पु. केदी.
ग्रहण, न. स्वीकार; आदर, हाथ; ग्रहणु; केदी; ध्यान; कबूलात.
ग्रहणी, स्त्री. अतीसार रोग.
ग्रहणीहर, न. लवंग.
ग्रहचिंतक, पु. जोशी.
ग्रहनायक, पु. सूर्य; शनि.
ग्रहनेमि, पु. चंद्र.
ग्रहपति, पु. सूर्य; चंद्र.
ग्रहराज, पु. सूर्य; चंद्र; बृहस्पति.
ग्रहामय, पु. मर्छानो रोग, फेफरु.
ग्रहीतव्य, वि. लेवालायक.
ग्रहीतृ, वि. ग्राहक, लेनार; करजदार.
ग्राम, पु. गाम; समूह; स्वरभेद.
ग्रामकुमार, पु. गामडीआनो छोकरो.
ग्रामकूट, पु. शूद्रवर्णु.
ग्रामचर्या, स्त्री. स्त्रीसंग.
ग्रामणी, पु. गामनो पटेल; हजाम; विष्णु. स्त्री. छिनाल स्त्री.
ग्रामतक्ष, पु. गामनो सुतार.
ग्राममुख, न. हाट, बजार.
ग्राममृग, पु. श्वान, कुत्रो.
ग्रामयुद्ध, न. हुलड, दंगो.
ग्रामसिंह, पु. कुत्रो.
ग्रामस्थ, वि. गामडीओ.
ग्रामहासक, पु. बनेवी.
ग्रामाधान, न. मृगया, शिकार.
ग्रामीण, वि. असभ्य; गामडामां उत्पन्न थयलुं. पु. गामडीओ; कुत्रो; कागडो; डुक्कर.
ग्रामीय, वि. गामडीओ.
ग्राम्य, वि. गामडानुं पाळेलुं; असभ्य. न. स्त्रीसंग.
ग्राम्या, स्त्री. काळी गळीनुं झाड.
ग्रावन, वि. सखत. पु. खडक; पर्वत.
ग्रास, पु. कोळियो; पोशाक.
ग्रासाच्छादन, न. अन्नवस्त्र.
ग्राह, पु. पकडवुं; मगरमच्छ, केदी; रोग; बाळक. [वि. लेनार.
ग्राहक, पु. खरीददार; शिकारी पक्षी.

ग्राहिन्, वि. લેનાર. [ક્ષીસ.
ग्राह्य, वि. લેવાલાયક. न. ભેટ, બ-
ग्रीवा, स्त्री. ગરદન. [નવાળું.
ग्रीविन्, पु. ઉંટ. वि. લાંબી ગરદ-
ग्रीष्म, वि. ગરમ. पु. ગરમીની ઋતુ.
ग्रीष्मी, स्त्री. માલતીનું ઝાડ.
ग्रुच्, ग. १. ચોરવું.
ग्रैव, } न. હાર, માલા; હાથીના
ग्रैवय, } ગળાની સાંકળ.
ग्रैष्म्य, वि. ગરમીસંબધી.
ग्लपित, वि. થાકેલું.
ग्लस्, ग. १. ખાવું.
ग्लस्त, वि. ખાધેલું.
ग्लह्, १, १०. જુગાર રમવો.
ग्लह, पु. જુગાર.
ग्लान, वि. રોગી. [સુસ્તી.
ग्लानि, स्त्री. રોગ; નિંદા; અપવાદ;
ग्लास्नु, वि. થાકેલું; રોગી.
ग्लुंच्, ग. १. ચોરવું.
ग्लेपन, न. નમ્રતા.
ग्लेव्, ग. १. ચાકરી કરવી.
ग्लेप्, ग. १. શોધવું.
ग्लौ, पु. ચંદ્ર; કપૂર; પૃથ્વી.
ग्लौत्, वि. થાકેલું; રોગી.

## घ.

घ, ચોથો વ્યંજન.
घ, पु. ઘટ, ઘંટા. [શેરનું વજન.
घट, पु. કલશ, ઘડો, કુંભરાશિ; ૩૨
घटक, पु. ફૂલવગર ફલ આવનારી
वनस्पति; પુરોહિત. [એક પંડિત.
घटकर्पर, पु. ભોજની દરબારનો
घटना, स्त्री. પ્રયત્ન, ઉદ્યોગ.
घटयोनी, पु. અગસ્ત્યમુનિ.

घट्टा, स्त्री. સભા.
घटिक, न. કેડ. पु. ભીસ્તી.
घटिका, स्त्री. ૨૪ મિનિટ, ઘડી;
ઘોરો, પાણી ભરવાનું વાસણ.
घटोत्कच, पु. હિડિંબા રાક્ષસીથી
ઉત્પન્ન થયલો ભીમનો પુત્ર.
घट्ट, पु. ઘાટ, કીનારો.
घंटापथ, पु. રાજમાર્ગ, મોટો રસ્તો.
घंटिका, स्त्री. ઘટા. [રમી.
घंटु, पु. હાથીના ગળાની ઘંટા; ગ-
घंड, पु. ભ્રમર, ભમરો.
घन, न. કાંસાનું વાજું. पु. વાદળ;
વન૦ નાગરમોથ; ગદા; કફ; ઘ-
ન; અભ્રક. वि. કઠણ, જડ.
घनत्व, न. દૃઢત્વ, મજબૂતી.
घनध्वनि, पु. વાદળની ગર્જના. वि.
घननाभि, पु. ધૂમાડો. [ગર્જનાર.
घनपद्वी, स्त्री. આકાશ. [પાણી.
घनरस, पु. કપૂર; સત્વ, સાર. न.
घनवर्त्मन्, न. આકાશ [રામ; કૃષ્ણ.
घनश्याम, वि. કાળું, મેઘવર્ણું. पु.
घनसार, पु. પારો; કપૂર. न. પાણી.
घनाकर, पु. વર્ષાઋતુ.
घनाघन, पु. ઇંદ્ર; મદોન્મત્ત હાથી;
વૃષ્ટિ કરનાર વાદળ. वि. કઠણ,
હિંગક. स्त्री. (ना) કાકમાચી.
घनात्यय, } पु. શરદ ઋતુ.
घनांत, }
घनामय, पु. ખજુરનું ઝાડ.
घनीकृत, वि. ઘટ્ટ કરેલું.
घनोपल, पु. લીલું, ભીનું.
घनौघ, पु. વાદળાંઓનો સમુદાય.

घर्घर, पु. પહાડી રસ્તો; દરવાજો; ઘુવડ, હાસ્ય; ઘોઘરો અવાજ. स्त्री. (रा) ઘુઘરી.
घर्म, पु. ધામ, પરસેવો; તડકો, ઉષ્ણ- [તા. वि. ગરમ.
घर्मद्युति, पु. સૂર્ય.
घर्ष, पु. ઘસવું તે, ઘર્ષણ.
घर्षक, वि. ઘસનાર.
घर्षण, न. ઘસવું તે. स्त्री. (णी) [હળદ.
घल, न. છાસ.
घसि, पु. અન્ન, અનાજ.
घस्मर, वि. ખાધરો. [હિંસક.
घस्र, पु. દિવસ. न. કેશર. वि.
घाट, पु. ગરદનનું પાછલું હાડકું.
घात, पु. વધ; બાણ; જખમ; ગુ- [ણાકાર.
घातक, वि. મારનાર
घातव्य, वि. મારવાલાયક.
घातिन्, वि. ઘાત કરનાર.
घात्य, वि. મારવાલાયક.
घास, पु. અનાજ; ઘાસ.
घासि, पु. અગ્નિ; ઘાસ.
घु, ग. १. અવાજ કરવો.
घु, पु. કબૂતરનો અવાજ.
घुट्, ग. ६. પ્રતિબંધ કરવું; મારવું.
घुट, घुटि, } पु. પગની ઘુટી.
घुण, पु. લાકડાનો કીડો.
घुट, पु. પગની ઘુટી.
घुड, पु. ભમરો.
घुर्घुर, पु. નાદ, વાળો.
घुष्ट, वि. ઘોષિત, જાહેર કરેલું.
घुष्ट्र, पु. રથ, ગાડી.
घुसृण, न. કેશર.
घूर्ण, पु. ભ્રમણ, ભમવું તે.
घूर्णन, न. ભ્રમણ, ફરવું તે.
घूर्णित, वि. ભ્રમિત.
घृणा, स्त्री. કરૂણારસ, દયા; નિંદા.
घृणि, पु. કિરણ, સૂર્ય; પાણી.
घृणिन्, वि. દયાળુ; નિંદક.
घृत, न. ઘી; પાણી. वि. પ્રકાશિત.
घृताची, स्त्री. એક અપ્સરાનું નામ.
घृष्ट, वि. કુટેલું; ઘસેલું. [સ્પર્ધા.
घृष्टि, स्त्री. વાગાડી કદ; ઘર્ષણ;
घोट, घोटक, } पु. ઘોડો. स्त्री. (की) ઘોડી.
घोणा, स्त्री. નાક, ઘોડાનું નાક.
घोणिन्, पु. શૂકર, ડુકર.
घोंटा, स्त्री. સોપારીનું ઝાડ.
घोनस, पु. મોટો સાપ.
घोर, न. ઝેર. पु. શિવ. वि. ભયાનક.
घोरतर, वि. અતિ ભયંકર.
घोरदर्शन, पु. ઘુવડપક્ષી. वि.
घोररासन, पु. શિયાળ. [ભયાનક.
घोरा, स्त्री. રાત, નિશા.
घोल, न. મઠો, છાસ.
घोष, पु. ગોવાળ; ધ્વનિ.
घोषक, पु. થાળી પીટનાર.
घोषयित्नु, पु. બ્રાહ્મણ; કોયલ; ભાટ.
घौर, न. ભયંકર, ક્રૂર.
घ्रा, ग. १. સુંઘવું; સુગન કરવું
घ्राण, वि. સુંઘેલું. उ. સુગંધ, નાક.
घ्रात, वि. સુંઘેલું.
घ्राति, स्त्री. નાક; સુંઘવું તે.
घ्रेय, न. સુગંધ.

## ङ.

ङ, પાંચમો વ્યંજન. આ અક્ષરથી શબ્દ શરૂ થતો નથી.

ट, पु. શિવ; ભૈરવ; ઇચ્છા.
ड्ड, ग. १. અવાજ કરવો.

## च.

च, છઠ્ઠો વ્યંજન.
च, अ. પાદપૂરણ; અવધારણ; હેતુ, સમુચ્ચયદર્શક. पु. કાચબો; ચંદ્ર, શિવ, ચોર. वि. બીજવગરનું.
चकासित, वि. પ્રકાશિત. [દુર્જન.
चकित, वि. કંપિત; ભયભિત. न. [ભય.
चक्कस, पु. વાંકાઈ.
चक्र, न. સમૂહ, સૈન્ય, રાષ્ટ્ર, દેશ, ગાડીનું પૈડું; વિષ્ણુનું હથિયાર.
चक्रधर, पु. વિષ્ણુ; સર્પ, મદારી.
चक्रपाणि, पु. વિષ્ણુ.
चक्रपाद, पु. રથ; હાથી.
चक्रपाल, पु. હાકેમ, ચક્ર; દૃષ્ટિમર્યાદા.
चक्रवालधि, पु. કુત્રો.
चक्रभृत्, पु. વિષ્ણુ, ચક્રધર.
चक्रमेदिनी, स्त्री. નિશા, રાત.
चक्रमुख, चक्ररद, } पु. શૂકર, ડૂકર.
चक्रवर्तिन्, पु. સાર્વભૌમ, શેહેનશાહ.
चक्रवाक, पु. ચક્રવાક પક્ષી.
चक्रवात, पु. વંટોળીઓ, ઝંઝાવાત તોફાન [વૃદ્ધિ વ્યાજ.
चक्रवृद्धि, स्त्री. વ્યાજનુંવ્યાજ, ચક્ર-
चक्रश्रेणी, स्त्री. વન० મેંઢશૃંગી
चक्रा, स्त्री. વન० નાગરમોથ.
चक्रांकी, स्त्री. હંસી, હંસની માદા.
चक्राट, पु. સાપ પકડનાર, લુચ્ચો, સોનામોહોર. [ફાન થતું તે.
चक्रावर्त, पु. ચક્રના આકારમાં તો
चक्रि, पु. કર્તા.
चक्रिका, स्त्री. જાંઘ, ખોળો; સાકર.
चक्रिन्, पु. વિષ્ણુ; કુંભાર, ચક્રવાકપક્ષી, સર્પ; ઘાંચી, શેહેનશાહ; ગધેડો, કાગડો, જાદુગર.
चक्ष्, ग. २. જોવું; બોલવું.
चक्षण, न. કથન, નીશો કરનારે [ખાવાની ચીજો.
चक्षन्, न. આંખ.
चक्षस्, पु. બૃહસ્પતિ; ગુરુ.
चक्षु, उ. આંખ. [કાશ.
चक्षुस्, वि. જોવું. न. આંખ, પ્ર-
चक्षुपथ, पु. દૃષ્ટિમર્યાદા.
चक्षुश्रवस्, पु. સર્પ.
चक्षुष्मत्, वि. જોનાર, જોતો હવો
चक्षुष्य, पु. સુરમો. वि. સુંદર. स्त्री. (ष्या) વહાલી સ્ત્રી.
चचुर, पु. ઝાડ, ઝાડી.
चंग, वि. સુંદર, કુશળ, તંદુરસ્ત.
चंगिमन्, पु. સુંદરતા.
चंच, पु. ટોપલી.
चचरी, स्त्री. ભમરી. [આશક.
चंचल, वि. અસ્થિર. पु. પવન;
चंचला, स्त्री. લક્ષ્મી; વિજળી
चंचा, स्त्री. સાઠડી, આસન, ઘાસનું બનાવેલું માણસનું પુતળું.
चंचु,-चू, स्त्री. ચાંચ.
चंचुभृत्,-मत्, पु. પક્ષી.
चटक, पु. ચકલો
चटका, चटिका, स्त्री. ચકલી.
चटु, पु. પેટ. उ. મીઠા શબ્દો; ખુશામત. [(ला) વિજળી.
चटुल, वि. ચપળ; સુંદર. स्त्री.
चण, ग. १. અવાજ કરવો, જવું.
चणक, पु. ચાણક્ય મુનિ ચણા.

चड, वि क्रूर, क्रोधी ગરમ पु राक्षस આમલીનુ ઝાડ न ગરમી, ક્રોધ
चडा,-डी, स्त्री દુર્ગા, ચડીદેવી
चडाल, पु ચડાલ, હલકી જાત, બ્રાહ્મણીને શૂદ્રથી ઉત્પન્ન થયની
चडाशु पु સૂર્ય [સતતી वि પાપી
चडु, पु ઉદર નાનો વાદરો
चतुर, वि નિપુણ, હુશીઆર સુદર पु ગાનમસુરીઓ, ગોળ તકીઓ હાથી બાધવાની જગા
चतुरग न ચોપગ શેતરજ હાથી, રથ, ઘોડેસ્વાર અને પાયદલ હોય એવી સેના [આગળીઓનુ માપ
चतुरगुल, न ચાર આગળીઓ ચાર
चतुरस्त्र, वि ચાર ખૂણાવાળુ
चतुरानत, पु બ્રહ્મા
चतुराश्रम, न ચાર આશ્રમ જેવા કે –ગૃહસ્થ, વાનપ્રસ્થ, ભિક્ષુ અને
चतुर्थ, वि ચોથુ [સન્યાસ
चतुर्दत, पु ઐરાવત હાથી
चतुर्दश, वि १४, ચૌદની સખ્યા
चतुर्दिश अ ચારે બાજુ
चतुर्धा, अ ચાર પ્રકારે
चतुर्नवति, वि ૯૪ ની સખ્યા
चतुर्वर्ग, पु મનુષ્યના ચાર પુરૂષાર્થ —ધર્મ અર્થ, કામ અને મોક્ષ
चतुर्वर्ण पु ચારે વર્ણ એટલે— બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય અને શૂદ્ર
चतुर्विध, वि ચાર રીતનુ
चत्वाल, पु ગર્ભસ્થાન
चदिर, पु ચદ્ર કપૂર હાથી સર્પ
चन, अ નહીં, ના નકારવાચ
चदू, ग १ પ્રકાશવુ [છલી
चदक, पु ચદ્ર, એક જાતની માછલી
चदन, उ સુખડ
चदिर, पु ચદ્ર હાથી
चद्र, पु ચદ્ર સોમરસ સોનુ કપૂર મોરપખમા ની આખ પાણી स्त्री (द्रा) નાની એલચી ચદરવો ચાદની [નખ, ચાદ
चद्रक, पु ચદ્ર મોરપખની આખ,
चद्रकला, स्त्री ચદ્રની કળા
चद्रकात, पु ચદ્રકાતમણિ स्त्री (ता) રાત્રિ રાત ચદ્રની પત્ની,
चद्रकिन्, पु મોર [ચાદની
चद्रगुप्त, पु મગધ દેશનો રાજા
चद्रचूड, पु શિવ
चद्रनामन् पु કપૂર
चद्रमस, पु ચદ્ર
चद्रमह, पु કુત્રો
चद्रमास, पु તરવાર
चद्रमूर्ति, न રૂપુ
चद्रशेखर पु શિવ
चद्रसभवा, स्त्री નાની એલચી
चद्रात्मज पु બુધ
चद्रिका, स्त्री ચાદની, નાની એલચી
चपट, पु હથેલી [ચદ્રભાગા નદી
चपल, पु માછની પારો, ક્ષયરોગ, ચાતકપક્ષી वि ચપળ ચચળ
चपेट, पु હથેળી [ચપળ
चपटिका, स्त्री ખુલા હાથથી માર
चम् ग १ પીવુ ખાવુ [વુ તે
चमत्कार, पु વિસ્મય અજાયબી
चमत्कारिन्, वि અજાયબીભરેલુ
चमर, पु એક હરણ उ ચમરી

चमरिक, पु. કોવિદાર વૃક્ષ.
चमस, उ. સોમરસ પીવાનું વાસણ.
चमू, स्त्री. સૈન્ય, લશ્કર; ૧૨૯ હાથી, ૧૨૯ રથ, ૨૧૮૭ ઘોડા અને ૩૬૧૫ પાયદળવાળી સેના.
चमूरु, पु. હરણની એક જાત.
चंप्, ग. १०. જવું.
चंपक, न. કેળનું ઝાડ; ચંપાનું ઝાડ.
चंपकमाला, स्त्री. સ્ત્રીઓને પહેરવાની માલા; ચંપાના ફૂલની માલા; એક છંદ.
चंपू, स्त्री. ગદ્યપદ્યવાળું પુસ્તક.
चय, पु. ઢગલો; સમૂહ; બેઠક.
चर्, ग. १. ચાલવું; જવું; કરવું.
चर, पु. જાસૂસ; ખંજનપક્ષી; ચમરી; મંગળગ્રહ. [ટકતો ભીખારી.
चरक, पु. એક મુનિ; જાસૂસ; ભ-
चरट, पु. ખંજનપક્ષી.
चरण, पु. પાયદળ; કિરણ. उ. પગ, ઝાડનું મૂલ; ચોથો ભાગ.
चरणग्रंथि, स्त्री. ઘુંટી. [જોડા.
चरणदासी, स्त्री. સ્ત્રી; પાદુકા, ખડા;
चरणन्यास, पु. પગલું.
चरणप, पु. ઝાડ, વૃક્ષ.
चराचर, न. જગત; સ્વર્ગ; આકાશ. वि. જંગમ, એક ઠેકાણેથી બીજે ઠેકાણે લઈ જવાય એવી
चरि, पु. પશુ, જનાવર. [ચીજ.
चरित, वि. ભટકેલું; કરેલું; મેળવેલું. न. ચરિત્ર, ઉપાખ્યાન, કુદરત.
चरित्र, न. સ્વભાવ; આચરણ; પગ. स्त्री. (त्रा) આંબલીનું ઝાડ.
चरिष्णु, वि. જંગમ; ચપલ.
चरी, स्त्री. યુવતી, જુવાન સ્ત્રી.
चरु, पु. યજ્ઞમાં હોમવાના પદાર્થ.
चर्च्, ग. १०. વાંચવું. ग. ६. દુ'ખ દેવું. [ઉત્સવ.
चर्चरि, स्त्री. એક છંદ; ચાપલૂસી;
चर्चा, स्त्री. દુર્ગા; મનન; વિચાર.
चर्चित, वि. સુગંધી કરેલું; ઇચ્છેલું.
चर्तन, न. ટાંચણી.
चर्त्य, वि. મારવાલાયક.
चर्पट, पु. ઉઘાડેલો હાથ.
चर्भट, पु. કુમલી કાકડી. [કડી.
चर्भटी, स्त्री. આનંદનો અવાજ; કા-
चर्म, न. ઢાલ; ચામડી. [ઢાલ.
चर्मन्, न. ચામડી; ચામડું; ત્વચા;
चर्मकार, पु. ચમાર, મોચી.
चर्मकील, न. મસો. [વાગલું.
चर्मचटिका, स्त्री. ચામાચીડિયું,
चर्मज, न. લોહી.
चर्मदंड, पु. ચાબુક.
चर्मदूषिका, स्त्री. દાધર; કોઢ.
चर्मपत्रा, स्त्री. વાગલું.
चर्मपादुका, स्त्री. ચામડાના જોડા.
चर्मप्रसेवक, पु. ધમણ.
चर्ममुंडा, स्त्री. પાર્વતી.
चर्मयष्टि, स्त्री. ચાબુક.
चर्मर, पु. ચમાર, મોચી.
चर्मिन, वि. ચામડાનું; ઢાલથી સજ્જિત. पु. ઢાલથી હથિયારબંધ થયલો યોદ્ધો.
चर्य, वि. આચરણીય. स्त्री. (र्या) ગમન; આચરણ; વ્યવહાર; સ્વભા-
चर्व्, ग. १, १०. ચાવવું. [વ; ચરિત્ર.
चर्वण, न. ચાવવું તે; ચાખવું તે.

चर्वित, वि. ચાવેલું; ચાખેલું.
चर्व्य,वि.ખાવાલાયક.न.કઠણ ખોરાક.
चल्, ग. १. ધ્રુજવું; જવું.
चल,वि.જંગલ,ગુચવાયલું. पु. પારો;
चलचंचु, पु. ચકોર પક્ષી. [પવન.
चलाचल, वि. સ્થાવર અને જંગમ.
चलु,-क, पु. પાણીનો ગોટ.
चपक, उ. દારૂ પીવાનું વાસણ; મદ્ય.
चपति, पु. ભક્ષણ, ખાવું તે; વધ;
પડતી. [ગોલ લાકડાની કડી
चपाल, पु. યજ્ઞના થાંભલા ઉપરની
चांग, पु. દાંતની સફેદી.
चाट, पु. લુચ્ચો.
चाटकैर, पु. ચકલીતું બચ્ચુ.
चाटु,उ.ચાપલૂસી, વખાણનો શબ્દ.
चाटुकार, वि. ચાપલૂસીખોર, વ-
ખાણ કરનાર.
चाटुपटु, पु. ભાંડ, ભવૈયો.
चाणकीन, वि.ચણા ઉત્પન્ન થાય એ-
વું. ( ખેતર. )
चाणक्य, पु. ચાણાક્ય મુનિ.
चाणूर, पु. કંસનો એક પેહેલવાન.
चांड, न. બલાત્કાર.
चांडाल, पु. ચંડાલ, હલકી જાત.
चातक, पु. ચાતક પક્ષી, બપૈયો.
चातुर, वि. ચારનું; હુશીઆર, ચ-
તુર. न. ચાર પૈડાની ગાડી.
चातुरिक, पु. સારથી, ગાડીવાળો.
चातुरी, स्त्री. હુશીઆરી. [દરતા.
चातुर्य, न. હુશીઆરી, ચતુરાઈ; સું-
चातुर्वर्ण्य, न. બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિ, વૈશ્ય
અને શૂદ્ર એ ચારે વર્ણો.
चातुर्विध्य, न. ચાર જાત.

चात्वाल, पु. અગ્નિહોત્રનો કુંડ.
चांद्र, न. ચાંદ્રાયણવ્રત; આદ્રુ. पु.
ચંદ્રકાંતમણિ; અજવાળિયું પ-
ખવાડીઉં वि. ચંદ્રસંબંધી.
चांद्रमस, वि. ચંદ્રનું. न. મૃગશિર
चांद्राख्य, न. આદ્રુ. [નક્ષત્ર.
चाप, पु. ધનુષ્ય; ઇંદ્ર ધનુષ્ય, વરસા-
દની કમાન.
चापल, } न. ચપળતા, હુશીઆ-
चापल्य, } રી; બાહાદુરી.
चामर, उ. ચમરી.
चामरिन्, पु. ઘોડો.
चामीकर, न. સોનું; ધતૂરાનું ઝાડ.
चामुंडा, स्त्री. દુર્ગાદેવી.
चाम्पेयक, न. કેશર.
चाम्य, न. અનાજ.
चार, न. બનાવટી ઝેર. पु. જવું
તે; ગતિ; કેદખાનું; જાસૂસ.
चारचक्षुस्,न. જાસૂસપણું. पु. રાજા.
चारण, पु. જાસૂસ; વેરાગી; ગાનાર.
चारपथ, पु. બે રસ્તા મળતા હોય
चारभटी, स्त्री. હીમત. [એવી જગા.
चारिका, स्त्री. દાસી. [સદ્‌વૃત્તિ.
चारित्र, न. ચાલ ચલણ, આચરણ;
चारु,वि.સુંદર.पु.બૃહસ્પતિ.न. કેશર.
चारुधारा, स्त्री. શચી, ઇંદ્રની પત્ની.
चारुलोचना, स्त्री. સુંદર આંખોવાળી
चारुशिला, स्त्री. રત્ન, ઝવેર. [સ્ત્રી.
चार्म, वि. ચામડાનું.
चार्वाक, पु. એક વિદ્વાન શિષ્યક.
चार्वी, स्त्री. કુબેરની સ્ત્રી; ચાંદની;
બુદ્ધિ; શોભા; ચલક, તેજ.
चाल, पु. છજ્જુ.

चालक, पु. મદમત્ત હાથી.
चाष (स), पु. ચાષ–નીલકંઠપક્ષી.
चि, ग. ५. એકઠું કરવું; મેળવવું; શોધવું.
चिकित, वि. જાણેલું.
चिकित्सक, पु. વૈદ.
चिकित्सा, स्त्री. વૈદશાસ્ત્ર, દવા.
चिकिन, वि. ચપટા નાકવાળો.
चिकिल, पु. કાદવ, કીચડ. [મરજી.
चिकीर्षा, स्त्री.(ક્રમ) કરવાની ઇચ્છા–
चिकीर्षित, वि. વાંચ્છિત, ઇચ્છિત. न. આશય, હેતુ.
चिकुर, पु. માથાના વાળ; કસ્તૂરીઓ ઉંદર; પર્વત;સર્પ. वि. ચપળ.
चिक्क्, ग. १०. દુઃખ દેવું.
चिक्कण, वि. ચીકણું; લીસું. पु. સોપારીનું ઝાડ. न. સોપારી.
चिक्कणा(णी), स्त्री. સોપારી.
चिक्कस, पु. જવનો લોટ.
चिक्किर, पु. ઉંદર.
चिक्लिद, न. ભીનાસ. पु. ચંદ્ર.
चिखल, पु. કાદવ.
चिंचा,स्त्री.આંબલી અથવા તેનું ઝાડ.
चित्, ग. १, १०. જોવું; જાણવું; ઇચ્છવું; દેખાવું.
चित्, स्त्री. વિચાર, બુદ્ધિ; મન.
चित, वि. એકઠું કરેલું; ઢાંકેલું.
चिता, स्त्री. ચિતા, ચેહ; ઢગલો.
चित्कार, पु. બુમ, અવાજ.
चित्त, न. ઇચ્છા; હેતુ; મન, અંતઃકરણ. वि. દેખીતું; ઇચ્છેલું.
चित्तजन्मन्, पु.કામદેવ, સ્નેહ; માયા.
चित्तनाश, पु. અવિશ્વાસ.
चित्तवेदना, स्त्री. આતુરતા.
चित्ति, स्त्री. કીર્તિ.
चित्य, वि. બાંધેલું; રચેલું. न. સ્મશાન, મસાણ.
चित्र, न. ચિત્ર, છબી; આકાશ, ડાઘ, કોઢના ડાઘ; કાબરચિત્રો રંગ. पु. યમરાજા; અશોકનું ઝાડ वि. કાબરચિત્રું; ચળકતું. [ચિત્રક ઝાડ.
चित्रक, न. તિલક. पु. ચિતારો; વાઘ,
चित्रकंठ, पु. કપોત, કબૂતર.
चित्रकाय, पु. વાઘ; ચિત્તો.
चित्रकूट, पु. એક પર્વત.
चित्रगुप्त, पु. યમરાજાનો કારભારી.
चित्रदंडक, पु. કપાસનું ઝાડ.
चित्रपुंख, पु. બાણ, તીર.
चित्रफलक, न. ચિત્ર કાઢવાનું પાટિયું.
चित्रभानु, पु. સૂર્ય, અગ્નિ, શિવ, ભૈરવ, આકડાનું ઝાડ.
चित्रभूत, वि. ચિત્રેલું.
चित्रमृग, पु. કાબરચિત્રું હરણ.
चित्रमेखल, पु. મયુર, મોર.
चित्ररथ, पु. એક ગંધર્વ; સૂર્ય.
चित्रल, पु. કાબરચિત્રો રંગ.
चित्रलेखा,स्त्री.ચિત્ર;ઓખાની સખી.
चित्रवाज, पु. કુકડો.
चित्रविचित्र, वि. રંગબેરંગી.
चित्रशिखण्डिन्, पु. સપ્તઋષિ–મરીચિ, અંગિરા, અત્રિ, પુલસ્ત્ય, પુલહ, ક્રતુ અને વસિષ્ઠ.
चित्रश्री, स्त्री. અદ્‌ભુત સુંદરતા.
चित्रा, स्त्री. ચિત્રા નક્ષત્ર; સર્પ, વન૰ ઉંદરકીણી. [અર્જુન, સર્પ.
चित्रांग, न. હિંગળો; હરતાળ. पु.
चित्रांगद, पु. એક રાજા.
चित्रांगदा, स्त्री. અર્જુનની સ્ત્રી, બભ્રુવાહનની મા.

चित्रेश, पु. ચદ્ર. [જાયબજેવી વાર્તા.
चित्रोक्ति, स्त्री. આકાશવાણી, અ-
चितामास,पु. અંતરાત્મા,પરમાત્મા.
चिंत, ग. १०. વિચારવુ; ચિંતવવું.
चिंतन, न. વિચાર; શોચના.
चिंतनीय, वि. શોચવાલાયક.
चिंता, स्त्री. ચિંતા, ફીકર; આતુરતા.
चिंतापर, वि. વિચારવત
चिंतामणि, पु. બ્રહ્મા; મનગમતી ચીજ મળે એવું મણિ.
चिंतित, वि. વિચારેલું. न. વિચાર.
चिंतिति, स्त्री. ચિંતા, ફીકર.
चिंत्य, वि. વિચારવાલાયક.
चिंतिडी, स्त्री. આંબલીનુ ઝાડ.
चिपट, पु. ફૂટેલા ચોખા, પવા.
चिपिट, वि. ચપટા નાકવાળુ.
चिपीटक, पु. પવા.
चिवु(बु)क, न. હડપચી.
चिमि(क), पु. પોપટ.
चिर,वि. લાંબુ,જાનું, न. લાંબો વખત.
चिरजीविन्, वि. દીર્ઘાયુ. पु. વિષ્ણુ, કાગડો.
चिरंजीव, वि. દીર્ઘાયુ. पु. કામદેવ
चिरत्न, चिरन्तन, वि. પુરાતન, જાનું.
चिरमेहिन्, पु. ગધેડો
चिरराग्र, न. લાંબી રાત.
चिरात, पु. ગરૂડ.[જીવનાર. पु. દેવ.
चिरायुस्, वि. દીર્ઘાયુ, લાંબો વખત
चिरंटी, स्त्री. પરણ્યા પછી ઉમરમાં આવેલી પણ બાપને ઘેર રહેલી પુત્રી; સ્રી, બાયડી.
चिल्, ग. ६. કપડાં પહેરવાં.
चिलमि(मी)लिका, स्त्री. માલા, હાર; વિજળી. [આંખવાળુ.
चिल्ल, पु. સમળી. वि. સુજેલી
चिल्लाभ, पु. ખીસાકાતરૂ.
चिल्ली, स्त्री. ઝીગુર,એક ઝીણું પ્રાણી.
चिवि, पु. હડપચી.
चिह्, ग. १०. નિશાની કરવી.
चिह्न, न. નિશાની; ડાઘ; ધ્વજા.
चिह्नित, वि. નિશાની કરેલુ; જાણેલું.
चिक्, ग. १, १०. સહન કરવું; અ-ડકવું. [ગધેડાનો શબ્દ.
चीत्कार, पु. બૂમ, હાથી અથવા
चीन, पु. ચીનદેશ; એક જાતનું હ-રણ; કપડું, દોરો. न. ધ્વજા, વા-વટો; સીસું. पु. (ना) ચીનનો રહેવાસી.
चीनकपूर, पु. ચીનાઈ કપૂર.
चीर, न. ચીથરૂં; ઝાડની છાલ; વ-
चीरि, स्त्री. ઘુરખો. [સ્ત્ર, સીસું, લીટી.
चीर्ण, वि. શીખેલુ; ભાગેલું.
चीवर, न. વસ્ત્ર, ચીથરૂં; ભીખા-
चुक्ष्, ग. १०. દુઃખ દેવું.[રીનું વસ્ત્ર.
चुक्कार, पु. સિંહની ગર્જના.
चुक्र, न. ખટાશ. [ટી ભાજી.
चुक्रिका, स्त्री. લૂણીની ભાજી; ખા-
चुक्षा, स्त्री. વધ.
चुचि, पु. સ્રીની છાતી.
चुचुक, उ. સ્તનની દીટી.
चुट्, ग. ६, १०. કાપવુ.
चुड्, ग. ६. છૂપાવું.
चुडा, स्त्री. નાની કુઈ
चुत्, ग. १. ઝરવું, પઝરવુ.
चुत, पु. ગુદદ્વાર, નાદ.

चुद्, ग. १०. ફેંકવું; ધસવું, હાંકવું.
चुंदी, स्त्री. કુટણી.
चुम्ब, न. વદન, ચહેરો.
चुम्ब्, ग. १, १०. ચુંબન કરવું.
चुंबक, पु. ચુમી લેનાર; લુચ્ચો.
चुंबन, न. ચુંબન, ચુમી.
चुर्, ग. १० ચોરવું.
चुरा, स्त्री. ચોરી.
चुरि, पु. નાનો કૂવો.
चुल्, ग. १०. ચઢવું.
चुलुक, पु. ઉંડો કાદવ; નાનું વાસણ.
चुलुपा, स्त्री. બકરી.
चुल्ल, वि. ચુચો.
चुल्ली, स्त्री. રસોડું. [તરાવવા તે.
चूड, पु. મુંડન; બાળમોવાળા ઉ-
चूडक, पु. કૂવો.
चूडा, स्त्री. ચોટલી, માથાના મ-
ધ્યભાગના વાળ; મોરની કલગી.
चूडाकरण, न. બાળમોવાળા ઉત
રાવવા તે. [ચોટલીવાળુ.
चूडाल, पु. માથું. वि. કલગીવાળુ;
चूत, पु. આંબો. न. ગાંડ.
चूर्, ग. ४. બાળવું.
चूर्ण, ग. १०. ભૂકો કરવો.
चूर्ण, उ. ભૂકો; આટો; ધૂળ.
चूर्णक, पु. સતવો, શેકયા પછી દ-
चूर्णन, न. દળવું તે. [ળેલો અનાજ.
चूर्णी, स्त्री. પાતંજલના મહાભાષ્ય-
નુ નામ, એકસો કોડી.
चूर्ति, स्त्री. ગમન.
चूर्ता, न. એક મણિ. वि. બારીક.
चूल, पु. માથાના વાળ. स्त्री. (ला)ઉ-
चूष्, ग. १. ચૂસી લેવું.[પરનુ માળિયું.
चूषण, न. ચૂસી લેવું તે.
चूषा, स्त्री. હાથીનો પટો, કમરબંધ.
चूष्य, वि. ચૂસવાલાયક. न. ચૂસવા-
चेकितान, पु. એક રાજા. [લાયક પદાર્થ.
चेट, पु. ચાકર.
चेतकी, स्त्री. હરડો.
चेतन, वि. જીવતું, પ્રાણયુક્ત. पु.
આત્મા, મનુષ્ય; પ્રાણી.
चेतना, स्त्री. બુદ્ધિ, અક્કલ; ડહાપણ.
चेतस्, न. મન, ચિત્ત, અંતઃકરણ.
चेदि, पु. ચહેરી દેશ.
चेदिपति, } पु. શિશુપાલ રાજા
चेदिराज, }
चेय, वि. ઢગલો કરેલું.
चेल्, ग. १. જવું.
चेल, न. વસ્ત્ર वि. અધમ; ખરાબ.
चेलिका, स्त्री. ચોલી; કબજો.
चेष्ट्, ग. १. સરવું, ખસવું.
चेष्टक, पु. રતિક્રીડાની એક રીત.
चेष्टन, न. ગતિ; યત્ન. [યત્ન.
चेष्टा, स्त्री. ગતિ, અર્થ, યત્ન, ચાળ-
चैतन्य, न. આત્મા, શક્તિ.
चैत्य, पु. કબરનો પથ્થર, વિચાર,
ભક્તિ કરવાની જગા.
चैत्र, पु. ચૈત્ર મહિનો. न. દેરળ.
चैद्य, पु. શિશુપાલ. [હિનો.
चैल, न. કપડાનુ બનાવેલુ. पु. મ-
चोक्ष, वि. સ્વચ્છ, પ્રમાણિક હુ-
चोटी, स्त्री. ઘાઘરો. [શિઆર.
चोर, पु. ચોર.
चोलंडुक, पु. પાઘડી; મુગટ.
चोली, स्त्री. ચોલી, કાંચલી.
चोषण, न. ચૂસવું

चोष्य, वि. ચૂસેલું.
चोस्क, पु. ઉત્તમ ઘોડો.
चौक्ष, वि. સ્વચ્છ, સાફ.
चौड, वि. કલગીદાર. न. મુંડન.
चौर, पु. ચોર.
चौर्य, न. ચોરી; લુચ્ચાઈ.
च्यवन, न. ગતિ; નુકસાન; ગમન; पु. એક ઋષિ.
च्युत, वि. પડેલું; ભાંગેલું; ગુમાવેલું.
च्युति, स्त्री. પડતી; ગળવું તે; ગુદા; [યોનિ.
च्युप, पु. ચેહેરો, વદન.
च्यूत, पु. આંબાનું ઝાડ.
च्योत, न. ઝરવું-ગળવું તે.
च्यौत्न, वि. જનાર; ઈંડામાંથી ઉત્પન્ન થનાર; તજવાલાયક. न. સાહસકામ; શક્તિ; કારભાર.

छ.

छ, સાતમો વ્યંજન.
छ, वि. સ્વચ્છ, સાફ. पु. છેદન.
छग, पु. બકરો.
छगण, उ. સુકું છાણ.
छगल, पु. બકરો; અત્રિઋષિ. न. આસમાની કપડું. स्त्री. (ला) બકરી.
छटा, स्त्री. શોભા; સમૂહ.
छटाफल, पु. સોપારીનું ઝાડ.
छटाभा, स्त्री. વિજળી. [न. છત્રી.
छत्र, पु. વરસાદમાં થતી કુત્રાટોપી.
छत्रधार, पु. છત્રી પકડી ચાલનાર.
छत्रपति, पु. મહારાજા. [રાજનાશ.
छत्रभंग, पु. વિધવાવસ્થા; સ્વાતંત્ર્ય;
छत्रिन्, पु. હજામ. वि. છત્ર ઉંચકનાર.
छत्वर, पु. ઘર; મંડપ.
छद्, ग. १०. ઢાંકવું.

छद, पु. } પાતું; પાંદડું; ઢાંકણું;
छदन, न. } મ્યાન.
छदपत्र, पु. ભોજપત્ર.
छदि, स्त्री. છાપરૂં. [છાપરૂં
छद्मन्, न. બાહાનું; છૂપો વેશ; ઘરનું
छंद्, ग. १०. ખુશી કરવું; ઢાંકવું; સમજાવવું.
छंद, पु. અભિપ્રાય; મરજી; ઝેર.
छंदक, पु. રક્ષક. [વેદ; છંદ.
छंदस्, न. મરજી; દારૂ; પોતાની મરજી;
छंदस्य, वि. મરજી મુજબ; કવિતાવાળું.
छंदोग, पु. કવિતામાં ગાનાર; સામવેદ ગાનાર.
छन्न, न. છૂપી વાત, રહસ્ય. वि. ઢાંકેલું; ખાનગી.
छम्, ग. १. ખાવું. [
छमंड, पु. માબાપ વગરનું છોકરૂં.
छर्द, छर्दन, न. } વમન, ઉલટી.
छर्दि, छर्दिका, स्त्री. }
छल, उ. છલના, લુચ્ચાઈ.
छलन, न. } ઠગાઈ, લુચ્ચાઈ.
छलना, स्त्री. }
छलिन्, पु. ઠગારો, લુચ્ચો. [તાન.
छल्ली, स्त्री. ઝાડની છાલ; બાળક, સંછવિ,
छवि, स्त्री. સુંદરતા; કિરણ.
छाग, पु. બકરો. न. બકરીનું દૂધ. स्त्री. (गी) બકરી.
छागण, पु. છાણાનો અગ્નિ.
छागल, पु. બકરો.
छात, वि. કાપેલું, ભાગ કરેલું.
छात्र, पु. શિષ્ય. न. મધ.
छात्रदर्शन, न. તાજું માખણ.
छाद, न. છાપરૂં.
छादित, वि. છન્ન; આચ્છાદિત.
छाद्य, वि. ગોપ્ય, છૂપાવવાલાયક.

छाद्मिक, वि. કપટી. पु. લુચ્ચો.
छांदस, पु.વેદ શીખેલો માણસ. वि. વૈદિક; વેદ શીખનાર.
छाया, स्त्री. ઓળો, પડછાયો; પ્રકાશ; સરખાપણું; રક્ષણ.
छायाग्रह, पु. અરીસો.
छायातनय,-सुत, पु. શનિગ્રહ.
छायाभृत्, पु. ચંદ્ર.
छाल, उ. છાલ; વલ્કલ.
छिक्का, स्त्री. છીંક.
छित, वि. કાપેલું; ભાગ કરેલું.
छित्वर, वि. કાપવાલાયક; લુચ્ચો.
छिद्, ग. ७. કાપવું; હરકત કરવી.
छिदा, स्त्री. છેદન, કાપવું તે.
छिदि, स्त्री. કુહાડી; ઇંદ્રધનુષ્ય. [રડું.
छिदिर,पु. અગ્નિ; કુહાડી, તરવાર, દો-
छिदुर, वि. કાપવાનું; ધૂર્ત; લુચ્ચો.
छिद्र, न. કાણું, બાકું; એબ.
छिद्रदर्शिन्, वि. નિંદક.
छिन्न, वि. કાપેલું; થાકેલું. स्त्री.(ना)
छिन्ननासिक, वि.નકટો.[છિનાળ સ્ત્રી.
छिन्नभिन्न, वि. કાપેલું; વિખરા-
छिन्नमस्तक, वि. માથુ કાપેલું [યલું.
छुछुंदर, पु. છછુંદર, ચેણ.
छुद्, ग. ६, १०. કાપવું.
छुद्, ग. ६. ઢાંકવું.
छुद्र, न. કિરણ.
छुप्, ग. ६. અડકવું.
छुप, पु. સ્પર્શ;ઝાડી; પવન, હડયુદ્ધ.
छुछुक, न. હડપચી.
छुरा, स्त्री. ચૂનો.
छुरिका, स्त्री. છુરી, ચપ્પુ
छूरिका, स्त्री. વાંઝણી ગાય.

छेक, वि. પાળેલું (જનાવર), શહેરી, નગરવાસી. [ની વિદ્યા.
छेकोक्ति, स्त्री. વક્રોક્તિ; વશ કરવા-
छेत्तव्य, वि. કાપવા લાયક.
छेत्तृ, वि. તોડનાર, કાપનાર.
छेद, पु. છેદન; કટકો, ભાગ.
छेदन, न. છેદન કરવું તે; ભાગ.
छेदि, वि. કાપનાર. पु. સુતાર.
छेदित, वि. કાપેલું.
छेदिक, पु. છડી, લાકડી, નેતર.
छोटिका, स्त्री. ચુંટી, ચપટી.
छोटिन्, पु. માછીમાર.
छोरण, न. પરિત્યાગ, તજી દેવું તે.
छोलग, पु. લીંબૂ.
छ्यु, ग. १. જવું.

## ज.

ज, આઠમો વ્યંજન.
ज, पु. પિતા, બાપ; જન્મ; ઝેર,તેજ, પિશાચ, શુભભોગ; ગતિ; શિવ; વિષ્ણુ. वि. વિજયી; ઉતાવળું.
जगुद, पु. મલય પર્વત કૂવો.
जक्ष्, ग. २. ખાવું; હસવું.
जक्षि, पु. ખાવું તે.
जगच्चक्षुस्, पु. સૂર્ય.
जगत्, न. વિશ્વ, દુનિયા. पु. વાયુ, [પવન.
जगती, स्त्री. પૃથ્વી.
जगतीधर, पु. પર્વત.
जगतीरुह, पु. વૃક્ષ, ઝાડ.
जगदात्मन्, पु. પરબ્રહ્મ, પરમાત્મા
जगदीश्वर, पु. ભગવાન, ઈશ્વર.
जगनु, पु. અગ્નિ, કીડો; પ્રાણી.
जगन्नाथ, पु. ઈશ્વર.

जगर, पु. કવચ, બખતર. [તર.
जगल, वि. લુચ્ચો. न. છાણ; બખ-
जग्ध, वि. ખાધેલું. न. ખોરાક.
जग्धि, स्त्री. ખાવું તે; ખોરાક.
जग्मि, पु. વાયુ, હવા.
जघन, न. કટિ, કમર; જાંઘ.
जघन्य, वि. છેલ્લું, નીચ; હલકું. पु.
શૂદ્ર. न. ઉપસ્થ, ઇંદ્રિ.
जघन्यज, पु. નાનોભાઈ; શૂદ્ર.
जघ्नि, पु. મારવાનું હથિયાર.
जघ्नु, वि. હન્તા, મારનાર. [એવું.
जंगम, वि. જંગમ, હાલચાલ થઈ શકે
जंगल, वि. ઉજડ. न. જંગલ, ઉ-
જડ જમીન; ઝાડી. उ. માંસ.
जंगुल, न. ઝેર.
जंघा, स्त्री. જાંઘ. [કાસદ.
जंघाल, वि. વેગવાન. पु. હરણ;
जज्, जंज्, ग. १. લડવું.
जज, जंज, पु. યોદ્ધો.
जंजपूक, वि. વારંવાર મનમાં જપ-
કર્ત્તા. पु. તપસ્વી.
जटा, स्त्री. જટા, ગુંથીને માથે વીં-
ટેલા વાળનો ભારો; ઝાડનું મૂળ;
વન૰ શતાવરી. [ની જટા.
जटाजूट, पु. જટાનો ભારો; શિર-
जटायु, पु. રામની પત્ની સીતાને
બચાવતાં પોતાનો જીવ આપનાર
એક પક્ષી. [રનું ઝાડ; ગુગ્ગલ.
जटाल, वि. ગુચપુચવાળું. पु. અંજી-
जटि, पु. જટા; સમૂહ; અંજીરનું ઝાડ.
जटिल, पु. સિંહ; બકરો.
जठर, वि. કઠણ; જૂનું; બાધેલું. उ.
પેટ; ગુફા.

जड, वि. થંડું; સુસ્ત; મૂર્ખ; મૂંગો.
पु. ઠંડી; મૂર્ખાઈ. न. પાણી; સીસું
जडिमन्, पु. જડતા; મૂઢતા; સુસ્તાઇ.
जाड्भाव, पु. મૂર્ખાઇ; ઠંડી.
जडुल, पु. ચિહ્ન.
जतु, पु. લાક્ષા, લાખ.
जतुका, स्त्री. લાખ; વાગલું.
जतुनी, स्त्री. વાગલું, ચામાચીડિયું.
जन्, ग. ४. પેદા થવું.
जन, पु. મનુષ્ય; જગત્; જાત.
जनक, पु. પિતા, બાપ; સીતાનો
પિતા. वि. જન્મ આપનાર.
जनता, स्त्री. જન્મ; જનસમૂહ, ભીડ.
जनत्रा, स्त्री. છત્રી.
जनन, पु. પરમાત્મા. न. જન્મવંશ.
जननी, स्त्री. માતા, દયા; વાગલું; લાખ.
जनपद, पु. દેશ; કુટુંબ; ભીડ; મ-
નુષ્ય જાત.
जनमेजय, पु. પરીક્ષિત રાજાનો પુત્ર.
जनयितृ, पु. બાપ. वि. પેદાકરનાર.
जनयित्री, स्त्री. માતા, મા.
जनरव, पु. અફવા, લોકગપ. [લોક.
जनलोक, पु. મહરલોકના ઉપરનો
जनश्रुति, स्त्री. અફવા, ગપ.
जना, स्त्री. ઉત્પત્તિ, પેદાશ.
जनांत, पु. દેશ. પ્રાંત; યમરાજા; વ-
ગરવસેલી જમીન.
जनांतिक, न. છૂપી વાતચીત.
जनार्दन, पु. વિષ્ણુ.
जनि, जनिका, स्त्री. ઉત્પત્તિ, પેદાશ; ના-
રી; સ્ત્રી; માતા; પુત્રવધૂ.
जनित, वि. જન્મેલું પેદા થયેલું.
जनितृ, पु. પિતા, બાપ.

जनित्री, स्त्री. માતા. [પ્રાણી; જાતિ.
जनिमन्, उ. જન્મ, પેદાશ; બાળક;
जनी, स्त्री. જનિ જુઓ. [હળદ.
जनेष्ट, वि. સર્વ પ્રિય. स्त्री. (ष्टा)
जनोदाहरण, न. કીર્તિ, યશ.
जनौघ, न. ભીડ, ગીરદી.
जंतु, पु. પ્રાણી; આત્મા; મનુષ્ય.
जंतुकंबु, पु. ગોકળગાય.
जंतुका, स्त्री. લાખ.
जंतुम, पु. લીંબુ; ગોકળગાય.
जन्म, न. જન્મ, પેદાશ.
जन्मद्, पु. પિતા, બાપ.
जन्मपादप, पु. વંશાવળી.
जन्मप्रतिष्ठा, स्त्री. જન્મભૂમિ; માતા.
जन्मांतर, न. પરલોક; બીજું જન્મ.
जन्मांध, वि. જન્મથી આંધળું.
जन्माष्टमी, स्त्री. કૃષ્ણનું જન્મતિથિ.
जन्मिन्, पु. પ્રાણી.
जन्य, वि. જન્મેલું; સાધારણ. पु. પિતા; અફવા, અનુચર, વરરાજાનો મિત્ર. न. પેદાશ; શરીર; લડાઈ; નિંદા; પ્રજા. [બ્રહ્મા.
जन्यु, पु. ઉત્પત્તિ; પ્રાણી; અગ્નિ,
जप्, ग. १. જપ કરવો; મનમાં પ્રાર્થના કરવી. [ધીરતું ભાજન કરવું તે.
जप, वि. બડબડતું. पु. મનમાં ઉ-
जपा, स्त्री. જવાપુષ્પ.
जल्प, वि. જપવાલાયક; જપેલું.
जम्, ग. १. જમવું. [એક મુનિ.
जमदग्नि, पु. પરશુરામના પિતા,
जंपति, पु. द्वि. દંપતી, પતિ-પત્ની.
जंबाल, पु. કાદવ; શીર.

जंबालिनी, स्त्री. નદી.
जंबीर, पु. લીંબુનું ઝાડ. न. લીંબુ.
जंबु(बू), पु. જાંબુ.
जंबु(बू)क, पु. શિયાળ; નીચ માણસ; વરૂણ; જાંબુનું ઝાડ.
जंबुद्वीप, पु. જંબુખંડ. [ડીનું ઝાડ.
जंबु(बू)ल, पु. જાંબુનું ઝાડ; કેત-
जंभ, पु. જડબાં; દાંત; ભાગ; તડપચી; લીંબુનું ઝાડ; દૈત્ય.
जंभका, स्त्री. બગાસું.
जंभन, न. મૈથુન, સંગ.
जंभारि, पु. અગ્નિ; ઇંદ્રનું વજ્ર, ઇંદ્ર
जम्ब, पु. કાદવ.
जय, पु. જીત; સૂર્ય. स्त्री. (या) પા-
जयदत्त, पु. ઇંદ્રનો પુત્ર. [વેતી; કમળ.
जयंत, पु. ઇંદ્રનો પુત્ર; શિવ; ચંદ્ર; વિષ્ણુ; ભીમ. [પુત્રી; કમળ.
जयंती, स्त्री. પાર્વતી, ગૌરી; ઇંદ્રની
जयद्रथ, पु. સિંધુ દેશનો રાજા.
जयपत्र, न. વિજયનો પત્ર.
जयपाल, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; રાજા.
जयिन्, वि. વિજયી.
जय्य, वि. જીતવાલાયક.
जर, पु. નાશ. वि. વૃદ્ધ.
जरठ, वि. કાણું; નઠોર; જૂનું. ગો-
ઘ. पु. વૃદ્ધાવસ્થા. [वि. ઘરડું, જૂનું
जरण, न. જરા, વૃદ્ધાવસ્થા. उ. ઘાં.
जरंड, वि. ઘરડું, જૂનું.
जरत्, वि. વૃદ્ધ; જૂનું.
जरती, स्त्री. વૃદ્ધ સ્ત્રી, ડોશી.
जरत्प, पु. જૂનો બળદ.
जरन्, } पु. ઘૈડો. પાડો. વૃદ્ધપુરુષ.
जरंत,

जरा, स्त्री. વૃદ્ધાવસ્થા, બૂઢાપો; વખાણ; એક રાક્ષસી; પાચનશક્તિ.
जरामीत, पु. કામદેવ, મદન.
जरायुस, पु. ગર્ભાશય.
जर्जर, वि. જૂનું; ફાટેલું; ઘાયલ કરેલું; દુઃખી કરેલું; પોકલ. पु. લીલ; ઇંદ્રની ધ્વજા.
जर्जरित, वि. જૂનું, પુરાણું,ફાટું તૂટ્યું.
जर्ण, पु. ચંદ્ર; ઝાડ. वि. જીર્ણ.
जर्त्तु, पु. યોનિ; હાથી.
जल् , ग. १. પૈસાદાર હોવું; ઢાંકવું.
जल, वि. સુસ્ત, ઠંડું; મૂર્ખ. न. પાણી; ઠંડી; પૂર્વાષાઢા નક્ષત્ર.
जलकंटक, पु. વન૰ શીંગોડા; મગરમચ્છ.
जलकपि, पु. સોસવાટ.
जलकरंक, पु. નારિયલ; કમલ; શંખ; મેઘ; તરંગ, લેહેર.
जलकल्क, पु. પંક, કાદવ.
जलगुल्म, पु. પાણીનો વંટોળીઓ; ચોખડું તળાવ.
जलज, न. કમલ. पु. પાણીમાં રહેનાર પ્રાણી; માછલી; લીલ; ચંદ્ર. [उ. શંખ; કોટલું.
जलत्रा, स्त्री. છત્રી
जलद, पु. વાદળ; કપૂર.
जलधर, पु. વાદળ; સમુદ્ર.
जलधि, पु. સમુદ્ર; "ચાર"ની સંજ્ઞા; દશ શંકુની સંખ્યા, પંદરમી સંખ્યા.
जलधिजा, स्त्री. લક્ષ્મી.
जलनिधि, पु. સમુદ્ર.
जलपटल, न. મેઘ, વાદળ.
जलपति, पु. સમુદ્ર; વરૂણ.
जलपित्त, न. અગ્નિ. [એવું શહેર.
जलप्राय, न. ઘણું પાણી ભરી શકે
जलप्रिय, पु. ચાતક; માછલી.
जलप्लव, पु. પાણીની બિલાડી.
जलबिल्व, पु. કાચબો.
जलबंधु, पु. મચ્છ.
जलमार्ग, पु. નેહેર.
जलयंत्र, न. ફૂંવારો.
जलरंड, पु. પાણીનો વંટોળીઓ.
जलरुह्, उ. કમલ.
जललता, स्त्री. તરંગ, લેહેર.
जलवायस, पु. જલકુકડો.
जलवाह, पु. મેઘ, વાદળ.
जलशायिन्, पु. વિષ્ણુ. [જળો.
जलसूची, स्त्री. સોસવાટ; કાગડો;
जलांजलि, स्त्री. તરપણ.
जलाटन, पु. બગલો.
जलाढ्य, वि. પાણીથી ભરેલું.
जलाधार, पु. તળાવ, જલાશય.
जलायुका, } स्त्री. જળો.
जलालुका, }
जलाशय, पु. તળાવ; સમુદ્ર. वि. મૂર્ખ; આળસુ.
जलाप, न. પાણી; સુખ.
जलाष्ठीला, स्त्री. મોટું ચોરસ તળાવ.
जलाका, जलिका, जलु(लू)का, जलोका, स्त्री. જળો.
जलौक्स, पु. જળો.
जल्प्, ग. १. વાત કરવી; બડબડવું; સ્તુતી કરવી.
जल्प, पु. વાતચીત; બડબડાટ.
जल्पन, न. કથન; બડબડાટ.
जल्पाक, वि. ઘણું બોલનાર.
जल्पित, वि. કહેલું. न. વાતચીત.
जल्हु, पु. અગ્નિ.

जव, वि. વેગવાન. पु. ગતિ, ઝડપ.
जवन, न. ઝડપ. पु. તેજી ઘોડો. वि. ઝડપી.
जवनिका, स्त्री. કનાત; પડદો.
जवस, पु. બીડનું ઘાસ.
जप्, ग. १. દુઃખ દેવું.
जस, ग. ४. છૂટું કરવું; જવું.
जसु, पु. હથિયાર.
जहक, पु. વખત;બાળક. वि. ત- [જેવું.
जहु, पु. જુવાન પ્રાણી.
जह्नु, पु. કુરૂરાજાનો પુત્ર.
जह्नुतनया, स्त्री. ગંગાનદી.
जा, स्त्री. મા; કાકી.
जागुड, न. કેશર. [ખતર.
जागर, पु. જાગરણ, જાગવું તે; બ-
जागरित, वि. જાગેલું. न. જાગવું તે.
जागर्ति, जागर्या, स्त्री. જાગરણ.
जागृवि, पु. અગ્નિ, રાજા.
जाग्रत, वि. જાગેલું; સ્વચ્છ; ચંચલ.
जाघनी, स्त्री. પૂછડી.
जांघिक, वि. દોડતું. पु. કાસદ; ઉંટ.
जाड्य, न. ઠંડી;મૂર્ખાઈ.[પેલું; સ્વચ્છ
जात, पु. પુત્ર. वि. પેદા થયલું; વ-
जातक, पु. નવું જન્મેલું બાળક; યા- ચક; જોતીષનો એક અંગ.
जातरूप,वि.સુંદર; ચલકતું. न. સોનું.
जातवेदस्, पु. અગ્નિ. [ જાયફળ.
जाति, स्त्री. ગોત્ર; જન્મ;જાત; વર્ગ;
जातिपत्री, स्त्री. જાવંત્રી.
जातिफल, न. જાયફળ.
जातिमद, पु. જન્મ મહોત્સવ.
जातिसार, न. જાયફળ.
जाती, स्त्री. ચંબેલીનું ફૂલ.
जातु, अ. કદાચિત્; કોઈ વખતે.
जातुक, न. હિંગ.
जातुधान, पु. રાક્ષસ. [ કર્યું.
जातुष, वि. લાખનું બતાવેલું; ચી-
जातेष्टि, पु. પુત્રના જન્મ પછી ક- રવામા આવતો હોમ.
जातोक्ष, पु. જુવાન બળદ.
जात्य, वि. કુલીન; સુંદર; કાટખૂણો.
जान, न. ઉત્પત્તિ, જન્મ.
जानकी, स्त्री. સીતા, રામની પત્ની.
जानपद, पु. ગામડીઓ; ગામડું.
जानु, न. ઘુટણ. [ રવી તે.
जाप, पु. જપ, મનમાં પ્રાર્થના ક-
जाबाल, पु. બકરાનો ગોવાળ.
जाबालि, पु. એકમુનિ.
जामदग्न्य, पु. પરશુરામ.
जामा, स्त्री. પુત્રી; પુત્રવધુ.[ખી કુલ.
जामातृ, पु. જમાઈ;માલેક; સુરજમુ-
जामि,-मी, स्त्री. બેહેન; પુત્રી; પુત્ર-
जामेय,पु.ભાણેજ.[વધુ;સદ્ગુણી સ્ત્રી.
जांबव, न. સોનું; જાંબુ.
जांबवत्, पु. જાંબવાન નામનો રીં- છોનો રાજા, શ્રીકૃષ્ણનો સસરો.
जांबुनद, न. સોનું; સોનાનું ઘરેણું;
जाया, स्त्री. પત્ની, ભાર્યા. [ધતુરો.
जायाजीव, पु. નટ;ચ રાનુ; છિનાળ-
जायापति, पु. द्वि. દંપતી. [નો પતિ.
जायु, वि. વિજયી. पु. દવા; વૈદ.
जार, पु. ઉપપતિ, યાર. [વ મી.
जारिणी, स्त्री. વ્યભિચારિણી–છિના-
जाल, न. માછલાં પકડવાની સૂત- રની જાળી; બખતર; જાદુ; ગર્વ.

जालक, न. જાલ; ભીડ, સમુદાય, પક્ષીનો માળો; ફૂલની કળી.
जालकिनी, स्त्री. મેંઢી.
जालगोणिका, स्त्री. છાસ વલોવ-
जालपाद, पु. હંસ. [વાની ગોળી.
जालिक, पु. માછીમાર; પારધી; કરોળીઓ; જાદુગર; લુચ્ચો.
जालिका, स्त्री. જાલ; કડીનું બખતર; કરોળીઓ; વિધવા; જળો.
जालंधर, पु. બીઆસ અને સતલજ નદી વચ્ચેનો પ્રદેશ.
जाल्म, वि. ક્રૂર, ઘાતકી. उ. લુચ્ચો;
जास्पति, पु. જમાઈ. [ગરીબ માણસ.
जाहक, पु. બિલાડી; જળો; ખાટલો.
जाह्नवी, स्त्री. ગંગાનદી.
जि, ग. १. જીતવું.
जिगत्नु, पु. પ્રાણવાયુ.
जिगिषा, स्त्री જયની ઇચ્છા; હરી-
जिघत्सा, स्त्री. ભૂખ. [ફાઈ; વ્યવસાય.
जिघांसु, पु. શત્રુ.
जिघृक्षा, स्त्री. લેવાની ઇચ્છા. [ધ
जिज्ञासा, स्त्री. જાણવાની ઇચ્છા; શો-
जिज्ञासु, वि. આત્મજ્ઞાનેચ્છુ, મુમુક્ષુ; જાણવાની ઇચ્છા કરનાર.
जित्, वि. જીતેલું. पु. જીત.
जितात्मन्, वि. મનને કાબુમાં રાખનાર. [જીતી લેનાર.
जितामित्र, पु. વિષ્ણુ. वि. શત્રુઓને
जितेंद्रिय, वि. ઇંદ્રિયોને વશ રા-
जित्तम, पु. મિથુનરાશિ. [ખનાર.
जित्य, पु. દાંતાળો, જમીન ખેડવાનું હથિયાર. वि. જીતવાલાયક.
जित्वर, वि. વિજયી [स्त्री. (त्वा) જીત.
जित्वरी, स्त्री. કાશી, બનારસ.
जिन, पु. જૈનસાધુ; વિષ્ણુ; અતિશય વૃદ્ધ માણસ. वि. વિજયી.
जिवि, पु. વખત.
जिवाजिव, पु. ચકોરપક્ષી
जिष्णु, वि. વિજયી. पु. સૂર્ય; વિષ્ણુ; અર્જુન; ઇંદ્ર.
जिह्यान, वि. ગમનશીલ; તજી દીધેલું.
जिह्म, वि. વક્ર; મંદ. न. તગરનું ઝાડ.
जिह्मग, पु. સર્પ. वि. વાંકું ચાલનાર.
जिह्व, पु. જીભ.
जिह्वल, वि. લુબ્ધ; લોભી.
जिह्वा, स्त्री. જીભ; જ્વાલા.
जिह्वारद, पु. પક્ષી.
जीन, पु. ચામડાની કોથળી. [રનાર.
जीमूत, पु. પર્વત; મેઘ; ઇંદ્ર; પોષણ ક-
जीमूतकूट, पु. પર્વત.
जीमूतवाहन, पु. ઇંદ્ર; વિદ્યાધરોનો
जीर, पु. તરવાર; જીરૂં. [રાજા.
जीरक, पु. જીરૂં.
जीर्ण, वि. પુરાતન. न. વૃદ્ધાવસ્થા. पु. વૃદ્ધ પુરૂષ; ઝાડ, જીરૂં.
जीर्णपर्ण, पु. કદંબનું ઝાડ.
जीर्णि, स्त्री. વૃદ્ધાવસ્થા.
जीव्, ग. १. જીવવું.
जीव, वि. જીવતું. पु. પ્રાણ, આત્મા. જીંદગી; બૃહસ્પતિ; વિષ્ણુ.
जीवक, पु. જીવતું પ્રાણી; ચાકર; એક દવા; વૃક્ષ; સર્પ પકડનાર.
जीवथ, पु. પ્રાણ; કાચબો; મોર; વા-
जीवद, पु. વૈદ; શત્રુ. [દળ; સદ્‌ગુણ.
जीवधानी, स्त्री. પૃથ્વી.
जीवन, पु. પ્રાણી; પવન; પુત્ર; પરમાત્મા. न. જીંદગી; ધંધો

जीवनक, न. અન્ન.
जीवंत, पु. દવા; પ્રાણુ.
जीवपत्र, न. તાળનું પાંદડું.
जीवप्रिया, स्त्री. હરડા.
जीवमंदिर, पु. શરીર.
जीवा, स्त्री. પાણી; પૃથ્વી; જીંદગી.
जीवातु, उ. અન્ન; જીંદગી; જીવન.
जीवात्मन्, पु. પ્રાણુ, આત્મા.
जीवाधार, पु. અંતઃકરણુ.
जीवांतक, पु. પક્ષી પકડનાર, પારધી.
जीविका, स्त्री. ગુજરો, રોજી, ઉપજીવિકા. [જીંદગી.
जीवीत, वि. જીવતું. न. જીવન;
जीवितेश, पु. પતિ; યમ; સૂર્ય; ચંદ્ર.
जीविन्, वि. જીવતું. पु. જીવતું પ્રાણી.
जीव्य, न. જીંદગી. स्त्री. (व्या) ઉપજીવિકાનું સાધન.
जुकुट, पु. મલયાચલ પર્વત; કુત્તો.
जुगुप्सा, स्त्री. નિંદા; બદનામી.
जुंग्, ग. १. તજવું. [હલકી જાત.
जुंगीत, वि. તજી દીધેલું पु ચંડાલ,
जुड्, ग. ६. બાંધવું. ग. १०. દળવું.
जुत्, ग. १. પ્રકાશવું.
जुन्, ग. ६. જવું.
जुयक, पु. વરૂણુ.
जुष्ट, वि. સેવિત; સંતોષ પામેલું; ચાહવાલાયક. न. એઠવાડ.
जुष्य, वि. સેવવાલાયક. न. સેવા.
जुहुराण, पु. ચંદ્ર. [પાનો માણસ.
जुहुवान, पु. અગ્નિ, વૃક્ષ; સખત હૈ-
जुहूषत्, पु. અગ્નિ. [જવું.
जू, ग. १, ९. હરેફરવું; ઉતાવળથી
जू, स्त्री. આકાશ; સરસ્વતી; ડાકણુ, પિશાચી; ઉતાવળી ગતિ.
जूट(क), उ. કેશબંધ, જટા.
जूति, स्त्री. વેગ, ગતિ.
जूर्णि, स्त्री. ગતિ. पु. સૂર્ય; બ્રહ્મા;
जूर्त्ति, स्त्री. તાવ, જ્વર. [દેહ. न. ક્રોધ.
जूष, उ. ઉકાળેલી દાળનું પાણી.
जृंभ्, ग. १. ઉઘડવું; ખુલવું; દેખાવું.
जृंभ, पु. ઉઘડવું તે.
जृंभित, वि. ઉઘાડેલું.
जेतव्य, वि. જીતવાલાયક.
जेतृ, वि. વિજયી. पु. જીતનાર; વિષ્ણુ.
जेमन, न. ખોરાક, અન્ન.
जेय, वि. જીતવાલાયક.
जै, ग. १. નાશ પામવું.
जैत्र, पु. જીતનાર न. જીત. वि. વિજયી.
जैत्ररथ, पु. જીતનાર.
जैन, पु. જૈન, શ્રાવક; બૌદ્ધ.
जैपाल, पु. જમાલગોટો
जैमिनि, पु. મીમાંસાના કર્ત્તા મુનિ.
जैवातृक, पु. ચંદ્ર; કપૂર; દવા; પુત્ર; ખેડુત. वि. પાતળું.
जैह्म्य, न. વક્રતા, વાકાઈ.
जोड, पु. બાંધણુ; પારો. [સુખસુખ.
जोष, पु. આનંદ; સુખ. अ. સુખથી,
जोषा, स्त्री. યોષા, સ્ત્રી.
ज्ञ, पु. બ્રહ્મા; પંડિત; મંગલ; બુધગ્રહ. वि. અક્કલવાન, ડાહ્યું.
ज्ञप्ति, स्त्री. અક્કલ; સ્તુતિ; વધ.
ज्ञा, ग. ९. જાણવું.
ज्ञात, वि. જાણેલું. न. જ્ઞાન.
ज्ञातव्य, वि. જાણવાલાયક.
ज्ञाति, पु. સપિંડ; પિતા.

ज्ञातृ, वि. ડાહ્યું, અક્કલવાન.
ज्ञातेय, न. સગાઈ, સબંધ.
ज्ञान, न. જ્ઞાન; બુદ્ધિ.
ज्ञानकांड, न. વેદનો એક ભાગ.
ज्ञानतस्, अ. જાણીને.
ज्ञाननिश्चय, पु. ખાત્રી.
ज्ञानमय, वि. જ્ઞાની. पु. પરમાત્મા.
ज्ञानयोग, पु. બ્રહ્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિનો ઉપાય. [શાસ્ત્ર.
ज्ञानशास्त्र, न. ભવિષ્ય જાણવાનું
ज्ञानहत्, वि. વિસ્મિત. •[પરિત.
ज्ञानिन्, वि. ડાહ્યું, જ્ઞાની. पु. જોશી,
ज्ञानेंद्रिय, न. ચામડી, જીભ, નાક, કાન અને આંખ એ પાંચ ઇંદ્રિયો.
ज्ञापक, वि. બોધકારક. पु. શિક્ષક; હાકેમ; માલેક.
ज्ञापन, न. બોધન, શિખવવું તે.
ज्ञापित, वि. જણાવેલું.
ज्ञीप्सा, स्त्री. જાણવાની ઇચ્છા.
ज्या, ग. ९. વશ કરવું. [માતા.
ज्या, स्त्री. ધનુષ્યની દોરી; પૃથ્વી,
ज्यानि, स्त्री. વૃદ્ધાવસ્થા, હાની, નદી; ત્યાગ. [નાશ પામેલું.
ज्यायस्, वि. મોટું; ઉપરી, વૃદ્ધ;
ज्युत्, ग. १. પ્રકાશવું.
ज्युति, स्त्री. પ્રકાશ.
ज्येष्ठ, वि. મોટું; શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ. पु. મોટો ભાઈ, પરમાત્મા; છછુંદરી; જેઠ મહિનો.
ज्येष्ठतात, पु. મોટો કાકો.
ज्येष्ठश्वश्रू, स्त्री. મોટી સાલી
ज्येष्ठा, स्त्री. મોટી બહેન; એક નક્ષત્ર; વચલી આંગળી; દરિદ્રતા, લક્ષ્મીની મોટી બહેન, ઢેડગરોલી.

ज्येष्ठी, स्त्री. ઢેડગરોલી.
ज्यैष्ठ्य, न. વડીલતા; હાકમી.
ज्यो, ग. १. સલાહ આપવી.
ज्योतिस्, न. જ્યોતિ, પ્રકાશ; વિજળી; સૂર્ય ચંદ્ર; દિવસનું અજવાળું. पु. અગ્નિ; સૂર્ય; વિષ્ણુ.
ज्योतिष, वि. જોતિષને લગતું. पु. જોશી, દૈવજ્ઞ. न. ખગોલવિદ્યા.
ज्योतिष्क, पु. ચંદ્ર, ગ્રહ, તારા વગેરે.
ज्योतिष्मत्, वि. પ્રકાશિત. पु. સૂર્ય. स्त्री. (ती) રાત્રિ. [પ્રકાશ.
ज्योत्स्ना, स्त्री. ચંદ્રપ્રકાશ, ચાંદની;
ज्योत्स्नी, स्त्री. ચાંદની રાતનો પ્રકાશ.
ज्यौ, पु. બૃહસ્પતિગ્રહ.[ચાંદની રાત.
ज्यौत्स्न, वि. પ્રકાશિત. स्त्री. (त्स्नी)
ज्वर, वि. ગરમ, ઉશ્કેરાયલું. पु. તાપ.
ज्वरा, स्त्री. તાપ.
ज्वल्, ग. १. પ્રકાશવું; બાળી મૂકવું.
ज्वल, वि. બળતું; ચળકતું. पु. રોશની, પ્રકાશ.
ज्वलका, स्त्री. અગ્નિની જ્વાલા.
ज्वलन, वि. દહન, બાળેલું. पु. અગ્નિ. न. બળતું.
ज्वलित, वि. દગ્ધ; બળેલું; તેજસ્વી.
ज्वाल, वि. બળતું. पु. જ્વાલા, પ્રકાશ; દીવો, મસાલ.
ज्वाला, स्त्री. પ્રકાશ; બળેલા ચોખા.
ज्वालाध्वज, पु. અગ્નિ.
ज्वालामुखी, स्त्री. બળતો પહાડ.
ज्वालिन्, पु. શિવ.

## झ.

झ, નવમો વ્યંજન.
झ, वि. ગુતેલું; નષ્ટ. पु. ઝણઝણ અ-

वाज, वरसाद साथेनो पवन; बृ-
हस्पति;ओवायली चीज.स्त्री.(झा)
पर्वत उपरथी पडतो पाणीनो झरो.
झगति, अ. उतावळथी.
झंकार, पु. भमरा वगेरेनो गुंजारव.
झंकारिणी, स्त्री. गंगानदी. [णाट.
झंझन, न. धातुना घरेणानो खणख-
झंझा, स्त्री. पडता वरसाद अथवा
फूंकता वायुनो अवाज; तोफानी
झटि, पु. झाडी. [पवन.
झटिति, अ. उतावळथी.
झम्, ग. १. खावुं.
झंप, पु. कुदको.
झंपिन्, } पु. वांदरो.
झंकिन्, }
झर, पु. पर्वत उपरथी पडतो झरो.
झरी, स्त्री. नदी; नाळुं.
झर्च्, ग. ६. बोलवुं; ठपको आपवो.
झर्झर, पु. एक जातनुं वाजुं; कलि-
युग; नेतरनो भारो. स्त्री. (रा)
झर्झरक, पु. कलियुग. [वेश्या.
झर्झरीक, पु. शरीर; चित्र; देश.
झला, स्त्री. छोकरी; सूर्यनो प्रकाश.
झलि,स्त्री.सोपारीनुं कोटलुं.[कर जात.
झल्ल, पु. पेहेलवान; एक वर्णसं-
झल्लक, न. छमछमीआं, झांझर.
झल्लकंठ, पु. कबूतर.[शुद्धि;बिनाश.
झल्लरी, स्त्री. छमछमीआं, झांझर;
झष्, ग. १. लेवुं; दुःख देवुं.
झष, पु. माछली; मीनराशि; गरमी.
न. जंगल.
झषकेतन, पु. मदन, कामदेव.
झाट, पु. जमल, वन; गरगुमडां
साफ करवां ते.

झाटामलक, पु. तरबूच, कलींगडुं.
झामर, पु. सोई घसवानो पथ्थर.
झार्झर, पु. खंजरी वजाडनार.
झालरी, स्त्री. भेरी; मृदंग.
झालि, पु. खाटी तळेली केरी.
झिंझिम, पु. जंगलनो दव.
झिरिका, झीरी, स्त्री. झीगुर, एक
झिल्लि, स्त्री. चर्मपत्र. [नानुं प्राणी.
झुंट, पु. वृक्ष; झाडी.
झूणि, पु. एक जातनी सोपारी.
आकाशवाणी; झाडी.
झोंड, पु. सोपारीनुं झाड.

## ञ.

ञ, दशमो व्यंजन.
ञ, पु. गायन; अस्पष्ट अवाज;
बळद; शुक्राचार्य; पाखंडी.

## ट.

ट, अगीआरमो व्यंजन.
ट, पु. वामनजी, ठींगणो पुरुष; चो-
थाई; शब्द; झणत्कार. न. गो-
कल नारियल. स्त्री. (टा) पृथ्वी;
सम, सोगन, प्रतिज्ञा.
टंक, उ. कोदाळी; तरवार; म्यान;
क्रोध; गर्व; टंकणखार; चार मा-
सानुं वजन; सिक्को; स्त्री. (का)
टंकक, पु.रुपानो सिक्को.[टंगडी,पग.
टंकटीक, पु. शिव.
टंकण, न. टंकणखार. [ढवानी जगा.
टंकशाला, स्त्री. टंकशाळ, सिक्का पा-
टंकार, पु. आश्चर्य;धनुष्यनो अवाज.
टंग, पु. टंक शब्द जुओ.
टट्टनी, स्त्री. ढेढगरोळी.

टट्टरी, स्त्री. મશ્કરી; નગારો, ડંકો.
टड्डुर, पु. નગારાનો અવાજ.
टार, पु. ઘોડો.
टिक, ग. १. જવું.
टिप्पणी, टीका, } स्त्री. ટીકા, ભાષ્ય.
टु, पु. સોનું; કામદેવ.
टोट, वि. નાનું.

## ठ.

ठ, બારમો વ્યંજન.
ठ, पु. શબ્દ; મોટો અવાજ; સૂર્ય અથવા ચંદ્રનું મંડળ; શૂન્ય; શિવ; દેવતા; મૂર્તિ. [બુદ્ધિનો ખેતાબ.
ठक्कुर, पु. દેવતા; મૂર્તિ; મોટા મા-
ठालिनी, स्त्री. લોઢી; કમરબંદ.

## ड.

ड, તેરમો વ્યંજન.
ड, पु. શિવ; શબ્દ; ત્રાસ; વાડવા-ગ્નિ. स्त्री.(डा) ડાકણ.
डम, पु. વર્ણસંકર, નીચજાત, ડોમ.
डमर, पु. હુલ્લડ; બીકથી નાશી જવું.
डमरु, पु. એક વાજું.
डवित्थ, पु. લાકડાનું મૃગ–હરણ.
डल(ल्ल)क, न. ટોપલી.
डाकिनी, स्त्री. ડાકણ.
डामर, वि. ભયંકર; હુલ્લડખોર. पु. ડમર શબ્દ જુઓ.
डालिम, पु. દાડમ, અનાર.
डाहल, पु. ત્રિપુર દેશ.
डाहुक, पु. ચાતક, બપૈયો.
डिकरी, स्त्री. જુવાન સ્ત્રી.
डिंगर, पु. ચાકર; ઠગ; જાડો મા-ણસ, ફેંકવું તે.
डिंडिम, पु. ડાંડી, એક નાનું ઢોલ.
डिंडी(डि)र, पु. સમુદ્રફીણ. [એક.
डिम, पु. નાટકના દશ રૂપકમાંનું
डिंव, पु. હુલ્લડ; ભયનો પોકાર; ઇ-ડું; દડો.
डिंभ, पु. બાળક; જનાવરનું બાળક.
डीन, न. પક્ષીની ઉડવાની ગતિ.
डुंडुल, पु. નાનું ઘુવડ. [જાત.
डोम, पु. ઢેડ, મહાર વગેરે હલકી

## ढ.

ढ, ચૌદમો વ્યંજન.
ढ, पु. અવાજ; ઢોલ; કુત્રો; કુત્રાની પૂછડી; અવાજ; સર્પ.
ढक्का, स्त्री. મોટું ઢોલ.
ढामरा, स्त्री. હંસની માદા.
ढाल, न. ઢાલ.
ढालिन्, पु. ઢાલવાળો લડવૈયો.
ढुंढन, न. શોધ.
ढुंढि, पु. ગણપતિ.
ढोल, पु. ઢોલ.
ढौकन, न. લાંચ; ભેટ.

## ण.

ण, પદરમો વ્યંજન. આ અક્ષરથી શબ્દ શરૂ થતો નથી.
ण, पु. ગાન; નિશ્ચય, લક્ષણ; બ-ક્ષીસ; શિવ, દાન.

## त.

त, સોળમો વ્યંજન.
त, पु. પુછડી; છાતી; ગર્ભસ્થાન, વીર; ચોર, પાપી માણસ; જંગલી; રત્ન; અમૃત. क्रे. સદ્ગુણ.
तंस्, ग. १. રેડવું.

तकिल, वि. લુચ્ચો, ઠગારો. स्त्री. [(ला) દવા.
तक, न. છાસ.
तकसार, न. માખણ.
तकाट, पु. રવૈયો (છાસ કરવાનો.)
तक्षक, पु. સુતાર; સુત્રધાર; વિશ્વકર્મા; તક્ષક નાગ.
तक्षण, न. છોલવું તે.
तगर, पु. તગરનું ઝાડ.
तङ्क, ग. १. સહન કરવું; હસવું.
तंक, पु. ધાસ્તી, ભય; પોશાક; ટોંકણું–ટાંકણાની છીણી.
तंकन, न. દુઃખ, કલેશ.
तंग्, ग. १. જવું.
तट्, ग. १. ચઢવું. [કિનારો.
तट, न. ખેતર. त्रि. નદી વગેરેનો
तटाक, उ. તળાવ.
तटिनी, स्त्री. નદી.
तटी, स्त्री. નદીનો કિનારો.
तड्, तंड्, ग. १०. મારવું.
तडाग, उ. તળાવ.
तडि, पु. ફટકો.
तडित्, स्त्री. વિજળી; વધ.
तडित्वत्, पु. વાદળ, મેઘ.
तंड, पु. શિવનો દ્વારપાલ.
तंडक, पु. જાદુગર; ફીણ; ખંજન-પક્ષી. उ. તૈયારી.
तंडुरीण, उ. જંગલી; મૂર્ખ.
तंडुल, पु. છડેલા ચોખા.
तत, वि. લબાવેલું; ફેલાવેલું. पु. બાપ; પવન; પુત્ર. न. વિણાવાજી.
ततःप्रभृति, अ. ત્યાંથી લઈને.
ततम, वि. ઘણામાંથી એક.
ततर, वि. બેમાનું એક.
तति, स्त्री. હાર, આલા; સમુદાય.
तत्काले, अ. તેજ વખતે.
तत्व, न. સ્વરૂપ; પરમાત્મા; વસ્તુ; ગચ્ચાઈ; મન; નૃત્ય.
तत्वज्ञ, वि. બ્રહ્મજ્ઞાની. पु. શીક્ષક.
तत्वतस्, अ. યથાર્થ, સાચેસાચું.
तत्ववादिन्, वि. બ્રહ્મવાદી.
तत्पर, वि. હુશીઆર; તૈયાર.
तत्र, अ. ત્યાં, તે ઠેકાણે.
तत्रत्य, वि. તે જગાનું, ત્યાંનું.
तत्रभवत्, वि. પૂજ્ય; આપ સાહેબ–નામદાર. [નિશ્ચયદર્શક.
तथा, अ. સાદૃશ્ય; સમુચ્ચય; પૂર્વવત;
तथागत, पु. બુદ્ધ. वि. તે તરફનું.
तथास्तु, अ. એમ થાઓ.
तथैव, अ. તેમજ.
तथ्य, न. સચ્ચાઈ. वि. સાચું.
तद्, તે, પેલું, આ.
तदनंतर, वि. તે પછીનું.
तदनुरूप, वि. તેના જેવુંજ.
तदंत, अ. સિમા, હદ.
तदपि, अ. તોપણ.
तदवधि, अ. તે વખત સુધી.
तदर्थं, अ. તેનેલીધે.
तदा, अ. તેજ વખતે.
तदादि, अ. તે વખતથી.
तदानीम्, अ. ત્યારે, તે વખતે.
तदीय, वि. તે સંબંધી.
तदेव, अ. તેજ.
तद्धन, वि. કંજુસ
तन, पु. વંશજ; પુત્ર.
तनय, पु. પુત્ર.
तनया, स्त्री. પુત્રી.

तनिका, स्त्री. દોરી, રસી.
तनिमन्, न. ફેફસું. पु. પાતળાઈ.
तनिष्ठ, वि. બારીક; અતિ ઝીણું.
तनीयस्, वि. અતિશય બારીક
तनु, स्त्री. શરીર; ચામડી. वि. બારીક; પાતળુ.
तनुछद, पु. બખતર.
तनु(नू)ज, पु. પુત્ર. वि. શરીરમાંથી ઉત્પન્ન થયલું. स्त्री. (जा) પુત્રી.
तनुत्र, न. બખતર.
तनुत्याग, वि. કજુસ पु. મરણ.
तनुरस, पु. પરસેવો, ઘામ.
तनुरु(रू)ह, न. રોમ, રૂઆં.
तनुल, वि. ફેલાયલું.
तनुस्, न. દેહ, શરીર.
तनू, स्त्री. શરીર.
तनून, पु. હવા.
तनूनप, न. ઘૃત, ઘી.
तनुनपात्, पु. અગ્નિ.
तन्ति, पु. તાતણો; હાર, માળા, કાગડો, વણકર. [સંતાન
तन्तु, पु. તાંતણો, તાર; મગરમચ્છ,
तन्तुक, पु. રાઈ, દોરી. स्त्री. (की) શરીરની નાડી.
तन्तुकीट, पु. રેશમનો કીડો
तन्तुपर्वन्, न. શ્રાવણ શુદ પૂનમ, જનોઈ બદલવાનો દિવસ.
तन्तुर(ल), न. કમળના તંતુઓ.
तन्तुशाला, स्त्री. વણકરની દુકાન.
तंत्र्, ग. १०. રાજ્ય કરવું, ટેકો આપવો.
तंत्र, न. વણકરનુ માલ, દોરો; રીતભાત; અધ્યાય, ભાગ; દવા; ગુપ્તસરો; સરકાર.
तंत्रक, पु. નવો પોશાક.
तंत्रवाप, न. વણકરનું સાળ. पु. વણવું તે; વણકર.
तंत्रवाय, पु. વણકર; કરોળીઓ.
तंत्री, स्त्री. વીણા-સારંગીનો તાર; શરીરની નસ; જુવાન સ્ત્રી; સારંગી; દોરી.
तंद्रा, स्त्री. થાક, સુસ્તી; થોડી ઉંઘ.
तद्रालु, वि. સુસ્ત; થાકેલું; નિદ્રાળુ.
तंद्रि-द्री, स्त्री. નિદ્રા; આળસ, થાક.
तन्वी, स्त्री. નાજુક-કોમલ સ્ત્રી.
तप्, ग. १,४. તપવું; પ્રકાશવું; ગરમી કરવી, દુઃખ ખમવુ.
तप, वि. ગરમ, તપેલુ. पु. ગરમી, અગ્નિ, સૂર્ય; ગરમીની ઋતુ.
तपन, पु. સૂર્ય; ગ્રીષ્મઋતુ; સૂર્યકાંતમણિ, શિવ; એક નરક. न. ગરમી; પીડા. [નદી; ગરમી.
तपनी, स्त्री. ગોદાવરીનદી; તાપી
तपनीय, वि. તાપવાલાયક. न. સોનું.
तपनेष्ट, न. તાંબુ.
तपस्, न. ગરમી, પીડા, તપશ્ચર્યા, સદ્ગુણ. पु. માઘ મહિનો; અગ્નિ. उ. હેમતઋતુ.
तपस, पु. સૂર્ય, ચંદ્ર, પક્ષી.
तपस्कर, वि. તપસી, તપ કરનાર.
तपस्य, पु. અર્જુન; ફાગણ મહિનો
तपस्या, स्त्री. તપ, તપશ્ચર્યા
तपुस्, पु. અગ્નિ, સૂર્ય, શત્રુ.
तपोवट, पु. બ્રહ્માવર્ત દેશ.
तप्त, वि. તપેલુ; દુઃખી

तप्तकृच्छ्र, पु. પહેલે દિવસે ગરમ પાણી, બીજે દિવસે દૂધ અને ત્રીજે દિવસે ઘી પીને કરેલું વ્રત.
तम, न. અંધારું; પગનો આગલો ભાગ. पु. અભિમાન; અંધારું; તમાલનું ઝાડ.
तमत, वि. ઇચ્છિત, વાંચ્છિત.
तमस्, न. તમોગુણ; શોક; પાપ; અભિમાન. पु. રાહુગ્રહ; કૂવો.
तमस्तति, स्त्री. અતિશય અંધકાર.
तमस्विनी, રાત્રિ, રાત.
तमा, स्त्री. રાત્રિ; એક નદી.
तमाल, पु. તમાલનું ઝાડ.
तमि,-मी, स्त्री. રાત્રિ; હળદ.
तमिस्र, वि. અંધારું. न. અંધકાર, અંધારું; ક્રોધ.
तमिस्रा, स्त्री. અંધારી રાત.
तमोघ्न, पु. સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ; શિવ; વિષ્ણુ; જ્ઞાન; બુદ્ધ.
तमोनुद, पु. સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ; દીવો.
तमोमणि, पु. આગિયો કીડો.
तंपा, तंवा, स्त्री. ગાય.
तय, पु. રક્ષણ.
तर, पु. તરવું તે; રસ્તો; મછવો; નૂર.
तरक्ष,-क्षु, पु. તરસ, દીપડો.
तरंग, पु. તરંગ, લહેર; પુસ્તકનો ભાગ; ઘોડાની ફાળ [ઓળઘવું તે
तरण, पु. મછવો; સ્વર્ગ. न. હલેસું;
तरणि, स्त्री. મછવો. पु. સૂર્ય; આકડાનું ઝાડ; કિરણ.
तरणिरत्न, न. માણેક, લાલ (રત્ન.)
तरंड, उ. મછવો; હલેસું.
तरंडी, स्त्री. વહાણ, મછવો.
तरंत, पु. સમુદ્ર; વરસાદનું ઝાપટું.
तरंती, स्त्री. મછવો.
तरपण्य, न. નૂર, મછવાનું ભાડું.
तरल, वि. ધ્રુજતું; ચપલ; પોકલ. पु. હાર, માલા; તળિયું; હીરો; લોઢું. [કાંજી.
तरला, स्त्री. મધમાખ; ચોખાની
तरलायित, पु. મોટો મોજો-તરંગ.
तरवारि, पु. તરવાર, ખડ્ગ.
तरश्व, पु. ત્રીજે દિવસ. [દરો.
तरस्, न. ઝડપ; જોર; મછવો; વાં-
तरस, न. માંસ. [આન્તરી.
तरस्वत्, वि. બલવાન, જોરાવર;
तरस्विन्, वि. જોરાવર. पु. કાસદ; પવન; ગરૂડ; શૂરવીર. [પેટી.
तरि (री), स्त्री. મછવો; કપડાની
तरिका, तरिणी, } स्त्री. મછવો; મલાઈ.
तरीता, स्त्री. તર્જની, અંગુઠાની પાસેની આંગળી; ગાંજો.
तरीष, पु. મછવો; સમુદ્ર; સ્વર્ગ; કામ, ધંધો; છાણુ. स्त्री, (षी) ઇન્દ્રની કન્યા.
तरु, वि. રક્ષણકર્ત્તા पु. વૃક્ષ, ઝાડ.
तरुट, पु. કમલનુ મૂળ.
तरुण, वि. જુવાન; નવું. पु. જુવાન માણસ; એરંડીઆનું ઝાડ.
तरुणी, स्त्री. જુવાન સ્ત્રી.
तरुमृग, पु. વાંદરો.
तर्क्, ग. १०. ધારવું; વિચારવું.
तर्क, पु. તર્ક, વિતર્ક; આકાંક્ષા; કારણ.
तर्कक, पु. તર્કશાસ્ત્રી; યાચક.
तर्कशास्त्र, पु. તર્કશાસ્ત્ર, ન્યાયશાસ્ત્ર.

तर्कित, वि. શક ભરેલું. पु. તર્ક.
तर्किन्, पु. તર્કશાસ્ત્રી, ન્યાયશાસ્ત્રી.
तर्कु, स्त्री. ચરખો, સુતર કાઢવાનું યંત્ર.
तर्क्षु, पु. તરસ, દીપડું.
तर्ज्, ग. १, १०. ધમકાવવું.
तर्जन, न. } ધમકી; નિંદા; ક્રોધ
तर्जना, स्त्री. }
तर्ण, पु. વત્સ, વાછરો.
तर्णि, पु. સૂર્ય; તરાપો.
तर्पण, न. તૃપ્તિ; અગ્નિ; યજ્ઞકાષ્ઠ; દેવતા પિતૃવગેરેને જલ આપવું તે.
तर्पणेच्छु, पु. ભીષ્મપિતા.
तर्पित, वि. ખુની.
तर्वट, पु. વત્સર, વર્ષ.
तर्ष, पु. અભિલાષ; તરસ; સમુદ્ર; [મછવો; સૂર્ય.
तर्षण, न. તરસ.
तर्हि, अ. તદા, તે વખતે.
तल, उ. સપાટી; મહીતલ, હથેલી; પગનું તળિયું. पु. તરવારની મુઠ; તાડનું ઝાડ. न. તળાવ, કારણ.
तलाची, स्त्री. સાદરી.
तलातल, पु. પાચમું પાતાળ
तलिका, स्त्री. ઘોડાનો જેરબંધ.
तलित, न. તળેલું માંસ. वि. તળિયાવાળું. [ણુ; નાનું, સ્વચ્છ; નબળું.
तलिन, न. શય્યા, બીછાનું. वि. પાત-
तलिम, न. ફરસબંધી, બીછાનું; તરવાર.
तलुन, पु. પવન; જુવાન માણુસ. वि. જુવાન. स्त्री. ( नी ) જુ-
तलेक्षण, पु. શુકર, ડુકર. [વાન સ્ત્રી.
तलोदरी, स्त्री. ભાર્યા, પત્ની.
तलोदा, स्त्री. નદી.
तल्क, न. જગલ. [પત્ની.
तल्प, उ. બીછાનું; અટારી. स्त्री.
तल्पकीट, पु. માંકણ.
तल्ल, पु. તળાવ. न. ભોયરું, ગુફા. स्त्री. (ल्ली) જુવાન સ્ત્રી; વરુણની સ્ત્રી; હોડી.
तल्लज, पु. આનંદ; ઉત્તમ ચીજ.
तल्लिका, स्त्री. કુચી.
तविष्या, स्त्री. બળ, જોર.
तवीष, पु. સમુદ્ર.
तष्ट, वि. કાપેલું.
तष्टृ, पु. સુતાર; વિશ્વકર્મા.
तस्कर, पु. ચોર; કાન; ખરાબ ચીજ. स्त्री. (री) ક્રોધી સ્ત્રી.
तस्करता, स्त्री. ચોરી.
ताक्ष्ण, पु. સુતારનો છોકરો.
ताड, पु. તાડન, મારવું તે; શબ્દ, અવાજ; પર્વત.
ताडका, स्त्री. એક રાક્ષસી.
ताडंक, पु. કાનનું એક ઘરેણું.
ताडन, न. પ્રહાર, મારવું તે; ઠપકો.
तांडव, उ. એક પ્રકારનું નાચ; એક
तांडवप्रिय, पु. શિવ. [જાતનું ઘાસ.
तांडि, स्त्री. નૃત્યવિદ્યા.
तात, पु. પિતા, બાપ.
ताततु, पु. કાકો.
तातन, पु. ખંજન પક્ષી.
तातल, वि. બાપનું; ગરમ. पु. રોગ, લોઢાનો સળીઓ; ગરમી.
ताति, पु. પુત્ર. स्त्री. સંતાન.
तात्कालिक, वि. તરતનું. [અર્થ; મર્મ.
तात्पर्य, न. અભિપ્રાય, મતલબ;
तात्त्विक, वि. સાચું.

तादात्म्य, न. તત્સ્વરૂપ, એકરૂપ.
तादृश, } वि. તદ્રૂપ, તેવું.
तादृक्ष, }
तान, पु. તાન (રાગમાં); દોરો. न. ઇંદ્રિયનો વિષય.
तानूर, पु. પાણીના વમળ.
तांत्रिक, पु. તંત્રશાસ્ત્ર જાણનાર.
ताप, पु. સંતાપ; જ્વાલા, મનની પીડા. स्त्री. (पी) તાપી નદી.
तापक, पु. જ્વર, તાવ. वि. તપાવનાર.
तापस, पु. તપસ્વી. [વનાર.
तापसतरु, } पु. ઇંગુદીનુ ઝાડ.
तापसद्रुम, }
तापसप्रिया, स्त्री. દ્રાક્ષ.
तापिच्छ, पु. તમાલનું ઝાડ
ताम, पु. દોષ; ઇચ્છા, આતુર; થાક.
तामर, न. પાણી, ઘી. [સારસ પક્ષી.
तामरस, न. કમલ, સોનું; તાંબું;
तामस, वि. અંધારૂં; અજ્ઞાન; વિષયી. पु. ઠગ, સર્પ; ઘુવડ, રાહુનો પુત્ર. न. અંધકાર. [ક્ષસ.
तामिस्र, पु. ક્રોધ; એક નરક; રાતાંबूल, न. સોપારી; પાન.
तांबूलिक, पु.તંબોલી, પાન વેચનાર.
ताम्र, वि. તાંબાનું; રાતું. न.તાંબુ.पु. ताम्रकुट, पु. કસારો. [કુષ્ટરોગ, કોઢ.
ताम्रचूड, पु. કુકડો.
ताम्रिक, पु. કસારો. स्त्री. તાંબાનું.
ताय्, ग. १. લંબાવવુ, ફેલાવવુ.
तायु, पु. ચોર.
तार, वि. ઉંચુ; મોટું; સ્વચ્છ. पु. નદીનો કિનારો; મોતી; વિષ્ણુ, શિવ, પ્રણવ, ॐ. उ. આંખની
तारक, पु. એક દૈત્ય. न. આંખ. [કીકી.
तारकजित्, } पु. કાર્તિક સ્વામિ.
तारकारि, }
तारका, स्त्री. તારો; આંખની કીકી.
तारकिन (त), वि. તારાવાળું.
तारण, पु. મછવો. वि. તારણ કર્ત્તા.
तारणी, स्त्री. મછવો. [ઘતું.
तारतम्य, न. ન્યૂનાધિક્ય, ઓછું વતारल, वि. અયોકસ. पु. વિષયી માतारल्य, न. કંપારી; અદરેલી. [ણસ.
तारा, स्त्री. આંખની કીકી; તારો; વાલીની સ્ત્રી, અગદની મા. [શિવ.
तारापति, पु. ચંદ્ર; વાલી; બૃહસ્પતિ;
तारापीड, पु. ચંદ્ર, એક રાજા.
ताराभ, पु. પારો.
ताराभूषा, स्त्री. રાત્રિ, રાત.
ताराभ्र, पु. કપૂર.
तारावर्ष, न. ખરતો તારો.
तारीश, पु. સમુદ્ર; વૈકુંઠ
तारुण, वि. જુવાન.
तारुण्य, न. જુવાની.
तारेय, पु. અગદ; બુધનો તારો.
तार्कव, वि. વણેલું.
तार्किक, पु. શીલસુર; તર્કશાસ્ત્રી.
तार्क्ष, पु. કશ્યપમુનિ. [શિવ, સોનુ.
तार्क्ष्य, पु. ગરૂડ, ગાડી, ઘોડો, સર્પ,
तार्क्ष्यध्वज, पु विष्णु.
तार्ण, वि. ઘાસનું બનાવેલુ. पु. અગ્નિ.
ताल, पु. તાડનું ઝાડ, તાળી વગાડવાથી થતો શબ્દ, તાળુ, (ગાયનમાં) તાલ; તરવારની મુઠ. न. હરતાળ. [ગલ, અડગરો.
तालक, न. હરતાળ, દરવાજાની ભોतालकेतु, पु. ભીષ્મ.

तालध्वज, पु. બલરામ. [ણુ (પાંદડી.)
तालपत्र, न. તાડપત્ર, કાનનું એક ઘરે-
तालव्य, वि. તાળુસબધી [પખો.
तालवृंतक, न. તાડના પાંદડાંનો
ताललक्ष्मन्, पु. બલરામ.
तालांक, पु. બલરામ; તાડપત્ર; પુસ્તક; કરવત; શિવ.
तालिक, पु. } તાળી, હથેળી, દોરી.
तालिका, स्त्री. }
तालिन्, पु. શિવ.
तालिश, पु. પર્વત.
तालु, पु. તાળવું, તાળુ
ताविष, पु. સમુદ્ર.
तास्कर्य, न. ચોરી. [દ્રવ્ય.
तिक्त, वि. તિખુ पु. કડવાસ, દ-
तिक्तक, वि. તિખુ. पु. ખદીર, પટોલ વગેરે ઝાડના નામ.
तिक्तगंधा, स्त्री. રાઈ.
तिग्म, वि. તિક્ષણુ, ગરમ; ગુસ્સાવાળુ. न. ગરમી. તીક્ષ્ણુતા
तिग्मकर, पु. સૂર્ય.
तिग्मांशु, पु. સૂર્ય, અગ્નિ, શિવ.
तिज्, ग. १. સહન કરવુ.
तिजिल, पु. ચદ્ર, ગક્ષસ.
तितउ, न. નાની છત્રી
तितिक्षा, स्त्री. સહનશીલતા; ક્ષમા.
तितिक्षु, वि. ક્ષમાવત, દયાળુ.
तितिम, पु. આગીઓ કીડો, ઇદ્ર
तित्तिर, पु. તિત્તરપક્ષી. [ગોપ કીડો.
तित्तिरी, पु. તિત્તર-તીતરપક્ષી, યજુર્વેદની એક શાખા [ચોમાસુ.
तिथ, पु. અગ્નિ, પ્યાર, વખત,
तिथि, पु. તિથિ, ચદ્રની કળા, ૧૫ ની સખ્યા



तिथिपत्री, स्त्री. પચાંગ.
तिथिप्रणि, पु. ચદ્ર.
तिनिश, पु. એક જાતનું ઝાડ.
तितिडी, स्त्री. આંબલીનું ઝાડ; આંબલીનો રસ.
तिंतिलि(ली)का, } स्त्री. આંબલીનુ ઝાડ.
तिंतिली, }
तिंदु, पु. અબનુસનું ઝાડ.
तिंदुक, पु. અબનુસનું ઝાડ. न. ગોળ મારાનું વજન.
तिप्, ग १. છાંટવું, ટપકવું; રક્ષણ [કરવું.
तिम्, ग. १. ભીનું થવું.
तिमि, पु. સમુદ્ર; માછલી, મગરમચ્છ. [જનાર મોટી માછલી.
तिमिंगिल, पु. તિમિ માછલીને ગળી
तिमिंगिलगिल, पु. તિમિંગિલ માછલીને ગળી જનાર મોટી માછલી, દરીઆઈ રાક્ષસ.
तिमित, वि. નિશ્ચલ, ભીનુ, શાંત
तिमिर, वि. અધારૂ उ. અધકાર, અધાપો, લોઢાનો ભૂકો.
तिमिररिपु, पु. સૂર્ય
तिरस्, अ. અતર્ધાન
तिरस्कृ, ग. ८. ધિક્કારવુ; ઠપકો આપવો. [કનાત.
तिरस्करिणी, स्त्री. પડદો, બુરખો,
तिरस्कार, पु. ધિક્કાર, નિંદા.
तिरस्कृत, वि. ધિક્કારેલુ, નિંદેલુ, છૂપાવેલુ.
तिरोधा, ग. ३. સતાઈ જવુ; ઢાંકવુ.
तिरोधान, न. બુરખો, છૂપાવું તે.
तिरोहित, वि. છૂપાવેલુ
तिरोभू, ग. १. અલોપ થવુ

तिर्यक्(च्), वि. વક્ર; કુટીલ. उ. પક્ષી; પ્રાણી.
तिल्, ग. ૧. જવું. [થતો તલ.
तिल, पु. તિલ, તલ; શરીર ઉપર
तिलक, पु. ફૂલવાળુ ઝાડ. उ. ચંદન વગેરેથી કપાળમાં કરવામાં આવતી નિશાની. न. સંચલખાર. स्त्री. (का) માલા, હાર.
तिलकिट्ट, न. } ખોળ, તેલ કાઢી
तिलखलि, स्त्री. } લીધેલા તલનાં
तिलतंडुलक, न. આલિંગન. [છોતરાં.
तिलपर्ण, न. ચદન; તલનાં પાંદડાં.
तिलंतुद, पु. ઘાંચી.
तिलित्स, पु. મોટો સર્પ.
तिलोत्तमा, स्त्री. એક અપ્સરા.
तिल्य, न. તલનું ખેતર.
तिल्व, पु. લોધ્રનું ઝાડ.
तिष्ठद्गु, अ. સંધ્યા સમય.
तिष्ठन, न. સ્થાપવું તે.
तिष्य, पु. પુષ્યનક્ષત્ર; પોષમહિનો;
तिक्, ग. ૧. જવું. [કલિયુગ.
तीक्ष्ण, वि. તીક્ષ્ણ, તીણું; ગરમ; ગુસ્સાવાળું; સખત; ચતુર. पु. જવખાર; કાળાં મરી. न. લોઢું; પોલાદ; ગરમી; લડાઈ; ઝેર; હથિયાર; સમુદ્રલૂણ; મોત; ઉતાવળ.
तीक्ष्णपुष्प, न. લવંગ. [તકીનું ઝાડ.
तीक्ष्णपुष्पा, स्त्री. લવંગનું ઝાડ; કે-
तीक्ष्णमूल, पु. કુલીંજન.
तीक्ष्णरश्मि, पु. સૂર્ય.
तीक्ष्णशूक, पु. યવ, જવ.
तीक्ष्णसार, पु. લોઢું.
तीम्, ग. ४. ભીજવવું.

तीर्, ग. ૧૦. પસાર કરવું.
तीर, न. કિનારો. पु. બાણ; સીસું.
तीरु, पु. શિવ.
तीर्ण, वि. ઉતરી ગયલું; લંબાવેલું.
तीर्थ, न. રસ્તો; ઘાટ (નદીનો); પવિત્ર જગ્યા; ઉપાય; ગુરુ; મૂલ; સલાહ; શાસ્ત્ર; મદદ; ભોગ; સ્ત્રી-
तीर्थ(र्थं)कर, } पु. જૈનનો સાધુ. [રજ.
तीर्थकृत, }
तीर्थभूत, वि. પવિત્ર.
तीर्थराज, पु. પ્રયાગ, અલાહબાદ.
तीर्थसेविन्, वि. જાત્રાળુ. पु. બગલો.
तीर्थ्य, पु. સાધુ.
तीवर, पु. સમુદ્ર; પારધી; રાજપુત્રીને ક્ષત્રીના વિર્યથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર.
तीव्र, वि. તીક્ષ્ણ; ગરમ; ભયંકર. पु. તીક્ષ્ણતા; શિવ. न. ગરમી; કિનારો; લોઢું.
तु, ग. ૨. સત્તા હોવી, મેળવવું.
तु, अ. પાદપૂરણ; પરતુ; અવધારણ; સમુચ્ચયદર્શક.
तुखार, पु. વિંધ્યાચલ પર્વત આગળ રહેતા લોકોની એક જાત.
तुंग, वि. ઉંચું; લાંબુ; મુખ્ય; મજબૂત. पु. ઉંચાઈ; પર્વત; શિખર; બુધગ્રહ; નારિયલનું ઝાડ; વિ-
तुंगबीज, पु. પારો. [દ્વાન માણસ.
तुंगभद्र, पु. મદોન્મત્ત હાથી, તોફાની હાથી.
तुंगभद्रा, स्त्री. એક નદી.
तुंगमुख, पु. ગેંડો.
तुंगशेखर, पु. પર્વત.

तुंगी, स्त्री. રાત્રિ; હળદ.
तुंगीश, पु. ચંદ્ર; સૂર્ય; કૃષ્ણ; શિવ.
तुंगीश्वर, पु. શિવ; શિવનું મંદીર.
तुच्, पु. સંતાન.
तुच्छ, वि. ખાલી; નાનું, ક્ષુદ્ર; તજી દીધેલું; હલકું; કંગાલ. न. ભુસું, [થુલું.
तुज, ग. १. ઈજા કરવી.
तुज, पु. આંચકો; રાક્ષસ.
तुण्, ग. ६. વાંકું કરવું; ઠગવું.
तुंड्, ग. १. દાબવું.
तुंड, न. મોઢું; હાથીની સુંઢ.[નાભિ.
तुंडि, पु. મુખ, મોઢું; ચાંચ. स्त्री.
तुंडिल, वि. વાતુરો. [કરવો.
तुत्थ्, ग. १०. સ્તુતિ કરવી; પડદો
तुत्थ, पु. અગ્નિ. स्त्री. (त्था) નાની એલચી.
तुंद, पु. નાભિ. न. ઉદર, પેટ.
तुंदि, हे. ઉદર, પેટ. स्त्री. નાભિ.
तुंदिक, } वि. વિશાળ, મોટું.
तुंदिल, }
तुन्नवाय, पु. દરજી.
तुप्, तुंप्, ग. १, ६. ઈજા કરવી.
तुमुल, वि. ક્રોધી; ગુચવાયલું, ગભરાયેલું. उ. ઘોંઘાટ.
तुंब्, ग. १. મારવું; દુઃખ દેવું.
तुंब(क), पु. દુધી; કોળું.
तुंबर, पु. એક ગંધર્વ.
तुंबि,-बी, स्त्री. દુધી, કોળુ.
तुंब(बु)रु, पु. એક ગંધર્વ.
तुर्, ग. ६. ઉતાવળ કરવી; ઈજા કરવી. [પૈસાદાર. पु. ઝડપ.
तुर, वि. વેગવાન; તેજી; મજબૂત;
तुरगिन्, वि. તુર્કી લોકનું.
तुरक्य, पु. તુર્કી લોકો. [ઘોડી.
तुरग, पु. ઘોડો; મન. स्त्री. (गी)
तुरगिन्, पु. ઘોડેસ્વાર. [ઘોડી.
तुरंग, पु. ઘોડો; મન. स्त्री. (गी)
तुरंगारि, पु. પારો.
तुरी, स्त्री. વણકરનો કાંટલો.
तुरीय, वि. ચોથું; મોટું. न. ચોથો
तुरुष्क, पु. તુર્કી લોકો. [ભાગ; બ્રહ્મ.
तुर्वसु, पु. યયાતિ રાજાનો પુત્ર.
तुल्, ग. १, १०. તોળવું, વજન કરવું; તુલના કરવી.
तुलन, न. વજન; સરખામણી.
तुलना, स्त्री. દૃષ્ટાંત; સરખામણી; વજન; પરીક્ષા.
तुलसी, स्त्री. તુલસીનું ઝાડ.
तुला, स्त्री. કાંટો, ત્રાજવું; વજન; તુલારાશિ; સાદૃશ્ય.
तुलाकूद, पु. ખોટું વજન.
तुलाकोटि,-टी, स्त्री. નૂપુર, ઝાંઝર; દશ કરોડની સંખ્યા.
तुलाधट, पु. હલેસું.
तुलाधर, पु. વેપારી; તુલારાશિ.
तुलाधार, पु. વેપારી; તુલારાશિ; ભારેટિયુ.
तुलाबीज, न. ગુંજા, ચણોઠી.
तुलि,-ली, स्त्री. વણકરનો કાંટલો; ચિતારાની પીંછી.
तुल्य, वि. સમાન, સરખું.
तुवर, वि. દાઢીવગરનું; તુરૂં. उ. તુરો સ્વાદ.
तुवरी, स्त्री. સુગંધી માટી; ફટકી.
तुष्, ग. ४. સંતોષ પામવું.
तुष, पु. અનાજનાં છાલાં.

तुपसार, पु. અગ્નિ. [બરફ; દવ.
तुपार, वि. ઠંડું. पु. હીમ, ઠંડી;
तुपारगिरि, } पु. હિમાલય પર્વત.
तुपाराद्रि, }
तुष्ट, वि. સંતોષી; આનંદી.
तुष्टि, स्त्री. સંતોષ; આનંદ.
तुस्, ग. १. અવાજ કરવો.
तुस, पु. અનાજનાં છાલાં.
तुस्त, न. ધૂળ; ભુસું.[પૂર. वि. ઠંડું.
तुहिन, न. બરફ; દવ; ચાંદની; ક-
तुहिनांशु, पु. ચંદ્ર; કપૂર.
तुहिनाचल, पु. હિમાલય પર્વત.
तूड्, ग. १. ધિક્કારવું.
तूण, पु. તીરનો ભાથો.
तूणी, स्त्री. ભાથો; ગુલીનો રોપો.
तूतुम, वि. ચંચળ, ચપળ.
तूद, पु. કપાસનું ઝાડ.
तूवर, पु. દાઢીવગરનો માણસ; શીંગડાવગરનો બળદ; હીજડો.
तूर्, ग. ४. ઉતાવળ કરવી; મારી નાખવું. [પીપોડી.
तूर, न. વાજું. स्त्री. (री) तुरी,
तूर्ण, वि. ઉતાવળુ. न. ઉતાવળ.
तूर्णि, पु. મન; મલ, નરક; શ્લોક.
तूर्य, उ. એક જાતનું વાજું.
तूल्, ग. १. વજન કરવું; હાંકી કાઢવું; તુલના કરવી.
तूल, उ. કપાસ. न. આકાશ; સેતુર; ધતૂરાનું ઝાડ. स्त्री. (ली) દીવાની વાટ; કપાસ; ચિતારાની પીછી.
तूष्णीक, वि. મૂંગું; ચુપચાપ.
तूष्णीम्, अ. ચુપચુપ, મૂંગે મોઢે.
तूस्त, न. જટા; પાપ; ધૂળ; અણુ.
तृक्ष्, ग. १. જવું.
तृस, न. જાયફળ.
तृण्, ग. ८. ખાવું; ઘાસ ચાવવું.
तृण, न. ઘાસ; પાંદડાં વગેરે.
तृणकेतु, पु. ઓંબુ, વાંસ.
तृणचर, पु. ગોમેદ (રત્ન.)
तृणद्रुम, पु. તાડનું ઝાડ; નારિયેલી; સોપારીનું ઝાડ.
तृणपूली, स्त्री. સાદડી. [રડી.
तृणराज, पु. નારિયેલી; વાંસ; શે-
तृणसारा, स्त्री. કદલી, કેળ.
तृणाग्नि, पु. ઘાસની આગ.
तृण्या, स्त्री. ઘાસનો ઢગલો.
तृतीय, वि. ત્રીજું. न. ત્રીજો ભાગ.
तृतीया, स्त्री. ત્રીજ, ત્રીજી તિથિ; ત્રીજી વિભક્તિ (વ્યાકરણમાં.)
तृतीयाप्रकृति, पु. નપુંસકલિંગ; હીજડો.
तृप्, ग. ४, ५, ६. સંતોષ પામવું.
तृपत्, पु. ચંદ્ર; નાની છત્રી. [વેલ.
तृपल, न. પથ્થર. स्त्री. (ला) લતા,
तृपु, पु. ચોર.
तृप्त, वि. સંતોષી. न. સંતોષ.
तृप्ति, स्त्री. સંતોષ; આનંદ.
तृप्र, न. ઘૃત, ઘી. पु. પુરોડાશ, હોમ કરવાની પુરી.
तृफु, पु. સર્પની જાતિ.
तृष्, ग. ४. તરસ્યા થવું.
तृष, } स्त्री. ઇચ્છા; તૃષ્ણા; કામદેવની કન્યા; તરસ.
तृषा, }
तृषाह, न. પાણી.
तृषित, वि. તરસ્યું. न. તરસ.

तृष्णा, स्त्री. તરસ. ઇચ્છા.
तृह्, ग. ६, ७, १०. ઈજા કરવી.
तेज, पु. ચમકાટ; હથિયારની ધાર.
तेजन, न. વાંસ; તીક્ષ્ણ કરવું તે; [બરૂ.
तेजल, पु. તીતરપક્ષી.
तेजस्, न. તીક્ષ્ણતા; ગરમી; ધાર, કોર; તેજ, પ્રકાશ; બળ, જોર; અગ્નિ; સોનું. [પ્રખ્યાત.
तेजस्विन्, वि. ચળકતું; બળવાન;
तेजित, वि. અણીદાર; ઉશ્કેરાયલું.
तेप्, ग. १. છાંટવું; ધ્રુજવું.
तेम, पु. ભીનાશ. [स्त्री. (नी) ચૂલો.
तेमन, न. ભીંજવવું તે; ભીનાશ.
तेव्, ग. १. રમવું; શોક કરવો.
तेवन, न. રમત; રમવાની જગા.
तैक्ष्ण्य, न. તીક્ષ્ણતા; ક્રૂરતા.
तैजस, वि. ચળકતું; તીક્ષ્ણ; પ્રચંડ, બળવાન. पु. સૂક્ષ્મ શરીર ચૈતન્ય न. ધાતુ; ઘી; જોર.
तैतिक्ष, वि. સહનશીલ.
तैतिल, पु. ગેંડો; ૪ થુ કરણ.
तैत्तिर, न. તીતરપક્ષીનું ટોળું. पु. તીતરપક્ષી; ગેંડો.
तैत्तिरीय, पु. યજુર્વેદની એક શાખા.
तैमिर, पु. આંખની ઝાંખ.
तैल, न. તેલ; લોબાન.
तैलक, न. થોડું તેલ.
तैलकार, पु. ઘાંચી. [સણ.
तैलद्रोणी, स्त्री. તેલ રાખવાનું વા-
तैलपर्णिका, स्त्री. સુખડ, ચંદન.
तैलफल, पु. તલ; ઈંગુદી.
तैलमाली, स्त्री. દીવાની વાટ.
तैलयंत्र, न. ઘાણી.

तैलाटी, स्त्री. ભ્રમર.
तैलिक, पु. ઘાંચી.
तैलिन, न. તલનું ખેતર.
तैलंग, पु. કર્ણાટક દેશ.
तैप, पु. પોષ મહિનો.
तोक, न. સંતતી.
तोकक, पु. ચાતકપક્ષી.
तोक्म, न. કાનનું મેલ. पु. લીલા
तोत्र,न.અંકુશ, આર. [જવ; નીલો રંગ.
तोत्रवेत्र, न. છડી.
तोद, पु. દુઃખ, પીડા; સૂર્ય.
तोदन, न. અંકુશ; પીડા; મોહ.
तोमर, उ. આર, પરોણી.
तोय, न. પાણી.
तोयद्, पु. મેઘ, વાદળ. न. ઘી.
तोयधि, } पु. સમુદ્ર; ચારની
तोयनिधि, } સંખ્યા.
तोयनीवी, स्त्री. પૃથ્વી.
तोयसूचक, पु. દેડકો.
तोरण, न. ગરદન. उ. તોરણ; બ-હારનો દરવાજો; મેહેરાબ.
तोल, उ. વજન; એક તોલો.
तोलन, न. તોળવું તે.
तोष, पु. સંતોષ; આનંદ.
तोषक, वि. આનંદ આપનાર.
तोषण, न. સતોષ. वि. સંતોષી.
तोषल, न. મુસલ.
तौक्षिक, पु. ધનરાશિ.
तौच्छ, न. અવજ્ઞા.
तौतिक, पु. મોતીની છીપ. न. મોતી.
तौल, न. વજન.
तौलिक, पु. ચિતારો.
तौपार, वि. બરફવાળુ. न. બરફ.

त्यज्, ग. १. તજવું, છોડી જવું.
त्यक्त, वि. તજી દીધેલું.
त्यक्तलज्ज, वि. બેશરમ.
त्यजन, न. ત્યાગ, છોડી દેવું તે.
त्यङ्ग, पु. ત્યાગ, છોડી દેવું તે, પ-
त्यागिन्, वि. તજેલું; બહાદુર. [ડિત.
त्याज्य, वि. તજવાલાયક. न. તારા
त्रस्, ग. १. બોલવું, પ્રકાશવું. [શુદ્ધિ.
त्रंक्, ग. २. જવું.
त्रद्, ग. १. વર્તવું; કોશેશ કરવી.
त्रप्, ग. १. શરમાવું.
त्रपा, स्त्री. નમ્રતા, શરમ, કીર્તિ, કુલટા
त्रपाक, पु. મ્લેચ્છ જાત. [સ્ત્રી, કુટુંબ.
त्रपित, वि. નમ્ર; શરમાળ.
त्रपिष्ठ, } वि. અતિસંતોષી; અ-
त्रपियस्, } તિશરમાળ.
त्रपु, न. સીસું; કલઈ.
त्रपुस्, न. કલઇ, ટીન.
त्रपुष, न. કાકડી.
त्रप्स्य, न. મહો, પાતળું કરેલું દહીં.
त्रय, वि. ત્રણગણું. न. ત્રણની સંખ્યા.
त्रयीतनु, पु. સૂર્ય.
त्रयीधर्म, पु. ત્રણ વેદના કહેલા ધર્મ.
त्रयोदश, वि. १३, તેરની સંખ્યા.
त्रयोदशी, स्त्री. તેરસ, તેરમી તિથી.
त्रस्, ग. १. ધ્રુજવું, બીહવું.
त्रस, वि. જંગમ. पु. અંતઃકરણ. न. જંગલ; જનાવર. [રીક રજકણ
त्रसरेणु, स्त्री. સૂર્યની પત્ની, બા-
त्रसुर, } वि. બીકણ.
त्रस्नु, }
त्रा, ग. २. રક્ષણ કરવું. [આશ્રય
त्राण, वि. રક્ષિત. न. રક્ષણ, મદદ,
त्रात, वि. બચાવેલું, રક્ષિત. न. ર-
त्रातृ, वि. રક્ષક; વડીલ. [ક્ષણ.
त्रास, वि. જંગમ; બીકણ. पु. ભય, બીક, હીરાની ખોડ.
त्रासित, } वि. ભયભીત, બીધેલું.
त्रासिन्, }
त्राहि, अ. તોબાહ; રક્ષ.
त्रिंश, वि. ત્રીશમું.
त्रिंशत्, स्त्री. ત્રીશની સંખ્યા.
त्रिक, वि. ત્રગણું. न. તરભેટો, ત્રણ રસ્તા મળતા હોય એવી જગા.
त्रिकूट, पु. સીલોનનો એક પર્વત.
त्रिकोण, वि. ત્રણ ખૂણાવાળું. पु. ત્રિકોણ; યોનિ.
त्रिगर्ता, स्त्री. સ્ત્રી.
त्रिगुण, वि. ત્રણ ગુણવાળું. न. સત્વ, રજ અને તમ એ ત્રણ ગુણ.
त्रिजटा, स्त्री. રામની પત્ની સીતાની ચાકરીમાં રહેનારમાં એક રાક્ષસી.
त्रितय, पु. ત્રીજું.
त्रिदश, पु. દેવ, દેવતા.
त्रिदशपति, पु. ઇંદ્ર
त्रिदशालय, पु. સ્વર્ગ; સુમેરૂપર્વત.
त्रिदिव, न. સ્વર્ગ; આકાશ; સુખ.
त्रिदिवेश, पु. ઇંદ્ર; દેવ.
त्रिदृश्, पु. શિવ.
त्रिधा, अ. ત્રણ પ્રકારે.
त्रिधातु, पु. ગણપતિ. न. ત્રણ ધાતુ.
त्रिधामन्, पु. વિષ્ણુ; વ્યાસ, શિવ; અગ્નિ; મૃત્યુ.
त्रिनयन, } पु. શિવ. स्त्री. (ना)
त्रिनेत्र, } (त्रा) પાર્વતી.
त्रिपंच, वि. પંદર.

त्रिपट्ट, पु. કાચ.
त्रिपथगा, स्त्री. ગંગાનદી.
त्रिपद्, पु. વિષ્ણુ; તાવ. [ ગવાળું.
त्रिपद, न. ચોપાઈ. वि. ત્રણ પ-
त्रिपाद्, पु. વિષ્ણુ; તાવ.
त्रिपिष्टप, न. સ્વર્ગ; આકાશ.
त्रिपुट, वि. ત્રણ ખુણાવાળું. पु.
त्रिपुटक, पु. ત્રિકોણ.[બાણ; કિનારો.
त्रिपुटा, स्त्री. દુર્ગા, ચંડી.
त्रिपुंड्र, पु. રાખથી કરેલો ત્રણ રે-
ખાનો તીલક.

त्रिपुरदहन, } पु. શિવ.
त्रिपुरांतक, } [આંમળાં.
त्रिफला, स्त्री. હરડા, બેહેડાં અને
त्रिभद्र, न. મૈથુન, સ્રીસંગ.
त्रिभुज, न. ત્રિકોણ.
त्रिभुवन, न. ત્રણ લોક, (સ્વર્ગ,
મૃત્યુ અને પાતાળ.)

त्रिमूस, पु. ત્રણ માળવાળુ ઘર.
त्रिमधुर, न. ખાંડ, મધ અને ઘી.
त्रिमार्गा, स्त्री. ગંગા. [હેશ; બુદ્ધ-
त्रिमूर्ति, पु. બ્રહ્મા, વિષ્ણુ અને મ-
त्रिमूर्धन, पु. રાક્ષસ.
त्रियष्टि, पु. ત્રણ સરની માલા.
त्रियामक, न. પાપ. [યમુના નદી.
त्रियामा, स्त्री. રાત; ગુલી; હળદ,
त्रिरेख, पु. શંખ. [ દલે વિશેષણ.
त्रिलिंग, वि. ત્રણે જાતિવાળું (એ-
त्रिलोचन, पु. શિવ. [નાગ સ્રી.
त्रिलोचना, स्त्री. દુર્ગા, પાર્વતી; છિ-
त्रिवर्ग, पु. ધર્મ, અર્થ અને કામ.
त्रिवर्ष, वि. ત્રણ વરસનું.
त्रिविक्रम, पु. વામન અવતાર.

त्रिशंकु, पु. સૂર્યવંશીરાજા, હરિશ્ચ-
દ્રનો પિતા; બપૈયો; બિલાડી;
આગીઓ કીડો.

त्रिशिख, न. ત્રિશુલ; મુગુટ.
त्रिशिरस, पु. રાક્ષસ; કુબેર; જવર,
त्रिशोक, पु. આત્મા. [તાવ.
त्रिषष्टि, स्त्री. ૬૩, ત્રેસઠની સંખ્યા.
त्रिहल्य, वि. ત્રણ વખત ખેડેલું.
त्रुट्, ग. ४, ६. ભાંગવું, તુટવું.
त्रुटि,-टी, स्त्री. નાની એલચી; નાનો
ભાગ, સંશય; નુકસાન; ક્ષણનો
ચોથો ભાગ; ખંડન.

त्रुटित, वि. ખંડિત, ભાગેલું.
त्रुप्, त्रुफ्, ग. ४. ઈજા કરવી.
त्रेता, स्त्री. બીજો યુગ.
त्रेधा, अ. ત્રિધા, ત્રણ પ્રકારે.
त्रै, ग. १. રક્ષણ કરવું.
त्रैकालिक, वि. ભૂત, ભવિષ્ય અને
વર્ત્તમાનકાળનું.
त्रैगुण्य, न. ત્રિગુણધર્મ.
त्रैध, वि. ત્રણ પ્રકારનું.
त्रैपुर, पु. ત્રિપુરદેશ.
त्रैयातुर, पु. લક્ષ્મણ, રામનો ભાઈ.
त्रैराशिक, न. ત્રેરાશિ (ગણિતમાં.)
त्रैलोक, पु. ઇંદ્ર. [તાળ.
त्रैलोक्य, न. સ્વર્ગ, મૃત્યુ અને પા-
त्रैलोक्यविजया, स्त्री. ભાંગ.
त्रैवार्षिक, वि. ત્રણ વરસનું.
त्रैविद्य, पु. ત્રણ વેદ જાણનાર. न.
ત્રણ વેદ (ઋક્, યજુર્ અને
त्रैविध्य, न. ત્રણ ગીત. [સામ.)
त्रैशंकव, पु. હરિશ્ચંદ્ર રાજા.

त्रोटक, न. નાટકની એક જાત; ગુસ્સાના શબ્દો. पु. એક ઝેરી જીવડું.
त्रोत्र, न. અંકુશ, પરોણી, એક રોગ.
त्र्यक्ष, पु. શિવ. वि. ત્રણ આંખવાળું. [શબ્દ.
त्र्यक्षर, पु. ઓમ્, ત્રણ અક્ષરનો
त्र्यंजन, न. ત્રણ જાતનાં અંજનો.
त्र्यध्वगा, स्त्री. ગંગાનદી.
त्र्यब्द, न. ત્રણ વરસ.
त्र्यंबक, पु. શિવ, મહાદેવ.
त्र्यंबकसख, पु. કુબેર.
त्र्यंबका, स्त्री. પાર્વતી, દુર્ગા.
त्र्यशीत, वि. ૮૩, ત્યાશી.
त्र्यशीति, स्त्री. ૮૩ ની સંખ્યા.
त्र्यस्र, न. ત્રિકોણ.
त्र्यह, न. ત્રણ દિવસ.
त्व, वि. બીજું
त्वक्षस्, न. બલ, જોર.
त्वंकार, पु. તુંકારો.
त्वंग्, ग. १. જવું.
त्वच्, ग. ६. ઢાંકવું.
त्वच्, स्त्री. ચામડી, ચામડું; ઝાડની છાલ.
त्वक्त्र, न. બખતર.
त्वक्पत्र, न. તજ, દાલચીની.
त्वक्पुष्प, न. રોમાંચ.
त्वक्सार, पु. વાંસ.
त्वग्ज, पु. લોહી; રોમ, રૂંવાડી.
त्वच, न. ચામડી; છાલ.
त्वदीय, वि. તારૂં.
त्वर्, ग. १. ઉતાવળ કરવી.
त्वरण, न. ત્વરા, ઉતાવળ.
त्वरा, त्वरि, स्त्री. ઝડપ, વેગ.
त्वरित, वि. ઉતાવળું.
त्वष्ट, वि. છોલેલું.
त्वष्टृ, पु. સુતાર, વિશ્વકર્મા.
त्वष्टी, स्त्री. શિલ્પશાસ્ત્ર
त्वाष्ट्र, पु. વૃત્રાસુર દૈત્ય.
त्विष्, ग. १. પ્રકાશવું.
त्विष्, स्त्री. શોભા; પ્રભા; સુંદરતા; ઇચ્છા; ચાલ; વાચા.
त्विषांपति, पु. સૂર્ય.
त्विषि, पु. કિરણ, સુંદરતા.
त्सर्, ग. १. ધીમેથી જવું અથવા પાસે આવવું.
त्सरु, पु. તરવારની મુઠ.

थ.

थ, સતરમો વ્યંજન.
थ, पु. રક્ષક; પર્વત, ભયની નિશાની; ભક્ષણ. न. રક્ષણ; ભય.
थर्वू, ग. १. જવું અથવા આવવું.
थुड्, ग. ६. ઢાંકવું; સંતાડવું.
थुत्कार, पु. થુંક નાખતાં થતો શબ્દ.
थुर्वू, ग. १. ઇજા કરવી.
थोडन, न. ઢાંકવું તે.

द.

द, અઢારમો વ્યંજન.
द, वि. આપનાર વગેરે, (શબ્દને છેડે આવેછે જેમકે.—अन्नद, धनद વગેરે.) पु. પર્વત; બક્ષીસ न. પત્ની, ભાર્યા. स्त्री. (दा) ગરમી; પશ્ચાત્તાપ; પાવન.
दंश्, ग. १. કરડવું.
दंश, पु. ડાંસ, મચ્છર, દંષ, કરડવું તે; સર્પનું કરડવું [માખી.
दंशक, वि. દશનાર. पु. ડાંસ;

दंशन, न. બખતર; દંશ.
दंशभीरु, पु. ભેંસ, પાડો.
दंशवदन, पु. બગલો. [મચ્છર.
दंशी, स्त्री. નાની ગાંધીલમાખ;
दंष्ट्रा, स्त्री. મોટો દાંત, દાઢ.
दंष्ट्राल, वि. મોટા દાંતવાળુ.
दंष्ट्रिका, स्त्री. દાઢ. [વાળુ પ્રાણી.
दंष्ट्रिन्, पु. રાનીભુંડ; સાપ, દાંત-
दक, न. પાણી.
दक्ष्, ग. १. વધવું; કરવું; દુઃખ દેવું.
दक्ष, वि. શક્તિવાન; ચતુર; લાયક; પ્રમાણીક. पु. દક્ષપ્રજાપતિ, બ્રહ્માનો એક પુત્ર; કુકડો; અગ્નિ; નંદીબળદ; જોર; વિષ્ણુ, શિવ; ચતુરાઈ; ખરાબ સ્વભાવ. स्त्री. (क्षा) પૃથ્વી; ગંગા.
दक्षतनया, स्त्री. પાર્વતી.
दक्षता, स्त्री. ચતુરાઈ.
दक्षसुत, पु. દેવ.
दक्षसावर्णि, पु. નવમો મનુ.
दक्षाय्य, पु. ગરૂડ; પ્રાણી.
दक्षिण, वि. શક્તિવાન; ચતુર; જમણી તરફનું; દક્ષિણ તરફનુ. उ. જમણી બાજુ; દખણ. पु. જમણો હાથ.
दक्षिणतस्, अ. દક્ષિણથી.
दक्षिणपथ, न. દક્ષિણ દિશા.
दक्षिणप्राची, स्त्री. અગ્નિખૂણો.
दक्षिणस्थ, पु. સારથિ.
दक्षिणा, स्त्री. દક્ષણા; પ્રજાપતિની કન્યા; બક્ષીસ; દક્ષિણ દિશા.
दक्षिणाचार, वि. પ્રમાણીક.
दक्षिणात्, अ. દખણથી.



दक्षिणायन, पु. સૂર્યની દક્ષિણ તરફની ગતિ.
दग्ध, वि. બાળેલું; દુખી; કંગાલ. न. બલતું. स्त्री. (ग्धा) અમંગળ
दग्धव्य, वि. બાળવાલાયક. [તિથિ.
दग्धिका, स्त्री. બળેલા ચોખા.
दंघ्, ग. १. તજવું.
दंड्, ग. १०. શિક્ષા કરવી.
दंड, उ. લાકડી, સોટો; રાજદંડ, છડી; સન્યાસીનો દંડ; હલેસું; દંડની શિક્ષા; શરીર; ગરૂરી; ચાર હાથનું માપ; હુમલો; સૈન્ય. पु. ઘોડો; યમરાજ; વિષ્ણુ; ખૂણો.
दंडक, पु. લાકડી, સોટો; હાર; એક છંદ. त्रि. નર્મદા અને ગોદાવરી નદી વચ્ચેનો પ્રદેશ.
दंडकाक, पु. કાગડો.
दंडदेवकुल, न. ન્યાયદરબાર.
दंडध(धा)र, वि. છડીદાર. पु. રાજા; યમરાજા; ન્યાયાધીશ; સન્યાસી;
दंडन, न. શિક્ષા, સજા. [કુંભાર.
दंडनायक, पु. સેનાપતિ; રાજા; ન્યાયાધીશ. [શાસ્ત્ર; પાર્વતી.
दंडनीति, स्त्री. ન્યાયશાસ્ત્ર; અર્થ-
दंडनीय, वि. શિક્ષાલાયક.
दंडनेतृ, पु. રાજા; ન્યાયાધીશ.
दडपांशुल, पु. દ્વારપાલ. [શિવ.
दंडपाणि, पु. યમરાજા, કાશીનાવાસી
दंडपारुष्य, न. જોર જુલમ; શિક્ષાની ઘાતકી રીત. [રપાલ.
दडपाल, पु. મુખ્ય ન્યાયાધીશ; દ્વા-
दडपाशक, पु. જલાદ, ફાંસીગર
दंडवालधि, पु. હાથી.

दंडभीति, स्त्री. શિક્ષાનો ભય.
दंडभृत्, पु. કુંભાર.
दंडमानव, पु. છડીદાર.
दंडमाय, पु. મોટો રસ્તો.
दंडमुख, पु. સેનાપતિ. [ દિગ્વિજય.
दंडयात्रा, स्त्री. લગ્નનો વરઘોડો;
दंडयाम, पु. દિવસ; યમરાજ; અ-
दंडलेश, न. થોડો દંડ.[ગસ્ત્યમુનિ.
दंडवत्, अ. દંડપ્રમાણે જમીન ઉ-
પર પડીને નમસ્કાર કરવા તે.
दंडवादिन्, पु. દ્વારપાલ, દરવાન.
दंडवासिन्, पु. ન્યાયાધીશ; છ-
ડીદાર, દ્વારપાલ.
दंडविधि, स्त्री. ફોજદારી કાયદો.
दंडविष्कंभ, पु. છાસની મથની;
બાંધવાનો થાંભલો.
दंडहस्त, पु. દ્વારપાલ; યમરાજ.
दंडाजिन, न. શઠતા, લુચ્ચાઈ.
दंडादंडि, अ. લાકડીની મારામારી.
दंडार, पु. ગાડી, કુંભારનો ચાક;
મસ્તાન હાથી, ધનુષ્ય.
दंडाश्रमिन्, पु. સન્યાસી.
दडाहत, पु. છાસ
दंडिक, पु. છડીદાર. [ દોરી; લાકડી.
दडिका, स्त्री. મોતીની માળા, હાર;
दंडित, वि. શિક્ષા કરેલું, દંડેલું.
दंडिन्, वि. છડી-લાકડીવાળુ. पु.
દંડી સન્યાસી; દ્વારપાળ; જૈન
સાધુ; યમરાજ, રાજા; શિવ,
दंड्य, वि. દંડવાલાયક. [દંડી કવિ.
दत्, पु. દાંત.
दच्छद, पु. ઓષ્ઠ, હોઠ.
दत्त, वि. આપેલુ; મૂકેલુ; રક્ષણ કરેલુ.
पु. દત્તકપુત્ર; દત્તાત્રય. न. દાન.
दत्तक, पु. દત્તક-ખોળે લીધેલો પુત્ર.
दत्तशुल्का, स्त्री. છોકરીના બાપને
પૈસા આપી લીધેલી સ્ત્રી.
दत्तिम, वि. બક્ષીસ મળેલું.
दद्, ग. १. આપવું.
दद, वि. આપનાર.
ददन, न. ભેટ, બક્ષીસ.
दद्रु, पु. દાધર; કાચબો.
दद्रुक, पु. કોઢ. [ રોગવાળો.
दद्रुण, वि. દાધરીઓ, દાધરના
दध्, ग. १. પકડવું; કબજે રાખવો.
दधि, न. દહીં; રાળ; પોશાક.
दधिकुर्चिका, स्त्री. ગરમ દૂધમાં
ખાટું દહીં નાખતાં બનતો પદાર્થ.
दधिचार, पु. દહીં વલોવવાની વ-
दधिमंड, न. છાસ. [ લોણી.
दधिमुख, पु. એક વાંદરો, સુગ્રીવનો
दधिशोण(न), पु. વાંદરો. [સસરો.
दधिसक्तु, पु. દહીં સાથે મેળવેલો
જવનો લોટ.
दधिसार, दधिस्नेह, } पु. તાજું માખણ.
दधिस्वेद, पु. છાસ.
दधीच,-चि, पु. એક મુનિ.
दधीच्यस्थि, न. ઇંદ્રનું વજ્ર; હીરો.
दध्र, पु. યમ.
दनु, स्त्री. કશ્યપની સ્ત્રી.
दनुज, पु. અસુર, દૈત્ય.
दनुजद्विष्, दनुजारि, } पु. દેવ, દેવતા.
दंत, पु. દાંત; હાથી દાંત; તીરની
અણી; પર્વતનું શિખર, કુંજ, લ-
दंतक, पु. દાંત; શિખર. [તામંડપ.

दंतकूर, पु. લડાઈ.
दंतवस्त्र, न. ઓઠ, હોઠ.
दंतशठ, वि. ખાટું. पु. ખટાશ.
दंतिन्, पु. હાથી.
दंतुर, वि. લાંબા દાંતવાળો.
दंत्य, वि. દાંતનું, દંતી.
दंदश, पु. દાંત.
दंदशूक, पु. સર્પ; રાક્ષસ; પેટે ચાલનાર પ્રાણી. वि. હિંસક.
दभ्, दंभ्, ग. ૧,૬. દુઃખ દેવું; ઠગવું.
दभ्र, वि. નાનું. पु. સમુદ્ર.
दम्, ग. ૪. પાળવું; શાંત કરવું.
दम, पु. શિક્ષા; પાળવું તે; કાદવ;
दमक, वि. તાબે કરનાર. [વિષ્ણુ.
दमकर्तृ, पु. રાજકર્તા. [પાલનો બાપ.
दमघोष, पु. ચંદ્રવંશીરાજા, શિશુ-
दमथ,-थु, पु. શિક્ષા, સજા.
दमन, पु. સારથિ; લડવૈયો; વિષ્ણુ.
दमयंती, स्त्री. ભીમકરાજાની પુત્રી, નળરાજાની સ્ત્રી. [ વિષ્ણુ.
दमयितृ, वि. શિક્ષા કરનાર. पु.
दमुनस्, पु. અગ્નિ; શુક્રાચાર્ય.
दम्य, पु. જુવાન બળદ.
दंपती, पु. द्वि. સ્ત્રી પુરુષ.
दंभ, पु. કપટ; ઠગાઈ; પાપ; અહંકાર; ઈંદ્રનું વજ્ર.
दंभिन्, वि. અહંકારી; કપટી; દુષ્ટ.
दंभोलि, पु. ઇંદ્રનું વજ્ર; હીરો.
दंभ्र, पु. સમુદ્ર. वि. નાનું.
दय्, ग. ૧. દયા લાવવી; જવું,
दया, स्त्री. દયા, કરુણા. [આપવું.
दयालु, वि. માયાળુ, દયાળુ.
दयित, वि. પ્રિય, વહાલું. पु. પતિ. स्त्री. (ता) પત્ની, સ્ત્રી.

दर, वि. નાનું. उ. ગુફા; શંખ. पु. ભય, બીક; નાળું, ઝરો. अ. થોડું
दरक, वि. બીકણ. [સરખું.
दरथ, पु. ગુફા.
दरद्, स्त्री. ઈજા; ભય; પર્વત.
दरित, वि. બીધેલું; બીકણ.
दरिद्र, वि. કંગાળ, ગરીબ.
दरिद्रता, स्त्री. } કંગાલીઅત, ગ-
दरिद्राण, न. } રીબી.
दरी, स्त्री. ગુફા.
दरेन्द्र, पु. પાંચજન્ય, વિષ્ણુનું શંખ.
दरोदर, न. પાસા; જુગાર રમવો તે.
दर्दर, वि. ખોખરૂં થયલું. पु. પર્વત.
दर्दरीक, पु. દેડકો; વાદળ; વાજું.
दर्दुर, पु. દેડકો; મેઘ, વાદળ; એક પર્વત. स्त्री. (रा, री) પાર્વતી.
दर्द्रू स्त्री. દાધર.
दर्प, पु. મગરૂરી; ટેંકરાઈ; હુલડાઈ; ગરમી; કસ્તુરી. [આંખ.
दर्पण, पु. આરસી; એક પર્વત. न.
दर्पित, } वि. મગરૂબ, અભિમાની.
दर्पिन्, }
दर्भ, पु. દર્ભ, કુશઘાસ.
दर्भट, पु. એકાંત ઓરડો.
दर्भाह्वय, पु. મુંજઘાસ.
दर्वट, पु. દ્વારપાલ. [વલોકન.
दर्श, पु. દેખાવ; અમાવાસ્યા; અ-
दर्शक, पु. દ્વારપાલ; દેખાડનાર; ચતુર માણસ. [સુંદર.
दर्शत, पु. સૂર્ય; ચંદ્ર. वि. દેખાતું;
दर्शन, न. જોવું તે, દર્શન; આંખ; અવલોકન; દેખાવ; આરીસો; સદ્‌ગુણ; ઇરાદો. [વાલાયક.
दर्शनीय, वि. મનોજ્ઞ, સુંદર; જો-

दर्शयितृ, पु. પ્રતીહાર, રસ્તો દેખાડનાર, ભોમિયો.
दर्शिन्, वि. નિરીક્ષક, પ્રેક્ષક.
दल, ग. १. ઉઘાડી નાખવું.
दल, उ. ભાગ; હદ; અડધું; મ્યાન; [જથો.
दलकोमल, न. કમલ.
दलन, न. મરદન, તોડી નાખવું તે.
दलप, पु. હથિયાર; સોનું; શાસ્ત્ર.
दलाढक, पु. ફીણ; સમુદ્રફીણ; ખાઈ; ગેરુ; જંગલી તલ; હાથીનો કાન, શુદ્ર. [રનો કાદવ.
दलाढ्य, न. નદીના કિનારા ઉપ-
दलि, पु. માટીનું ઢેફું.
दलिक, न. ઈમારતી લાકડું.
दलित, वि. ભાંગેલુ, ઉઘાડું; હાંકી મૂકેલુ, ખીલેલું. [પ્રમાણીકતા.
दल्भ, पु. પઈડું, ચક્ર; પાપ; અ-
दल्मि, पु. શિવ; ચંદ્ર, ઇંદ્રનું વજ્ર.
दव, पु. વન, જંગલ, અગ્નિ.
दवथु, पु. ચિંતા, આપદા, પીડા;
दवाग्नि, पु. જંગલની આગ. [ગરમી.
दविष्ठ, दवीयस्, } वि. ઘણે દૂર.
दशक, पु. દશની સંખ્યા. वि. દશ.
दशकंठ, पु. રાવણ.
दशकर्मन्, न. દ્વિજના દશ સંસ્કારઃ— ૧ ગર્ભાધાન, ૨ પુંસવન, ૩ સીમંતોન્નયન, ૪ જાતકર્મ, ૫ નામકરણ, ૬ નિષ્ક્રામણ, ૭ અન્નપ્રાશન, ૮ ચૂડાકરણ, ૯ ઉપનયન, ૧૦ વિવાહ.
दशत, वि. દશ.
दशधा, अ. દશ પ્રકારે.
दशन, न. બખતર. पु. શિખર. उ. [દાંત.
दशम, वि. દશમું.
दशमी, स्त्री. દશમી તિથિ.
दशमूल, न. દશ રોપાનાં મૂળીઆં.
दशरथ, पु. અયોધ્યાનો રાજા, રા-
दशरश्मिशत, पु. સૂર્ય. [મનો પિતા.
दशवाजिन्, पु. ચંદ્ર.
दशशत, न. હજાર.
दशसहस्र, न. દશ હજાર.
दशहरा, स्त्री. ગંગા; જેઠ શુદ ૧૦; આશો શુદ ૧૦.
दशा, स्त्री. અવસ્થા, હાલત; કપડાને છેડેની આંતરી; દીવી; સમજણ. [न. તરબૂચ, કલીંગડું.
दशांगुल, वि. દશ આંગળ લાંબુ.
दशांतर, पु. દીવો.
दशानन, पु. રાવણ.
दशावतार, पु. વિષ્ણુએ ધારણ કીધેલા દશ અવતારઃ—૧ મત્સ્ય, ૨ કૂર્મ, ૩ વારાહ, ૪ નૃસિંહ, ૫ વામન, ૬ પરશુરામ, ૭ રામ, ૮ શ્રીકૃષ્ણ, ૯ બુદ્ધ અને ૧૦ કલ્કી.
दशार्ण, पु. એકદેશ.
दशार्ह, पु. બુદ્ધ; વિષ્ણુ; કૃષ્ણ.
दशेर, पु. હિંસક પ્રાણી.
दशे (से)रक, पु. જુવાન ઉંટ.
दशेरक, पु. મરુદેશ, થલનો મુલક.
दस्, ग. ४. ઉછાળવું. [રવું તે.
दसन, न. ઉછાળવું તે; સ્થાપન ક-
दस्त, वि. નાશ પામેલું; નાખેલુ; ફેંકેલું. [ठग. वि. સુંદર, અદ્ભુત,
दस्म, पु. યજમાન, ચોર; લુચ્ચો;
दस्य, वि. સુંદર. [નાતબહાર.
दस्यु, पु. ચોર; ઠગ, જુલમગાર;

दस्र, वि. ક્રૂર. पु. અશ્વિનીકુમાર. ચોર; ગધેડો. न. શિશિરઋતુ.
दस्रौ, पु. અશ્વિનીકુમાર.[દુઃખ દેવું.
दह्, ग. १. બાળવું; નાશ કરવું;
दहन, न. દાહ, બાળવું તે. पु. અગ્નિ; કબૂતર; ખરાબ માણસ; ચિત્રક. वि. નાશકારક.
दहनकेतन, पु. ધૂમાડો.
दहनप्रिया, स्त्री. સ્વાહા, અગ્નિની સ્ત્રી.
दहनीय, वि. બાળવાલાયક.
दहर, वि. નાનું; ઉમરમાં જુવાન. पु. બાલક; નાનો ભાઈ; ઉંદર.
दह्र, वि. નાનું; પાતળું. पु. અગ્નિ; દાવાનલ; અતઃકરણ.
दा, ग. १. આપવું. ग. २. કાપવું.
दा, स्त्री. રક્ષણ, બચાવ.
दाक, पु. આપનાર.
दाडक, पु. દાઢ.
दाडिम, पु. દાડમનું ઝાડ. न. દાડમ.
दाढा, स्त्री. ઇચ્છા; દાઢ.
दाढिका, स्त्री. દાઢી.
दात, वि. કાપેલું; ધોયલું.
दातव्य, वि. આપવાલાયક.
दाति, स्त्री. છેદન, કાપવું તે.
दातृ, पु. દાન કરનાર.
दात्यूह, पु. બપૈયો; જલકુકડી.
दात्र, न. દાતરડું; ભાગ; બક્ષીસ.
दाधिक, वि. દહીં સાથે મેળવેલું.
दान, न. બક્ષીસ; ખેરાત; હાથીના માથામાંથી ઝરતો મદ; રક્ષણ;
दानकाम, वि. ઉદાર. [ ઘાસ ચારો.
दानव, पु. અસુર, દૈત્ય.
दानवारि, पु. દેવ; વિષ્ણુ.
दानिन्, वि. દાતા; ઉદાર. [ખેરાત.
दानीय, वि. આપવાલાયક. न. દાન,
दानु, पु. દાતા; ચઢતી; સંતોષ; પવન; રાક્ષસ. वि. નાશકારક.
दांत, वि. પાળેલું; રાંક; દાંતનું. पु. દા-
दापनीय, वि. શિક્ષા કરવાલાયક. [તા.
दापित, वि. અપરાધી; દંડેલું.
दामन्, न. દોરી; હાર; લીટી.
दामनी, स्त्री. જનાવરને પગે બાંધવાની દોરી. [ બાંધવાની દોરી.
दामांचल, न. ઘોડાની પછાડી, પગે
दामोदर, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
दाम्पत्य, न. પરણેલી અવસ્થા.
दाम्भिक, वि. લુચ્ચો; મગરૂબ. पु. ઠગ.
दाय, पु. દાયજો; બક્ષીસ; ભાગ; નિશાની; બેઠક; ટકોર, ઠેકડી; ખંડન.
दायक, वि. દાતા. पु. વારસ.
दायबंधु, पु. ભાઈ. [હેંચી આપવી તે.
दायभाग, पु. મીલકત વારસોને વે-
दायाद, पु. પુત્ર; વારસ; પાસેનો સગો. स्त्री. (दी) સ્ત્રીવારસ; પુત્રી.
दायिन्, वि. કરજદાર; ક્લેશ કરનાર.
दार, पु. ખેડેલું ખેતર.
दारक, वि. ભેદક. पु. પુત્ર, છોકરો; ગામડાનો ડુક્કર.
दारकर्मन्, न. વિવાહ, લગ્ન.
दारद, पु. પારો; સમુદ્ર. उ. હીંગળો.
दारव, वि. લાકડાનું.
दारा, स्त्री. સ્ત્રી, બાયડી.
दारिका, स्त्री. કન્યા, પુત્રી; વેશ્યા.
दारिद्र, न. દરિદ્રતા, ગરીબી.
दारिन्, पु. વિવાહ; પતિ.
दारु, वि. માયાળુ. पु. દાતા; કારીગર. न. દેવદારનું લાકડું; પીતળ.

दारुक, पु. શ્રીકૃષ્ણનો સારથિ. न. દેવદાર. स्त्री. (का) પુતલી.
दारुण, वि. ભયંકર; સખત, કઠણ; ક્રૂર. पु. ભયાનક રસ; વિષ્ણુ. न. [ ક્રૂરતા.
दार्ढ्य, न. દઢતા,મજબૂતી.
दार्त्तेय, वि. ચામડાનું.
दार्दुर, उ. જમણી બાજુના મોઢાવાળું શંખ; પાણી; લાખ.
दार्व, वि. લાકડાનું. [ કચેરી.
दार्वट, न. વિચારગૃહ, ખાનગી
दार्वाड, पु. મયૂર, મોર.
दार्वी, स्त्री. દારૂહળદ.
दार्शनिक,वि.શીલસુરીજ્ઞાન જાણનાર.
दार्शद, वि. પથ્થરનું બનાવેલું.
दार्ष्टांत, वि. ઉપમેય.
दाल, न. જંગલી મધ.
दालन, न. દાંતનો દુખાવો.
दालिम, पु. દાડમ.
दाल्मि, पु. ઈંદ્ર.
दाव,पु.વન,દાવાનળ; અગ્નિ; ગરમી.
दावित, वि. દુખી. [ આપવું
दाश्, ग. १, १०. આપવું, બલિદાન
दाश, पु. માછીમાર;ચાકર. [સની મા.
दाशनंदिनी, स्त्री. સત્યવતી, વેદવ્યા-
दाशरथ, पु. દશરથનો પુત્ર, રામ.
दाशार्ह, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
दाश्, वि. દાતા.
दाशेर, पु. માછીમાર; ઉંટ; ચાકર.
दाशेरक, पु. માલવાદેશ.
दाश्व, वि. દાતા, ઉદાર.
दास्, જુઓ दाश्.
दास, पु. ચાકર, માછીમાર; શૂદ્ર; દાનપાત્ર, જંગલી.
दासिका, स्त्री. દાસી. [ વેશ્યા.
दासी, स्त्री. માછણ; દાસી; શૂદ્રી;
दासेय, पु. દાસીપુત્ર. [સીપુત્ર; ઉંટ,
दासेर(क), पु. શૂદ્ર; માછીમાર; દા-
दास्य, न. દાસત્વ, ગુલામગીરી.
दाह, पु. દહન, બાળવું તે.
दाहक, पु. અગ્નિ; ચિત્રકનું ઝાડ. वि. બાળનાર.
दाहन, न. બળતું; દહન.
दाहनीय, वि. બાળવાલાયક.
दाहसर, पु. સ્મશાન.
दाह्य, वि. બાળવાલાયક.
दिक्क, पु. વીશ વરસનો હાથી.
दिकर, वि. જુવાન. स्त्री. (री) જુ-
दिगंतर, पु. આકાશ. [ વાન સ્ત્રી.
दिगंबर, पु. શિવ, ક્ષપણક (જૈનસાધુ). वि. નાગું; અંધારૂં.
दिग्ध, वि. ઝેરી. पु. તેલ; અગ્નિ; મલમ; વાર્તા, ઝેરી તીર.
दिग्वासस्, पु. શિવ. वि. નાગું.
दिग्विजय, पु. વિદ્યા અથવા લડાઈથી દેશમાં મેળવેલો જય.
दित, वि. કાપેલુ.
दिति, स्त्री. દૈત્યોની મા; ઉદારતા; ખંડન पु. એક રાજા.
दित्य, पु. રાક્ષસ, દૈત્ય.
दित्सा, स्त्री. આપવાની ઇચ્છા.
दित्सु, वि. આપવા ઈચ્છનાર.
दिदृक्षा, स्त्री. જોવાની ઇચ્છા.
दिद्यु, पु. આકાશ.
दिधक्षा, स्त्री. બાળવાની ઇચ્છા.
दिधि, पु. દઢતા. [ ણેલો પતિ.
दिधिषु, पु. સ્રીનો બીજીવાર પર-

दिधिषू, स्त्री. બે વખત પરણેલી સ્ત્રી; નાની બહેનનો વિવાહ થયા છતાં કુંવારી રહેલી મોટી બહેન.
दिन, उ. દિવસ, ચોવીશ કલાકનો [સમય.
दिनकर, पु. સૂર્ય.
दिनकरात्मज, पु. કરણ; યમ; શનિ; સુગ્રીવ. स्त्री. (जा) યમુના નદી.
दिनपति, } पु. સૂર્ય.
दिनमणि, }
दिनमुख, न. પ્રભાત.
दिनयौवन, न. મધ્યાન, બપોર.
दिनिका, स्त्री. દરરોજનો પગાર.
दिनेदिने, अ. રોજ રોજ.
दिरिपक, पु. રમવાનો દડો.
दिलीप, पु. સૂર્યવંશી રાજા.
दिव्, ग. ४. પ્રકાશવું;નાખવું; જુગાર રમવો; મશ્કરી કરવી. [પ્રકાશ.
दिव्, स्त्री. સ્વર્ગ; આકાશ; દિવસ;
दिव, न. દિવસ;આકાશ;સ્વર્ગ; જ-
दिवन्, न. સ્વર્ગ. पु. દિવસ. [ગલ.
दिवस, उ. દિવસ, દિન.
दिवस्पति, पु. સૂર્ય, ઇંદ્ર.
दिवा, अ. દિવસે.
दिवाकर, पु. સૂર્ય.
दिवाकीर्ति, पु. હજામ; ઘુવડ; ચંડાલ, હલકી જાત. [રાતદિવસ.
दिवानिश, अ. રાત દહાડો. न.(शि)
दिवाभीत, पु. ઘુવડ; સફેદ કમળ,
दिवामणि, पु. સૂર્ય. [ચોર.
दिवि, पु. ચાષ–નિલકંઠપક્ષી.
दिविपद, पु. દેવતા.
दिविष्ठ, वि. સ્વર્ગનું.
दिवोकस, पु. દેવતા; ચાતક પક્ષી.
दिवौकस, पु. હરણ; હાથી; મધમાખ; દેવ.
दिव्य, वि. સ્વર્ગનું; ચળકતું; સુંદર. पु. યમ; જવ; ગુગ્ગુલ; શીલસુફ. न. સ્વર્ગ; સુગંધ; સોગન; લવંગ.
दिव्यगंध, न. લવંગ. पु. ગંધક. स्त्री. (धा) મોટી એલચી.
दिव्यचक्षुस्, पु. વાંદરો. न. જ્ઞાનચક્ષુ. वि. આંધળું; જ્ઞાન ચક્ષુવાળું.
दिव्यज्ञान, न. કુદરતનું જ્ઞાન.
दिव्यदृश्, पु. જોશી, ખગોલવેત્તા.
दिव्यरत्न, न. ચિંતામણિ, માગેલું, મળે એવું રત્ન.
दिव्यरथ, पु. વિમાન, સ્વર્ગની ગાડી.
दिव्यांशु, पु. સૂર્ય.
दिव्यांगना, स्त्री. અપ્સરા, પરી.
दिश्, ग. ६. દેખાડવું; આપવું; કબૂલ કરવું; હુકમ કરવો.
दिश्, स्त्री. બાજુ, તરફ, દિશા.
दिशा, स्त्री. દિશા, બાજુ.
दिष्ट, वि. દેખાડેલું; વર્ણન કરેલું; મુકરર કરેલું. पु. વખત. न. આ-
दिष्टांत, पु.મરણ, મોત. [જ્ઞા, હુકમ.
दिष्टि, स्त्री. આજ્ઞા; સુભાગ્ય; હર્ષ;
दिष्ट्या, अ. ભાગ્યજોગે. [નસીબ.
दिष्णु, पु. દાતા, આપનાર.
दी, ग. ४. નાશ પામવું; મરવું.
दी, स्त्री. નાશ, બરબાદી.
दीक्ष्, ग. १. ભોગ આપવો; દીક્ષા આપવી. [ક્રિયા.
दीक्षा, स्त्री. પૂજન; યજન; ધર્મની
दीक्षांत, पु. મોટો યજ્ઞ કર્યા પછી તેના અમતરીકે નાનો યજ્ઞ કરવો તે.

दीक्षापति, पु. સોમ.
दीक्षित, वि. દીક્ષા લીધેલું; ભોગવાસ્તે તૈયાર થયલું. पु. શિષ્ય; સોમરસ પી યજ્ઞ કરનાર પુરૂષ.
दीद्दिवि, वि. ચળકતું; ચઢેલું. पु. રાંધેલા ચોખા; અગ્નિ; બૃહસ્પતિ.
दीधिति,स्त्री. કિરણ;પ્રકાશ,આંગળી.
दीधि, ग. २. પ્રકાશવું; દેખાવું.
दीन, वि. ગરીબ, કંગાલ; દુઃખી; બીકણ. पु. ગરીબ માણસ. न. કંગાલીઅત. स्त्री. (ना) ઉંદરડી.
दीनक, वि. કંગાલ.
दीनता, स्त्री. દીનતા, ગરીબી.
दीनवंधु, पु. ગરીબનો મિત્ર.
दीनलोचन, पु. બિલાડી.
दीनार, पु. સિક્કો; ૩૨ રતીના વજનનો સોનાનો સિક્કો.
दीप्, ग. ४. પ્રકાશવું; બાળવું.
दीप, पु. દીવો.
दीपन, वि. પ્રદીપ્ત, પાચક. न. કેશર; દીપન; પાચન. पु. કાંદો.
दीपनीय, वि. પ્રકાશવાલાયક. पु. યવની, સુગંધી બીજ. न. પાચક
दीपमाला, स्त्री. દીવાની હાર. [ દવા.
दीपवृक्ष, पु. દીવી; ફાનસ.
दीपशत्रु, पु. પતંગિયું.
दीपाली, स्त्री. દીવાળી, આશો વદ ૩૦.
दीपिका, स्त्री. ચાંદની; મશાલ; દૃષ્ટાંત આપનાર.
दीपित, वि. આગ લગાડેલું; દીપ્ત, પ્રકાશીત; જાહેર કરેલું.
दीप्त, वि. પ્રકાશીત; સળગતું. पु. લીંબુ; સિંહ. न. સોનું; હિંગ.

दीप्तकिरण, पु. સૂર્ય.
दीप्तपिंगल, पु. સિંહ.
दीप्तलोह, न. કાંસુ.
दीप्ताक्ष, पु. બિલાડી.
दीप्ताग्नि, पु. અગસ્ત્યમુનિ; બળતો અગ્નિ. वि. સળગેલું.
दीप्तांग, पु. મોર. [ પીતલ.
दीप्ति, स्त्री. દીપન; પ્રકાશ; લાખ;
दीप्य, वि. પાચક; સળગેલું. न. જીરૂં.
दीप्र, वि. ચળકતું. पु. અગ્નિ.
दीर्घ, वि. લાંબું; ઉંડું. पु. ઉંટ; પાંચમી, છઠી, સાતમી અને આઠમી રાશિ. स्त्री. (र्घा) લંબચોરસ તળાવ.
दीर्घकंठ, दीर्घकंधर, } पु. બગલો, સારસ.
दीर्घकेश, पु. રીંછ.
दीर्घगति, दीर्घग्रीव, } पु. ઉંટ.
दीर्घजंघ, पु. ઉંટ; બગલો.
दीर्घजिह्व, पु. સર્પ, સાપ.
दीर्घजीव, पु. કાગડો; લાંબો વખત
दीर्घतपस्, पु. ગૌતમમુનિ. [જીવનાર.
दीर्घद्रु, पु. તાડનું ઝાડ.
दीर्घदृष्टि, वि. લાંબી દૃષ્ટિવાળું, ડાહ્યું.
दीर्घनाद, पु. કુતરો; કુકડો; શંખ.
दीर्घपत्र, पु. તાડનું ઝાડ; કુંદરઘાસ.
दीर्घपर्वन्, पु. શેરડી.
दीर्घपवन, पु. હાથી.
दीर्घपाद, पु. બગલો.
दीर्घपादप, पु. તાડનું ઝાડ; ગોપારીનું ઝાડ.
दीर्घपृष्ठ, पु. સર્પ. [રીનું ઝાડ.
दीर्घमारुत, पु. હાથી.

दीर्घमुखी, स्त्री. છછુંદર, ચેણ.
दीर्घरात्र, न. લાંબી રાત.
दीर्घरोमन्, पु. રીંછ.
दीर्घसक्थ, वि. લાંબી જાંઘવાળું
दीर्घसत्र, न. એક યજ્ઞ.
दीर्घसूत्र, } वि. ધીમું; ધીમેધીમે
दीर्घसूत्रिन्, } કામ કરનાર.
दीर्घायुस्, पु. માર્કંડેય મુનિ; કાગડો. वि. લાંબો વખત જીવનાર.
दीर्ण, वि. ફાડી નાખેલું, બીધેલું.
दु, ग. ५. બાળવું; દુઃખ દેવું. ग. १. જવું.
दुःख्, ग. १०. દુઃખ દેવું.
दुःख, वि. પીડાકારી; અઘરૂં. न. દિલગીરી; પીડા, મુશ્કેલી
दुःखछेद्य, वि. સખત.
दुःखभाज्, वि. અસુખી
दुःखित, वि. દુ ખી; ગરીબ.
दुःशासन, पु. દુર્યોધનનો ભાઈ.
दुःशील, वि. ખરાબ સ્વભાવવાળું.
दुःसाधिन्, पु. દ્વારપાલ.
दुकूल, } न. રેશમી કપડું
दुगूल, }
दुग्ध, न. દૂધ
दुग्धपोष्य, पु. બાળક.
दुग्धफेन, पु. મલાઈ.
दुग्धाब्धि, पु. ક્ષીરસમુદ્ર, દૂધનો સમુદ્ર.
दुडि, स्त्री. નાની દેડકી.
दुडुक, वि. અપ્રમાણિક.
दुद्रुम, पु. કાદો, ડુંગળી.
दुध्, ग. १. ઈજા કરવી.
दुधि, वि. નુકશાનકારક
दुदम, पु. નોબત.
दुदु, पु. વસુદેવ, કૃષ્ણનો પિતા, નોબત.
दुंदुभ, पु. શિવ; પાણીનો સાપ; મોટું ઢોલ.
दुन्दुभि, पु. મોટું ઢોલ; વિષ્ણુ; શ્રીકૃષ્ણ; વરૂણ; ઝેર.
दुंदुमा, स्त्री. ઢોલનો અવાજ.
दुंदुमार, पु. રાતો કીડો; ઘરનો ધૂમાડો; બિવાડો.
दुर्, अ. નકારવાચક તેમજ ખરાબી વગેરે દર્શાવનાર અવ્યય.
दुरधिगम, वि. દુર્લભ, ન મેળવાય એવું
दुरध्व, पु. ખરાબ રસ્તો.
दुरवस्था, स्त्री. કંગાલીઅત.
दुराकृति, वि. બેડોળ.
दुराग्रह, पु. હઠીલાઈ.
दुरात्मन्, वि. પાપી. पु. લુચ્ચો.
दुराधर्ष, पु. સરસવ. वि. મગરૂર.
दुराधार, पु. શિવ.
दुराप, वि. દુર્લભ, દુષ્પ્રાપ્ય.
दुरारुह, पु. ખજુરનું ઝાડ, નાળિયેલ; બીલીનું ઝાડ.
दुरालाप,पु. શાપ
दुराशय, वि. ક્રૂર; દુષ્ટ.
दुरासद, पु. શિવ.
दुरित, वि. અઘરૂં, પાપી. न. પાપ, મુશ્કેલી, ભય.
दुरिष्ट, वि. ઘણુંજ ખરાબ. न. શાપ; પાપ.
दुरीश, पु. ખરાબ શેઠ.
दुरीषणा, स्त्री. શાપ, ક્રૂરદૃષ્ટિ,ખરાબ નજર.
दुरुक्त, न. ખરાબ શબ્દ.
दुरुत्तर, वि. અનુત્તર, જવાબ ન અપાય તેવું.
दुरुद्वह, वि. અસહ્ય, સહન ન થાય એવું.
दुरुपचार, वि. અસાધ્ય, લાઈલાજ.
दुरुपाय, पु. નિરુપાય.
दुरूह, वि. કઠણ.

दुरोदर, न. જુગાર; પાસા. પુ. જુગારી; દાવ, સરત.
दुर्ग, वि. दुर्गभ, ન ઓલંઘાય એવું. ન. પર્વત ઉપરનો કિલ્લો; રાજધાની; ખડબચડી જમીન. પુ. પરમાત્મા; ગુગ્ગુલ; એક દૈત્ય. स्त्री. (र्गा) પાર્વતી.
दुर्गत, वि. અભાગીઓ; દરિદ્ર; દુઃખી.
दुर्गति, स्त्री. અભાગ્ય; કંગાલ, નરક.
दुर्गंध, वि. ખરાબ વાસવાળુ. પુ. ખરાબ વાસ; કાંદો; આંબાનું ઝાડ. ન. સંચલ મીઠું.
दुर्घट, वि. અઘરૂં; મુશ્કેલ.
दुर्घोष, पु. રીંછ. [માણસ.
दुर्जन, वि. દુષ્ટ; કપટી. પુ. પાપી
दुर्जय, वि. અજીત. પુ. વિષ્ણુ.
दुर्ज्ञेय, वि. ન જાણી શકાય એવું.
दुर्णय, पु. ખરાબ ચાલ. [પુ. શિવ.
दुर्नीति, वि. અવિનય; અસભ્ય.
दुर्दम्य, वि. અશાસનીય.
दुर्दर्शन, वि. બેડોલ.
दुर्दशा, स्त्री. વિપત્તિ.
दुर्दांत, वि. ન પાળી શકાય એવું; મગરૂર. ન. કજીઓ; વાછડો.
दुर्दिन, वि. વરસાદનું. ન. ખરાબ દિવસ; તોફાની દિવસ.
दुर्दुरूढ, पु. નાસ્તિક.
दुर्दैव, न. અભાગ્ય.
दुर्द्रुम, पु. કાંદો.[ન અટકાવાય એવું.
दुर्धर, पु. પારો; એક નરક. વિ.
दुर्धर्ष, वि. ભય ભરેલું; મગરૂર.
दुर्धी, वि. મૂર્ખ.
दुर्नामक, पु. હરસ, અર્શ.
दुर्बल, वि. નબળુ; પાતળું, થોડું.
दुर्बुद्धि, वि. મૂર્ખ, બેવકુફ.
दुर्भग, वि. કમનશીબ. स्त्री. (गा) પતિના સ્નેહવગરની સ્ત્રી; કર્કશા.
दुर्भाग्य, वि. અભાગિયું. न. અભાગ્ય.
दुर्भावना, स्त्री. ખરાબ વિચાર.
दुर्भिक्ष, न. દુકાળ.
दुर्भेद्य, वि. દૃઢ.
दुर्मति, वि. મૂર્ખ, અજ્ઞાન; પાપી.
दुर्मद, वि. છાકટો; ક્રૂર.
दुर्मंत्र, पु. ખોટી સલાહ.
दुर्मर्षण, पु. વિષ્ણુ.
दुर्मर्याद, वि. પાપી. [એક વાંદરો.
दुर्मुख, वि. બેડોલ. પુ. ઘોડો; શિવ;
दुर्मूल्य, वि. મોંઘું. [વિકુક માણસ.
दुर्मेधस्, वि. મૂર્ખ; સુસ્ત. પુ. બે-
दुर्योधन, वि. ન જીતાય એવું. પુ. ધૃતરાષ્ટ્રનો પુત્ર. [કીમતી; પ્યારૂં.
दुर्लभ, वि. મેહેનતથી મળે એવું;
दुर्लेख्य, न. ખોટો દસ્તાવેજ.
दुर्वचस्, न. નિંદા.
दुर्वर्ण, न. રૂપું.
दुर्वासना, स्त्री. ખરાબ ઇચ્છા.
दुर्हृदय, वि. ખરાબ મનવાળો.
दुलि, स्त्री. દેડકી. [અશીસ.
दुवस, वि. ચંચળ. ન. પ્રાર્થના;
दुश्चरित्र, न. બદચાલ.
दुष्कृत, न, પાપ; કુકર્મ.
दुष्कृतिन, वि. પાપી.
दुष्ट, वि. પાપી; અધમ; નાશ પામેલું; વિષયી. स्त्री. (ष्टा) વેશ્યા.
दुष्टु, अ. અપ્રામાણિકપણે.
दुष्प्रधृष्य, वि. તીક્ષ્ણ.

दुष्प्राप्य, वि. અલભ્ય. [પતિ.
दुष्यत, पु. ચંદ્રવંશીરાજા, શકુંતલાનો
दुस्कृति, स्त्री. પાપ.
दुस्तर, वि. ન ઓળંઘાય એવું.
दुस्तर्क, पु. ખોટી ગણત્રી.
दुस्थ, पु. કુતરો.
दुह्, ग. २. દોહવું.
दुहितृ, स्त्री. કન્યા, પુત્રી.
दुह्य, वि. દોહવાલાયક.
दू, ग. ४. દુઃખી થવું.
दूडभ, वि. વ્યસની.
दूडाश, वि. રોગી.
दूत्य, वि. અધમ, નીચ.
दूत, दूतक, } पु. કાસદ, દૂત.
दूतिका, दूती, } स्त्री. સ્ત્રીકાસદ; કુટણી.
दूत्य, न. સંદેશો; કાસીદું.
दूद, वि. દુઃખી.
दून, वि. દુઃખી; ગભરાયલું.
दूम्र, वि. જોરાવર.
दूर, वि. લાંબું; ઉંડું.
दूरगत्, दूरतर, } वि. ઘણુંજ લાંબુ.
दूरदर्शिन, वि. લાંબેસુધી જોનાર.
पु. પંડિત; પ્રેક્ષક; પ્રાણી.
दूर्य, न. વિષ્ટા, નરક.
दूर्वा, स्त्री. દૂર્વા, એક જાતનું ઘાસ.
दूर्वाष्टमी, स्त्री. ભાદરવા શુદ ૮.
दूलास, पु. ધનુષ.
दूलिका, दूली, स्त्री. ગુલી.
दूदय, न. તખ્ત
दूष, वि. દૂષણ આપેલું.
दूषण, वि. અપમાન કરેલુ. न. અ-
પરાધ; કાયદાનો ભંગ. पु. રા-
વણનો ભાઈ.
दूषि, दूषी, दूषिका, } स्त्री. આંખમાં થતા ચીપડા.
दूषित, वि. બગાડેલું; નિંદીત; ઠ-
પકો દીધેલું. न. અપરાધ. स्त्री.
(ता) दूषित કરેલી–બગાડેલી સ્ત્રી.
दूष्य, न. પરૂ; ઝેર; રૂ; વસ્ત્ર; તંબુ.
वि. દૂષણ આપવાલાયક. स्त्री.
(या) હાથીને બાંધવાનો ચામ-
दृ, ग. ६. માન આપવું. [ડાનો પટો.
दृक्, न. બાકુ, કાણું.
दृक्कर्ण, पु. સર્પ, સાપ.
दृक्पात, न. અવલોકન, પ્રેક્ષણ.
दृक्श्रुति, पु. સર્પ સાપ.
दृढ, वि. અચલ, સ્થિર; મજબૂત;
સ્થૂલ; ચીકણું; ચોકસ. न. લોઢું;
दृढपत्र, पु. વાંસ. [કિલ્લો.
दृढफल, न. નારિયલ.
दृढमति, पु. દૃઢ મનવાળો પુરુષ.
दृढलोमन्, पु. રાની ભુંડ.
दृढसंधि, वि. મજબૂત વળગેલું
दृढांग, वि. મજબૂત શરીરવાળું.
न. હીરો.
दृढायुध, पु. શિવ. [માછલી.
दृति, पु. મસક, પખાલ; ચામડી;
दृतिहरि, पु. કુતરો. [સૂર્ય.
दृन्फू, स्त्री. સર્પ; વજ્ર; ચક્ર. पु.
दृन्भू, पु. વજ્ર; સૂર્ય; રાજા; યમ.
दृप्, ग. १, १०. બાળવું.
दृप्र, वि. મગરૂર; મજબૂત.
दृब्ध, वि. ગાંઠેલું; ભયભીત.

दम्फ, पु. સર્પ. [આપવું; શોધવું.
दश(पश्य), ग. १. જોવું; ધ્યાન
दशत् (दू), स्त्री. પાષાણ, પથ્થર.
दशा, स्त्री. આંખ.[કપાલ;ઉપાધ્યાય.
दशान, न. પ્રકાશ. पु. બ્રાહ્મણ; લો-
दशि, दशी, स्त्री. આંખ; પ્રકાશ.
दशीक, वि. સુંદર.
दश्य, वि. દર્શનીય, જોવાલાયક; સું-
દર. न. જોવાલાયક ચીજ.
दष्ट, वि. જોયલું; દેખીતું, જાણેલું.
न. અવલોકન. [હિસાબ.
दष्टकूट, न. ઉખીઆણું, કોટાનો
दष्टांत, पु. ઉદાહરણ, દાખલો, એક
અલંકાર; શાસ્ત્ર; મોત. [પ્રકાશ.
दष्टि, स्त्री. આંખ; બુદ્ધિ; દર્શન;
दष्टिपात, पु. દર્શન.
दष्टिविष, पु. સર્પ.
दे, ग. १. રક્ષણ કરવું. [ઢ્યમાન.
देदीप्यमान, वि. પ્રકાશિત; જાજ્વ-
देय, वि. આપેલું; ભેટ કરેલું. न.
ભેટ. [કાશવું.
देव्, ग. १. રમવું; શોક કરવો; પ્ર-
देव, वि. ઈશ્વરી; પ્રકાશિત पु. દેવ;
ઈંદ્ર; મેઘ; બ્રાહ્મણ; રાજા; પારો;
બ્રહ્મ; મૂર્ખ; બાલક; આકાશ;
રમત. पु. [દેવ. એક રાજા.
देवक, वि. રમતીઆળ; સ્વર્ગીય.
देवकी, स्त्री. દેવકરાજાની પુત્રી, વ-
સુદેવની સ્ત્રી, શ્રીકૃષ્ણની માતા.
देवकीनंदन, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
देवकन्या, स्त्री. અપ્સરા.
देवकुसुम, न. લવંગ.
देवखात, न. વગર બાંધે થયલું ત-
देवगणिका, स्त्री. અપ્સરા. [ળાવ.
देवगंधर्व, पु. નારદ.
देवगांधारी, स्त्री. એક રાગણી.
देवगुरु, पु. કશ્યપ, બૃહસ્પતિ.
देवतरु, पु. મદાર, પારીજાતક, ક-
લ્પતરૂ વગેરે દેવતાઈ ઝાડો.
देवता, स्त्री. દેવ; મૂર્તિ; જ્ઞાનેંદ્રિય.
देवतागृह, न. મદીર.
देवताड, पु. દેવતાડવૃક્ષ, અગ્નિ;રાહુ.
देवतात, पु. બલિદાન; કશ્યપ.
देवदत्त, पु. અર્જુનનો શંખ. वि.
देवदर्शन, पु. નારદ. [દેવનું આપેલું.
देवदारु, उ. દેવદારનું ઝાડ.
देवदासी, स्त्री. જંગલી નારંગી; મ-
દીરમાં રહેલી સ્ત્રી; વેશ્યા
देवदीप, पु. આંખ.
देवदूत, पु. પવન, ઈશ્વરી કાસદ.
देवदेव, पु. બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ.
देवधूप, पु. ગુગ્ગુલ.
देवन, पु. પાસા. न. સુંદરતા; જુ-
ગાર, ક્રીડા, રમત; સ્તુતિ; બાગ,
વાડી, કમળ; ઈર્ષા, અદેખાઈ;
કામકાજ; શોક; નિંદા.
देवनदी, स्त्री. ગંગાનદી.
देवनंदिन्, पु. ઇંદ્રનો દ્વારપાલ.
देवना, स्त्री. ક્રીડા, શોક, જુગાર.
देवनागरी, स्त्री. બાલબોધ લિપિ.
देवनिकाय, पु. સ્વર્ગ.
देवपुरी, स्त्री. ઇંદ્રની રાજધાની.
देवप्रश्न, पु. ખગોલવિદ્યા [ઝાડ.
देवभवन, न. સ્વર્ગ, મંદીર;પીપલાનું
देवभू, पु. દેવ. स्त्री. સ્વર્ગ.

देवभूति, स्त्री. ગંગાનદી.
देवमणि, पु. કૌસ્તુભમણિ.
देवमातृ, स्त्री. અદિતિ, કશ્યપપત્ની.
देवमास, पु. ગર્ભથી આઠમો મહિનો.
देवयज्ञ, पु. હવન, હોમ.
देवयान, न. વિમાન.
देवयानी, स्त्री. શુક્રાચાર્યની પુત્રી, રાજા યયાતિની સ્ત્રી.
देवयु, वि. ધાર્મિક. पु. દેવ.
देवयुग, न. સતયુગ.
देवयोषा, स्त्री. અપ્સરા.
देवर, पु. દેવર, પતિનો નાનો ભાઈ.
देवरथ, पु. વિમાન.
देवराज, पु. ઇંદ્ર, રાજા, બુદ્ધ.
देवरात, पु. પરીક્ષિત રાજા, સારસપક્ષી.
[ગેરે ઋષિઓ
देवर्षि, पु. નારદ, અત્રિ, ભૃગુ વ-
देवल, पु. અષ્ટાવક્રમુનિ, નારદ; દેવર.
देवलत्त, पु. નવમલ્લિકા લતા.
देवलोक, पु. સ્વર્ગ.
देववक्त्र, पु. અગ્નિ, દેવમુખ.
देववाहन, पु. અગ્નિ.
देववृक्ष, पु. મંદારવૃક્ષ.
देवव्रत, पु. ભીષ્મ; કાર્તિકસ્વામિ.
देवश्री, पु. બલિદાન. स्त्री. લક્ષ્મી.
देवश्रुत, पु. વિષ્ણુ, નારદ.
देवसभा, स्त्री. સુધર્માસભા; દરબારની જગા.
देवसेना, स्त्री. દેવતાઓની સેના, ઇંદ્રની પુત્રી, સ્કંધની પત્ની.
देवसेनापति, पु. સ્કંધ, કાર્તિકસ્વામિ.
देवाट, पु. હરિહર ક્ષેત્ર, એક તીર્થ.
देवात्मन्, पु. પીપળાનુ ઝાડ.

देवापि, पु. એક રાજા.
देवायतन, न. મંદીર, દેવલ.
देवालय, पु. સ્વર્ગ; મંદીર.
देवावास, पु. સ્વર્ગ; પીપળાનું ઝાડ.
देवाहार, पु. અમૃત.
देवार्ह, वि. દેવલાયક.
देवी, स्त्री. દુર્ગા, પાર્વતી; દેવી; સરસ્વતી, સાવિત્રી; પટરાણી; ઉંચા કુળની સ્ત્રી. [સુરની નગરી.
देवीकोट, पु. શોણિતપુર, બાણા-
देवीगृह, न. દેવીનું મંદીર.
देवृ, पु. દેવર.
देवेज्य, पु. બૃહસ્પતિ. [पु. ગુગ્ગુલ.
देवेष्ट, वि. દેવતાંઓ ઇચ્છે એવું.
देवोद्यान, न. નંદનવન, દેવતાઈબાગ
देश, पु. જગા, દેશ; સ્વસ્થાન.
देशज, वि. દેશમાં ઉત્પન્ન થયલું.
देशक, पु. રાજ્યકર્ત્તા; ભોમીઓ.
देशना, स्त्री. સલાહ.
देशांतर, न. પારકો દેશ.
देशिक, वि. દેશનું. पु. ગુરૂ; મુસાફર, ભોમીઓ [ કહેલુ.
देशित, वि. દેખાડેલુ; શીખવેલુ;
देशिनी, स्त्री. તર્જની, અંગુઠાની પાસેની આગળી.
देशी, स्त्री. પ્રાકૃતભાષા, એક રાગણી.
देशीय, वि. દેશને લગતું; દેશી.
देश्य, वि. દેશી, દેશનું न. પૂર્વપક્ષ.
देष्ण, न. બક્ષીસ.
देष्णु, वि. દાતા. पु. ધોબી.
देह, उ. શરીર. स्त्री. (ही) ઇ-
देहकर, पु. બાપ [ ક્ષાની ભીંત.
देहकर्तृ, पु. સૂર્ય.

देहक्षय, पु. રોગ.
देहज, पु. પુત્ર.
देहद, पु. પારો.
देहदीप, पु. આંખ.
देहधारक, न. હાડકું.
देहभृत्, पु. દેહ; આત્મા.
देहला, स्त्री. દારૂ. [ ચોકઠો.
देहलि,-ली, स्त्री. ઉંબર; દરવાજાનો
देहसंचारिणी, स्त्री. પુત્રી.
देहसार, पु. હાડકામાંનો નરમ માવો, મજ્જા.
देहात्मवादिन्, पु. ચાર્વાક, દેહને આત્મા માનનાર. [ આત્મા.
देहिन्, वि. શરીરસંબંધી. पु.
दै, ग. १. સ્વચ્છ કરવું; રક્ષણ કરવું.
दैत्य, पु. દિતિના પુત્રો, રાક્ષસો.
दैत्यगुरु, पु. શુક્રાચાર્ય.
दैत्यदेव, पु. વરૂણ; પવન.
दैत्यपति, पु. હિરણ્યકશ્યપ.
दैत्या, स्त्री. દારૂ; એક સુગંધી.
दैत्यारि, पु. વિષ્ણુ; દેવ. [મિશ્રિત.
दैन, न. દીનતા, ગરીબી. वि. દ-
दैनिक, वि. રોજનું. स्त्री. (की) એક રોજનો પગાર.
दैन्य, न. દરિદ્રતા; ગરીબી; હલકાઈ.
दैर्घ्य, न. લંબાઈ.
दैव, वि. ઈશ્વરી. पु. વિધિપૂર્વક થયેલો વિવાહ. न. ભાગ્ય, નસીબ; દેવ.
दैवचिंतक, दैवज्ञ, } पु. જોતિષી, જોશી.
दैवत, वि. ઈશ્વરી. न. મૂર્તિ, દેવતા-
दैवदीप, पु. આંખ.[ઓનો સમુદાય.
दैवदुर्विपाक, पु. બદનસીબ.
दैवलेखक, पु. જોશી. [સ્કૃત ભાષા.
दैववाणी, स्त्री. આકાશવાણી; સં-
दैवात्, अ. અકસ્માતથી.
दैवारिप, पु. શંખ. [અકસ્માત.
दैविक, वि. ઈશ્વરી. न. ન ધારેલો
दैवी, स्त्री. વિધિપૂર્વક પરણેલી સ્ત્રી.
दैव्य, न. નશીબ, ભાગ્ય.
दैशिक, वि. દેશી. पु. ગુરુ, ભોમીઓ.
दैष्टिक, पु. નસીબ વાદી.
दैहिक, वि. શરીરસંબંધી.
दो, ग. ४. કાપવું. [સ્તુતિ કરનાર.
दोग्धृ, पु. વાછડો; ગોવાળ, પૈસામાટે
दोग्ध्री, स्त्री. દૂધ આપતી ગાય.
दोघ, पु. વાછડો.
दोधक, पु. એક છંદ.
दोर, पु. દોરી, રસી.
दोरक, न. વીણા-સારંગીનો તાર.
दोल, पु. હીંચકાવવું તે, પાલણું, ફાગણવદ ૧ ને દિને થતો દોલોત્સવ.
दोला, दोलिका, } स्त्री. પાલણું; પાલખી.
दोष, पु. દૂષણ; પાપ, કલંક, ભ્રમ, અપરાધ, નિંદા, વાછડો; છન્ન.
दोषज्ञ, पु. પંડિત; વૈદ. वि. દોષ જાણનાર.
दोषणीय, वि. નિંદવાલાયક. [ણનાર.
दोषत्रय, न. વાત, પિત્ત અને કફ એ શરીરના ત્રણ દોષ.
दोषभाज्, वि. અપરાધી.
दोषा, स्त्री. રાત્ર, બાહુ, બાજુ.
दोषाकर, वि. અપરાધી. पु. ચંદ્ર.
दोषिक, पु. રોગ; પીડા. वि. ખરાબ.
दोषिन्, वि. અપરાધી; અશુદ્ધ; પાપી.
दोस्, पु. હાથ. [રમનાર.
दोस्य, पु. ચાકર, ચાકરી; રમત;

दोह, पु. દૂધ; દોહવાનું પાત્ર, દોહન.
दोहज, न. દૂધ. [ગર્ભાવસ્થા; ઇચ્છા.
दोहद, उ. ગર્ભિણી સ્ત્રીની ઇચ્છા;
दोहन, न. દોહવું તે.
दोहिन्, वि. દોહનાર.
दोह्य, वि. દોહવાલાયક. [ નિદ્રા.
दौःशील्य, न. ખરાબ સ્વભાવ; બદ
दौःसाधिक, पु. દ્વારપાલ; ગામડાનો મુખી.
दौकूल, पु. રેશમી કપડાથી ઢાંકેલી ગાડી. न. સુંદર રેશમી કાપડ.
दौत्य, न. સંદેશો.
दौरात्म्य, न. દુષ્ટતા.
दौरित, न. નુકશાન; દુષ્ટતા.
दौर्गत्य, न. દરિદ્રતા, કંગાલીઅત.
दौर्गंध्य, न. દુર્ગંધ.
दौर्ग्रह, पु. અશ્વમેધ યજ્ઞ.
दौर्जन्य, न. દુરાચાર.
दौर्बल्य, न. દુર્બલતા, નબળાઈ.
दौर्भाग्य, न. અભાગ્ય.
दौर्भ्रात्र, न. ભાઈ ભાઈનો કજીઓ.
दौर्मनस्य, न. નાશીપાશી, ચિંતા.
दौर्मन्त्र्य, न. ખરાબ સલાહ
दौलेय, पु. કાચબો.
दौलिम, पु. ઇંદ્ર.
दौवारिक, पु. દ્વારપાલ; છડીદાર.
दौश्चर्य, न. ખરાબ ચાલ. [થયલું.
दौष्कुल, वि. હલકા કુલમાં ઉત્પન્ન
दौष्ट्य, न. દુષ્ટતા. [પુત્ર, ભરત.
दौष्म(ष्य)न्ति, पु. દુષ્યંતરાજાનો
दौहित्र, पु. દોહિત્ર, છોકરીનો છોકરો. न. તલ [નો છોકરો.
दौहित्रायण, पु. છોકરીના છોકરા-
दौहित्री, स्त्री. દોહિત્રી, પુત્રીની પુત્રી.
द्यविद्यवी, स्त्री. દિન, દિવસ.
द्यावापृथिवी, स्त्री. સ્વર્ગ અને પૃથ્વી.
द्यु, ग. २. હુમલો કરવો.
द्यु, न. દિવસ; સ્વર્ગ, આકાશ; અ-
द्युक, पु. ઘુવડ. [ગ્નિ. [કાશ. पु. અગ્નિ.
द्युक्ष, वि. પ્રકાશિત. पु. અગ્નિ; વ-
द्युग, पु. પક્ષી. [રૂણ; સોમ; ઇંદ્ર.
द्युचर, पु. ગ્રહ, પક્ષી.
द्युत्, ग. १. પ્રકાશવું.
द्युत्, स्त्री. કિરણ.
द्युति, स्त्री. શોભા; કિરણ; મોભ્ભો.
द्युतिकर, पु. ધ્રુવનો તારો.
द्युदल, पु. વજ્ર.
द्युनिवास, पु. દેવ.
द्युपति, पु. સૂર્ય; ઇંદ્ર.
द्युमणि, पु. સૂર્ય. [ જબૂત; શાંત.
द्युमत्, वि. પ્રકાશિત; સ્વચ્છ, મ-
द्युम्न, न. કીર્તિ; જોર, પૈસો.
द्युपद्, पु. દેવ, ગ્રહ.
द्युसरित्, स्त्री. ગંગા. [તેલું ઇનામ.
द्यूत, उ. જુગાર, લડાઈ, યુદ્ધ; જી-
द्यूतक्रीडा, स्त्री. જુગાર રમવો તે.
द्यून, न. સાતમી રાશિ.
द्यै, ग. १. વિક્કારવું.
द्यो, स्त्री. સ્વર્ગ.
द्योत, पु. પ્રકાશ.
द्योभूमि, पु. પક્ષી.
द्योषद्, पु. દેવ.
द्रढिमन्, पु. મજબૂતી, દૃઢતા.
द्रप्स, वि. ટપકતું. पु. ટીપુ; તણખો.
द्रप्स्य, न. છાસ, મહો. [ न. છાસ.
द्रम्, ग. १. દોડવું.

द्रव, वि. દોડતું; ટપકતું; પ્રવાહી. પુ. ગતિ; પલાયન; રસ; રમત; [ઉકાળો; વેગ.
द्रवंती, स्त्री. નદી.
द्रवरसा, स्त्री. લાખ; ગુંદર.
द्रविड, पु. એક વર્ણ સંકરજાત; દખણનો એક દેશ.
द्रविण, न. ધન; સોનું; જોર; શક્તિ.
द्रविणप्रद, पु. વિષ્ણુ.
द्रविभूत, वि. ગળતું, ટપકતું.
द्रव्य, न. વસ્તુ; બાબત; ધનદોલત; લાખ; ગુંદર. [સુંદર.
द्रष्टव्य, वि. દર્શનીય, જોવાલાયક;
द्रष्टृ, वि. જોનાર. पु. પ્રેક્ષક.
द्रह, पु. ઉંડો તળાવ.
द्रा, ग. २. ઉંઘવું; નાશી જવું; દોડવું; શરમાવું.
द्रा, स्त्री. સ્વપ્ન; પલાયન.
द्राक्षा, स्त्री. દ્રાક્ષ.
द्राक्षारस, पु. દ્રાક્ષનો દારૂ. [લેવું.
द्राघ, ग. १. શક્તિમાન થવું; છીનવી
द्राघ, पु. શ્રમ; મહેનત; શક્તિ.
द्राघिमन्, पु. લબાઈ.
द्राड्, ग. १. કાપવું.
द्राप, पु. કાદવ; આકાશ; મૂર્ખ; કોડી.
द्रामिल, पु. ચાણાક્યમુનિ. [ગરમી.
द्राव, पु. ગમન, ગતિ; પલાયન;
द्रावक, वि. પ્રવાહી. पु. લોહચુંબક; ચોર; ચન્દ્રકાંતમણિ.
द्राविका, स्त्री. થૂંક, લાળ.
द्राविड, पु. દ્રાવિડનો રહેવાશી; દ્રાવિડ દેશ. [લીંજન.
द्राविडक, न. સચલખાર. पु. કુ
द्रु, ग. १. દોડવું; હુમલો કરવો.
द्रु, उ. લાકડું. पु. ઝાડ; શાખા. स्त्री. ગતિ. [કરવી.
द्रुण्, ग. ६. વાંકું વાળવું; ઈજા
द्रुण, न. ધનુષ; તરવાર. पु. વીંછી; ભમરો; કુહાડો.
द्रुणा, स्त्री. પણછ, ધનુષની દોરી.
द्रुणी, स्त्री. દેડકી; કાનખજુરો.
द्रुत, वि. ઉતાવળું; પ્રવાહી. पु. વીંછી; ઝાડ; બિલાડી. अ. ઝડપથી.
द्रुतविलंबित, न. એક છંદ.
द्रुनख, पु. કાંટો.
द्रुपद, पु. પંચાળ દેશનો રાજા.
द्रुम, पु. ઝાડ; કુબેર.
द्रुमव्याधि, पु. ગુંદર.
द्रुमारि, पु. હાથી.
द्रुह्, ग. ४. ધિક્કાર સહન કરવો.
द्रुह्, स्त्री. નુકશાની.
द्रुह, पु. પુત્ર; સરોવર.
द्रुह(हि)ण, पु. બ્રહ્મા.
द्रुही, स्त्री. પુત્રી.
द्रू, ग. ५, ९. ઈજા કરવી.
द्रु, पु. સોનું.
द्रूण, पु. વીંછી.
द्रै, ग. १. ઉંઘવું.
द्रोघ, पु. ઈજા, નુકસાની.
द्रोण, पु. દ્રોણાચાર્ય; વાદળ; ચારશો કાંઠી લાંબો સરોવર; વીંછી; ઝાડ.
द्रोणकाक, पु. જંગલી કાગડો.
द्रोणाचार्य, पु. પાંડવ કૌરવના ગુરુ.
द्रोणि,-णी, स्त्री. લાકડાની બાલદી; પર્વતની ખીણ; કેળનું ઝાડ; ગુલીનો રોપો; દ્રોણની પત્ની. [રોપો.
द्रोणिका, स्त्री. બાલદી; ગુલીનો

द्रोह, पु. तिरस्कार; अपकार; नु-
द्रोहित, वि. કપટી. [ કશાન.
द्रौणायन,-नी, } पु. અશ્વત્થામા,
द्रौणि, } દ્રોણનો પુત્ર.
द्रौपदी, स्त्री. દ્રુપદરાજાની પુત્રી,
द्वंद, न. જોડી. [પાંડવોની સ્ત્રી.
द्वंद्व, न. જોડ, જોડી, (સ્ત્રીપુરુષની);
 કજીઓ; રહસ્ય; બેજણની લડાઈ.
द्वंद्वचर, पु. ચક્રવાક પક્ષી.
द्वय, वि. બમણું. न. જોડી.
द्वाचत्वारिंशत्, स्त्री. ४२, બેતાલીશ.
द्वादश, वि. બારમું. स्त्री. (शी)
 બારસ, બારમી તિથિ.
द्वापर, पु. ત્રીજો યુગ; સંદેહ, વહેમ.
द्वार्,-र, स्त्री. દરવાજો, બારણું; ર-
 સ્તો; ઉપાય.
द्वार, न. દરવાજો, રસ્તો.
द्वार(रि)का, स्त्री. દ્વારકા નગરી.
द्वारकानाथ, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
द्वारकंटक, पु. દરવાજાનો અડગરો.
द्वारनायक, } पु. દ્વારપાલ, દરબાન.
द्वारपालक, }
द्वारपिंडी, स्त्री. દરવાજાનો ઉંબર.
द्वारबलिभुज्, पु. કાગડો, ચકલી.
द्वारयंत्र, न. તાળું; અડગરો.
द्वार(रा)वती, स्त्री. દ્વારકા.
द्वारिक, } पु. દ્વારપાલ, છડીદાર.
द्वारिन्, }
द्वाषष्टि, स्त्री. ६६, છાસઠ.
द्वि, वि. બેવડું; બે.
द्विक, वि. બેવડું. न. બે. पु. કાગડો.
द्विककार, पु. કાગડો; ચક્રવાક પક્ષી.
द्विगु, पु. એક સમાસ.
 २५
द्विगुण, वि. બેવડું.
द्विज, पु. બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય અને વૈશ્ય
 એ ત્રણમાંથી એક; બ્રાહ્મણ; દાંત.
द्विजन्मन्, पु. બ્રાહ્મણ; દાંત; પક્ષી.
द्विजपति, पु. કપૂર; ચંદ્ર.
द्विजाति, पु. બ્રાહ્મણ; ક્ષત્રિય; વૈશ્ય.
द्विजिह्व, पु. સર્પ; ચોર.
द्वितय, वि. બમણું. न. બે; જોડી.
द्वितीय, वि. બીજું. पु. પુત્ર; મિત્ર;
 ભાગીદાર. [ ભાર્યા, પત્ની.
द्वितीया, स्त्री. બીજ, બીજી તિથિ;
द्वित्र, वि. બે અથવા ત્રણ.
द्वित्व, न. બેવખત; જોડી.
द्विदेह, पु. ગણપતિ.
द्विदैवत्या, स्त्री. વિશાખા નક્ષત્ર.
द्विधा, अ. બે રીતે; બે ભાગમાં.
द्विप, पु. હાથી. [ બે પગવાળું.
द्विपद, पु. માણસ; દેવ; પક્ષી. वि.
द्विपाद, पु. મનુષ્ય; પક્ષી; દેવ.
द्विपायिन्, पु. હાથી.
द्विबिंदु, पु. વિસર્ગ, (:).
द्विमुखा, स्त्री. જળો.
द्विरद, पु. હાથી.
द्विरसन, पु. સર્પ.
द्विरागमन, न. સ્ત્રીનું આણું વાળીને
 પતિના ઘરમાં જવું તે.
द्विरेफ, पु. ભમરો.
द्विष्, ग. २. ધિક્કારવું.
द्विष, पु. શત્રુ
द्विष्ट, वि. ધિક્કારેલું. न. તાંબુ.
द्विस्, अ. બે વખતનું.
द्विसप्तति, स्त्री. ७२, બોતેર.
द्विसीत्य, वि. બે વાર ખેડેલું.

द्विहन्, पु. હાથી.
द्विहल्य, वि. બે વાર ખેડેલું.
द्विहीन, वि. નપુંસક લિંગનું.
द्विहोतृ, पु. અગ્નિ.
द्वीप, उ. બેટ, ટાપુ, રક્ષણનું ઠેકાણું. न. વાઘનું ચામડું.
द्वीपकपूर, पु. ચીનાઈ કપૂર.
द्वीपवत्, पु. સમુદ્ર. स्त्री. (ती) નદી; પૃથ્વી.
द्वीपिन्, पु. વાઘ; ચિત્તો વાઘ.
द्वीप्य, पु. બેટમાં રહેનાર, વેદવ્યાસ.
द्वेधा, अ. બે રીતે.
द्वेष, पु. ધિક્કાર; શત્રુતા.
द्वेषण, वि. ધિક્કારેલું. पु. શત્રુ. न. [ધિક્કાર.
द्वैत, न. બે; એક વન, ભેદ.
द्वैतवादिन्, पु. જીવ અને ઈશ્વરને જુદો માનનાર.
द्वैतीयीक, वि. બીજું. [ઉલટું.
द्वैध, वि. બેવડું. न. એક બીજાથી
द्वैध्य, न. જુદાઈ.
द्वैप, वि. ટાપુમાં રહેનાર. पु. વાઘના ચામડાથી ઢાંકેલી ગાડી.
द्वैपायन, पु. વેદવ્યાસ.
द्वैमातुर, वि. બે માતાવાળું. पु. ગણ-
द्वैरथ, पु. પ્રતિસ્પર્ધિ. [પતિ; જરાસંધ.
द्वैसमिक, वि. બે વર્ષનું.
द्यष्ट, न. તાંબું.

## ध.

ध, ઓગણીશમો વ્યંજન.
ध, पु. બ્રહ્મા, કુબેર; સદ્દગુણ; ધર્મ. न. ધન, દોલત.
धक्, ग. १०. નાશ કરવો.
धट, पु. કાંટો, તરાજવો, તરાજવાની લાકડી; તુલારાશિ.
धटक, पु. ૪૨ રતીનું વજન.
धटी, स्त्री. લંગોટી; કોરેલું કપડું.
धण, ग. १. અવાજ કરવો.
धत्तूर, पु. ધતૂરાનું ઝાડ.
धन, न. દોલત, પૈસો, લડાઈનું ઈનામ.
धनंजय, पु. અર્જુન; અગ્નિ, એક હવા; વિષ્ણુ
धनद, पु. કુબેર. वि. ધન આપનાર.
धनदंड, पु. દંડની શિક્ષા.
धनदायिन्, पु. અગ્નિ.
धनधानी, स्त्री. ભંડાર, તીજોરી.
धनपति, पु. કુબેર, ખજાનચી.
धनहर, पु. વારસ; પુત્ર.
धनागार, पु. ભંડાર.
धनिक, वि. પૈસાદાર; સદ્દગુણી. पु. સરાફ; પૈસાદાર માણસ. [પત્ની.
धनिका, स्त्री. સદ્દગુણી સ્ત્રી; ભાર્યા,
धनिन्, वि. પૈસાદાર. पु. પૈસાદાર માણસ; સરાફ.
धनिष्ठा, स्त्री. ધનિષ્ઠા નક્ષત્ર.
धनी, धनीका, } स्त्री. યુવતી, જુવાન સ્ત્રી.
धनु, पु. ધનુષ્ય, કમાન. [જંગલ.
धनुस्, न. કમાન, ધનુષ્ય; ધનરાશિ;
धनुर्गुण, पु. ધનુષ્યની દોરી, પણછ.
धनुर्धर, धनुर्भृत्, } पु. બાણ-તીર મારનાર, તીરંદાજ.
धनुर्वृक्ष, पु. બાંબુ-વાંસનું ઝાડ.
धनेयक, न. ધાણા
धनेश, पु. ખજાનચી, કુબેર.
धनुष्मत्, पु. બાણાવલી, તીરંદાજ

धन्य, वि. પૈસાદાર, નશીબવાન, સદ્દગુણી पु. નશીબવાન માણસ न. ધન, ધાણા. स्त्री. (न्या) ધાવ, દાઈ, ધાણા.

धन्यवाद, पु. ધન્યવાદ, વખાણ.

धन्याक, न. ધાણા, કોથમીર

धन्वन्, उ. ધનુષ્ય, આકાશ; કિનારો.

धन्वदुर्ग, न. રણ, પાણીવગરનુ જગલ.

धन्वतरि, पु દેવતાઓનો વૈદ

धन्विन्, पु. અર્જુન, તીરંદાજ, વિષ્ણુ, [શિવ

धम, पु. ચદ્ર, કૃષ્ણ, યમરાજ

धमक, पु. લુહાર

धमन, वि. ક્રૂર, ઘાતકી पु. ફુકણી

धमनी, स्त्री. ફુંકણી, ડોક, ગરદન, નાડી, વાણી, વાચા

धम्मिल, } पु. ફૂલ સાથે ગુથેલા માથાના વાળ.
धम्मिल्ल, }

धय, वि. પાન કરનાર, પીનાર स्त्री. બાલિકા, નાની છોકરી. [એકવસુ

धर, पु. પર્વત, કુર્મ-કચ્છપ અવતાર,

धरण, न. ટેકો, જામીનગીરી. पु પર્વતની ધાર, પૃથ્વી, સૂર્ય, સ્તન, અનાજ, હિમાલય પર્વત

धरणी,-णी, स्त्री. પૃથ્વી, જમીન

धरणिधर, पु. શેષનાગ, વિષ્ણુ, પર્વત, કાચબો, રાજા.

धरणिपूर, पु. સમુદ્ર.

धरा, स्त्री. પૃથ્વી, નસ, ગર્ભાશય.

धराधर, पु. "ધરણિધર" જુઓ

धरामर, } पु. બ્રાહ્મણ.
धरादेव, }

धरित्री, स्त्री. પૃથ્વી. [અગ્નિ. न. ટેકો.

धरुण, पु. બ્રહ્મા; સ્વર્ગ; પાણી, મત;

धर्त्तव्य, वि. માન્ય, રાખવાલાયક.

धर्त्तूर, पु. ધતૂરાનુ ઝાડ.

धर्त्र, न. ઘર; સદ્દગુણ; બલિદાન.

धर्म, पु. ધર્મ, ફરજ, કાયદો, ન્યાય, સ્વભાવ; સદ્દગુણ; આચાર, ભક્તિ.

धर्मकृत्, पु. વિષ્ણુ, ધર્મી માણસ.

धर्मचारिन्, पु. યોગી.

धर्मचारिणी, स्त्री. પત્ની, ભાર્યા.

धर्मचिंता, स्त्री. સદ્દગુણનુ મનન.

धर्मतस्, अ. ધર્મપ્રમાણે

धर्मद्रोहिन्, वि. પાપી. पु. રાક્ષસ.

धर्मध्वजिन्, वि. ધર્મ વિરોધી.

धर्मपत्नी, स्त्री. પરણેલી સ્ત્રી.

धर्मपुत्र, पु. યુધિષ્ઠિર રાજા.

धर्मभागिनी, स्त्री. સદ્દગુણી સ્ત્રી.

धर्मरति, वि. પવિત્ર, ન્યાયી.

धर्मराज, पु. યુધિષ્ઠિર, જૈન, યમ, [રાજા.

धर्मवर्धन, पु. શિવ.

धर्मशाला, स्त्री. ન્યાયદરબાર, ધર્મશાલા, ધર્મની ઉતારાની જગા.

धर्मशील, वि. સદ્દગુણી.

धर्मसावर्णि, पु. અગીઆરમો મનુ

धर्माधिकरण, न. ન્યાયદરબાર. पु. ન્યાયાધીશ [નસફ.

धर्माधिकारिन्, पु. ન્યાયાધીશ, મુ-

धर्माध्यक्ष, पु. વિષ્ણુ, ન્યાયાધીશ.

धर्मार्थ, अ. ન્યાયથી, વાજબી રીતે.

धर्मासन, न. ન્યાયની બેઠક

धर्मिन्, वि. સદ્દગુણી, પવિત્ર. पु. [વિષ્ણુ.

धर्मिष्ठ, वि. સાધુ, પવિત્ર.

धर्ष, पु. બહાદુરી; મગરૂરી; અ-
धीरता; બલાત્કાર; ઈજા.
धर्षक, पु. નટ; બલાત્કાર કરનાર.
वि. અધીરો; સાહસિક [સંગ; દ્વેષ.
धर्षण, न. બહાદુરી; બલાત્કાર, સ્ત્રી-
धर्षणी, स्त्री. છીનાળ સ્ત્રી.
धर्षित्, वि. હરાવેલું; બગાડેલું; અ-
પમાન કરેલું. न. ગરૂરી; મૈથુન;
અધીરાઈ. स्त्री. (ता) વ્યભિચા-
રણી, છિનાલ સ્ત્રી.
धलंड, पु. કાંટાવાળુ ઝાડ. [ઠગ.
धव, पु. પતિ, ધણી; માલીક, પુરુષ,
धवल, वि. સફેદ; સુંદર; સ્વચ્છ.
पु. સફેદ રંગ; ઉત્તમ બળદ; ચી-
નાઈ કપૂર. न. સફેદ મરી. स्त्री.
(ला) સફેદ ચહેરાવાળી સ્ત્રી.
धवलपक्ष, पु. હસ.[(ली) સફેદ ગાય.
धवलमृत्तिका, स्त्री. ચાક, સફેતો.
धवाणक, पु. પવન.
धवित्र, न. હરણના ચામડાનો પખો.
धस्, पु. એક બ્રાહ્મણ; બૃહસ્પતિ.
धा, ग. ३. મૂકવું; પહોંચાડવું (ધ્યાન),
આપવું; પહેરવું; બતાવવું; ટેકો
આપવો.[થાંભલો; તળાવ; બ્રાહ્મણ.
धाक, पु. બળદ; ખોરાક; અન્ન;
धाटी, स्त्री. હલ્લો, હુમલો.
धाणक, पु. સોનાનો સિક્કો.
धातु, पु. તત્વ, (એ પાચ છે–
પૃથ્વી, પાણી, તેજ, વાયુ અને
આકાશ), શરીરનાં તત્વ; ખા-
ણમાંથી નીકળતી ધાતુઓ, (સોનુ,
રૂપું વગેરે); આત્મા; બ્રહ્મ.
धातुद्रावक, पु. ટંકણખાર.
धातुनाशन, न. કાંજી.
धातुभृत्, पु. પર્વત.
धातुमारिन्, पु. ગધક.
धातुवल्लभ, न. ટંકણખાર.
धातुविष्, स्त्री. સીસું.
धातुवैरिन्, पु. ગધક.
धातुशेखर, न. હીરાકસી. [રસ્તી.
धातुसाम्य, पु. આરોગ્યતા; તંદુ-
धातृ, पु. કર્ત્તા, બ્રહ્મા; ટેકો આપ-
નાર, વિષ્ણુ; આત્મા; પરણેલી
धातृपुत्र, पु. સનત્કુમાર.[સ્ત્રીનો યાર.
धात्री, स्त्री. દાઈ, ધાવ; માતા, પૃથ્વી.
धात्रीपुत्र, पु. નટ; દૂધભાઈ.
धात्रीफल, न. આંમળાં.
धात्रेयिका, } स्त्री. ધાત્રી, દાઈ.
धात्रेयी, }
धान, न. બેઠક.
धानक, न. ધાણા.
धाना, स्त्री. સેકેલા જવ અથવા
ચોખા; અનાજ; ધાણા. [ધાણા.
धानी, स्त्री. બેઠક (રાજધાની),
धानुष्क, पु. ધનુષધારી, તીરદાજ.
धानुष्य, पु. વાંસ, બાંબુ.
धांधा, स्त्री. એલચી.
धानेयक, न. ધાણા.[જેટલુ વજન.
धान्य, न. અનાજ; ધાણા; ચાર રતલ
धान्यकल्क, न. થુલું, ભુસું.
धान्यकोश, पु. અનાજનો ભડાર.
धान्यत्वच्, स्त्री. અનાજનાં છોતરાં.
धान्यमाय, पु. કણીઓ, અનાજ
धान्यराज, पु. જવ. [વેચનાર.
धान्यवीर, पु. અડદ.
धान्याक, न. ધાણા.

धान्यारि, पु. ઉંદર.
धामक, पु. એક માસાનું વજન.
धामन्, न. ઘર; સ્થાન; કિરણ; પ્રભાવ; શરીર; હાવત; જન્મ; વગે.
धामनिधि, पु. સૂર્ય.
धामनी, स्त्री. નાડી.
धायस्, वि. ધારણ કરનાર.
धाय्य, पु. પુરોહિત, કુવગોર.
धार, वि. પકડેલું. पु. વિષ્ણુ; વરસાદનું ઝાપટું; બરફ; કરજ; હદ.
धारक, वि. ધારણકર્ત્તા. पु. કળશ, ઋણ; કરજદાર.
धारण, न. અવલંબન; રક્ષણ; ધારણ.
धारणक, पु. કરજદાર.
धारणा, स्त्री. બુદ્ધિ; મનની સ્થિરતા; સ્થિતિ.
धारणावत्, वि. વિદ્વાન, અક્કલવાન.
धारणी, स्त्री. નાડી; પંક્તિ, હાર.
धारणीय, वि. ધારણ કરવાલાયક.
धारयित्री, स्त्री. પૃથ્વી.
धारा, स्त्री. નદી, નાળું; વરસાદનું ઝાપટું; ઘોડાની ચાલ; હથિયારની ધાર; વાડ; શીર, કીર્તિ, રાસ; હળદ; વાચા; ગપ.
धारांकुर, पु. વરસાદનું ટીપું.
धारांग, पु. તરવાર.
धाराट, पु. ચાતક, બપૈયો.
धाराधर, पु. વાદળ; તરવાર.
धारायंत्र, न. ફૂવારો.
धारावणी, पु. વાયુ, પવન.
धाराविष, पु. વાંકી તરવાર.
धारिणी, स्त्री. પૃથ્વી.
धारितृ, वि. પકડેલુ.
धारिन्, वि. ધારવાળું.
धार्तराष्ट्र, पु. ધૃતરાષ્ટ્રનો પુત્ર; કાળા પગ અને કાળી ચાંચવાળું હંસ.
धार्म, वि. ધર્મને લગતું.
धार्मिक, वि. ધર્માત્મા; સદ્‌ગુણી.
धार्य, वि. ધારણ કરવાલાયક.
धार्ष्ट्य, न. અહંકાર, મગરૂરી.[જવું.
धाव्, ग. १. દોડવું; વહેવું; નાસી
धावक, पु. ધોબી; એક કવિ.
धावल्य, न. સફેદી.
धासस्, पु. પર્વત.
धासि, पु. ખોરાક.
धि, ग. ६. પકડવું, ધારણ કરવું.
धिक्, अ. નિંદા, ધિક્કાર; કઠોર વાક્યદર્શક.
धिक्कार, पु. ધિક્કાર; નિંદા.
धिक्कृत, वि. ધિક્કારેલું; નિંદેલું. न. તિરસ્કાર; નિંદા.
धिक्ष्, ग. १. સળગાવવું.
धिन्व्, ग. ५. સતોષ પામવું.
धिष्, ग. ३. અવાજ કરવો.
धिष्, स्त्री. વાણી, વાચા; બુદ્ધિ; પૃથ્વી; વખાણ, સ્તુતિ.
धिषण, पु. બૃહસ્પતિ. न. સ્થાન.
धिषणा, स्त्री. વાણી, વાચા; બુદ્ધિ; પૃથ્વી; વખાણ, સ્તુતિ.
धी, ग. ४. અપમાન કરવું, પકડવું.
धी, स्त्री. અક્કલ, બુદ્ધિ; વિચાર; ઇરાદો; બલિદાન, જ્ઞાન.
धीत, वि. ચુસી લીધેલું.
धीदा, स्त्री. કુમારીકા, બુદ્ધિ.
धीमत्, वि. વિદ્વાન.

धीर, वि. धीरे; वीर, बहादुर; दृढ; शांत; पंडित, विद्वान; नम्र; सुस्त. पु. समुद्र; बुद्ध; आत्मा; बलिराज. न. केशर.
धीरस्कंध, पु. भेंस, पाडो.
धीरता, स्त्री. हीमत; दृढता; डहापण.
धीरा स्त्री. चतुर स्त्री.
धीराधीरा, स्त्री. नायकाभेद.
धीरोदात्त, पु. बहादुर अने दयावान पुरुष (नाट्योक्तिमां).
धीरोद्धत, पु. बहादुर पण हठीलो पुरुष (नाट्योक्तिमां).
धीलटि(टी), स्त्री. पुत्री, छोकरी.
धीवन्, वि. हुशीयार. पु. कारीगर; माछीमार.
धीवर, पु. माछीमार. न. लोढुं.
धीसख, पु. अमात्य, सलाहकार.
धीसचिव, पु. मंत्री, प्रधान.
धु, स्त्री. ध्रुजवुं ते.
धुत, वि. तजी दीधेलुं; ध्रुजतुं.
धुनि,-नी, स्त्री. नदी.
धुनीनाथ, पु. समुद्र.
धुंधु, पु. तेज; महेनत.
धुंधुमार, पु. एक राजा; इंद्रगोप-कीडो; घरनो धूमाडो. [ घरज.
धुर्, स्त्री. धुरी; धोसरी; बोजो, चिंता;
धुरंधर, वि. बोजो उपाडनार; मुख्य. पु. भार उपाडनार जनावर; स-
धुरा, स्त्री. बोजो. [ रदार; शिव.
धुर्य, वि. बोजो उपाडवालायक. पु. विष्णु; बोजो उपाडनार जनावर.
धुर्व्, ग. १. इजा करवी.
धुवन, पु. अग्नि.
धुस्तु(स्तू)र, पु. धतूरानुं झाड
धू, ग. ६, १, ५, ९, १०. ध्रुजवुं;
धू, स्त्री. कापवुं ते. [ इजा करवी.
धूक, पु. पवन; लुच्चो; वखत.
धूत, वि. ध्रुजतुं; तजेलुं; विचारेलुं;
धूता, स्त्री. भार्या, पत्नी. [ तर्कित.
धून, वि. कंपित.
धूनक, पु. राळ.
धूनन, पु. पवन. न. कंपन.
धूप्, ग. १. गरमी आपवी.
धूप, पु. सुगंधी चीज; सुगंधी धूमाडो.
धूपक, पु. धूप वेचनार.
धूपन, न. राळ. [ झाकळ.
धूम, पु. धूमाडो; वादळ; अटकार;
धूमकेतन, पु. अग्नि; केतुग्रह.
धूमकेतु, पु. अग्नि; केतुग्रह; पुछ-
धूमग्रह, पु. राहुग्रह. [ डीओ तारो.
धूमध्वज, पु. अग्नि.
धूमपथ, पु. बलिदान; बारी.
धूममहिषी, स्त्री. झाकळ.
धूमयोनि, पु. मेघ, वादळ.
धूमल, } वि. धूमाडाना रंगनुं. पु
धूमाभ, } जांबुडो रंग.
धूमावलि, स्त्री. धूमाडानी हार.
धूमिका, स्त्री. वराळ; झाकळ.
धूम्या, स्त्री. घणोज धूमाडो.
धूम्र, वि. धूमाडाना रंगनुं, काळु पु. जांबुडो रंग; शिव; धूप. न
धूम्रक, पु. उंट. [ पाप
धूम्रलोचन, पु. कबूतर.
धूम्रशूक, पु. पोपट.
धूम्राक्षि, पु. खराब रंगनो मोती
धूम्राभ, पु. पवन.

धूर्, ग. ४. ઈજા કરવી.
धूर्जटी, पु. શિવ.
धूर्त, वि. લુચ્ચો; નુકશાન કર્ત્તા. पु. ઠગ; જુગારી; આશક; ધતૂરો. न. સંચળ; લોહનો ભૂકો.
धूर्तक, पु. શિયાળ; લૂચ્ચો.
धूर्व्, ग. १. ઈજા કરવી.
धूलक, न. ઝેર, વિષ.
धूलि, पु. } ધૂળ; ભૂકો.
धूली, स्त्री. }
धूलिका, स्त्री. ઝાકળ.
धूलिकेदार, पु. ખેડેલું ખેતર.
धूलिध्वज, पु. પવન.
धूलिपुष्पिका, स्त्री. કેતકીનું ઝાડ.
धूश्, ग. १०. સણગારવું.
धूसर, वि. કચરાવાળુ. पु. ભૂરો રંગ; ગધેડો, ઉંટ; કબૂતર; ઘાંચી.
धूस्तूर, पु. ધતૂરો.
धृ, ग. ६. હેયાત હોવું.
धृत, वि. પકડેલું; સ્વાધીન રાખેલુ, પેહેરેલું; મૂકેલું, વજન કરેલુ. न. હાલત.
धृतदीधिति, पु. અગ્નિ. [નનો બાપ.
धृतराष्ट्र, पु. એક કૈરવ, દુર્યોધ-
धृतवर्मन्, वि. બખતર પેહેરેલુ.
धृतवत, पु. ઇંદ્ર; અગ્નિ; વરૂણ.
धृतात्मन्, पु. વિષ્ણુ [સુખ, બલિદાન.
धृति, स्त्री. દ્રઢતા, હિંમત; સંતોષ;
धृत्वन्, पु. વિષ્ણુ, બ્રહ્મા, સદ્‌ગુણ; આકાશ, પંડિત; સમુદ્ર.
धृत्वरी, स्त्री. પૃથ્વી.
धृप्, ग. १. સાથે આવવું.
धृवित, वि. બહાદુર.
धृषु, वि. બહાદુર; ચતુર. पु. ભીડ.
धृष्ट, वि. બહાદુર; હિંમતવાન; બેશરમ; ઘાતકી. पु. બેવફા આશક. स्त्री. (ष्टा) બેવફા સ્ત્રી.
धृष्टद्युम्न, पु. દ્રુપદરાજાનો પુત્ર.
धृष्टि, स्त्री. બહાદુરી.
धृष्णि, पु. કિરણ. [શરમ.
धृष्णु, वि. બહાદુર; વિશ્વાસુ; બે-
धे, ग. १. ચુસવું, પીવું; ચુબન કરવું.
धेन, पु. સમુદ્ર, નદ (મોટી નદી).
धेना, स्त्री. નદી; વાચા, દૂધાળી ગાય.
धेनु, स्त्री. ગાય, પૃથ્વી; બક્ષીસ.
धेनुक, पु. એક રાક્ષસ.
धेनुकसूदन, पु. બલરામ. [બક્ષીસ.
धेनुका, स्त्री. હાથણી; દૂધાળી ગાય;
धेय, वि. લીધેલું; પીધેલું.
धैनुक, न. ગાયોનું ટોળુ; રતિબંધની એક રીત. [બહાદુરી.
धैर्य, न. દ્રઢતા, ધીરજ, સબૂરી;
धैवत, पु. સાત સુરમાંનો છઠ્ઠો.
धैवत्य, न. ચતુરાઈ.
धोड, पु. એક સર્પ.
धोर्, ग. १. દોડવુ.
धोरण, न. ગાડી; ઘોડાની ગતિ.
धोरित, न. ઘોડાની ચાલ; ગતિ; ઈજા કરવી તે.
धौत, वि. ધોયલું; પ્રકાશીત કરેલું. न. રૂપુ; સ્વચ્છ કરવુ તે.
धौतकट, पु. બરો કોથળો.
धौतखडी, स्त्री. શેરડી.
धौति,-ती, स्त्री. ઝરો, નાળુ; નદી; યોગની એક ક્રિયા.
धौतेय, उ. સિંધાલૂણ

धौमक, पु. એક દેશ.
धौम्र, पु. ઘર બાંધવાની જગા.
धौरितक, न. ઘોડાની ગતિ.
धौरेय, वि. બોજો ઉપાડવાલાયક. पु. બળદ; ઘોડો; સરદાર.
धौर्तक, न. લુચ્ચાઈ, અપ્રામાણિકતા.
धौर्य, न. અશ્વગતિ.
ध्मा, ग. १. ફુંકવું; ફેંકવું.
ध्माकार, पु. લુહાર.
ध्मांक्ष्, ग. १. ઇચ્છવું. [ભીખારી.
ध्मांक्ष, पु. કાગડો; માછલી; સુતાર;
ध्मात, वि. ધ્યાન આપેલું.
ध्यातृ, पु. ચિંતા કરનાર.
ध्यान, न. ચિંતન; યોગ; એક તરફ મન લગાડવું તે. [જાતનું ઘાસ.
ध्याम, वि. કાળું; મેલું. न. એક
ध्यामन्, पु. પ્રકાશ; વજન. न. ચિંતા; વિચાર.
ध्येय, वि. ધ્યાન કરવાલાયક.
ध्यै, ग. १. વિચારવું, ધ્યાન પહોંચાડવું.
ध्र, वि. પકડેલું. [ચાડવું.
ध्रज्, ध्रंज्, ग. १. જવું.
ध्रण्, ग. १. અવાજ કરવો.
ध्रस्, ग. १, १०. ઉછાળવું.
ध्रा, ग. १. જવું.
ध्राख्, ग. १. સુકવવું; સાફ કરવું.
ध्राक्ष्, ग. १. ઈચ્છવું.
ध्राडि, पु. ફૂલ વીણવાં તે.
ध्रिज्, ग. १. જવું. [ખવું, જવું.
ध्रु, ग. ६. ખાત્રી કરવી, મારી ના-
ध्रुति, स्त्री. ખરાબ રસ્તે જવું તે.
ध्रुव, वि. નિશ્ચલ, અચલ, ચોકસ, મજબૂત. पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ, શિવ, ધ્રુવનો તારો; ખૂંટો; વખત; ઉત્તાનપાદ રાજાનો પુત્ર. न. આકાશ; સ્વર્ગ. अ. ચોકસ રીતે.
ध्रुवा, स्त्री. સદ્ગુણી સ્ત્રી.
ध्रुवाक्षर, पु. વિષ્ણુ.
ध्रुवि, वि. દઢ.
ध्रेक्, ग. १. અવાજ કરવો.
ध्रै, ग. १. સંતોષ પામવું.
ध्रौव्य, न. દઢતા; ખાત્રી. [પામવું.
ध्वंस्, ग. १. પડીભાગવું; નાશ
ध्वंस, पु. નાશ; નુકશાન; ભ્રંશ.
ध्वंसि, पु. મુહૂર્તનો સોમો ભાગ.
ध्वंसित, वि. નાશ પામેલું.
ध्वंसिन्, वि. નાશ પામતું. पु. પી-
ध्वज्, ग. १. જવું. [લુનુ ઝાડ.
ध्वज, पु. ધ્વજા, પતાકા; પ્રખ્યાત માણસ; ચિહ્ન; ગરૂરી, મોભો.
ध्वजप्रहरण, पु. પવન.
ध्वजयष्टि, पु. ધજાની લાકડી.
ध्वजिन्, वि. ધ્વજાધારી. पु. ધ્વજા ઉંચકનાર; ગાડી; પર્વત; સર્પ; મોર; બ્રાહ્મણ; ઘોડો.
ध्वण्, ध्वन्, } ग. १. અવાજ કરવો.
ध्वन, पु. અવાજ; ગણગણાટ.
ध्वनमोदिन्, पु. ભમરો.
ध्वनि, पु. અવાજ; રાગ; શબ્દ; ઉત્તમ કાવ્ય; મૃદગનો અવાજ.
ध्वनिग्रह, पु. કાન; નળી
ध्वनिनाला, स्त्री. બીનવાજું.
ध्वनिविकार, पु. ભય અથવા દિલગીરીથી બદલાતો અવાજ.

ध्वस्त, वि. ગળતું; પડેલું; નાશ પામેલું.
ध्वस्ति, स्त्री. નાશ.
ध्वांक्ष, पु. કાગડો; ભીખારી; સુતાર.
ध्वान, पु. અવાજ.
ध्वांत, पु. અંધકાર.
ध्वांतारि, ध्वांताराति, पु. સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ; સફેદ રંગ.
ध्वांतोन्मेष, पु. આગીઓ કીડો.
ध्वृ, ग. १. મારી નાખવું; વાંકું વાળવું.

न.

न, બાવીસમો વ્યંજન.
न, अ. નકાર; અભાવ. वि. પાતળું; ખાલી; એજ, વખાણેલું. पु. મોતી; ગણપતિ, ગણેશ; પૈસો; લડાઈ; પાટો; યુદ્ધ; બક્ષીસ.
नंशुक, वि. બારીક; નુકશાનકર્ત્તા.
नकुट, न. નાક.
नकुल, पु. નોળીઓ; પાંડુરાજાનો ચોથો પુત્ર; પુત્ર; શિવ. [કેશર.
नकुली, स्त्री. નોળીઆની માદા;
नकुलेष्टा, स्त्री. વન૦ રાસ્ના.
नक्, ग. १०. તદન નાશ કરવો.
नक्त, वि. શરમાએલું. न. રાત્ર; દિવસનાં ઉપવાસ કરી રાતનાં ખાવું તે.
नक्तक, न. ફાટેલું કપડું.
नक्तचर, नक्तचारिन्, पु. ઘુવડ; બિલાડી, ચોર, ભૂત.
नक्तमुखा, स्त्री. સાંજ, સંધ્યા.
नक्तांध, वि. રતાંધળો.
नक्ति, स्त्री. રાત્ર, નિશા. [નાક.
नक्र, पु. મગરમચ્છ; કર્ક રાશિ. न.
नक्रा, स्त्री. નાક.
नक्ष्, ग. १. જવું; પાસે આવવું.
नक्षत्र, न. તારો; નક્ષત્ર; મોતી.
नक्षत्रचक्र, न. સત્યાવીશ નક્ષત્ર.
नक्षत्रदर्श, पु. જોશી. [વિષ્ણુ.
नक्षत्रनेमि, पु. ધ્રુવનો તારો; ચંદ્ર;
नक्षत्रनेमि, स्त्री. રેવતી નક્ષત્ર.
नक्षत्रमाला, स्त्री. નક્ષત્રનું મંડળ; સત્યાવીશ મોતીની માલા.
नक्षत्रवर्त्मन्, न. આકાશ.
नक्षत्रेश, पु. ચંદ્ર.
नख्, ग. १. જવું. [ભાગ.
नख, उ. નખ; ૨૦ ની સંખ્યા. पु.
नखमुच्, न. ધનુષ્ય; નેયણી (નખ ઉતારવાની.)
नखर, उ. નખ.
नखरायुध, पु. સિંહ; વાઘ; કુકડો.
नखविष, पु. મનુષ્ય.
नखाघात, पु. નખથી પડેલો ઘસો.
नखायुध, पु. સિંહ, વાઘ; કુકડો.
नखाशिन्, पु. ઘુવડ.
नखिन्, वि. કાંટાવાળું.
नग, पु. પર્વત; ઝાડ; રેપો; સૂર્ય; સર્પ; સાતની સંખ્યા. [पु. હાથી.
नगज, वि. પર્વતમાંથી પેદા થયલું.
नगजा, स्त्री. પાર્વતી.
नगपति, पु. હિમાલય પર્વત; ચંદ્ર.
नगभिद्, पु. ઇંદ્ર; કાગડો; નખોરીઉં.
नगर, न. શેહેર, નગર.
नगरघात, पु. કાર્તિકસ્વામિ.
नगरजन, पु. શેહેરી, નગરવાસી.
नगरप्रांत, पु. પાદર, ગામબહાર.
नगरस्थ, पु. નગરવાસી, શેહેરી.
नगरी, स्त्री. નગર.
नगरीकाक, पु. સારસપક્ષી.
नगरीबक, पु. કાગડો.

नगाधिप, } पु. હિમાલય પર્વત.
नगेंद्र, }
नगौकस्, पु. પક્ષી; કાગડો; સિંહ.
नग्न, वि. નાગું; ઉજડ. पु. શિવ; ક્ષપણક (જૈનસાધુ); દિગંબર.
नग्नक, वि. નાગું. पु. ક્ષપણક; દિગંબર.
नग्नजित्, पु. એક રાજા.
नग्ना, } स्त्री. નાગી-બેશરમ સ્ત્રી; દશથી બારવર્ષ સુધીની છોકરી.
नग्निका, }
नंग, पु. યાર, આશક.
नचिकेतस्, पु. અગ્નિ.
नज्, ग. १. શરમાવવું.
नञ्, अ. નકારવાચક.
नट्, ग. १. નાચવું.
नट, पु. નટ, નાચનાર.
नटन, न. નાચ.
नटमंडन, पु. હરતાળ.
नटवर, पु. સૂત્રધાર.
नटी, स्त्री. મુખ્ય ખેલાડી; વેશ્યા.
नड, उ. બરૂની એક જાત. पु. ચુડીગર, ચુડી બનાવનાર.
नडक, न. અભાની વચમાંનું હાડકું.
नडवन, न. બરૂની ઝાડી.
नडह, वि. સુંદર.
नत, वि. નમ્ર; વાંકું વળેલું.
नतनासिक, वि. ચપટા નાકવાળો.
नतु, अ. નકાર; અભાવવાચક.
नद्, ग. १. અવાજ કરવો; બોલવું; ચીશ પાડવી.
नद, पु. મોટી નદી (જેવી કે સિંધુ); નાળું; સમુદ્ર; ઘોડો; વાદળ; ઋષિ.
नदथु, पु. બુમ, પોકાર.
नदनु, पु. સિંહ; લડાઈ.
नदि, पु. સ્તુતિ.
नदिका, स्त्री. ઝરો, નાળું.
नदी, स्त्री. નદી, પાણીનો પ્રવાહ.
नदीकांत, पु. સમુદ્ર.
नदीज, वि. નદીમાં ઉત્પન્ન થયલું. पु. ભીષ્મ; સુરમો. न. કમળ.
नदीदोह, पु. નૂર, નદી પાર ઉતરવાનું ભાડું.
नदीधर, पु. શિવ.
नदीन, } पु. સમુદ્ર; વરૂણ.
नदीपति, }
नदीमातृक, वि. નદીના પાણીથી ખેતી થાય એવું.
नदीष्ण, वि. નદી તરવામાં હુશીઆર.
नद्ध, वि. બાંધેલું; મેળવેલું; જોડેલું; ઢાંકેલું. न. પાટો.
नद्धि, पु. પાટો.
ननंदृ, } स्त्री. નણંદ, પતિની બહેન.
ननांदृ, }
ननंदृपति, पु. નણદોઈ.
नना, स्त्री. વાચા; માતા; છોકરી.
ननु, अ. પ્રશ્ન; ખાત્રી; અવધારણ; અનુજ્ઞા; સંબોધન; શાંત્વન; અધિકાર; આમંત્રણ; ભ્રમ; આક્ષેપ; ઉત્પ્રેક્ષા.
नंद्, ग. १. આનદ પામવું.
नंद, पु. આનંદ; વિષ્ણુ; દેડકો; શ્રીકૃષ્ણનો પાળનાર નંદ; કુબેરનો એક ભંડાર. स्त्री. (दी) પાર્વતી.
नंदक, वि. સુખી; આનંદી. पु. દેડકો; કૃષ્ણની તરવાર; સુખ; નંદ, શ્રીકૃષ્ણનો પાળકપિતા.
नंदकि, पु. પીપર.
नंदकिन्, पु. વિષ્ણુ.
नंदथु, पु. આનંદ, ખુશી.
नंदन, वि. આનંદી. पु. પુત્ર; દેડકો; વિષ્ણુ; શિવ; છત્રીશમું સંવત્સર.

न. ઇંદ્રનો બાગ. स्त्री. (ना)

नंदनक, पु. છોકરો. [પુત્રી, છોકરી.

नंदनंदन, पु. શ્રીકૃષ્ણ.

नंदंत, वि. આનંદી. पु. પુત્ર; મિત્ર; રાજા. स्त्री. (ती) કન્યા.

नंदा, स्त्री. આનંદ; ચઢતી; નણંદ; ગૌરી. [શિવનો નંદિ ગણ.

नंदि, पु. આનંદ. पु. વિષ્ણુ; શિવ;

नंदिघोष, पु. અર્જુનનો રથ; આનંદનો અવાજ.

नंदिवर्धन, पु. શિવ; પુત્ર; મિત્ર.

नंदीश, पु. શિવ.

नपराजित्, पु. શિવ. [વંશજ.

नपात्, पु. પૌત્ર, છોકરાનો છોકરો;

नपुंस, } पु. મરદ નહીં તે, હી-
नपुस, } જરો.

नपुंसक, उ. હીજડો, ખોજો, (નહીં પુરુષ કે નહીં સ્ત્રી); હીચકારો. न. નપુંસકજાતિ (વ્યાકરણમાં).

नप्त, पु. પૌત્ર; દોહિત્ર.

नभ्, ग. १. ઈજા દેવી.

नभ्, स्त्री. ઈજા, દુઃખ.

नभ, पु. શ્રાવણમાસ. न. આકાશ.

नभनु, स्त्री. નદી.

नभस, पु. આકાશ; સમુદ્ર; વર્ષાઋતુ.

नभसंगम, पु. પક્ષી.

नभस्, न. આકાશ; વાદળ; ઝાકળ; પાણી. पु. વર્ષાઋતુ; શ્રાવણમાસ;

नभःकेतन, पु. સૂર્ય. [નાક.

नभःक्रांतिन्, पु. સિંહ.

नभश्चक्षुस्, पु. સૂર્ય.

नभश्चमस, पु. ચંદ્ર; જાદુ.

नभश्चर, वि. આકાશમાં ચાલનાર पु. પક્ષી; વિદ્યાધર.

नभःरेणु, स्त्री. ઝાકળ, દવ.

नभस्य, वि. ઝાકળવાળું. पु. ભાદ-

नभस्वत्, पु. પવન. [રવો મહિનો.

नभाक, पु. રાહુગ્રહ; અંધકાર; આ-

नभ्राज्, पु. વાદળ. [કાશ; વાદળ.

नम्, ग. १. નમવું; તાબે થવું; અવાજ કરવો. [ધૂમાડો; નટ.

नमत, वि. વાળેલું. पु. ધણી, શેઠ;

नमन, न. નમવું તે; નમસ્કાર.

नमस्, अ. નમન, ત્યાગ, તાબેદારી-

नमस्कार, पु. નમવું તે. [વાચક.

नमस्य, वि. નમસ્કાર કરવા લાયક; માનવંત. स्त्री. (स्या) પૂજા.

नमुचि, એક દૈત્ય.

नमुचिसूदन, } पु. ઇંદ્ર.
नमुचिहन्, }

नमेरु, पु. રૂદ્રાક્ષનું ઝાડ.

नम्य, वि. માનવંત; નમવાલાયક.

नम्र, वि. નમ્ર; નમેલું.

नम्रक, वि. વળેલું. पु. બારીક વાંસ.

नम्रता, स्त्री. નમ્રતા; માન.

नय्, ग. १. જવું; રક્ષણ કરવું.

नय, वि. વાજબી, ખરૂં. पु. નીતિ; ન્યાય; રીત; વિષ્ણુ.

नयक, पु. હુશીઆર કારભારી.

नयन, न. આંખ; રાજ ચલાવવું તે.

नयशालिन्, वि. વાજબી.

नर, पु. મનુષ્ય, માણસ; શેત્રંજમાં પ્યાદુ; અર્જુન; ઘોડો.

नरक, पु. એક દૈત્ય. उ. પાપીઓને દુઃખ ભોગવવાનું ઠેકાણું.

नरककुंड, न. પાપ ભોગવવાનું ઠેકાણું
नरकजित्, } पु. વિષ્ણુ, શ્રીકૃષ્ણ.
नरकांतक, }
नरकामय, पु. પિશાચ.
नरकपाल, पु. મનુષ્યની ખોપરી.
नरकेशरिन्, पु. નરસિંહ અવતાર.
नरदेव, पु. રાજા. [કૃષ્ણ.
नरनारायण, पु. અર્જુન અને શ્રી-
नरपुंगव, पु. ચતુર મનુષ્ય.
नरभू, स्त्री. ભારતવર્ષ, હિંદુસ્થાન.
नरमेध, पु. મનુષ્યના માંસનો હોમ થાય એવો યજ્ઞ.
नरवाहन, पु. કુબેર. [તાર.
नरसिंह, पु. વિષ્ણુનો ચોથો અવ-
नरी, स्त्री. સ્ત્રી, બાયડી.
नर्कुटक, न. નાક.
नर्त, वि. નાચતું. पु. નાચ.
नर्तक, पु. નાચનાર; નટ; હાથી;
नर्तन, पु. નાચનાર. [ મોર.
नर्तनप्रिय, पु. શિવ; મોર.
नर्म, पु. રમત, ક્રીડા.
नर्मट, पु. સૂર્ય. [હડપચી.
नर्मठ, पु. વિદૂષક; સ્ત્રીસંગ; રમત;
नर्मदा, स्त्री. એક નદી.
नर्मरा, स्त्री. ખીણ; ધમણ.
नर्य, वि. બહાદુર; માણસાઈ. पु. મનુષ્ય; ઈંદ્ર.
नल्, ग. १. સુંઘવું; બાંધવું.
नल, पु. નિષધદેશનો રાજા. न. કમલ; સુગંધ.
नलक, न. શરીરનું લાંબુ હાડકું.
नलकील, पु. ઘુંટણ.
नलकूबर, पु. કુબેરનો એક પુત્ર.
नलिन, पु. સારસપક્ષી. न. કમલ; પાણી; ગુલીનો રોપો.
नलिनी, स्त्री. કમળનો રોપો.[સ્તુતિ.
नव, वि. નવું; હાલનું. पु. કાગડો;
नवकारिका, स्त्री. નવી પરણેલી સ્ત્રી.
नवधा, अ. નવ પ્રકારે.
नवन्, वि. નવ.
नवनी, स्त्री. } તાજું માખણ.
नवनीत, न. }
नवनीतक, न. घृत, ઘી.
नवम, वि. નવમું.
नवमल्लिका, स्त्री. માલતીનો રોપો.
नवयौवन, न. ખીલતી જુવાની. स्त्री. (ना) જુવાન સ્ત્રી.
नवरत्न, न. નવ જાતનાં રત્નો—મોતી, માણક, પોખરાજ, ગોમેદ, વજ્ર, પાનું, નીલમ, મરકત, પદ્મરાગ. पु. ભોજરાજાની દરબારના નવ પંડિતોઃ—ધન્વંતરિ, ક્ષપણક, અમરસિંહ, શકુ, વૈતાલભટ્ટ, ઘટખર્પર, કાલિદાસ, વરાહમિહિર અને વરરૂચિ.
नववधू, स्त्री. નવી પરણેલી સ્ત્રી.
नवीन, वि. નવું; હાલનું.
नवोढा, स्त्री. નવી પરણેલી સ્ત્રી.
नव्य, वि. નવું.
नश्, ग. ४.નાશ પામવું; અદૃષ્ટ થવું.
नश्, स्त्री. } નાશ, બરબાદી.
नश, पु. }
नश्वर, वि. નાશવંત.
नष्ट, वि. નાશ પામેલું; બગાડેલું; મુવેલું. न. નાશ.
नष्टाप्तिसूत्र, न. લૂટ.
नष्टि, स्त्री. નાશ.

नष्टेंदुकला, स्त्री. अमावास्या.
नस्, ग. १. पासे जवुं.
नस्, नसा, स्त्री. नाक.
नस्त, पु. नाक. न. तपकीर.
नस्य, वि. नाकनुं. न. नाकना वाळ.
नह्, ग. ४. बांधवुं; पोतानी मेळे कपडां पहेरवां.
नहि, अ. ना, नहि, नकारवाचक.
नहुस्, पु. पडोशी; मनुष्य.
नहुष, पु. चंद्रवंशी राजा.
ना, ना, नहि.
नाक, वि. सुखी. पु. स्वर्ग; आकाश. [ ली टेकरी.
नाकु, पु. पर्वत; कीडीओए बांधे-
नाग, पु. सर्प; हाथी; शार्क माछली; घातकी माणुस; वादळ; सोपारी. न. सीसुं; कलाई.
नागकर्ण, पु. एरंडीनुं झाड.
नागदंत, पु. हाथीदांत.
नागदंती, स्त्री. वेश्या.
नागनामन्, पु. तुलसीनो रोपो.
नागपति, पु. ऐरावत हाथी; शेषनाग.
नागर, वि. शेहेरी; शेहेरमां जन्मेलुं; चतुर; सभ्य; ननासुं; नीच. पु. शेहेरी; देवर; नारंगी; भाषण करनार; थाक. न. शुंठ.
नागरक, वि. शेहेरी; चतुर; सभ्य. पु. शेहेरी; सभ्य माणुस; चोर; कारीगर. न. शुंठ. [ ध लिपि.
नागरी, स्त्री. चतुर स्त्री; बालबो-
नागरीट, } पु. लंपट-विषयी माणुस.
नागरीद, }

नागरुक, पु. नारंगी.
नागरेणु, पु. सिंदूर.
नागर्य, न. चतुराई.
नागसाह्वय, न. हस्तिनापुर नगर.
नागांजना, स्त्री. हाथणी.
नागांतक, } पु. गरुड; मोर; सिंह.
नागारि, }
नागानंद, न. श्रीहर्षनो करेलो एक
नागिन्, पु. शिव. [ नाटक.
नागेंद्र, पु. ऐरावत हाथी; शेषनाग.
नाचिकेत, पु. अग्नि.
नाट, पु. नाच; कर्णाटकदेश.
नाटक, न. नाटक, खेल. पु. सूत्रधार, नट. स्त्री. (की) इंद्रनी द-
नाटार, पु. नटीनो पुत्र. [ रबार.
नाटिका, स्त्री. नानो हास्यरसनाटक.
नाट्य, न. नाचवुं ते. पु. सुत्रधार.
नाट्यप्रिय, पु. शिव.
नाट्यशाला, स्त्री. नाटकशाळा.
नाडि,-डी, स्त्री. हाथनी नाडी; शेपानी शाखा; नळी; घटिका, घडी, चोवीश मीनीटनो वखत.
नाडिका, स्त्री. घडी, चोवीश मीनीट.
नाडीचरण, पु. पक्षी.
नाडीजंघ, पु. कागडो; सारसपक्षी.
नाडींधम, पु. सोनी.
नाडीतरंग, पु. जोशी; व्यभिचारी.
नाणक, न. नाणुं, सिक्को.
नात्र, पु. शिव; विद्वान. न. स्तुति; अजायबी. [ नत करवी.
नाथ्, ग. १. पूछवुं; मागवुं; महे-
नाथ, पु. मालेक, धणी; पति.
नाथहरि, पु. पशु, जनावर.

नाद, पु. શબ્દ; બૂમ; અવાજ.
नादन, न. બોલવું તે.
नादित, वि. શબ્દિત, બોલેલું.
नादिन्, वि. બોલતું. [વિધ; વિના.
नाना, अ. અનેકાર્થે; ઉભયાર્થે; વિ-
नानान, अ. જુદી જુદી રીતે.
नानावर्ण, वि. જુદા જુદા રંગનું.
नानाविध, अ. અનેક પ્રકારે.
नानांद्र, पु. નણંદનો છોકરો.
नांत, वि. અંતવગરનું.
नांतरीयक, वि. છૂટું પડી ન શકે એવું.
नांत्र, न. સ્તુતિ, વખાણ.
नांदिकरण, पु. મંગલાચરણ કરનાર.
नांदी, स्त्री. આનંદ; ચઢતી; મંગલાચરણ; નાટકની શરૂઆતમાં સૂત્રધારે ઈશ્વરસ્તુતિ કરવી તે.
नांदीपट, पु. કૂવાનું ઢાંકણ.
नांदीमुख, पु. કૂવાનું ઢાંકણ; શુભ કામ કરવા પહેલાં કરેલું શ્રાદ્ધ.
नापित, पु. હજામ.
नापित्य, न. હજામનો ધંધો.
नामक, पु. હીમજ, બાલહરડા.
नामस, वि. સ્વર્ગનું.
नाभि,-भी, पु. નાભિ, ડુંટી. पु. ચક્રની નાયડી; મધ્યભાગ; મુખ્ય સરદાર; ક્ષત્રિય. स्त्री. (भि) ક-[સ્તૂરી.
नाभिज, } पु. બ્રહ्मा.
नाभिभू, }
नाभ्य, वि. નાભીનું. पु. શિવ.
नाम, अ. પ્રકાશ; સંભાવના; ક્રોધ; ઉપગમ; નિંદા; વિસ્મય; સ્મરણ.
नामन्, न. નામ, સંજ્ઞા; શબ્દ; પાણી; રીતભાત; ચિહ્ન. [ની ક્રિયા.
नामकरण, न. બાળકનું નામ પાડવા-
नामध,-धा, पु. નામ પાડનાર.
नामधेय, न. નામ, સંજ્ઞા.
नामनामिक, पु. વિષ્ણુ.
नाममुद्रा, स्त्री. નામનો સિક્કો પાડવાની વીંટી.
नामवाचक, न. વિશેષ નામ.
नामि, पु. વિષ્ણુ.
नामित, वि. વાંકું વળેલું. [નીતિ.
नाय, पु. સરદાર; ભોમીઓ; રાજ્ય-
नायक, पु. ભોમીઓ; સરદાર; ધણી; મુખ્ય.
नायिका, स्त्री. શેઠાણી; સ્ત્રી, પત્ની.
नार, वि. નાશવંત; માનવી. पु. વાછડો; પાણી. न. શુંઠ; લોકોની ભીડ.
नारक, वि. નારકી, નરકનું. पु. નરક.
नारंग, पु. નારંગીનું ઝાડ; જોડ, જોડકું; રડીબાજ. न. ગાજર.
नारद, पु. એક મુનિ, બ્રહ્માનો પુત્ર.
नारदीय, न. એક ઉપપુરાણ.
नारसिंह, वि. નરસિંહનું. [હાથી.
नाराच, पु. લોઢાનું તીર; દરીઆઇ
नाराची, स्त्री. સોનીનો કાંટો.
नारायण, पु. વિષ્ણુ.
नारायणी, स्त्री. લક્ષ્મી; દુર્ગા.
नारिकेर,-ल, पु. નારિયલનું ઝાડ.
नारी, स्त्री. સ્ત્રી, બાયડી.
नारीतरंगक, पु. યાર, આશક.
नारीप्रसंग, पु. રંડીબાજી.
नार्पत्य, वि. રાજગી, બાદશાહી.
नार्यंग, पु. નારંગીનું ઝાડ.
नाल, वि. બરનું. न. કમળની દાંડી; હરતાળ. पु. નેદેર. [નેદેર.
नालि,-ली, स्त्री. ઘડી, ૨૪ મીનીટ;

नालिक, पु. ભેંસ, પાડો. न. કમલફૂલ; હીરાબોલ.
नालीक, पु. બાણ; કમંડલુ; કમલફૂલ.
नाविक, पु. સુકાની; ખલાસી.
नाविन्, पु. ખલાસી. [નવાઇ.
नाव्य, वि. સ્તુતિ કરવાલાયક. न.
नावनीत, वि. નમ્ર.
नावमिक, वि. નવમું.
नाश, पु. અદર્શન; નાશ; મોત; અભાગ્ય; પલાયન, નાશીજવું તે.
नाशन, न. નાશ; મોત.
नाष्ट्रा, स्त्री. ભય; રાક્ષસી.
नास्, ग. १. અવાજ કરવો.
नासत्य, पु. द्वि. અશ્વિનીકુમાર, સ્વર્ગવૈદ. [અવાજ.
नासा, स्त्री. નાક; હાથીની સુંઢ;
नासाग्र, न. નાકનો આગલો ભાગ.
नासाछिद्र, न. નસકોરૂં. [ચીજ.
नासिका, स्त्री. નાક; નાકના જેવી
नासिक्य, वि. નાકનું. पु. નાકમાંથી થતો અવાજ. न. નાક.
नासिक्यौ, पु. द्वि. અશ્વિનીકુમાર (એવી કથા છે કે, "સંજ્ઞા" નામની સૂર્યની સ્ત્રી પોતાના પતિનું તેજ સહી ન શકી તેથી ઉત્તર કુરૂ દેશમાં અશ્વિની(ઘોડી)ને રૂપે તપ કરવા લાગી, ત્યારે સૂર્યે ઘોડારૂપથી તેની સાથે સંગ કર્યો. પોતાની સાથે બીજા કોઇએ સંગ કર્યો જાણી તેણે વીર્યને નાકને રસ્તે કાઢી નાખ્યો તેના બે બાલકો થયા તે અશ્વિનીકુમાર કહેવાયા.

नास्ति, अ. અવિદ્યમાનતા, હૈયાત ન હોય એવું. [નાસ્તિક.
नास्तिक, पु. ઈશ્વરને ન માનનાર,
नास्तिद, पु. આંબાનું ઝાડ.
नाह, पु. બાંધવું તે.
नाहुष, पु. યયાતિરાજા.
नि, अ. આજ્ઞા; હલકાઈ; સમુદાય; નિપુણતા; અપમાન; દર્શન; સંશય; નિશ્ચય.
निःक्षिप्त, वि. નાખેલું; પસાર થયલું.
निःशेष, वि. તમામ, બધું.
निःश्रेणी, स्त्री. લાકડાની નીસરણી.
निःश्रेयस, न. મોક્ષ, મુક્તિ.
निःश्वास, पु. નિશાસો; સ્વાસ.
निःसृ, ग. १. બહાર આવવું.
निःस्रव, पु. બાકી, શેષ.
निःस्राव, पु. ખરચ; ઉકાલેલા ચો-
निःस्व, वि. દરિદ્રી. [ખાનું પાણી.
निकट, वि. પાસે, નજદીક.
निकर, पु. ઢગલો; ભીડ; અર્ક;સાર;
निकष, पु. કસોટી. [દોલત.
निकषा, स्त्री. રાવણની મા; રાક્ષસી.
निकाम, वि. ઘણુંજ. उ. ઇચ્છા, મરજી.
निकाय, पु. એક ધર્મ પાળનારાઓનો ઝુંડો; મેળાવડો; સ્થાન, ગૃહ; શરીર; ચિહ્ન; આત્મા; વાયુ.
निकाय्य, पु. ગૃહ, ઘર.
निकार, पु. અપમાન; ઠપકો; દ્વેષ, વધ, કતલ. [મર્યાદા; સરખાપણું.
निकाश,-स, पु. અવલોકન; દૃષ્ટિ-
निकुंज, उ. કુંજ, લતામંડપ.
निकुलीनिका, स्त्री. બાપીકો ધંધો.
निकृ, ग. ८. ખરાબ વર્તણુક ચલાવવી.

निकृत, वि. અપમાન કરેલું; ઉતારી પાડેલું; ઠગેલું; પાપી; નીચ.
निकृति, वि. નીચ, પાપી. स्त्री. નીચતા; ઠગાઈ; અપમાન; ગરીબાઈ; પૃથ્વી; નિંદા. [न. સંસર્ગ.
निकृष्ट, वि. નીચ; પાસેનું; અસભ્ય.
निकेत(क), पु. ગૃહ, ઘર.
निकेतन, न. ઘર. पु. કાંદો.
निक्क(क्वा)ण, पु. વાજીંત્રનો અવાજ.
निक्ष्, ग. १. ચુંબન કરવું.
निक्षिप्त, वि. તજેલું; ધીક્કારેલું.
निक्षेप, पु. મુકવવું તે; પહોંચ લીધા વગર અનામત આપેલી ચીજ.
निक्षुभा, स्त्री. સૂર્યની પત્ની; બ્રાહ્મણી.
निखन्, ग. १. ખોદવું.
निखर्व, वि. વામન, વેહેંતિયું. न. દશ ખર્વની સંખ્યા.
निखात, वि. ખોદેલું; દાટેલું.
निखिल, वि. સંપૂર્ણ, બધું.
निगड, वि. સાંકળથી બાંધેલું. उ. હાથીના પગની સાંકળ.
निगण, पु. બલિદાન આપેલા અગ્નિનો ધૂમાડો.
निगम, पु. વેદ; શાસ્ત્ર; તર્કશાસ્ત્ર; વેપાર; વેદની શાખા; બજાર; શેહેર, નિશ્ચય.
निग(गा)र, पु. ખાઈ જવું તે.
निगरण, न. ભક્ષણ, ખાઈ જવું તે. पु. ગળું; હોમનો ધૂમાડો.
निगाद, पु. ભાષણ. [મન; મૂળ.
निगु, वि. આનંદી. पु. મલ, વિષ્ઠા;
निगूढ, वि. સંતાડેલું; ગુપ્ત, છાનું; અપ્રસિદ્ધ. अ. છૂપી રીતે.
निग्रंथन, न. વધ, કતલ.
निग्रह्, ग. ९. અટકાવવું; શિક્ષા કરવી; પકડવું.
निग्रह, पु. બંધન; ધમકી; પરાજય, હાર; શિક્ષા; ચિકિત્સા; પ્રહાર, તાડન; કલેશ; દુઃખ; હદ.
निग्राह, पु. શિક્ષા; શાપ. [પાપ.
निग, वि. ઉંચું એટલું પહોળું. पु. દડો;
निघंटु, पु. શબ્દકોષ.
निघस, पु. આહાર, ખોરાક.
निघात, पु. કાપો, લીટો.
निघाति, स्त्री. લોખંડનો સોટો.
निघुष्ट, न. અવાજ.
निगृष्ट, वि. ઘસેલું; વશ કરેલું.
निघ्न, वि. તાબેદાર; નેક; નમ્ર; ગુણેલું.
निचि, ग. ५. ઢગલો કરવો. [ણેલું.
निचय, पु. ઢગલો; સમુદાય; ભંડાર; નિશ્ચય.
निचाय, पु. ઢગલો. [લો કરેલું; ભરેલું.
निचित, वि. ઢાંકેલું; ઉચકેલું; ઢગ-
निचुंपण, पु. સમુદ્ર; સોમદેવતા.
निचुल, पु. બરૂની એક જાત; એક કવિ, કાલિદાસનો મિત્ર.
निचोल, पु. પાલખી ઢાંકવાનું વસ્ત્ર; બુરખો. [કરવું.
निज्, ग. ३. ધોવું, સાફ કરવું; પોષણ
निज, वि. પોતાનું; વિશેષ; નિત્ય.
निटल, न. કપાલ.
निटलाक्ष, पु. શિવ.
निडीन, न. પક્ષીઓની ઉડવાની ગતિ.
निण्य, वि. સંતાડેલું; છૂપું. न. રહસ્ય.
नितंब, न. કુલું, ઢગરું; ખભો; આંધ; કિનારો.

नितरां, अ. તમામ, બધું; ખાત્રીથી.
नितल, न. સાત પાતાળમાંનું એક.
नितांत, वि. હદથી વધારે.
नित्य, वि. હમેશ; ચાલુ; જરૂરનું. पु. સમુદ્ર. स्त्री. (त्या) દુર્ગા, પાર્વતી.
नित्यकर्मन्, } न. રોજનું કરવાનું કામ
नित्यकृत्य, } (સંધ્યા વગેરે.)
नित्यगति, पु. પવન.
नित्यदा, अ. હમેશનું.
नित्यप्रलय, पु. ઉંઘ, નિદ્રા.
निद्, ग. १. પાસે હોવું; નિંદા કરવી.
निद, न. ઝેર.
निदग्ध, पु. મનુષ્ય.
निदर्शन, न. દેખાવ; સાબેતી; ઉદાહરણ; રીત, ચિહ્ન. [ પરસેવો.
निदाघ, पु. ગરમી; ગરમીની ઋતુ;
निदाघकर, पु. સૂર્ય.
निदाघकाल, पु. ઉનાળો.[જતી નદી.
निदाघसिंधु, पु. ઉનાળામાં સુકાઈ
निदान, न. પાટો; દોરડું; કારણ; રોગપરીક્ષા; અંત; સ્વચ્છતા.
निदिग्ध, वि. લીંપેલું; વધેલું. स्त्री. (ग्धा) એલચી. [યાદ કરવું તે.
निदिध्यासन, न. શીખેલું ફરીફરીને
निदेश, पु. આજ્ઞા; હુકમ, વાતચીત; પાડોશ; વાસણ.
निद्रा, ग. २. ઉંઘવું.
निद्रा, स्त्री. નિદ્રા, ઉંઘ; સુસ્તાઈ.
निद्रावृक्ष, पु. અંધકાર.
निद्रालु, वि. ઉંઘણશી.
निधन, वि. ગરીબ.उ. નાશ; મોત. पु. કુટુંબનો વડો. न. કુટુંબ, ખાનદાન.
निधनकारिन्, वि. નાશકારક.
निधनक्रिया, स्त्री. મરણક્રિયા.
निधनता, स्त्री. ગરીબી.
निधा, ग. ३. નીચે મૂકવું; ભરોસો રાખવો; નીમવું; પ્રસાડવું.
निधान, न. આશ્રય; સ્થાન; ભંડાર; દોલત. [ વિષ્ણુ.
निधि, पु. સ્થાન; ભંડાર; સમુદ્ર;
निधिनाथ, } पु. કુબેર, ધનપતિ.
निधीश, }
निधुवन, न. ગડબડ; મૈથુન;આનંદ.
निध्यै, ग. १. વિચાર ચલાવવો.
निध्वान, पु. અવાજ.
निनङ्क्षु, वि. મરવા ઇચ્છનાર.
निनद्, ग. १. પ્રત્યુત્તર આપવો; બૂમ પાડવી.
निन(ना)द, पु. અવાજ, ગણગણાટ.
निनी, ग. १. પાસે લઈ જવું.
निंद्, ग.१. નિંદા કરવી; ઠપકો આપવો.
निंदक, वि. નિંદા કરનાર.
निंदन, न. } નિંદા; અપમાન;
निंदा, स्त्री. } ઠપકો; પાપ.
निंदित, वि. નિંદેલું; હલકું, નીચ.
निंदु, स्त्री. મુવેલું બાળક જણ્યું હોય એવી સ્ત્રી.
निप, उ. પાણીનો ઘડો.
निपतन, न. નીચે પડવું તે.
निपत्या, स्त्री. લડાઈનું મેદાન.
निपातक, उ. પાપ, ખરાબ કામ.
निपाद, पु. નીચી જમીન; ઉંચી નીચી જમીન.
निपान, न. પીવું તે; જળાશય;કુવો.
निपीत, वि. પીધેલું.
निपीड्, ग. १०. દુઃખ દેવું.

निपीडन, न. દાબવું તે; દુઃખ દેવું તે. स्त्री. ( ना ) જુલમ.
निपीडित, वि. દુઃખી કરેલું.
निपुण, वि. ચતુર, હુશીઆર; અનુભવી; પૂર્ણ.
निपुणता, स्त्री. ચતુરાઈ.
निफला, स्त्री. જ્યોતિષ્મતી વેલ.
निबंध्, ग.९. બાંધવું; સાંધવું; લખવું.
निबंध, पु. બાંધવું તે; ગ્રંથ, ચોપડી; મુત્રાવરોધ; બંધન, અટકાવ; એકનિષ્ઠા, આસક્તિ; સ્થાવર મીલકત; બેડી. न. ગીત.
निबंधन, न. હેતુ; બાંધવું તે; વીણાનો ઉપલો ભાગ; રચના.
निबद्ध, वि. બાંધેલું; જોડેલું.
निबंद्धृ, पु. લખનાર; ટીકાકાર; બાંધનાર.
निबिड, वि. ભીનું.
निबुध्, ग. १. જાણવું; ધારવું.
निभ, वि. સમાન, સરખું. उ. દેખાવ; બહાનું; યુક્તિ; છૂપોવેશ.
निभल्, ग. १०. જોવું.
निभालन, न. દર્શન, જોવું તે.
निभृत, वि. અતિ ગાભરૂં.
निभृत, वि. નીચે મૂકેલું; ભરેલું; એકાગ્ર; લીધેલું; પકડેલું; છૂપું.
निमज्जन, न. ડુબકી મારવી.
निमद, पु. શુદ્ધ પણ ધીમો ઉચ્ચાર.
निमंत्र्, ग. १०. બોલાવવું, નોતરવું.
निमंत्रण, न. તેડું; બોલાવવું.
निमंत्रणपत्र, न. તેડાની ચીઠી.
निमय, पु. બદલો.
निमान, न. માપ; મૂલ્ય, કીમત.
निमि, पु. ( આંખનો ) પલકારો.
निमित्त, न. કારણ, ચિહ્ન; શુકન; ઉદ્દેશ.
निमित्तकारण, न. મૂળ હેતુ.
निमित्तकृत्, पु. કાગડો.
निमिष्, ग. ६. આંખો બંધ કરવી.
निमिष्, स्त्री. આંખનો પલકારો. पु. દેવ.
निमि(मे)ष, पु. પલકારો; વિષ્ણુ.
निमील्, ग. १. આંખો બંધ કરવી.
निमीलन, न. મરણ; સંકોચન; આંખો મીચવી તે.
निमूल, अ. મૂલ તરફ.
निमेय, पु. અદલોબદલો.
निम्न, वि. ઉંડું; હલકું. न. ઉંડાઈ.
निम्नगा, स्त्री. નદી.
निम्ब, पु. લીંબડાનું ઝાડ.
निम्बूक, पु. લીંબુ.
निम्लोच, पु. સૂર્યાસ્ત.
नियत, वि. નિશ્ચિત; બાંધેલું; નિત્ય; વશકરેલું.
नियति, स्त्री. નિયમ; ભાગ્ય; પુણ્ય.
नियती, स्त्री. દુર્ગાદેવી.
नियंतृ, पु. સારથિ; ધણી, શેઠ; શિક્ષા કરનાર; પરમાત્મા.
नियम, पु. પ્રતિજ્ઞા; નિશ્ચય, અંગિકાર; વ્રત, નિયમ; જરૂરીઆત.
नियमवती, स्त्री. રજસ્વલા સ્ત્રી.
नियव, पु. ભેળસેળ.
नियान, न. ગોઠો, ઢોરનો વાડો.
नियुक्त, वि. નીમેલું, શીખવેલું; બાંધેલું; નિશ્ચય કરેલુ. पु. અમલદાર.
नियुज्, ग.७. નીમણુક કરવી; જોડવું; કામે લગાડવું; મદદ આપવી.
नियुत्, पु. ઘોડો, બદીજન, સ્તુતિ કરનાર. स्त्री. લીટી, હાર.

नियुत, न दश लाखनी सख्या
नियोग, पु कामधंधो, उपयोग, आ ज्ञा, जरूरीआत यत्न, ख्याना, अ
नियोग्य, पु शेठ, मालीक [ धिकार
नियोजन, न नियोग, हुकम, नेमणुक
नियोद्धृ, कुस्ती करनार कुकडो
नियोधक, पु कुस्ती करनार
निर्, अ निश्चय, निषेध
निरंश, वि बधु, सघळु
निरकुश, वि स्वतंत्र
निरजन, वि साद्दु, निर्मल पु शिव, परमात्मा
निरतर, वि हमेशनु असीम, जा डुं, विश्वासु, प्रामाणिक
निरतराल, वि साकडु
निरपत्रप, वि बेशरम.
निरपराध, वि निरपराधी पु नि
निरभ्र, वि वादळवगरनु [ र्दोषपणु
निरवर, वि नागु
निरय, न नरक [ नुकशान
निरर्थ, वि गरीब, फोकटनु पु
निरर्थक, वि वगर उपयोगनु अर्थ
निरवग्रह, वि स्वतंत्र [ वगरनु
निरवद्य, वि निर्दोष
निरवधि, वि बेहद, घणु
निरवयव, वि अवयववगरनु भा ग न थाय एवु
निरवशेष, वि बधु, सघळु
निरव्यय, वि हमेशनु, मयम
निरस्, ग ४ काढी नाखवु, ना- श करवो काढी मूकवु
निरस, वि रसवगरनु लुखु
निरस्त्र, वि हथियारवगरनु
निरस्थि, हाडकावगरनु
निराकरण, न निवारण, काढी मू कवु ते, भूली जवु ते
निराकरिष्णु, वि. निवारण करनार
निराकार, वि आकारवगरनु दूखा वेशवाळु पु ठपको, निंदा, विष्णु, शिव परमात्मा
निराकृति, वि आकारवगरनु
निराकुल, न शातता
निरानद, वि दलगीर
निरामय, पु जगली बकरो, डुक्कर उ तदुरस्ती वि स्वच्छ, निरोगी,
निरामालु, पु कपित्थनु झाड [ बधु.
निरालोक, वि न देखाय एवु पु
निराशक, वि नाउमेद [शिव.
निरास, पु उलटी करवी ते, अ टकाव, अडचण
निरिंगिणी(नी), स्त्री बुरखो
निरीश(ष), न हळनो दातो
निरुक्त, न वेदना अग, पदभजन व्याकरण [ एवु
निरुत्तर, वि जवाब न आपी शके
निरुत्सुक, वि शात
निरुद्यम, वि आळसु, सुस्त
निरुपधि, वि प्रामाणिक
निरूढ, वि कुंवारु, वगरपरणेलु
निरूढि, स्त्री कीर्ति, प्रख्याती
निरूप्, ग १० जोवु पस करवु, विचारवु
निरूपण न } आनाग, दृष्टि, अ
निरूपणा, स्त्री } वलोकन
निरभ, वि सुप्रसिद्द
निरोध, पु नाश, प्रलय अटकाव.

निर्ऋ, ग. ३. તજીજવું.
निर्ऋति, स्त्री. નાશ; વિપત્તિ, સંકટ; નૈર્ઋત ખૂણાનો દેવતા.
निर्गंधन, न. કતલ.
निर्ग, पु. દેશ, ભૂમિ.
निर्गम्, ग. १. બહાર જવું; ખસાડવું.
निर्गम, पु. દરવાજો.
निर्गुंडी, स्त्री. કમલની જડ; ખુરશી.
निर्ग्राह्य, वि. જોવાલાયક.
निर्ग्रंथ, पु. ક્ષપણક; જુગારી; એક મુનિ.
निर्ग्रंथन, न. કતલ.
निर्घट, उ. શબ્દકોષ; સૂચીપત્ર.
निर्घात, पु. નાશ; પવનનું તોફાન; હવા સાથે હવા અથડાવાથી થતો અવાજ, ધરતીકંપ.
निर्घृण, वि. નિર્દય, ઘાતકી.
निर्घोष, पु. અવાજ; શબ્દ; મોટો અવાજ.
निर्जन, वि. વગરવસેલું, ઉજ્જડ.
निर्जर, वि. તાજું, અમર. पु. દેવ. न. અમૃત.
निर्जरा, स्त्री. વન० ગળો.
निर्जल, वि. પાણીવગરનું
निर्जात, वि. દેખીતું.
निर्जि, ग. १. જીતવું.
निर्जिह्व, पु. દેડકો.
निर्जीव, वि. જીવવગરનુ, મુએલુ.
निर्ज्ञाति, वि. એકલવાયુ, સગાવગરનુ.
निर्झर, उ. ઝરો, નાળુ, હાથી.
निर्झरिन्, पु. પર્વત.
निर्झरिणी, निर्झरी, } स्त्री. નદી.
निर्णय, पु. નિશ્ચય; જ્ઞાન, સન્દેહ; ચુકાદો.
निर्णर, पु. સૂર્યનો એક ઘોડો.
निर्णिक्त, वि. ધોયલુ, સાફ કરેલું.
निर्णिज्, ग. ३. ધોવું, સાફ કરવુ.
निर्णिज्, पु. આકાર; ધોવું તે.
निर्णीत, वि. ઠરાવેલું.
निर्णेजक, पु. ધોબી.
निर्णेतृ, पु. ન્યાયાધીશ, લોભીઓ.
निर्दय, वि. ઘાતકી, ક્રૂર.
निर्दर, वि. કઠણ, સખત; ક્રૂર; બેશરમ. पु. ગુફા; ઝરણ, ઝરો.
निर्दशन, वि. દાંતવગરનું.
निर्दहन, वि. ગરમીવગરનું. न. બળતું.
निर्दातृ, पु. ખેડુત; દાતા.
निर्दारित, वि. ફાડેલુ; ઉઘાડેલુ.
निर्दिष्ट, वि. ઉપદેશ કરેલું; દેખાડેલુ; કહેલું.
निर्देश, पु. આજ્ઞા; સલાહ; કથન; ઉપદેશ; વર્ણન.
निर्धार, पु. निर्धारण, न. } ખાત્રી, ઘણામાંથી એકને છૂટું પાડવું તે.
निर्धारित, वि. ઠરાવેલુ; નક્કી કરેલું.
निर्बंध्, ग. ९. આગ્રહ કરવો, ખંતીલો કરવી.
निर्बंध, पु. આગ્રહ, હઠ; હરીફાઇ.
निर्भग्न, वि. વાળેલું, ભાગેલુ.
निर्भट, वि. દૃઢ, સખત.
निर्भर्त्स्, ग. १०. નિંદા કરવી.
निर्भर्त्सन, न. निर्भर्त्सना, स्त्री. } ધમકી; ગાળ, નિંદા; લાખ.
निर्भय, वि. નિર્ભય, બીકવગરનુ, સહીસલામત.
निर्भर, वि. મજબૂત, ઉંડુ; આતુર. पु. વગર પગારે રહેલો ચાકર
निर्भा, ग. २. પ્રકાશી નીકળવુ.
निर्भृति, वि. પગારવગરનું.

निर्मक्षिक, वि. એકાંતવાસી. [વાહ.
निर्मम, वि. મમતારહિત, બેપર-
निर्माण, न. રચના; સાર; લાયકી.
निर्माल्य, वि. મલવગરનું; સાફ. न. સ્વચ્છતા; દેવને અર્પણ કરેલી ચીજનો બાકી રહેલો ભાગ.
निर्मुक्त, वि. છૂટું મૂકેલું. पु. કાંચલી ઉતારેલો સર્પ.
निर्मुक्ति, स्त्री. છૂટાપણું. [નાખવું.
निर्मूल्, ग. १०. મૂળથી ઉખેડી
निर्मूलन, न. જડમૂળથી ઉખેડી નાખવું તે.
निर्मोक, पु. સર્પની કાંચલી (ઉપરની ચામડી); બખતર; આકાશ.
निर्यत्न, वि. આળસુ, સુસ્ત.
निर्या, ग. २. બહાર જવું.
निर्याण, न. નિપજ; હાથીની આંખનો ખૂણો; જનાવરને બાંધવાની દોરડી.
निर्याति, पु. હૈયાતી.
निर्याम, पु. ખલાસી.
निर्यास, उ. ઝાડનો રસ (ગુંદર વગેરે); ક્વાથ, ઉકાળો.
निर्यूह, पु. ઉકાળો; ગુંદર; દરવાજો; કગુરો, શિખર; કલગી, તુરો.
निर्लुंठन, न. ચોરવું તે.
निर्ल्वयनी, स्त्री. સર્પની કાંચલી.
निर्वच्, ग. २. સમજાવવું; નામ દઈ બોલાવવું.[શબ્દકોશ; વ્યુત્પત્તિ.
निर्वचन, न. ઉચ્ચાર; કહેવત; શ-
निर्वप्, ग. १. છાંટવું; વીખેરવું; ભેટ આપવી; બનાવવું.
निर्वपण, वि. બલિદાનનું. न. દાન; ત્યાગ; બીજ રોપવાં તે.
निर्वयनी, स्त्री. સર્પની કાંચલી.
निर्वर्ण्, ग. १०. ધ્યાનપૂર્વક જોવું તે.
निर्वह्, ग. १. લઈ જવું; પુરું કરવું.
निर्वहण, न. અંત, છેડો; ગુજરાન.
निर्वा, ग. २. ફુંકવું.
निर्वाण, वि. ખોયલું; સુવેલું; મુક્ત. न. નાશ, પાયમાલી; મૃત્યુ; જોડાણ; મોક્ષ; નિવૃત્તિ; અટકાવ, વિરામ. [બદનામી.
निर्वाद, पु. લોકાપવાદ; ઠપકો;
निर्वाप, पु. ભીખ; દાન; ત્યાગ.
निर्वापण, न. બલિદાન; ભેટ; મારણ, વધ; ત્યાગ.
निर्वास, पु. બહાર કાઢી નાખવું તે.
निर्वाह, पु. ઉપજીવિકા, ગુજારો; સમાપ્તિ, છેડો; વર્ણન કરવું તે.
निर्विकार, पु. પરમાત્મા.
निर्विवेक, वि. મૂર્ખ.
निर्विश्, ग. ६. ભોગવવું. [વાહિત.
निर्विष्ट, वि. ભોગવેલું; રોકાયલું; વિ-
निर्वृत, वि. સતોષ પામેલું.
निर्वृति, स्त्री. સુખ; મોક્ષ; અંત; પરિણામ. [રાગ્ય.
निर्वेद, पु. પશ્ચાત્તાપ; દલગીરી; વૈ-
निर्वेश, पु. સુખભોગ; પગાર; ઉપયોગ; વિવાહ; પ્રાપ્તિ.
निर्वेष्टन, न. વણકરનો કાંટલો.
निर्व्यथन, न. અતિશય દુઃખ.
निर्व्यूढ, वि. ત્યક્ત, તજી દીધેલું; અપૂર્ણ; પૂર્ણ, સમાપ્ત; ઉગેલું.
निर्व्यूढि, स्त्री. અંત, છેડો; કલગી; તુરો; દરવાજો; ઉકાળો.
निर्हरण, न. બાળવામાટે મુડદું બહાર લઈ જવું તે.

**निर्हार**, पु. બહાર કાઢવું તે; બાળવા-માટે મુડદું લઈ જવું તે.
**निर्हाद**, पु. શબ્દ, અવાજ.
**निलय**, पु. રહેવાનું સ્થાન; પક્ષીનો માળો; જનાવરની ગુફા; ઘર.
**निलिंप**, पु. દેવ.
**निलिंपा**, } स्त्री. ગાય.
**निलिंपिका**, }
**निली**, ग. ४. ચોંટી જવું; નાશ પામવું.
**निलीन**, वि. પીગળેલું; સતાડેલું.
**निवचने**, अ. ન બોલવાલાયક.
**निवत्**, स्त्री. ખીણ. अ. (ता) નીચેની તરફ. [પવું.
**निवप्**, ग. १. વીખેરી નાખવું; આ-
**निवपन**, न. પિતૃઓના કલ્યાણમાટે કરેલું દાન; વાવવું તે.
**निवर**, पु. રક્ષણ.
**निवरा**, स्त्री. કુમારીકા, કન્યા.
**निवर्हण**, न. મારણ, કતલ.
**निवस्**, ग. १. રહેવું, વસવું.
**निवसति**, पु. ઘર, રહેવાનું ઠેકાણું.
**निवसथ**, पु. ગામ, ગામડું.
**निवसन**, न. ઘર; પોશાક. [પવો.
**निवह्**, ग. १. પાસે લાવવું; ટેકો આ
**निवह**, पु. સમૂહ, ઝુંડ; સાત વાયુ-
**निवाक्**, वि. ચુપ, મુગું. [માંનો એક.
**निवात**, वि. પવનવગરનું, શાંત; નિર્ભય. न. રક્ષણ, આશ્રય. न. મજબૂત બખતર; નિર્ભય જગા.
**निवातकवच**, पु. એક દૈત્ય.
**निवाप**, पु. દાણા, અનાજ; ભેટ.
**निवापक**, पु. વાવનાર.
**निवास**, पु. ઘર; આશ્રય, રક્ષણ.
**निवासन**, न. ઘર; ગુજારેલો વખત.
**निवि(वि)ड**, वि. જાડું; મોટું; ખડબચડું; દઢ.
**निविश्**, ग. ६. નીચે બેસવું; અટકવું; દાખલ થવું; નીચે ઉતરવું.
**निविष्टि**, स्त्री. મૈથુન, સંગ.
**निवीत**, न. જનોઈ; ગળામાં જનોઈ પહેરવી તે. उ. બુરખો.
**निवृ**, ग. ५, ९. ઘેરવું.
**निवृत**, वि. ઘેરી લીધેલું. उ. બુરખો.
**निवृति**, स्त्रि. ઢાંકણું. [ટકેલું.
**निवृत्त**, वि. પાછું ફરેલું; ગયલું; અ-
**निवृत्ति**, स्त्री. વિરતિ, વિસામો; વિરામ; નાકાર. -
**निवेदन**, न. સન્માનપૂર્વક અર્પણ કરવું તે, 'અર્પણ. पु. શિવ.
**निवेद्य**, न. મૂર્તિને અન્ન ધરાવવું તે.
**निवेश**, पु. પ્રવેશ, દાખલ થવું તે, વિવાહ; નકલ: સણગાર.
**निवेष्ट**, पु. પરબિડું, લાખોટો.
**निवेष्य**, पु. વટોળીઓ.
**निश्**, स्त्री. રાત; હળદ.
**निशठ**, वि. પ્રામાણિક.
**निशब्द**, वि. ચુપ, સુનું.
**निशम्**, ग. ४. સાંભળવું; જોવું.
**निश(शा)मन**, न. શ્રવણ, સાંભળવું, દર્શન, જોવું.
**निश(शा)रण**, न. વધ, કતલ.
**निशा**, स्त्री. રાત, હળદ; સ્વપ્ન; મેષથી ધનસુધીના રાશિઓ.
**निशाकर**, पु. ચંદ્ર; કપૂર, કુકડો.
**निशागृह**, न. સુવાનો ઓરડો.

निशाचर, वि. રાતના ફરનાર. पु. રાક્ષસ; શિવ; શિયાળ; ઘુવડ; સર્પ; ચક્રવાકપક્ષી; ભૂત; ચોર. स्त्री. (री) વેશ્યા; ડાકણ.
निशाचर्मन्, पु. અંધકાર.
निशाजल, न. ઝાકળ, દવ.
निशात, वि. તીક્ષ્ણ; ચકચકીત.
निशाद, पु. શૂદ્રીને બ્રાહ્મણથી ઉત્પન્ન થયેલો પુત્ર; પારધી વગેરે હલકી જાત.
निशादर्शिन्, पु. ઘુવડ.
निशि, स्त्री. રજની, રાત્ર.
निशित, पु. લોઢું.
निशीथ, पु. મધરાત; રાત.
निशीथिनी, स्त्री. નિશા, રાત્ર.
निशुंभ, पु. વધ, કતલ, એક દૈત્ય.
निश्चय, पु. ખાત્રી, વિશ્વાસ.
निश्चल, वि. અચલ, હાલી ન શકે એવું.
निश्चला, स्त्री. પૃથ્વી.
निश्चित, वि. ખચીત, જરૂર. न. ખાત્રી.
निश्चुक्ण, न. દાંતનું મંજન.
निश्रयणी, निश्रेणि(णी), } स्त्री. સીડી, નીસરણી.
निश्वास, पु. પ્રાણવાયુ, શ્વાસ.
निषंग, पु. સ્નેહ, પ્રીતિ; મેળાપ, સંબંધ; તરવાર; તીરનો ભાથો.
निषंगथि, पु. આલીંગન; તીરંદાજ; સારથિ; ગાડી; ઘાસ.
निषण्ण, वि. બેઠું; રક્ષિત; અપલું.
निषद्, ग. १. નીચે બેશવું; વસવું.
निषद्, स्त्री. યજ્ઞની દીક્ષા.
निषद्या, स्त्री. હાટ, બજાર; વેપારીની દુકાન; નાની ખાટલી.
निषध, वि. નક્કર; મજબૂત. पु. નિષધદેશનો રાજા; એક પર્વત; નિષધદેશ; સાતમો સુર.
निषाद, पु. માછીમાર, પારધી વગેરે હલકી જાત; ચંડાલ; સંગીતવિદ્યાનો પહેલો (ગણત્રીમાં સાતમો) સુર.
निषिक्त, वि. ઉપર છાંટેલું; રેડેલું.
निषिच्, ग. ६. છાંટવું; રેડવું.
निषिध्, ग. १. અટકાવવું; સામે થવું; ના પાડવી; ખસાડવું.
निषिद्ध, वि. અટકાવેલું.
निषिद्धि, स्त्री. અટકાવ; બચાવ.
निषूद्, ग. १०. મારી નાખવું.
निषूदन, न. વધ, કતલ. पु. ખુની.
निषेक, पु. છાંટવું તે; ગદુ પાણી; ગર્ભાધાન સસ્કાર.
निषेध, पु. અટકાવ; નાકાર.
निषेव्, ग. १०. પાછળ લાગવું; ઉપયોગ કરવો; ભોગવવું.
निष्क्, ग. १०. વજન કરવું, જોખવું.
निष्क, उ. સોનામોહોર, १०८ રતી વજનનો સિક્કો; સોનું. पु. ચંડાલ.
निष्काश(स), पु. પ્રભાત; ઉત્પન્ન.
निष्कारण, न. મારણ, વધ.
निष्कुट, पु. ખેતર; અંતઃપુર; દરવાજો, બાગ, બગીચો.
निष्कुटि(टी), स्त्री. મોટી એલચી.
निष्कुह, पु. ઝાડની બખોલ.
निष्कम्, ग. १. તજી જવું; બહાર નીકળવું; અટકવું.
निष्क्रम, पु. ચોથે મહિને બાળકને ઘરની બહાર લઈ જવાની ક્રિયા.

निष्क्रय, पु. દંડ, છુટકારાનું નાણું.
निष्क्राथ, पु. ઉકાળો; શેરવો, રસ.
निष्टप्, ग. १. બાળવું; શેકવું; ગરમ કરવું; શુદ્ધ કરવું.
निष्टप्त, वि. બાળેલું; રાંધેલું.
निष्टानक, पु. ખડખડાટ.
निष्टुर, पु. શત્રુને જીતનાર.
निष्ट्य, पु. મ્લેચ્છ, ચંડાલ.
निष्ठ, वि. ઠરેલું.
निष्ठा, स्त्री. નાશ; અંત; યાચના, માગવું તે; વ્યવસ્થા; ક્લેશ, પીડા; ધર્મઉપર શ્રદ્ધા.
निष्ठान, न. ચટણી; મસાલો.
निष्ठीव (न), उ. થુક.
निष्ठुर, वि. કઠણ; ઘાતકી; તીક્ષ્ણ.
निष्ठ्युत, वि. ફેંકેલું; થુકેલું.
निष्पक्व, वि. રાંધેલું; ઉકાળેલું.
निष्पत्ति, स्त्री. ઉત્પત્તિ, પેદાશ; સંપૂર્ણતા; સમાપ્તિ.
निष्पन्न, वि. પેદા થયલું; તત્પર, તૈયાર; પુરૂં કરેલું.
निष्पादक, पु. પુરૂં–સમાપ્ત કરનાર.
निष्पादन, न. સમાપ્ત, પુરૂં કરવું તે.
निष्पंद, वि. સ્થાવર, ન ખસે એવું.
निष्पाप, वि. નિરપરાધી. [કરવો.
निष्पू, ग. ९. શુદ્ધ કરવું; પવન
निष्प्रभ, वि. સુસ્ત.
निष्प्रवाण(णि), पु. કોરૂં કાપડ.
निष्फल, वि. ફલવગરનું. [દર્શક.
निस्, अ. નિષેધ; નિશ્ચય; સંપૂર્ણ-
निसर्ग, पु. કુદરતી સ્વભાવ; સૃષ્ટિ;
निसूदन, न. વધ, કતલ. [મિહેરબાની.
निस्तरण, न. ઉલંઘન; બચાવ; મુક્તિ; તરી જવું તે.
निस्तर्हण, न. મારણ, વધ.
निस्त्रिंश, वि. ત્રીશથી વધારે; નિર્દય. पु. તરવાર.
निस्तुटी, स्त्री. એલચી.
निस्त्रैगुण्य, वि. સત્વ, રજ અને તમ એ ત્રણ ગુણથી રહિત.
निस्पंद, वि. સ્થિર, અચલ. पु. ધ્રુજવું તે.
निस्यं(ष्यं)द, पु. ગળવું તે; નાણું.
निस्र(स्रा)व, पु. નાણું, ઝરો.
निस्व(स्वा)न, पु. અવાજ, શબ્દ.
निहत, वि. મારેલું. [કરવો.
निहन्, ग. २. મારી નાખવું; નાશ
निहनन, न. વધ, કતલ.
निहंतृ, वि. ખુની, વધકર્ત્તા.
निहव, पु. આવાહન, બોલાવવું તે.
निहाका, स्त्री. વાવાઝોડું, તોફાન.
निहिंसन, न. વધ, કતલ.
निहित, पु. સ્થાપેલું; ગુપ્ત; મૂકેલું; ફેંકેલું; પકડેલું.
निहीन, वि. નીચ, હલકો.
निह्नव, पु. નાકાર; ગુપ્તભાવ; એકાંતવાસ; રહસ્ય; શક, સંશય.
निह्नु, ग. २. સંતાડવું.
निह्नुत, वि. સંતાડેલું; ના પાડેલુ.
निह्नुति, स्त्री. છૂપાવ; ગુપ્તભાવ;
निह्राद, पु. શબ્દ, અવાજ. [નાકાર.
नी, ग. १. લઈ જવું; હાકમી ચલાવવી; શોધી કાઢવું.
नी, पु. નાયક, ભોમીઓ.

नीका, स्त्री. નેહેરમાટે કરેલો ખાડો.
नीकाश, पु. નિશ્ચય; દૃષ્ટિમર્યાદા; સરખાપણું.
नीक्षण, न. તવેથો, રસોઇનું હથિયાર.
नीच, वि. નીચ, હલકું; ઠુંકું; નાલાયક.
नीचक, वि. ઠુંકું, નીચું; હલકું.
नीचकिन्, पु. બળદનું માથું; મથાળું.
नीचैस्, अ. નીચ; અલ્પ; થોડું; ધીમેથી.
नीड, उ. પક્ષીનો માળો; બીછાનું; ગુફા; ગાડીની અન્દરનો ભાગ; બેઠક, આસન.
नीडक, नीडज, पु. પક્ષી.
नीत, वि. મેળવેલું; ગુમાવેલું. न. પૈસો; અનાજ.
नीति, स्त्री. ડહાપણ; ચાલચલણ; રાજનીતિ શાસ્ત્ર; ન્યાય વ્યવહાર; સદ્‌ગુણ; ટેકો.
नीथ, पु. સરદાર; ભોમીઓ.
नीध्र, न. છજ્જું; રેવતિ નક્ષત્ર, જંગલ; ચંદ્ર; પૈડાનો ઘેરાવો.
'नीप, वि. ઉંડુ. पु. કદંબનું ઝાડ; પર્વતની તલેટી.
नीर, न. પાણી; રસ.
नीरज, न. કમલ, મોતી. पु. પાણીનો બિલાડો.
नीरद, नीरधर, } पु. વાદલ, મેઘ.
नीरधि, पु. સમુદ્ર.
नीरस, वि. રસવગરનું. पु. દાડમ.
नीराजन, न. આસુમાસમાં લડાઇની પહેલાં રાજા અને તેના સરદારોથી થતી ક્રિયા; આરતીના પાંચ પ્રકારઃ–૧ દીવાથી, ૨ શંખમાં પાણી ભરીને, ૩ પવિત્ર વસ્ત્રથી, ૪ આંબા અથવા પીપલાના પાંદડાથી પાણી સીંચીને, ૫ દંડવત્.
नीरुज, वि. નિરોગી.
नील, वि. ગુલીના રંગનું. पु. કાળો રંગ; નીલ વાંદર; નીલપર્વત; ચિહ્ન. न. સિંધાલૂણ; સુરમો; ઝેર; અંધકાર; ગુલીનો રોપો. स्त्री. (ला) ગુલીનો રોપો; એક રાગીણી.
नीलक, पु. કાળા રંગનો ઘોડો.
नीलकंठ, पु. મોર; શિવ; ચાષપક્ષી.
नीलं(लां) गु, पु. શિયાલ; ભમરો.
नीलपंक, उ. અંધકાર.
नीलपत्र, पु. દાડમનું ઝાડ.
नीललोहित, पु. શિવ.
नीलाक्ष, पु. હંસ.
नीलांग, पु. સારસપક્ષી.
नीलांजना, नीलांजसा, } स्त्री. વીજલી.
नीलांबर, पु. રાક્ષસ; શનિગ્રહ; બલરામ.
नीलोत्पल, न. નીલોફર, કમલ.
नीवर, पु. વેપાર; વેપારી. न. પાણી.
नीवाक, पु. દુકાળ.
नीवार, पु. વગરખેડે ઉગેલા ચોખા.
नीवि,–वी, स्त्री. પુંજી; સ્ત્રીઓ કપડાં પહેરતી વખતે બાંધે છે તે ગાંઠ.
नीवृत्, पु. વસેલો દેશ.
नीशार, पु. ધાબળી; મછરદાની; પડદો.
नीहार, पु. ઝાકળ, દવ; બરફ.
नु, अ. વિકલ્પ; પ્રશ્ન; હેતુ; વિતર્ક; અપમાન, અનુતાપ; સંશય; છલ; સમાનદર્શક.

नु, ग. २. स्तुति करवी; शुभ पाडवी. ग. १. जवुं.
नु, पु. हथियार; वखत. स्त्री. स्तुति.
नुत, वि. वखाणेलुं. [पूजा.
नुति, स्त्री. वखाण, स्तुति; भक्ति,
नूतन, } वि. नवुं; ताजुं; हालनुं;
नूत्न, } अद्भुत.
नूनं, अ. तर्क; निश्चय; स्मरण; वा-
नूपुर, उ. झांझर. [क्यपूरण.
नृ, पु. मनुष्य, माणस; मनुष्य-जाति; सरदार.
नृकेसरिन्, पु. नरसिंह अवतार.
नृग, पु. एक राजा.
नृत्, ग. ४. नाचवुं; नाटक करवो.
नृति, स्त्री. नाच. [लंबाई.
नृतु, पु. नाचनार; पृथ्वी; कीडो;
नृत्त, } न. नाच; ताल साथेनो
नृत्य, } नाच.
नृदेव, पु. राजा.
नृप, }
नृपति, } पु. राजा.
नृपाल, }
नृमिथुन, न. मिथुनराशि.
नृवाहन, पु. कुबेर.
नृवेष्टन, पु. शिव.
नृशंस, वि. पापी; घातकी, क्रूर.
नृसिंह, पु. विष्णुनो चोथो अवतार.
नेजक, पु. धोबी.
नेजन, न. धोवुं ते.
नेतृ, पु. सरदार; मालीक, धणी, विष्णु.
नेत्र, न. आंख; मथणीनी दोरी; रेशमी वणेलुं कापडुं; आडी; नायक
नेत्री, स्त्री. नदी; लक्ष्मी, नस, रग.
नेद्, ग. १. जवुं; निंदा करवी.
नेदिष्ठ, वि. पासेनुं, नजदीकनुं.
नेदीयस्, वि. घणुंज पासेनुं.
नेप, पु. कुलगुरु. न. पाणी. [जगा.
नेपथ्य, न. शणगार; वेश बदलवानी
नेपाल, पु. नेपालदेश. न. तांबुं.
नेम, वि. अरधुं. पु. वखत, काल; अवधि; भाग; भीतनो पायो; सांज; झाडनुं मूळ.
नेमि,-मी, स्त्री. चक्रनो घेरावो; धार.
नेष्, ग. १. जवुं. [कोर; पृथ्वी.
नेष्टु, पु. माटीनुं ढेकुं.
नैःस्व, न. नाचारी, गरीबाई.
नैकधा, अ. जुदी जुदी रीते.
नैकभेद, वि. जुदी जुदी रीतनुं.
नैकषेय, पु., राक्षस.
नैकृतिक, वि. जुठुं; हलकुं; पापी.
नैगम, वि. वेदने लगतुं. पु. नगर-जन, शहेरी; सदाचरण; वेपारी.
नैचिक, न. बळदनुं माथुं.
नैचिकी, स्त्री. सरस गाय.
नैज, वि. पोतानु.
नैतल, न. नीचेनो प्रदेश.
नैत्य, न. अनतपणुं, हमेशागी.
नैदाघ, पु. उनाळो.
नैदान, पु. व्युत्पत्तिशास्त्र जाणनार.
नैदानिक, पु. रोगनुं कारण जाणनार,
नैदेशिक, पु. चाकर, नोकर.
नैपाल, वि. नेपालमां उत्पन्न थयनुं. स्त्री. (ली) वन० नेपाळो, शुलीनो
नैपालिक, न. तांबुं. [रोपो.
नैपुण्य, न. निपुणता, चतुराई,
नैभृत्य, न. नम्रता. [शरमनाई.

नैमय, पु. વેપારી.
नैमित्तिक, पु. જોશી. [રણ્ય તિર્થ.
नैमिष, वि. પલવારનું. न. નૈમિષા-
नैमिषेय, पु. નૈમિષારણ્યનો રહેવાશી.
नैमेय, पु. બદલો.
नैयग्रोध, न. વડનું ટેટું.
नैयमिक, न. કાયદો, નીયમ.
नैयायिक, पु. તર્કશાસ્ત્રી, ન્યાયશાસ્ત્રી.
नैरयिक, पु. નારકી, નરકનો રહેવાશી.
नैरर्थ्य, न. અર્થવગરનું બોલવું તે.
नैराश्य, न. નાઉમેદી.
नैरुज्य, न. તંદુરસ્તી.
नैर्ऋत, पु. રાક્ષસ; નૈઋતખૂણો.
नैर्ऋती, स्त्री. દુર્ગા; નૈઋતખૂણો.
नैर्देशिक, पु. ચાકર.
नैर्मल्य, न. સ્વચ્છતા.
नैर्लज्ज्य, न. બેશરમી.
नैल्य, न. આસમાની રંગ.
नैवेद्य, न. મૂર્તિને ચઢાવવાની ચીજ.
नैश्चल्य, न. ન હાલી શકે એવું.
नैश्चित्य, न. ચોકશાઈ.
नैषध, पु. નળરાજા, નિષધ દેશનો રાજા; શ્રીહર્ષે વિરચિત એક કાવ્ય.
नैष्कर्म्य, न. આળસાઈ, સુસ્તાઈ.
नैष्किक, पु. કોશાધિપતિ, ખજાનચી; ટંકશાલનો ઉપરી.
नैष्ठिक, वि. અંતનું, છેલ્લું; મજબૂત; સંપૂર્ણ. पु. બ્રહ્મચર્ય લીધા પછી જીવતાંસુધી ગુરૂને ત્યાંજ રહેનાર.
नैष्ठुर्य, न. ક્રૂરતા.
नैसर्गिक, वि. સ્વાભાવિક; કુદરતી.
नो, अ. ના, નહીં, નકારવાચક.
नोचेत्, अ. નહીં તો.
नोदन, न. હાંકવું તે; કાપવું તે.
नोधा, अ. નવગણું.
नोपश्चात्, वि. દૂરનું. न. દુઃખરાહી.
नौ, स्त्री. વહાણ; એક નક્ષત્ર.
नौचर, नौजीविक, } पु. ખલાશી.
नौदंड, पु. હલેસું.
नौवाह, पु. નાખુદો; સુકાની.
नौसाधन, न. વહાણનો કાફલો.
न्यक्कार, पु. તિરસ્કાર, ધિક્કાર; નિંદા.
न्यक्ष, वि. હલકું, નીચું; બધું. पु. પાડો, ભેંસ; પરશુરામ.
न्यग्रोध, पु. વડનું ઝાડ; વામ, ચાર હાથનું માપ; શમીનું ઝાડ; વિષ્ણુ.
न्यंकु, पु. એક જાતનું હરણ; એક
न्यंग, पु. ચિહ્ન. [મુનિ.
न्यंच्, ग. १०. નીચે જવું.
न्यंच्छ, न. શરીરઉપરનો તલ-મસો.
न्यंज्, ग. ७. સંતાઈ જવું.
न्यय, पु. નુકશાની. [ દીધેલું.
न्यस्त, वि. ફેંકેલું, નાખેલું; તજી
न्याद, पु. ભોજન, ખોરાક.
न्याय, पु. રીત, રીવાજ; ઉચિત, વાજબી; ન્યાય, ઇનસાફ; ગૌતમશાસ્ત્ર; તર્કશાસ્ત્ર; વિષ્ણુ.
न्याय्य, वि. વાજબી, ઉચિત; હમેશનું. [ નામત.
न्यास, पु. સંન્યાસ; ત્યાગ; અ-
न्युं(न्यूं)ख, वि. સુંદર; ખરૂં, વાજબી. [પામવું.
न्युब्, ग. ४. કબૂલ કરવું; આનંદ
न्युब्ज्, ग. ६. દાબવું. [કુબડું.
न्युब्ज, वि. ઉંધું પડેલું; વાંકું વળેલું;

न्यून, वि. ઓછું, કમતી; પાપી.
न्यूनाधिक, वि. થોડું ઘણું.
न्योचनी, स्त्री. દાસી.
न्योजस्, वि. વાંકું; પાપી.

### प.

प, એકવીશમો વ્યંજન.
प, वि. પીવું; રક્ષણ. पु. પવન; ઇંડું; પર્ણ, પાંદડું.
पक्कण, पु. જંગલીનું ઝુંપડું.
पक्ति, स्त्री. રાંધવું તે; પાચન; પુખ્તતા; કીર્તિ.
पक्तृ, वि. રાંધનાર. पु. અગ્નિ; જઠરાગ્નિ; રસોઈઓ.
पक्त्रिम, वि. પાકેલું; પુખ્ત; રાંધેલું.
पक्व, वि. રાંધેલું; પાચક; પુખ્ત.
पक्व, न. રાંધેલું અન્ન.
पक्वता, स्त्री. પાક; પકવતા.
पक्वरस, पु. દારૂ.
पक्कश, पु. એક જંગલી જાત.
पक्ष, ग. १,१०. પકડવું; કબૂલ કરવું.
पक्ष, पु. પાંખ; પખવાડિયું; પક્ષી; હાલત; શરીર; બાદશાહી હાથી; સૈન્ય,ભીંત;જથ્થો,વિચાર;સ્વચ્છતા.
पक्षक, पु. બાજુ; બાજુનો દરવાજો;
पक्षचर, पु. ચંદ્ર; ચાકર. [ પક્ષપાતી.
पक्षच्छिद्, पु. ઇંદ્ર.
पक्षज, पु. ચંદ્ર.
पक्षता, स्त्री. એકસંપ.
पक्षति, स्त्री. પડવો, પહેલી તિથિ.
पक्षद्वार, न. ખાનગી દરવાજો.
पक्षनाडी, स्त्री. પીછું, પીછાની કલમ.
पक्षपात, पु. મેળ, પ્યાર; એકતરફી.
पक्षपुट, पु. પાંખ.
पक्षबिंदु, पु. બગલો.
पक्षवाहन, पु. પક્ષી. [તિથિ.
पक्षान्त, पु. પખવાડિયાની છેલ્લી
पक्षघात, पु. લકવો, સંધીવાયુ.
पक्षालु, पु. પક્ષી.
पक्षिणी, स्त्री. પક્ષીની માદા; બે દિવસ અને એક રાતનો સમય.
पक्षिन्, वि. પાંખવાળુ. पु. પક્ષી;
पक्षिराज, पु. ગરૂડ. [બાણ; તીર.
पक्षिल, पु. વાત્સ્યાયનમુનિ.
पक्ष्मन्, न. રોમ, રૂઆં; પલકારો; પાંખ; ફૂલના તંતુઓ.
पक्ष्मल, वि. વાળવાળું.
पंक, उ. કાદવ,કીચડ; પાપ;મલમ.
पंकग्राह, पु. મગરમચ્છ.
पंकज, न. કમલફૂલ. पु. સારસપક્ષી.
पंकमारक, वि. કાદવવાળું.
पंकार, पु. શેવાલ,લીલ; સેતુ,પાજ;
पंकिन्, वि. કાદવવાળુ. [સીડી.
पंकिल, वि. કાદવવાળું. पु. મછવો.
पंकेज, न. કમલ.
पंकेरुह्, न. કમલ.
पंकेरुह, पु. સારસપક્ષી.
पंक्ति, स्त्री. હાર,લીટી; જથ્થો;પૃથ્વી;
पंक्तिग्रीय, पु. રાવણ. [કીર્તિ.
पंक्तिरथ, पु. દશરથ રાજા.
पंगु, वि. લંગડો, લૂલો. पु. લગડો માણસ; શનિગ્રહ.
पंगुक, वि. લગડો.
पंगुग्राह, पु. મગરમચ્છ; મકરરાશિ.
पंगुल, वि. લંગડો. पु. ચંદ્ર રૂપેરી રંગનો ઘોડો.

पच्, ग. १. રાંધવું; પચાવવું; ઉ-મરમાં આવવું; પાકવું.
पच, वि. રાંધનાર. पु. રાંધવું તે; ઉ-મરમાં આવવું તે.
पचक, पु. રસોયો.
पचत, वि. રાંધેલું. पु. સૂર્ય; અગ્નિ, ઇંદ્ર. न. રાંધેલું અન્ન.
पचन, पु. અગ્નિ. न. પાક, રાંધવું તે.
पचपच, पु. શિવ.
पचमान, वि. રાંધનાર.
पचंपचा, स्त्री. દારૂહળદ.
पचा, स्त्री. પાક, રાંધવું તે.
पचि, पु. અગ્નિ, રાંધવું તે.
पचेलिम, वि. પાકવા આવેલું; ઉ મરમાં આવેલું. पु. સૂર્ય; અગ્નિ.
पचेलुक, पु. રસોયો.
पज्ज, पु. શૂદ્રજાતિ.
पज्झटिका, स्त्री. નાની ઘડી.
पज्र, वि. બલવાન; પૈસાદાર. पु.
पंच, वि. લંબાવેલું. [ અંગિરામુનિ.
पंचन्, वि. પાંચ.
पंचक, वि. પાંચનું. पु. ધનિષ્ઠા વ-ગેરે પાંચ નક્ષત્રો. न. લડાઈનું મેદાન.        [ ગાઉની લંબાઈ.
पंचक्रोशी, स्त्री. કાશીપુરી; પાંચ
पंचगव, न. પાંચ ગાયોનું ટોળું.
पंचगव्य, न. ગાયસંબંધી પાંચ વ-સ્તુઓઃ—છાણ, ગોમૂત્ર, દૂધ દહીં
पंचगुण, वि. પાંચગણું. [ અને ઘી.
पंचगुणी, स्त्री. પૃથ્વી.
पंचगुप्त, पु. કાચબો; ચાર્વાકનો મત.
पंचजन, पु. પુરુષ; એક દૈત્ય. स्त्री. (नी) પાંચ માણસનું ટોળું.
पंचजनीन, पु. વિદૂષક, રંગલો.
पंचतत्व, न. પાંચ તત્વોઃ—પૃથ્વી, પાણી, તેજ, વાયુ અને આકાશ.
पंचतय, वि. પાંચગણું.
पंचता, स्त्री. } પાંચનો જથો; મૃત્યુ.
पंचत्व, न. }
पंचत्रिंश, वि. પાંતરીશ.
पंचदश, वि. પંદરમું.
पंचदशी, स्त्री. પુનમ, પંદરમી તિથિ; વેદાંતનો એક ગ્રંથ.
पंचधा, अ. પાંચ પ્રકારે.
पंचनख, पु. હાથી; વાઘ; સિંહ.
पंचनद, पु. પાંચ નદી એકઠી થઈ હોય એવો દેશ, પંજાબ.
पंचनवति, स्त्री. પચાણુની સંખ્યા.
पंचपंचाश, वि. પચાવન.
पंचपात्र, न. પાંચ વાસણોનો જથો; શ્રાદ્ધમાં બલિદાન આપવાનાં પાંચ વાસણો.
पंचप्राण, पु. (बहु). પ્રાણાદિ પાંચ વાયુઓ —પ્રાણ, અપાન, વ્યાન, ઉદાન અને સમાન.
पंचप्रासाद, पु. દેવનું દેહેરૂં.
पंचबाण, पु. કામદેવનાં પાંચ બાણ.
पंचभद्र, वि. વિષયી. पु. ઘોડાનાં પાંચ શુભ ચિહ્ન.
पंचम, वि. પાંચમું; ચતુર, સુંદર. पु. હિંદુસ્થાની રાગવિદ્યામાંનો પાંચમો સુર. न. મૈથુન; પાંચ.
पंचमी, स्त्री. પાંચમી તિથિ; દ્રૌપદી.
पंचयाम, पु. દિવસ.
पंचरसा, स्त्री. આંબલીનું ઝાડ.
पंचलक्षण, न. પુરાણ.

पंचवटी, स्त्री. અશ્વત્થ, બિલી, વડ, ધાત્રી અને અશોક એ પાંચ ઝાડનો જથો; નાશીકથી એક ગાઉ દૂર આવેલા દંડકારણ્યનો એક ભાગ.
पंचविंश, वि. પચીશમું.
पंचशत, न. એકશો પાંચ; પાંચશોની સંખ્યા.
पंचशाख, पु. હાથ; હાથી.
पंचशिख, पु. સિંહ.
पंचषष्ट, वि. પાંસઠમું.
पंचषष्टि, स्त्री. પાંસઠની સંખ્યા.
पंचसप्तत, वि. પંચોતેરમું.
पंचसप्तति, स्त्री. પચોતેર.
पंचहायन, वि. પાંચ વરસનું જુનું.
पंचांग, पु. કાચબો; એક જાતનો ઘોડો. न. તિથિ, વાર, નક્ષત્ર, યોગ અને કર્ણ સાથેનું ગણિત.
पंचांगुल, वि. પાંચ આંગળીનું. पु. એરંડીનું ઝાડ.
पंचामृत, न. દૂધ, ઘી, સાકર, દહીં અને મધ દેવવરિતે એકઠું કરેલું તે.
पंचाल, पु. પંચાલદેશ. (ला) પચાલદેશનો રહેવાશી.
पंचालिका, स्त्री. પુતળી, ઢીંગલી.
पंचेंद्रिय, न. શરીરની રસ, ઘ્રાણ વગેરે પાંચ ઇંદ્રિયો.
पंजर, न. પાંજરૂં. હાડપિંજર; પાંસલી. पु. શરીર; કલિયુગ.
पंजरक, उ. પાંજરૂં.
पंजरशुक, पु. પાંજરામાંનો પોપટ.
पंजरापेट, पु. માછલી પકડવાની ટોપલી.
पजि,-जी, स्त्री. સુતરની આંટી; પંચાંગ.
पंजिकार, पु. લેખક.
पट्, ग. १. જવું.
पट, उ. પોશાક, કપડાં; પડદો. न. છાપરૂં.
पटक, पु. છાવણી; સુતરાઉ કાપડ.
पटकार, पु. વણકર.
पटकुटी, स्त्री. } તંબુ.
पटमंडप, पु. }
पटवास, पु. તબુ; ઘાઘરો; સુગંધી ભુકો.
पटच्चर, } पु. ચોર.
पटत्क, }
पटल, न. છજ્જું, છાપરૂં; ઢાંકણું; ઢગલો; ટોપલી. यु. ખૂટો; ઝાડ. उ. પ્રકરણ, અધ્યાય.
पटह, पु. ઢોલ, નગારૂં; વધ, કતલ.
पटहघोषक, पु. ઢોલ વગાડનાર.
पटाक, पु. પક્ષી.
पटालुका, स्त्री. જળો.
पटि,-टी, स्त्री. નાટકનો પડદો; કપડું; કનતાન; કનાત.
पटिका, स्त्री. ઉનનું કપડું.
पटिमन, पु. ચતુરાઈ, દક્ષતા; તીક્ષ્ણતા; ખટાશ; જોરજુલમ.
पटीर, वि. ઉંચું; સુંદર. पु. કામદેવ; રમવાનો દડો; સુખડ. न. કાથો; પેટ; ખેતર; વાદલ; ઉંચાઈ; વશલોચન; સરકમ.
पटीरजन्मन्, पु. સુખડનું ઝાડ.
पटु, वि. ચતુર; તીક્ષ્ણ; મજબૂત, સ્વચ્છ; ઘાતકી; ચપલ. उ. ફૂતરાની ટોપી. न લવણ, મીઠું.
पटुता, स्त्री. } ચતુરાઈ; ચપળતા.
पटुत्व, न. }
पटोल, पु. પીંડોળાનું શાક. न. એકજાતનુ કપડું.

पटोलक, पु. કાળુ માછલી.
पट्ट, घ. શેહેર, નગર; લેખની તખતી; દુપટો, પીછોડી, ઢાલ, મુગટ; ખુરશી; પાટો.
पट्टदेवी, स्त्री. પટરાણી.
पट्टन, न. શેહેર.
पट्टला, स्त्री. પ્રાંત, પરગણું.
पट्टिका, स्त्री. દસ્તાવેજ; તખ્તી.
पठ्, ग. १. વાચવું, પઠન કરવું;
पठक, पु. વાંચનાર. [શીખવું.
पठन, न. અધ્યયન, શિક્ષણ.
पठनीय, वि. શીખવાલાયક
पठित, वि. શીખેલું.
पण्, ग. १. ખરીદવું; વેપાર કરવો.
पण, पु. હાલત, મૂલ્ય, કીમત; તાંબુ; જુગાર; પગાર; ઈનામ, બદલો; ૮૦ કોડીનો સિક્કો, કોડી; ધન; વેપાર; ઘર; વિષ્ણુ; દુકાન,
पणग्रंथि, पु. બજાર. [ પ્રખ્યાતી
पणता, स्त्री. } મૂલ્ય, કીમત.
पणत्व, न.
पणन, न. વેપાર, રોજગાર.
पणव, पु. એક જાતનું વાજું.
पणस, पु. વેચવાની ચીજ.
पणाया, स्त्री. રોજગાર; બજાર, મારકીટ; સ્તુતિ; વેપારનો નફો.
पणि, स्त्री. બજાર,મારકીટ.पु.કંજુસ.
पणित, वि. વહીવટ કરેલું.
पणितृ, पु. વેપારી.
पंड्, ग. १. જવું. ग. १०. એકઠું
पंड, पु. હીજરો. [ કરવું.
पंडा, स्त्री. બુદ્ધિ, અક્કલ. [ ણુસ.
पंडायत, वि.ડાહ્યુ.पु. વિદ્વાન મા-

पंडित, वि. વિદ્વાન, પંડિત; ચતુર. पु. પંડિત, વિદ્વાન માણસ.
पंडितम्मन्य, वि. પોતે પોતાને પંડિત માનનાર. [ ચીજ; વેપાર.
पण्य, वि. વેચવાલાયક. पु. વેચવાની
पण्यपति, पु. મોટો વેપારી.
पण्यवीथिका, } स्त्री. દુકાન,બજાર.
पण्यशाला,
पण्यांगना, स्त्री. વેશ્યા.
पण्याजिर, न. મારકીટ, બજાર.
पण्याजीव, पु. વેપારી.
पण्याजीवक, न. બજાર.
पत्, ग. १. પડીજવું; ઉડવું.
पत, वि. પાળેલું. पु. પલાયન, ના-
पतग, पु. પક્ષી. [ હાસભાગ.
पतंग, पु. પક્ષી, સૂર્ય; તીડ; વાદો, મકડી; માખી, રાક્ષસ, શ્રીકૃષ્ણ. न. પારો, સુખડનું લાકડું.
पतगम, पु. પક્ષી; ઉધઇ.
पतगिका, स्त्री. નાનુ પક્ષી; પતંગિયું.
पतंगिन्, पु. પક્ષી.
पतंजलि, पु પાણિનીના સૂત્રોઉપર મહાભાષ્ય કરનાર તથા યોગશાસ્ત્રના કર્ત્તા મુનિ.
पतत्, वि. પડતું. पु. પક્ષી.
पतत्र, न. પાંખ, પીછું; ગાડી.
पतत्रि, पु. પક્ષી.
पतत्रिन्, पु. પક્ષી; તીર, ઘોડો.
पतन, न. પડવું તે; નાશ, પડતી; બાદબાકી.
पतम, } पु. ચદ્ર; પક્ષી; તીડ.
पतस,
पतंचिका, स्त्री. ધનુષ્યની દોરી.

पताका, स्त्री. ધ્વજા, વાવટો; ચિહ્ન; સુકાન. [ ધ્વજા.
पताकिन्, वि. ધ્વજા પકડનાર. पु.
पति, पु. માલેક; ભર્તા; મૂળ; ગતિ.
पतित, वि. પડેલું; પતિત. [ ધર્મ.
पतिधर्म, पु. પતીનો પતિતરફનો
पतिंवरा, स्त्री. પોતાની મરજી પ્રમાણે પતિ મેળવનાર સ્ત્રી.
पतिवती, पतियत्नी, } स्त्री. સૌભાગ્યવતી સ્ત્રી.
पतिव्रता, स्त्री. પતિવ્રતા, પતિતરફ સદ્ગુણી રહેલી સ્ત્રી.
पत्तन, न. શેહેર; મૃદંગ.
पत्ति, पु. પાયદલ સિપાઈ; વીર.
पत्तिकाय, पु. પાયદલ સૈન્ય.
पत्नी, स्त्री. ભાર્યા, વિધિપૂર્વક પરણેલી સ્ત્રી.
पन्सल, पु. રસ્તો. [ણેલી સ્ત્રી.
पत्र, न. પાંદડું; દસ્તાવેજ; પાનું; વાહન, ગાડી વગેરે; છરી; તરવાર અથવા છરીનું પાનું.
पत्रक, न. પાંદડું; પાનું.
पत्रदारक, पु. કરવત.
पत्रपरशु, पु. કાનસ.
पत्रपाल, पु. લાંબી છરી.
पत्रपाली, स्त्री. કાતર.
पत्रपाश्या, स्त्री. પાંદડી (એક ઘરેણું).
पत्रपुट, न. દડીઓ, પડીઓ.
पत्रपुष्पा, स्त्री. તુલસી.
पत्रवाल, पु. હલેસું.
पत्ररथ, पु. પક્ષી.
पत्रवाह, पु. પક્ષી; તીર; કાસદ.
पत्रश्रेष्ठ, पु. બિલીનું ઝાડ.
पत्रसूचि, स्त्री. કાંટો.
पत्रांग, न. ભોજપત્ર; લાલચંદન.
पत्रांजन, न. શાઈ, રૂશનાઈ.
पत्रावलि, स्त्री. ગેરૂ.
पथ्, ग. १. જવું. ग. १०. નાખવું.
पथ, पु. રસ્તો, માર્ગ.
पथक, पथदर्शक, } पु. ભોમીઓ.
पथातिथि, पु. મુસાફર.
पथिक, पु. મુસાફર; ભોમીઓ.
पथिकसार्थ, पु. વણઝાર.
पथिकाश्रय, पु. ધર્મશાલા.
पथिन्, पु. રસ્તો; મુસાફરી.
पथिल, पु. મુસાફર.
पथ्य, वि. લાયક; પથ્ય, રોગીએ પાળવાની. न. કલ્યાણ, સિંધવ.
पथ्या, स्त्री. રસ્તો. [મેળવવું.
पद्, ग. १०. જવું. ग. ४. જવું,
पद, पु. પગ; ચોથો ભાગ.
पद, न. પગ; પગલું; ચિહ્ન;ઓઢો; કારણ, સ્થાન. पु. કિરણ.
पदक, न. પગ; ચોઢો. पु. પદક, એક ઘરેણું.
पदग, पु. પાયદલ સિપાઈ. [ ઘરેણું.
पदच्छेद, पु. શબ્દો છૂટા પાડવા તે.
पदबंध, पु. પગલું.
पदभंजन, न. વ્યુત્પત્તિ, મૂળધાતુ.
पदवि(वी), स्त्री. રસ્તો; ઓઢો, પદવી; સ્થલ, જગા; સદાચાર.
पदांक, पु. પગલું.
पदांगुष्ठ, पु. પગનો અંગુઠો.
पदाजि, पदाति, } पु. પાયદલ સિપાઈ.
पदानुराग, पु. ચાકર; સૈન્ય.
पदानुशासन, न. વ્યાકરણશાસ્ત્ર.

पद्दार, पु. પગની ધૂળ.
पद्दार्थ, पु. શબ્દનો અર્થ; વસ્તુ, [ ચીજ.
पद्दि, पु. પક્ષી.
पद्देक, पु. બાજ, શકરો.
पद्र, पु. પાયદલ સિપાઈ.
पद्म, न. કમલફૂલ; સીમું; ચિહ્ન, નીશાની. पु. હાથી, સર્પની એક જાત, રામ, રતિબંધની એક રીત. स्त्री. (द्मा) લક્ષ્મી; લવગ.
पद्मकर, पु. વિષ્ણુ; સૂર્ય.
पद्मकिन्, पु. ભોજપત્રનુ ઝાડ.
पद्मकेशर, पु. કમલના તતુઓ.
पद्मगर्भ, पु. બ્રહ્મા, શિવ, વિષ્ણુ, સૂર્ય
पद्मज,-जात,-भव,-भू, पु. બ્રહ્મા
पद्मनाभ, पु. વિષ્ણુ.
पद्मपाणि, पु. બ્રહ્મા, વિષ્ણુ; બુદ્ધ;
पद्मबधु, पु. સૂર્ય, મધમાખ.[ સૂર્ય.
पद्मभास, पु. શિવ.
पद्ममालिनी, स्त्री. ધનની દેવી, લક્ષ્મી.
पद्मराग, पु. માણુક, લાલ ( રત્ન ).
पद्मलांछन, पु. બ્રહ્મા; સૂર્ય; કુબેર; રાજા. स्त्री. ( ना ) લક્ષ્મી; સરસ્વતી, તારા.
पद्मस्तुपा, स्त्री. ગંગા, લક્ષ્મી; દુર્ગા.
पद्महास, पु. વિષ્ણુ.
पद्माक्ष, पु. વિષ્ણુ; સૂર્ય.
पद्मावती, स्त्री. લક્ષ્મી; એક નદી.
पद्मासन, पु. બ્રહ્મા; શિવ, સૂર્ય.
पद्मिन्, पु. હાથી, વિષ્ણુ.
पद्मिनी, स्त्री. કમલની વેલ; હાથણી, પ્રથમ વર્ગની સ્ત્રી, પદમણી.
पद्मिनीकांत, पु. સૂર્ય.



पद्य, वि. અતતું; પદવાળું. पु. શૂદ્ર; શબ્દનો ભાગ. न. લીટી; સ્તુતિ; [ કાવ્ય.
पद्र, पु. ગામ, ગામડું.
पद्ध, पु. ભૂલોક, પૃથ્વી; ગાડી, રથ;
पद्धन्, पु. રસ્તો. [ રસ્તો.
पन्, ग. १. સ્તુતિ કરવી.
पनस, पु. કાંટાનુ ઝાડ.
पन्न, वि. પડેલું; ખરી પડેલું. न. [ અધોગમન, પતન.
पन्नग, पु. સર્પ.
पन्नगाशन, पु. ગરૂડ.
पन्नद्धी, स्त्री. જોડા.
पपि, पु. ચંદ્ર.
पपी, पु. સૂર્ય; ચદ્ર. [ આયા.
पपु, वि. પાલન કર્તા स्त्री. દાઈ,
पपा, स्त्री. દડકવનમાં આવેલુ એક સરોવર; દક્ષિણની એક નદી.
पय्, ग. १. જવું.
पयस्, न. પાણી; દૂધ; ખોરાક.
पयस्य, वि. દૂધનું, પાણીનું. पु. બિલાડી. स्त्री. ( स्या ) છાસ.
पयोधर, पु. વાદળ; સ્ત્રીસ્તન, નારિયલ, કરોડનુ હાડકું, થાન, આચળ.
पयोधस्, पु. સમુદ્ર; તળાવ.
पयोधि, पयोनिधि, } पु. સમુદ્ર.
पयोधिक, न. સમુદ્રફીણ.
पयोपूर, पु. તળાવ.
पयोर, पु. ખદીરનુ ઝાડ.
पर, वि. અન્ય; જુદું, છેટેનું; મોટું; ઉંચુ, છેલું. पु. પારકો પુરુષ; શત્રુ
परकलत्र, न. પારકાની સ્ત્રી.
परकीय, वि. પારકાનુ; પારકું.
परकीया, स्त्री. પારકાની સ્ત્રી.

परक्षेत्र, न. પારકાનું શરીર; પારકાનું ખેતર.
परंज, पु. ઘાણી; છરીનું પાનું; ફીણ.
परंजन, } पु. વરૂણ.
परंजय, }
परतंत्र, वि. પરાધીન.
परत्र, अ. બીજી દુનિયામાં.
परदारा, स्त्री. પારકી સ્ત્રી.
परदारिन्, पु. વ્યભિચારી.
परन्तप, वि. પ્રતાપી; મોટો તપસ્વી. पु. જીતનાર, વિજયી.
परपुष्ट, वि. પારકાએ પોશણ કરેલું. पु. કોયલ. स्त्री. ( ष्टा ) કોયલ; વેશ્યા.
परपूर्वा, स्त्री. બેવાર પરણેલી સ્ત્રી.
परप्रेष्य, पु. ચાકર.
परब्रह्मन्, पु. પરમાત્મા.
परभृत्, पु. કાગડો.
परभृत, पु. કોયલ. [ મુખ્ય.
परम, वि. મોહું; શ્રેષ્ઠ; છેલ્લું; ખરાબ;
परमर्षि, पु. મોટો ઋષિ.
परमपुरुष, पु. } પરમાત્મા.
परम ब्रह्मन्, न. }
परमहंस, पु. સન્યાસી, યોગી.
परमांगना, स्त्री. ચતુર સ્ત્રી.
परमाणु, पु. બારીક કણ.
परमात्मन्, पु. પરમબ્રહ્મ.
परमार्थ, पु. ઉત્તમ બુદ્ધિ; સચ્ચાઇ.
परमेश्वर, पु. વિષ્ણુ; ઇંદ્ર; શિવ; પરમાત્મા; બ્રહ્મા. [ ગરૂડ; અગ્નિ.
परमेष्ठिन्, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; શિવ;
परंपर, वि. પાછલ આવનાર. पु. છોકરાનો પૌત્ર, હરણની એક જાત. स्त्री. (रा) વંશ; હિંસા; હાર, લીટી.
परलोक, पु. બીજી દુનિયા.
परवाणि, पु. વરસ; કાર્તિક સ્વામિનો મોર.
परश, पु. પારસમણિ. [મિનો મોર.
परशु, पु. કોદાળી.
परशुधर, पु. ગણપતિ; કોદાળી પકડનાર સિપાઈ.
परशुराम, पु. જમદગ્નિનો પુત્ર.
परश्व( स्व )ध, पु. કોદાળી.
परःश्वस, अ. પરમદહાડે.
परस्मैपद, न. સંસ્કૃત ધાતુઓનો એક વિભાગ.
परा, अ. વિમોક્ષ; પ્રાધાન્ય; ધર્ષણ; વિક્રમ; ગતિ; વધ; ભગ; અનાદરદર્શક. [ તરવાર, એક રોગ.
पराक, वि. નાનું. पु. બલિદાનની
पराकृ, ग. ८. નાપાડવી.
पराक्रम्, ग. १. હીમત બતાવવી; હુમલો કરવો. [ મલો; વિષ્ણુ.
पराक्रम, पु. પરાક્રમ, વીરતા; હુ
पराग, पु. ફૂલમાંનો ભૂકો; ધૂળ; સુખડ; સૂર્ય અથવા ચંદ્રગ્રહણ;
परांगद, पु. શિવ. [કીર્તિ, સ્વતંત્રતા.
परागम्, ग. १. પાછું ફરવું.
परांगव, पु. સમુદ્ર.
पराङ्मुख, वि. વિમુખ. पु. હથિયાર ઉપર કોતરેલા જાદુના શબ્દો.
पराचीन, वि. પરાઙ્મુખ.
पराजय, पु. હારી જવું તે, હાર; નુકશાન; નાશ.
पराजि, ग. १. હારી જવું; ખોવું.
पराजिष्णु, वि. વિજયી, જીતનાર.
परांज, पु. ઘાણી; કીર્તિ; છરી અથવા તરવારનું પાનું.

परात्पर, पु. પરમાત્મા.
परादा, ग. ३. છૂટકો કરવો.
पराधि, पु. મૃગયા, શિકાર.
पराधीन, वि. પરતંત્ર, પરવશ.
परान(ण)सा, स्त्री. ચિકિત્સા.
परापर, वि. છેલું પહેલું; આગલું પાછલું; વહેલું મોડું.
पराभव, पु. તિરસ્કાર; નિંદા; વિનાશ.
पराभू, ग. १. હારવું; ઇજા દેવી.
पराभूत, वि. હારેલું; ધિક્કારેલું.
परामर्श, पु. હુમલો, હલ્લો; યુક્તિ, સલાહ.
परायत्त, वि. પરાધીન.
परारि, अ. ગયા વરસથી આગળનું.
परारुक, पु. પથ્થર.
परार्द्ध, न. પરાર્દ્ધની સંખ્યા.
पराविद्ध, पु. કુબેર.
परावृत्, ग. १. પાછું ફરવું.
परावृत्त, वि. પાછું ફરેલું.
पराशर, पु. વ્યાસજીના પિતા, એક મુનિ.
पराशरिन्, पु. ભીખારી.
परास्, ग. ४. તજી દેવું.
परास, न. કલઇ; ટીનનું પતરૂં.
परासन, न. વધ, કતલ.
परासु, वि. મુવેલું.
परास्कंदिन्, पु. ચોર.
परास्त, वि. નાખેલું; હારેલું.
पराह्ण, पु. દિવસનો પાછલો પોહોર.
परि, अ. આધિ, શેષ; નિરસન, પૂજા; ભૂષણ; શોક; ત્યાગ, દરકાર.
परिकथा, स्त्री. કલ્પિત વાર્તા.
परिकर, पु. ભીડ, કમરબંધ, પલંગ, ચાકરવર્ગ, વિવેક; ન્યાય.
परिकर्मन्, पु. ચાકર. न. શરીરસંસ્કાર; પૂજા.
परिकल्, ग. १०. જાણવું; સંભારવું.
परिकीर्तन, न. ગપ; બધી રીતે સ્તુતિ કરવી તે; ગર્વ કરવો તે.
परिकूट, न. કિલ્લાપાસેની ખાઇ.
परिकोप, पु. ઝનુન, તોર.
परिक्रम, पु. વિહાર; પરીક્રમા.
परिक्रमसह, पु. બકરો.
परिक्लिश, पु. દુઃખ; પીડા.
परिक्लेद, पु. ભીનાશ.
परिक्वणन, पु. મેઘ, વાદળ.
परिक्षति, स्त्री. ઈજા.
परिक्षय, पु. નાશ, પડતી.
परिक्षा, स्त्री. કાદવ; માટી.
परिक्षालन, न. ધોવું તે; ધોવાનું પાણી.
परिक्षि, ग. ५, ९. નાશ પામવું; પડતી થવી.
परिक्षित्, पु. પરીક્ષિત રાજા, જનમેજયનો પિતા; અગ્નિ.
परिक्षीण, वि. નાશ પામેલું; ઓછું થયલું.
परिखा, स्त्री. ખાઇ, ખાડી.
परिखात, न. ખાઇ, ખાડી; ગાડાનો ચીલો.
परिखिद, ग. ४. દુઃખ ખમવું.
परिखेद, पु. થાક.
परिख्यात, वि. પ્રખ્યાત.
परिख्याति, स्त्री. કીર્તિ.
परिगण्, ग. १०. ગણવું; વિચારવું.
परिगणन, न. ગણના, ગણત્રી.
परिगत, वि. મેળવેલું, ભૂલી ગયલું; જાણેલું; ગયલું.
परिगम्, ग. १. ચાલવું, ફરવું; મેળવવું; જાણવું.

परिगम, पु. તપાસ; અનુસધાન; મેળવવું તે; જાણવું તે.
परिगलित, वि. પીગળેલું; ડુબેલું.
परिगूढ, वि. તદ્દન છૂપું.
परिग्रह, पु. કબૂલાત; દાવો; સેનાનો પાછલો ભાગ; વિષ્ણુ; સોગન; સૂર્ય અથવા ચદ્રગ્રહણ; મૂળ, ઘર; સરવાળો; શિક્ષા, સબંધ, સગાઈ, પત્ની; ચાકરવર્ગ; શાપ; કુટુંબ.
परिघ, पु. લોખડનો અડગરો, લોખડનો દાડો; ગૃહ, પાણીનો કુંભો.
परिघोष, पु. અવાજ, ગર્જના.
परिचय,पु.સહવાસ,તપાસ,અભ્યાસ.
परिचर्, ग. १. ફરવું; સંભાળ લેવી; ચાકરી કરવી. [ અંગરક્ષક.
परिचर, वि. ભટકતું. पु. ચાકર,
परिचर्या, स्त्री. ચાકરી; પૂજા,ભક્તિ.
परिचार,पु. ચાકરી; ચાકર, ફરવાની
परिचारक,पु.સેવક,ચાકર. [જગા.
परिचारिका, स्त्री. દાસી, ચાકરડી.
परिचित, वि. ઢગલો કરેલું, જાણીતું.
परिच्छद्, ग. १०. ઢાંકવું; સંતાડવું.
परिच्छद्, स्त्री. પરિવાર.
परिच्छद, पु. પરિવાર, ઢાંકણું; પોશાક; સરસામાન.
परिच्छन्न, वि. ઢાકેલું, સતાડેલું.
परिच्छिन्न, वि. કાપેલું, હદવાળુ.
परिच्छेद, पु. કાપવું તે; ભાગ પાડવા તે, વિભાગ, અધ્યાય; સિમા.
परिजन, पु. ચાકર; પરિવાર.
परिज्ञप्ति, स्त्री. વાતચીત.
परिज्ञा, ग. ९. જાણવું, ઓળખવું.
परिज्ञा,स्त्री.કરારનામુ, ઓળખવુ તે.
परिज्ञात, वि. જાણેલું.
परिज्मन्, पु. ચંદ્ર; અગ્નિ.
परिज्रि, वि. ગોળ દોડતું.
परिज्वन्, पु. ચદ્ર; અગ્નિ; ચાકર.
परिडीन, न. પક્ષીઓનું ચક્કરચક્કર ઉડવું તે. [ અતનું.
परिणत, वि. વાંકુ વળેલું, પુખ્ત.
परिणम्, ग. १. નીચુ નમવું; પુખ્ત થવું; વધવુ.
परिणय, पु. } વિવાહ, લગ્ન.
परिणयन,न. }
परि(री)णाम, पु. વિકાર; બાકી; આખર; છેડો. [ હોળાઈ.
परिणाह, पु. વિસ્તાર, લબાઇ, પ-
परिणी, ग. १. પરણવું, ખાત્રી કરવી.
परिणीत, वि. પરણેલુ.
परिणीता, स्त्री. પરણેલી સ્ત્રી.
परिणेतृ, पु. પતિ, ધણી.
परितक्म्य, वि. ભય ભરેલું. स्त्री. (क्म्या) ભય, રાત.
परितप्, ग. ४. બાળવું; દુઃખમવું.
परितप्त, वि. બાળેલુ
परितप्ति, स्त्री. વેદના, અતિશયદુઃખ.
परितर्क्, ग. १०. વિચારવુ,તપાસવું.
परितर्कण, न. વિચાર.
परितस्, अ. ચર્વત, બધી બાજુ.
परिताप, पु. દુ ખ; શોક, ભય, કંપ; અતિશય ગરમી.
परितुप्, ग. ४. સતોષ પામવું.
परितुष्ट, वि. સંતોષ પામેલુ; આનદી.
परितुष्टि, स्त्री. આનદ, સંતોષ.
परितोष, पु. સંતોષ,આનદ, તૃપ્તિ.
परित्यज्, ग. १.તજીદેવુ,વિસારી દેવું.

परित्याग, पु. ત્યાગ, તજી દેવું તે.
परित्रस्त, वि. ભયભીત, બીધેલું.
परित्राण, न. બચાવ; નિષ્કૃતિ.
परित्रास, पु. ભય, ધાસ્તી.
परिदान, न. વિનિમય, બદલો.
परिदायिन्, पु. મોટો ભાઈ કુંવારો છતાં તેના નાના ભાઇને પોતાની કન્યા આપનાર બાપ.
परिदेवन, न. } શોક, વિલાપ;
परिदेवना, स्त्री. } પશ્ચાત્તાપ.
परिद्यून, वि. કંગાલ; દલગીર.
परिधान, न. કપડાં પહેરવાં તે; પહેરવાનાં કપડાં.
परिधाय, पु. પરિવાર.
परिधि, पु. ભીત; વાડ; દૃષ્ટિમર્યાદા.
परिधेय, वि. પહેરવાલાયક. न. અંદરનું કપડું. [ નાશીપાસી.
परिध्वंस, पु. દુઃખ, પીડા; નાશ;
परिपक्व, वि. પુરૂં પાકેલું; પુરૂં રાંધેલું.
परिपण, न. પૂંજી, મીલકત.
परिपति, पु. રક્ષક. [ પક્ષી.
परिपद, स्त्री. ફાંસો; જીવતુ પ્રાણી;
परिपदिन्, पु. શત્રુ, દુશ્મન.
परिपंथ (क), पु. શત્રુ, દુશ્મન.
परिपथिन्, वि. રસ્તામા ઉભો રહેનાર. पु. શત્રુ; ચોર, લુટારો.
परिपाक, पु. ફળ, પરિણામ, ચતુરાઈ; ઉત્તમ પાક.
परिपाटि,-टी, स्त्री. અનુક્રમ; રીતભાત, ગણિતવિદ્યા.
परिपार्श्व, वि. પાસેનું.
परिपिष्टक, न. સીસું.
परिपूर्ण, वि. આખુભરેલુ; સતોષી.
परिपेलव, वि. કોમલ न. એકજાતનું સુગંધી ઘાસ.
परिपृच्छ, पु. પ્રશ્ન, સવાલ.
परिप्रश्न, पु. સવાલ; તપાસ.
परिप्रेष्य, पु. ચાકર. [ રેલ; જુલમ.
परिप्लव, पु. મછવો; તરવું તે; પૂર,
परिप्लुत, वि. ભીંજેલું; ડુબેલુ. न. કુદકો, ફલંગ. स्त्री. (ता) દારૂ.
परिप्लुष्ट, वि. બળેલું. [ અટકાવવું.
परिबंध्, ग. ९. બાંધવું; પહેરવું;
परिव(ब)र्ह, पु. પરિવાર, ચાકરવર્ગ; સરસામાન; રાજ્યચિહ્ન; ધનદોલત.
परिभ(भा)व, पु. અનાદર; પરાજય; તિરસ્કાર.
परिभाष्, ग. १. બોલવું; શીખવવું.
परिभाषण, न. વાતચીત, ગપાટા; કાયદો, નિયમ; નિંદાયુક્ત વાતચીત.
परिभाषा, स्त्री. વાતચીત; નિંદા;
परिभुग्न, वि. વાંકું વાળેલું. [ ઠપકો.
परिभुज, ग. ७. ખાવુ; ઉપભોગ લેવો.
परिभूत, वि. હારેલું; અપમાન પામેલું.
परिभूति, स्त्री. અપમાન, નિંદા.
परिभोग, पु. ભોગવટો; મૈથુન, સંગ.
परिभ्रम, पु. ભટકવું તે; ભ્રાંતિ.
परिभ्रमण, न. પર્યટન, ભમવું તે.
परिभ्रष्ट, वि. નષ્ટ; પતિત.
परिमंडल, वि. ગોળાકાર. न. ગોળો; દડો; ચકરાવો; મંડળ.
परिमंद, वि. અતિશય ઝાંખું; ઘણું ધીમું; ઘણુ થોડુ.
परिमर, पु. નાશ; પવન.

परिमल, पु. સુગંધ, ચિહ્ન; સુગંધી ચીજ; મૈથુન; પંડિતોનો સમુદાય.
परिमर्श, पु. ઘસવું તે; સ્પર્શ.
परिमर्ष, पु. દ્વેષ, વેર. [જન, ફર.
परिमाण, न. પ્રમાણ; સમતા; વ- [વાણુ.
परिमार्ग्, ग. १०. શોધવું.
परिमार्ग, पु. શોધન; ઘસવું; સ્પર્શ; ધોવું તે.
परिमित, वि. ચુક્ત; માપેલું; હદ- [અતટ
परिमेय, वि. થોડું, માપવાલાયક;
परिमोष, पु. ચોરવું તે.
परिमोषिन्, पु. ચોર.
परिम्लान, वि. કલંકિત; દૂષિત, વિસ્તીર્ણ. न. ચિહ્ન.
परिरथ्या, स्त्री. રસ્તો.
परिरंभ, पु. } આલિંગન.
परिरम्भन, न. }
परिलोप, पु. ઈજા, નુકશાની, ભૂલી જવું તે.
परिवत्सर, पु. એક વરસ.
परि(री)वर्त, पु. યુગ, વખત, સમય, વરસ, પાછું ફરવું તે, કચ્છાવતાર.
परिवह, पु. સાત હવામાની એક.
परि(री)वाद, पु. ઠપકો, અપવાદ.
परिवादक, पु. ફરિયાદી.
परिवादिन्, पु. ફરિયાદી; વેરી. स्त्री. (नी) સાત તારવાળી વીણા.
परि(री)वाप, पु. મુંડન, મુંડવું તે; ચાકરવર્ગ, નાનું તળાવ.
परिवापित, वि. મુંડેલું, હજામત કરેલું.
परि(री)वाह, पु. વધતું પાણી કાઢી નાખવા સારૂ કરેલી નેહેર.
परिविघ्न, } पु. નાના ભાઈના વિવાહ વખતે કુંવારો રહેલો મોટો ભાઇ.
परिवित्ति, }
परिविद्ध, पु. કુબેર.
परिविंदक, पु. મોટો ભાઈ કુંવારો છતાં પરણેલો એવો જે નાનોભાઇ.
परिवृढ, वि. દ્રઢ; મોટું. पु. માલીક, ધણી.
परिवेदन, न. મોટા ભાઇની પેહેલાં નાના ભાઇના લગ્ન, લગ્ન, કંગાલીઅત.
परिवेदना, स्त्री. બુદ્ધિ, અક્કલ.
परिवेष्टन, न. વીંટવું તે; ઢાંકણું, પાટો.
परिव्राज, पु. સન્યાસી.
परिशिष्ट, वि. બાકીનું; પુરૂ થયલું. पु. વધારો.
परिशेष, पु. અંત; સીમા, હદ; વધારો.
परिशोध, पु. શોધન, સ્વચ્છ કરવું તે; કરજમાંથી છૂટવું તે.
परिश्रम, पु. મહેનત; થાક.
परिश्रय, पु. સભા; મીજલસ.
परिश्रांत, वि. થાકેલું.
परिश्रांति, स्त्री. થાક, મહેનત.
परिश्लेष, पु. આલિંગન.
परिषद्, स्त्री. સભા, મંડલી; ધર્મસંબંધી સભા, સમુદાય.
परिषद, -द्य, } पु. સભાસદ.
परिषद्वल, }
परिष्कण्ण, वि. બીજાનું પાળેલું. पु. ઉછેરી મોટો કરેલો પારકાનો પુત્ર.
परिष्कार, पु. અલંકાર, ઘરેણું; સંસ્કાર. સરસામાન.
परिष्पंद, पु. નદી, નાળું, ભીનાશ.
परिष्वंग, पु. આલિંગન, સ્પર્શ.

परिसंवत्सर, पु. આખું વરસ
परिसंख्या, स्त्री. ગણના, ગણત્રી, હદ, સીમા, રકમ.
परिसर, पु. નદી ગેટેર અને પર્વત પાસેની જમીન; મૃત્યુ; વિધિ, પહોળાઈ, કાયદો.
परिसर्या, स्त्री. } બધી તરફ ફરવું તે.
परिसार, पु. }
परिसेधन, वि. રોકેલુ
परिस्तोम, पु. હાથીની ઝુલ.
परिस्थान, न. સ્થિરતા; ધીરજ, સ્થાન.
परिस्फुरण, न. કલી ફૂટવી તે.
परिस्पन्द, पु. ઝરો, નાળુ.
परिस्रव, पु. વહેવુ તે, નદી, નાળુ, બાળકનો જન્મ.
परिस्रुत्, स्त्री. દારૂ, ગળવુ તે.
परिहरण, न. ત્યાગ, ખંડન.
परिहाण( न), न. ન્યૂનતા, કમતાઈ
परिहार, पु. અવજ્ઞા, છોડવવુ તે.
परिहास, पु. ઠઠ્ઠા, મશ્કરી
परिहासक, वि. મશ્કરો, ઠઠ્ઠાબાજ.
परिहित, वि. ઢાંકેલુ.
परीक्ष्, ग. १. પરીક્ષા લેવી, તપાસવુ.
परीक्षक, पु. પરીક્ષા લેનાર, ન્યાયા
परीक्षा, स्त्री. પરીક્ષા, તપાસ. [ધીશ
परीक्षित्, पु. પરીક્ષિત રાજા, અર્જુનનો પૌત્ર.
परीत, वि. વીંટાએલુ, ઘેરેલુ.
परीप्सा, स्त्री. મેળવવાની ઇચ્છા;
परीर, न. ફળ. [ ઉતાવળ.
परीरण, न. કાચબો, લાકડી.
परीवाद, पु. બદનામી. [દાન.
परीवार, पु. મ્યાન, પોશાક, ખાન-
परीसार, पु. પર્યટન, ફરવુ તે.
परीष्टि, स्त्री. શોધ, તપાસ. ચાકરી; ભક્તિ.
परु, पु. સાંધો, ગાંઠ; અવયવ; સમુદ્ર, સ્વર્ગ, પર્વત.
परुत्, अ. ગયુ વરસ.
परुद्वार, पु. ઘોડો.
परुष, वि. સખત, કઠણ; તીક્ષ્ણ, ગઢુ, ડાઘાવાળુ न. ગાળ.
परुस्, न. ગાંઠ, સાંધો, શરીરનો
परेत, वि. મુવેલુ. पु. ભૂત. [ અવયવ.
परेतराज्, पु. યમરાજ.
परेद्युस्, अ. બીજે દહાડે.
परोक्ष, वि. ગેરહાજર, છુપું. पु. તપસ્વી.
पर्कट, न. આતુરતા. [ પસ્વી.
पर्जन्य, पु. મેઘ, વાદળ, વરસાદ; ઇંદ્ર; વિષ્ણુ
पर्जन्या, स्त्री. દારૂહળદ.
पर्ण, न. પાન, પાદડું, પાખ. पु. ખાખરાનુ ઝાડ.
पर्णकार, पु. તબોલી, પાન વેચનાર.
पर्णकुटी, स्त्री. પાદડાંની ઝુપડી.
पर्णनर, पु. ખોવાયલા મુડદાને બદલે પાદડાનુ મુડદું બનાવી બાળે છે તે.
पर्णभोजन, पु. બકરો.
पर्णलता, स्त्री. પાનની વેલ.
पर्णासि, पु. તુલસીનો રોપો.
पर्द, पु. વાળનો ઝુડો; અપાનવાયુનો ત્યાગ, પાદ.
पर्परी, स्त्री. વાળની લટ.
पर्परीण, पु. તગાર; ચૂર્ણ; અગ્નિ.
पर्यङ्क, पु. ખાટલો, બીછાનુ, પાલખી.

पर्यटक, पु. ઘુમનાર, ભટકનાર.
पर्यटन, न. ભમવું તે.
पर्यन्य, पु. ઇંદ્ર; વાદળ; વરસાદ.
पर्यंत, पु. અંત; સીમા, હદ.
पर्यन्तरोप, पु. અંત, છેડો.
पर्यवसान, न. અંત, છેડો.
पर्यवसित, वि. પુરૂં કરેલું, સમાપ્ત.
पर्याप्ति, स्त्री. મેળવવું તે; અત; સમાપ્તિ, સલામતી; લાયકાત.
पर्याय, पु. અનુક્રમ; રીત; પ્રકાર, [અવસર.
पर्युदचन, न. કરજ; ઉદ્ધાર.
पर्युदास, पु. અપવાદ, કાયદામાં લાગુ ન પડે એવી બીના.
पर्युपण, न. પૂજા, ભક્તિ.
पर्युषित, वि. વાસી; મૂર્ખ.
पर्येपण, न. } શોધ, તપાસ; પૂજા.
पर्येपणा, स्त्री. } શોધ, તપાસ; પૂજા.
पर्येष्टि, स्त्री. શોધ.
पर्व्, ग. १. ભરવું.
पर्वक, न. ઘૂંટણનો સાંધો.
पर्वणी, स्त्री. પુનમ અથવા અમાસ; તેહેવાર.
पर्वत, पु. ગિરિ, પર્વત; ખડક; ઝાડ; સાતની સંખ્યા; એક શાક.
पर्वतजा, स्त्री. નદી.
पर्वतपति,-राज्,-राज, पु. હિમાલય પર્વત; મોટો પર્વત.
पर्वतात्मजा, स्त्री. પાર્વતી.
पर्वताधारा, स्त्री. પૃથ્વી.
पर्वताश्रय, पु. પાહાડીલોક.
पर्वन्, સાંધો, ગાંઠ; અવયવ; પ્રકરણ, અધ્યાય; ભાગ; પલ.
पर्शु, पु. કોદાળી; હથિયાર.
पर्शुपाणि, पु. ગણપતિ; પરશુરામ.
पर्षद्, स्त्री. સભા.
पर्वरुह, पु. દાડમ.
पल, ग. १. જવું.
पल, पु. છાલાં, છોતરાં. न. માંસ; [એક વજન; પલ.
पलक्षार, पु. લોહી.
पलंकट, वि. બીકણ.
पलंकप, पु. રાક્ષસ; રાસ્ના; ગુગ્ગુલ.
पलल, पु. રાક્ષસ. न. માંસ; કાદવ.
पलांडु, पु. કાંદો.
पलाप, पु. હાથીનું કપાલ.
पलायन, न. નાશી જવું તે.
पलाल, उ. છાલાં, છોતરાં.
पलालदोहद, पु. આંબાનું ઝાડ.
पलाश, वि. લીલું; ક્રૂર. पु. રાક્ષસ; આહારપ્રાંત, મગધદેશ, ખાખરાનું ઝાડ. न. લીલો રંગ.
पलाशी, स्त्री. લાક્ષા, લાખ.
पलिक्नी, स्त्री. સફેદ વાળવાળી વૃદ્ધ સ્ત્રી; વાછડાવાળી ગાય.
पलिघ, पु. કાચનું વાસણ; ઘડો; ગાયોનો વાડો; બહારનો દરવાજો.
पलित, वि. ભુરૂં; સફેદ. न. ભુરા વાળ, કાદવ; ગરમી; કેશપાશ, શિલાજીત.
पल्यंक, पु. બીછાનું, ખાટલો.
पल्ययन, न. ઘોડાની જીન; લગામ.
पल्ल, पु. અનાજનો મોટો ભંડાર.
पल्लव, उ. ફૂલની કળી; અંકુર; બલ, જોર; શૃંગાર; પાંદડું, પ્યાર.
पल्लवक, पु. વ્યસની, અદકાર; વેશ્યાનો યાર; એક માછલી; અશોકતરુ
पल्लवांकुर, पु. ડાંખળી, ડાળી. [ઝાડ.

पल्लविक, पु. વ્યસની માણસ.
पल्लि,-ल्ली, स्त्री. ગામડું; ઝુંપડું; ઢેડગરોલી. [ગરોલી.
पल्लिका, स्त्री. નાનું ગામડું; ઢેડ.
पल्वल, न. નાનું ખાબોચીઉં.
पव, पु. પવન. न. છાણ.
पवन, वि. સ્વચ્છ. पु. પવન, હવા; વિષ્ણુ. न. પાણી.
पवनसुत, पवनात्मज, पु. ભીમ; હનુમાન; અગ્નિ.
पवनाशन, पु. સર્પ.
पवमान, पु. વાયુ, હવા.
पवि, पु. ઇંદ્રનું વજ્ર; અગ્નિ; બાણ.
पवित, वि. પવિત્ર. न. કાળાં મરી.
पवित्र, वि. પવિત્ર; શુદ્ધ. न. તાંબુ; કુશની વીંટી; મધ; ઘી; વરસાદ; પાણી; જનોઇ; ઘસવું તે.
पवित्रा, स्त्री. તુલસી; હળદ.
पवित्रारोपण, न. શ્રાવણસુદ ૧૨ દિને વિષ્ણુ નિમિત્ત જનોઈ (પવિત્રાં)
पवीर, न. ભાલો.[નું દાન કરવું તે.
पशु, पु. જનાવર; આત્મા; અગ્નિ.
पशुका, स्त्री. નાનું પ્રાણી.
पशुचर्या, स्त्री. મૈથુન, સંગ.
पशुनाथ, पु. શિવ.
पशुप, पु. ગોવાળ.
पशुपति, पु. શિવ; ગોવાળ.
पशुराज, पु. સિંહ.
पश्चात्, अ. હવે પછીથી; પાછલનું.
पश्चिम, वि. છેલું; પાછલનું.
पश्चिमा, स्त्री. પશ્ચિમદિશા.
पश्यतोहर, पु. ચોર, નજર સામે
पश्यंती, વેશ્યા. [ચોરી કરનાર.
पस्त्य, न. ઘર; કુટુંબ.
पहृव, पु. દાઢી મુછ રાખનાર.
पा, ग. १. પીવું; ચુંબન કરવું.
पांशु(सु), पु. ધૂળ; છાણ; કપૂર.
पांशु(सु)ल, वि. ધૂળવાળું; પાપી; બગડેલું. पु. વ્યભિચારી પુરૂષ; શિવ. [स्त्री, કુલટા સ્ત્રી; પૃથ્વી.
पांशु ( सु ) ला, स्त्री. રજસ્વલા
पाक, वि. નાનું; વખાણવા લાયક. पु. રાંધવું તે; પાચન; સંપૂર્ણતા; પુખ્તતા, અનાજ, બાલક; ઘુવડ;
पाककर्त्तृ, पु. રસોયો. [નાસુર.
पाकज, न. સિંધાલૂણ. [અગ્નિ; વાયુ.
पाकल, पु. હાથીને આવતો તાવ;
पाकशासन, पु. ઇંદ્રનો પુત્ર; વાલી;
पाकिम, वि. રાંધેલું; પુખ્ત. [અર્જુન.
पाकु, पाकुक, पु. રસોયો.
पाक्य, वि. રાંધવાલાયક. पु. બીડલૂણ, જવખાર.
पाखंड, पु. પાપી, પામર.
पागल, वि. ઘેલો, ગાંડો.
पाचक, वि. રાધેલુ; પુખ્ત. पु. રસોયો; અગ્નિ. न. પિત્ત.
पाचन, पु. અગ્નિ; ખટાશ. न. રાંધવું તે; પાચન; પચી જવું તે.
पाचनक, पु. ટંકણખાર. [પાચક.
पाचल, पु. રસોયો; અગ્નિ; વાયુ;
पाजस, न. જોર, શક્તિ.
पांचजन्य, पु. શ્રીકૃષ્ણનો શખ.
पांचाल, वि. પંચાલદેશનું. पु. પંચાલદેશ.
पांचाली, स्त्री. દ્રૌપદી. [
पांचालिका, स्त्री. પુતળી, બાવલી.
पाट्, अ. સંબોધન શબ્દ.

पाट, पु. पहोळाई; આસન, પાટલો.
पाटक, पु. ગામડાનો ભાગ; કિનારો.
पाटचर, पु. ચોર.
पाटन, न. કાપવું તે; નગર.
पाटल, वि. ગુલાબી. पु. ગુલાબી રંગ. न. ગુલાબી ફૂલ; કેશર.
पाटला, स्त्री. દુર્ગા.
पाटलीपुत्र, न. પટણા શહેર.
पाटव, वि. ચતુર. न. ચતુરાઇ, તીક્ષ્ણતા.
पाटविक, पु. ચતુર; લુચ્ચો. [ણુતા.
पाटी, स्त्री. ગણિતવિદ્યા.
पाटीर, पु. સુખડ; ખેતર; વાદળ;
पाठ, पु. મહાયજ્ઞ; ભણવું તે. [સરકગ.
पाठक, पु. શિક્ષાગુરૂ, ભણાવનાર.
पाठशाला, स्त्री. વિદ્યાલય, નિશાળ.
पाठ्य, वि. શીખવાલાયક.
पाठिनी, स्त्री. માટીનું વાસણ.
पाण, पु. હાથ; જુગાર; વેપાર; વેપારી; સ્તુતિ.
पाणि, पु. હાથ. स्त्री. બજાર.
पाणिक, पु. વેપારી.
पाणिका, स्त्री. કડછી, ચમચો.
पाणिगृहीती, स्त्री. વિધિપૂર્વક પરણેલી સ્ત્રી, ભાર્યા, પત્ની.
पाणिग्रहण, न. વિવાહ, લગ્ન.
पाणिनि, पु. વ્યાકરણનાં સૂત્ર કરનાર એક મુનિ. [વ્યાકરણ.
पाणिनीय, न. પાણિનિનું બનાવેલું
पाणिपीडन, न. લગ્ન.
पांडर, न. ગેરૂ
पांडव, पु. પાંડુરાજાનો પુત્ર.
पांडित्य, न. પંડિતાઈ.
पांडु, वि. ફીકું. पु. ફીક્કો રંગ; સફેદ હાથી; કમળો; પાંડુરાજા.
पांडुशर्मिला, स्त्री. દ્રૌપદી.
पाण्य, वि. સ્તુત્ય, વખાણવાલાયક.
पात, वि. રક્ષણ કરેલું.
पात, पु. રાહુ; પતન, પડવું તે; ફેંકવું તે; હુમલો.
पातक, पु. અપરાધ, પાપ.
पातकिन्, वि. પાપી.
पातंगि, पु. શનિ; યમ; કર્ણ.
पातंजल, न. પતંજલ મુનિનું બનાવેલું યોગશાસ્ત્ર.
पातन, न. અધોનયન, પડવું તે.
पातृ, वि. રક્ષક, પાલક. [છિદ્ર, બાકું.
पाताल, न. નીચેનો સાતમો લોક;
पाति, पु. માલેક; પતિ; પક્ષી.
पातिक, पु. મગરમચ્છ.
पातिव्रत्य, न. સતીત્વ, પતિવ્રતાધર્મ.
पात्र, न. વાસણ; નાટકનો ખેલાડી;
पात्रीर, उ. બલિદાન. [દિવાન.
पाथ, पु. સૂર્ય; અગ્નિ. न. પાણી.
पाथस्, न. પાણી, પવન, આકાશ; ખોરાક. [ ભાતું.
पाथेय, न. મુસાફરીમા ખાવાનું
पाथोज, न. કમલ; શખ.
पाथोद, पु. મેઘ, વાદલ.
पाद, पु. પગ; કિરણ; ચોથો ભાગ;
पादक्षेप, पु. પગલું [પર્વતની તલેટી.
पादचत्वर, पु. બકરો; રેતીનો કિનારો; પીપળાનું ઝાડ; ચાડીઓ.
पादचारिन्, पु. પાયદલ સિપાઈ.
पादत्राण, न. પાદુકા, જોડો.
पादप, पु. ઝાડ; જોડો.

पादपा, स्त्री. જોડો.
पादात, पु. પાયદળ સિપાઇ. ન. પાયદલ સૈન્ય.
पादालिंद, पु. મછવો. [પાયદલ સૈન્ય.
पादिन, वि. ચોથા ભાગનું. पु. જ-
 લચર પ્રાણી.
पादुका, स्त्री. ખડા, જોડા.
पाद्य, न. પગ ધોવાનું પાણી.
पान, न. પીવું તે; નેહેર; રક્ષણ.
 पु. શ્વાસ; દારૂ ગાળનાર.
पानीय, न. પાણી; પાણીનો ગોટ.
पांथ, पु. મુસાફર; સૂર્ય.
पाप,-क, वि. પાપી; નીચ. न. પાપ,
 અપરાધ. पु. પાપી માણસ.
पापघ्न, वि. પાપનાશક. पु. તિલનો
पापार्द्धि, स्त्री. મૃગયા, શિકાર. [રિપો.
पापल, वि. પાપી. न. એક માપ.
पापात्मन्, पु. પાપી.
पामघ्न, पु. ગંધક.
पामन्, पु. ખુજલી.
पामन, वि. ખુજલીવાળુ.
पामर, वि. નીચ, હલકું; મૂર્ખ; આ-
 પડું. पु. મૂર્ખ માણસ; પાપીમાણસ.
पामा, स्त्री. ખુજલી.
पामारि, पु. ગંધક.
पाय, न. પાણી. [તે; રક્ષણ.
पाय्य, वि. નીચ. न. પાણી; પીવું
पायस, वि. પાણી અથવા દૂધનું.
 उ. ખીર. न. દૂધ; અમૃત.
पायिक, पु. પાયદળ સિપાઈ.
पायु, पु. ગુદદ્વાર, ગાંડ.
पार, उ. સામેનો કિનારો. पु. પારો.
पारज, पु. સોનું.
पारजायिक, पु. વ્યભિચારી.
पारटीट, पु. પથ્થર; ખડક.
पारण, पु. મેઘ, વાદળ; સંતોષ.
पारणा, स्त्री. વ્રત પછી બીજે દિને
पारत, पु. પારો. [ જમવું તે.
पारतंत्र्य, न. પરાધીનતા.
पारत्रिक, वि. પરલોકસંબંધી.
पारद, पु. પારો.
पारदारिक, पु. વ્યભિચારી.
पारमिक, वि. શ્રેષ્ઠ.
पारवत, पु. કબૂતર.
पारशव, पु. લોઢું; શૂદ્રાણીને બ્રા-
 હ્મણના પેટથી ઉત્પન્ન થયેલો પુત્ર.
पारसी, स्त्री. ફારસી ભાષા.
पारसीक, पु. ઈરાન; ઈરાની ઘોડો.
पारा, स्त्री. એક નદી.
पारापत, पु. કબૂતર.
पारावत, पु. કબૂતર; પર્વત; વાંદર.
पारावार, पु. સમુદ્ર.
पाराशर, } पु. વેદવ્યાસ.
पाराशर्य, }
पाराहक, पु. પથ્થર; ખડક.
पारिकुट, पु. ચાકર.
पारिजात, पु. સ્વર્ગનું એક ઝાડ.
पारिणाय्य, न. દાહેજો.
पारिंद्र, पु. સિંહ.
पारिपंथिक, पु. ચોર.
पारिपाद्य, न. રીતભાત.
पारिपार्श्विक, पु. સૂત્રધાર; નટ.
पारिप्लव, वि. ચચલ; ગાભરૂં. पु. મ-
 છવો. [રનું ઝાડ; લીંમડાનું ઝાડ.
पारिभद्र, पु. પરવાલાનું ઝાડ; દેવદા-
पारिभाषिक, वि. સંકેતિક. न. સં-
 કેતનો શબ્દ.

**पारिमांडल्य**, न. અણુ, રજકણ.
**पारियानिक**, પુ. મુસાફરીની ગાડી.
**पारिरक**, पु. સન્યાસી.
**पारिशील**, पु. પુરી, અપૂપ.
**पारिषद**, } वि. સભાનું. पु. સભાસદ; રાજાનો મંત્રી.
**पारिषद्य**, }
**पारिहार्य**, पु. પોંહોંચી.
**पारींद्र**, पु. સિંહ; અજગર.
**पारीरण**, पु. કાચબો; લાકડી.
**पारु**, पु. અગ્નિ; સૂર્ય.
**पारुष्य**, न. પારકાની નિંદા; સખતાઈ; ક્રૂરતા. पु. બૃહસ્પતિ.
**पारेरक**, पु. તરવાર.
**पारोक्ष्य**, न. રહસ્ય.
**पार्घट**, न. ધૂળ.
**पार्थ**, पु. અર્જુન; રાજા.
**पार्थक्य**, न. ભિન્નતા, જુદાઈ.
**पार्थव**, न. સ્થૂલતા, મોટાઈ.
**पार्थिव**, वि. રાજસી; પૃથ્વી સબંધી. पु. રાજા; માટીનું વાસણ, શરીર.
**पार्थिवी**, स्त्री. સીતા.
**पार्पर**, पु. યમરાજ; રાખ; ક્ષયરોગ.
**पार्यंतिक**, वि. અંતનું.
**पार्वत**, वि. પર્વતનું. [ગોવાળણી.
**पार्वती**, स्त्री. પાર્વતી, દુર્ગા; દ્રૌપદી,
**पार्वती** „ पु. ગણપતિ; કાર્તિકસ્વામિ.
...સુ, स्त्री. પાસળી.
**पार्श्व**, वि. પાસે, નજીક ઇ. વાંકી છરી; બગલની નીચેનો ભાગ.
**पार्श्वक**, पु. ચોર, ઠગારો.
**पार्श्वर**, पु. પરસુ ધારી યોદ્ધો.
**पार्षत**, पु. દ્રુપદ રાજા.
**पार्षती**, स्त्री. દ્રૌપદી.
**पार्षद**,-द्य, पु. સભાસદ.
**पार्ष्णि**, पु. સૈન્યનો પાછલો ભાગ; વાસો, પીઠ; એડી; લાત; તપાસ. स्त्री. કુંતી; ઉન્મત્ત સ્ત્રી.
**पार्ष्णित्र**, न. પાછલથી રક્ષણ કરનાર સૈન્ય.
**पाल**, पु. રક્ષક; રાજા, ગોવાળ.
**पालक**, पु. પાળનાર, રક્ષક; રાજા; ઘોડો; ઘોડાવાળો.
**पालंक**, पु. બાજપક્ષી.
**पालाश**, वि. લીલું. पु. લીલો રંગ.
**पालि**,-ली, स्त्री. કાનની બુટી, કિનારો; હાર, લીટી; હદ, ચિહ્ન; પાજ, પૂલ, સ્તુતિ; દાઢીવાળી સ્ત્રી.
**पावक**, पु. અગ્નિ, વરૂણ; સદાચાર.
**पावकि**, पु. કાર્તિકસ્વામિ
**पावन**, वि. પવિત્ર. पु. અગ્નિ; વેદવ્યાસ, વિષ્ણુ; સિદ્ધ. न. પાવન; પાણી; ધૂપ (લોબાન વગેરે).
**पावनध्वनि**, पु. શંખ.
**पावनी**, स्त्री. તુલસી; ગાય; ગંગા.
**पाश**, पु. દોરડું; ફાંસો, ફંદો; પાશા.
**पाशक**, पु. પાસા; ફાંસો. [દેવતા.
**पाशपाणि**, पु. વરૂણ; પાણીનો
**पाशव**, न. ટોળું.
**पाशुपत**, पु. શિવનો ભક્ત.
**पाश्चबंधक**, पु. યજ્ઞ [પાછલનું.
**पाश्चात्य**, वि. પશ્ચિમતરફનું; મોડું,
**पाश्या**, स्त्री. જાળ; પાશોનો સમુદાય. [માણસ.
**पाषंड**, वि. નાસ્તિક. पु. નાસ્તિક
**पाषंडिन्**, पु. પાખંડી, નાસ્તિક
**पाषाण**, पु. પથ્થર. [માણસ.

पाषाणदारक, पु. પથ્થરા ભાંગવાની છીણી.
पाषाणहृदय, वि. ક્રૂર, ઘાતકી.
पाषाणी, स्त्री. વજન કરવાની નાની પથ્થરી.
पि, ग. ६. જવું.
पिक, पु. કોયલ.
पिक्क, पु. હાથીનું બચ્ચું.
पिंग, वि. પિંગટ, કપિલું. पु. પિંગટ રંગ; ભેંસ; ઉંદર.
पिंगल, पु. પિંગટ રંગ; અગ્નિ; વાંદર; નોળીઓ; એક મુનિ, કવિતા શાસ્ત્ર કર્ત્તા; કવિતા શાસ્ત્ર. न. પીતલ; હરતાળ.
पिंगसार, पु. હરતાળ.
पिचंड, पु. પેટ.
पिचव्य, पु. રૂનું ઝાડ.
पिचु, पु. रू, કપાસ; કોઢોડ.
पिचट, न. સીસું. पु. આંખ બળવી તે.
पिच्छ, न. પીછું, મોરની પુછડી; પાંખ. पु. પુછડી.
पिच्छा, स्त्री. મ્યાન; હાર, લીટી; ઢગલો; ઢેળ; બખતર; સર્પની ઝેરી લાર; ચોલી.
पिंज, वि. વ્યાકુલ, ગાભરૂં. पु. ચટ; કપૂર; વધ, કતલ; ઢગલો. न. શક્તિ, જોર. स्त्री. ( जा ) હિંસા; રૂ; હળદ; ઈજા.
पिंजट, पु. આંખનો મેલ, ચીપડાં.
पिंजन, न. રૂ પીંજવાની પિંજણી.
पिंजर, वि. કપિલું. पु. કપિલો રંગ. न. સોનું; હરતાળ; હાડપિંજર; પાંજરૂં. હરતાળ.
पिंजल, वि. વ્યાકુલ. न. કુશ, દર્ભ;
पिंजाल, न. સોનું.
पिंजूष, पु. કાનનો મેલ.
पिट्, ग. १. એકઠું કરવું.
पिट, पु. પેટી. न. ઘર; છાપરૂં.
पिटक, उ. પેટી; અનાજની વખાર.
पिठ्, ग. १. ઈજા દેવી; દુઃખ ખમવું.
पिठ, पु. દુઃખ, પીડા.
पिठर, उ. પેણી.
पिंड, वि. નક્કર. उ. દડો; ઢેકું; કોળીઓ, ગ્રાસ, ખોરાક; માંસ; શરીર; ઢગલો; સરવાળો. न. શક્તિ; લોઢું; તાજું માખણ; સૈન્ય.
पिंडल, पु. પૂલ, પાજ.
पिंडस, पु. ભીખારી.
पिंडार, पु. ક્ષપણક; ગોવાલ.
पिंडि,-डी, स्त्री. દડો; ઘર; બેઠક; મૂર્તિનું સિંહાસન. ભળેલું.
पिंडित, वि. જાડું; ગણેલું; ગુણેલું;
पिण्याक, उ. ખોલ, તેલના છોતરાં; કંકુ; કેશર.
पितरौ, पु. માબાપ.
पितामह, पु. દાદો; બ્રહ્મા.
पितृ, पु. બાપ, પિતા.
पितृक, वि. વંશનું, બાપદાદાનું.
पितृकर्मन्, न. શ્રાદ્ધાદિ ક્રિયા.
पितृकानन, न. શ્મશાન.
पितृगणा, स्त्री. દુર્ગા, પાર્વતી.
पितृतिथि, स्त्री. અમાવાસ્યા.
पितृपक्ष, पु. ભાદરવા વદ.
पितृप्रसू, स्त्री. દાદી; સંધ્યા.
पितृराज, पु. યમરાજ.
पितृवन, न. શ્મશાન.
पितृव्य, पु. કાકો.
पितृष्वसृ, स्त्री. ફોઇ, બાપની બેન.

पितृष्वस्रीय, पु. ફોઈનો પુત્ર.
पितृहू, पु. જમણો કાન.
पित्त, न. પિત્ત.
पित्तल, वि. પિત્તવાળુ न. પીતલ.
पित्र्य, पु. મોટો ભાઈ; માઘ માસ.
पित्सल, पु. રસ્તો.
पिनाक, उ. શિવજીનું ધનુષ્ય; લાકડી, ધનુષ્ય; ધૂળનો વરસાદ.
पिनाकिन्, पु. શિવ.
पिनाकी, स्त्री. વીણા.
पिन्दन, न. ગ્રહણ, પકડવું તે.
पिन्धन, न. પહેરવું તે.
'पिन्यास, न. હિંગ.
पिपासा, स्त्री. તરસ.
पिपील, पु. કીડી.
पिपीलक, पु. મોટી કાળી કીડી.
पिपीलिका, स्त्री. માદાકીડી.
पिप्पल, पु. પિપ્પલાનું ઝાડ. न. રાગ, મૈથુન, પાણી, પિપ્પળાનાં ફળ.
पिप्पलि,-ली, स्त्री. પિપર.
पिप्पलिमूल, पु. પિપ્પરનાં મૂળ.
पिप्पिका, स्त्री. દાંતની છારી.
पिप्लु, पु. ચિહ્ન.
पियाल, पु. એક જાતનું ઝાડ.
पिल्ल, वि. પાણી ગળતી આંખવાળું. पु. પાણી ગળતી આખ.
पिल्लका, स्त्री. હાથણી.
पिशंग, वि. કપિલું. पु. કપિલો રગ.
पिशंगिला, स्त्री. કાસુ, ઘટની ધાતુ.
पिशाच, पु. પિશાચ, ભૂત.
पिशित, न. માંસ.
पिशिता, स्त्री. વન० જટામાંસી.
पिशुन, वि. ક્રૂર, ઘાતકી; મૂર્ખ; નીચ. पु. નિંદાખોર; ચાડીઓ; નારદ; કાગડો; રૂ, કપાસ. न. કેશર.
पिष्, ग. ७. દળવું; ઈજા કરવી.
पिष्ट, वि. દળેલું. न. આટો, લોટ; સીસુ.
पिष्टक, उ. પુરી, રોટલી.
पिष्टप, उ. જગત્‌ના વિભાગ.
पिष्टिक, न. ચોખાનો રોટલો.
पिस्, ग. १. જવુ.
पिहित, वि. બંધ કરેલું, ઢાંકેલું.
पी, ग. ४. પીવું.
पीच, न. હડપચી.
पीठ, न. ચોકી, બેઠક, આસન; મૂર્તિનુ સિંહાસન.
पीठकेलि, पु. ખુશામતીઓ.
पीठग, वि. લગડો.
पीठचक्र, न. ગાડી.
पीठमर्द, पु. સોબતી, સાથી.
पीठसर्प, वि. લગડો.
पीड्, ग. १०. દુ:ખ દેવું.
पीडक, पु. જુલમ કરનાર.
पीडा, स्त्री. દુ:ખ, પીડા, નુકશાન; બલાત્કાર, દયા.
पीडित, वि. દુઃખી; દુઃખ દીધેલું; તોડેલું; જુલમ કરેલુ.
पीत, वि. પીધેલુ; છાટેલુ. पु. પીળો રગ; ગોરોચન. न. સોનુ. હરતાળ.
पीतक, वि. પીળુ. पु. અશોકનું ઝાડ. न. હરતાળ; પીતળ; કેશર.
पीतन, न. કેશર; હરતાળ.
पीतपुष्प, पु. પીળા ફૂલનુ ઝાડ
पीतमणि, पु. પોખરાજમણિ.
पीतराग, पु. મીણ, પીળો રગ.

पीतल, वि. पीळु. पु. पीळो रंग. न. पीतळ. [ दनुं झाड. न. हरिचंदन.
पीतसार, पु. गोमेद मणि; सुख-
पीतसारि, न. अंजन, सुरमो.
पीताब्धि, पु. अगस्त्यमुनि.
पीति, पु. घोडो. स्त्री. पीवुं ते, पान; पीठुं, दारूनी दुकान.
पीतिका, स्त्री. पीळी चमेली; हळद;
पीतिन्, पु. घोडो. [ केशर.
पीतु, पु. सूर्य; अग्नि; सरदारहाथी.
पीथ, न. धी; पाणी. पु. सूर्य, अग्नि; वखत; रक्षण; पीवुं ते.
पीथि, पु. घोडो.
पीन, वि. स्थूल, मोटुं.
पीनस, वि. खांसी. [ अग्नि,सूर्य.
पीयु, पु. कागडो; वखत;सोनुं;घुवड;
पीयूष, न. अमृत; दूध. उ. व्यायली गायनुं सात दिवस सुधीनुं दूध.
पील्, ग. १. अटकाववुं, रोकवुं.
पीलक, पु. मकोडो, मोटी कीडी.
पीलु, पु. बाण; परमाणु, अणु; हाथी; कीडो; हाडकानो ढगलो;
पीलुक, पु. कीडी. [फूल; एक झाड.
पीव, पीवर, वि. स्थूल, मोटुं.
पीवन्, वि. स्थूल,मोटुं. न. पवन.
पीवा, स्त्री. पाणी.
पुंश्चली, स्त्री. छिनाल स्त्री, कुलटा.
पुंस्, पु. पुरुष; माणस; मनुष्यजात; चाकर, नरजाति.
पुंसवन, न. गर्भसंस्कार; दूध.
पंकश,-स, वि. हलकुं, नीच.
पुंख, पु. बाणनो पीछावाळो भाग;
पुग, उ. ढगलो. [बाज, शकरो.
पुंगव, पु. बळद; श्रेष्ठ.
पुच्छ, उ. पूछडी; मोरनी पुछडी.
पुच्छिन, वि. पुछडावाळुं. पु. कुकडो.
पुंज, पु. ढगलो.
पुट्, ग. ६. आलिंगन करवुं.
पुट, उ. खाली जगा; दडीओ. पु. करंडीओ; डाबलो. न. जायफळ.
पुटक, न. गुफा, खाली जगा; जायफळ; दडीओ. [गर, शेहेर; कमल.
पुटभेद, पु. पाणीनो वंटोलीओ; न-
पुटभेदन, न. नगर, शेहेर.
पुटिका, स्त्री. एलची.
पुटित, वि. सीवेलुं; पीसेलुं. न. हाथनो खोबो.
पुटी, स्त्री. कोपीन, लगोटी.
पुड्, ग. ६. तजी देवुं; काढी मूकवुं; मोकलवुं.
पुंट्, ग. १०. बोलवुं; प्रकाशवुं.
पुंड्, ग. १. दळवुं.
पुंड, पु. तिलक, निशानी.
पुंडरीक, न. सफेद कमल; दवा. पु. सफेद रंग; अग्निकोणनो हाथी; वाघ; सर्प; कोहळुं; हाथीनो ताव; कुंभो; आंबानुं झाड; अग्नि; क-
पुंडरीकाक्ष, पु. विष्णु. [ मंडलु.
पुंड्र, न. राती शेरडी; कमल; तिलक; कीडो.
पुण्य, वि. पवित्र; भलुं; सुगंधी. न. सद्गुण, धर्म; पवित्रता.
पुण्यक्षेत्र, न. तिर्थनी जगा.
पुण्यगंध, पु. चंपानुं झाड. [यक्ष.
पुण्यजन, पु. सद्गुणी माणस,राक्षस;
पुण्यजनेश्वर, पु. कुबेर.

पुण्यदर्शन, वि સુંદર पु નિલકંઠ પક્ષી [યાવર્ત્ત ભરતખંડ
पुण्यभूमि, स्त्री પવિત્ર જમીન,આ
पुण्यलोक, पु સ્વર્ગ [રાજા, જનાર્દન
पुण्यश्लोक, पु યુધિષ્ઠિર રાજા નળ
पुण्यश्लोका, स्त्री સીતા દ્રૌપદી
पुण्या, स्त्री તુલસી
पुत्तल, पु પુતળુ
पुत्तिका, स्त्री સફેદ કીડી
पुत्र, पु છોકરો, દીકરો
पुत्रक, पु છોકરો પુતળુ, લુચ્ચો
पुत्रिका, पुत्री, स्त्री છોકરી [વારસ
पुथ्, ग ४ ઈજા કરવી
पुद्गल, वि સુંદર पु પરમાણુ, શરીર આત્મા
पुनर्, अ પાછુ, ફરીથી
पुनर्नव, पु નખ
पुनर्भव, वि ફરીથી જન્મેલું पु નખ બીજો જન્મ
पुनर्भू, स्त्री ફરી પરણેલી વિધવા
पुनर्विवाह, पु વિધવા વિવાહ
पुनश्च, अ પુનરપિ ફરીથી
पुन्नाग, पु જાયફળ, વાવડીંગનુ ઝાડ
पुमस्, पु પુરુષ, મનુષ્ય [ શરીર
पुर् स्त्री શેહેર, નગર ગઢ, કિલ્લો
पुर, वि ભરેલુ न શેહેર કિલ્લો, ઘર શરીર અંત પુર નાગરમોથ,
पुरंजन, पु જીવ [પટણ શેહેર
पुरंजनी, स्त्री મતિ અક્કલ [ રાજા
पुरंजय, वि વિજયી पु સૂર્યવંશી
पुरंजर, पु બગલ, કુખ
पुरंदर, पु અગ્નિ ઈંદ્ર, વિષ્ણુ જ્યેષ્ઠા
पुरंदरा, स्त्री ગંગા [નક્ષત્ર, ચોર
पुरट, न સોનુ
पुरण, पु સમુદ્ર
पुरतस्, अ આગળથી [ ગામડુ
पुरतटी, स्त्री નાનકડી દુકાન, નાનુ
पुरद्विष्, पु શિવ
पुरन्ध्रि,-ध्री, स्त्री ગૃહસ્થ સ્ત્રી
पुरला, स्त्री દુર્ગા
पुरस्, अ પહેલા
पुरश्चरण, न અનુષ્ઠાન
पुरस्कार, पु ઈનામ, શત્રુને પકડવુ પૂજન સ્વીકાર [નિકટદર્શક
पुरा अ પ્રથમ, પુરાણ ભાવી
पुरा स्त्री ગંગા પૂર્વદિશા, ગઢ
पुराण, वि જીનુ, પુરાણુ न ભૂત કાળનો ઈતિહાસ લખ્યો હોય એવુ પુસ્તક
पुरापुरुष, पु વિષ્ણુ વૃદ્ધ પુરુષ
पुरातन, वि જીનુ
पुरि, स्त्री શેહેર નગર, નદી
पुरी, स्त्री શેહેર, કિલ્લો શરીર
पुरीष, न વિષ્ઠા, નરક કાદવ
पुरु, वि બહુ વધારે पु સ્વર્ગ ફૂલનો મેંદો પરાગ એક દૈત્ય
पुरुष न સોનુ [ચંદ્રવંશી રાજા
पुरुष, पु માણસ પુરુષ મરદ મનુષ્યજાત, અમલદાર, પરમાત્મા ઈશ્વર એક માણસ પૂર न મેરુ પર્વત स्त्री (षी) સ્ત્રી
पुरुषकार, पु માણસાઈ
पुरुषनाथ, पु રાજા, સરદાર
पुरुषोत्तम, पु વિષ્ણુ ઉત્તમ પુરુષ
पुरूरवस्, पु બુધ અને ઈલાનો પુત્ર, ચંદ્રવંશી રાજા

पुरोहित, पु. કુલગુરૂ.
पूर्व्, ग. १. વસવું; બોલાવવું.
पुल, वि. મોટું. पु. પર્વતની માટી.
पुलक, पु. રોમાંચ; અંગુઠો; કીડો; હરતાળ; દારૂનો પ્યાલો; રાઈ.
पुलकिन्, वि. રોમાંચીન. पु. કેલિ કદમનું ઝાડ.
पुलस्ति (स्त्य), पु. એક મુનિ.
पुलह, पु. બ્રહ્માની નાભિની ઉત્પન્ન થયલા એક મુનિ.
पुलाक, उ. સડેલું-પોકળ અનાજ; [સંક્ષેપ.
पुलाकिन्, पु. ઝાડ.
पुलायित, न. ઘોડાની ચાલ.
पुलिन, न. તટ, કિનારો; રેતીનો કિ- [નારો.
पुलिंद, पु. એક જંગલી જાત.
पुलिरिक, पु. સર્પ.
पुलोमजा, स्त्री. ઇંદ્રાણી. [સસરો.
पुलोमन्, पु. એક રાક્ષસ, ઇંદ્રનો
पुलोमा, स्त्री. ભ્રગુઋષિની પત્ની.
पुष्, ग. ४, ९. પોષણ કરવું, ટેકો [આપવો, વધારવું.
पुष्क, न. પોષણ.
पुष्ट, वि. પોષણ કરેલું, મજબૂત, શ્રીમતી, સંપૂર્ણ. पु. વિષ્ણુ. न. પોષણ.
पुष्टि, स्त्री. રક્ષણ; પોષણ; જોર, શક્તિ; ચઢતી; પૈસો.
पुष्कर, न. હાથીની શુંઢનો આગલો ભાગ; કમલ; ઢોલનું ચામડું. તરવારનું પાનું; તરવારની મ્યાન; બાણ, આકાશ; લડાઈ, પાણી; નાચ, પુષ્કર તિર્થ; ભાગ, મોઢું. पु. તળાવ; સર્પની એક જાત; લડાઈનું નગારૂં; કૃષ્ણ; શિવ; સૂર્ય; સારસ પક્ષી.



पुष्करप्रिय, पु. મીણ.
पुष्करस्रज, स्त्री. કમલનો હાર.
पुष्करिणी, स्त्री. હાથણી, તળાવ; કમલની વેલ; સૂરજમુખી ફૂલ.
पुष्करिन्, पु. હાથી.
पुष्कळ, वि. ઘણું, વધારે; શ્રેષ્ઠ; શ્રીમતી; પાસેનું; મોટેથી. पु. શિવ; [મેરૂપર્વત.
पुष्टि, स्त्री. પોષણ; વૃદ્ધિ.
पुष्टिका, स्त्री. કાળુ માછલી.
पुष्प्, ग. ४. ઉઘડવું, ખીલવું.
पुष्प, न. ફૂલ, કુસુમ; સ્ત્રીરજ; પોખરાજ; કુબેરનું વિમાન; આંખનું ફુલું. [લોઢાનો વાટકો; માલા, હાર.
पुष्पक, न. ફૂલ; પુષ્પક વિમાન,
पुष्पकेतन, पु. કામદેવ.
पुष्पघातक, पु. વાંસ, બાંબુ.
पुष्पद, पु. ઝાડ.
पुष्पदंत, पु. શિવનો એક ગણ; એક વિદ્યાધર; વાવ્યકોણનો હાથી.
पुष्पपुर, न. પટણા શેહેર.
पुष्पराग, पु. પોખરાજ મણિ.
पुष्प(रो)लोचन, पु. નાગકેશર.
पुष्पलाव, पु. ફૂલ વીણનાર.
पुष्पलावी, स्त्री. ફૂલ વીણનાર સ્ત્રી.
पुष्पलिक्ष,-लिह्, पु. ભમરો.
पुष्पशर, पु. કામદેવ.
पुष्पसमय, पु. વસંતઋતુ.
पुष्पसार, पु. ફૂલનો મધ.
पुष्पसारा, स्त्री. તુલસી.
पुष्पहास, पु. વિષ્ણુ.
पुष्पहासा, स्त्री. રજસ્વલા સ્ત્રી.

पुष्पा, स्त्री. એક શેહેર, હાલનું ભાગલપુર.
पुष्पित, वि. ફૂલવાળું.
पुष्पिताग्रा, स्त्री. એક છંદ.
पुष्य, पु. કલિયુગ; પૌષમાસ; પુષ્યનક્ષત્ર. न. મોહોર, કળી.
पुष्या, स्त्री. પુષ્યનક્ષત્ર.
पुस्, ग. १०. ઘસવું; ઓછું કરવું.
पुस्त्, ग. १०. બાંધવું; ધિક્કારવું.
पुस्तक, न. ચોપડી.
पूग, पु. સોપારીનું ઝાડ; સમુદાય; સ્વભાવ; જોડાણ. न. સોપારી.
पूज्, ग. १०. પૂજવું, ભજવું.
पूजक, वि. પૂજારી, પૂજા કરનાર.
पूजन, न. પૂજા, ભક્તિ.
पूजनी, स्त्री. ચકલી.
पूजनीय, वि. પૂજ્ય, પૂજવાલાયક.
पूजयितृ, पु. પૂજક, પૂજારી.
पूजा, स्त्री. પૂજન, ભક્તિ.
पूजित, वि. પૂજેલું; આરાધેલું.
पूजिल, वि. પૂજ્ય., पु. દેવ.
पूज्य, वि. પૂજવાલાયક. पु. સસરો.
पूत, वि. પવિત્ર. न. સત્ય. पु. શંખ;
पूतक्रतायी, स्त्री. ઇંદ્રાણી.
पूतक्रतु, पु. ઇંદ્ર.
पूतधान्य, न. તિલ; જવ.
पूतन, पु. મસાણમાંનુ મુરદુ.
पूतना, स्त्री. બકાસુરની બેહેન, એક રાક્ષસી.
पूता, स्त्री. દુર્વા, દર્ભ.
पूतात्मन, वि. નિષ્પાપ. पु. મુનિ.
पूति, वि. દુર્ગંધી. स्त्री. પવિત્રતા; દુર્ગંધ. न. પરૂ, રસી.
पूतिक, न. વિષ્ટા, નરક.
पूतिका, स्त्री. બિલાડી.
पूतिगंध, वि. ગંધાતું, વાસ મારતું. पु. દુર્ગંધ; ગંધક.
पूतितैला, स्त्री. જ્યોતિષ્મતી વેલ.
पूत, वि. નાશ પામેલું.
पूप, पु. પુરી; વડાં.
पूय, पूयन, न. પરૂ, રસી.
पूयारि, पु. લીંબડાનું ઝાડ.
पूर, पु. ભરવું તે; સંતોષ પમાડવું તે; ઝરો, નાળું; તળાવ; પૂરી; લીંબુનું ઝાડ.
पूरक, पु. ગુણક, ગુણવાની રકમ; નારંગીનું ઝાડ; પ્રાણાયામમાં શ્વાસ લેવો તે. ( જુઓ પ્રાણાયામ. )
पूरद्ध, वि. પૂર્ણ; સમૂહ.
पूरण, वि. પૂર્ણ; બાકી. पु. પૂલ. પાજ; ,સમુદ્ર; વિષ્ણુતેલ. न, ભરવું તે; સુઝવું તે; અંતકાળનો લાડુ, પૂરી; ગુણ્ય, મૂળ રકમ; સણગારવું તે.
पूरिका, स्त्री. પૂરી; કચોરી.
पूरुष, पु. પુરુષ, માણસ.
पूर्ण, वि. પુરૂં, બધું; સંતોષી; મજબૂત.न.પાણી.
पूर्णपात्र, न. ભરેલું વાસણ; કીમતી ચીજોનું વાસણ.
पूर्णमास्, पु. સૂર્ય, ચંદ્ર. स्त्री. પૂનમ.
पूर्णमास, पु. ચંદ્ર.
पूर्णमासी, स्त्री. પૂનમ.
पूर्णा, स्त्री. ચદ્રની પદરમી કળા; પાચમ, દશમ, પૂનમ એ તિથિઓ.
पूर्णांक, पु. પૂર્ણાંક, પૂર્ણ સંખ્યા.
पूर्णानक, न. ઢોલ; ઢોલનો અવાજ; ચંદ્રનું કિરણ.
पूर्णानंद, पु. પરમાત્મા.

**पूर्णिमा,** } स्त्री. પૂનમ.
**पूर्णिमासी,** }
**पूर्त,** वि. આખું; સંતાડેલું; પોષિત. न. પોષણ; બદલો.
**पूर्ति,** स्त्री. ભરણપોષણ; સંતોષ.
**पूर्व,** वि. પહેલું; અસલી, જુનું; પૂર્વતરફનું पु. પૂર્વજ, વડવો. न. આગલો ભાગ. स्त्री. (र्वा) પૂર્વદિશા. [વડવો, પૂર્વજ.
**पूर्वक,** वि. પહેલું; અગાઉનું. पु.
**पूर्वकाष्ठा,** स्त्री. પૂર્વદિશા
**पूर्वगंगा,** स्त्री. નર્મદા નદી
**पूर्वज,** वि. પ્રથમ જન્મેલું; અસલી. पु. મોટો ભાઈ; વડવો.
**पूर्वजा,** स्त्री. મોટી બહેન.
**पूर्वदेव,** पु. અસુર; પિતૃ.
**पूर्वपक्ष,** पु. આગલો ભાગ; શુક્લ-પક્ષ; સિદ્ધાંત.
**पूर्वपद,** न. પહેલું પદ (વાક્યમાં)
**पूर्वपालिन्,** पु. ઇંદ્ર.
**पूर्वपुरुष,** पु. બ્રહ્મા.
**पूर्वफ(फा)ल्गुनी,** स्त्री. પૂર્વાફાલ્ગુની નક્ષત્ર. [ભાદ્રપદ નક્ષત્ર.
**पूर्वभ(भा)द्रपदा,** स्त्री. પૂર્વા-
**पूर्ववयस्,** वि. જુવાન. न. જુવાની.
**पूर्वापर,** वि. આગલું પાછલું.
**पूर्वाषाढा,** स्त्री. પૂર્વાષાઢા નક્ષત્ર.
**पूर्वाह्न,** पु. બપોરની પહેલાંનો વખત. [પૂર્વતરફનું; ઉત્તમ.
**पूर्व्य,** वि. પહેલું; અસલી, બીજું;
**पूल्,** ग. १, १०. ઢગલો કરવો.
**पूष्,** ग. १. પોષણ કરવું.
**पूष, पूषक,** पु. શેહેતુરનું ઝાડ.
**पूषन्,** पु. સૂર્ય. [દોલત.
**पृक्त,** वि. મેળવેલું; જોડેલું. न. ધન,
**पृक्थ,** न. ધન, દોલત.
**पृक्षस्,** पु. અન્ન, ખોરાક.
**पृच्,** ग. २. સબંધમાં આવવું.
**पृच्छक,** पु. શોધક, જીજ્ઞાસુ.
**पृच्छा,** स्त्री. શોધ; તપાસ; જીજ્ઞાસા.
**पृत्,** स्त्री. સેના. [ભાગ; લડાઈ.
**पृतना,** स्त्री. સેના; સેનાનો એક
**पृतनासाह,** पु. ઇંદ્ર. [નાખવું.
**पृथ्,** ग. १०. મોકલવું; લબાવવું,
**पृथ,** पु. હથેલી. [શિવાયનું.
**पृथक्,** अ. ભિન્ન, જુદું; એકલું,
**पृथत्त्व,** न. જુદાઈ.
**पृथग्विध,** वि. જુદી જુદી રીતે.
**पृथा,** स्त्री. કુંતી, પાંડવોની મા.
**पृथाज,** पु. પાંડવો, અર્જુન.
**पृथि(थ)वी,** स्त्री. પૃથ્વી, ધરા,
**पृथिवीपति,** पु. રાજા, નૃપ. [જમીન.
**पृथिवीरुह,** पु. ઝાડ.
**पृथु,** वि. વિસાળ; મોટું, અગણિત; અતિશય. पु. અગ્નિ, વિષ્ણુ; પૃથુ-
**पृथु,** स्त्री. અફીણ. [રાજા.
**पृथुक,** उ. પહુવા. पु. બાલક.
**पृथुका,** स्त्री. છોકરી, બાલકી.
**पृथुल,** वि. વિસાળ, મોટું.
**पृथुशेखर,** पु. પર્વત.
**पृथूदक,** न. એકતિર્થ. [મેદો.
**पृथूदर,** वि. મોટા પેટવાળુ. पु.
**पृथ्वी,** स्त्री. પૃથ્વી, ભૂમિ; મોટી એલચી; પૃથ્વીછંદ. [એલચી.
**पृथ्वीका,** स्त्री. મોટી એલચી; નાની
**पृदाकु,** पु. સાપ; વીંછી; વાઘ; ચીત્તો વાઘ.

पुष्पा, स्त्री. એક શેહેર, હાલનું ભાગલપુર.
पुष्पित, वि. ફૂલવાળું.
पुष्पिताग्रा, स्त्री. એક છંદ.
पुष्य, पु. કલિયુગ; પોષમાસ; પુષ્યનક્ષત્ર. न. શોહોર, કળી.
पुष्या, स्त्री. પુષ્યનક્ષત્ર.
पुस, ग. १०. ઘસવું; ઓછું કરવું.
पुस्त्, ग. १०. બાંધવું; ધિક્કારવું.
पुस्तक, न. ચોપડી.
पूग, पु. સોપારીનું ઝાડ; સમુદાય; સ્વભાવ; જોડાણ. न. સોપારી.
पूज्, ग. १०. પૂજવું, ભજવું.
पूजक, वि. પૂજારી, પૂજા કરનાર.
पूजन, न. પૂજા, ભક્તિ.
पूजनी, स्त्री. ચકલી.
पूजनीय, वि. પૂજ્ય, પૂજવાલાયક.
पूजयितृ, पु. પૂજક, પૂજારી.
पूजा, स्त्री. પૂજન, ભક્તિ.
पूजित, वि. પૂજેલું; આરાધેલું.
पूजिल, वि. પૂજ્ય. पु. દેવ.
पूज्य, वि. પૂજવાલાયક. पु. સસરો.
पूत, वि. પવિત્ર. न. સત્ય. पु. શંખ;
पूतक्रतायी, स्त्री. ઇંદ્રાણી. [સફેદદર્ભ.
पूतक्रतु, पु. ઇંદ્ર.
पूतधान्य, न. તિલ; તલ.
पूतन, पु. સ્મશાનમાંનું મુરદું.
पूतना, स्त्री. બકાસુરની બેહેન, એક રાક્ષસની.
पूता, स्त्री. દુર્વા, દર્ભ.
पूतात्मन, वि. નિષ્પાપ. पु. મુનિ.
पूति, वि. દુર્ગંધી. स्त्री. પવિત્રતા; દુર્ગંધ. न. પરૂ, રસી.
पूतिक, न. વિષ્ઠા, નરક.
पूतिका, स्त्री. બિલાડી.
पूतिगंध, वि. ગંધાતું, વાસ મારતું. पु. દુર્ગંધ; ગંધક.
पूतितैला, स्त्री. જ્યોતિષ્મતી વેલ.
पूत, वि. નાશ પામેલું.
पूप, पु. પુરી; વડાં.
पूय, पूयन, न. પરૂ, રસી.
पूयारि, पु. લીંબડાનું ઝાડ.
पूर, पु. ભરવું તે; સંતોષ પમાડવું તે; ઝરો, નાળું; તળાવ; પૂરી; લીંબુનું ઝાડ.
पूरक, पु. ગુણક, ગુણવાની રકમ; નારંગીનું ઝાડ; પ્રાણાયામમાં શ્વાસ લેવો તે. ( જુઓ પ્રાણાયામ.)
पूरद, वि. પૂર્ણ; સમૂહ.
पूरण, वि. પૂર્ણ; બાકી. पु. પૂલ, પાજ; સમુદ્ર; વિષ્ણુતેલ. न. ભરવું તે; ગુણવું તે; અંતકાળનો લાડુ; પૂરી; ગુણક, મૂળ રકમ; સાધુમારવું તે.
पूरिका, स्त्री. પૂરી; કંસારી.
पूरुष, पु. પુરુષ, માણસ.
पूर्ण, वि. પુરું; બધું; સંતોષી; સમર્થ. न. પાણી. [ ભીલેનું વાસણ.
पूर्णपात्र, न. ભરેલું વાસણ; ભીનવી
पूर्णमास, पु. ચંદ્ર; સૂર્ય. स्त्री. પૂનમ.
पूर्णमास्, पु. ચંદ્ર.
पूर्णमासी, स्त्री. પૂનમ.
पूर्णा, स्त्री. ચંદ્રની પદરમી કળા; પાંચમ, દશમ, પૂનમ એ તિથિઓ.
पूर्णाक, पु. પૂર્ણાંક, પૂર્ણ સંખ્યા.
पूर्णानक, न. ઢોલ; ઢોલનો અવાજ; ચંદ્રનું કિરણ.
पूर्णानंद, पु. પરમાત્મા.

पूर्णिमा, } स्त्री. પૂનમ.
पूर्णिमासी, }
पूर्त, वि. આખું; સંતાડેલું; પોષિત. न. પોષણ; બદલો.
पूर्ति, स्त्री. ભરણપોષણ; સંતોષ.
पूर्व, वि. પહેલું; અસલી, જૂનું; પૂર્વેતરફનું. पु. પૂર્વજ, વડવો. न. આગલો ભાગ. स्त्री. (र्वा) પૂર્વદિશા. [વડવો, પૂર્વજ.
पूर्वक, वि. પહેલું; અગાઉનું. पु.
पूर्वकाष्ठा, स्त्री. પૂર્વદિશા.
पूर्वगंगा, स्त्री. નર્મદા નદી.

पूषन्, पु. સૂર્ય. [દોલત.
पृक्त, वि. મેળવેલું; જોડેલું. न. ધન,
पृक्थ, न. ધન, દોલત.
पृक्षस्, पु. અન્ન, ખોરાક.
पृच्, ग. २. સંબંધમાં આવવું.
पृच्छक, पु. શોધક; જીજ્ઞાસુ.
पृच्छा, स्त्री. શોધ; તપાસ; જીજ્ઞાસા.
पृत्, स्त्री. સેના. [ભાગ; લડાઈ.
पृतना, स्त्री. સેના; સેનાનો એક
पृतनासाह, पु. ઇંદ્ર. [નાખવું.
पृथ्, ग. १०. મોકલવું; લંબાવવું;
पृथ, पु. હથેલી. [શિવાયનું.
पृथक्, अ. ભિન્ન, જુદું; એકલું;

प्रकट, वि. ખુલ્લું, સ્પષ્ટ.
प्रकंप, पु. ધ્રુજવું તે.
प्रकंपन, पु. વાયુ, તોફાન; એક નરક. न. અતિશય ધ્રુજવું તે.
प्रकर, न. અગરનું લાકડું. पु. સમુદાય, ટોળું; સહાય, મદદ; ફૂલતોરો.
प्रकरण, न. પ્રસ્તાવના; અધ્યાય, ભાગ; સંબંધ; પ્રસંગ. [જમીન.
प्रकरी, स्त्री. નટનો પોશાક; ખુલી
प्रकर्ष, पु. ઉત્તમતા; શક્તિ.
प्रकलाविद्, वि. અજ્ઞાન. पु. વેપારી.
प्रकांड, उ. ઝાડનો થડથી તે ડાળીસૂધીનો ભાગ; ડાળી.
प्रकांडर, पु. ઝાડ. [ઇચ્છા, મરજી.
प्रकाम, वि. ગ્રીલંપટ, કામી. पु.
प्रकार, पु. રીત, ચાલચલણ; જાત; જુદાઈ; સમાનતા.
प्रकाश्, ग. १. ચળકવું; દેખાવું. [ખુલ્લું.
प्रकाश, वि. ચળકતું; સ્વચ્છ; ખ્યાત;
प्रकाशनारी, स्त्री. વેશ્યા. [શિવ; સૂર્ય.
प्रकाशात्मन्, वि. પ્રકાશતું. पु. વિષ્ણુ;
प्रकीर्ण, वि. વિખેરેલું; પાથરેલું; ગાભરૂં. न. અધ્યાય, પ્રકરણ; પખો.
प्रकीर्णकेशी, स्त्री. દુર્ગા.
प्रकुप्, ग. ४. ગુસ્સે થવું; વધવું.
प्रकुल, न. સુંદર દેહ.
प्रकूष्मांडी, स्त्री. દુર્ગા, પાર્વતી.
प्रकृ, ग. ८. કરવું, બજાવવું; અપમાન કરવું. [મૂલ. न. મૂલબાબત.
प्रकृत, वि. પૂર્ણ; શરૂ કરેલું; ઇચ્છિત;
प्रकृतार्थ, वि. ખરૂ, સાચું.
प्रकृति, स्त्री. સ્વભાવ; આકાર; મૂલ, પાયો; નમુનો; યોનિ; લિંગ; સ્ત્રી; પરમાત્મા; શક્તિ; પંચભૂત; ગુદા, ગાંડ; માલીક; પ્રધાન, મંત્રી; કારીગર; મા. [મજબૂત.
प्रकृष्ट, वि. પ્રધાન, મુખ્ય; લાંબું;
प्रकोप, पु. ગુસ્સો, ક્રોધ; હુમલો.
प्रकोष्ठ, पु. હાથના પોંચાની ઉપરનો ભાગ.
प्रक्खर, वि. તીક્ષ્ણ, पु. હાથી અથવા ઘોડાનું બખતર; કૂતરો; ખચ્ચર.
प्रक्रम्, ग, १. આગળવધવું; શરૂ કરવું.
प्रक्रम, पु. ક્રમ, અવસર; ઉપક્રમ, પગલું; અવકાસ.
प्रक्रीड, पु. ક્રીડા, રમત.
प्रक्लिन्न, वि. ભીનું; તૃપ્ત; દયાર્દ્ર.
प्रक्लेद, पु. ભીનાશ.
प्रक्व (का)ण, पु. વીણાનો શબ્દ.
प्रक्षर, પ્રક્ખર શબ્દ જુઓ.
प्रक्षालन, न. ધોવું તે; સાફ કરવું તે; ધોવાનું પાણી.
प्रक्षीवित, वि. પીધેલું.
प्रक्ष्वेडन, पु. લોઢાનું તીર; કલબલાટ.
प्रखर, वि. અતિશય ગરમ; તીખુ. पु. ઘોડાનો સાજ; કૂતરો; ખચ્ચર.
प्रख्यात, वि. પ્રખ્યાત, જાણીતું; સુખી.
प्रख्याति, स्त्री. કીર્તિ; સ્તુતિ.
प्रगंड, पु. કોણીથી ખભારૂધી હાથનો ભાગ.
प्रगंडी, स्त्री. કિલ્લાની ભીત.
प्रगर्जन, न. પોકારવું તે.
प्रगल्भ्, ग. १. મગરૂબ થવું.
प्रगल्भ, वि. બહાદુર; વિશ્વાસુ; શીઘ્ર; પુષ્ત, મગરૂબ; બેશરમ; દાંભિક.
प्रगल्भा, स्त्री. બહાદુર સ્ત્રી; કર્કશા.

प्रगातृ, पु. સરસ ગવૈયો.
प्रगुण, वि. પ્રમાણિક; ચતુર; લાયક. न. ઉત્તમ સ્વભાવ.
प्रगे, अ. પ્રભાતમાં.
प्रगोपन, न. રક્ષણ.
प्रग्रंथन, न. ગુંથવું તે.
प्रग्रह, पु. લગામ; દોરી; કેદી; પાલન; કિરણ; વિષ્ણુ; સરદાર; માયા, મહેરબાની; ભાટ.
प्रग्रीव, उ. ઝાડની ટોંચ; બારી; તબેલો; આનંદગૃહ.
प्रघट्ट, ग. १. શરૂ કરવું; રોકાઈ જવું.
प्रघट(ट्ट)क, पु. કાયદો, વિચાર.
प्रघण(न), पु. ઝરૂખો, અડાલી; લોઢાનો સળીઓ. [સુર; એદીપણું.
प्रघस, वि. એદી, ખાધરો. पु. અ·
प्रघात, पु. વધ; લડાઈ.
प्रघुण, पु. પરોણો. [તિથિ, પરોણો.
प्रघूर्ण, वि. ઘૂમનાર, ફરનાર. पु. અ·
प्रघोप, पु. અવાજ, ધ્વનિ.
प्रघोपक, पु. અવાજ કરનાર.
प्रचक्ष्, ग. २. બોલવું; વિચારવું;
प्रचक्षस्, पु. બૃહસ્પતિ. [બોલાવવું.
प्रचंड, वि. મજબૂત; ઉગ્ર, ગરમ; ક્રોધ; બહાદુર; ભયંકર. पु. સફેદ કણેરનું ઝાડ.
प्रचय, पु. સમુદાય; ઢગલો.
प्रचर, पु. રસ્તો; ગતિ.
प्रचल, वि. કંપિત.
प्रचार, पु. ચાલચલણ; રીતભાત; રે·
प्रचाल, पु. વીણાનો કંઠ.[લાવો, રસ્તો.
प्रचुर, वि. ઘણું, વધારે; મોટું.
प्रचेतस्, पु. પ્રચેતામુનિ; વરુણ.
प्रचेतृ, पु. સારથિ, ગાડીવાન.
प्रचेल, न. પીળું સુખડ.
प्रचेलक, पु. ઘોડો.
प्रचोद, पु. હાંકી જવું તે. [આજ્ઞા.
प्रचोदन, न. કથન; હાંકી જવું તે;
प्रचोदित, वि. પ્રેરિત; કથિત.
प्रच्छ्, ग. ६ પૂછવું, સવાલ કરવો; ખાત્રી કરવી; શોધવું.
प्रच्छद्, पु. ખોરાક; ઢાંકણ.
प्रच्छद, पु. ઢાંકણ; ચાદર.
प्रच्छन, न. } સવાલ; તપાસ.
प्रच्छना, स्त्री. }
प्रच्छन्न, वि. ઢાકેલું; ગુપ્ત; છુપાવેલું. न. ગુપ્ત દરવાજો.
प्रच्छर्दिका, स्त्री. વમન, ઉલટી.
प्रच्छाय, न. છાયાવાળી જગા.
प्रच्छिल, वि. સુકું.
प्रच्यव, पु. પડતી, નાશ.
प्रच्युत, वि. પતિત, પડેલું; ઉખડેલું.
प्रच्युति, स्त्री. પડતી.
प्रज, पु. પતિ, ધણી. [ઇંદ્રિય.
प्रजन, पु. જનન, ખાનદાન; ઉત્પત્તિ;
प्रजनन, न. ઇંદ્રિય; બાલક; પ્રજન.
प्रजनिका, स्त्री. માતા, મા.
प्रजनुक, पु. શરીર.
प्रजनू, स्त्री. યોનિ, સ્ત્રીની ઇંદ્રિય.
प्रजल्प, पु. ગપ, અફવા.
प्रजा, स्त्री. સંતાન; રૈયત; પ્રાણી.
प्रजात, वि. જન્મેલું [દાશ; મહેનત.
प्रजाति, स्त्री. ગર્ભથી છુટકારો; પે·
प्रजादान, न. રૂપું.
प्रजानाथ, पु. બ્રહ્મા; રાજા.
प्रजाप, पु. રાજા.

**प्रजापति**, पु. બ્રહ્મા; દક્ષ વગેરે દશ પ્રજાપતિ; વિશ્વકર્મા; સૂર્ય; રાજા; જમાઈ; વિષ્ણુ; પિતા, બાપ; પુરુષની ઇંદ્રિય; યજ્ઞ; માકડુ.

**प्रजापाल**, पु. રાજા.

**प्रजापालि**, पु. શિવ.

**प्रजावती**, स्त्री. ભોજાઈ; પુત્રવાળી સ્ત્રી; મોટાભાઈની સ્ત્રી, ભાભી.

**प्रजाहित**, वि. લોકના હિતનું. न. પાણી.

**प्रजिन**, पु. વાયુ, પવન.

**प्रजीवन**, न. ઉપજીવિકા, ગુજરાન.

**प्रजुष्ट**, वि. આસક્ત; ભક્તિમાન.

**प्रज्ञ**, वि. વિદ્વાન, ડાહ્યું. पु. પંડિત, વિદ્વાન માણસ.

**प्रज्ञप्ति**, स्त्री. સંકેત; બુદ્ધિ. [વિદ્વાન સ્ત્રી.

**प्रज्ञा**, स्त्री. બુદ્ધિ, અક્કલ; સરસ્વતી;

**प्रज्ञाचक्षुस्**, वि. આંધળો; બુદ્ધિમાન. पु. ધૃતરાષ્ટ્ર.

**प्रज्ञान**, वि. વિદ્વાન. न. બુદ્ધિ; ચિહ્ન.

**प्रज्ञाहीन**, वि. મૂર્ખ.

**प्रज्ञिन्**, } वि. વિદ્વાન, પંડિત.
**प्रज्ञिल**, }

**प्रडीन**, न. પક્ષીની ઉડવાની ગતિ;

**प्रण**, वि. જુનું, પુરાણું. [નાસતું.

**प्रणख**, पु. ખીલાની અણી.

**प्रणत**, वि. નમ્ર; ચતુર; વાંકું [રિસો.

**प्रणय**, पु. પ્રેમ; વેશવાળ કરવું તે; અ-

**प्रणयन**, न. રચવું તે; સંસ્કારકરણ.

**प्रणयिता**, स्त्री. પ્યાર.

**प्रणयिन्**, वि. પ્યારું, વહાલું; ઓળખીતું; જાણીતું. पु. ભક્ત; પતિ, મિત્ર.

**प्रणयिनी**, स्त्री. પ્યારી સ્ત્રી; સખી.

**प्रणव**, पु. ઓંકાર, ૐ; વિષ્ણુ; ઢોલ.

**प्रणस**, वि. લાંબા નાકવાળું.

**प्रणाद**, पु. મોટો અવાજ, ગર્જના; મદદની બૂમ.

**प्रणाम**, पु. દંડવત, નમસ્કાર.

**प्रणाय्य**, वि. વહાલું; પ્રમાણિક.

**प्रणाल**, पु. } નેહેર; ખાળ, મોરી; ગટર.
**प्रणालिका**, स्त्री. }
**प्रणाली**, स्त्री. }

**प्रणाश**, पु. નાશક; મૃત્યુ.

**प्रणिधा**, ग. ૨. નીચે મૂકવું.

**प्रणिधान**, न. પ્રયત્ન; અવગતિ; ધ્યાન.

**प्रणिधि**, पु. જાસુસ; અનુચર, ચાકર; પ્રાર્થના; મનોયોગ.

**प्रणिपतन**, न. } પ્રણામ, પગે પડવું તે.
**प्रणिपात**, पु. }

**प्रणी**, ग. १. લઈ જવું; આપવું, બતાવવું; નાખવું; નાશ કરવો.

**प्रणीत**, वि. ક્ષિપ્ત, ફેંકેલું; કૃત, કરેલું; રચેલું.

**प्रणीता**, स्त्री. યજ્ઞનું વાસણ.

**प्रणीति**, स्त्री. કૃપા; ચાલચલણ.

**प्रणु**, ग. २, ६. સ્તુતિ કરવી; ગર્જના કરવી. [પાણી.

**प्रणेजन**, न. ધોવું તે; નવરાવવાનું

**प्रणेय**, वि. તાબેદાર, વશ.

**प्रतत**, वि. ફેલાવેલું.

**प्रतति**, स्त्री. વિસ્તાર; વેલો.

**प्रतन्** ग. ८. ફેલાવવું; વધારવું.

**प्रतन**, वि. પુરાતન, જુનું.

**प्रतनु**, वि. ઘણું બારીક; ઘણું નાનું.

**प्रतप्**, ग. १. ગરમ કરવું, બાળવું; દુઃખ ખમવું.

**प्रतल**, न. એક પાતાલ. पु. હથેળી.

**प्रताप**, पु. ગરમી; કીર્તિ; હીંમત, ઉત્કંઠા.

प्रतापन, वि. તાપક,ગરમ. न. બળતું. पु. એક નરક.
प्रतारण, न. } વચના, ઠગાઈ;
प्रतारणा, स्त्री. } દગો.
प्रति, अ. વ્યાપ્તિ; લક્ષણ; ભાગ; પ્રતિદાન, ક્ષેપ; નિશ્ચય, અભિમુખ્ય, પ્રતિનિધિ કરણદર્શક.
प्रतिकप, पु. કાસદ; વાર્તાહર; મદદગાર; ભોમીઓ. [સરખાપણુ.
प्रति( ती )काश( स ), पु. પ્રતિબિંબ,
प्रतिकूप, पु. ખાઈ, ચર. [વિરુદ્ધ.
प्रतिकूल, वि. અનુકૂલ ન હોય તેવુ,
प्रतिकृ, ग. ८. પાછું આપવુ. [નિધિ.
प्रतिकृति, स्त्री. પ્રતિભા, છબી, પ્રતિ-
प्रतिकृष्ट, वि. બે વાર ખેડેલું, નીચ.
प्रतिकुष्ठ वि. ગરીબ, કંગાલ.
प्रतिक्षणं, अ. તેજક્ષણે.
प्रतिक्षय, पु. ચોકીદાર, રક્ષક.
प्रतिख्याति, स्त्री. કીર્તિ.
प्रतिग्रह्, ग. ९. લેવુ; પકડવું, ટેકો આપવો, તાબે થવું.
प्रतिग्रह, पु. સ્વીકાર, ગૂર્ય; દાન લેવુ તે; સૈન્યનો પાછવો ભાગ.
प्रतिघातन, न. મારણ, વધ.
प्रतिघ्न, न. શરીર.
प्रतिचक्ष्, ग. २. જોવું; દેખાવું.
प्रतिच्छद्, ग. १०. ઢાકવું.
प्रतिच्छदन, न. ઢાંકણ.
प्रतिच्छंद, पु. પ્રતિરૂપ, છબી
प्रतिच्छद, पु. અટકાવ, રોક.
प्रतिजन्य, वि. વિરુદ્ધ.
प्रतिजल्प, पु. જવાબ, ઉત્તર.
प्रतिजागर, पु. સાવધાનતા.

प्रतिज्ञा, ग. ९. વચન આપવું; હા પાડવી, કબુલ કરવું.
प्रतिज्ञा, स्त्री. કબૂલાત; વચન; સોગન.
प्रतिज्ञात, वि. મજૂર–કબૂલ કરેલું.
प्रतिज्ञापत्र, न. એકરાર નામું, લખત.
प्रतिज्ञापन, न. વિજ્ઞાપન, વિનંતિ.
प्रतितर, पु. ખલાસી.
प्रतिनाली, स्त्री. દરવાજાની કુંચી.
प्रतिदर्शन, न. જોવું તે.
प्रतिदा, ग. ३. બદલવું;પાછું આપવું.
प्रतिदान, न. વિનિમય, બદલો.
प्रतिदारण, न. યુદ્ધ, લડાઇ.
प्रतिदिवन्, पु. દિવસ; સૂર્ય.
प्रतिदृष्ट, वि. જોયવું; દેખીતું.
प्रतिधा, ग. ३. આપવું; ઉપયોગ કરવો; શરૂ કરવું.
प्रतिधा, स्त्री. (પાણીનો)ગોટ,પીવું તે.
प्रतिधावन, न. હુમલો, હલ્લો.
प्रतिधि, पु. ખોરાક.
प्रतिध्वनि, पु. પ્રતિનાદ, પડઘો.
प्रतिध्वस्त, वि. નીચે નાખેલું.
प्रतिध्वान, पु. પડઘો.
प्रतिनद्, ग. १. ફરીથી અવાજ કરવો; બૂમ પાડીને જવાબ આ-
प्रतिनाद, पु. પડઘો. [પવો.
प्रतिनंद्, ग. १, આશિર્વાદ આપવા; માન આપવું.
प्रति(ती)नाह, पु. ધ્વજ, વાવટો.
प्रतिनिधि, पु. વકિલ, પ્રતિનિધિ; નાયબ; જામીન; છબી. [પ્રતિવાદી.
प्रतिपक्ष, पु. શત્રુ, તસબીર, છબી;
प्रतिपत्ति, स्त्री. જ્ઞાન, કબૂલાત; ખાત્રી, ખબર, માન, બુદ્ધિ; કીર્તિ.

प्रतिपद्, स्त्री. રસ્તો; શરૂઆત; લડાઈનું નગારૂં; પડવો, એકમ, પહેલી તિથિ; હાર, લીટી.
प्रतिपदा, स्त्री. પડવો, પહેલી તિથિ.
प्रतिपन्न, वि. જાણેલું; સ્વીકારેલું; તૈયાર કરેલું; માન્ય.
प्रतिपादन, न. દાન; પ્રતિપત્તિ.
प्रतिपालक, पु. પાલન કરનાર.
प्रतिपालन, न. રક્ષણ; પોષણ.
प्रतिपान, न. પીવાનું પાણી.
प्रतिपीडन, न. જુલમ.
प्रतिप्रयाण, न. પાછું ફરવું તે.
प्रतिप्रश्न, पु. ઉત્તર; પાછો પૂછેલો [ સવાલ.
प्रतिफल, न. પ્રતિબિંબ.
प्रतिफुल्लक, वि. પ્રફુલ્લ, ખીલેલું.
प्रतिबंध, ग. ९. બાંધવું; અટકવું.
प्रतिबंध, पु. રોધ,અટકાવ; નડતર.
प्रतिबल, वि. સમાન બળવાળું. पु. શત્રુ. [ કરવી.
प्रतिबुध्, ग. ४. જાગવું; ખબર
प्रतिभा, ग. २. પ્રકાશવું.
प्रतिभा, स्त्री. દેખાવ, બુદ્ધિ; ચતુરાઈ, અક્કલ; પ્રકાશ.
प्रतिभात, वि. જાણેલું, પ્રકાશિત.
प्रतिभाषा, स्त्री. ઉત્તર, જવાબ.
प्रतिभास्, ग. १. પ્રકાશવું.
प्रतिभू, पु. જામીન.
प्रतिभोग, पु. ઉપભોગ, ભોગવટો.
प्रतिमा, ग. ३, ४. સરખાવવું.
प्रतिमा, पु. कर्त्ता. स्त्री. મૂર્તિ; છબી; સમાનતા, સરખાપણું.
प्रतियत्, ग. १. યત્ન કરવો.
प्रतियत्न, वि. ચપળ. पु. યત્ન, ગઠનત; તૈયારી; ઇચ્છા, વાંછના; વિરોધ, કૃપા, મહેરબાની; રચના.
प्रतियातना, स्त्री. છબી.
प्रतियोग, पु. વિરોધ; વિવાદ [ ગીદાર.
प्रतियोगिन्, पु. શત્રુ; વિરોધી; ભા-
प्रतिरक्षण, न. } રક્ષણ, સલામતી.
प्रतिरक्षा, स्त्री. }
प्रतिरंभ, पु. ગુસ્સો.
प्रतिरथ, पु. કજીઓ; પ્રાણ; પડઘો.
प्रतिरुध्, ग. ७. ઘેરો ઘાલવો; અટકવું; ઠપકો આપવો.
प्रतिरूप, पु. નકલ, પ્રતિમૂર્ત્તિ.
प्रतिरोध, पु. બાધ, હરકત; પ્રતિબિંબ; નિરોધ, તિરસ્કાર, ઘેરો; ચોરી.
प्रतिरोधक, } पु. ચોર; શત્રુ, વેરી.
प्रतिरोधिन्, }
प्रतिलभ्, ग. १. મેળવવું.
प्रतिलभ, पु. નિંદા; મેળવવું તે.
प्रतिलिपि, स्त्री. નકલ, ઉતારો.
प्रतिलोम, वि. ડાબું.
प्रतिवच्, ग. १. જવાબ આપવો.
प्रतिवचन, } न. જવાબ, ઉત્તર;
प्रतिवचस्, } પડઘો.
प्रतिवद्, ग. १. બોલવું, ઉત્તર આપવો.
प्रतिवप्, ग. १. વાવવું. [ પવો.
प्रतिवर्तन, न. પાછું ફરવું તે.
प्रतिवसथ, पु. ગામડું.
प्रतिवाक्य, वि. જવાબ આપવા લાયક. न. ઉત્તર.
प्रतिवाच्, स्त्री. જવાબ, ઉત્તર.
प्रतिवाद, पु. જવાબ; નાકાર. [ દાર.
प्रतिवादिन्, पु. પ્રતિવાદી, જવાબ-
प्रतिवाणि, स्त्री. જવાબ, ઉત્તર.
प्रतिवार्त्ता, स्त्री. ખબર, દેવાલ.

प्रतिवासिन्, पु. પાડોસી.
प्रतिविधि, पु. ઉપાય, ઈલાજ.
प्रतिविशिष्ट, वि. અતિઉત્તમ.
प्रतिवेश, पु. પાડોસ.
प्रतिवेशिन्, प्रतिवेश्य, } पु. પાડોસી.
प्रतिव्यूह, पु. ભીડ, ટોળું.
प्रतिशम, पु. અટકાવ, વિરામ.
प्रतिशाप, पु. શાપને બદલે શાપ આપવો તે.
प्रतिशीन, वि. ગળતું, ટપકતું.
प्रतिशीर्ष, पु. પ્રતિનિધિ, બદલો.
प्रतिश्या, स्त्री. प्रतिश्याय, पु. } સરકમ, શરદી.
प्रतिश्रय, पु. આશ્રય; ધર્મશાલા; ઘર; સભા, મદદ; વચન.
प्रतिश्रव, पु. અંગીકાર; હાકાર; પડઘો.
प्रतिश्रु, ग. ५. વચન આપવું.
प्रतिश्रुत्, प्रतिश्रुति, } स्त्री. પડઘો; વચન, કબૂલાત. [વચન.
प्रतिश्रुत, वि. વચન આપેલું. न.
प्रतिषेध, पु. નાકાર; નિષેધ.
प्रतिष्क (स), पु. જાસૂસ, દૂત.
प्रतिष्कश, पु. જાસૂસ; ચાબુક.
प्रतिष्कष, पु. ચાબુક.
प्रतिष्ट, वि. પ્રખ્યાત.
प्रतिष्ठा, स्त्री. ગૌરવ; સ્થાન, ઠેકાણું; પગ, હદ, પૃથ્વી, આરામ; કીર્તિ.
प्रतिष्ठान, न. પાયો; પદવી; પગ.
प्रतिष्ठित, वि. પ્રખ્યાત; કીમતી; મેળવેલું; પરણેલું.
प्रतिसंक्रम, पु. પડછાયો.
प्रतिसंख्या, स्त्री. સાવધતા, ભાન.
प्रतिसर, उ. ધરેલું; ચોકીદાર. पु. ચાકર; હાર, માલા; વરમાલા, લગ્ન વખતની માલા; પ્રભાત.
प्रतिसरा, स्त्री. ચાકરડી, દાસી.
प्रतिसर्ग, पु. બીજી સૃષ્ટિ; પૃથક્કરણ.
प्रतिसंधानिक, पु. ભાટ, બદિજન.
प्रतिसीरा, स्त्री. જવનિકા, પડદો.
प्रतिस्पर्धा, स्त्री. હરીફાઈ.
प्रतिस्पर्धिन्, वि. અદેખું. पु. હરીફાઈ; અદેખાઈ.
प्रतिस्वन, प्रतिस्वर, } पु. પડઘો; મધ્ય, નાભિ.
प्रतिहत, वि. નિરાશ; મોકલેલું; પાછળ હઠાવેલું; રોકેલું; પડેલું; બાંધેલું. [ખસાડવું.
प्रतिहन्, ग. २. પાછળ હઠાવવું;
प्रति (ती) हार, पु. દરવાજો; દરવાન, ચોબદાર; માયાકાર, જાદુગર.
प्रतिहिंसा, स्त्री. કીનો, ઝેર.
प्रतीक, वि. ઉંધું, ઉલટું. पु. અવયવ. न. મોઢું; મૂર્તિ.
प्रतीक्ष(क), त्रि. રાહ જોનાર.
प्रतीक्षण, न. प्रतीक्षा, स्त्री. } ઇંતેજારી; આશા; ધ્યાન.
प्रतीची, स्त्री. પશ્ચિમદિશા.
प्रतीचीन, वि. પશ્ચિમનું; ભવિષ્યનું.
प्रतीच्छक, पु. લેનાર, સ્વીકારનાર.
प्रतीत, वि. પ્રખ્યાત, જાણેલું; ખુશ.
प्रतीति, स्त्री. પ્રખ્યાતિ, ખુશી, આનંદ; [જ્ઞાન.
प्रतीनाह, पु. ધ્વજા, વાવટો.
प्रतीप, वि. ઉલટું; પાછલું. હઠીલું. पु. ચંદ્રવંશી રાજા, શાંતનુનો બાપ.
प्रतीपक, वि. વેરી.
प्रतीपदर्शिनी, स्त्री. સ્ત્રી, બાયડી.
प्रतीर, न. કિનાર, કાંઠો.

प्रतीहारी, स्त्री. દરવાન સ્ત્રી.
प्रतुद्, ગ. ૬. મારવું.
प्रतुद, पु. પોપટ કાગડા વગેરે પંખી.
प्रतूर्ण, वि. ઉતાવળુ.
प्रतोद, पु. ચાબુક; આર.
प्रतोली, स्त्री. રસ્તો.
प्रतोष, पु. સતોષ.
प्रत्न, वि. પુરાતન, જાુનું. [આગળનું.
प्रत्यक्ष, वि. દેખીતું; ખુલ્લું; આંખ
प्रत्यक्षदर्शन, पु. નજરે જોનાર.
प्रत्यनीक, पु. શત્રુ; વિઘ્ન.
प्रत्यभिज्ञा, ग. ९. ઓળખવું.
प्रत्यभिज्ञा, स्त्री. ઓળખાણ.
प्रत्यभिभूत, वि. જીતેલું.
प्रत्यय, पु. આધીન, સોગન; જ્ઞાન; વિશ્વાસ, હેતુ; શબ્દ; આચાર; નિશ્ચય; મદદગાર; વિષ્ણુ, કીર્તિ, પીડા કરવાનું હથિયાર. [શત્રુતા.
प्रत्यर्थ, वि. ઉપયોગી. न. જવાબ,
प्रत्यर्थक, पु. વેરી, શત્રુ. [હરીફ.
प्रत्यर्थिन्, वि. પ્રતિવાદ. पु. શત્રુ,
प्रत्यर्पण, न. પાછું આપવું તે.
प्रत्यवमर्श, पु. સલાહ; ધીરજ.
प्रत्यवरोधन, न. અટકાવ.
प्रत्यवसान, न. ખાવું તે.
प्रत्यवसित, वि. ખાધેલું; પીધેલું.
प्रत्यवस्थान, न. શત્રુતા.
प्रत्यवहार, पु. પાછું ખેંચી લેવું તે.
प्रत्यवाय, पु. પાપ; નાઉમેદી.
प्रत्याख्या, ग. २. નાપાડવી.
प्रत्याख्यात, वि. નાપાડેલું; અટકાવેલું.
प्रत्याख्यान, न. નિરાકરણ; નાકાર.
प्रत्यागम्, ग. १. પાછું આવવું.
प्रत्यागमन, न. પાછું આવવું તે.
प्रत्यादान, न. પાછું લેવું તે.
प्रत्यानयन, न. આરામ, ફેર.
प्रत्याय, पु. કર, જગાત; આવક.
प्रत्यायित, पु. વિશ્વાસુ આડતીઓ.
प्रत्यालीढ, न. ડાબો પગ વાળી જમણો પગ ઉભો રાખીને બાણ મારતી વખતે બેસવાની રીત
प्रत्याशा, स्त्री. આશા, ઉમેદ.
प्रत्यासन्न, वि. ઘણુંજ પાસેનું.
प्रत्यास(सा)र, पु. લશ્કરનો પાછલો ભાગ. [ક્ષેપ.
प्रत्याहार, पु. પાછું ફરવું તે, સ-
प्रत्युक्ति, स्त्री. જવાબ.
प्रत्युच्चार, पु. વારવાર બોલવું તે.
प्रत्युत्क्रम, पु. લડાઈની તૈયારી.
प्रत्युत्तर, न. જવાબનો જવાબ.
प्रत्युत्पन्नमति, स्त्री. હાજરજવાબી.
प्रत्यूष, पु. પ્રભાત; વસુદેવતા; સૂર્ય
प्रत्यूषस्, पु. પ્રભાત.
प्रत्यूह, पु. વિઘ્ન.
प्रथ्, १. ग. વધવું, ફેલાવું; દેખાવું.
प्रथम, પહેલું; મુખ્ય पु. પહેલો પુ-
प्रथमवयस्, न. જુવાની. [રુષ.
प्रथा, स्त्री. કીર્તિ, પ્રખ્યાત
प्रथित, वि. પ્રખ્યાત, જાણીતું.
प्रथिमन्, पु. મોટાઈ.
प्रथिवि, स्त्री. પૃથ્વી.
प्रथु, वि. પોહોળુ. पु. વિષ્ણુ.
प्रदर, पु. વિદારણ; ભગ; તીર, સ્ત્રીઓના એક રોગ.
प्रदर्प, पु. ભગરૂરી.
प्रदर्श, पु. દેખાવ.

प्रदर्शन, न. દેખાવ; તમાસો; દૃષ્ટાંત.
प्रदल, पु. તીર, બાણ.
प्रदव्य, पु. જંગલનો દવ.
प्रदान, न. દાન આપવું તે; બક્ષીસ.
प्रदाय, न. બક્ષીસ.
प्रदीप, पु. દીવો.
प्रदेश, पु. એકદેશ; દેશ; દૃષ્ટાંત; ભીંત.
प्रद्युत्, ग. १. પ્રકાશિત કરવું.
प्रद्युति, वि. પ્રકાશિત.
प्रद्युम्न, पु. કામદેવ; શ્રીકૃષ્ણનો પુત્ર.
प्रद्योत, पु. કિરણ; પ્રકાશ; ઉજ્જનનો રાજા. [ पु. સૂર્ય.
प्रद्योतन, न. કિરણ; પ્રકાશવું તે.
प्रद्रव, वि. પ્રવાહી. पु. પલાયન.
प्रद्राव, पु. પલાયન, નાશીજવું તે.
प्रद्वार, न. દરવાજા પાસેની જગા.
प्रद्विष्, ग. २. ધીક્કારવું.
प्रद्वेष, पु. ધીક્કાર, તિરસ્કાર. [નાશ.
प्रधन, न. યુદ્ધ, લડાઈ; ફાડવું તે;
प्रधान, वि. પ્રધાન, મુખ્ય. न. પ્રકૃતિ; પરમાત્મા; બુદ્ધિ; મુખ્ય.
प्रधानता, स्त्री. શ્રેષ્ઠતા, મુખ્યતા.
प्रधावन, पु. પવન.
प्रधि, पु. પૈડાનો ઘેરાવો; કૂવો.
प्रधृष्ट, वि. મગરૂર. [ કરવો.
प्रध्मा, ग. १. ( શંખ ) ફૂંકવો; નાશ
प्रध्वंस, पु. નાશ, બરબાદી.
प्रध्वंसन, पु. નાશ કરનાર.
प्रध्वस्त, वि. બરબાદ.
प्रनप्तृ, पु. પૌત્રનો છોકરો.
प्रनाल,-ली, पु. મોરી, ખાળ; ગટર.
प्रनृत्त, न. નાચ.
प्रपंच, पु. ભ્રમ; વિસ્તાર; સંસાર; પ્રતારણ; ઢગલો; દેખાવ; મૂળતત્વ શોધન.
प्रपाठक, पु. ભણવું; પાઠ.
प्रपण, पु. અદલો બદલો. [મુસાફરી.
प्रपथ, वि. શિથિલ, ઢીલું. पु. લાંબી
प्रपथ्या, स्त्री. હરીતકી, હરડા.
प्रपद, न. પગનો આગલો ભાગ.
प्रपदन, न. પ્રવેશ; દાખલ થવાનો રસ્તો.
प्रपन्न, वि. શરણાગત, આશ્રિત.
प्रपर्ण, न. પડેલું પાંદડું.
प्रपा, स्त्री. કૂવો, વાવડી; મુસાફરને પાણી મળે એવી જગા.
प्रपात, पु. ઝરણ, નેહેર.
प्रपाथ, पु. રસ્તો.
प्रपाद, पु. દુરાચરણ.
प्रपादिक, पु. મોર.
प्रपान, न. પીવું તે.
प्रपायिन्, वि. પાનકર્ત્તા; રક્ષણકર્ત્તા.
प्रपालन, न. રક્ષણ કરવું તે.
प्रपितामह, पु. બ્રહ્મા, પરદાદો, દાદાનો બાપ; શ્રીકૃષ્ણ.
प्रपुत्र, पु. પૌત્ર, છોકરાનો છોકરો.
प्रपौत्र, पु. પૌત્રનો છોકરો.
प्रपौत्री, स्त्री. પૌત્રાની છોકરી.
प्रप्यायन, न. સુઝવું તે.
प्रफुल्त, वि. ખીલેલું [ નદી.
प्रफुल्ल, वि. ખીલેલું, ઉગડેલું; આ-
प्रबंध, पु. પાટો, બાંધણ; યુક્તિ.
प्रबंध कल्पना, स्त्री. કલ્પિતકહાણી.
प्रबभ्रु, पु. ઇંદ્ર.
प्रब (व)र्ह, वि. ઉત્તમ.
प्रबल, वि. જોરાવર, બલવાન; ભયંકર. पु. એક દૈત્ય; રણગો.

प्रवाल, उ. કૂણગો, નવપલ્લવ. પુ.
प्रवाहुक, अ. ઉંચે. [પ્રાણી.
प्रवुध, પુ. મોટો મુનિ.
प्रवोध, પુ. જાગૃત અવસ્થા; ખીલવું તે; જ્ઞાન. [જ્ઞાન.
प्रवोधन, ન. જાગરણ, ઉજાગરો;
प्रवोधनी, સ્ત્રી. કાર્તિક શુદ ૧૧.
प्रब्रू, ગ. ૨. જાહેર કરવું; બોલવું.
प्रभंग, પુ. ભાંગવું તે; નાશ.
प्रभंजन, ન. ભાંગવું તે. પુ. નાશ.
प्रभद्र, પુ. લીંબડાનું ઝાડ.
प्रभव, વિ. ઉત્તમ; બલવાન. પુ. ઉત્પત્તિ; મૂલ; પરાક્રમ; શક્તિ; વિષ્ણુ. [ધણી, વિષ્ણુ.
प्रभविष्णु, વિ. જોરાવર. પુ. માલીક,
प्रभा, ગ. ૨. દેખાવું; પ્રકાશવું.
प्रभा, સ્ત્રી. પ્રકાશ; કિરણ; તેજ; દુર્ગા; કુબેરની નગરી.
प्रभाकर, પુ. સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ; સમુદ્ર; આકડાનું ઝાડ; શિવ; મિમાંસાના કર્ત્તા એક મુનિ.
प्रभाकीट, પુ. આગીઓ કીડો.
प्रभात, ન. પ્રાતઃકાળ, સવાર.
प्रभान, } ન. કિરણ; પ્રકાશ.
प्रभानु, }
प्रभाव, પુ. પ્રતાપ; શક્તિ; તેજ; શાંતિ; ઉદ્ભવ.
प्रभाष्, ગ. ૧. બોલવું; જાહેર કરવું.
प्रभाष, પુ. એક વસુદેવતા.
प्रभास, પુ. સુંદરતા; ચમક; એક તિર્થ.
प्रभु, વિ. મોટું; શક્તિમાન. પુ. માલેક; ધણી; હાકમ; પારો; વિષ્ણુ; શિવ; બ્રહ્મા; ઇંદ્ર.

प्रभुता, स्त्री. } પ્રાધાન્ય; ઐશ્વર્ય;
प्रभुत्व, न. } માલીકી.
प्रभूत, વિ. ઉન્નત; યથેષ્ટ; ઉદ્ભુત; મોટું; લાંબું.
प्रभृति, સ્ત્રી. શરૂઆત. અ. તે વખતથી. [ખતથી.
प्रभेद, પુ. પ્રકાર; ભેદ.
प्रभ्रंश, પુ. પતન, પડવું તે.
प्रमण(न)स्, વિ. ભલો; સુખી.
प्रमथ, ઉ. ઘોડો; શિવનો ગણ.
प्रमथन, ન. વલોવવું તે; વધ; દુઃખ દેવું તે.
प्रमथाधिप, પુ. શિવ. [ખ દેવું તે.
प्रमद, વિ. પીધેલું; બહકેલ; બેપરવા; ઉદ્ધત. પુ. આનંદ; ધતૂરાનું ઝાડ.
प्रमनस्, વિ. ભલો; સુખી; આનંદી.
प्रमय, પુ. મૃત્યુ; વધ; પડતી.
प्रमर्दन, પુ. વિષ્ણુ.
प्रमा, સ્ત્રી. યથાર્થજ્ઞાન; પાયો.
प्रमाण, ન. માપ; કદ; હદ; ખાત્રી; સત્તા; મુદ્દલ, ભંડોલ; કારણ.
प्रमाद, પુ. બેપરવાહી; ભ્રમ; ભૂલ; અકસ્માત.
प्रमादिका, સ્ત્રી. બેપરવાહ સ્ત્રી; કુંવારે ભ્રષ્ટ થયલી છોકરી.
प्रमापण, ન. વધ, કતલ.
प्रमापयितृ, પુ. ખુની. [સિદ્ધ;આપેલું.
प्रमित, વિ. જ્ઞાત, જાણેલું; પ્રમાણ-
प्रमिति, સ્ત્રી. માપ; યથાર્થજ્ઞાન, પુરૂ જ્ઞાન.
प्रमिद्, ગ. ૧. જાડા થવું. [કરવું.
प्रमी, ગ. ૯. નાશ કરવો; હલકુ
प्रमीढ, વિ. ગાઢ, જાડું, પેશાબ કરેલું.
प्रमीत, વિ. મુવેલું; યજ્ઞવાસ્તે મારેલું.

प्रमीति, स्त्री. મૃત્યુ; નાશ. [ રાણી.
प्रमीला, स्त्री. સ્રીપારાજની એક
प्रमुख, वि. મુખ્ય; પ્રધાન; પહેલું; માનવંત. पु. ઢગલો; માન પામેલો પુરુષ; પુન્નાગનું ઝાડ. न. મોઢુ; તત્કાળ, હાલ.
प्रमुद्, स्त्री. અતિશય ખુશી.
प्रमुदित, वि. ખુશ, આનંદી.
प्रमुष्, ग. ९. ચોરવું.
प्रमुषित, वि. ચોરેલું.
प्रमुह्, ग. ४. મૂર્છા આવવી.
प्रमूढ, वि. ગુંચવાયલું; મૂર્ખ.
प्रमृत, वि. મુવેલું; ઢાંકેલું. न. મૃત્યુ;
प्रमृष्ट, वि. ચમકતું. [ ખેડાણ.
प्रमेय, वि. જાણવાલાયક; સાબત કરવાલાયક.
प्रमेह, पु. પરમો, એક રોગ.
प्रमोचन, न. મોક્ષ; ત્યાગ; ઉતરવું તે.
प्रमोद, पु. હર્ષ, ખુશાલી. [ દ્રિવતા.
प्रमोदित, वि. આનંદી. पु. કુબેર
प्रम्लान, वि. ગંદું. [ કરવો.
प्रयत्, ग. १. કોશેશ કરવી, યત્ન
प्रयत, वि. પવિત્ર; શુદ્ધ; જીતાત્મા, સાવધ. पु. પવિત્ર માણસ. [ નત.
प्रयत्न, पु. કોશેશ, યત્ન; યુક્તિ; મેહે-
प्रयत्नवत्, } वि. મહેનતુ.
प्रयत्निन्, }
प्रयस्, ग. ४. યત્ન કરવો.
प्रयस्, न. ખોરાક; આનંદ; યત્ન.
प्रया, ग. २. ચાલવું; જવું; આગળ વધવું; બહાર નીકળવું.
प्रयाग, पु. એક તીર્થ, પ્રયાગ, અલાહબાદ શેહેર; ઇંદ્ર; ઘોડો; યજ્ઞ.
प्रयाण, न. ગમન; મૃત્યુ; મુસાફરી; શરૂઆત; ઘોડાની પીઠ.
प्रयात, वि. વધેલું; મુવેલું. पु. ભ્રગુ મુનિ; ટેકરો, ઢળાવ.
प्रयास, पु. પ્રયત્ન, શ્રમ.
प्रयुक्त, वि. ( શબ્દ ) વાપરેલું; જોડેલું. न. કારણ.
प्रयुक्ति, स्त्री. ઉપયોગ; ચંચલાઈ; યત્ન.
प्रयुत, वि. જોડેલું. न. દશ લાખની સંખ્યા. [ ઇંદ્ર; સન્યાસી.
प्रयुत्सु, पु. લડવૈયો; મેંઢો; વાયુ;
प्रयुद्ध, न. લડાઈ.
प्रयोग, पु. ઉપયોગ; ઉદાહરણ; ઘોડો; વ્યવહાર; યુક્તિ; સાધન; ને-
प्रयोग्य, पु. ઘોડો. [ મણુક.
प्रयोजक, पु. કર્તા; સ્થાપનાર; કાયદા બાંધનાર; ઉશ્કેરણી કરનાર.
प्रयोजन, न. કાર્ય; હેતુ; ઉદ્દેશ; જરૂરીઆત.
प्रयोज्य, वि. ઉપયોગ કરેલું. पु. ચાકર. न. પુંજી, મૂલ રકમ.
प्ररुह्, स्त्री. ડાળી, શાખા. [ પકડેલું.
प्ररूढ, वि. પેદા થયલું; વધેલું, જડ
प्ररूढि, स्त्री. વધારો.
प्ररोह, पु. અંકુર, ફણગો.
प्रलप्, ग. १. બોલવું; શોક કરવો.
प्रलपन, न. વાતચીત; શોક.
प्रलपित, वि. કથિત, કહેલું. न.
प्रलब्ध, वि. ઠગેલું. [ વાતચીત.
प्रलंब, पु. એક દૈત્ય; ડાળી, શાખા; સ્રીસ્તન; કાકડી; ગાથા, કવિતા; માલા. [ દુનિયાનો નાશ; ॐ, પ્રણવ.
प्रलय, पु. ક્ષય, નાશ; મૃત્યુ; પ્રલય,

प्रलव, पु. કટકો, રેલો.
प्रलाप, पु. વાતચીત; શોક.
प्रलीन, वि. પીગળેલું; નાશ પામેલું.
प्रलेप, पु. મલમ.
प्रलेय, पु. મસળવું તે.
प्रलेह, पु. એક જાતનો સેરવો; અવલેહ, ચટણી.
प्रलोभ, पु. લોભ, લાલચ.
प्रलोमनी, स्त्री. રેતી.
प्रवग, } पु. વાંદરો.
प्रवंग(म), } पु. વાંદરો.
प्रवंचना, स्त्री. ઠગાઈ.
प्रवट, पु. ઘઉં.
प्रवण, वि. સીધું; વાંકું. આતુર; નમ્ર; ઉદાર; તાબેદાર. न. પેટ; ઉભી ઉતરાણ.
प्रवप्, ग. १. નાખવું, ફેંકવું; વીખરેલું.
प्रवप, वि. ઘણુંજ જાડું.
प्रवयण, न. અંકુશ, આર, પહરાણી.
प्रवयस, न. આયુક. [માણસ.
प्रवयस्, वि. જુનું, પુરાણું. पु. વૃદ્ધ
प्रवर, वि. મુખ્ય; શ્રેષ્ઠ; મોટું. न. અગરતુ લાકડું पु. તેડું, બોલાવણું; વંશ; વડવો; ઢાંકણ; એકગોત્ર.
प्रवरण, न. બોલાવણું, તેડું.
प्रवर्ग, पु. યજ્ઞનો અગ્નિ; વિષ્ણુ.
प्रवर्ग्य, पु. સોમ યજ્ઞની ક્રિયા.
प्रवर्त्तक, वि. ઉત્તેજન આપનાર. पु. પંચ, લવાદ.
प्रवर्त्तन, न. વર્ત્તન, સૂચના; પ્રારભ.
प्रवर्ह, वि. પ્રધાન, મુખ્ય
प्रवलाकिन्, पु. મોર.
प्रवस्, ग. १. વસવું; મુસાફરી કરવી.
प्रवह, पु. પવન.
प्रवहण, न. ડોલી, પાલખી; વાહન; વહાણ.
प्रवह्लि,-ह्ली, स्त्री. ઉખ્યાણું, કોડું, પ્રશ્ન.
प्रवाक, पु. ડાંડીઓ, ઢંઢેરો ફેરવનાર.
प्रवाणि(णी), स्त्री. વણકરનો કાંટલો.
प्रवात, न. ખુલ્લી તાજી હવા; હવાવાળી જગા.
प्रवाद, पु. વાતચીત; કલ્પિત વાર્તા.
प्रवार, पु. ઢાંકણ
प्रवाल, उ. અકુર, ફણગો; પરવાળું.
प्रवास, पु. મુસાફરી.
प्रविचय, पु. પરીક્ષા.
प्रविर, पु. પીળુ ચંદન.
प्रविवाद, पु. કજીઓ, ટંટો.
प्रविश्लेप, पु. વિયોગ. [કાઢવું.
प्रवृत्, ग. १. જવું; ઉઠવું; થવું; રોકાયલું.
प्रवृत्त, वि. શરૂ કરેલું; ગોળ; રોકાયલું. न. કામકાજ.
प्रवृत्ति, स्त्री. વૃત્તાંત; ઉદ્યોગ; ગુણક, ગુણવાની રકમ.
प्रवृद्धि, स्त्री. વધારો; ચઢતી.
प्रवेक, वि. ઉત્તમ, સરસ.
प्रवेग, पु. ઉતાવલ, વેગ.
प्रवेट, पु. જવ.
प्रवेणि( णी ), स्त्री. વાળની લટ; વેણી.
प्रवेतृ, पु. સારથિ. [વું તે.
प्रवेश, पु. દ્વાર, દરવાજો; દાખલ થવું તે.
प्रव्रश्चन, पु. લાકડું કાપવાની છરી.
प्रशंस्, ग. १. સ્તુતિ કરવી, માન આપવું.
प्रशंसक, पु. સ્તુતિ કરનાર.
प्रशंसन, न. } વખાણ, તારીફ.
प्रशंसा, स्त्री. } વખાણ, તારીફ.

प्रशंसिन्, वि. વખાણુ કરનાર.
प्रशत्वन्, पु. સમુદ્ર.
प्रशत्वरी, स्त्री. નદી.
प्रशम्, ग. ४. શાંત થવું; અટકવું.
प्रशम, पु. શાંતતા; અંત, છેડો.
प्रशमन, न. શાંતતા; વધ, કતલ; વિરતી; નિવારણ. [મ; લાયક.
प्रशस्त, वि. સ્તુતિ કરવાલાયક; ક્ષે-
प्रशांत, वि. શાંત; પાળેલું; મુવેલું;
प्रशांति, स्त्री. શાંતિ; વિસામો. [છેડેલું.
प्रशाम, पु. શાંતિ; વિસામો.
प्रशास्, ग. २. શીખવવું; આજ્ઞા કરવી; રાજ ચલાવવું; શિક્ષા કરવી.
प्रशासक, पु. રાજકર્ત્તા.
प्रशासन, न. સરકાર; શાસન; હુકમ.
प्रशास्तृ, पु. રાજા; સલાહકાર.
प्रशस्य, वि. પ્રશંસનીય, વખાણવાલાયક.
प्रशिथिल, वि. અતિશય ઢીલું.
प्रशिष्टि, पु. આજ્ઞા, હુકમ.
प्रशिष्य, पु. ચેલાનો ચેલો.
प्रशुद्धि, स्त्री. સ્વચ્છતા.
प्रश्चोतन, न. છાંટવું તે.
प्रश्न, पु. સવાલ.
प्रश्रथ, पु. ઢીલાપણું.
प्रश्रब्धि, स्त्री. ભરોસો, વિશ્વાસ.
प्रश्रय, पु. } સભ્યતા; સ્પર્દ્ધા;
प्रश्रयण, न. } પ્યાર, હેત.
प्रश्रित, वि. નમ્ર, સભ્ય.
प्रश्लथ, वि. અતિશય ઢીલું; અશક્ત.
प्रश्लिष्ट, वि. જુવેલું; કારણયુક્ત.
प्रश्वास, पु. દીર્ઘ નિશ્વાસ, લાંબો શ્વાસ. [માસગીર.
प्रष्टि, पु. પાસે ઉભેલું માણસ, ત-

प्रष्ठ, वि. મુખ્ય, પ્રધાન; અગ્રગામી.
प्रष्ठवाह्, पु. શીખવવામાટે હળમાં જોડેલો ઘોડો અથવા બળદ.
प्रष्ठौही, स्त्री. પહેલી વારના વાછડા સાથેની ગાય.
प्रस्, ग. ४. લબાવવું.
प्रसक्त, वि. અતિશય; અનુરક્ત; હમેશનું; પાસેનું; ખુલ્લું.
प्रसक्ति, स्त्री. જોડાણ; ખત; ફાયદો.
प्रसंख्या, स्त्री. કુલ રકમ.
प्रसंग, पु. સંબંધ; ઉદ્દેશ; જોડાણ; એલ, પ્યાર; પ્રસંગ, ટાણુ; તક; મૈથુન, સંગ; પ્રસ્તાવના.
प्रसंघ, पु. મોટો સંઘ. [ચ્છતા.
प्रसत्ति, स्त्री. પ્રસન્નતા, કૃપા; સ્વ-
प्रसत्वन्, पु. ધર્મ; પ્રજાપતિ.
प्रसत्वर, स्त्री. પ્રખ્યાતિ.
प्रसंधान, न. જોડાણ, સંબંધ.
प्रसभ, पु. જોર-જુલમ. अ. અકસ્માતથી.
प्रसर, पु. આગળ વધવું તે; વિસ્તાર; સમુદાય; તીર, બાણ; લડાઈ; ગતિ; નાશ. [ફેલાવું તે.
प्रसरण, न. નાશી જવું તે; ભલાઈ;
प्रसरणी, स्त्री. લશ્કરનું ચારે તરફ ફેલાવું.
प्रसर्पण, न. ગમન; પ્રસરણ.
प्रसव, पु. ગર્ભ છૂટવો, જણવું તે; બાલક; ફલ; ફૂલ; ઝરો; મદદ.
प्रसवन, न. વારંવાર બચ્ચાં જણવાની શક્તિ.
प्रसवितृ, पु. પિતા, બાપ.
प्रसवित्री, स्त्री. માતા, મા.

प्रलव, पु. કટકો, રેલો.
प्रलाप, पु. વાતચીત; શોક.
प्रलीन, वि. પીગળેલું; નાશ પામેલું.
प्रलेप, पु. મલમ.
प्रलेय, पु. ભસળવું તે.
प्रलेह, पु. એક જાતનો સેરવો; અ-
વલેહ, ચટણી.
प्रलोभ, पु. લોભ, લાલચ.
प्रलोमनी, स्त्री. રેતી.
प्रवग, } पु. વાંદરો.
प्रवंग(म), }
प्रवंचना, स्त्री. ઠગાઈ.
प्रवट, पु. ઘઉં.
प्रवण, वि. સીધું; વાંકું. આતુર; નમ્ર;
ઉદાર; તાબેદાર. न. પેટ; ઉભી
ઉતરાણ. [ ખરેલું.
प्रवप् , ग. १. નાખવું, ફેંકવું; વી-
प्रवप, वि. ઘણુંજ જાડું.
प्रवयण, न. અંકુશ, આર, પહરાણી.
प्रवयस, न. આયુક. [માણસ.
प्रवयस्, वि. જુનું, પુરાણું. पु. વૃદ્ધ
प्रवर, वि. મુખ્ય; શ્રેષ્ઠ; મોટું. न. અ-
ગરનું લાકડું. पु. તેડું, બોલાવણું;
વંશ; વડવો; ઢાંકણ; એકગોત્ર.
प्रवरण, न. બોલાવણું, તેડું.
प्रवर्ग, पु. યજ્ઞનો અગ્નિ; વિષ્ણુ.
प्रवर्ग्य, पु. સોમ યજ્ઞની ક્રિયા.
प्रवर्त्तक, वि. ઉત્તેજન આપનાર. पु.
પચ, લવાદ.
प्रवर्त्तन, न. વર્ત્તન, સૂચના; પ્રારભ.
प्रवर्ह, वि. પ્રધાન, મુખ્ય.
प्रवलाकिन्, पु. મોર.
प्रवस् , ग. १. વસવું; મુસાફરી કરવી.
प्रवह, पु. પવન.
प्रवहण, न. ડોલી, પાલખી; વા-
હન; વહાણ.
प्रवह्लि,-ह्ली, स्त्री. ઉખ્યાણું, કોડું, પ્રશ્ન.
प्रवाक, पु. ડાંડીઓ, ઢંઢેરો ફેરવનાર.
प्रवाणि(णी), स्त्री. વણકરનો કાંટલો.
प्रवात, न. ખુલ્લી તાજી હવા; હવા-
વાળી જગા.
प्रवाद, पु. વાતચીત; કલ્પિત વાર્તા.
प्रवार, पु. ઢાંકણ.
प्रवाल, उ. અંકુર, ફણગો; પરવાળું.
प्रवास, पु. મુસાફરી.
प्रविचय, पु. પરીક્ષા.
प्रविर, पु. પીળું ચદન.
प्रविवाद, पु. કજીઓ, ટંટો.
प्रविश्लेप, पु. વિયોગ. [ કાવું.
प्रवृत् , ग. १. જવું; ઉઠવું; થવું; રો-
प्रवृत्त, वि. શરૂ કરેલું; ગોળ; રો-
કાયલું. न. કામકાજ.
प्रवृत्ति, स्त्री. વૃત્તાંત; ઉદ્યોગ; ગુણક,
ગુણવાની રકમ.
प्रवृद्धि, स्त्री. વધારો; ચઢતી.
प्रवेक, वि. ઉત્તમ, સરસ.
प्रवेग, पु. ઉતાવલ, વેગ.
प्रवेट, पु. જવ.
प्रवेणि( णी ), स्त्री. વાળની લટ; વેણી.
प्रवेतृ, पु. સારથિ. [વું તે.
प्रवेश, पु. દ્વાર, દરવાજો; દાખલ થ-
प्रव्रश्चन, पु. લાકડું કાપવાની છરી.
प्रशंस्, ग. १. સ્તુતિ કરવી; માન
प्रशंसक, पु. સ્તુતિ કરનાર. [આપવું.
प्रशंसन, न. } વખાણ, તારીફ.
प्रशंसा, स्त्री. }

प्रशंसिन्, वि. વખાણ કરનાર.
प्रशत्त्वन्, पु. સમુદ્ર.
प्रशत्त्वरी, स्त्री. નદી.
प्रशम्, ग. ४. શાંત થવું; અટકવું.
प्रशम, पु. શાંતતા; અંત, છેડો.
प्रशमन, न. શાંતતા; વધ, કતલ; વિરતી; નિવારણ. [મ; લાયક.
प्रशस्त, वि. સ્તુતિ કરવાલાયક; ક્ષે-
प्रशांत, वि. શાંત; પાળેલું; મુએલું; [છેડેલું.
प्रशांति, स्त्री. શાંતિ, વિસામો.
प्रशाम, पु. શાંતિ; વિસામો.
प्रशास्, ग. २. શીખવવું; આજ્ઞા કરવી; રાજ્ય ચલાવવું; શિક્ષા કરવી.
प्रशासक, पु. રાજકર્તા.
प्रशासन, न. સરકાર; શાસન; હુકમ.
प्रशास्तृ, पु. રાજા; સલાહકાર.
प्रशास्य, वि. પ્રશંસનીય, વખાણવાલાયક.
प्रशिथिल, वि. અતિશય ઢીલું.
प्रशिष्टि, पु. આજ્ઞા, હુકમ.
प्रशिष्य, पु. ચેલાનો ચેલો.
प्रशुद्धि, स्त्री. સ્વચ્છતા.
प्रश्चोतन, न. છાંટવું તે.
प्रश्न, पु. સવાલ.
प्रश्रथ, पु. ઢીલાપણું.
प्रश्रब्धि, स्त्री. ભરોસો, વિશ્વાસ.
प्रश्रय, पु. } સભ્યતા; સ્પર્દ્ધા;
प्रश्रयण, न. } પ્યાર, હેત.
प्रश्रित, वि. નમ્ર, સભ્ય.
प्रश्लथ, वि. અતિશય ઢીલું; અશક્ત.
प्रश्लिष्ट, वि. ગુપેલું; કારણયુક્ત.
प्रश्वास, पु. દીર્ઘ નિશ્વાસ, લાંબો શ્વાસ. [શ્વાસોચ્છ્વાસ.
प्रष्टि, पु. પાસે ઉભેલું માણસ, ત-
33

प्रष्ठ, वि. મુખ્ય, પ્રધાન; અગ્રગામી.
प्रष्ठवाह्, पु. શીખવવામાટે હળમાં જોડેલો ઘોડો અથવા બળદ.
प्रष्ठौही, स्त्री. પહેલી વારના વાછડા સાથેની ગાય.
प्रसू, ग. ४. લંબાવવું.
प्रसक्त, वि. અતિશય; અનુરક્ત; હમેશનું; પાસેનું; ખુલ્લું.
प्रसक्ति, स्त्री. જોડાણ; ખત; ફાયદો.
प्रसंख्या, स्त्री. કુલ રકમ.
प्रसंग, पु. સબંધ; ઉદ્દેશ; જોડાણ; સ્નેહ, પ્યાર; પ્રસંગ, ટાણું, તક, મૈથુન, સંગ; પ્રસ્તાવના.
प्रसंघ, पु. મોટો સંઘ. [ચ્છતા.
प्रसत्ति, स्त्री. પ્રસન્નતા, કૃપા; સ્વ-
प्रसत्वन्, पु. ધર્મ; પ્રજાપતિ.
प्रसत्वर, स्त्री. પ્રખ્યાતિ.
प्रसंधान, न. જોડાણ, સંબધ.
प्रसभ, पु. જોર-જુલમ. अ. અકસ્માતથી.
प्रसर, पु. આગળ વધવું તે, વિસ્તાર; સમુદાય, તીર, બાણ; લડાઈ; ગતિ; નાશ. [ફેલાવું તે.
प्रसरण, न. નાશી જવું તે; ભવાઈ.
प्रसरणी, स्त्री. લશ્કરનું ચારે તરફ ફેલાવું.
प्रसर्पण, न. ગમન, પ્રસરાણ.
प्रसव, पु. ગર્ભ છૂટવો, જણવું તે; બાળક, ફળ; ફૂલ, ઝરો; મદદ.
प्रसवन, न. વારંવાર બચ્ચાં જણવાની શક્તિ.
प्रसवितृ, पु. પિતા, બાપ.
प्रसवित्री, स्त्री. માતા, મા.

प्रस(शा)ल, पु. હેમંત ઋતુ.
प्रसव्य, वि. પ્રતિકૂલ, ઉલટું; અનુકૂલ.
प्रसह्, ग. १. સહન કરવું, ખમવું; [હીમત કરવી.
प्रस(सा)ह्, पु. જોર જુલમ; ઇંદ્ર.
प्रसह, पु. શિકારી પક્ષી, અટકાવ, રોક.
प्रसहन, पु. શિકારી પક્ષી. न. આલિંગન; સાહ્યકરણ.
प्रसाद, पु. અનુગ્રહ; પ્રસન્નતા; તદુરસ્તી.
प्रसादन, न. અન્ન; સેવક; શત્રુને મારી કહાડવું. पु. રાજસી તંબુ.
प्रसादना, स्त्री. સેવા, ચાકરી.
प्रसातिका, स्त्री. એકજાતના ચોખા.
प्रसाधन, न. પોશાક; શણગાર. स्त्रि. કૃણી.
प्रसाधिका, स्त्री. શેઠાણીના કપડાં સંભાળનાર ચાકરડી, જંગલી ચોખા.
प्रसार, पु. પસરવું તે; પ્રકરણ, વિસ્તાર.
प्रसारणी, स्त्री. ચાંદ્વેલ નામની વનસ્પતિ.
प्रसारिन्, वि. ફેલાવનાર.
प्रसित, वि. બાંધેલું, આશક્ત. न. પરૂ.
प्रसिति, स्त्री. જાળી, પાશ; બંધન; હુમલો; સત્તા; ભડકો, માર્ગ; પોહોંચ, શક્તિ.
प्रसिदिका, स्त्री. નાની વાડી.
प्रसिद्ध, वि. પ્રસિદ્ધ; શણગારેલું.
प्रसिद्धि, स्त्री. કીર્તિ, ફતેહ; શણગાર.
प्रसू, स्त्री. મા, ઘોડી; કદલી; ફેલાઈ જનાર વેલ,
प्रसूका, स्त्री. ઘોડી.
प्रसून, न. ફૂલ.
प्रसूता, स्त्री. સુવાવડી સ્ત્રી.
प्रसून, वि. પેદા થયેલું. न. ફૂલ.
प्रसूनवाण, पु. કામદેવ.
प्रसृ, ग. १. આગળ વધવું; ફેલાવું.
प्रसृज्, ग. ६. તજવું; ઇજા કરવી; વાવવું; ઢીલું કરવું.
प्रसृत, वि. લાંબુ, લબાયલું; ફેલાયલું. पु. અંજલી. न. બે પલનું વજન.
प्रसृता, स्त्री. જાંઘ; પગ.
प्रसृति, स्त्री. વધારો.
प्रसेक, पु. ઉલટી કરવી; છંટકાવ.
प्रसेदिका, स्त्री. નાનો બગીચો.
प्रसेदिवस्, वि. આનંદી, ખુશ.
प्रसेव, } पु. કોથળો; ચામડાની
प्रसेवक, } શીશી.
प्रस्कंदन, पु. શિવ. [નાતબહાર.
प्रस्कन्न, वि. પડેલું; હારેલું. पु. પાપી,
प्रस्तर, पु. બીછાનું; પાંદડા વગેરેનું બીછાનુ, પથ્થર; મણિ, ઝવેરાત.
प्रस्तरण, न. બીછાનું; બેઠક.
प्रस्तार, पु. ફૂલ અને પાંદડાંનું બીછાનું; મેદાન; ઝાડી [પ્રકરણ.
प्रस्ताव, पु. વખત, તક; પ્રસંગ,
प्रस्तावना, स्त्री. આરંભ, પ્રસ્તાવના; નાટકની શરૂઆતમાં સૂત્રધાર વિદૂષક વગેરેનું બોલવું.
प्रस्थ, वि. દૃઢ, ફેલાયલું. पु. પર્વતનું શિખર; સપાટ જમીન.
प्रस्था, ग. १. વધવું; ચાલવું. [કુચ.
प्रस्थान, न. પ્રયાણ, ગમન; લશ્કરની
प्रस्थिर, पु. પાંદડાં ફૂલ વગેરેનુ બીછાનું.
प्रस्न, पु. નાવાનું વાસણ.
प्रस्निग्ध, वि. ઘણુંજ ચીકાસદાર.
प्रस्नुषा, स्त्री. પૌત્રાની બાયડી.
प्रस्फुद, ग. १०. ખુલવું; ચીરાવું.

प्रस्फुट, वि. ખીલેલુ, ઉઘરેલું; પ્રગટ થયલું, ખુલ્લું.
प्रस्फुर्, ग. ६. ધ્રુજવું, કંપવું.
प्रस्फुरित, वि. ધ્રુજતું, કાંપતું.
प्रस्फोटन, न. સુપડું; ખીલવું, મારવું; પકાવવું તે.
प्रस्मृति, स्त्री. વિસ્મૃતિ, વિસર.
प्रस्रव, पु. પેશાબ; થાનમાંથી પડતું દૂધ, પાણીનો ધોધ.
प्रस्रवण, न. પર્વતનું ઝરણું; ટપકવું તે; ફુવારો. पु. પરસેવો, પેશાબ; મલયપર્વત.
प्रस्राव, पु. ટપકવું તે, પેશાબ.
प्रस्व(स्वा)न, पु. મોટો અવાજ.
प्रस्वादस्, वि. આનંદી.
प्रस्वाप, पु. ઉંઘ; સ્વપ્ન.
प्रस्वार, पु. ॐ, પ્રણવ.
प्रस्विन्न, वि. પરસેવાવાળું.
प्रस्वेद, पु. અતિ પરસેવો.
प्रहणन, न. વધ, કતલ.
प्रहणे(ने)मि, पु. ચંદ્ર. [પાથરેલું.
प्रहत, वि. ઘાયલ કરેલું; વગાડેલું,
प्रहर, पु. પોહોર, દિવસનો આઠમો ભાગ. [કતલ.
प्रहरण, न. યુદ્ધ, લડાઈ; હથિયાર;
प्रहरिन्, पु. ચોકીદાર; પોહોરે પોહોરે (ઘડી) વગાડનાર.
प्रहार, पु. મારવું તે; ફટકો; લાત.
प्रहर्ष, पु. અતિશય આનંદ. [ધગ્રહ.
प्रहर्षण, वि. ખુશી કરનાર. पु. બુ-
प्रहर्षणि,–णी, स्त्री. હળદ; એક છંદ.
प्रहर्षुल, पु. બુધગ્રહ. [પ્રધાન
प्रहस्त, पु. ઉઘાડી હથેળી; રાવણનો
प्रहाय्य, पु. કાગદ. [દેખાવ; શિવ.
प्रहास, पु. પ્રભાસ ક્ષેત્ર; નાચનાર;
प्रहासक, पु. વિદૂષક, મશ્કેરો.
प्रहि, ग. ५. નાખવું; ફેંકવું; મોકલવું.
प्रहि, पु. કૂવો.
प्रहित, वि. મૂકેલું; નાખેલું; લખાવેલું; મોકલેલું. न. સૂપ, સાર.
प्रहृष्टक, पु. કાગડો.
प्रहेलि, प्रहेलिका, } स्त्री. ઉખ્યાણું, કોડું.
प्रह्लन्न, वि. આનંદી.
प्रह्लत्ति, स्त्री. આનંદ, ખુશી.
प्रह्लाद्, ग. १. અતિશય આનંદ પામવું.
प्रह्लाद, पु. અવાજ; આનંદ; હિરણ્યકશિપુનો પુત્ર, પ્રહ્લાદભક્ત.
प्रह्व, वि. નમ્ર.
प्रह्वालिका, स्त्री. ઉખ્યાણું.
प्रह्वाय, पु. બોલાવવું, તેડું.
प्रांशु, वि. ઉંચુ; લાંબું. पु. ઉંચો માણસ.
प्राक्, अ. પહેલાનું; આગલું.
प्राकट्य, न. પ્રસિદ્ધિ.
प्राकपिक, पु. ગાંડુ, ગાંડમરાઉ; પારકાની સ્ત્રીથી ગુજારો કરનાર પુરૂષ. [છદીપણું.
प्राकाम्य, न. મરજી, ઇચ્છા; સ્વ-
प्राकार, पु. કિલ્લાની ભીંત; દિવાલ,
प्राकाश, पु. એક ઘરેણું. [ભીંત.
प्राकृत, वि. નીચ; પામર; મૂલ; સાધારણ. पु. હલકો માણસ. न. અપભ્રંશ ભાષા.
प्राकृतप्रलय, पु. મહાપ્રલય.
प्राक्तन, वि. આગાઉનું; જુન.
प्राक्तनकर्मन्, न. ભાગ્ય, નસીબ.

प्राखर्य, न. तीक्ष्णुता; ખત.
प्रागल्भ्य, न. બહાદુરી; મગરૂરી; ચ-
प्रागार, न. ઘર. [તુરાઈ; પુખ્તતા.
प्राग्राट, पु. પાતળું દહીં.
प्राग्र्य, वि. મુખ્ય, શ્રેષ્ઠ.
प्राघात, पु. લડાઈ.
प्राघुण (क), } पु. અતિથિ, પરોણો.
प्राघुणिक, }
प्रांग, न. નાનુ ઢોલ.
प्रांगन, न. વાડો.
प्राच्, प्रांच्, वि. પૂર્વતરફનું.
प्राचंड्य, न. જુસ્સો; ભયંકર દેખાવ.
प्राचिका, स्त्री. બાજ–સકરાની માદા, ચાંચડ; મચ્છર.
प्राची, स्त्री. પૂર્વદિશા. [ऊ. ભીંત.
प्राचीन, वि. પૂર્વતરફનું; જુનું, પુરાણુ.
प्राचीर, न. વાડ, ભીંત.
प्राचुर्य, न. બેહદ; સમુદાય.
प्राचेतस, पु. વાલ્મિકીમુનિ; મનુ; દક્ષપ્રજાપતિ.
प्राजक, पु. સારથિ, ગાડીવાન.
प्राजन, उ. ચાબુક, પરોણી.
प्राजापत्य, पु. આઠ પ્રકારના વિવાહમાંનો એક પ્રકાર.
प्राजित्, पु. સારથિ. [માણસ.
प्राज्ञ, वि. ડાહ્યુ; પંડિત. पु. વિદ્વાન
प्राज्ञा, स्त्री. બુદ્ધિ, અક્કલ.
प्राज्ञी, स्त्री. ચતુર સ્ત્રી, સૂર્યની પત્ની.
प्राज्य, वि. અતિશય, ઘણુંજ.
प्रांजल, वि. પ્રામાણિક, સીધું, સરળ
प्राण्, ग. २. શ્વાસ લેવો; જીવવું.
प्राण, पु. શ્વાસ, પ્રાણ, જીવાત્મા; વાયુ, પવન, આત્મા.
प्राणत्याग, पु. આપઘાત.
प्राणथ, वि. મજબૂત. पु. શ્વાસ; પ-
प्राणदयित, पु. પતિ, ધણી. [વન.
प्राणन, पु. ગળુ; પાણી. न. શ્વાસ, જીંદગી.
प्राणनाथ, पु. પતિ, પ્યારો; યમરાજા.
प्राणन्त, पु. વાયુ, પવન. [ હેડકી.
प्राणन्ती, स्त्री. ભૂખ; ડચકાં આવાં તે,
प्राणभृत्, वि. ચેતન, જીવતું. पु. જીવતું માણસ.
प्राणयात्रा, स्त्री. ઉપજીવિકા, ગુજારો.
प्राणयोनि, पु. પરમાત્મા; વાયુ.
प्राणरंध्र, न. મુખ, મોઢુ; નસકોરૂ.
प्राणविप्लव, पु. મૃત્યુ.
प्राणसद्मन्, न. શરીર. [પતિ, ધણી.
प्राणसम, वि. જીવજેવું વહાલું. पु.
प्राणसमा, स्त्री. પત્ની, સ્ત્રી.
प्राणाचार्य, पु. વૈદ.
प्राणान्त, पु. મૃત્યુ, મોત.
प्राणान्तिक, न. હત્યા. [ર્गના વૈદ.
प्राणापान, पु. અશ્વિનીકુમાર, સ્વ-
प्राणायाम, पु. યોગનુ એક અંગ, પ્રાણને રોકવાની યોગની ક્રિયા. (હાથના અંગુઠાથી જમણુ નાક બંધ કરી ડાબા નાકથી શ્વાસ ઉપર ખેંચવો, શ્વાસ ખેંચતી વખતે ગાયત્રી મંત્રનો જપ કરવો, એને પૂરક કહેછે પછી બેઉ નસકોરા બંધ કરી ગાયત્રી મંત્રનો જપ કરવો, એને કુંભક કહેછે. પછી ડાબુ નસકોરૂ બંધ કરી, જમણે નસકોરે શ્વાસ છોડવો, અને તે વખતે પણ ગાયત્રી મંત્રનો જપ કરવો, એને રેચક કહેછે )
प्राणिन्, वि. જીવતું.
प्राणीत्य, न. કરજ.
प्रातर्, अ. પ્રભાતનાં, સવારે.

प्रातःकाल, पु. સવારનો પોહોર.
प्रातराश, पु. નાસતો, સવારનું ભોજન.
प्रातिका, स्त्री. જાસ્વંદી-જવાનું ઝાડ.
प्रातिपक्ष, न. શત્રુતા.
प्रातिपदिक, पु. અગ્નિ.
प्रातिभाव्य, न. જામીનગીરી.
प्रातिलोम्य, न. શત્રુતા; વીપરીતતા.
प्रातिवेशिक, प्रातिवेश्मक, पु. પડોસી.
प्रातिस्विक, वि. અસાધારણ, ખાસ.
प्रातिहार, प्रातिहारिक, पु. મદારી, જાદુગર.
प्रातीप, पु. શંતનુ રાજા, પ્રતીપનો પુત્ર.
प्राथमिक, वि. પ્રથમનું, પહેલું.
प्राथम्य, न. પ્રથમતા.
प्रादुस्, अ. નામ, જાહેરાતી.
प्रादेश, पु. ખુલ્લી હથેળી; જગા, સ્થાન.
प्रादेशन, न. દાન, બક્ષીસ.
प्राध्य, वि. લાંબેલું, નમેલું; બાંધેલું. [पु. ગાડી.
प्राध्य, अ. અનુકૂલતાથી. [અણી.
प्रान्त, पु. કિનાર; સીમા; ખૂણો;
प्रान्तर, न. એકાંત-ઉજડ રસ્તો; ઝાડની બખોલ; ઝાડપાન વગરનો રસ્તો.
प्राप्, ग. ५. મેળવવું; પહોંચવુ; સહન કરવું.
प्रापित, वि. લીધેલું; મેળવેલું.
प्राप्त, वि. મેળવેલું; શોધેલું; ગહન કરેલું; વાજબી; મૂકેલું; હાજર; સંપૂર્ણ.
प्राप्ति, स्त्री. વૃદ્ધિ; લાભ; નસીબ; ભાગ, હીસ્સો; જોડાણ, બીજી જગાએ જવું તે.
प्रापणिक, पु. વેપારી.
प्रावल्य, न. શક્તિ, બલ.
प्रावा(वा)लिक, पु. પરવાળા વેચનાર.
प्रभंजन, न. સ્વાતિ નક્ષત્ર.
प्राभंजनि, पु. હનુમાન; ભીમ.
प्राभवत्य, न. શક્તિ, સત્તા. [લાંચ.
प्राभृत(क), न. નજરાણું, ભેટ;
प्रामाणिक, वि. શાસ્ત્રસિદ્ધ; માનવાયોગ્ય. [સત્તા.
प्रामाण्य, न. વિશ્વાસ; સાબેતી;
प्रामाद्य, न. ભૂલ; ગાંડાઈ; કેફ, નીશો.
प्रामीत्य, न. કરજ; મૃત્યુ.
प्रामोद(दि)क, वि. આનંદી.
प्राय, पु. મરણ; ગમન; વધારો.
प्रायण, न. શરૂઆત.
प्रायणीय, वि. શરૂઆતનું. न. પ્રથમ. पु. સોમયજ્ઞનો પહેલો દિવસ.
प्रायशस्, अ. સાધારણ રીતે; ઘણું કરીને.
प्रायश्चित्त, न. પાપનાશનો ઉપાય.
प्रायत्य, न. શુદ્ધતા.
प्रायस्, अ. ઘણું કરીને; કદાચ.
प्रायिक, वि. સાધારણ.
प्रायुद्धेपिन्, पु. ઘોડો.
प्रायोज्य, वि. મતલબનું.
प्रारभ्, ग. १. શરૂ કરવુ.
प्रारब्ध, वि. શરૂ કરેલું કામ; નસીબ.
प्रारंभ, पु. શરૂઆત.
प्रारोह, पु. અંકુર, ફણગો.
प्रार्ण, न. મુખ્ય કરજ.
प्रार्थ्, ग. १०. પૂછવું, માગવું; પ્રાર્થના કરવી; શોધવું; હુમલો કરવો, અરજી કરવી.

प्रार्थन, न. } યાચના, માગણી;
प्रार्थना, स्त्री. } ઇચ્છા; અરજ, વિનતિ. [દ્વાપર યુગ.
प्रार्थनीय, वि. માગવાલાયક. न.
प्रार्थित, वि. યાચિત, માગેલું; ઇચ્છિત.
प्रालंब, पु. મોતીની માલા; સ્તન. न. છાતીસુધી આવતી ગળામાં પહેરવાની માલા.[ સોનાની માલા.
प्रालंबिका, स्त्री. ગળામાં પહેરવાની
प्रालेय, न. હીમ, બરફ.
प्रालेयकर, } पु. ચંદ્ર; કપૂર.
प्रालेयांशु, }
प्रावट, पु. જવ.
प्रावण, न. કોદાળી.
प्रावर, पु. વાડ, ટટ્ટી; એક દેશ.
प्रावरण, न. દુપટ્ટો.
प्रावार, पु. દુપટ્ટો; એક દેશ.
प्रावीण्य, न. ચતુરાઈ. [લેવું.
प्रावृ, ग. ५. કપડાં પહેરવાં, ઘેરી
प्रावृत, वि. ઢાંકેલું; ઘેરેલું. त्रि. ચુ-
प्रावृति, स्त्री. વાડ. [રખો.
प्रावृत्तिक, पु. કાસદ, દૂત.
प्रावृष्,-षा, स्त्री. } વર્ષાકાલ, ચોમાસું.
प्रावृष, पु. }
प्रावृषिक, पु. મોર.
प्रावृषिज, पु. તોફાન.
प्रावेशन, न. કારખાનું, શિલ્પશાલા.
प्राश्, ग. ९. ખાવું; ભોગવવું; પીવું;
प्राश्, स्त्री. ખોરાક. [ચાખવું.
प्राश, पु. ખાવું તે; ખોરાક.
प्राशक, पु. ખાનાર.
प्राशन, न. ખાવું તે; ખોરાક, સ્વાદ.
प्राशनीय, वि. ખાવાલાયક. न.
प्राशास्त्र, न. સરકાર.[અન્ન,ખોરાક.
प्राशिन्, पु. ભોક્તા, ખાનાર.
प्राश्निक, पु. પરીક્ષક; લવાદ.
प्रास्, ग. ४. ફેંકવું. [ કરવું તે.
प्रास, पु. ફેંકવું તે; ભાલો; દાખલ
प्रासक, पु. ભાલો. [મહેલ.
प्रासाद, पु. મહેલ; મદીર; રાજ-
प्रासादिक, वि. માયાળુ; સુંદર
प्राह्ण, पु. બપોરની આગળનો વખત.
प्राह्णेतन, वि. પહેલા પહોરનું.
प्राह्णेतरां, } अ. પ્રભાતમાં.
प्रह्णेतमां, }
प्रिय, वि. વહાલું, પ્યારું; ખરચાળુ; જાણીતું. पु. પતિ, ધણી; એક જાતનું હરણ. [पु. એક ગંધર્વ.
प्रियंवद, वि. મીઠાં વાક્યો બોલનાર.
प्रियंगु, पु. એક લતા; રાઈ, પીપર न. કેશર.
प्रियतम, वि. ઘણુંજ વહાલું.
प्रियता, स्त्री. વહાલ, પ્યાર.
प्रियदर्शन, वि. સુંદર, ખુબસુરત. पु. પીપર; ગંધર્વનો રાજા.
प्रियदर्शिन्, पु. અશોક રાજા.
प्रियधन्व, पु. શિવ.
प्रियपात्र, वि. પ્યારું.
प्रियरण, वि. વીર, યોદ્ધો. [ પુત્ર.
प्रियव्रत, पु. સ્વયંભુવ મનુનો મોટો
प्रियवस्, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
प्रिया, स्त्री. સ્ત્રી, ભાર્યા, પત્ની.
प्रियाल, पु. પીપળાનું ઝાડ; પ્રિ-
प्री, ग. ९. ખુશી થવું. [યાલ વૃક્ષ.
प्रीण, वि. આનંદી; જુનું.
प्रीणन, न. આનંદ-ખુશી કરવું તે.

प्रीणस, पु. गेंडो.
प्रीणीत, वि. આનંદી.
प्रीत, वि. આનંદી; સુખી; સંતોષી; વહાલું; માયાળુ.
प्रीति, स्त्री. આનંદ; સુખ; સંતોષ; પ્યાર, વહાલ; કૃપા; કામદેવની સ્ત્રી; સતાવીશ યોગમાંનો એક યોગ.
प्रु, ग. १. જવું; કુદવું. [જવવું, રેડવું.
प्रुष्, ग. १. બાળવું. ग. ९. ભી-
प्रुषित, वि. બળતું; ભીંજેલું.
प्रुष्ट, वि. બાળેલું. [ ચીધું.
प्रुष्व, पु. વર્ષાઋતુ; સૂર્ય; પાણીનું
प्रे, ग. २. આગળ જવું; આવી પહોંચવું; બહાર જવું.
प्रेक्ष्, ग. १. જોવું.
प्रेक्षक, पु. જોનાર, અવલોકન કરનાર.
प्रेक्षण(क), न. દેખાવ; જોવું તે.
प्रेख्, ग. १. ધ્રુજવું.
प्रेङ्ख, उ. ઝોળો, હીંચકો.
प्रेङ्खण, न. ઝુલવું તે, હીંચકો.
प्रेङ्खा, स्त्री. હીંચકો; નાચવું તે; ભ-
प्रेङ्खित, वि. ઝુલતું; કંપતું. [મવું તે.
प्रेत, वि. મુએલું. पु. ભૂત, પિશાચ.
प्रेतगृह, न. સ્મશાન.
प्रेतनदी, स्त्री. વૈતરણી નદી.
प्रेतपति, पु. યમરાજા.
प्रेतभाव, पु. મૃત્યુ.
प्रेतराज, } पु. યમરાજા.
प्रेताधिप,
प्रेति, स्त्री. મૃત્યુ; ગમન; ખોરાક.
प्रेतिक, पु. ભૂત.
प्रेत्य, अ. પરલોકમાં.
प्रेम्यन्, पु. પવન, ઇંદ્ર.

प्रेप्सा, स्त्री. ઇચ્છા.
प्रेप्सु, वि. આતુર.
प्रेमन्, पु. મશ્કરી; વાયુ, પવન; ઇંદ્ર. उ. આનંદ; રમત; માયા.
प्रेमिन्, वि. વહાલું, પ્યારું.
प्रेयस्, वि. વધારે વહાલું. पु. પતિ, ધણી; વહાલો મિત્ર. उ. ખુશામત.
प्रेयसी, स्त्री. પ્રિયતમા, પ્યારી.
प्रेयोपत्य, पु. બગલો.
प्रेरण, न. } મોકલવું તે; આજ્ઞા,
प्रेरणा, स्त्री. } હુકમ; ચપળતા, ઉશ્કેરણી. [કહેલું.
प्रेरित, वि. મોકલેલું; આજ્ઞા કરેલું;
प्रेरित, पु. દૂત, કાસદ.
प्रेत्वन्, पु. સમુદ્ર.
प्रेत्वरी, स्त्री. નદી.
प्रेष्, ग. ४. હાંકવું. ग. १. જવું.
प्रेष, पु. પ્રેરણ; પીડા, દુઃખ.
प्रेषणीय, वि. મોકલવાલાયક.
प्रेषित, वि. મોકલેલું; કહેલું.
प्रेष्य, वि. મોકલેલું.
प्रेष्य, पु. ચાકર, ગુલામ. न. ચાકરી.
प्रेष्या, स्त्री. ચાકરડી.
प्रेष्ठ, वि. સૌથી વહાલું.
प्रेष्ठ, पु. પતિ, ધણી. [પગ.
प्रेष्ठा, स्त्री. આપડી, પત્ની; પ્યારી;
प्रेय, न. હેત, માયા. [ હાંડી, મહિના.
प्रैष, पु. કલેશ; આજ્ઞા, હુકમ; માં-
प्रैष्य, पु. ચાકર. न. ચાકરી.
प्रैष्या, स्त्री. ચાકરડી.
प्रोक्त, वि. કથિત, કહેલું.
प्रोक्ष्, ग. ६. છાંટવું; મારી નાખવું.
प्रोक्षण, न. પાણી છાંટવું તે; યજ્ઞનો હોમ કરતી વખતે ભણવાનો મંત્ર.

प्रोच्चंड, वि. અતિશય ભયંકર.
प्रोच्चारित, वि. મોટેથી બૂમ પાડતું.
प्रोच्छून, वि. સુજેલું.
प्रोच्छ्रित, वि. ઉંચુ.
प्रोज्ज्ञासन, न. વધ, મારણ.
प्रोंछन, न. લેપન; માંજવું તે.
प्रोज्झित, वि. ત્યક્ત, તજી દીધેલું.
प्रोड्डीन, वि. ઉડી ગયલું.
प्रोंठ, पु. પીકદાની, થુકદાન.
प्रोत, वि. સીવેલું, બાધેલું, જોડેલું.
न. વસ્ત્ર, કપડું.
प्रोत्कत, पु. માનીતો ચાકર.
प्रोत्तुंग, वि. ઘણુંજ ઉંચુ.
प्रोत्साह, पु. ઉત્સાહ; ખંત.
प्रोथ्, ग. १. સરખા થવું; શક્તિમાન થવું; મારી નાખવું.
प्रोथ, वि. પ્રખ્યાત; સ્થાપિત, મુકરર કરેલુ.
प्रोथ, उ. ઘોડાનું નાક. पु. ધોતીઉં; ધાસ્તી; કુલું, ઢગરૂ; તરતનો રહેલો ગર્ભ.
प्रोथिन्, पु. ઘોડો.
प्रोद्गत, वि. બહાર નીકળી આવેલુ, ઉપસેલુ.
प्रोद्वाह, पु. લગ્ન.
प्रोद्धत, वि. અતિ ઉગ્ર, શક્તિવાન.
प्रोष, पु. બળતું.
प्रोषित, वि. બીજે દેશ ગયલુ.
प्रोषितभर्तृका, स्त्री. પરદેશ ગયલાની સ્ત્રી.
प्रो(प्रौ)ष्ठ, पु. બળદ, બાજોઠ; એક જાતની માછલી.
प्रो(प्रौ)ष्ठपद, पु. ભાદરવો મહિનો.
प्रो( प्रौ )ष्ठपदा, स्त्री. ભાદ્રપદ નક્ષત્ર.
प्रो( प्रौ )ह, वि. ચતુર. पु. તર્કશાસ્ત્ર, સાધો.
प्रौ( प्रो )ढ, वि. પુખ્ત; મોટી ઉમરનું; ગીચ; મજબૂત; મગરૂર; પરણેલું; ફેલાયલું; જબરદસ્ત.
प्रौ( प्रो )ढि, स्त्री. પુખ્તતા; બહાદુરી; મગરૂરી; ખંત.
प्रौण, वि. ચતુર.
प्लक्ष्, ग. १. ખાવું.
प्लक्ष, पु. એક દ્વીપ; પ્લક્ષ નામનું ઝાડ; ખાનગી દરવાજો.
प्लव, वि. ઉત્તમ. पु. તરવું તે, રેલ, કુદકો; નાનો મછવો; દેડકો; વાંદરો; શત્રુ, મેંઢો; નીચ વર્ણનો માણસ; માછલાં પકડવાની જાળ.
प्लवग, पु. વાંદરો; દેડકો; જળકુકડી; સૂર્યનો સારથિ. [ હરણ.
प्लवंग( म ), पु. વાદરો; દેડકો,
प्लवाका, स्त्री. હોડી, મછવો.
प्लाक्ष, पु. પ્લક્ષ ઝાડનાં ફળ.
प्लावन, न. તોફાન.
प्लिह्, ग. १. જવું.
प्लि( प्ली )हन्, पु. } તલ્લી
प्लि(प्ली )हा, स्त्री. } તલ્લી
प्ली, ग. ९. જવુ.
प्लु, ग. १. તરવું; કુદકો મારવો.
प्लुक्षि, पु. અગ્નિ; તેલ.
प्लुत, वि. તરતું; કુદેલું. न. કુદકો; ઘોડાની ચાલ.
प्लुति, स्त्री. રેલ; કુદકો.
प्लुष, पु. દહન, બળવું તે.
प्लुष्ट, वि. બળતું.
प्लुस्, ग. ४. બળવુ
प्लोत, पु. પાટો, કપડું.
प्सा, ग. २. ખાવુ.
प्सा, स्त्री. ખોરાક, ભૂખ.

प्सात, वि. ખાધેલું; ભૂખ્યો.
प्सान, न. ખોરાક, ખાવુ તે
प्सुर, वि. સુંદર.

## फ.

फ, બાવીશમો વ્યંજન.
फ, वि. સ્પષ્ટ, જાહેર. पु. તોફાની પવન, નિષ્ફળ, ફલપ્રાપ્તિ.
फक्, ग. १. ધીમેથી જવુ.
फक्क, वि. વ્યર્થ, લગડુ
फक्किका,स्त्री. યુક્તિ, ન્યાયનીવ્યાખ્યા.
फट्, अ. મંત્રભેદ, (अस्त्रायफट्).
फट, पु. નાગની ફણા, દાંત, ઠગારો.
फण्, ग. १. સરવુ, ખસવુ.
फण, पु.–णा, स्त्री. સાપની ફણા.
फणभृत, } पु. સર્પ, સાંપ.
फणाधर, }
फणिन्, पु. સર્પ, સાપ.
फणिप्रिय, पु. વાયુ, પવન
फणीश्वर, पु. અનંત; વાસુકી, સર્પોનો રાજા.
फड, पु. પેટ
फत्कारिन्, पु. પક્ષી.
फर, न. ઢાલ.
फर्फरीक, पु. ઉઘાડી હથેળી.
फर्फरीका, स्त्री. જોડો, પાદુકા.
फल, न. ફળ, પાક (અનાજનો), પરિણામ, બદલો, ઈનામ, નફો, લાભ, પ્રયોજન, ત્રિફલા
फलक, न. ઢાલ, બાણની અણી.
फलकेशर, पु. નારિયળનુ ઝાડ
फलद, वि. ફળ આપનાર पु. ઝાડ, વૃક્ષ.
फलपादप, पु ફલવાળુ ઝાડ
फलपुच्छ, पु. એરંડીઆનુ ઝાડ.
फलराजन्, पु. તરબૂચ, ખરબૂજ.
फलहारी, स्त्री. દુર્ગા.
फल्गु, वि. ઉપયોગવગરનુ स्त्री. વસંતઋતુ; એક નદી, ગુલાલ.
फल्गुन, वि. રાતું, લાલ. पु. ફાગણ મહિનો, અર્જુન; ઇંદ્ર
फल्गूत्स्व, पु. હોળિકા, હોળી
फल्य, न. કુસુમ, ફૂલ
फाटकी, स्त्री. ફટકી. [ળવેલો લોટ.
फाणि, स्त्री. ગોળ, કાકની, દહીં મે-
फांट, उ. ઉકાળો
फांड, न. પેટ.
फाल, उ. હળનો ભાગ, કપાલ. पु. બલરામ; શિવ, લીંબુનુ ઝાડ. न. સુતરાઉ કાપડ, ખેડેલુ ખેતર.
फाल्गुन, पु. ફાગણ મહિનો, અર્જુન.
फाल्गुनानुज, पु. વસંતઋતુ; ચૈત્ર મહિનો, અર્જુનનો નાનો ભાઈ, નકુલ અથવા સહદેવ.
फाल्गुनी, स्त्री. ફાલ્ગુની નક્ષત્ર.
फि, पु. પાપી માણસ, ક્રોધ, નકામી વાતચીત.
फिरंग, पु. ફ્રાંસ દેશ.
फु, पु. ફુ, મંત્રનો ફુત્કાર, તુચ્છવાક્ય.
फुक, पु. પક્ષી.
फुट, पु. સાપની લાંબી કરેલી ફણા.
फुत्कर, पु અગ્નિ.
फुत्कार, पु. ખીલેલુ ફૂલ, સર્પનો અવાજ, ફુંક.
फुल्ल्, ग. १. ફુલવુ, ખીલવું
फुल्ल, न. ખીલેલુ ફૂલ. वि. લગાએલુ, ખીલેલુ
फेत्कार, पु. ચીસ, બુમ
फेण (न), पु. ફીણ, સફેદ સમુદ્રફીણ.

फेणप, पु. पडेलां ફल ખાઇ ગુજારો કરનાર તપસ્વી.
फेणाशनि, पु. ઇંદ્ર. [કરનાર તપસ્વી.
फेणिका, स्त्री. ફીણ; પરપોટા.
फेणि(नि)ल, वि. ફીણવાળું
फेर, फेरंड, पु. શિયાલ.
फेरव, पु. શિયાળ; રાક્ષસ; ઠગ.
फेरु, पु. શિયાળ.
फेल्, ग. १. જવું.
फेल, न. } એઠવાડ, જુઠણ.
फेलिका, स्त्री. }

## ब.

ब, ત્રેવીશમો વ્યંજન.
ब, पु. વરૂણ; પાણી; કુલ્લે, ઘડો.
बंह्, ग. १. વધવું.
बंहिमन्, पु. ભીડ.
बंहियस, वि. અતિશય, ઘણુંજ.
बंहिष्ट, वि. ઘણુંજ.
बक, पु. સારસ, બગલો; લુચ્ચો, એક રાક્ષસ, કુબેર.
बकी, स्त्री. પુતના રાક્ષસી.
बकुर, वि. ભયંકર. पु. વિજળી.
बकुल, पु. બકુલ—બોરશ્રીના ફૂલનું ઝાડ. [ડની ડાખળી.
बकेरुका, स्त्री. પવનથી વળેલી ઝા-
बकोट, पु. સારસ, બગલો.
बटु, पु. છોકરો; નાનો બ્રહ્મચારી.
बडिश, न. માછલીની ગળ.
बत, अ. દલગીરી; દયા; તેડું; સંતોષ, આશ્ચર્ય, નિંદા દર્શક.
बद्, ग. १. દઢ હોવું.
बदर, पु. બોરડી. न. બોર.
बदरि, स्त्री. બોરડી.
बदरिकाश्रम, पु. એક તીર્થ.
बदरी, स्त्री. બોરડી.
बदरीवन, न. બોરડીનું વન.
बदरीवासा, स्त्री. દુર્ગા.
बध्, ग. १. તિરસ્કાર કરવો.
बधिर, वि. બેહેરૂં.
बधिरिमन्, पु. બેહેરાપણું.
बंदिन्, पु. ભાટ, ખુશામત કરનાર.
बंदि, पु. } પાટો; કેદી.
बंदी, स्त्री. }
बंध्, ग ९. બાંધવું; પકડવું; અટકાવવું; પહેરવું.[જજીર; પકડવું તે.
बंध, पु. બંધ, પાટો; સાંકળ, બેડી,
बंधक, पु. બાંધનાર, પકડનાર, દોરડું, ફાંસો; અદલો બદલો. વચન, શેહેર. [હાથણી.
बंधकी, स्त्री. વેશ્યા; છિનાલ સ્ત્રી,
बंधन, न. બાંધવું તે; અટકાવ. न. પાટો, બેડી, જંજીર, કેદ કરવું તે, શરીરના અવયવ; પાજ, સેતુ, પૂલ; સંબંધ, જોડાણ.
बंधित, वि. બાંધેલું, કેદી.
बंधित्र, पु. કામદેવ; ચામડાનો પંખો, લાખો, મસો, તલ.
बंधु, पु. સગો; સગોભાઈ; મિત્ર, પતિ, બાપ; મા; સંબંધ.
बंधुक, पु. છિનાળનો પુત્ર. [સ્ત્રી.
बंधुका,-की, स्त्री. છિનાળ, વેશ્યા
बंधुता, स्त्री. } સગાઈ, સબંધ.
बंधुत्व, न. }
बंधुका, स्त्री. છિનાળ—વેશ્યા સ્ત્રી.
बंधुर, वि. નમેલું; વાકું, સુંદર, બેહેરૂં; નુકશાનકારક. पु. હંસ; સારસ; વસાણું, યોનિ. न. તાજ, મુગટ.
बंधुरा, स्त्री. છિનાળ સ્ત્રી. [મુગટ.

बंधुल, वि. સુંદર; વળેલું.
बंध्या, स्त्री. વાંઝણી સ્ત્રી; વાંઝણી
बभ्रवी, स्त्री. દુર્ગા. [ગાય; વન૦ વાળો.
बभ्रु, वि. કપિલું. पु. અગ્નિ; નોળીઓ; એક યાદવ; શિવ; વિષ્ણુ; ચાતકપક્ષી; ઝાડ કાઢનાર; એક દેશ. न. કપિલો રંગ.
बभ्रुधातु, पु. સોનું; ગેરૂ.
बभ्रुवाहन, पु. અર્જુનનો ચિત્રાંગદાથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર.
बंबू, ग. १. જવું.
बंभर, पु. ભમરો.
बंभराली, स्त्री. માખી.
बर्ब्, ग. १. જવું.
बर्बटी, स्त्री. એક જાતનું અનાજ; વેશ્યા.
बर्बर, पु. મૂર્ખ; જંગલી.
बर्बुर, पु. બાવળનું ઝાડ.
बर्स, पु. ગાંઠ. [ઈજા કરવી.
बर्ह्, ग. १. બોલવું; ઢાંકવું; આપવું;
बर्ह, उ. મોરની પૂછડી.
बर्हण, वि. મજબૂત. न. પાંદડું.
बर्हि, पु. અગ્નિ. न. કુશ, દર્ભ.
बर्हिण, पु. મોર.
बर्हिस्, उ. કુશ, દર્ભ; બલિદાન. पु. અગ્નિ, પ્રકાશ [જોવું.
बल्, ग. આપવું; ઈજા કરવી, બોલવું;
बल, न. જોર, શક્તિ; બલાત્કાર; સૈન્ય; શરીર; લોહી. पु. કાગડો; બલરામ, શ્રીકૃષ્ણનો મોટો ભાઈ.
बलज, न. દરવાજો; ખેતર, અનાજ;
बलजा, स्त्री. પૃથ્વી, સુંદર સ્ત્રી. [લડાઈ
बलद, पु. બળદ. [બલરામ, પવન.
बलदेव, पु. શ્રીકૃષ્ણનો મોટો ભાઈ,
बलनिषूदन, पु. ઈંદ્ર.
बलपति, पु. સરદાર; ઈંદ્ર. [મા.
बलप्रसू, स्त्री. રોહિણી, બલરામની
बलभद्र, वि. જોરાવર. पु. જોરાવર માણસ; બલરામ.
बलभद्रा, स्त्री. કુમારીકા.
बलभृत्, वि. જોરાવર. [મોટો ભાઈ.
बलराम, पु. બલરામ, શ્રીકૃષ્ણનો
बलस्थ, वि. જોરાવર. पु. લડવૈયો.
बलाक, पु. સારસ પક્ષી, બગલો.
बलाका, स्त्री. વહાલી, પ્યારી.
बलाट, पु. મગ, એક કઠોળ.
बलात्कार, पु. જોરજુલમ, ગેરઈનસાફ.
बलाराति, पु. ઈંદ્ર.
बलास, पु. ક્ષયરોગ; કફ.
बलासिन्, वि. ક્ષયરોગી.
बलाह, न. પાણી. [વિષ્ણુનો ઘોડો;
बलाहक, पु. વાદળ; પર્વત; બગલો.
बलि, पु. બલિદાન; ભેટ; ભક્તિ; કર; ચમરીનો હાથો; બલિરાજા, વિરેચનનો પુત્ર, પ્રહ્લાદનો પૌત્ર.
बलिदान, पु. યજ્ઞમાં દેવને બલિદાન
बलिध्वंसिन्, पु. વિષ્ણુ. [આપવું તે.
बलिन्, वि. જોરાવર, મજબૂત.
बलिन्, पु. પાડો; ઉંટ; ડુક્કર; બળદ, સાંઢ; બલરામ; લશ્કરી સીપાઈ.
बलिनंदन, बलिपुत्र, } पु. બાણાસુર, અનિરુદ્ધનો સસરો.
बलिभोजन, पु. કાગડો.
बलिबंधन, पु. વિષ્ણુ.
बलिभुज्, पु. કાગડો, ચકલો.
बलिमुख, पु. વાંદર.
बलिष्ठ, वि. અતિશય જોરાવર. पु. ઉંટ.
बलिष्णु, वि. અપમાનિત.

बलीक, पु. છજ્જાની કોર.
बलिन्, पु. વીંછી.
बलीयस्, वि. જોરાવર.
बली(री)वर्द, पु. સાંઢ, બળદ.
बल्य, वि. જોરાવર पु. બુદ્ધધર્મી સાધુ.
बल्लव, पु. ગવળી, ગોવાળ; રસોયો; વિરાટ રાજાની દરબારમાં ભીમપાંડવે ધારણ કરેલું નામ.
बल्लवी, स्त्री. ગોવાળણી.
बव, पु. પહેલું કરણ. (જોતિષમાં)
बस्त, पु. બકરો.
बहल, वि. ઘણુંજ, વધારે; ગીચ; બાલવાળું; સખત; કઠોર.
बहला, स्त्री. મોટી એલચી.
बहिस्, अ. બહાર; બીજી બાજુએ; એક બાજુએ; શિવાય
बहिष्क, वि. બહારનું.
बहु, वि. બહુ, વધારે, ઘણું; મોટું.
बहुक, पु. સૂર્ય.
बहुकर, पु. ઝાડુ કાઢનાર.
बहुकरी, स्त्री. ઝાડુ, સાવરણી.
बहुगंध, पु. તજ.
बहुगंधदा, स्त्री. કસ્તૂરી.
बहुज्ञ, वि. ઘણું જાણનાર.
बहुतर, वि. ઘણુંજ વધારે
बहुता, स्त्री. } વધારે, બેહદ.
बहुत्व, न. }
बहुद, वि. ઉદાર.
बहुदुग्ध, पु. ઘઉં.
बहुधन, वि. પૈસાદાર.
बहुधार, न. ઈંદ્રનુ વજ્ર.
बहुनाद, पु. શંખ.
बहुपत्र, पु. કાંદો. न. અબરખ.
बहुपत्री, स्त्री. તુલસી.
बहुपुष्प, पु. લીંબડાનું ઝાડ; પરવાળાનું ઝાડ.
बहुबल, पु. સિંહ.
बहुरूप, पु. ઢેડગરોળી; વાળ; સૂર્ય; શિવ; વિષ્ણુ; બ્રહ્મા; કામદેવ
बहुल, वि. ગીચ; વધારે; અંધારૂં; पु. કૃષ્ણપક્ષ; અગ્નિ. न. આકાશ.
बहुला, स्त्री. ગાય; એલચી; ગળીનો છોડ.
बहुविक्रम, वि. વીર, લડવૈયો.
बहुव्रीहि, पु. એક સમાસ.
बहुशत्रु, पु. ચકલી.
बहुशस्, अ. ઘણુંજ; સાધારણ રીતે.
बाकुल, न. બકુલ-બોરસલીનું ફળ.
बाड्, ग. १. નહાવું.
बाडव, पु. સમુદ્રનો અગ્નિ; બ્રાહ્મણ.
बाडवेय, पु. બળદ. न. ઘોડીઓનું ટોળું.
बाडव्य, न. બ્રાહ્મણોનો સમુદાય.
बाडीर, पु. ચાકર.
बाढ, वि. દૃઢ, મજબુત; ઘણું; મોટેથી. अ. ખાત્રીથી.
बाण, पु. તીર, બાણ; ગાયના આંચળ; બાણાસુર, બલિરાજાનો પુત્ર, ઓખાનો બાપ; બાણકવિ; અગ્નિ; અવાજ; વિજળી.
बाणधि, पु. તીરનો ભાથો
बादर, त्रि. બોરડીનું. पु. કપાસનું ઝાડ. न. બોર; પાણી; રેશમ; સૂતરાઉ કાપડ.
बादरायण, पु. એક મુનિ; વેદવ્યાસ;
बादरायणि, पु. શુકદેવજી, વ્યાસપુત્ર.
बाध्, ग. १. દુઃખ દેવું; અટકાવવું; દુઃખ થવું.
बाध, पु. } પીડા; દુઃખ, ભય; અટકાવ; વાંધો; બળાત્કાર.
बाधा, स्त्री. }

वाधक, पु સ્ત્રીઓનો એક રોગ
वाधना, स्त्री પીડા, દુઃખ
वाधित, वि અટકાવેલુ, દુઃખી
वाधिर्य, न બહેરાપણુ
वाधकिनेय, पु વેશ્યાપુત્ર
वाधव, पु સગો ભાઈ મિત્ર
वाधव्य, न સગાઈ
वाभ्रवी, स्त्री દુર્ગા
वाभ्रुक, वि ભુરૂ
वार्वटीर, पु આબાનો ગર્ભ ક લઈ, ફુગો, વેશ્યાપુત્ર
वाल, वि જુવાન, નાનુ નવુ થયેલુ નેનુ અજ્ઞાન સ્વચ્છ पु બાળક છોકરો, વાછરંગ મૂર્ખ પૂછડું, નારિયેળ, પાચ વરસનો હાથી
वालक, वि નાનુ છોકરવાદ અજ્ઞાન पु છોકરો આગળીની વીટી મૂર્ખ પોહોંચી વાળ હાથી-ઘો
वालकृमि, पु જુ [ડાની પૂછડી
वालक्रीडनक, न બાલકનુ રમકડુ
वालतन्त्र, न સોયાણીનુ કામ
वालव, पु બીજુ કરણુ
वाला, स्त्री છોકરી બાલકી સોળ વરસની અંદરની સ્ત્રી જુવાન સ્ત્રી, નારિયેળ, નાની એલચી હળદ
वालिका, स्त्री છોકરી, રેતી એલચી
वालिनी स्त्री અશ્વિની નક્ષત્ર
वालियन्, पु બચપણ
वालिश, वि બેદરકાર છોકરવાદ, મૂર્ખ નાનુ पु મૂર્ખ, છોકરો न તકીઓ
वाली, स्त्री કાનની વાળી [(રોગથી)
वालीश, पु પેશાબનો અટકાવ
वालु, पु / वालुक, न } એક જાતની સુગધી
वालुका, स्त्री રેતી ભૂકો કપૂર
वालु(लु)की, स्त्री એક જાતની કા
वालूक, पु એક જાતનુ ઝેર [કડી
वालेय, वि નાજુક पु ગધેડો
वाल्य, न બાલ્યાવસ્થા, બચપણ મૂર્ખાઈ
वाल्हका, / वाल्हिका, / वाल्हीका, } पु व બાલ્હક દેશ ના લોકો पु મા હક દેશ નો રાજા न કેશર હિંગ
वाष्प, उ આસુ વરાળ લોઢુ
वाह, पु હાથ ઘોડો
वाहा, स्त्री હાથ
वाहावाहवि, अ હાથોહાથ
वाहिक, वि બહારનુ पु પંજાબ દેશનો રહેવાશી બળ [પગ
वाहु, पु હાથ, જનાવરના આગના
वाहुक, वि પરતંત્ર વેહેતિયુ पु વાદર નળરાજા
वाहुकुथ, पु. પક્ષીની પાખ
वाहुज, पु ક્ષત્રિય પોપટ
वाहुदन्तिन्, पु ઇંદ્ર
वाहुदा, स्त्री એક નદી
वाहुल, वि ઘણી જાતનુ पु અગ્નિ, કાર્તિકમાસ
वाहुलग्रीव पु મોર [રદેશી
वाह्य, वि બહારનુ, પારકુ पु પ
विट्, ग १ સોગન ખાવા બૂમ
विट्क, उ ગુમડુ શેળો [પાડવી
विठ, न આકાશ
विड, न એક જાતનુ મીઠુ-લૂણ
विडाल, पु બિલાડો આખનો ડોળો
विडालक, पु બિલાડો, હરતાળ

विडाली, स्त्री. બિલાડી.
विडौजस्, पु. ઇંદ્ર.
विद्, विंद्, ग. १. ફાટવું, ચીર પ-
ડવી; ભાગ કરવા.
विद्दल, न. ચીરેલા વાંસની ટોપલી.
विंदवि, पु. બિંદુ, ટીપું. [ સ્વાર (ं).
विंदु, पु. બિંદુ, ટીપું; મીંડું; અનુ-
विंदुतंत्र, पु. પાસા; શેતરજનું પાટિયું.
विंदुदेव, पु. શિવ.
विभीषक, वि. બીકણ. [ભાઈ.
विभीषण, वि. ભયંકર. पु. રાવણનો
विभीषिका, स्त्री. ભય, ધાસ્તી.
विभ्रक्षु, } पु. અગ્નિ.
विभ्राजिषु, }
विंव, उ. સૂર્ય અથવા ચંદ્રનું બિંબ;
ગોળ કુંડાળું; પડછાયો; આરસી;
બરણી, કોઠી. पु. ગરોળી.
विंवट, पु. રાઇનો રોપો.
विल्, ग. ६, १०. ચીરવું, ભાંગવું.
विल, न. દર, બાકું, ગુફા. पु. ઇં-
विलकारिन्, पु. ઉંદર. [ દ્રનો ઘોડો.
विलंगम, पु. સર્પ, સાપ.
विलेशाय, पु. સર્પ; ઉંદર; સસલો;
દરમા રહેનાર જનાવર.
विल्म, न. લડાઈની ટોપી.
विल्ल, न. ખાઈ, હિંગ.
विल्लसू, स्त्री. દશ છોકરાની માતા.
विल्व, पु. બિલીનું ઝાડ. न. બિલીફળ.
विल्वदंड, पु. શિવ.
विस्, ग. ४. જવું; ઉગવું; ફેંકવું.
विस, न. કમલના તતુઓ.
विसकुसुम, न. કમળફૂલ.
विसल, न. પ્રણગો, અંકુર, કળી.

विस्त, पु. સોનાનું વજન (૮૦ચુંજાભાર)
वीज, न. દાણા, બી; તત્વ; મૂળ;
શરીરની ધાતુ; બીજગણિત; હા-
ડકાનો માવો, મજ્જા; ચ્ચ્ચાઈ.
पु. લીંબુનું ઝાડ. [ બીજ.
वीजक, पु. લીંબુનું ઝાડ; લીંબુ. न.
वीजकर्तृ, पु. શિવ.
वीजगणित, न. અક્ષરગણિત.
वीजगुप्ति, स्त्री. શીંગ.
वीजल, वि. બીજવાળું.
वीजसू, पु. પૃથ્વી.
वीजाध्यक्ष, पु. શિવ.
वीजिन्, पु. બાપ; સૂર્ય.
वीभत्स, वि. કેટાળા ભરેલું; અ-
દેખું; ક્રૂર, ઘાતકી; પાપી. पु.
સુગ; તિરસ્કાર; અર્જુન. [ ર્જુન.
वीभत्सु, वि. કેટાળા ભરેલું. पु. અ-
वीरिट, पु. વાયુ, હવા; ભીડ.
बुक्क्, ग. १, १०. બોલવું; ભસવું;
અવાજ કરવો.
बुक्क, उ. અંતઃકરણ, દીલ; છાતી;
લોહી. पु. બકરો; સમય.
बुक्कन्, पु. અંતઃકરણ. [ અવાજ.
बुक्कन, न. ભસવું તે; જનાવરનો
बुक्कस, पु. ચંડાળ.
बुक्का,-क्की, स्त्री. અંતઃકરણ, દીલ.
बुद्, ग. १, १०. ઇજા કરવી. [દેવું.
बुड्, ग. ६. ઢાંકવું, સંતાડવું; છોડી
बुद्, ग. १. જોવું; સમજવું.
बुद्बुद, पु. પરપોટો.
बुध्, ग. १, ४. જાણવું, જોવું; વિ-
ચારવું; ધ્યાન આપવું; સલાહ
આપવી.

बुध, वि. ડાહ્યું; ચતુર. पु. વિદ્વાન મા-
बुधतात, पु. ચંદ્ર. [ણસ, દેવ, બુધગ્રહ.
बुधवासर, पु. બુધવાર.
बुधित, वि. જાણેલું.
बुधिल, वि. વિદ્વાન.
बुद्ध, वि. જાણેલું; જોયલું; જાગેલું; ડાહ્યું. पु. વિદ્વાન માણસ; શાક્યસિંહ, બૌદ્ધ ધર્મ સ્થાપનાર. न. જ્ઞાન. [સમયસૂચકતા; ઈરાદો.
बुद्धि, स्त्री. બુદ્ધિ, અક્કલ, સમજણ;
बुद्धिमत्, वि. વિદ્વાન, પંડિત, ચતુર, નમ્ર.
बुद्धिमता, स्त्री. ડહાપણ, ચતુરાઈ.
बुध्न, पु. વાસણનું તળીઉં; શિવ; શરીર; આકાશ.
बुध्य, वि. જોવાલાયક. [સાંભળવું.
बुंद्, बुंध्, ग. १. જોવું; સમજવું;
बुबुर, न. પાણી.
बुभुक्षा, स्त्री. ભૂખ, ખાવાની ઇચ્છા.
बुभुक्षित, वि. ભૂખ્યો. [ઇચ્છા.
बुभुत्सा, स्त्री. ઉત્કંઠા, જાણવાની
बुभुत्सु, वि. નવાઈ જેવું.
बुल्, ग. १०. ડુબવું.
बुलि, स्त्री. ભય.
बुल्व, वि. તીરકસ, વાંકું. [કરવા.
बुस्, ग. ४. ખાલી કરવું; ભાગ
बुस(प), न. ભુસું, થુલું; કચરો, પુંજો; સુકું છાણું; દોલત.
बुस्त्, ग. १०. માન આપવું.
बुस्त, न. ફળનું ફોતરું, સેકેલું માંસ.
बूक, 'બુક્ક' શબ્દ જુઓ.
बृंसी, स्त्री. યોગીની બેઠક.
बृंह्, ग. ६. વધવું, ગરજવું.
बृंहण, वि. પોષિત. न. પોષણ; ગરજનાનો અવાજ. [થીની બૂમ.
बृंहित, वि. વધેલું; પોષિત. न. હા-
बृह्, ग. ६. વધવું; ગરજવું.
बृहत्केतु, पु. અગ્નિ.
बृहती, स्त्री. વીણા, સારંગી; એક છંદ.
बृहत्, वि. મોટું; પહોળું, પુષ્કળ; જોરાવર; લાંબું; ચળકતું; સ્પષ્ટ.
बृहत्, पु. વિષ્ણુ, વાણી. न. વેદ.
बृहत्कथा, स्त्री. ગુણાઢ્યનું કરેલું એ નામનું વાર્તાનું પુસ્તક.
बृहस्पति, पु. દેવતાઓનો ગુરૂ; બૃહસ્પતિગ્રહ.
बृहस्पतिवासर, पु. ગુરૂવાર.
बेकनाट, पु. વ્યાજખોર.
बेडा, स्त्री. મછવો.
बेह्, ग. १. કોશેશ–તજવીજ કરવી.
बैजिक, वि. અસલી, મૂળનું, બીજસંબંધી. पु. ફણગો, અંકુર.
बैल्व, न. બિલીનુ ફળ.
बोध, वि. જાણવું. पु. બોધ, જ્ઞાન, વિચાર; સમજણ, શીખામણ.
बोधक, पु. જાસૂસ, ગુરૂ, શીખવનાર.
बोधन, पु. બુધગ્રહ. न. શીખવવું; જ્ઞાન આપવું તે.
बोधयितृ, पु. શીખવનાર, ગુરૂ.
बोधान, वि. ડાહ્યું पु. ડાહ્યો માણસ, બૃહસ્પતિ.
बोधि, पु. ડહાપણ, બુદ્ધ; કુકડો.
बोधित, वि. જાણેલું, યાદ કરેલું.
बोधितरु, पु. પીપળાનું ઝાડ.
बोद्धव्य, वि. જાણવાલાયક; બોધ લેવાલાયક.

बौध, पु बुधनो पुत्र, पुरुरवा राजा
बाधायन, पु એક પ્રાચીન ગ્રંથ કર્તા
बोद्ध, पु બુદ્ધના મતપ્રમાણે ચા
ब्रत(ति)ती, स्त्री લતા, વેલ [લનાર
ब्रघ्न, पु સૂર્ય, દિવસ, ઝાડનુ મૂળ, શિવ, બ્રહ્મા, આકડાનુ ઝાડ, ઘોડો, પુન, શરીર [કર્મો
ब्रह्मकर्मन्, पु બ્રાહ્મણુ ધર્મસબધી
ब्रह्मकूर्च, न એ વ્રત, એની અદર પૂનેમને દિને ઉપવાસ કરી બીજે દિવસે પચગવ્ય પીવાય છે
ब्रह्मगोल, पु જગત્
ब्रह्मचर्य, न શીખવામાટે ગૃહસ્થાશ્રમની પહેલાની સ્થિતિ
ब्रह्मचारिन्, पु બ્રહ્મચર્ય પાળનાર
ब्रह्मजार, पु બ્રાહ્મણુની સ્ત્રીનો જાર
ब्रह्मज्ञ, वि બ્રહ્મને જાણુનાર
ब्रह्मज्ञान, न બ્રહ્મને જાણુવાનુ જ્ઞાન.
ब्रह्मण्य, वि વેદ જાણુનાર पु વેદ જાણુનાર માણુસ, સેહેતુરનુ ઝાડ, તાડનુ ઝાડ, શનિગ્રહ, વિષ્ણુ
ब्रह्मण्या, स्त्री દુર્ગા
ब्रह्मण्यत्, पु અગ્નિ
ब्रह्मतिर्थ, न પુષ્કરતિર્થ.
ब्रह्मत्व, न બ્રહ્મધર્મ, બ્રાહ્મણુપણુ
ब्रह्मदड, पु બ્રાહ્મણુનો શાપ
ब्रह्मदार, पु સેહેતુરનુ ઝાડ
ब्रह्मन्, न બ્રહ્મ વેદ, બ્રાહ્મણુવર્ગ, ધર્મજ્ઞાન, સત્ય, અન્ન દોલત, બ્રાહ્મણ पु પરમાત્મા, સૃષ્ટિકર્ત્તા
ब्रह्मनाभ, पु વિષ્ણુ
ब्रह्मनाल, पु કાશીમા એક તિર્થ
ब्रह्मनिष्ठ, वि બ્રહ્મમા એકનિષ્ઠા રા
ब्रह्मपादप, पु પલાસનુ ઝાડ. [ખનાર
ब्रह्मपुत्र, पु બ્રહ્માનો પુત્ર, બ્રહ્મપુત્ર
ब्रह्मपुत्री, स्त्री સરસ્વતી નદી [નદી
ब्रह्मपुर, न અત કરણ
ब्रह्मपुर, न } બ્રહ્માનુ શેહેર, કાશીપુરી
ब्रह्मपुरी, स्त्री }
ब्रह्मपुराण,न અઢાર પુરાણુમાનુ એક
ब्रह्मबधु, पु નાલાયક બ્રાહ્મણ
ब्रह्मयज्ञ, पु વેદના અધ્યયનરૂપી બ્રાહ્મણના પાચ યજ્ઞો
ब्रह्मराक्षस, पु ભૂત થયેલો બ્રાહ્મણુ
ब्रह्मरात, पु શુકદેવ, વ્યાસપુત્ર
ब्रह्मवादिन्, पु વેદ શીખવનાર, વેદાતમત પ્રમાણે ચાલનાર
ब्रह्मवादिनी,• स्त्री ગાયત્રી
ब्रह्मविवर्धन, पु ઇંદ્ર
ब्रह्मसती, स्त्री સરસ્વતી નદી
ब्रह्मसृज्, पु શિવ, મહાદેવ
ब्रह्मस्तव, पु જગત્
ब्रह्मस्थान, पु સેહેતુરનુ ઝાડ
ब्रह्माक्षर, न ૐ, ઓમ, પ્રણવ
ब्रह्मागभू, पु ઘોડો
ब्रह्माड, न જગત્, દુનિયા
ब्रह्माडपुराण, न એક પુરાણુ
ब्रह्माणी, स्त्री બ્રહ્માની પત્ની, દુર્ગા.
ब्रह्मात्मभू, पु ઘોડો
ब्रह्माद्रिजाता, स्त्री. ગોદાવરી નદી
ब्रह्मायण,-न, पु નારાયણુ
ब्रह्मारण्य, न એક વન
ब्रह्मावर्त्त, पु સરસ્વતી અને દૃષદ્વતી નદી વચ્ચેનો પ્રદેશ
ब्रह्मिन्, वि બ્રહ્માનુ पु વિષ્ણુ

ब्रह्मिष्ठ, वि. वेद भणेलो.
ब्रह्मिष्ठा, स्त्री. दुर्गा.
ब्राह्मि, स्त्री. एक वनस्पति.
ब्राह्म, वि. ब्राह्मणी, वैदिक; पवित्र. पु. विवाहविधि. वि. नारद; पारो. न. एक पुराण; रोहिणी नक्षत्र.
ब्राह्मण, पु. ब्राह्मण; कुलगुरु; अग्नि. न. वेदनो एक भाग.
ब्राह्मणक, पु. नालायक ब्राह्मण.
ब्राह्मणता, स्त्री. ब्राह्मणपणुं.
ब्राह्मणी, स्त्री. ब्राह्मणनी स्त्री; बुद्धि; एक जातनो भमरो.
ब्राह्मणीगामिन्, पु. ब्राह्मणीनो जार.
ब्राह्मण्य, पु. शनिग्रह.
ब्राह्मि, स्त्री. सरस्वती; वाणी; वार्ता, रोहिणी नक्षत्र; दुर्गा; ब्राह्मणनी स्त्री; एक वनस्पति; एक नदी.
ब्रू, ग. २. कहेवुं; जाहेर करवुं; नाम दई बोलाववुं; उत्तर आपवो.
ब्लेष्क, न. जाळ, फांसो.

## भ.

भ, चोवीशमो व्यंजन.
भ, पु. शुक्रग्रह; भ्रम; शुक्राचार्य; 'भमणु' (कवितामां). न. तारो; नक्षत्र; अंक; मेषादि राशि, भमर; सत्तावीशनी संख्या.
भकिका, स्त्री. झींगुर, कसारी.
भक्त, वि. भक्तियुक्त; रांधेलुं; चाटेलुं. पु. भक्त, पूजक. न. रांधेला चोखा; अन्न; भाग; भक्ति, पूजा.
भक्तकार, पु. रसोयो.
भक्तछंद, न. क्षुधा, भूख.
भक्तजा, स्त्री. अमृत.
भक्तमंड, पु. रांधेला भातनो मेल.
भक्तरुचि, स्त्री. क्षुधा, भूख.
भक्तवत्सल, वि. भक्तनी उपर कृपाळु. पु. विष्णु.
भक्ति, स्त्री. पूजा, सेवा; विश्वास; भाग, हिस्सो; शणगार.
भक्तिमत, वि. वफादार; धर्मिष्ठ.
भक्तिल, वि. विश्वासु.
भक्तृ, वि. पूजक, भक्त.
भक्ष, ग. १०. खावुं; उपयोग करवो; नाश करवो.
भक्ष, पु. खावुं ते; अन्न. [अनाज.
भक्षक, वि. खाधरो, एंठी. पु.
भक्षकार, पु. रसोयो.
भक्षण, न. खावुं ते.
भक्षणीय, वि. खावालायक.
भक्षिका, स्त्री. खावुं ते; खोराक.
भक्षित, वि. खाधेलुं. न. खोराक.
भक्ष्य, वि. खावालायक. न. खावालायक चीज.
भग, पु. सूर्य; चंद्र; शिव; सुभाग्य; ऐश्वर्य, चडती; कीर्ति; सुंदरता; उत्तमता; प्यार; विषय; धर्म; यत्न; बळ, जोर; सर्व कार्यनी शक्ति; ज्ञान; इच्छा; योनि, स्त्रीनी इंद्रिय. न. उत्तरा फाल्गुनी नक्षत्र.
भगघ्न, पु. महादेव, शिव.
भगदत्त, पु. कामरू देशनो राजा.
भगंदर, पु. एक रोग.
भगवत्, वि. कीर्तिमान; पवित्र; भाग्यवान. पु. परमेश्वर; देवता; विष्णु; महेश, शिव; बुद्ध जैन.

भगवती, स्त्री. દુર્ગા; લક્ષ્મી.
भागवतीय, पु. વિષ્ણુભક્ત.
भगांकुर, पु. અર્શ, હરસ રોગ.
भगाल, न. ખોપરી.
भगालिन, पु. ત્રિપુરારિ, શિવ.
भगिन्, वि. સુખી; ભપકાદાર.
भगिनिका, स्त्री. બહેન. [સ્ત્રી; સ્ત્રી.
भगिनी, स्त्री. બહેન; નસીબવાન
भगिनीपति, पु. બનેવી. [પુત્ર.
भगिनीय, पु. ભાણેજ, બહેનનો
भगीरथ, पु. સૂર્યવંશી રાજા, સગર રાજાના પોત્રાનો પુત્ર.
भग्न, वि. ખંડિત, ભાગેલું; અટકાવેલું; નાશ કરેલું.
भग्नी, स्त्री. બહેન. [માખ.
भंका(गा) री, स्त्री. ડાંસ; ગાંધીલ
भंग, पु. ભાંગવું તે; ભાગ; પડતી, પરાજય; નાશીપાશી; ઠગાઈ; ત-
भंगा, स्त्री. સણ. [રંગ, લહેર; સણ.
भंगि( गी ), स्त्री. ભાંગવું તે; તરંગ, મોજો; યુક્તિ; નમ્રતા.
भंगुर, वि. ભાંગી જાય એવું; બદલાઈ જાય એવું; વાંકું. पु. નદીની વલણ.
भंग्य, न. સણનું ખેતર.
भज्, ग. १. ભજવું; ભાગ કરવા કબૂલ કરવું; ભોગવવું; પસંદ કરવું; બક્ષીસ આપવું; પુરે પાડવું; કૃપા કરવી; ચહાવું. [કરનાર.
भजक, पु. ભાગનાર, ભાજક; ભક્તિ
भजमान, वि. ભાગવું, ભોગવવું; લાયક.
भंज्, ग. ७. ભાંગવું.
भंजक, पु. મહીરૂ નષ્ટક ઉગેલું ઝાડ.
भंजा, स्त्री. દુર્ગા.
भद्, १. પોષણ કરવું; ભાડે આપવું.
भट, पु. લડવૈયો, સીપાઈ; ભાડુતી સીપાઈ; રાક્ષસ; નાતબહાર; એક હલકી જાત.
भटा, स्त्री. વન૦ ઇંદ્રવારૂણી.
भटित्र, वि. સીકઉપર સકેલું (માંસ વગેરે.)
भट्ट, पु. ધણી, શેઠ; વિદ્વાન માણસ–શીક્ષગુરૂ; ભાટ; બ્રાહ્મણનો ખેતાબ. [થવા પંડિતનો ખેતાબ.
भट्टाचार्य, पु. વિદ્વાન માણસ અ-
भट्टार, वि. પૂજ્ય. पु. ઉમરાવ.
भट्टारक, पु. પૂજ્ય. पु. સાધુ; સૂર્ય; રાજા; દેવતા; પંડિતનો ખેતાબ.
भट्टारिका, स्त्री. દેવી; ઉમરાવજાદી.
भट्टिनी, स्त्री. (રાજ્યભિષેક થયાવગરની) રાણી; બ્રાહ્મણી.
भड, पु. એક વર્ણસંકરજાત.
भडिल, पु. લડવૈયો, યોદ્ધો, ચાકર.
भण्, ग. १. બોલવું; વર્ણન કરવું; નામ દઈ બોલાવવું.
भणन, भणित, न. } કથન, વાત-
भणिति, स्त्री. } ચીત.
भंड, पु. મશ્કરો; વર્ણસંકરજાત.
भंडन, न. બખતર; લડાઈ; દુષ્ટબુદ્ધિ.
भंडि,-डी, स्त्री. તરંગ, મોજા.
भंडिल, वि. સુખી. पु. સુભાગ્ય; કાસદ; કારીગર.
भदाक, पु. ઐશ્વર્ય, ચઢતી.
भद्र, वि. સારૂં; સુખી; મુખ્ય; માયાળુ, વહાલું. न. સુખ; સોનું; લોઢું; આઠમું કરણ. पु. ખંજન-

પક્ષી; બળદ; શિવ; મેરૂપર્વત; દે-
વદારનુ ઝાડ. [દારનું ઝાડ.
भद्रक, वि. સારૂં; સુંદર. पु. દેવ-
भद्रकापिल, पु. શિવ.
भद्रकाली, स्त्री. ભદ્રકાલી, દુર્ગા.
भद्ररेणु, पु. ઐરાવત હાથી.
भद्रवत्, वि. શુભ.
भद्रश्री, स्त्री. સુખડનું ઝાડ.
भद्रसोमा, स्त्री. ગંગા.
भद्रा, स्त्री. આકાશગંગા; બીજ, સાતમ અને બારસ એ તિથિ; ગાય; સુભદ્રા, શ્રીકૃષ્ણની બહેન.
भद्रिका, स्त्री. માદળિયું, તાવીજ.
भन्, ग. १. ભજવું; બૂમ પાડવી.
भंद्, ग. १. સારા સમાચાર કહેવા; ખુશી થવું; પૂજવું.
भंदिल, न. સુભાગ્ય, ચઢતી; કાસદ.
भंभ, पु. માખી; ધૂમાડો.
भंभरालिका, } स्त्री. ગાધીવ માખ,
भंभराली, } ડાસ; મચ્છર.
भंभारव, पु. ગાય અથવા ગોધાનું બરાડવું. [पु. રોગ, આજાર.
भय, न. ધાસ્તી; બીક, ભય; ગભરાટ
भयकर, वि. ધાસ્તી ભરેલુ.
भयहृत्, पु. વિષ્ણુ.
भयंकर, वि. ધાસ્તી ભરેલું, ભયાનક. पु. એક જાતનું ઘુવડ.
भयानक, वि. ભયકર, ધાસ્તી ભરેલુ. पु. વાઘ, રાહુગ્રહ. न. ધાસ્તી, ભય. [ચોરી.
भर, पु. ભાર, બોજો; મોટો જથો;
भरट, पु. કુંભાર; ચાકર.

भरण, वि. પોષણ કરવું. न. પોષણ કરવું તે; પગાર. पु. ભરણી નક્ષત્ર.
भरणी, स्त्री. ભરણી નક્ષત્ર.
भरणीभू, पु. રાહુગ્રહ. [કીડો.
भरंड, पु. ધણી, શેઠ; રાજા; બળદ;
भरण्य, न. પોષણ કરવું તે; પગાર; ભરણી નક્ષત્ર.
भरण्या, स्त्री. પગાર; સ્ત્રી.
भरण्यु, पु. ધણી, શેઠ, રક્ષક; મિત્ર; અગ્નિ, સૂર્ય; ચંદ્ર.
भरत, पु. રામનો ભાઇ, દશરથનો ત્રીજો પુત્ર; દુષ્યત અને શકુન્તલાનો પુત્ર, ભરત રાજા; નાટકી; ભાડુતી સીપાઈ, જંગલી; અગ્નિ;
भरतखंड, पु. હિંદુસ્થાન. [વણકર.
भरतपुत्रक, उ. નાટકી.
भरतवर्ष, पु. હિંદુસ્થાન, ભરતખડ.
भरथ, पु. રાજા; અગ્નિ; લોકપાલ.
भरद्वाज, पु. એક ઋષિ; ભારદ્વાજ પક્ષી. [पु. લીલો રંગ.
भरित्, वि. પોષિત; ભરેલુ; લીલું.
भरित्र, न. હાથ.
भरु, पु. પતિ, ભરથાર; માલેક; શિવ; વિષ્ણુ; સોનુ, સમુદ્ર.
भरुज, पु. શિયાળ.
भरुजा,-जी, स्त्री. શિયાળની માદા.
भरूटक, न. તળેલું માંસ.
भर्ग, पु. શિવ, બ્રહ્મા; ઝવક, કાંતિ.
भर्ग्य, पु. શિવ.
भर्जन, न. તળવુ તે; તળવાની પેણી.
भर्तृ, पु. ભરથાર, પતિ; માલેક; સરદાર; રક્ષક; વિષ્ણુ.

भर्तृमती, स्त्री. જીવતા પતિવાળી (પરણેલી) સ્ત્રી. [ભાઇ.
भर्तृहरि, पु. વિક્રમ રાજાનો મોટો
भर्त्री, स्त्री. માતા, મા; સ્ત્રીરક્ષક.
भर्त्स्, ग. १०. ધમકાવવું; ઠપકો
भर्त्सक, पु. ધમકાવનાર. [આપવો.
भर्त्सन, न. } ધમકી; ઠપકો;
भर्त्सना, स्त्री. } નિંદા.
भर्म, न. પગાર; સોનું, નાભિ.
भर्मण्या, स्त्री. પગાર, મુસારો.
भर्मन, न. ટેકો; પગાર; સોનું; સોનાનો સિક્કો; બોજો; ઘર; નાભિ.
भल्, ग. १. જોવું [રવું; આપવું
भल्ल्, ग. १. વર્ણન કરવું; ઘાયલ ક-
भल्ल. पु. રીછ; શિવ; ભીલામાનું ઝાડ.
भल्लक, पु. રીછ.
भल्लात, } पु. ભીલામાનું ઝાડ.
भल्लातक, }
भल्लुक, पु. રીછ.
भल्लूक, पु. રીછ; કૂતરો.
भव, पु. હૈયાતી; જન્મ, પેદાશ, મૂલ, જગત્, દુનિયા; શિવ; દેવતા; પ્રાપ્તિ.
भवत्, वि. હાજર; બનતું.
भवती, स्त्री. ઝેરી તીર; બાઈસાહેબ.
भवदीय, वि. આપનુ.
भवन, न. હૈયાતી; જન્મ, પેદાશ; ગૃહ, ઘર, મકાન, ખેતર.
भवंत,-न्ति, पु. વર્તમાનકાળ.
भवंती, स्त्री. સદ્ગુણી સ્ત્રી, 'વર્ત્તમાનકાળ.
भवानी, स्त्री. પાર્વતી, શિવપત્ની.
भवानीगुरु, पु. હિમાલય પર્વત.
भवादृक्ष, वि. આપ સાહેબ.
भविक, वि. ઉપયોગી; સુખી. न. ચઢતી, સુખ.
भवितव्य, वि. થવાનું.
भविन्, वि. જીવતું. पु. જીવતું પ્રાણી.
भविन, पु. કવિ. [યાર; વિષયી.
भविल, वि. જીવતું; ભવિષ્યતુ. पु.
भविष्णु, वि. ભવિષ્યતું.
भविष्य, वि. ભવિષ્યનુ. न. ભવિષ્યકાળ.
भविष्यपुराण, न. એક પુરાણ.
भव्य, वि. હૈયાત, ભવિષ્યતું; લાયક, ઉત્તમ, સરસ, સુંદર; શાંત; ભાગ્યવાન્; સાચુ. न. હૈયાતી; ભવિષ્યકાલ; ચઢતી, હાડકું.
भष्, ग. १. ભસવું; ગાળ આપવી.
भष, भषक, पु. કૂતરો.
भषण, पु. કૂતરો. न. કૂતરાનું ભસવું.
भस्, ग. ३. પ્રકાશવુ; ઠપકો આપવો.
भसद्, पु. સૂર્ય, માસ; વખત; માસ,
भसन, पु. મધમાખ, ભમરો. [મહિનો.
भसंत, पु. વખત, સમય. [ભસ્મ.
भसित, वि. રાખ થયલુ. न. રાખ,
भस्त्रका, } स्त्री. ધમણ. [એક રોગ.
भस्त्रा, }
भस्मक, न. સોનું; રૂપું; આંખનો
भस्मन्, न. ભસ્મ, રાખ; પવિત્ર
भस्मकार, पु. ધોબી. [રાખ.
भस्मकूट, पु. રાખનો ઢગલો.
भस्मभूत, वि. મુવેલું.
भस्मवेधक, पु. કપૂર.
भस्माग्नि, पु. ખાધેલુ ન પચે પણ ભૂખ લાગે એવો રોગ.

भा, ग. २. પ્રકાશવું; હોવું, દેખાવું.
भा, स्त्री. પ્રકાશ, કાંતિ; છાયા; સર-
भाकोश (ष), पु. સૂર્ય [ખાપણું.
भाक्त, वि. પરતંત્ર; ખોરાકલાયક,
भाक्ष, वि. ખાધરો, એદી. [ઉતરતું.
भाग, पु. ભાગ, હિસ્સો; વેહેંચણી, ભાગ્ય, નસીબ; પા, ચોથો ભાગ; સ્થાન, જગા; અંશ.
भागक, पु. ભાજક.
भागधेय, न. ભાગ, હિસ્સો; ભાગ્ય, નસીબ; મીલ્કત; સુખ. पु. ખંડણી, કર; વારસ.
भागभुज्, पु. રાજા.
भागवत, वि. વિષ્ણુની ભક્તિને લગતું, પવિત્ર, ઇશ્વરી. पु. વિષ્ણુ અથવા કૃષ્ણનો ભક્ત. न. અઢાર પુરાણમાહેનું એક પુરાણ.
भागिनेय, पु. ભાણેજ, બહેનનો પુત્ર.
भागिनेयी, स्त्री. ભાણેજી, બહેનની
भागीरथी, स्त्री. ગંગાનદી. [પુત્રી.
भाग्य, वि. ભાગેલું, ભાગ પાડેલું, ભાગ્યશાલી, નસીબદાર. न. નસીબ; સુભાગ્ય, ચઢતી, સુખ.
भाग्योदय, पु. નસીબની ચઢતી.
भांग, वि. સણનું બનાવેલું.
भांगक, पु. ચીથરૂ, ફાટેલું કપડું.
भांगिन, न. સણનું ખેતર.
भाज्, ग. १०. ભાગ કરવા, વેહેંચવું
भाज, वि. ભોગવેલું, મેળવેલું.
भाजक, पु. ભાગનાર; ભાગક.
भाजन, न. ભાગાકાર; ભાગવું તે; વાસણ. [ભાગ.
भाजित, वि. ભાગેલું, વેહેંચેલું. न.
भाजिन्, पु. ચાકર.
भाजी, स्त्री. કાંજી.
भाज्य, वि. ભાગવાલાયક. न. ભાગ; ભાજ્યાંક, વેહેંચણી.
भाट, भाटक, न. પગાર, મુસારો.
भाटि, स्त्री. પગાર, મુસારો, વેશ્યા-
भाण, पु. એક જાતનો ફારસ[નીકમાઈ.
भांड, न. વાસણ; પેટી; હથિયાર; સરસામાન; વાજીંત્ર; નદીનો પટ; ઘરેણું, ભાડવું તે, ખીજવવું તે.
भांडक, उ. નાનુ વાસણ. न. સરસા-
भांडपुट, पु. હજામ. [માન.
भांडा, स्त्री. વેપારના બરનો સામાન.
भांडागार, उ. વખાર, કોઠી; ખજાનો; સમુદાય.
भांडागारिक, पु. ખજાનચી.
भांडार, पु. વખાર, કોઠી.
भांडि, स्त्री. ધોપટી, હજામની કોથળી.
भांडिक,-ल, } पु. હજામ.
भांडिवाह, }
भांडिनी, स्त्री. પેટી, ટોપલી.
भांडीर, पु. પીપળાનું ઝાડ
भात, वि. પ્રકાશિત पु. પ્રભાત.
भाति, स्त्री. પ્રકાશ, કાંતિ, જ્ઞાન.
भानु, पु. સૂર્ય.
भाद्र, } पु. ભાદરવો મહિનો [પુત્ર.
भाद्रपद, }
भाद्रपदमातुर, पु. સદ્‌ગુણી માતાનો
भाद्रपदा, स्त्री. પૂર્વા અને ઉત્તરા ભાદ્રપદ નક્ષત્ર.
भाद्रपदी, } स्त्री. ભાદરવા શુદ ૧૫.
भाद्री, }
भान, न. પ્રકાશ; જ્ઞાન.

भानु, पु. પ્રકાશ; કિરણ; સૂર્ય; દિવસ; સુંદરતા; રાજા; શિવ.
भानु, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી.
भानुकेश(स)र, पु. સૂર્ય.
भानुज, पु. શનિગ્રહ.
भानुदिन, पु. રવિવાર.
भानुमत्, वि. પ્રકાશિત; સુંદર पु. સૂર્ય.
भानुमती, स्त्री. દુર્યોધનની સ્ત્રી.
भानुवार, पु. રવિવાર.
भाम्, ग. १. ગુસ્સે થવું.
भाम, पु. પ્રકાશ; ગુસ્સો; સૂર્ય; બનેવી.
भामनी, पु. પરમાત્મા.
भामा, स्त्री. જુસ્સાવાળી સ્ત્રી.
भामिन्, वि. ક્રોધી; સુંદર, પ્રકાશિત.
भामिनी, स्त्री. કામિની, સુંદર જુવાન સ્ત્રી; જુસ્સાવાળી સ્ત્રી.
भामिनीविलास, पु. જગન્નાથ પંડિતનું રચેલું એક કાવ્ય.
भार, पु. ભાર, બોજો; મહેનત; મોટો જથો; વિષ્ણુ.
भारक, वि. લાદેલું; ભાર મૂકેલું. न. બોજો.
भारत, पु. ભરતનો વંશજ, ભારત વર્ષનો રહેનાર; નાટકી. न. ભરતખંડ, હિંદુસ્થાન.
भारती, स्त्री. વાચા, વાણી.
भारद्वाज, पु. દ્રોણાચાર્ય, અગસ્ત્ય. न.
भारव, न. ધનુષની દોરી. [હાડકું.
भारवि, पु. કિરાતાર્જુનીયનો કર્ત્તા.
भारवी, स्त्री. તુલસી.
भारि, पु. સિંહ.
भार्गव, पु. શુક્રગ્રહ; પરશુરામ; શિવ; ધનુષધારી, તીરંદાજ; હાથી.
भार्गवी, स्त्री. દુર્વા; લક્ષ્મી; પાર્વતી. દેવયાની.
भार्य, वि. દબાયલું. पु. ચાકર.
भार्या, स्त्री. પરણેલી સ્ત્રી; જનાવરની માદા.
भार्द्य, न. જોરજુલમ.
भाल, न. કપાલ; પ્રકાશ; અંધારું.
भालचंद्र, पु. શિવ; ગણપતિ.
भालचंद्रा, स्त्री. પાર્વતી, દુર્ગા.
भालांक, पु. કરવત; કાચબો; શિવ.
भालु, पु. સૂર્ય.
भालु(ल्ल)क, भालु(ल्लू)क, } पु. રીછ.
भाव, पु. હૈયાતી; હાલત; રીતભાત; ઓદ્ધો, પદવી; સચ્ચાઈ; સ્વભાવ; વિચાર, ભાવના; લાગણી; વહાલ, પ્યાર; મતલબ; અર્થ; અંતઃકરણ; ચીજ, વસ્તુ; જન્મ, જગત, દુનિયા; ઇચ્છા; ગર્ભાશય; સલાહ; સમજણ શક્તિ.
भावज, पु. પ્યાર; કામદેવ.
भावन, पु. પેદા કરનાર; શિવ, વિષ્ણુ.
भावन, न. } વિચાર, ભાવના;
भावना, स्त्री. } વિશ્વાસ, ખાત્રી.
भावना, स्त्री. કાગડી; પાણી.
भावरूप, वि. ખરૂં.
भाववाचक, न. ભાવ બતાવનાર.
भावाट, पु. જુસ્સો; પવિત્ર માણસ; કામી માણસ; શણગાર.
भावत, वि. આપતું.
भावाव, वि. નાજુક, કોમલ.
भाविक, वि. કુદરતી; ખરૂં, ભવિષ્યનું.
भावित, वि. મેળવેલું; જાણેલું; ભેળેલું.
भाविता, स्त्री. ભવિષ્ય, આવતો વખત.

भावित्र, न. સ્વર્ગ, મૃત્યુ અને પાતાલ એ ત્રણ લોક.
भावित्व, न. જરૂરીઆત.
भावुक, पु. બનેવી. न. સુખ.
भाव्य, वि. ભવિષ્યનું. न. ભવિષ્ય.
भाष्, ग. १. બોલવું, કહેવું; બોલાવવું; વર્ણન કરવું.
भाषण, न. બોલવું તે; વાતચીત.
भाषा, स्त्री. વાતચીત, ભાષા; બોલી,
भाषांतर, न. તરજુમો. [સરસ્વતી.
भाषिका, स्त्री. ભાષા, બોલી.
भाषित, वि. કથિત. न. વાણી, બોલી.
भाषिन्, वि. વાચાળ.
भाष्य, न. બોલવું તે; ટીકા.
भाष्यकर, भाष्यकार, पु. પાણિની; ટીકાકાર.
भास्, ग. १. પ્રકાશવું, ચળકવું; સ્વચ્છ થવું [કીર્તિ, ઈચ્છા, પડછાયો.
भास्, स्त्री. પ્રકાશ, કાંતિ; કિરણ;
भास, पु. પ્રકાશ; કલ્પના; કુકડો; પ્રાણી, ગાયનો ગોરો; એક કવિ.
भासत्, वि. પ્રકાશિત; સુંદર. न. સૂર્ય, ચંદ્ર; નક્ષત્ર,
भासंती, स्त्री. નક્ષત્ર.
भासस्, न. પ્રકાશ.
भासु, पु. સૂર્ય.
भासुर, वि. પ્રકાશિત; ભયંકર, पु. વીર, યોદ્ધો [શિવ. न. સોનું.
भास्कर, पु. સૂર્ય, વીર, યોદ્ધો; અગ્નિ;
भास्करि, पु. શનિગ્રહ.
भास्वत्, वि. પ્રકાશિત, ચળકતું. पु. સૂર્ય; પ્રકાશ; વીર; પ્રભાત.
भास्वर, वि. ચળકતું. पु. સૂર્ય; દિવસ; અગ્નિ. [મેળવવું.
भिक्ष्, ग. १. માગવું; ભીખ માગવી;
भिक्षण, न. ભીખ, માગવું તે.
भिक्षा, स्त्री. ભીખ; પગાર; માગવું તે.
भिक्षाक, पु. ભીખારી. [ભટકવું તે.
भिक्षाटन, न. ભીખ માગવામાટે
भिक्षित, वि. માગેલું, ભીખેલું.
भिक्षु, पु. ભીખારી; સન્યાસ; બુદ્ધ
भिक्षुक, पु. ભીખારી. [સાધુ.
भिक्षुकी, स्त्री. ભીખારી સ્ત્રી. [કનાત.
भित्त, न. ભાગ, હિસ્સો; કટકો, પડદો,
भित्ति, स्त्री. ભાગ કરવા તે; ભીંત, પડદો; કટકો; ભાગ; સાદરી; તક.
भित्तिका, स्त्री. ભીંત; ઢેડગરોળી.
भित्तिपातन, पु. ઉંદર. [બદલવું.
भिद्, ग. १. ભાગ કરવા. ग. ७. છેદવું,
भिदक, पु. તરવાર. न. હિરો; ઇંદ્રનું વજ્ર. [જાત, ભાત; ધાણા.
भिदा, स्त्री. ભાગવું તે; જુદાઈ;
भिदि, भिदु, पु. भिदिर, न. ઇંદ્રનું વજ્ર.
भिद्य, पु. એક નદી.
भिद्र, न. વજ્ર.
भिंदु, पु. બિંદુ, ટીપું स्त्री. મુવેલું બાલક જણનાર સ્ત્રી.
भिन्न, वि. ભાગેલું; છુટું પડેલું; જુદું; ભેળાયલું, બદલેલું.
भिन्नक, पु. બૌદ્ધ ધર્મી.
भियस्, न. भिया, स्त्री. ભય.
भिरिंटिका, स्त्री. સફેદ ગુંજાનો રોપો.
भिल्ल, पु. ભિલ્લજાત.

भिल्लोट, } पु. लोध्रनुं झाड.
भिल्लोटक, }
भिषज्, पु. विष्णु; दवा, ओषध.
भिषजावर्त, पु. श्रीकृष्ण.
भिषज्य, न. उपाय, ईलाज.
भिष्या, भिष्मिका, } स्त्री. कुटेवु-
भिस्स (स्सि )टा, } छटेलु अ-
भिस्सा,स्त्री. गंधेला चोखा. [नाज.
भी, ग. ३. बीहवु.
भी, स्त्री. धास्ती, भय.
भीत, वि. भयभीत, गाभरुं; बी-
कणु. न. धास्ती.
भीति, स्त्री. भय, धास्ती; जोखम.
भीम, वि. भयंकर. पु. शिव; पर-
मात्मा; भयानक; भीम पांडव.
न. भय. [राजधानी.
भीमपुर, न. कुंदनपुर, भीमकराजानी
भीमयु, वि. भयभीत.
भीमर, न. लडाई. [भीमसेनी कपूर.
भीमसेन, पु. बीजो पांडव, भीम;
भीमा, स्त्री. पार्वती दुर्गा; चाबुक;
भीमानदी.
भीरु, वि. बीकणु पु. शियाळ; वाघ
न. रुपुं. स्त्री. बीकणु स्त्री; छागी,
बकरी, ओळो, छाया
भीरु( रु )क, वि. बीकणु; भय-
भीत. पु. वाघ; शियाळ; रीछ;
घुवड. न. जंगल, वन.
भीरुता, स्त्री. } बीकणुपणुं.
भीरुत्व, न. }
भीरुरंध्र, पु. भठ्ठी, चूलो.
भीलु( लू )क, पु. रीछ. [बूतर.
भीषण, वि. भयकर. पु. शिव; क-
भीषा, स्त्री. भय.

भीषित, वि. भयभीत.
भीष्म, वि. भयंकर; भयभीत. पु.
राक्षस, शिव; शांतनु अने गंगा-
नोपुत्र, भीष्मपितामह. न. धा-
स्ती. [रुक्मिणीनो बाप.
भीष्मक, पु. विदर्भ देशनो राजा,
भुक्त, वि. खाधेलुं; भोगवेलुं; शु-
जारेलु. न. अन्न.
भुक्ति, स्त्री. भोगवटो; अन्न; ग्र-
हनी गति, सीमा, हद.
भुग्न, वि. वळेलु, नमेलु; भांगेलुं.
भुज्, ग. ६. वांकु करवुं; नमवुं.
ग. ७. खावुं; भोगववुं.
भुज्, वि. उपयोगी. स्त्री. भोग-
वटो; लाभ. [थीनी सुंढ; डाळी.
भुज, पु. हाथ, बाहु, बांह; हा-
भुजकोटर, पु. बगल.
भुजग, पु. सर्प, साप. [मोर.
भुजगदारण, पु. गरुड; नोळीयो;
भुजगी, स्त्री. आश्लेषा नक्षत्र.
भुजंग, पु. सर्प; पार; मावेक; आ-
श्लेषा नक्षत्र, आठनी सख्या.
भुजंगभुज्, पु. गरुड; मोर.
भुजंगम, पु. साप; राहु; आठनी
सख्या; आश्लेषा नक्षत्र. न.सीसुं.
भुजंगमी, स्त्री. सापणु, नागणु.
भुजगेंद्र, पु. शेषनाग.
भुजमूल, न. खभुं.
भुजा, स्त्री. बाहु, बांह; हाथ.
भुजाकट, पु. आगळीनो नख.
भुजि, पु. अग्नि.
भुजिष्य, वि. परतंत्र. पु. चाकर,
गुलाम; सेवकती; रोग.

भुजिष्या, स्त्री. ચાકરડી, વેશ્યા.
भुज्यु, पु. અન્ન; વાસણ;અગ્નિ; યજ્ઞ.
भुंड्, ग. १. ટેકો આપવો, ચુંટી કાઢવું; લેવું.
भुरण्यु, पु. व. અશ્વિનીકુમાર.
भुरिज्, स्त्री. બે હાથો; સ્વર્ગ અને પૃથ્વી; પૃથ્વી.
भुव, पु. પૃથ્વી; અગ્નિ.
भुवन, न. જગત્; પૃથ્વી; સ્વર્ગ; છવતું પ્રાણી; મનુષ્ય; પાણી, ચૌદની સંખ્યા.
भुवनपावनी, स्त्री. ગંગાનદી.
भुवन्यु, पु. શેઠ,ધણી, સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ.
भुवर्, } अ. પૃથ્વીનું.
भुवस्, }
भुविस्, पु. સમુદ્ર.
भू, ग. १. થવું, હોવું; પેદા થવું; બનવું; શ્વાસ લેવો.
भू, वि. જીવતું. पु. વિષ્ણુ; યજ્ઞનો અગ્નિ.
भू, स्त्री. પૃથ્વી; જગત્; જગા, ઠેકાણું; બાબત; એકની સંખ્યા.
भूक, उ. છીદ્ર, બાકું; વસંત; વખત. पु. અંધકાર.
भूकेश, पु. વડનું ઝાડ.
भूकेशा, स्त्री. ડાકણ.
भूगर, न. વિષ, ઝેર.
भूगर्भ, पु. વિષ્ણુ; ભવભૂતિ.
भूगृह, न. ભોંયરૂં.
भूगोल, पु. ભુવનકોશ; પૃથ્વીના વર્ણનનું પુસ્તક.
भूचक्र, न. મધ્યરેશા.
भूजंतु, पु. હાથી.
भूत, वि. પેદા થયલું; ખરૂં; થઈ ગયલું; મેળવેલું; ભેળાયલું. पु. બાળક; શિવ; કૃષ્ણપક્ષ. न. જીવતું પ્રાણી; ભૂત, પ્રેત; તત્વ; જગત્; ભૂતકાળ; લાયકાત.



भूतकाल, पु. ગયલો વખત.
भूतकेशी, स्त्री. તુલસી.
भूतघ्न, पु. ઉંટ; લસણ.
भूतदया, स्त्री. સર્વ પ્રાણીપર દયા.
भूतध्रुक्, वि. કપટી.
भूतधरा, } स्त्री. પૃથ્વી.
भूतधात्री, }
भूतनायिका, स्त्री. દુર્ગા.
भूतनाशन, पु. ભીલામાનું ઝાડ; રાઈ; મરી. न. હિંગ; રૂદ્રાક્ષ.
भूतनिश्चय, पु. શરીર.
भूतपक्ष, पु. કૃષ્ણપક્ષ, અંધારિયું પખવાડિયું.
भूतपति, पु. શિવ; અગ્નિ.
भूतपत्री, स्त्री. તુલસી.
भूतभावन, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ.
भूतमातृ, स्त्री. ગૌરી.
भूतल, न. પૃથ્વીની સપાટી.
भूतसाधनी, स्त्री. પૃથ્વી.
भूति, स्त्री. જીવતું પ્રાણી; જન્મ, પેદાશ; સુખ; ભાગ્ય; પૈસો, ધન. पु. શિવ; વિષ્ણુ.
भूतिक, न. કપૂર; સુખડનું લાકડું; કાયફળ.
भूतिकील, पु. છીદ્ર, કાણું; ભોયરૂં.
भूदार, पु. ડુક્કર.
भूदेव, पु. બ્રાહ્મણ.
भूधन, पु. રાજા.
भूध्र, पु. પર્વત.
भूप, पु. રાજા.
भूपति, पु. રાજા; શિવ; ઈંદ્ર.
भूपद, पु. ઝાડ.
भूपविन्न, न. ગાયનું છાણ.
भूपाल, पु. રાજા; ભોજરાજા.

भूभर्तृ, } पु રાજા.
भूभुज्, }
भूभृत्, पु રાજા, પર્વત વિષ્ણુ
भूमत्, वि પૃથ્વીનુ पु રાજા
भूमडल, न પૃથ્વી પૃથ્વીનો ગોળો
भूमन्, पु જથાબધ, પૈસો દોલત न પરગણુ પૃથ્વી, પ્રાણી
भूमय, वि પૃથ્વીનુ, પૃથ્વીમાથી પેદા થયનુ
भूमि, स्त्री પૃથ્વી, જમીન, પરગણુ એઠક, મીલકત, સીમા, હદ, જીભ, એકની સખ્યા
भूमिका, स्त्री પગઠી માળ, જમીન, નાટકનો પોશાક શણગાર
भूमिपुरदर, पु રાજા, દિલીપરાજા
भूमिभृत्, पु રાજા, પર્વત
भूमी, स्त्री પૃથ્વી
भूमीपति, पु રાજા
भूमीरुह,-ह, पु વૃક્ષ, ઝાડ
भूय, न થવાની હાલત
भूयशम्, अ ઘણકરીને ફરીથી
भूयस्, वि ઘણુ, વધારે મોટું ઘણુ અગત્યનુ
भूयिष्ट, वि ઘણુજ, મુખ્ય યથેષ્ટ
भूरि, वि ઘણુ, વધારે, મોટું पु વિષ્ણુ બ્રહ્મા, શિવ ઇદ્ર न સોનુ अ વારવાર, અતિશય
भूरिगम, पु ગધેડો
भूरिज्, स्त्री પૃથ્વી
भूरितेजस, पु અગ્નિ
भूरिद, वि ઉદાર, સખી
भूरिदान, न ઉદારતા
भूरिधन, वि પૈસાદાર
भूरिमाय, पु શિયાળ
भूरिरस, पु શેરડી
भूर्ज, पु ભોજપત્રનુ ઝાડ
भूर्णि, स्त्री પૃથ્વી વન
भूलता, स्त्री કીડો.
भूवल्लभ, पु રાજા
भूप्, ग १, १० શણગારવુ
भूपण, न શણગાર, ઘરેણુ पु વિષ્ણુ
भूपा, स्त्री શણગારવુ તે, શણગાર, ઘરેણુ ઝવેરાત
भूपित, वि શણગારેલુ
भूष्णु वि જીવતુ, હૈયાત
भूस्पृश्, पु મનુષ્ય વ્યાસ
भूस्वग, पु મેરૂપર્વત
भृ, ग १, ३ ભરવુ, પોષણ કરવુ સહન કરવુ યાદ રાખવુ ભાડે આપવુ [ રુપ નાટકી–ખેલાડી
भृकुश (स), पु સ્ત્રીના વેશમા પુ
भृकुटी, स्त्री ભવુ ભમ્મર
भृगु पु એક ઋષિ, જમદગ્નિ ખડકની ટોચ, કૃષ્ણ શિવ, શુક્ર ગ્રહ શુક્રવાર
भृगुपति, पु પરશુરામ
भृगुवासर, पु શુક્રવાર
भृग, पु ભમરા મોટી કાળી માખી
भृगक, पु માખી [न અબરખ
भृगज, न અગરનુ લાકડું અબરખ
भृगप्रिया, स्त्री માધવીલતા
भृगराज, पु મોટી માખી ભાગરો, એક વનસ્પતિ
भृगार, उ ઝારી, સોનાનો ઘડો
भृगारी, } स्त्री ઝીંગુર, એક
भृगालिका, } નાનુ પ્રાણી

भृंगिन्, पु. શિવનો એક ગણ; વડનું ઝાડ.

भृंगिरि(री)हि, भृंगेरिहि, } पु. શિવનો એક ગણ.

भृज्, ग. १. તળવું.

भृज्जन, न. તળવાની પેણી.

भृंडि, स्त्री. લેહેર, તરંગ.

भृत, वि. જન્મેલું; પોષેલું; ભરેલું; ભાડુતી. पु. ભાડુતી–પગારદાર ચાકર.

भृतक, वि. ભાડુતી, પગારદાર. पु. પગારદાર ચાકર.

भृति, स्त्री. પોષણ; અન્ન; પગાર; પગારને બદલે ચાકરી; પુંજી, મૂલ રકમ.

भृत्य, पु. ચાકર; રાજ્યનો મંત્રિ.

भृत्या, स्त्री. ગુજરાનનું સાધન; પગાર, ચાકરી.

भृत्यता, स्त्री. भृत्यत्व, न. } ચાકરી.

भृत्रिम, वि. પોષિત.

भृम, पु. ભૂલ, ચૂક.

भृमि, पु. પાણીનું વમળ; પાણીનો વરોળીઓ. स्त्री. ઝડપ.

भृश्, ग. ४. પડી જવું.

भृश, वि. મજબૂત, જોરાવર. अ. ઘણું જ, વધારે; જોરજુલમથી, વારવાર.

भृ, ग. ९. પોષણ કરવું; નિંદા કરવી; નમવું.

भेक, पु. દેડકો; બીકણ માણસ; વાદળ.

भेकभुज्, पु. સર્પ.

भेकरव, पु. દેડકાનો શબ્દ.

भेकी, स्त्री. દેડકી.

भेड, पु. મેંઢો; મછવો.

भेडी, स्त्री. મેંઢી.

भेड्र, पु. મેંઢો.

भेद, पु. ભેટ; તુટ; ભાંગવું તે; જુદાઈ; ચીરો, ફાટ; ઇજા; (છૂપો) ભેદ ખુલ્લો કરનાર; પરાજય, હાર.

भेदिका, स्त्री. નાશ, બરબાદી.

भेदित, वि. ભાંગેલું.

भेदि(दु)र, न. વિજળી.

भेद्य, न. નામ, વિશેષ્ય.

भेर, पु. भेरि-री, स्त्री. } નગારૂં.

भेरुंड, वि. ભયંકર. न. ગર્ભ ધારણ.

भेरुंडक, पु. શિયાળ.

भेल, वि. બીકણ; મૂર્ખ; ઉચું. पु. મછવો.

भेलक, उ. મછવો, હોડી.

भेष्, ग. १. બીહવું.

भेषज, वि. સારૂં થાય એવું. न. દવા; ઉપાય, ઇલાજ; પાણી.

भेषजागार, उ. વૈદની દુકાન.

भेषजांग, न. દવાપછી લીધેલી ચીજ.

भैक्ष, वि. ભીખથી ગુજારો કરનાર. न. ભીખ.

भैरव, वि. ભયંકર; કંગાલ. पु. ભયાનકરૂપ; ભૈરવ; મહાદેવ, શિવ; ભય. न. ભય.

भैरवी, स्त्री. દુર્ગા; એક રાગિણિ.

भैषज, न. દવા, વનસ્પતિ.

भैष्मकी, स्त्री. રુક્મિણી, ભીષ્મકની પુત્રી.

भोक्तृ, वि. ભોગવનાર; મઝા કરનાર. पु. વાપરનાર, ભોગવનાર; રાજા; પતિ, યાર, આશક; વિષ્ણુ.

भोक्तृत्व, न. ભોગવટો, ઉપભોગ.

भोग, पु. ખાવું તે, ઉપભોગ; લાભ; ઉપયોગ; મૈથુન, સ્ત્રીસંગ, ઉત્સવ; ખોરાક; શરીર, સુખ.

**भोगगुच्छ**, न. वेश्यानो पगार.
**भोगगृह**, न. अंतःपुर, जनानखानुं.
**भोगधर**, पु. साप.
**भोगपति**, पु. परगणानो हाकम.
**भोगपाल**, पु. घोडावाळो.
**भोगपिशाचिका**, स्त्री. भूख.
**भोगवत्**, वि. आनंद आपतुं; सुखी; वीटाळेलुं. पु. सर्प; पर्वत.
**भोगवती**, स्त्री. पातालगंगा; एक सापण.
**भोगस्थान**, न. शरीर; जनानखानुं.
**भोगिक**, पु. घोडावाळो.
**भोगिन्**, वि. खातुं; भोगवतुं; सहन करतुं; कीमती. पु. साप; राजा; हजाम; गामनो मुखी; आश्लेषा नक्षत्र.
**भोगींद्र**, पु. वासुकी; शेषनाग.
**भोग्य**, वि. भोगववालायक; लायक. न. भोगववानी चीज; पैसो, मीलकत; अनाज.
**भोग्या**, स्त्री. वेश्या.
**भोज**, पु. भोजराजा, माळवदेशनो राजा; भोज देश; विदर्भ देशनो राजा.
**भोजक**, वि. खानार.
**भोजन**, वि. पोषण करतुं. पु. विष्णु; शिव. न. खावानुं; खावु ते; खोराक; भोगववुं ते; भोगववानी चीज; मीलकत.
**भोजनीय**, वि. खावालायक. न. खोराक.
**भोजपति**, पु. भोजराजा; कंस.
**भोजयितृ**, वि. खवरावनार, पोषण करनार.
**भोज्य**, वि. खवाय एवुं; भोगवाय एवुं. न. खोराक; भोगवटो; लाभ.
**भोट**, पु. टीबेट देश.
**भोटांग**, पु. भुतान देश.
**भोटीय**, वि. टीबेटनुं.
**भोमीरा**, स्त्री. परवाळुं.
**भोलि**, पु. ऊंट.
**भोस्**, अ. संबोधन शब्द.
**भौजंग**, वि. सर्पनुं. न. आश्लेषा नक्षत्र.
**भौट्ट**, पु. टीबेटनो रहेवासी.
**भौत**, वि. गांडुं, घेलुं; मूळतत्व संबंधीनुं. पु. भूत-पिशाचनी भक्ति करनार; भूतयज्ञ.
**भौतिक**, पु. शिव. न. मोती.
**भौती**, स्त्री. निशा, रात्र.
**भौपाल**, पु. राजकुमार, राजानो पुत्र.
**भौम**, वि. पृथ्वीनुं; पृथ्वीने लगतुं. पु. मंगळग्रह; नरकासुर दैत्य; पाणी; चमक, प्रकाश; आकाश; अत्रिमुनि.
**भौमक**, पु. पृथ्वी उपर रहेनार प्राणी.
**भौमन**, पु. विश्वकर्मा, देवताई शिल्पशास्त्री.
**भौमवार**, } पु. भोम-मंगळवार.
**भौमवासर**, }
**भौमरत्न**, न. परवाळुं.
**भौमिक**, **भौम्य**, वि. पृथ्वीनुं.
**भौरिक**, पु. खजानची.
**भौवन**, पु. विश्वकर्मा.
**भ्यस्**, ग. १. बीहवुं.
**भ्रंश्**, ग. १,४. गबडी पडवुं, खोवुं; नाशी जवुं; ओछुं करवुं.
**भ्रंश,-स**, पु. पतन, पडवुं ते; पडती; खोट.
**भ्रंशित**, वि. फेंकेलुं.
**भ्रकुंश**, पु. पुरुष नाटकी स्त्रीना वेशमां.

भ्रुकुटि, पु. ભવાં, ભમર.
भ्रक्ष्, ग. १. ખાવું.
भ्रण्, ग. १. અવાજ કરવો.
भ्रम्, ग. १, ४. ભટકવું; પાથરવું;
ભૂલ કરવી; ધ્રુજવું.
भ्रम, पु. ભ્રમણ, ભમવું તે; ચક્રગતિ;
ભૂલ; ગુચવણ; પાણીનું વમલ;
કુંભારનું ચાક; ઘંટી; ફુવારો.
भ्रमण, न. ભ્રમ, ભમવું તે; ભૂલવું;
भ्रमणी, स्त्री. જળો. [ સેહેલ, મોજ.
भ्रमर, पु. ભમરો; આશક; કુંભા-
રનું ચાક; જુવાન માણસ.
भ्रमरातिथि, पु. ચંપાનું ઝાડ.
भ्रमरानंद, पु. બકુલનું ઝાડ.
भ्रमरक, पु. ભમરો; પાણીનો વં-
ટોળીઓ; રમવાનો દડો.
भ्रमरी, स्त्री. મધમાખ; લાખ.
भ्रमाकुल, वि. ગાભરૂં.
भ्रमासक्त, पु. બખતર બનાવનાર.
भ्रमि, स्त्री. ચક્રગતિ; ગતિ; કુંભા-
રનું ચાક; વમલ; ભૂલ.
भ्रश्, 'भ्रंश्' શબ્દ જુઓ.
भ्रदिमन्, पु. જોરજુલમ.
भ्रस्ज्, ग. ६. તળવું.
भ्राज्, ग. १. પ્રકાશવું.
भ्राज, पु. સાત સૂર્યમાંનો એક.
भ्राजक, वि. પ્રકાશિત. न. પીત્ત.
भ्राजथु, पु. પ્રકાશ, કાંતિ.
भ्राजन, न. પ્રકાશિત કરવું તે.
भ्राजिन्, वि. પ્રકાશિત.
भ्राजिष्णु, वि. પ્રકાશિત, ચળકતું.
पु. શિવ; વિષ્ણુ.
भ्रातृ, पु. ભાઈ; મિત્ર; પાસેનો સગો.
भ्रातृक, वि. ભાઈ સંબંધી.
भ्रातृगंधि, वि. નામનોજ ભાઈ.
भ्रातृज, पु. ભાઈનો પુત્ર, ભત્રીજો.
भ्रातृजा, स्त्री. ભત્રીજી. [ પત્ની.
भ्रातृजाया, स्त्री. ભોજાઈ, ભાઈની
भ्रातृत्व, न. ભાઈચારો. [ શુદ ૨.
भ्रातृद्वितीया, स्त्री. ભાઈબીજ, કાર્તક
भ्रातृभगिन्यौ, द्वौ. ભાઈ બહેન.
भ्रातृव्य, पु. ભત્રીજો; શત્રુ. [ભાઈ.
भ्रातृश्वशुर, पु. જેઠ, પતિનો મોટો
भ्रात्रीय, } वि. ભાઈ જેવું. पु. ભ-
भ्रात्रेय, } ત્રીજો.
भ्रात्र्य, न. ભાઈચારો, ભાઈબંધી.
भ्रांत, वि. ભટકેલું; ગોળ ફરેલું; ભૂ-
લેલું; ગુંચવાયલું. पु. ગાંડો હાથી.
न. ભટકવું તે; ભૂલ.
भ्रांति, स्त्री. ભટકવું તે; ચક્રગતિ,
ભૂલ; ગુંચવણ; શક, સંશય.
भ्रांतिनाशन, पु. શિવ.
भ्रांतिहर, पु. મંત્રી, સલાહકાર.
भ्राम, पु. ભટકવું તે; ભૂલ.
भ्रामक, वि. જુઠું; ગુચવાયલું. पु.
સુરજમુખી ફૂલ; ઠગ, લુચ્ચો;
શિયાળ; લોહચુંબક.
भ्रामर, उ. લોહચુંબક. न. કોદોડ;
મધ; ગાભરું; સ્રીસંગની એક રીત.
भ्रामरिन्, वि. કોદોડવાળું; મધ-
भ्रामरी, स्त्री. દુર્ગા. [વાળું.
भ्रामित, वि. ગુંચવાયલું.
भ्राय्, ग. १, ४. પ્રકાશવું.
भ्राष्ट्र, उ. તળવાની પેણી. पु. પ્ર-
કાશ; ગગનવાયુ.
भ्रास्, 'भ्राश्' શબ્દ જુઓ.

स्री, ग. ९. બીહવું. [ સ્ત્રીના વેશમાં.
भ्रुकुंश(स), पु. પુરુષ નાટકી
भ्रुकुटि, पु. ભવા, ભમર.
भ्रुड्, ग. ६. એકઠું કરવું; ઢાંકવું.
भ्रू, स्त्री. ભવા, ભમર.
भ्रूकुटि, पु. } ભવાં, ભવાં ચઢાવી
भ्रूकुटी, स्त्री. } જોવું તે.
भ्रूण्, ग. १०. આશા રાખવી; ભરોસો કરવો; ઇચ્છવું; બીહવું.
भ्रूण, पु. હમેલ, ગર્ભ, બાળક.
भ्रूणहत्या, स्त्री. ગર્ભહત્યા.
भ्रेज्, ग. १. પ્રકાશવું.
भ्रेप्, ग. १. જવું; પડવું; ગુસ્સે થવું; બીહવું. [ કશાન; પાપ.
भ्रेष, पु. ગતિ; ભાગ, હિસ્સો; નુ-
भ्रौणहत्य, न. ગર્ભપાત.
म्लक्ष्, ग. १. ખાવું.
म्लाश्, ग. १, ४. પ્રકાશવું.
म्लेप्, 'भ्रेप्' શબ્દ જુઓ.

## म.

म, પચીશમો વ્યંજન.
म, पु. શિવ; બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; યમ, ચંદ્ર; સમય, વખત, ઝેર, 'મ' ગણ (કવિતામાં); રાગવિદ્યામાં મધ્યમ (મ). न. પાણી; સુખ.
मंह्, ग. १. આપવું; બોલવું; વધવું,
मंहनीय, वि. સ્તુત્ય; મોટું. [પ્રકાશવું.
मकर, पु. મગરમચ્છ, મોટી માછલી, મકરરાશિ; કુબેરનો એક
मकरकेतु, पु. કામદેવ. [ભંડાર.
मकरध्वज, पु. કામદેવ; સૈન્યની ગોઠવણ. [ ભમરો.
मकरंद, पु. ફૂલનો રસ; કોયલ;
मकरांक, पु. કામદેવ; સમુદ્ર.
मकराश्व, पु. વરુણદેવતા.
मकराकर,-लय, } पु. સમુદ્ર.
मकरिन्, }
मकरी, स्त्री. મગરી.
मकुट, न. કીરિટ, તાજ, મુગટ.
मकुति, पु. શૂદ્રને શિક્ષા.
मकुर, पु. આરસી; બકુળનું ઝાડ, કુંભારનુ ચાક ફેરવવાની લાકડી.
मकुल, पु. બકુળનું ઝાડ, કળી (ફૂલની).
मकु(घ्र)ष्ठ, पु. મઠ, એક કઠોળ.
मक्, ग. १. જવું.
मकुल, पु. ગેરૂ; શિલાજીત.
मक्कोल, पु. ચાક.
मक्ष्, ग. १. ઢગલો કરવો; ગુસ્સે થવું.
मक्ष, पु. ગુસ્સો, ફરેબ, ઢોંગ, સમુદાય.
मक्षविर्य, पु. પ્રિયાલનું ઝાડ.
मक्षिक, पु. } માખી.
मक्षि(क्षी)का, स्त्री. }
मक्षिकामल, न. મીણ.
मख्, मख्, ग. १. જવું. [યાગ.
मख, वि. આનંદી, ચંચળ. पु. યજ્ઞ,
मखत्रातृ, पु. રામ, દશરથપુત્ર.
मखद्विष्, पु. રાક્ષસ.
मग, पु. જાદુગર.
मगध, पु. બહારપ્રાંત, બંદીજન, ભાટ.
मगधेश्वर, पु. મગધ દેશનો રાજા; પરંપ, જરાસંઘરાજા.
मग्न, वि. સ્નાત, નાહેલું.
मघ, पु. એક દ્વીપ; એક દેશ, મઘા નક્ષત્ર; એક દવા. न. ભેટ, બક્ષીસ,
मघव, मघवत्, पु. ઇંદ્ર. [નિવૃત.
मघवन, वि. ઉદાર. पु. ઈંદ્ર, ઘુવડ, વ્યાસ.
मघा, स्त्री. મઘા નક્ષત્ર.

मघोनी, स्त्री. ઈંદ્રાણી.
मंक्, ग. १. જવું; શણગારવું.
मंकिल, पु. જંગલની આગ.
मंकुर, पु. આરસી.
मंक्षु, अ. તુરત, જલદીથી; ખરેખર.
मंख, पु. રાજાનો ભાટ.
मंग्, ग. १. જવું. [બાજુ.
मग, पु. મછવાનું માથું; વહાણની
मंगल, वि. મગલ, શુભ, સારૂ; બહાદુર. न. સારાં સુકન; સુખ; આશિર્વાદ; હળદ; ઉત્સવ; જુની ચાલ. पु. મગળગ્રહ, અગ્નિ.
मंगलकारक, वि. શુભ.
मंगलच्छाय, पु. વડનું ઝાડ.
मंगलपाठक, पु. ભાટ, બદીજન.
मंगलप्रद, वि. શુભ.
मंगलप्रदा, स्त्री. હળદ.
मंगलवासर, पु. મગલવાર, ભૌમવાર.
मंगलशब्द, पु. આશિર્વાદ. [ર્વા; દુર્ગા.
मंगला,-ली, स्त्री. પતિવ્રતા સ્ત્રી; દુ-
मंगलाचरण, न. આશિર્વાદ; કાર્ય કરવાની પહેલાં કરેલી ઈશ્વરની સ્તુતિ.
मंगलारंभ, पु. ગણપતિ.
मंगलाव्रत, पु. શિવ.
मंगलीय, वि. શુભ.
मंगल्य, वि. શુભ; સુખી, નસીબવાન; સુંદર; સ્વચ્છ, સાધુ. पु. પીપળાનુ ઝાડ; નારિયળનું ઝાડ; મસુરની દાળ, બિલીનુ ઝાડ. न. દહીં; સોનુ; ચંદન, સિંદુર.
मंगल्यक, पु. મસુરની દાળ.
मंगल्या, स्त्री. દુર્ગા; હળદ; દુર્વા, પ્રિયંગુ વનસ્પતિ; શમી.
मंगिनी, स्त्री. મછવો, બોટ.
मंघ्, ग. १. શણગારવું. ग. १. ઠગવું; શરૂ કરવું; ઠપકો આપવો; જવું.
मच्, ग. १. પાપી થવું; ઠગવું; મગરૂબ થવું.
मचर्चिका, स्त्री. ઉત્તમ, ઉમદા. (નામની પાછળ ઉત્તમતા દેખાડવા [વપરાયછે.)
मच्छ, पु. માછલી.
मज्जन्, पु. મજ્જા, હાડકાનો માવો.
मज्जन, न. સ્નાન, નહાવું તે; ડુબવું; મજ્જા, હાડકાનો માવો. [ગર્ભ.
मज्जा, स्त्री. હાડકાનો માવો; ઝાડનો
मज्जाज, न. ગુગલ.
मज्जारस, पु. શુક્ર, ધાત.
मज्जासार, पु. જાયફળ.
मज्जिका, स्त्री. સારસપક્ષીની માદા.
मंच्, ग. १. ઉંચા થવું; જવું; શણગારવું; પ્રકાશવું. [બેઠક.
मंच, पु. ખાટલો, પલંગ; ઉંચી કરેલી
मचक, न. બીછાનું, ખાટલો.
मंचकाश्रय, पु. માંકણ.
मंचिका, स्त्री. ખુરશી, તબકડી, થાલી.
मंज्, ग. १०. સાફ કરવું. [ચીજ.
मंजन, न. માંજવું તે; મોઢું સાફ કરવાની
मंजर, न. મોતી; તિલકવૃક્ષ; માંજર, મોહોરનો જુમખો (ઝાડને).
मंजरि, पु. } અંકુર, ફણગો; મોતી;
मंजरी, स्त्री. } લતા, વેલ, તુલસી.
मंजा, स्त्री. બકરી; મજર; લતા.
मंजि, पु. } મોહોરનો જુમખો;
मंजी, स्त्री. } લતા, વેલ.
मंजिका, स्त्री. વેશ્યા, છિનાળ સ્ત્રી.
मंजिमन्, पु. રૂપ, સુંદરતા.

मंजिष्ठ, वि. ચળકતું રાતું. [નિસ્પતિ.
मंजिष्ठा, स्त्री. મજીઠ, રાતા રંગની વ-
मंजीर, નૂપુર, ઝાંઝર. न. છાસની મથની બાંધવાનો થાંભલો.
मंजील, पु. ઘોબી લોકોથી વસતું ગામ.
मंजु, वि. સુંદર, ખુબસુરત.
मंजुकेशिन्, वि. સુંદર વાળવાળું. पु. શ્રીકૃષ્ણ.
मंजुगमना, स्त्री. હંસણી.
मंजुघोष, वि. ઉત્તમ શબ્દવાળું.
मंजुनाशी, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી; દુર્ગા;
मंजुपाठक, पु. પોપટ. [ઇંદ્રની પત્ની.
मंजुप्राण, पु. બ્રહ્મા.
मंजुल, वि. સુંદર; મધુર. पु. જળ-કુકડી. न. મંડપ; ઝરો, નાળું.
मंजूषा, स्त्री. પેટી; મોટો પેટારો; પથ્થર.
मट्, ग. १. વસતું; જવું; દળવું.
मठ, उ. ઝુંપડું; જોગીઓને રહેવાનું ઠેકાણું, મઠ; પાઠશાળા; બળદનું ગાડું.
मठर, वि. પીધેલું. पु. એક મુનિ.
मण, ग. १. બડબડવું.
मणि, पु. રત્ન, ઝવાહીર; ઘરેણું; લોહચુમ્બક; કાંડું; ઇંદ્રિયનો આગલો ભાગ; કાચ; પાણીનું વાસણ. [આગલો ભાગ.
मणिक, उ. પાણીનું વાસણ; યોનિનો
मणिकंठ, पु. નીલકંઠ-ચાષપક્ષી.
मणिकर्णिका, स्त्री. કાશીમાં એક સ્નાન-ઘાટ છે.
मणिकानन, न. ગરદન.
मणिकार, पु. ઝવેરી.
मणिग्रीव, पु. કુબેરનો એક પુત્ર.
मणित, न. મૈથુન વખતનો અસ્પષ્ટ
मणितारक, पु. સારસપક્ષી. [શબ્દ.
मणिपुष्पक, पु. સહદેવનો શંખ.
मणिपूर, पु. નાભિ. न. કલિંગદેશ.
मणिप्रभा, स्त्री. એક છંદ.
मणिबंध, पु. કાંડું, પોહોંચો.
मणिमत्, वि. રત્નજડીત. पु. સર્પ; એક પર્વત.
मणिमंथ, पु. સિંધાલુણ; પહાડી મીઠું.
मणीचक, न. ચંદ્રકાંતમણિ. पु. માછીમારનો સરદાર.
मणीवक, न. ફૂલ.
मंद्, ग.१,१०. શણગારવું; ખુશી થવું.
मंड, उ. મલાઈ; સત્વ; કાંજી; ફીણ. पु. દેડકો; શણગાર; એરંડીનું ઝાડ.
मंडन, न. શણગારવું તે; શણગાર.
मंडप, पु. માંડવો, મંડપ; તંબુ; (લતા) મંડપ.
मंडयंत, पु. શણગાર, અલંકાર; નાટકી; અન્ન; સ્ત્રીઓની મંડળી.
मंडयंती, स्त्री. સ્ત્રી, બાયડી.
मंडल, वि. ગોળ, ચક્ર पु. સેનાનો વ્યૂહ; કુતરો; એક જાતનો સર્પ. न. ગોળાકાર, ગોળ ચક્ર; સમુદાય; સભા; પ્રાંત, પરગણું.
मंडलक, न. ચક્ર, ગોળાકાર; સમુદાય; પ્રાંત; આરસી. पु. કુતરો.
मंडलिन्, वि. ગોળ ચક્ર. पु. સર્પ; એક જાતનો સાપ; બિલાડી; વડનું ઝાડ; સૂર્ય.
मंडली, स्त्री. ચકરાવો; મંડળી, સભા; ચક્રગતિ; દુર્વાઘાસ.
मंडलीक, पु. મંડળી ઉપરનો રાજા.

मंडहारक, पु. કલાલ, દારૂ ગાળનાર.
मंडा, स्त्री. દારૂ; આમળાં.
मडित, वि. શણુગારેલું; વીટેલું.
मंडुक, पु. દેડકો. न. સ્ત્રીસંગની એક રીત.
मंडुकी, स्त्री. દેડકી; છિનાળ સ્ત્રી.
मंडूर, न. લોઢાનો મેલ, (શક્તિની દવાતરીકે).
मत, वि. ધારેલું; વિચારેલું; જાણેલું; ઇચ્છિત; પૂજીત. न. વિચાર; જ્ઞાન; સલાહ; ઈરાદો.
मतंग, पु. હાથી; વાદળ; એક મુનિ.
मतंगज, पु. હાથી.
मतल्लिका, स्त्री. ઉત્તમ, ઉમદા.
मतांतर, पु. મતફેર, જુદો મત.
मति, स्त्री. બુદ્ધિ; ઇચ્છા; સ્મૃતિ; વિચાર; ઠરાવ; સલાહકાર.
मतिमत्, वि. ચતુર, હુશિયાર.
मतिहीन, वि. મૂર્ખ.
मत्क, वि. મારૂ. पु. માકણુ.
मत्कुण, पु. માકણ; સુંઢવગરનો હાથી, નાનો હાથી; દાઢીવગરનો પુરુષ; પાડો; નારિયળનુ ઝાડ.
मत्कुणारि, पु. સણ. [ (છોકરીની).
मत्कुणी, स्त्री. વાળવગરની યોનિ.
मत्त, वि. પીધેલુ; ઘેલો; જુસ્સાદાર, મગરૂર, આનદી; વ્યભિચારી. पु. પીધેલો માણસ, ગાડો માણસ; તોફાની હાથી; કોયલ, પાડો,
मत्तकीज, पु. હાથી. [ધતૂરાનું ઝાડ.
मत्य, न. જ્ઞાન મેળવવાનો રસ્તો.
मत्स, पु. માછલી.
मत्सर, वि. અદેખું; લોભી; પાપી; સ્વાર્થી. पु. અદેખાઈ; વેર; ગરૂરી; લોભ; ગુસ્સો; મચ્છર.
मत्सरिन्, वि. અદેખુ; પાપી; વેરી; સ્વાર્થી; સતોષી.
मत्स्य, पु. માછલી. [ પલી.
मत्स्यकरडिका, स्त्री. માછલીની ટો-
मत्स्यगंधा, स्त्री. સત્યવતી, શાંત-
मत्स्यघात, पु. માછીમાર. [નુની સ્ત્રી.
मत्स्यपुराण, न. એક પુરાણ.
मथन, न. વલોવવું–મથન કરવું તે; નુકશાન.
मथनाचल, पु. મંદરાચળપર્વત.
मथि, पु. વલોણી, રવૈ.
मथित, वि. વલોવેલું; દળેલું; મારી નાખેલુ; દુઃખી કરેલું.
मथिन्, पु. વલોણી, રવૈ; વાયુ, પવન; વજ્ર, પુરુષની ઇંદ્રી.
मथु(थू)रा, स्त्री. મથુરાનગર.
मद्, ग. ४. ગાંડા થવું; દારૂ પીવો; ખુશી થવું.
मद, पु. મદ; નીશો; ગાંડાઈ; વિષય; પ્યાર; ગરૂરી; દારૂ; મધ; કસ્તૂરી; નદી; ધાતુ, વીર્ય.
मदकट, पु. હીજડો, નપુંસક, ખાંડ.
मदगमन, पु. પાડો.
मदद्विप, पु. જનુની હાથી.
मदन, वि. પીધેલું; આનદી. पु. કામદેવ; વિષયવાસના; વસંતઋતુ; ભમરો; મીણુ; ધતૂરાનું ઝાડ.
मदनकातुरव, पु. કબૂતર.
मदनचतुर्दशी, स्त्री. ચૈત્ર શુદ ૧૪.
मदननालिका, स्त्री. બેવફા સ્ત્રી.
मदनपक्षिन्, पु. ખંજનપક્ષી.

मदनपाठक, पु. કોયલ.
मदनमोहन, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
मदनललित, न. વિષયીક્રીડા.
मदनलेख, पु. પ્યારપત્ર.
•मदयंतिका, स्त्री. એક જાતનું ગુલાબ.
मदयत्नु, पु. કામદેવ; વાદળ; દારૂ ગાળનાર; દારૂડીઓ; દારૂ.
मदराग, पु. કામદેવ; કુકડો; દારૂડીઓ.
मदविह्वल, वि. વિષયથી વ્યાકુલ.
मदवीर्य, न. પ્યારનો જુસ્સો.
मदवृंद, पु. હાથી.
मदशौंडक, न. જાયફલ.
मदस्थल, न. પીઠું, દારૂની દુકાન
मदातंक, पु. કેફથી થતો માથાનો દુઃખારો.
मदांबर, पु. ઐરાવત, ઇંદ્રનો હાથી.
मदार, पु. ગાંડો હાથી, મદઝરતો હાથી; ડુક્કર, ભુંડ, ધતૂરાનું ઝાડ;
मदालस, वि. આલસુ, સુસ્ત. [આશક.
मदालापिन्, पु. કોયલ.
मदाह्व, पु. કસ્તૂરી. [દિર વૃક્ષ.
मदिर, वि. પીધેલું; કેફી. पु. ખ-
मदिरा, स्त्री. દારૂ, મધ, ખંજન પ-
मदिरासव, पु. કેફી દારૂ. [ક્ષી; દુર્ગા
मदिष्ठा, स्त्री. દારૂ. [થિયાર.
मदी, स्त्री. દારૂનું પ્યાલું, ખેતીનું હ-
मदीय, મારૂ. [સ્તીખોર હાથી.
मदोत्कट, वि. અભીમાની पु. મ-
मदोदग्र, वि. ઉન્મત્ત.
मदोदग्रा, स्त्री. ઉન્મત્ત સ્ત્રી.
मद्गु, पु. બગલો; પાણીમાં બુડકી મારનાર પક્ષી, એક જાતનો સાપ, ભાટની સ્ત્રીને બ્રાહ્મણથી ઉત્પન્ન થયલો બાળક, એક વર્ણસંકરજાત.
मद्गुर, पु. બુડકી મારનાર; એક જાતની માછલી.
मद्य, वि. કેફી, નીશાબાજ. न. દારૂ.
मद्यप, पु. દારૂડીઓ.
मद्यभाजन, न. દારૂનું ગલાસ.
मद्यमंड, पु. દારૂઉપર આવતું ફીણ.
मद्यवासिनी, स्त्री. ધાતકીનો રોપો
मद्यामोद, पु. બકુલ–બોરસલીનું ઝાડ.
मद्र, पु. એક દેશ; મદ્રદેશનો રાજા. न. સુખ, આનંદ.
मद्रक, पु. મારવાડી. [બીજી સ્ત્રી.
मद्रसुता, स्त्री. માદ્રી, પાંડુ રાજાની
मद्रन्, वि. સુખભોગ ઇચ્છનાર पु.
मधव्य, पु. વૈશાખ માસ. [શિવ.
मधु, वि. મધુર, મીઠું. न. મધ, ફૂલનો રસ, દારૂ, પાણી; ખાંડ, સોમરસ. पु. વસંતઋતુ; ચૈત્રમહિનો; એક દૈત્ય; રાવણનો બાપ.
मधुक, वि. મધુર, મીઠું. न. ટીન, કલાઈ. पु. અશોક વૃક્ષ.
मधुकंठ, पु. કોયલ.
मधुकर, पु. ભમરો.
मधुकर्कटी, स्त्री. મીઠાં લીંબુ.
मधुकृत, } मधुकेशट, } पु. મધમાખ, ભમરો.
मधुकोश,-प, पु. મધપુડો.
मधुगायन, पु. કોકીલ, કોયલ.
मधुज, न. મીણ.
मधुजा, स्त्री. શેરડી; પૃથ્વી.
मधुजंबीर, पु. મીઠો લીંબુ.
मधुतृण, उ. શેરડી. [મધ અને ઘી.
मधुत्रय, न. ત્રણ મધુર ચીજો–શેરડી,

मधुदीप, पु. કામદેવ.
मधुदूत, पु. આંબાનું ઝાડ.
मधुद, पु. ભમરો; અદકાર.
मधुप, पु. ભમરો, દારૂડીઓ.
मधुपटल, न. મધપુડો.
मधुपति, पु. શ્રીકૃષ્ણ. [મધ
मधुपर्क, पु. દહી ઘી સાથે મેળવેલુ
मधुपर्णिका, स्त्री. ગુલીનો રોપો.
मधुपुरी, स्त्री. મથુરાનગરી.
मधुप्रमेह, पु. મીઠો પરમો (એક રોગ).
मधुप्रिय, पु. બલરામ.
मधुमक्ष, पु. } મધમાખ.
मधुमक्षिका, स्त्री. } મધમાખ.
मधुमत्, वि. મધુર, મીઠુ; મધસાથે મેળવેલુ. [માસ.
मधुमाधव, न. ચૈત્રમાસ; વૈશાખ
मधुर, वि. મીઠુ; મધવાળું, ખુશ; મધુર. पु. રાતી સોરડી, ચોખા; ગોળ; કાકવી, ઝેર. न. મીઠાશ;
मधुरक, वि. મધુર, મીઠું. [ઝેર, કલઈ.
मधुरता, स्त्री. } મીઠાશ, માધુર્ય.
मधुरत्व, न. } મીઠાશ, માધુર્ય.
मधुरस, पु. શેરડી; મીઠાશ.
मधुरसा, स्त्री. દ્રાક્ષનો ઝુમખો;
मधुल, न. દારૂ. [દ્રાક્ષનો દારૂ.
मधुलिका, स्त्री. રાઈ.
मधुलिह्, } पु. ભમરો; મધમાખ.
मधुलेहिन्, } पु. ભમરો; મધમાખ.
मधुलोलुप, } पु. ભમરો; મધમાખ.
मधुवन, न. મધુનામનો દૈત્ય રહેતો હતો તે વન. पु. કોયલ.
मधुसख, } पु. કામદેવ [ભવાન
मधुसारथि, } पु. કામદેવ
मधुसूदन, पु. ભમરો, વિષ્ણુ ભ-
मधुस्थान, न. મધપુડો.
मधुहन्, पु. વિષ્ણુ; શિકારી પક્ષી.
मधूक, पु. ભમરો; એક વૃક્ષ.
मध्य, वि. વચમાંનુ; વાજબી, ન્યાય उ. વચલો ભાગ, મધ્ય; કટી, કમર, પેટ. न. એક સંખ્યા.
मध्यगंध, पु. આંબાનું ઝાડ.
मध्यदिन, न. મધ્યાન, બપોર.
मध्यतस्, अ. વચ્ચેથી.
मध्यम, वि. વચમાંનુ, મધ્યમ. पु. રાગવિદ્યામાંનો મધ્યમ (મ) સુર, (વ્યાકરણમાં) બીજો પુરુષ. न. કટી, કમર.
मध्यमक, वि. વચલું; સાધારણ.
मध्यम पांडव, पु. અર્જુન.
मध्यमभृतक, पु. ખેડુત.
मध्यमिका, स्त्री. ઉમરમાં આવેલી
मध्यरात्र, पु. મધરાત. [છોકરી.
मध्यस्थ, वि. મધ્યસ્થાથી; વચ્ચમાંનું. पु. લવાદ; શિવ.
मध्यस्थान, न. કમર; વચલો ભાગ.
मध्या, } स्त्री. વચલી આંગળી, ઉમરમાં આવેલી સ્ત્રી.
मध्यमा, } स्त्री. વચલી આંગળી, ઉમરમાં આવેલી સ્ત્રી.
मध्याह्न, पु. મધ્યાન, બપોર.
मध्व, पु. વૈષ્ણવસંપ્રદાય સ્થાપનાર અને વેદાંતના સૂત્રોની ઉપર ભાષ્ય કરનાર મુનિ.
मध्वक, पु. ભમરો.
मध्विजा, स्त्री. કેફી વસ્તુ; દારૂ.
मन्, ग. १. મગરૂર હોવું; ભજવુ. ग. ४, ८. માનવું; વિચારવું; માન આપવું; જાણવુ.
मनन, वि. સાવધ; વિચારવાન. न.

मदनपाठक, पु. કોયલ.
मदनमोहन, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
मदनललित, न. વિષયીક્રીડા.
मदनलेख, पु. પ્યારપત્ર.
•मदयंतिका, स्त्री. એક જાતનું ગુલાબ.
मदयत्नु, पु. કામદેવ; વાદળ; દારૂ ગાળનાર; દારૂડીઓ; દારૂ.
मदराग, पु. કામદેવ; કુકડો; દારૂડીઓ.
मदविह्वल, वि. વિષયથી વ્યાકુલ.
मदवीर्य, न. પ્યારનો જુસ્સો.
मदवृंद, पु. હાથી.
मदशौंडक, न. જાયફલ.
मदस्थल, न. પીઠું, દારૂની દુકાન.
मदातंक, पु. કેફથી થતો માથાનો દુ:ખારો.
मदांबर, पु. ઐરાવત, ઇંદ્રનો હાથી.
मदार, पु. ગાંડો હાથી; મદઝરતો હાથી; ડુક્કર, ભુંડ; ધતૂરાનું ઝાડ;
मदालस, वि. આલસુ, સુસ્ત. [આશક.
मदालापिन्, पु. કોયલ.
मदाढ्य, पु. કસ્તૂરી. [દિર વૃક્ષ.
मदिर, वि. પીધેલું; કેફી. पु. ખ-
मदिरा, स्त्री. દારૂ, મદ્ય; ખંજન પ-
मदिरासव, पु. કેફી દારૂ. [ક્ષી; દુર્ગા.
मदिष्ठा, स्त्री. દારૂ. [થિયાર.
मदी, स्त्री. દારૂનું પ્યાલું, ખેતીનું હ-
मदीय, મારૂં. [સ્તીખોર હાથી.
मदोत्कट, वि. અભીમાની पु. મ-
मदोदग्र, वि. ઉન્મત્ત.
मदोदग्रा, स्त्री. ઉન્મત્ત સ્ત્રી.
मद्गु, पु. બગલો; પાણીમાં બુડકી મારનાર પક્ષી; એક જાતનો સાપ; ભાટની સ્ત્રીને બ્રાહ્મણથી ઉત્પન્ન થયલો બાળક, એક વર્ણસંકરજાત.
मद्गुर, पु. બુડકી મારનાર; એક જાતની માછલી.
मद्य, वि. કેફી, નીશાબાજ. न. દારૂ.
मद्यप, पु. દારૂડીઓ.
मद्यभाजन, न. દારૂનું ગલાસ.
मद्यमंड, पु. દારૂઉપર આવતું ફીણ.
मद्यवासिनी, स्त्री. ધાતકીનો છોડ.
मद्यामोद, पु. બકુલ–બોરસલીનું ઝાડ.
मद्र, पु. એક દેશ; મદ્રદેશનો રાજા. न. સુખ, આનંદ.
मद्रक, पु. મારવાડી. [ બીજી સ્ત્રી.
मद्रसुता, स्त्री. માદ્રી, પાંડુ રાજાની
मद्रन्, वि. સુખભોગ ઇચ્છનાર. पु.
मधव्य, पु. વૈશાખ માસ. [ શિવ.
मधु, वि. મધુર, મીઠું. न. મધ; ફૂલનો રસ; દારૂ; પાણી; ખાંડ; મોભરસ. पु. વસંતઋતુ; ચૈત્રમહિનો; એક દૈત્ય; રાવણનો બાપ.
मधुक, वि. મધુર, મીઠું. न. ટીન, કલાઈ. पु. અશોક વૃક્ષ.
मधुकंठ, पु. કોયલ.
मधुकर, पु. ભમરો.
मधुकर्कटी, स्त्री. મીઠાં લીંબુ.
मधुकृत्, } पु. મધમાખ, ભમરો.
मधुकेराट, }
मधुकोश,–ष, पु. મધપુડો.
मधुगायन, पु. કોકીલ, કોયલ.
मधुज, न. મીણ.
मधुजा, स्त्री. શેરડી; પૃથ્વી.
मधुजंबीर, पु. મીઠું લીંબુ.
मधुतृण, उ. શેરડી. [મધ અને ઘી.
मधुत्रय, न. ત્રણ મધુર ચીજો–શેરડી,

मधुदीप, पु. કામદેવ.
मधुदूत, पु. આંબાનું ઝાડ.
मधुद, पु. ભમરો; બદકાર.
मधुप, पु. ભમરો; દારૂડીઓ.
मधुपटल, न. મધપુડો.
मधुपति, पु. શ્રીકૃષ્ણ. [મધ
मधुपर्क, पु. દહીં ઘી સાથે મેળવેલુ
मधुपर्णिका, स्त्री. ગુલીનો રોપો.
मधुपुरी, स्त्री. મથુરાનગરી.
मधुप्रमेह, पु. મીઠો પરમો (એક રોગ).
मधुप्रिय, पु. બલરામ.
मधुमक्ष, पु. } मधुमक्षिका, स्त्री. } મધમાખ.
मधुमत्, वि. મધુર, મીઠું; મધસાથે મેળવેલું. [માસ.
मधुमाधव, न. ચૈત્રમાસ; વૈશાખ
मधुर, वि. મીઠું; મધવાળું; ખુશ, મધુર. पु. રાતી શેરડી; ચોખા, ગોળ; કાકવી, ઝેર. न. મીઠાશ;
मधुरक, वि. મધુર, મીઠું. [ઝેર; કલાઈ.
मधुरता, स्त्री. } मधुरत्व, न. } મીઠાશ, માધુર્ય
मधुरस, पु. શેરડી, મીઠાશ.
मधुरसा, स्त्री. દ્રાક્ષનો ઝુમખો;
मधुल, न. દારૂ. [દ્રાક્ષનો દારૂ.
मधुलिका, स्त्री. રાઈ.
मधुलिह्, } मधुलेहिन्, } मधुलोलुप, } पु. ભમરો; મધમાખ.
मधुवन, न. મધુનામનો દૈત્ય રહેતો હતો તે વન. पु. કોયલ.
मधुसख, } मधुसारथि, } पु. કામદેવ. [જવાન.
मधुसूदन, पु. ભમરો, વિષ્ણુ ભ-
मधुस्थान, न. મધપુડો.
मधुहन्, पु. વિષ્ણુ; શિકારી પક્ષી.
मधूक, पु. ભમરો; એક વૃક્ષ.
मध्य, वि. વચમાંનું; વાજબી, ન્યાય उ. વચલો ભાગ, મધ્ય; કટી, કમર; પેટ. न. એક સંખ્યા.
मध्यगंध, पु. આંબાનું ઝાડ.
मध्यदिन, न. મધ્યાન, બપોર.
मध्यतस्, अ. વચ્ચેથી.
मध्यम, वि. વચમાંનું; મધ્યમ. पु. રાગવિદ્યામાંનો મધ્યમ (મ) સુર, (વ્યાકરણમાં) બીજો પુરુષ. न. કટી, કમર.
मध्यमक, वि. વચલું; સાધારણ.
मध्यम पांडव, पु. અર્જુન.
मध्यमभृतक, पु. ખેડુત.
मध्यमिका, स्त्री. ઉમરમાં આવેલી
मध्यरात्र, पु. મધરાત. [છોકરી.
मध्यस्थ, वि. મધ્યસ્થાયી; વચ્ચમાંનું. पु. લવાદ; શિવ.
मध्यस्थान, न. કમર; વચલો ભાગ.
मध्या, } मध्यमा, } स्त्री. વચલી આંગળી, ઉમરમાં આવેલી સ્ત્રી.
मध्याह्न, पु. મ'ધ્યાન, બપોર.
मध्व, पु. વૈષ્ણવસંપ્રદાય સ્થાપનાર અને વેદાંતના સૂત્રોની ઉપર ભાષ્ય કરનાર મુનિ.
मध्वक, पु. ભમરો.
मध्विजा, स्त्री. કેફી વસ્તુ; દારૂ.
मन्, ग. १. મગરૂર હોવું, ભજવું. ग. ४, ८. માનવું, વિચારવું; માન આપવું, જાણવું.
मनन, वि. સાવધ; વિચારવાન્. न.

ચિંતન, મનન કરવું તે; બુદ્ધિ, ખ્યાલ. [ચાર, ઇરાદો; રીતભાત.
मनस्, पु. મન, અંતઃકરણ; વિ-
मनःशिल, पु. મનશિલ ધાતુ.
मनसा, स्त्री. કશ્યપની પુત્રી.
मनसिज, वि. મનનું. पु. કામદેવ; પ્યાર; ચંદ્ર
मनसिशय, पु. કામદેવ; ચંદ્ર.
मनस्विन्, वि. ચતુર; દઢ; સાવધ. पु. શરભ પક્ષી.
मनस्विनी, स्त्री. મગરૂર સ્ત્રી; સદ્‌ગુણી સ્ત્રી; દુર્ગા; ચંદ્રની મા.
मनाक्, अ. અલ્પ, થોડુક.
मनाका, स्त्री. હાથણી.
मनुष्यविशा, स्त्री. માણુસજાત.
मनोगत, वि. મનનું. न. ઇચ્છા; વિ-
मनोगति, स्त्री. મનની ઇચ્છા. [ચાર.
मनोगवी, स्त्री. ઇચ્છા, અભિલાષા.
मनोज, वि. મનમાં પેદા થયલું. पु. કામદેવ. [પિતૃતુલ્ય.
मनोजव, वि. અતિશય વેગવાન;
मनोज्ञ, वि. આનંદી; મનોહર. पु. એક ગંધર્વ. [જપુત્રી; દારૂ.
मनोज्ञा, स्त्री. મનઃશિલ ધાતુ; રા-
मनोतृ, पु. શોધી કાઢનાર; કારભારી.
मनोनीत, वि. મનપસંદ.
मनोमय, वि. મનનું.
मनोभव,-भू, पु. કામદેવ; પ્યાર.

मंत्रण, न.
मंत्रणा, स्त्री. } સલાહ.
मंत्रतस्, अ. જાણી-બુઝીને.
मंत्रदीधिति, पु. અગ્નિ, આતસ.
मंत्रधर, पु. સલાહકાર.
मंत्रपूत, वि. મંત્રથી પવિત્ર કરેલું.
मंत्रमूल, न. જાદુ.
मंत्रवादिन्, पु. જાદુગર.
मंत्रविद्, वि. મંત્ર જાણનાર. पु. જા-સુસ; સલાહકાર. [સલાહ કરેલું.
मंत्रित, वि. મંત્રેલું; કહેલું; વિચારેલુ,
मंत्रिन्, पु. મંત્રી, સલાહકાર; પ્ર-ધાન; જાદુગર.
मंत्रिता, स्त्री.
मंत्रत्व, न. } પ્રધાનપણું.
मंथ्, ग. १, ९. મથન કરવું, વલોવવું; ક્ષુબ્ધ કરવું; ઈજા કરવી; નાશ કરવો.
मंथ, पु. રવૈ, મંથન દંડ; સૂર્ય; સૂર્યનાં કિરણ; આંસુ, ચમચો.
मंथज, न. માખણ.
मंथन, पु. રવૈ. न. વલોવવું તે.
मंथर, वि. ધીમું, સુસ્ત; મૂર્ખ; ઉંડું;
मथोदधि, पु. દૂધનો-ક્ષીરસમુદ્ર.
मद्, ग. १. પીવરાવવું, આનંદી થવું, ધીમું ચાલવું; ઉંઘવું; સ્તુતિ કરવી.
मंद, वि. ધીમું, સુસ્ત; થંડું; મૂર્ખ; ઉંડું; નમ્ર; નબળું; પાપી; સ્વતંત્ર. पु. શનિગ્રહ; યમરાજા; પ્રલય.
मंदक, वि. મૂર્ખ.
मंदर, पु. પારિજાતકનું ઝાડ.
मंदता, स्त्री.
मंदत्व, न. } સુસ્તાઈ; મૂર્ખાઈ; પાપ; અલ્પતા; મૃદુતા.
मंदन, न. સ્તોત્ર, વખાણ.
मंदधी, मंदप्रज्ञ, वि. મૂર્ખ.
मंदयती, स्त्री. દુર્ગા.
मंदर, पु. મંદ; ગીચ; મોટું. पु. મદર-પર્વત; મોતીની માલા; સ્વર્ગ, [આરસી.
मंदविभव, वि. ગરીબ.
मंदवीर्य, वि. નબળું.
मंदसान, पु. અગ્નિ; પ્રાણ, નિદ્રા.
मंदा, स्त्री. વાસણ.
मंदाक, पु. ઓ, નાળું; વખાણ
मंदाकिनी, स्त्री. ગંગાનદી; સ્વર્ગગંગા.
मंदाक्रांता, स्त्री. એક છંદ.

मंदिरपशु, पु. બિલાડી.
मंदिरमणि, पु. શિવ.
मंदिरा, स्त्री. તબેલો.
मंदुरा, स्त्री. તબેલો; બીછાનું.
मंदोदरी, स्त्री. રાવણની સ્ત્રી.
मंद्र, वि. ઉંડું; આનંદી; વખાણવાલાયક. पु. હાથીનો અવાજ, એક જાતનો ઢોલ.
मधातृ, पु. બુદ્ધિમાન માણસ.
मन्मथ, पु. કામદેવ, પ્યાર.
मन्मथिन्, वि. વિષયી.
मन्मन्, न. ઇચ્છા, મરજી; સ્તોત્ર.
मन्मन, पु. ઝીણો ગણગણાટ; કામદેવ.
मन्या, स्त्री. જ્ઞાન.
मन्यु, पु. ક્રોધ, ગુસ્સો; દલગીરી; કંગાલીઅત; ખત; ગરૂરી; અગ્નિ.
मन्वन्तर, पु. દેવતાઓના ૭૧ યુગ.
मप(पु)ष्ट,-क, पु. જંગલી મગ.
मम्र्, ग. १. જવું.
मम, મારૂં.
ममता, स्त्री. મગરૂરી,- આપમતલબ.
मम्ब्, ग. १: જવું.
मम्मट, पु. કાવ્યપ્રકાશ ગ્રંથનો કર્ત્તા.
मय्, ग. १. જવું.
मय, पु. એક દાનવ; ઘોડો; ઉંટ; ખચ્ચર.
मया, स्त्री. ચિકિત્સા.
मर्या, स्त्री. ઘોડી.
मयु, पु. કિન્નર, દેવતાઈ વાદ્ય વગાડનાર; હરિણ.
मयुराज, पु. કુબેર.
मयूख, पु. કિરણ; સુંદરતા; જ્વાલા; શોભા.
मयूखिन्, वि. ચળકતું.
मयूर, पु. મોર, મયૂરકવિ.
मयूरक, पु. મોર.

मर, पु. મૃત્યુ; પૃથ્વી.
मरक, पु. મરકી, રોગચાળો.
मरकत, न. પાનું, એક ઝવેરાત.
मरण, न. મૃત્યુ, મોત; એક જાતનું ઝેર.
मरत, पु. મૃત્યુ.
मरंद, }
मरंदक, } पु. મકરંદ, ફૂલનો રસ.
मरार, पु. કોઠાર.
मराल, वि. નરમ; કોમલ. पु. રાજહંસ; કારંડવપક્ષી; ઘોડો; વાદળ; અંજન; લુચ્ચો.
मरि(री)च, पु. મરીનો રોપો. न. મરી.
मरिमन्, पु. મોત.
मरीचि, पु. મરીચિ પ્રજાપતિ; કૃષ્ણ; કંજુસ. पु. કિરણ; પ્રકાશ.
मरीचिका, स्त्री. મૃગજલ, ઝાંઝવાનાં પાણી.
मरीचिमालिन्, वि. કિરણયુક્ત. पु. સૂર્ય.
मरु, पु. પર્વત; નિર્જલદેશ, પાણીવગરનો દેશ.
मरुक, पु. મોર.
मरुंडा, स्त्री. ઉંચા કપાળવાળી સ્ત્રી.
मरुत्, पु. વાયુ; શ્વાસ; વાયુદેવતા; દેવતા.
मरुत, पु. દેવ; વાયુ.
मरुत्त, पु. એક ચંદ્રવંશી રાજા.
मरुत्तनय, }
मरुत्पुत्र, } पु. ભીમ; હનુમાન.
मरुत्पट, पु. ( વહાણનું ) સઢ.
मरुत्प्लव, पु. સિંહ.
मरुत्फल, न. કરાં, ગાર.
मरुत्वत्, पु. ઇંદ્ર; વાદળ; હનુમાન.
मरुत्सख, पु. ઇંદ્ર; અગ્નિ.
मरुद्रथ, पु. ઘોડો.
मरुद्गण, पु. વાયુગણ, ૪૯ વાયુ.

मरुद्वर्मन्, न. આકાશ.
मरुद्वाह, पु. અગ્નિ; ઇંદ્ર.
मरुभूमि, स्त्री. નિર્જલદેશ.
मरुल, पु. બતક, બદક.
मरुव, पु. રાહુ ગ્રહ.
मरूक, पु. મોર; સાબર.
मरोलि, मरोलिक, पु. મકર, મગર.
मर्क, पु. શ્વાસ; વાંદર; દેહ; દેડકો.
मर्कक, पु. કરોલીઓ.
मर्कट, पु. વાંદર; કરોલીઓ; સારસપક્ષી; એક ઝેર.
मर्कटास्य, न. તાંબુ.
मर्कर, पु. ભાંગરાનું ઝાડ. [ स्त्री.
मर्करा, स्त्री. વાસણ; ભોંયરું; વાંઝણી
मर्च्, ग. १०. લેવું; બોલવું; જવું; ધમકાવવું, ઈજા કરવી.
मर्जू, पु. ધોબી. स्त्री. શુદ્ધિ, સફાઈ.
मर्त, पु. માણસ, જીવતું પ્રાણી; પૃથ્વી, મૃત્યુલોક.
मर्त्य, वि. નાશવંત, ફાની. पु. મનુષ્ય, પ્રાણી; મૃત્યુલોક, પૃથ્વી. न. શરીર. [ કરવું; દળવું.
मर्दन, न. મર્દન કરવું, ઘસવું; ચૂર્ણ
मर्मन्, न. સ્વરૂપ· તત્વ; સાંધો; જીવસ્થાન, અભિપ્રાય; સાર; વિષય, સચ્ચાઈ, રહસ્ય, હેતુ; તાત્પર્ય.
मर्मज्ञ, वि. છૂપું જાણનું. वि. વિદ્વાન માણસ. [ ખડખડાટ; બડબડાટ.
मर्मर, पु. કપડાં પાદડાં વગેરેનો
मर्मरी, स्त्री. હળદ.
मर्मरीक, पु. ગરીબ માણસ.
मर्मिक, वि. મર્મને, હુશિયાર.
मर्य, वि. ફાની, નાશવંત. पु. માણસ, મનુષ્ય; જુવાન માણસ; પુરુષ; આશક; ઘોડો; ઉંટ.
मर्यक, पु. નાનો માણસ; માણસ.
मर्या, स्त्री. સીમા, હદ.
मर्यादा, स्त्री. સીમા, હદ; છેડો, અંત; કાંઠો, કિનારો; કબાલો.
मर्श, पु. સલાહ; મસલત.
मर्ष, पु.
मर्षण, न. } ક્ષમા, સહનશીલતા.
मर्षित, वि સહનશીલ, ક્ષમાવંત. न. સબૂરી.
मल, वि. મેલું, હલકું; નાસ્તિક; પાપી. उ. મેલ, કચરો; વિષ્ઠા, નરક, કપૂર, સમુદ્રફીણ; વાત, પિત્ત,
मलज, न. પરૂ. [ અને કફ.
मलद्राविन्, पु. જમાલગોટો.
मलवत्, वि. ગંદુ.
मलन, न. મર્દન. पु. તંબુ.
मलभूज, पु. કાગડો.
मलमास, पु. અધિકમાસ.
मलय, पु. મલયપર્વત, મલબાર કિનારો, બાગ; ઇંદ્રનો બાગ.
मलयज, उ. સુખડ. पु. રાહુગ્રહ.
मलाका, स्त्री. છીનાળ સ્ત્રી, હાથણી,
मलाशय, पु. પેટ. [ કુટણી, દૂતી.
मलि, पु. માલીકી.
मलिक, पु. રાજા.
मलिन, वि. ગંદુ; કાળું; પાપી; નીચ. न. પાપ, છાસ, ટંકણખાર.
मलिनता, स्त्री. ગંદાઈ, મેલાપણું.
मलिनमुख, वि. ક્રૂર, ઘાતકી; નીચ, મેલા મોઢાવાળુ पु. અગ્નિ; પ્રેત, ભૂત; ગોલાંગુલ વાંદર.

मलिनित, वि. પાપી; મેલું.
मलिम्लुच, पु. ચોર; રાક્ષસ; મચ્છર; બરફ; વાયુ; અગ્નિ; અધિકમાસ.
मलिष्ठा, स्त्री. રજસ્વલા સ્ત્રી.
मलीमस, वि. મલિન, મેલું; પાપી.
मत्कुक, पु. એક જાતનો કીડો. [न. લોહું.
मल्ल, वि. જોરાવર; ઉત્તમ. पु. જોરાવર માણસ; પહેલવાન; મલ્લ; એક વર્ણસંકરજાત; એક દેશ.
मल्लक, पु. દીવી, સમેદાની; દાંત; દીવો; નારિયેલની કાચલી.
मल्लक्रीडा, स्त्री. કુસ્તી, મુક્કાબાજી.
मल्ला, स्त्री. સ્ત્રી, બાયડી; માલતીલતા.
मल्लार, पु. એક રાગ.
मल्लारि, पु. કૃષ્ણ; શિવ.
मल्लिक, पु. ભુરા પગ અને ચાંચવાળું હંસ; માઘમાસ.
मल्लिका, स्त्री. માલતી લતા; સમેદાની, દીવી; માટીનું વાસણ.
मल्लिनाथ, पु. રઘુવંશ, કુમારસંભવ વગેરે ઉપર ટીકા કરનાર.
मल्लीकर, पु. ચોર.
मल्लु, पु. રીછ.
मल्लूर, पु. લોઢાનો ભૂકો.
मव्, मव्य्, ग. १. બાંધવું.
मश, पु. મચ્છર; ગણગણાટ; ગુસ્સો.
मशक, पु. મચ્છર; મસક. પખાલ; મસો, ચામડીનો એક રોગ.
मश(क)हरी, स्त्री. મચ્છરદાની.
मशी, स्त्री. શાહી; મીસી.
मशुन, पु. કૂતરો.
मष्, ग. १. ઈજા કરવી.
मषि,-षी, पु. મીસી; શાહી.
मस्, ग. ४. તોળવું; આકાર બદલવો.
मस, पु. વજન, તોલ. [એક રોપો.
मसन, न. વજન કરવું તે; દવાનો
मसरा, स्त्री. મસુરની દાળ.
मसार(क), पु. ઇંદ્રનીલ મણિ, પાનું.
मसि, पु. સુરમો; શાહી; મીસી.
मसिक, पु. સાપનું દર.
मसिकूपी, मसिधानी, } स्त्री. ખડીઓ.
मसिन, वि. દળેલું.
मसिपण्य, पु. લેખક, મુનસી.
मसिपथ, पु. કલમ.
मसी, स्त्री. 'मसि' જુઓ.
मसीना, स्त्री. અળસી.
मसु(सू)र, पु. મસુરની દાળ, એક કઠોળ; તકીઓ. स्त्री. (रा) વેશ્યા.
मसूरक, पु. તકીઓ.
मसूरिका, स्त्री. કુટણી; મચ્છરદાની.
मसृण, वि. તેલવાળું; લીસું; ગરીબ;
मसृणा, स्त्री. અળસી. [વહાલું.
मस्क्, ग. १. જવું.
मस्कर, पु. વાંસ, બાણ; ગતિ; જ્ઞાન.
मस्करिन्, पु. ચંદ્ર.
मस्ज्, ग. ६. નહાવું; ડુબકી મારવી.
मस्त, न. માથું.
मस्तक, उ. માથું; ટોચ, શિખર.
मस्तकमूलक, न. ગરદન.
मस्तकस्नेह, पु. મગજ.
मस्ति, स्त्री. વજન કરવું તે.
मस्तिक, न. માથું.
मस्तिष्क, न. મગજ.
मस्तु, न. છાશ.
मस्तुलुंग(क), उ. મગજ.

मह्, ग. १, १०. માન આપવું, પૂજવું; આનંદ પામવું. [ પ્રકાશ.
मह, पु. ઉત્સવ, ઉજાણી, યજ્ઞ, પાડો;
महक, पु. કાચબો; વિષ્ણુ; પ્રખ્યાત માણસ.
महत्, वि. મોટું; સખ્યાબંધ; લાંબું; મજબૂત; અગત્યનું; ઉચું.
महत्, पु. ઉંટ; શિવ; બુદ્ધિ. न. રાજ્ય; મોટાઈ.
महत्तत्व, न. બુદ્ધિ, અક્કલ.
महत्तम, वि. બધાથી મોટું.
महत्तर, वि. વધારે મોટું. पु. શૂદ્ર; નોકર, ચાકર.
महत्ता, स्त्री. } પ્રધાનતા, મોટાઈ,
महत्त्व, न. } અગત્ય.
महंत, पु. સાધુઓના મઠનો વડો.
महल्ल, पु. રાજાના જનાનખાનાનો હીજડો, કંચુકી.
महस्, न. ઉત્સવ; યજ્ઞ; પ્રકાશ; સુખ, આનંદ; મોટાઈ; પાણી.
महा, स्त्री. ગાય. [ પર્વત.
महाकच्छ, पु. સમુદ્ર; વરૂણદેવતા;
महाकंद, पु. કાંદો.
महाकपित्थ, पु બિલીનું ઝાડ.
महाकर्ण, पु. શિવ.
महाकला, स्त्री. ચાંદરાત.
महाकांता, स्त्री. પૃથ્વી. [ નંદીગણ.
महाकाय, पु. શિવ; હાથી, વીષ્ણુ;
महाकाल, पु. જગતનો નાશ કરતી વખતનું શિવનું સ્વરૂપ, બાર જ્યોતીર્લિંગમાંનું એક; નંદીગણ; વિષ્ણુ.
महाकाली, स्त्री. અષ્ટભુજા દેવી.
महाकुमार, पु. યુવરાજ, પાટવી કુમાર.
महाक्रतु, पु. અશ્વમેધ યજ્ઞ.
महागद, पु. જ્વર, તાવ.
महागंध, पु. વન० જળવેતસ. न.
महाग्रीव, पु. ઉંટ; શિવ. [ ચંદન.
महाघोष, वि. મોટા શબ્દવાળું. न. બજાર, હાટ.
महाचंडा, स्त्री. ચામુંડાદેવી.
महाजन, पु. ઘણા માણસોનો સમુદાય; મોટો માણસ; ભલો માણસ, વેપારી.
महाजाति, स्त्री. ઉંચીજાત; માધવી-
महातल, न. પાંચમું પાતાળ. [ લતા.
महातिक्त, पु. લીંબડાનું ઝાડ.
महातेजस्, वि. અતિ તેજસ્વી. पु. અગ્નિ, યોદ્ધો.
महात्मन्, वि. ઉત્તમ સ્વભાવવાળું,
महादारु, पु. દેવદારનું ઝાડ. [ નેક.
महादेव, पु. શિવ.
महादेवी, स्त्री. પાર્વતી; પટરાણી.
महाधन, वि. પૈસાદાર; કીમતી. न. સોનું, કીમતી પોશાક.
महाधातु, पु. સોનું; શિવ; મેરૂપર્વત.
महानट, पु. શિવ.
महानद, पु. મોટી નદી.
महानदी, स्त्री. મોટી નદી, ગંગા, કૃષ્ણાવગેરે, એક નદી.
महानंदा, स्त्री. દારૂ; એક નદી; મુક્તિ.
महानवमी, स्त्री. આસો શુદ ૯.
महानस, उ. રસોડું.
महानाटक, पु. હનુમાન નાટક.
महानाद, पु. મોટો અવાજ; મોટું ઢોલ; હાથી; સિંહ; કાન; ઉંટ; શિવ. न. એક વાજીંત્ર.

महीजा, स्त्री. સીતા.
महीधर, पु. પર્વત; વિષ્ણુ. [સંખ્યા.
महीध्र, पु. પર્વત, વિષ્ણુ; સાતની
महीप, } पु. રાજા.
महीपाल, }
महीपुत्र, पु. મગલગ્રહ.
महीभर्तृ पु. રાજા.
महीभुज्, पु. રાજા.
महीभृत्, पु. પર્વત; રાજા.
महीरुह, पु. વૃક્ષ, ઝાડ.
महीला, स्त्री. બાયડી, સ્ત્રી.
महेन्द्र, पु. વિષ્ણુ; ઇંદ્ર; એક પર્વત.
महेन्द्रनगरी, स्त्री. અમરાવતી, ઇ-
ંદ્રની નગરી.
महेला, } स्त्री. નારી, બાયડી.
महेलिका, }
महेश, } पु. શિવ, મહાદેવ.
महेश्वर, }
महेश्वरी, स्त्री. પાર્વતી.
महेष्वास, पु. મોટો ધનુષધારી યોદ્ધો.
महेला, स्त्री. મોટી એળચી.
महोदधि, पु. સમુદ્ર. [તાપ; અહંકાર.
महोदय, पु. કનોજદેશ, આનંદ, પ્ર-
महोरग, न. તગરનાં મૂળ. पु. મોટો
સાપ. [સામર્થ્ય, તાકાદ.
महौजस, वि. અતિ તેજસ્વી. न.
मा, अ. નિવારણ, નાકાર.
मा, स्त्री. લક્ષ્મી; માતા, મા, માપ.
मांस, न. માંસ पु. કીડો, ખાટકી,
સમય, વખત.
मांसकारिन्, न. લોહી, રક્ત.
मांसफला, स्त्री. રીંગણું, વેંગણું.
मांसल, वि. માંસવાળું, મજબૂત, ઉંદું.
मांससार, } पु. ચરબી.
मांसस्नेह, }
मांसिक, पु. ખાટકી.
मांसिनी, स्त्री. વન૦ જટામાસી.
माकंद, पु. આંબાનુ ઝાડ.
माकंदी, स्त्री. ગગાનદી ઉપરનું એક
શેહેર, આંવળાં.
माकरी, स्त्री. માહા શુદ ૭. [ચંદ્ર.
माकलि, पु. માતલિ, ઇંદ્રનો સારથિ,
माक्षि(क्षी)क, न. મધ.
माक्षिज, न. મીણ.
मागध, वि. મગધદેશનું. पु. મગધ-
દેશનો રાજા, બદીજન, ભાટ,
એક વર્ણસંકર જાત.
मागधी, स्त्री. મગધદેશની રાજ-
કન્યા; માગધી ભાષા; સાકર, શો-
ણાનદી, પીપર; ક્ષત્રિયમાતા અને
વૈશ્ય બાપથી ઉત્પન્ન થયલી છોકરી.
माघ, पु. માહા-માઘમાસ; એક કવિ.
माघवती, स्त्री. પૂર્વદિશા.
माघवन, वि. ઇંદ્રનુ.
माघी, स्त्री. માહા શુદ ૧૫.
मांक्ष्, ग. १. ઇચ્છવુ.
मांगलिक, वि. શુભ, સુખારક.
मांगल्य, वि. શુભ. न. કલ્યાણ, ઉ-
माच, पु. રસ્તો, વાટ. [ત્સવ.
माचल, पु. ચોર, મગર; રોગ.
माचिका, स्त्री. માંખી.
मांजिष्ठ, वि. રાતું. न. રાતો રંગ.
माट, पु. રસ્તો. [દારૂ ગાળનાર.
माटर, पु. વ્યાગ, આસપુ; કલાલ,
माटी, स्त्री. બખતર.
माड, पु. વજન, માપ.

माड्डि, पु. મેદેલ.
माड्डुक,-ड्डिक, पु. ઢોલ વગાડનાર.
माड्डि, स्त्री. ગરીબાઈ; દલગીરી; ગુસ્સો; દાઢ.[સરનો મોતીનો હાર.
माणव, पु. જુવાનીઓ; માણસ; સોળ
माणवक, पु. જુવાનીઓ; બ્રહ્મચારી; વેંઢેતીઓ; સોળ સરનો મોતીનો હાર.
माणविका, स्त्री. જુવાન છોકરી.
माणवीन, वि. બાળકબુદ્ધિનું.
माणव्य, न. છોકરાઓનું ટોળું.
माणिक्य, न. માણેક, લાલ.
माणिक्या, स्त्री. ઢેડગરોળી, પલ્લી.
मातंग, पु. હાથી; ચંડાલ; કિરાત, પર્વતવાસી એક જાત.
मातरिपुरुष, पु. નામર્દ, હીચકારો, પોતાની માની પાસેજ પુરુષાતન બતાવનાર.
मातरिश्वन्, पु. વાયુ, હવા.
मातलि, पु. ઈંદ્રનો સારથિ.
माता, स्त्री. મા; જનની.
मातापितरौ, पु. માબાપ.
मातामह, पु. નાનો (દાદો), માનો બાપ.
मातामही, स्त्री. નાની(દાદી), માની મા.
मानि, स्त्री. માપ; વિચાર.
मातुल, पु. મામો, માનો ભાઈ; ધતૂરાનું ઝાડ; એક જાતના ચોખા.
मातुलक, पु. મામો; ધતૂરાનું ઝાડ.
मातुलपुत्रक, पु. મામાનો પુત્ર.
मातुला, मातुलानी, मातुली, स्त्री. મામી; શણ.
मातुलिंग, } पु. બીજોરાનું ઝાડ; દાડમનું
मातुलुंग, } ઝાડ. न. બીજોરું; દાડમ.
मातृ, स्त्री. મા, જનની; ગાય; લક્ષ્મી; દુર્ગા; આકાશ; પૃથ્વી; રેવતી.
मातृक, वि. માતૃ સંબંધી. पु. મામો.
मातृका, स्त्री. મા; દાદી; દાઈ; મૂલ.
मातृग्राम, पु. સ્ત્રીજાત.
मातृष्वसृ, स्त्री. માશી, માની બહેન.
मातृष्वस्रेय, पु. માશીનો પુત્ર.
मातृष्वस्रेया, स्त्री. માસીની છોકરી.
मात्र, वि. માત્ર, તેજ, ફક્ત, શિવાય. न. માપ, ભરપ.
मात्रा, स्त्री. માપ, પરિમાણ; થોડો ભાગ; પૈસો, વિત્ત; તત્ત્વ; અણુ; પળ. [પાકીટ.
मात्राभस्त्रा, स्त्री. પૈસા મૂકવાની થેલી,
मात्सर, वि. અદેખું.
मात्सर्य, न. હસદ, અદેખાઈ, કીનો.
मात्स्यिक, पु. માછીમાર.
माथ, पु. વલોવવું તે; રસ્તો; કતલ.
माथुर, वि. મથુરાનું; મથુરામાં રહેનાર.
माद, पु. નીશો, કેફ; ખુશાલી; ગરૂરી.
मादक, वि. કેફી. पु. બપૈયો.
मादन, वि. નીશાવાળુ, કેફી. पु. કામદેવ; ધતૂરાનું ઝાડ. न. લવંગ; નીશો.
मादृक्ष, } वि. મારા જેવું.
मादृश्,-श, } वि. મારા જેવું.
माद्री, स्त्री. પાંડુરાજાની બીજી સ્ત્રી, નકુલ અને સહદેવની મા.
माधव, वि. મધજેવું મીઠું; મધનું બનાવેલું. पु. કૃષ્ણ; વસંતઋતુ; વૈશાખમાસ; ઈંદ્ર; પરશુરામ.
माधवक, पु. મધનો દારૂ.
माधविका, स्त्री. માધવીલતા.
माधवी, स्त्री. મધનો દારૂ; વાસંતીલતા; તુલસી; કુટણી.

माधुर, न. મલ્લિકા લતાનાં ફૂલ.
माधुरी, स्त्री. મીઠાસ; દારૂ.
माधुर्य, न. મીઠાસ, માયા, મહેરબાની; અતિશય સુંદરતા.
माधूक, वि. મધુર બોલનાર; નમ્ર
माध्य, वि. મધ્યનું, વચ્ચેનું.
माध्यंदिन, वि. મધ્યાન; વચ્ચેનું. न. શુકલ યજુર્વેદી શાખા.
माध्व, वि. મીઠું, મધુર.
माध्वक, न. મધનો દારૂ.
माध्विक, पु. મધ એકઠું કરનાર.
माध्वी, स्त्री. માધવીલતા;મધનો દારૂ.
माध्वीक, न. દ્રાક્ષનો દારૂ; મધૂક નામના ઝાડનાં ફૂલનો દારૂ; દ્રાક્ષ.
मान, पु. આદર, માન; મગરૂરી; મત; બાબત. न. માપ; કાયદો; સાબેતી; સમાનતા.
माननीय, वि. માન્ય, માનવાલાયક.
मानव, वि. માનવી, માણસજાતને લગતું. पु. માણસ; છોકરો; મ-
मानवदेव, पु. રાજા. [નુષ્ય પ્રાણી.
मानवी, स्त्री. સ્ત્રી, નારી.
मानव्य, न. માણસોનો સમુદાય.
मानस, वि. મનનું, મનમાંથી ઉત્પન્ન થયલું. पु. વિષ્ણુ. न. મન, દીલ; માનસરોવર.
मानसरोवर, न. હિમાલય પર્વતના કૈલાસ શિખર ઉપરનું એક સ-
मानसालय, पु. હંસપક્ષી. [રોવર.
मानसिक, वि. મનનું, મનોગત.
मानसौकस्, पु. હંસ. [पु. વિષ્ણુ.
मानिका, स्त्री. દારૂ.
मानिता, स्त्री. ગરૂરી, અહંકાર.

मानिन्, वि. માનવાળું; મગરૂર.
मानुष, वि. મનુષ્યનું; માયાળુ. पु. માણસ. न. માણસાઈ. [વસાણું.
मानुषी, स्त्री. બાયડી, કરીઆણું,
मानुष्य,-क, न. માણસાઈ; મનુષ્યજાત; માણસોનો સમુદાય.
मानोज्ञक, न. સુંદરતા.
मांत्रिक, पु. જાદુગર.
मांथ्, ग. १. ઈજા કરવી.
मांथर्य, न. સુસ્તાઈ; નબળાઈ.
मांदार, पु. પારિજાતકનું ઝાડ.
मांद्य, न. મંદતા, સુસ્તાઈ; મૂર્ખાઈ; નબળાઈ; રોગ, દરદ.
मांधातृ, पु. યુવનાશ્વ રાજાનો પુત્ર.
मान्य, वि. કબૂલ, માન્ય; માનવંત.
मापक, वि. માપનાર.
मापत्य, पु. કામદેવ.
मापन, न. માપવું તે; પરિમાણ. पु. કાંટો, તુલા.
माम, મારૂં. पु. મામો [માણસ; મામો.
मामक, वि. મારૂં, લોભી. पु. લોભી
मामकीन, वि. મદીય, મારૂં.
माय, वि. જાદુઈ શક્તિવાળું. पु. જાદુગર; રાક્ષસ.
माया, स्त्री. જાદુગીરી; ઈંદ્રજાળવિદ્યા; ઠગાઈ; પાપ; દયા; બુદ્ધની મા; પ્રજ્ઞા, ગયાપુરી; લક્ષ્મી.
मायाकार, } पु. મદારી, જાદુગર.
मायाकृत्, }
मायानि, पु. નર-મનુષ્ય ય.ન.
मायाद, पु. મગરમચ્છ.
मायामय, वि. જુઠું, જાદુઈ.
मायावत्, वि. જાદુઈ માયાવાળું. पु. કંસ, મથુરાનો રાજા.

मायाविन्, वि. માયારૂપી; જાદુમાં ચતુર; ઠગારો. पु. જાદુગર; ખિલાડો. न. માજુફળ, માયફળ.
मायिक, वि. જાદુ જાણનાર; માયારૂપી. पु. જાદુગર. न. માયફળ.
मायिन्, वि. માયારૂપી; ઠગારો. पु. જાદુગર, મદારી; લુચ્ચો; બ્રહ્મા; શિવ; અગ્નિ; કંસ. न. જાદુ.
मायु, पु. પિત્ત; સૂર્ય.
मायुराज, पु. કુબેરનો પુત્ર.
मायूर, वि. મોરનું; મોરને વહાલું. न. મોરનું ટોળું.
मायूर(रि) क, पु. મોર પકડનાર.
मायूरी, स्त्री. અજમોદનો રોપો.
मार, पु. વધ, કતલ; કામદેવ; પ્યાર; ધતૂરો; મૃત્યુ; વિઘ્ન.
मारक, पु. ખુની; કામદેવ.
मारण, न. વધ, કતલ; શત્રુને મારી નાખવાનો જાદુનો પ્રયોગ;એક ઝેર.
मारि, स्त्री. મરકી, કોલેરા; નાશ.
मारिका, स्त्री. મરકી, કોલેરા.
मारित, वि.નાશ કરેલું;મારી નાખેલું.
मारिष, पु. શ્રેષ્ઠ-ઉત્તમ માણસ.
मारी, स्त्री. મરકી, રોગચાળો.
मारीच, पु. એક રાક્ષસ, સુંદ અને તાડકાનો પુત્ર; રાજાનો હાથી; કશ્યપ મુનિ;યજ્ઞ કરાવનાર બ્રાહ્મણ.
मारीची, स्त्री. શાક્ય મુનિની મા.
मारुंड, पु. સર્પનું ઈંડું; ગાયનું છાણ; રસ્તો.
मारुत, पु. પવન; વાયુદેવતા; શ્વાસ; હાથીની સુંઢ. न. સ્વાતિનક્ષત્ર.
मारुति, पु. હનુમાન; ભીમ.
मार्कंड, मार्कंडेय, पु. માર્કન્ડ મુનિ.
मार्कव, पु. વન૦ ભાંગરો.
मार्ग, ग. १, १०. શોધવું; માગણી કરવી; શિકાર કરવો.
मार्ग, पु. રસ્તો; તપાસ, શોધ; અહને ફરવાનો રસ્તો; નેહેર, પાશ; રીત; ગાંડ; કસ્તૂરી; માગશર માસ; મૃગશિર નક્ષત્ર.
मार्गक, पु. માગશર મહિનો.
मार्गण, वि. શોધવું; માગવું. पु. ભીખારી; બાણ, તીર. न. યાચના; મોહોબત.
मार्गधेनु, पु. એક યોજન, ચાર ગાઉ.
मार्गशिर, मार्गशीर्ष, पु. માગશર મહિનો.
मार्गशिरी, मार्गशीर्षी, स्त्री. માગશર મહિનાની પૂનમ.
मार्गिक, पु. મુસાફર; શિકાર.
मार्गित, वि. શોધેલું, તપાસેલું.
मार्ग्य, वि. માંજવાલાયક; શોધવાલાયક.
मार्ज्, ग. १०. માંજવું, સાફ કરવું.
मार्ज, पु. સાફ કરવું તે; ધોબી; વિષ્ણુ.
मार्जन, न. માંજવું તે; હાથથી અથવા કુશ ઘાસથી છાંટા નાખવા તે.
मार्जार, पु. બિલાડો.
मार्जारक, पु. બિલાડો; મોર.
मार्जारी, स्त्री. બિલાડી; કસ્તૂરી.
मार्जारीय, पु. બિલાડો; શૂદ્ર; કાયશોધન.
मार्जित, वि. શોધેલું; સાફ કરેલું; ચળકતું.

मार्तंड, पु. સૂર્ય; આકડાનું ઝાડ; ડુકર, ભુંડ; અગીઆરની સંજ્ઞા.
मार्तिक, वि. માટીનું. पु. કુંજો, જગ.
मार्त्य, वि. નાશવંત. न. મૃત્યુ.
मार्दंग, पु. ઢોલ વગાડનાર. न. શેહેર, નગર.
मार्दंगिक, पु.મૃદંગ–ઢોલ વગાડનાર.
मार्दव, न. મૃદુતા, નરમાશ.
मार्द्वीक, वि. દ્રાક્ષનું બનાવેલું. न. દ્રાક્ષનો દારૂ.
मार्ष, पु. નાટ્યોક્તિમાં શ્રેષ્ઠ.
मार्ष्टि, स्त्री. માર્જન;તેલ લગાડવું તે.
माल, पु. એક દેશ; પર્વતવાસી એકજાત; વિષ્ણુ. न. ખેતર; ઉંચી જમીન; ઠગાઈ; વન.
मालक, पु. લીંબડાનું ઝાડ; વન. उ. હાર, માલા.
मालकोश, पु. માલકોશ રાગ.
मालति,–ती,स्त्री. માલતીલતા; કલી; ચમેલીનું ફૂલ; કુમારીકા, ચાંદરાત; રાત્ર.
मालतीक्षारक, पु. ટંકણખાર
मालतीपत्री, स्त्री. જાવત્રી.
मालतीफल, न. જાયફળ
मालतीमाधव, न. ભવભૂતિનુ કરેલું એક પ્રખ્યાત નાટક.
मालव, पु. માળવા દેશ; ભૈરવ રાગ.
मालवक, पु. માળવા દેશ, માળવા દેશના રહેવાશી.
मालव्य, पु. મુખડનું ઝાડ.
माला, स्त्री. હાર, માળા; જથો; પગત, ઓળ; સાંકળી. [ટાપુ.
मालाका, स्त्री. હાર, માલા. पु. એક
मालाकार, पु.હાર બનાવનાર, માળી.
मालिक, पु. માળી, બાગવાન, રંગારી; એક પક્ષી. [કરી; મહેલ.
मालिका, स्त्री. માલા; પગતી, છો-
मालिन्य, न. મલિનતા, ગંદાઈ, કાળાશ. [માળી, હાર બનાવનાર.
मालिन्, वि. ફૂલથી શણગારેલું. पु.
मालिनी, स्त्री. માળણ; ચંપાનગરી; ગૌરી, સાત વરસની કન્યા; દુર્ગા; ગંગાનદી; એક છંદ; એક નદી.
मालु, स्त्री. એક વેલ; સ્ત્રી.
मालूर, पु. બિલીનું ઝાડ.
मालेय, पु. માળી, માળા બનાવનાર.
मालेया, स्त्री. મોટી એલચી.
माल्य, वि. માલા-હારલાયક. न. માલા; ફૂલ; વેણી.
माल्यवत्, वि. શણગારેલું. पु. એક પર્વત; એક રાક્ષસ.
माल्ल, पु. માલ્લ લોકો.
माल्लवी, स्त्री. મુક્કાબાજી.
माष, पु. અડદ, એક કઠોળ; એક માસાનું વજન; મૂર્ખ; (શરીર ઉપર થતા) મસા.
माषक, पु. અડદ; પાંચ રતીનું વજન.
माष्वीण, न. અડદનું ખેતર.
मास(स्), उ. માસ, મહિનો; ચંદ્ર,
मासक, पु. મહિનો. [ણારની સંજ્ઞા.
मासन, न. સોમરાજી, એક દવા.
मासल, पु. વરસ, સંવત્સર.
मासिक, वि. મહિનાનું. न. પિતૃવાસ્તે દર મહિને થતું શ્રાદ્ધ.
मासीन, वि. મહિનાનું; એક મહિનાનું.
मासुरी, स्त्री. દાઢી.
मास्म, अ. વારણ, મના.

मास्य, वि. મહિનાનું.
माह्, ग. १. માપવું.
माहन, पु. બ્રાહ્મણ.
माहा, स्त्री. ગાય.
माहाकुल, वि. ઉત્તમ કુલમાં જન્મેલું.
माहात्म्य, न. મોટાઈ.
माहाराज्य, न. મોટું રાજ્ય, બાદશાહી.
माहिन, वि. આનંદી; મોટું. न. સત્તા.
माहिर, पु. ઇંદ્ર.
माहिष, वि. ભેંસનું.
माहिषक, पु. ભેંસ પાળનાર.
माहिषिक, पु. ભેંસ પાળનાર; વ્યભિચારિણી સ્ત્રીનો યાર.
माहिष्मती, स्त्री. એક નગરી.
माहिष्य, पु. એક વર્ણસંકર જાત, ક્ષત્રિયના વીર્યથી વૈશ્ય સ્ત્રીને ઉત્પન્ન થયેલું બાલક.
माहेंद्र, वि. પૂર્વતરફનું.
माहेंद्री, स्त्री. ગાય; પૂર્વદિશા; ઇંદ્રાણી.
माहेय, वि. પૃથ્વીનું. पु. મંગલગ્રહ; નરકાસુર દૈત્ય; પરવાળું.
माहेयी, स्त्री. ગાય.
माहेश्वर, पु. શિવનો ભક્ત.
माहेश्वरी, स्त्री. પાર્વતી, દુર્ગા.
मि, ग. ५. વીખેરવું; ઉભું કરવું.
मित्, स्त्री. થાંભલો. [માપવું; જાણ્યું.
मित, वि. માપેલું; બોલેલું; ફેંકેલું
मितंगम, वि. ધીમું ચાલનાર. पु. હાથી.
मितंपच, वि. કંજુસ.
मिताक्षर, वि. ટુંકું.
मिताक्षरा, स्त्री. યાજ્ઞવલ્કય સ્મૃતિ ઉપર વિજ્ઞાનેશ્વરે કરેલી ટીકા.
मिताशन, वि. થોડું ખાનાર.



मिति, स्त्री. માપ, વજન; પુરાવો; વિજ્ઞાન. [મદદગાર.
मित्र, पु. સૂર્ય. न. મિત્ર, દોસ્ત;
मित्रता, स्त्री. } મિત્રાચારી, દોસ્તી.
मित्रत्व, न. }
मित्रयु, वि. મિત્રવત્સલ; મિત્રાચારી ભરેલા મનવાળું. पु. મિત્ર.
मित्रलाभ, पु. મિત્રાચારી કરવી તે; હિતોપદેશનું પ્રથમ પુસ્તક.
मिथ्, ग. १. સાંધવું, જોડવું; જાણવું; ઈજા કરવી.
मिथस्, अ. અન્યોઅન્ય. પોતપોતામાં; છૂપી રીતે.
मिथिल, पु. જનકરાજા.
मिथिला, स्त्री. મિથિલા નગરી.
मिथु, अ. કપટથી.
मिथुन, वि. જોડેલું. पु. જોડી. न. જોડી; જોડકાં; જોડાણ; સંગ, સંભોગ; મિથુન રાશિ. [અસત્ય.
मिथ्या, अ. કપટથી; જુઠાઈથી,
मिथ्याचार, वि. દાંભીક.
मिथ्यापवाद, पु. ખોટો વાંક.
मिथ्याभियोग, पु. મિથ્યાવાદ, ખોટી નાલેશી. [ખોટો અપવાદ.
मिथ्याभिशंसन, न. અભિશાપ,
मिथ्यामति, स्त्री. ભૂલ, ખતા.
मिथ्यावाद, पु. જુઠાઈ.
मिद्ध, न. સુસ્તાઈ.
मिन्व्, ग. १. ભીંજવવું; ભજવું.
मिल, ग. ६. જોડવું; મળવું; બનવું,
मिलन, न. મેલાપ; સબંધ. [થવું.
मिलित, वि. જોડેલું; મેળવેલું.
मिलिंद, पु. ભમરો.

मिलिंदक, पु. એક જાતનો સાપ.
मिलीमिलिन्, पु. શિવ. [ કરવો.
मिथ्, ग. १. ગુસ્સે થવું; અવાજ
मिथ्, ग. १०. મેળવવું; ઉમેરવું
मिश्र, वि. મિશ્ર, મેળવેલું, જોડેલું; ગુંચવાઈ ગયેલું. पु. માનનો એક ખેતાબ; એક જાતનો હાથી. न. મેળવણી.
मिश्रक, वि. મેળવેલું; પરચુરણ. पु. દવા તૈયાર કરી આપનાર. न. ઇંદ્રનો બાગ.
मिश्रज, पु. ખચ્ચર. [ સરવાળો.
मिश्रण, न. સયોજન, મેળવવું તે;
मिश्रशब्द, पु. ખચ્ચર.
मिष्, ग. ६. આંખો ઉઘાડવી; જોવું. ग. १. ભીંજવવું. [ કપટ.
मिष, पु. હરીફાઈ, સ્પર્ધા. न. છલ,
मिष्ट, वि. મીઠું; ભીનું; સ્વાદિષ્ટ. न. મીઠાઈ; સ્વાદિષ્ટ ખોરાક. पु. મીઠાશ.
मिष्टता, स्त्री. માધુર્ય, મીઠાશ.
मिष्टान्न, न. મીઠાઈ. [ વવું.
मिह्, ग. १. પિશાબ કરવી; ભીંજ-
मिहिका, स्त्री. ઝાકલ; કરાં, બરફ.
मिहिर, पु. સૂર્ય; અર્કવૃક્ષ; વાદળ; પવન; ચંદ્ર; વૃદ્ધ માણસ.
मिहिराण, पु. શિવ.
मी, ग. ९. હિંસક રવી; ઓછું કરવું; બદલવું. ग. १०. જવું.
मीढ, वि. મૂતરેલું; પિશાબ કરેલું. न. લડાઈ.
मीढुष्टम, पु. શિવ; સૂર્ય, ચોર.
मीढ्वस्, वि. ઉદાર, સખી.
मीन, पु. માછલી; મીનરાશી, મ-
मीनकेतन, पु. કામદેવ. [त्स्यावतार.
मीनगंधिका, स्त्री. તલાવડી
मीनघातिन्, पु. માછીમાર.
मीनर, पु. મગરમચ્છ.
मीनांड, न. માછલીનું ઇંડું.
मीनांडा, स्त्री. સાકર.
मीम्, ग. १. જવું. [ ણનાર.
मीमांसक, पु. મીમાંસા શાસ્ત્ર જા-
मीमांसा, स्त्री. શોધ, તપાસ, વિચારણા; શાસ્ત્રના છ દર્શનોમાંનું એક.
मीर, पु. સમુદ્ર, સીમા; ઘોટ (પાણીનો); પર્વતનો એક ભાગ.
मील्, ग. १. બંધ કરવું.
मील, न. વન, જંગલ. [ સંકોચ.
मीलन, न. આંખો બંધ કરવી તે;
मीलित, वि. (આંખો) મીંચેલી; બંધ કરેલી. न. ગુપ્ત હસવું તે.
मीव्, ग. १. જવું; જાડા થવું.
मीवर, वि. નુકશાનકારક: માનવંત. पु. સેનાપતિ.
मीवा, स्त्री. વાયુ, પવન.
मु, पु. શિવ; ચિતા, ચેહ; બંદી, કેદ.
मुकंदक, पु. કાંદો.
मुक्ष, पु. છૂટકારો. [ ટોચ.
मुकुट, न. મુગટ, તાજ; શિખર,
मुकुंद, पु. વિષ્ણુ, પારો; કુબેરનો એક ભંડાર; એક જાતનું ઝવેરાત.
मुकुंदक, पु. કાંદો.
मुकुर, पु. આરીસો; ફૂલની કળી, બકુલનું ઝાડ; કુંભારના ચાકનો હાથો; માલતી લતા. [ આત્મા.
मुकुल, उ. ફૂલની કળી; શરીર,

मुकुष्ठ,-क, पु. જગલી મગ.
मुक्त, वि. મોક્ષ પામેલું, છૂટું; નાખી દીધેલું; નીચે પડેલું. [હથિયાર.
मुक्तक, न. છૂટે હાથે ફેંકાય એવું
मुक्तकर, वि. ઉદાર.
मुक्तचक्षुस्, पु. સિંહ.
मुक्तहस्त, वि. ઉદાર. [રાસ્ના.
मुक्ता, स्त्री. મોતી; વેશ્યા, વન૦
मुक्ताकलाप, पु. મોતીની માળા.
मुक्ताप्रसू, स्त्री. કાલુ માછલી.
मुक्ताफल, न. મોતી; કપૂર, એક જાતનું ફૂલ; સીતાફળ.
मुक्ति, स्त्री. મોક્ષ, જન્મ-મરણથી છૂટકો; છુટાપણુ.
मुक्तिक्षेत्र, न. કાશીપુરી.
मुख, न. મોઢુ; ચહેરો; (તીરની) અણી, પક્ષીની ચાંચ; ઘરનો દરવાજો; પ્રધાન; પ્રારંભ; વેદ.
मुखखुर, पु. દાંત.
मुखगंधक, पु. કાંદો.
मुखचीरि, स्त्री. જીભ.
मुखज, पु. બ્રાહ્મણ; દાંત.
मुखनिरीक्षक, पु. આળસુ માણસ.
मुखपट, पु. બુરખો, મુખવટો.
मुखपूरण, न. કોળીઓ, ગ્રાસ.
मुखप्रिय, पु. નારગી. न. લવગ.
मुखबंध, पु. પ્રસ્તાવના.
मुखमंडल, न. ચહેરો.
मुखपच, पु. ભીખારી.
मुखर, वि. વાતુડો; અપ્રિયવાદી. पु. કાગડો; સરદાર, શંખ.
मुखरिका, स्त्री. વાતચીત.
मुखलांगल, पु. ડુક્કર.
मुखवल्लभ, पु. દાડમનું ઝાડ.
मुखशोष, पु. રાહુ.
मुखशोधिन्, पु. નારગીનું ઝાડ.
मुखश्री, स्त्री. સુંદર ચેહેરો. [નાર.
मुखशील, वि. કડવા શબ્દ બોલ-
मुखसमव, पु. બ્રાહ્મણ.
मुखस्राव, पु. થુક.
मुखानिल, पु. શ્વાસ. [સરદાર.
मुख्य, वि. શ્રેષ્ઠ; પ્રધાન, મુખ્ય. पु.
मुग्ध, वि. મુઢ; ગુચવાયલુ, મૂર્ખ; ભૂલેલુ; સુંદર; મનોહર.
मुग्धता, स्त्री. } સુંદરતા; સાદાઈ.
मुग्धत्व, न. }
मुग्धबुद्धि, वि. મૂર્ખ.
मुच्, ग. १. ઠગવું, ग. ६. છુટું કરવું; તજી દેવું; કાઢી મૂકવું.
मुचक, पु. લાખ.
मुच(चु)कुन्द, पु. એક જાતનું ઝાડ; માન્ધાતા રાજાનો પુત્ર. [સદ્‌ગુણ.
मुचिर, वि. ઉદાર. पु. દેવ, પવન;
मुचुटी, स्त्री. આંગળી મરડવી તે; મુઠ્ઠી.
मुज्, मुंज्, ग. १, १०. સાફ કરવું.
मुज, पु. મુંજ ઘાસ; જનોઈ.
मुजकेश, पु. વિષ્ણુ; શિવ.
मुट्, ग. १, १०. દળવુ; મારી નાખવું.
मुण्, ग. ६. વચન આપવું.
मुंद्, ग. १. દળવું.
मुंद्, ग. १. નાશી જવું. [દળવુ.
मुड्, ग. १. હજામત કરવી, મુંડવું;
मुड, वि. મુંડેલુ; બુઠું; હલકુ; શીંગડાવનરનું. पु. તાલ પડેલો માણસ, રાહુગ્રહ; હજામ. न. માથું.

मुंडक, पु. હજામ; એક ઉપનિષદ્. न. માથું. [ઉતરાવવા તે.
मुंडन, न. મુંડવું તે; બાળમોવાળા
मुंडफल, पु. નારિયેલનું ઝાડ.
मुंडित, वि. મુંડેલું. न. લોઢું.
मुंडिन्, पु. હજામ; શિવ.
मुत्य, न. મોતી.
मुद्, मुदा, स्त्री. ખુશાલી, આનંદ.
मुदित, वि. આનંદી. न. આનંદ; રગભોગનું એક આસન.
मुदिता, स्त्री. આનંદ, ખુશાલી.
मुदिर, पु. વાદળ; આશક; દેડકો.
मुदी, स्त्री. ચાંદની, ચાંદરણું.
मुद्ग, पु. મગ, એક કઠોળ; ઢાંકણું; પાણીનું એક પક્ષી.
मुद्गभुज्, मुद्गभोजिन्, } पु. ઘોડો.
मुद्गर, पु. હથોડો; સોટો, ડાંગ. न. [માલતીનું ફૂલ.
मुद्गरक, पु. હથોડો.
मुद्गल, न. રોહિષ ઘાસ. पु. એક મુનિ, ઇંદ્રનો સેનાપતિ.
मुद्रा, स्त्री. મોહોર, શિક્કો, ચિહ્ન; ચાંદ; રહસ્ય.
मुद्रिका, स्त्री. નાની મુદ્રા; શિક્કો.
मुधा, अ. વ્યર્થ, ફોકટ.
मुनि, पु. જ્ઞાની, યોગી; અગસ્ત્ય; વ્યાસ; બુદ્ધ; પાણિની; આંબાનું ઝાડ; સાતની સંખ્યા.
मुनिपित्तल, न. તાંબુ.
मुनिभेषज, न. હરીતકી, હરડાં.
मुमुक्षु, वि. મોક્ષ ઇચ્છનાર.
मुमुचान, पु. મેઘ, વાદળ.
मुमुषिषु, पु. ચોર.
मुमूर्षा, स्त्री. મરણની ઇચ્છા.
मुर, पु. એક દૈત્ય. न. ઘેરી લેવું તે.
मुरज, पु. મૃદંગ.
मुरजा, स्त्री. કુબેરની સ્ત્રી, મોટું ઢોલ.
मुरंदला, स्त्री. નર્મદા નદી.
मुरमर्दन, मुररिपु, } पु. વિષ્ણુ, કૃષ્ણ.
मुरला, स्त्री. નર્મદાનદી.
मुरली, स्त्री. મુરલી, વાંસળી.
मुरलीधर, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
मुरारि, पु. કૃષ્ણ; એક કવિ. (અનર્ઘરાઘવ ગ્રંથનો કર્તા.)
मुर्छ्, ग. १. બાધવું; જમાવવું; મજબૂત કરવું. [ભુસાની અગ્નિ.
मुर्मुर, पु. કામદેવ; સૂર્યનો ઘોડો;
मुर्व्, ग. १. બાંધવું.
मुल्, ग. १०. રોપવું. [વન૦ મુસલી.
मुस(स)ली, स्त्री. પલ્લી, ઢેડગરોળી;
मुष्, ग. ९. ચોરવું; લલચાવવું; હાંકી કાઢવું; ઢાંકી દેવું.
मुषक, पु. ઉંદર. [મુસ, કુલ્લી.
मुषा,-षी, स्त्री. (સોનું ગાળવાની)
मुषित, वि. ચોરેલું; છીનવી લીધેલું; પડાવી લીધેલું.
मुषितक, न. ચોરેલો માલ.
मुष्क, पु. અંડકોશ; જથ્થો; ચોર; આંડવો, ગોળી.
मुष्कर, वि. મોટા આંડવાવાળુ. पु. મોટા આંડવાવાળો પુરુષ.
मुष्कशून्य, पु. હીજડો, નપુંસક.
मुष्ट, वि. ચોરેલું. न. ચોરેલો માલ.
मुष्टि, पु. મુઠ્ઠી, ચારતોલાનું વજન, મૂઠ, હાથો; પુરુષની ઇંદ્રી.

मुष्टिक, पु. સોનાર, સોની; કંસનો એક પહેલવાન.
मुष्टिका, स्त्री. મુઠી.
मुष्टिंधय, पु. બાલક, છોકરૂં.
मुस्, ग. ४. ભાગ કરવા; ભાંગવું.
मुसल, उ. ડાંગ, સોટો.
मुसलामुसली, अ. સોટે સોટે લડવું.
मुसलायुध, पु. બલરામ.
मुसलिन्, पु. બલરામ; શિવ.
मुस्त्, ग. १०. એકઠું કરવું.
मुस्त, मुस्ता, स्रु. નાગરમોથ.
मुस्ताद, पु. સૂવર, ડુકર.
मुस्त्र, न. બતો, મુસલ; આંસુ
मुह्, ग. ४. મૂર્છા આવવી, ગુચવાવવું; પડવું.
मुहिर, वि. મૂર્ખ. पु. કામ; પ્રેમ; મૂર્ખ.
मुहुक, न. પળ, ક્ષણ.
मुहुस्, अ. વારંવાર. [ઘડી. पु. જોશી.
मुहूर्त, उ. પળ, ક્ષણ; સમય; બે-
मुहूर्तक, पु. પળ, ક્ષણ; બેઘડી.
मुहेर, पु. મૂર્ખ–બેવકુફ માણસ.
मू, ग. १. બાંધવું.
मूक, वि. મૂંગો; કંગાલ. पु. મૂંગો માણસ; કગાલ માણસ; માછલી.
मूढ, वि. મૂર્ખ; જડ; ગુચવાયલું; ભૂલેલું. पु. મૂર્ખ માણસ.
मूढता, स्त्री. }
मूढत्व, न. } મૂર્ખાઇ; ગુચવાડો.
मूत, वि. બાંધેલું; કેદ કરેલું; વણેલું. उ. જથો; ગુંથેલી ટોપલી.
मूत्र, न. પિશાબ.
मूत्रकृच्छ्र, न. પિશાબનો એક રોગ.
मूत्रल, पु. પિશાબ વધારનાર દવા.
मूत्राघात, पु. પિશાબ બંધનો રોગ.
मूत्रित, वि. મૂતરેલું.
मूर, वि. ગુચવાયલું; મૂર્ખ.
मूर्ख, वि. મૂર્ખ, અક્કલવગરનું पु. મૂર્ખ–બેવકુફ માણસ.
मूर्खता, स्त्री. }
मूर्खत्व, न. } મૂર્ખાઈ, બેવકુફાઈ.
मूर्च्छन, न. } મૂર્છા આવવી તે;
मूर्च्छना, स्त्री. } ફેલાવો; (રાગમાં) ચઢતો સુર; અવાજની મધુરતા.
मूर्च्छा, स्त्री. બેશુદ્ધિ; ફેલાવ.
मूर्च्छापरित, वि. બેહોશ.
मूर्च्छित, वि. બેહોશ, બેભાન, મૂર્ખ; ફેલાયલું.
मूर्त्त, वि. બેભાન, મૂર્છિત; મૂર્ખ; સખત, નક્કર; ખરૂં.
मूर्त्ति, स्त्री. આકાર; પ્રતિમા; કઠણાઈ; સુંદરતા. [રીરી. न. શરીર.
मूर्त्तिमत्, वि. સખત; સાકાર; શા-
मूर्द्धक, पु. ક્ષત્રી.
मूर्द्धकर्णी,-कर्परी, स्त्री. છત્રી.
मूर्द्धज, पु. કેશ, વાળ. [સરદાર;
मूर्द्धन्, पु. કપાળ; માથું; ટોંચ;
मूर्द्धन्य, वि. મુખ્ય; જીભસંબંધી:— ऋ, ॠ, ट, ठ, ड, ढ, ण, र, ष.
मूर्द्धाभिषिक्त, पु. ક્ષત્રી; રાજા; પ્રધાન. [રોપવું; વધવું.
मूल्, ग. १. મજબૂત કરવું. ग. १.
मूल, न. મૂલ, જડ; શરૂઆત; પાયો; મૂલ ગ્રંથ; પડોસ; થાપણ, ભંડોલ; ઝાડી; રાજધાની.
मूलक, वि. મૂલવાળું; મૂલનક્ષત્રમાં જન્મેલું. उ. મૂળો, એક કંદ. पु.
मूलकर्मन्, न. જાદુ. [એક ઝેર.

**मूलकारिका**, स्त्री. ભઠી, ચૂલો.
**मूलकृच्छ्र**, उ. કંદમૂલ ખાઇને ર- [હેવાનું વ્રત.
**मूलज**, पु. આદુ.
**मूलप्रकृति**, स्त्री. આદ્યશક્તિ.
**मूलभद्र**, पु. કંસ, કૃષ્ણનો મામો.
**मूलविभुज**, पु. ગાડી, રથ.
**मूलस्थान**, न. પાયો; પરમાત્મા; પવન; મૂલતાન દેશ.
**मूलस्थानी**, स्त्री. ગૌરી, પાર્વતી.
**मूलस्थायिन्**, पु. શિવ. [લતા.
**मूला**, स्त्री. મૂલનક્ષત્ર; શતાવરી
**मूलिक**, वि. પ્રથમનું; મૂળનું, મૂળ ખાઈ રહેનાર. पु. યોગી.
**मूलिन्**, पु. ઝાડ.
**मूली**, स्त्री. પલ્લી, ગરોલી.
**मूलेर**, पु. રાજા, વન૦ જટામાંસી.
**मूलोत्पाटन**, न. જડમૂલથી ઉખેડવું તે.
**मूल्य**, वि. પ્રતિષ્ઠાયોગ્ય, ખરીદી શકાય એવું. न. કીમત; ભાડું; પગાર, પાપણું; ખરીદેલી ચીજ.
**मूष्**, ग. १. ચોરવું.
**मूष**, पु. ઉંદર, પવન આવવાની ગોળ બારી; મુસ, કુલડી.
**मूषक**, पु. ઉંદર; ચોર.
**मूषण**, न. ચોરવું તે.
**मूषकवाहन**, पु. ગણપતિ.
**मूषकाराति**, पु. બિલાડી.
**मूषा**, **मूषिका**, स्त्री. ઉંદરડી, ઝરૂખો, મુસ
**मूषिक**, पु. ઉંદર, ચોર, એક દેશ.
**मूषी**, **मूषिका**, स्त्री. ઉંદરડી. [તે.
**मूषीकरण**, न. મુસમાં પીગળાવવું

**मृ**, ग. ६. મરવું.
**मृग्**, ग. ४, १०. શોધવું; પાછલ લાગવું; તપાસવું; માગવું, મુલાકાત લેવી.
**मृग**, पु. પશુ, જનાવર; હરિણ, ચંદ્રઉપરના ડાઘ, કસ્તૂરી; શોધ, હાથીની એક જાત, મૃગશિર નક્ષત્ર; માગસર માસ; મકરરાશિ.
**मृगकानन**, न. શિકારગાહ.
*मृगजल*, न. *ઝાંઝવાનાં પાણી.*
**मृगण**, न. ગઈ ચીજની શોધ; શોધ.
**मृगतृषा**, **मृगतृष्णा**, **मृगतृष्णि**,–**तृष्णिका**, } स्त्री. ઝાંઝવાનાં પાણી
**मृगदंश**, पु. કૂતરો.
**मृगद्यु**, पु. શિકારી.
**मृगद्विष्**, पु. સિંહ.
**मृगधर**, पु. ચંદ્ર.
**मृगधूर्त(क)**, पु. શિયાળ.
**मृगनयना**, स्त्री. હરિણના જેવી આંખવાળી સ્ત્રી. [હરિણ
**मृगनाभि**, पु. કસ્તૂરી; કસ્તૂરીઓ
**मृगपति**, पु. સિંહ; વાઘ.
**मृगपालिका**, स्त्री. કસ્તૂરીઓ મૃગ.
**मृगपिप्लु**, पु. ચંદ્ર.
**मृगमद**, पु. કસ્તૂરી.
**मृगमास**, पु. માગસર માસ.
**मृगमुख**, पु. મકર રાશિ.
**मृगयस्**, पु. જંગલી પ્રાણી.
**मृग्या**, स्त्री. શિકાર.
**मृगयु**, पु. શિકારી; શિયાળ, બ્રહ્મા.
**मृगराज्(ज)**, पु. સિંહ, વાઘ, ચંદ્ર, સિંહ રાશિ.

मृगारिपु, पु. સિંહ.
मृगरोम, न. ઉન.
मृगलांछन, मृगलोचन, } पु. ચંદ્ર.
मृगलोचना, स्त्री. હરિણના જેવી આંખોવાળી સ્ત્રી.
मृगवाहन, पु. વાયુ, પવન.
मृगव्य, न. શિકાર
मृगव्याध, पु. શિકારી, શિવ
मृगशाव, पु. હરિણનું બચ્ચું.
मृगशिर, पु. मृगशिरस्, न. } મૃગશિર નક્ષત્ર.
मृगशीर्ष, न. મૃગશિર નક્ષત્ર.
मृगशीर्ष, पु. માગશર માસ.
मृगश्रेष्ठ, पु. વાઘ.
मृगहन्, पु. શિકારી. [ ખવાળી સ્ત્રી.
मृगाक्षी, स्त्री. હરિણનાં જેવી આં
मृगांक, पु. ચંદ્ર; કપૂર, પવન
मृगांगना, स्त्री. હરિણી. [ નાવર.
मृगाजीव, पु. શિકારી; તરસ જ-
मृगांडजा, स्त्री. કસ્તૂરી.
मृगाद्, मृगादन, } पु. ચીતો વાઘ, દીપડો.
मृगांतक, पु. દીપડો, ચીતો વાઘ
मृगाधिप, पु. સિંહ
मृगापति, पु સિંહ, કૂતરો.
मृगारि, पु. સિંહ, કૂતરો, વાઘ.
मृगालय, पु. મૃગશાળા.
मृगित, वि. શોધેલું, પાછળ લાગેલું.
मृगी, स्त्री. હરિણી, અપસ્માર, કેંકર
मृगेंद्र, पु. સિંહ, વાઘ, સિંહરાશિ.
मृच्छकटिका, स्त्री. રમવાની મા ટીની ગાડી. [સાફ કરવું, લુછવું
मृज्, ग.१. અવાજ કરવો. ग.२,१०.
मृजा, स्त्री. ચહેરો; સફાઈ.
मृड्, ग. ६, ९. ખુશી કરવું, આનંદ
मृड, पु. शिव. [ પામવું, ક્ષમા કરવી.
मृडा, मृडानी, मृडी, स्त्री. પાર્વતી.
मृडीक, पु. શિવ, માછલી; હરિણ.
मृण्, ग. ६. વધ કરવો. [ વાળો
मृणाल, उ. પદ્મનાળ. न. વીરણમૂલ,
मृणालिन्, पु. કમલફૂલ.
मृणालिनी, स्त्री. કમલનો રોપો,
मृण्मय, वि. માટીનું. [પદ્મસમુદાય.
मृत, वि. મુએલું न. મૃત્યુ; ભીખ.
मृतक, उ. મુડદું. न. મૃત્યુ, મરણ, સગાના મરણનું સુતક
मृतगृह, न. ઘોર, કબર.
मृतड, पु. સૂર્ય. [વર.
मृतदार, पु. રંડાયેલો પુરુષ, વિધુ-
मृतप्राय, वि. મરણતુલ્ય
मृतमत्त, पु. શિયાળ.
मृतांग, न. મુડદું, શબ
मृतांड, पु. સૂર્ય.
मृति, स्त्री. મૃત્યુ, મરણ.
मृत्कार, पु. કુંભાર.
मृत्तिका, स्त्री. માટી.
मृत्यु, पु. મોત; યમરાજા, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, માયા, કાળિદેવી, કામદેવ
मृत्युंजय, पु. શિવ.
मृत्युनाशक, पु પારો
मृत्युपुष्प, पु. શેરડી.
मृत्युफला,-ली, स्त्री. કેળ
मृत्युभृत्य, पु. રોગ, આજાર.
मृत्युलोक, पु. પૃથ્વી.
मृत्सा, मृत्स्ना, } स्त्री. માટી, સારી માટી, સુગંધી માટી

मृत्स्न, न. ધૂળ. [કરવો; વશ કરવું.
मृद्, ग. ९. છુંદવું, ચાંપવું; નાશ
मृदंग, पु. મૃદંગ, એક જાતનું ઢોલ; વાંસની લાકડી; અવાજ.
मृंदर, वि. રમતીઆળ.
मृदाकर, पु. વજ્ર.
मृदित, वि. છુંદેલું; કચરી નાખેલું.
मृदिनी, स्त्री. સારી માટી.
मृदु, वि. કોમલ; નમ્ર; નબળું; હલકું, ધીમું. पु. શનિગ્રહ. न. કોમલતા,
मृदुक, वि. કોમલ. [નરમાશ.
मृदुगमना, स्त्री. હંસણી.
मृदुता, स्त्री. કોમલતા.
मृदुपत्र, पु. બરૂ. न. કોમલ પાંદડાં.
मृदुसक, न. સોનું.
मृदुल, वि. કોમલ; નમ્ર. न. પાણી.
मृद्गु, पु. એકજાતની માછલી.
मृद्वी, } स्त्री. દ્રાક્ષનો ઝુમખો;
मृद्वीका, } કોમલ અંગવાળી સ્ત્રી.
मृध्, ग. १. ઈજા કરવી; ભીનું કરવું.
मृध्, स्त्री. લડાઈ; શત્રુ.
मृधस्, न. લડાઈ; તિરસ્કાર.
मृध, न. લડાઈ.
मृधा, अ. વૃથા, ફોકટ.
मृन्मय, वि. માટીનું.
मृष्, ग. १. છાંટવું; સહન કરવું. ग. ४, १०. રજા આપવી; ક્ષમા કરવી; સહન કરવું.
मृषा, अ. ફોકટ, વૃથા.
मृषाज्ञान, न. અજ્ઞાન.
मृषाभाषिन्, पु. જુઠો.
मृषालक, पु. આંબાનું ઝાડ.
मृषोद्य, न. જુઠું બોલવું તે.

मृष्ट, वि. સાફ; સ્વચ્છ; માંજેલું; છાંટેલું. न. મરી. [તલપી; ઉદાર.
मृष्टेरुक, वि. સ્વાદિષ્ટ ખાનાર; મ-
मे, ग. १. બદલો કરવો.
मेक, पु. બકરો; થાંભલો.
मेकल, पु. એક પર્વત; બકરો.
मेकलकन्या, स्त्री. નર્મદા નદી.
मेखला, स्त्री. કંદોરો, કમરબંધ; જનોઈ વખતનાં ત્રણ સૂત્રો; પર્વતનો ઢળાવ; તરવાર બાંધવાનો પટો; નર્મદા નદી; પૃષ્ણી પર્ણીલતા.
मेखलाल, पु. શિવ.
मेखलिन्, पु. શિવ; બ્રહ્મચારી.
मेघ, पु. વાદળ; જથ્થો; એકરાગ. न. અબરક.
मेघकफ, पु. કરાં, ગાર.
मेघकाल, पु. વર્ષાકાલ.
मेघगर्जन, न. વાદળની ગર્જના.
मेघचिंतक, पु. ચાતક પક્ષી.
मेघज, पु. મોટું મોતી.
मेघजाल, न. અબરક.
मेघज्योतिस्, पु. વિજળી. [કાવ્ય.
मेघदूत, न. કાલિદાસનું કરેલું એક
मेघद्वार, न. આકાશ.
मेघनाद, पु. વરૂણ દેવતા; વાદળની ગર્જના; ઇંદ્રજીત, રાવણનો પુત્ર; પલાશનું ઝાડ.
मेघपुष्प, न. પાણી; નદીનું પાણી;
मेघप्रसव, न. પાણી. [કરાં.
मेघयोनि, पु. ધુમસ; ધૂમાડો.
मेघवर्णा, स्त्री. ગુલીનો રોપો.
मेघवर्त्मन्, न. આકાશ.
मेघवह्नि, पु. વિજળી.

मेघवाहन, पु. ઇંદ્ર; શિવ
मेघसुहृद्, पु. મોર.
मेघास्य, न. અબરક.
मेघागम, } पु. વર્ષાકાલ, ચોમાસું.
मेघांत,
मेघाडंबर, पु. ગગડાટ, ગર્જના.
मेघानंदा, स्त्री. બગલાની એક જાત.
मेचक, वि. કાળુ, શ્યામ. पु. કાળાશ; વાદળ, ધૂમાડો, મોરપીછમાનુ ચદ્રક, સ્તનનુ ટોચકું. न. અંધકાર, નીલાંજન
मेचकापगा, स्त्री. જમનાનદી
मेठ, पु. હાથીનો માવત, મેંઢો.
मेंठि, पु. થાભયો, જનાવર બાંધવાનો ખરો.

मेधज, पु. વિષ્ણુ. [કરનાર.
मेधातिथि, पु. મનુસ્મૃતિ ઉપર ટીકા
मेधावत्, वि. ડાહ્યુ, ચતુર.
मेधाविन्, वि. ચતુર. पु. વિદ્વાન માણસ, પોપટ, દારૂ.
मेधाविनी, स्त्री. બ્રહ્માની પત્ની.
मेधि, पु. ખૂટો.
मेधिर, वि. ચતુર.
मेध्य, वि. યજ્ઞલાયક; પવિત્ર, મજબૂત, ચતુર. पु. બકરો, ખદિરનું ઝાડ, જવ. [ગેરે ઝાડો.
मेध्या, स्त्री. કેતકી, શખપુષ્પી વ-
मेनका, स्त्री. એક અપ્સરા, શકુન્તલાની મા, હિમાલયની પત્ની, પાર્વતીની મા. [નદી.

य, पु. જનાર; ગાડી; વાયુ; સંબંધ, कीर्ति, જવ; પ્રકાશ, યમરાજા.
यक, पु. કુબેરનો એક યક્ષ.
यकृत्, न. કલેજું.
यक्ष्, ग. १०. ભજવું. ग. १. હાલવું.
यक्ष, पु. કુબેરનો નોકર, ભૂત, ઇંદ્રનો મહેલ, પૂજા, કુબેર. न. ભૂત, યજ્ઞ.
यक्षकर्दम, पु. કપૂર, કસ્તૂરી, અગરૂ અને કંકોલને મેળવીને કરેલો મલમ.
यक्षधूप, पु. ધૂપ, ગળ
यक्षराज, पु. કુબેર.
यक्षरात्रि, स्त्री. દિવાળી. [લાયક.
यक्षिन्, वि. જીવતું, શણગારવા-
यक्षिणी, } स्त्री. કુબેરની સ્ત્રી, યક્ષિણી.
यक्षी, }
यक्षेंद्र, पु. કુબેર.
यक्ष्मघ्नी, स्त्री. દ્રાક્ષ
यक्ष्मन्, पु. રાજરોગ. [આપવું.
यज्, ग. १. યજ્ઞ કરવો, ભજવું;
यज, पु. યજ્ઞ; અગ્નિ.
यजत, वि. પવિત્ર, પૂજવાલાયક.
यजाति, पु. યજ્ઞ. [पु. શિવ, ચંદ્ર.
यजत्र, पु. અગ્નિહોત્રી.
यजन, न. યજ્ઞ, યજ્ઞકર્મ.
यजमान, वि. યજ્ઞ વગેરે કર્મો કરનાર; કુટુંબનો વડો.
यजस्, न. સેવા, યજ્ઞ.
यजाक, वि. દાતા, ઉદાર.
यजुस्, न. યજુર્વેદ
यजुर्वेद, पु. બીજો વેદ. [કર્મ કરનાર.
यजुर्वेदिन्, वि. યજુર્વેદપ્રમાણે
यज्ञ, पु. યજ્ઞ, યાગ, વિષ્ણુ, અગ્નિ.
यज्ञकुंड, न. યજ્ઞનો અગ્નિ રાખવા-માટે જમીનમાં કરેલો ચોખૂણો [ખાડો.
यज्ञद्रुह्, पु. રાક્ષસ.
यज्ञपति, पु. યજમાન, વિષ્ણુ.
यज्ञपशु, पु. ઘોડો, બકરો, બલિદાન આપવાનું જનાવર.
यज्ञपुरुष, पु. વિષ્ણુ, ભગવાન.
यज्ञयोग, पु. ઉંબરાનું ઝાડ.
यज्ञवराह, पु. વારાહ અવતાર.
यज्ञसूत्र, न. જનોઈ.
यज्ञसेन, पु. દ્રુપદ રાજા.
यज्ञांग, पु. ઉંબરાનું ઝાડ, ખદિરનું ઝાડ, વિષ્ણુ
यज्ञान्त, पु. યજ્ઞની સમાપ્તિમાં સ્નાન
यज्ञारि, पु. શિવ.
यज्ञिक, पु. પલાશનું ઝાડ.
यज्ञिन्, पु. વિષ્ણુ
यज्ञिय, वि. યજ્ઞ લાયક; પવિત્ર; પૂજવા લાયક पु. દેવ, દ્વાપર યુગ.
यज्ञीय, वि. યજ્ઞનું. पु. ઉંબરાનું ઝાડ.
यज्ञेश्वर, पु. વિષ્ણુ.
यज्ञोपवीत, न. જનોઈ, યજ્ઞસૂત્ર.
यज्य, वि. પૂજવા લાયક.
यज्यु, वि. ધર્મી, પૂજક [નાર.
यज्वन्, पु. યથાવિધિ યજ્ઞ કરાવ
यत्, ग. १. કોશેશ કરવી, મહેનત કરવી, જોડવું; આગળ વધવું.
यत्, अ. કેમકે. [ધવું.
यतन, न. મહેનત, યત્ન.
यतम, वि. ઘણામાંનું કોણ
यतर, वि. બેમાંનું કયું.
यतस्, अ. ક્યાંથી
यतिन्, पु. યોગી, સન્યાસી.

यतिनी, स्त्री. વિધવા
यत्त, वि. તૈયાર, સાવધ.
यत्न, पु. કોશશ; ઉદ્યોગ, પ્રયાસ,
यत्नवत्, वि. મહેનતુ. [સશાલ.
यत्र, अ. અહીં; ક્યારે.
यत्रतत्र, अ. જ્યાં ત્યા.
यथा, अ. જેમ.
यथाकथंचित्, अ. કઇ રીતે
यथाकाम, अ. ઇચ્છાપ્રમાણે.
यथाक्रम, अ. અનુક્રમપ્રમાણે.
यथाज्ञान, वि. મૂર્ખ; નીચ, જંગલી.
यथान्याय, अ. ન્યાયપ્રમાણે.
यथाभाव, पु. નસીબ, સરજત.
यथायथं, अ. યથાર્થ, વાજબી રીતે
यथायोग्य, वि. લાયક
यथाशक्ति, अ. શક્તિપ્રમાણે.
यथेच्छ, अ. મરજીમુજબ.
यथोचित, वि. યથાયોગ્ય
यद्, स. જે, તે.
यद्वधि, अ. જ્યાંમૂધી
यदा, अ. ક્યારે, કએ વખતે.
यदि, अ. જો, ક્યારે, જ્યારે.
यदीय, वि. કોનું.
यदु, पु. યયાતિ રાજાનો મોટો પુત્ર.
यदुनाथ, } पु. શ્રીકૃષ્ણ
यदुपति, }
यद्यपि, अ. જોકે, અગરજો. [તન્ત્રતા.
यदृच्छा, स्त्री. પોતાની મરજી, સ્વ-
यन्तृ, वि. દમનકારક, રસ્તો બતા-
વનાર. पु. ગાડીવાન, હાથીનો
માવત, હાકમ, સુબો.
यत्र्, ग. १, १०. ફરજ પાડવી, બા-
ધવુ, રોકવુ.
यन्त्र, न. જંત્ર, ચિત્ર, સચો; શસ્ત્ર
વૈદનું હથિયાર. [જનેર, રોકનાર.
यंत्रक, पु. સચાકામ જાણનાર, ઈ-
यंत्रकर्मकृत्, पु. કારીગર.
यन्त्रका, स्त्री. સાળી, વહુની બહેન.
यंत्रण, न. રક્ષણ, બંધન, દમન,
પીડા, સકોચ.
यन्त्रित, वि. રોકેલુ; બાંધેલુ.
यभ्, ग. १. સ્રીસગ કરવો
यभन, न. સ્રીસગ.
यम्, ग. १. રોકવું, આપવુ, ટેકો •
આપવો, લબાવવુ, જવુ, બતાવવુ
यम, वि. જોડે જન્મેલુ. पु. દક્ષિણ
દિક્પાલ, યમરાજા, શનિશ્ચર; કા-
ગડો, જોડકુ, સારથિ, બેની સખ્યા,
યોગના આઠ અગ માનુ પહેલુ.
यमक, वि. જોડે જન્મેલુ, બેવડુ.
पु. રોક, અટકાવ; જોડીમાનુ એક
न. શબ્દાલકાર, યમક.
यमकिंकर, पु. જમના દૂત
यमकील, पु. વિષ્ણુ
यमघट, पु. સતાવીશ યોગમાનો એક
यमज, वि. જોડે જન્મેલુ
यमदूतिका, स्त्री. આમલી
यमदेवता, स्त्री. ભરણી નક્ષત્ર.
यमद्वितीया, स्त्री. ભાઈબીજ
यमधार, पु. કટાર, એક હથિયાર
यमन, न. બધન, સયમ, છેદન पु.
ધર્મરાજા, યમરાજા
यमनिका, स्त्री. પડદો, કનાત.
यमभगिनी, स्त्री. જમનાનદી.
यमराज्,-ज, पु. જમરાજા
यमल, पु. બેની સખ્યા.

यमस्वसृ, } स्त्री જમનાનદી
यमी, }
यमुना, स्त्री જમનાનદી, દુર્ગા
ययाति, पु નહુષરાજાનો પુત્ર, ચ ન્દ્રવંશી રાજા
ययि,-यी, पु અશ્વમેધ યજ્ઞનો ઘોડો, ઘોડો, રસ્તો, શિવ, મેઘ, નારદ
ययिन्, पु શિવ રસ્તો
ययु, पु અશ્વમેધયજ્ઞનો ઘોડો ઘોડો
यव, पु જવ, એક જાતનુ વજન
यवक, पु જવ [( ખેતર )
यवक्य, वि જવ વાવવા લાયક
यवक्षार, पु જવખાર
यवक्षोद, पु જવનો આટો-લોટ
यवज, पु જવખાર
यवन, पु યુનાની, પરદેશી, ગાજર, ગતિ, ઘઉં યુનાની લોકો
यवनानी, स्त्री યુનાની લિપી
यवनिका, यवनी, स्त्री. યુનાની સ્ત્રી,
यवस, न તૃણ, ઘાસ [પડદો
यवसुरा, स्त्री જવનો દારૂ
यवागू, स्त्री કઢી
यविष्ठ, वि અતિશય જુવાન पु નાનો ભાઈ, અગ્નિ [ ભાઈ, શૂદ્ર
यवीयस्, वि જુવાન पु નાનો
यव्य, वि જવ વાવવા લાયક ( ખે તર ) पु મહિનો
यशस्, वि માનપામેલુ, લાયક न કીર્તિ, સુંદરતા, મહેરબાની પૈસો,
यशस्कर, वि પ્રતાપી [પાણી, ખોરાક
यशस्करी, स्त्री વિદ્યા
यशस्य, वि કીર્તિમાન, નામવર
यशस्विन्, वि નામવર, યશવાળુ
यशोद, पु પારો [ પત્ની
यशोदा, स्त्री ગોકુળના નંદરાયની
यष्टि,-ष्टी, पु લાકડી, સોટી, ટેકો, ડાળી, સેર, લતા, વેલ, બરૂ
यष्टिक, पु જલકુકડી [હાથ શેરડી
यष्टिका, स्त्री મોતીની સેર, ફવો નાકડી, જેઠીમધ
यष्टिमधु, न જેઠીમધ
यस् ग १, ४ યત્ન કરવો
यस्क, पु એક મુનિ
यह्व, वि મોટું पु બાળક, પુત્ર
या, ग २ જવુ, કુચ કરવી, માથે લેવુ, બનવુ [કોઈ પણ ક્રિયા
याग, पु યજ્ઞ, બલિદાન આપવાની
याच्, ग १. માગવુ, લગ્નની મા ગણી કરવી
याचक, पु ભીખારી, અરજદાર.
याचत् (न्), पु ભીખારી
याचनक, पु ભીખારી, અરજદાર
याचना, स्त्री માગવુ તે, અરજ
याचनीय, वि માગવા લાયક
याचित, वि માગેલુ, જરૂરનુ न ભિક્ષાવૃત્તિ [માગવા ત
याच्ञा, स्त्री યાચના, માગવુ તે,
याज, पु યજ્ઞ કરનાર, બાફેના ચો ખા, અન્ન [થી, મસ્ત હાથી
याजक, पु યજ્ઞકરનાર, રાજાનો હા
याजि, पु યજ્ઞ, યાજ્ઞિક
याजुष, वि યજુર્વેદ સબંધી
याज्ञवल्क्य, पु ધર્મશાસ્ત્ર કર્તા એક
याज्ञसेना, स्त्री દ્રૌપદી [ મુનિ
याज्ञिक, वि યજ્ઞનુ पु યજ્ઞ કરનાર, પુરોહિત, દર્ભ, કુશ

याज्य, वि. યજનું, યજ્ઞ કરવા લાયક. पु. યજ્ઞ કરનાર. न. યજ્ઞ વખતે મળેલી ભેટ.
यात, वि. ગયલું; મેળવેલું; न. ગતિ; કુચ; ગયલો વખત.
यातन, न. વેર; બદલો.[ડા; બદલો.
यातना, स्त्री. ગાઢવેદના; નર્કની પીયાતયામ, वि. જૂનું; વાપરેલું; મલિન.
यातायात, न. જવું-આવવું.
यातिक, पु. મુસાફર, વટેમાર્ગુ.
यातु, न. રાક્ષસ, હથિયાર. पु. મુસાફર, સમય; પવન, રાક્ષસ.
यातुघ्न, पु. ગુગળ.
यातुधान, पु. નિશાચર, રાક્ષસ.
यातृ, स्त्री. પતિના ભાઈની સ્ત્રી, દેરાણી અથવા જેઠાણી. पु. મુસાફર, જનાર; ગાડીવાન; વેર લેનાર; નાશ કરનાર.
यातृक, पु. મુસાફર.
यात्रा, स्त्री. ગતિ; મુસાફરી; સૈન્યની કુચ; જાત્રા; ઉત્સવ; વરઘોડો; રસ્તો; ગુજરાન; સંબંધ; રીત, રીવાજ; ગાડી, વાહન.
यात्रिक, वि. કુચ કરતી; હમેશનું. पु. મુસાફર; યાત્રા. न. કુચ; ભાતુ ( લશ્કરને. )
याथार्थिक, वि. વાજબી; ખરૂં, સાચું.
यादव, पु. યદુનો વંશજ; શ્રીકૃષ્ણ. न. ગાય-ઢોરનો જથો.
यादवी, स्त्री. દુર્ગા.
यादस्, पु. જલચરપ્રાણી; પાણી, નદી; વીર્ય; ઇચ્છા.
यादु, पु. પ્રવાહી, પાણી.
यादृक्ष, यादृश, वि. કેવું, કઈ જાતનું.
यादोनाथ, पु. સમુદ્ર; વરૂણ. [તનું.
यान, न. જવું તે; મુસાફરી; વાહન, ગાડી; પાલખી. पु. રસ્તો.
यानक, न. ગાડી.
यानकर, पु. સુતાર.[ભાગ, ધોંસરી.
यानमुख, न. ગાડીનો આગલો
यापन, न. ઢીલ; ટેકો; વર્તન; કાયાપા, स्त्री. ગુથેલા વાળ. [લક્ષેપણ.
याप्य, वि. હલકું.
याप्ययान, न. પાલખી.
याभ, पु. મૈથુન, સ્ત્રીસંગ.
याम, पु. રોક, અટકાવ; પ્રહર, પહોર; ગતિ; માર્ગ, રસ્તો; ગાડી.
यामक, पु. પુનર્વસુ નક્ષત્ર.
यामघोष, पु. કુકડો.
यामल, न. યુગલ, જોડી.
यामवती, स्त्री. રાત્ર.
यामातृ, पु. જમાઈ.
यामि-मी, स्त्री. બહેન; રાત્ર, પુત્રવધુ, ખાનદાની સ્ત્રી.
यामिक, पु. રાત્રનો ચોકીદાર.
यामिका, } स्त्री. નિશા, રાત્રિ; હળદ.
यामिनी, }
यामिनीपति, पु. ચંદ્ર.
यामीर, पु. ચંદ્ર.
यामीरा, स्त्री. નિશા, રાત્ર.
यामुन, वि. જમુનાનું.
यामुनेष्टक, न. સીસું
यामेय, पु. ભાણેજ, બહેનનો પુત્ર.
याम्य, वि. દક્ષિણ તરફનું. पु. યમરાજાનો ચાકર; અગસ્ત્ય, શિવ; વિષ્ણુ; સુખડ. न. ભરણી નક્ષત્ર.

याम्या, स्त्री. દક્ષિણ દિશા; રાત.
यायावर, वि. વારંવાર જનાર. पु. સાધુ; જરત્કારૂ મુનિ: અશ્વમેધનો ઘોડો.[વનો ખોરાક, લાખ.
याव, वि. જવનું બનાવેલું. पु. જ-
यावक, उ. કુળથી; લાખ; જવનો ખોરાક; અડધા પાકેલા જવ.
यावज्जीवेन, अ. જીવતાંસૂધી.
यावत्, अ. સાકલ્ય; અવધિ; પરિમાણ; નિશ્ચય; હેતુદર્શક.
यावत्तावत्, अ. જેટલું; તેટલું.
यावन्, पु. ઘોડેસ્વાર; ચઢાઈ કરનાર.
यावन, वि. યવનને લગતું. पु. ધૂપ.
यावनाल, पु. જુવાર, એક ધાન્ય.
यावशूक, पु. સુરોખાર.
यावस, पु. ઘાસની ગંજી.
याव्य, वि. મિશ્ર કરવાલાયક.
याष्टीक, वि. સોટાથી હથિયારબંધ થયલું. पु. સોટો લઈ લડનાર.
यास, पु. યત્ન, કોશેશ.
यियक्षा, स्त्री. યજ્ઞ કરવાની ઇચ્છા.
यु, ग. २. જોડવું; ભેળવું. ग. ३. છુટું પાડવું; બાંધવું; જોડવું; ભેળવું.
युक्त, वि. જોડેલું; મેળવેલું; ગોઠવેલું; ઉપયોગ કરેલું; લાયક કરેલું; ચતુર. पु. પુરો યોગી. न. ન્યાયથી મેળવેલા પૈસા.
युक्ति, स्त्री. મેળાપ, જોડાણ; ન્યાય; અનુમાન; રીત; સલાહ; ચતુરાઈ, રચના; વાક્ય.
युक्तिकर, वि. લાયક.
युग, न. જોડી: ધોંસરી; યુગ—સત્ય, ત્રેતા, દ્વાપર અને કલિ; ચાર હાથની લંબાઈ; ચારની સંજ્ઞા.
युगपत्, अ. એકદા, એક વખતે.
युगपत्र(क), पु. શીશમનું ઝાડ.
युगल, न. યુગ્મ, જોડી.
युग्म, वि. બેકી. न. જોડી, યુગલ, જોડ; સંબંધ; જોડકું; મિથુનરાશિ.
युग्मज, वि. જોડે જન્મેલું.
युग्य, वि. જોડવા લાયક; જોડેલું; ખેંચેલું. पु. જોડેલો બળદ અથવા ઘોડો. न. વાહન, ગાડી.
युज्, ग. ७. ઉમેરવું, મેળવવું; જોડવું; ઉપયોગ કરવો; આપવું
युज्य, पु. સગું. न. સગાઈ, સંબંધ.
युजान, पु. ગાડીવાન.
युंजान, पु. ગાડીવાન; બ્રાહ્મણ; યોગશાસ્ત્ર જાણનાર બ્રાહ્મણ.
युत्, ग. १. પ્રકાશવું.[હાથનું માપ.
युत, वि. સાંધેલું; બાંધેલું. न. ચાર
युतक, वि. સાંધેલું. न. મિત્રાચારી; જોડી; દાઢેલો; સુપડાની કોર;
युति, स्त्री. જોડાણ; સંબંધ.[સંશય.
युध्, ग. ४. લડવું.
युध्, स्त्री. લડાઈ. पु. યોદ્ધો. [ડાઈ.
युद्ध, वि. લડેલું; વશ કરેલું. न. લ-
युधाजित्, पु. ભરતનો મામો.
युधान, पु. યોદ્ધો; શત્રુ.
युधिक, वि. યુદ્ધ કરનાર.
युधिष्ठिर, पु. યુધિષ્ઠિર રાજા, પહેલો
युयु, पु. ઘોડો. [પાંડવ.
युयुत्सा, स्त्री. લડાઈની ઇચ્છા.

युयुत्सु, वि. લડાઈ ઇચ્છનાર. पु. યોદ્ધો [ યોદ્ધો.

युयुधान, पु. સાત્યકિ, ઇંદ્ર; ક્ષત્રિય,

युवन्, वि. જુવાન; મજબૂત; સારૂ. पु. જુવાન માણસ.

युवति,-ती, स्त्री. જુવાન સ્ત્રી, હળદ.

युवराज, पु. પાટવી કુમાર.

युष्मद्, स. તું, તમે, બીજો પુરુષ.

युष्मदीय, वि. આપનું, તમારૂં.

यूक, पु. } જુ, ઢેકણ

यूका, स्त्री. }

यूति, स्त्री. મિશ્રણ, સબંધ

यूथ, न. ટોળું

यूथनाथ, } पु. સૈન્યનો સરદાર,

यूथप, } સરદાર હાથી.

यूथिका, } स्त्री. ચમેલીનું ફૂલ

यूथि, }

यूनि,-नी, स्त्री. મિશ્રણ, યૌવન પ્રાપ્ત થયલી સ્ત્રી.

यूप, पु. યજ્ઞપશુને બાંધવાનો ખૂંટો

यूपद्रुम, पु ખદિરવૃક્ષ

यूपलक्ष्य, पु. પક્ષી

यूप्, ग. १. ઈજા કરવી

यूष, पु. સેહેતુરનું ઝાડ

यूष, उ. કઢી.

येन, अ. કયાથી

येषू, ग. १. યત્ન કરવો

योक्तृ, पु. જોડનાર, નાડીવાળો, ઉસકેરણી કરનાર.

योत्क, न. દોરડું, ધોંસરીનું દોરડું.

योग, पु. જોડવું તે, જોડાણ, સબંધ, ઉપયોગ, યુક્તિ, દ્રવ્ય, તક, ધન, જામૂસ, ઐક્યતા, ગીતભાત, ધ્યાન, ધોંસરી, ગાડી; લાયકાત; વચો; ઠગાઈ, યત્ન, ઈલાજ; જાદુ; યોગશાસ્ત્ર, સરવાળો; દગાબાજ.

योगनाथ, पु. શિવ, દત્તાત્રય.

योगनिद्रा, स्त्री. દુર્ગા; અડધી જાગૃત અને અડધી નિદ્રિત હાલત.

योगनिद्रालु, पु. વિષ્ણુ.

योगपारग, पु. શિવ.

योगभ्रष्ट, वि. સમાધીથી ભ્રષ્ટ.

योगमाया, स्त्री. દુર્ગા, યોગની જાદુઈ શક્તિ.

योगरंग, पु. નારંગી. [ દુઈ શક્તિ.

योगराज, पु. એક દવા.

योगरूढ, वि. યોગયુક્ત.

योगवासिष्ठ, न. એક ગ્રંથ. [ ખાર.

योगवाही, स्त्री. મધ, પારો, ક્ષાર,

योगांजन, न. રૂઝ લાવવાનું મલમ.

योगित, वि. ગાંડુ.

योगिन्, वि. જાદુઇશક્તિ ધરાવનાર, યોગ જાણનાર. पु. યોગી, જોગી, જાદુગર, યાજ્ઞવલ્ક્ય, વિષ્ણુ, શિવ.

योगिनी, स्त्री. યોગ જાણનાર સ્ત્રી; જાદુગર સ્ત્રી, ડાકણ, દુર્ગા, દુર્ગાની સખી.

योगीश, पु. મહાદેવ. [ યાજ્ઞવલ્ક્યમુનિ

योगेश्वर, पु. મહાદેવ, વિષ્ણુ, યા-

योगेश्वरी, स्त्री. પાર્વતી, મુખ્ય જાદુગર સ્ત્રી.

योग्य, वि. લાયક, ઉપયોગી पु પુષ્યનક્ષત્ર न. ગાડી, પુરી, દૂધ, સુખડ. [ પવિત્રતા.

योग्यता, स्त्री. લાયકાત, વચગાળ,

योग्या, स्त्री કવાયદ, કસરત, ન-યેની પત્ની.

योजक, वि. યોજનાર; સાંધનાર.
योजन, न. જોડવું તે; તૈયારી; યોજન, ચાર ગાઉ.
योजनगंधा, स्त्री. કસ્તૂરી; સત્યવતી; સીતા. [ યોગી.
योजनीय, वि. જોડવાલાયક, ઉપ-
योजना, स्त्री. ગોઠવણ, રચના; સં-
योत्तु, पु. માપ, સાફ કરવું તે. [યોગ.
योग्य, न. યોક્ત; સંપત્તિ.
योद्धृ, पु. લડવૈયો, વીર.
योध, पु. યોદ્ધો; લડવૈયો.
योधन, न. લડાઈ; હથિયાર; રણ, મેદાન. पु. યોદ્ધો. [વી તે.
योधसंराव, पु. યુદ્ધની માગણી કર-
योधेय, पु. યુદ્ધ કરનાર.
योनि, पु. ઉત્પત્તિસ્થાન, ભગ; ખાણ, રહેઠાણ; વરા. પાણી; પુર્વાફાલ્ગુની નક્ષત્ર.
योनिज, वि. યોનિમાથી પેદા થયલું.
योनिदेयता, स्त्री. પુર્વાફાલ્ગુની નક્ષત્ર.
योनिनासा, स्त्री. યોનિનો ઉપલો ભાગ. [ મુદ્રા.
योनिमुद्रा, स्त्री. યોનિના આકારની
योपन, न. અસર કરે તે; ગુચવાય તે. [ માનીકા.
योषणा, स्त्री. જુવાન છોકરી, કુ-
योषा, योषित्, योषिता, स्त्री. નારી, સ્ત્રી, છોકરી. [કરારી.
यौक्तिक, वि. લાયક; હમેશનું; ત-
यौगिक, वि. ઉપયોગી; હમેશનું; યોગનું; ઉપાય થાય એવું.
योद्,-द्द, ग. १. સાથે જોડવું.

यौतक, न. દાહેજો, પહેરામણી;
यौतव, न. માપ.[ખાનગી મીલકત.
यौथिक, वि. સૈન્યને લગતું पु.
यौध, वि. જંગી; રણશૂર.[સોબતી.
यौन, वि. લગ્નનું, વિવાહસબંધી. न. લગ્ન [મુદાય.
यौवत, न. જુવાન સ્ત્રીઓનો સ-
यौवन, वि. જુવાન. न. જુવાની.
यौवनक, न. જુવાની.
यौवनदशा, स्त्री. યુવતા, જુવાની.
यौवनदर्प, पु. જુવાનીનો છાક-ગરૂરી.
यौवनलक्षण, न. લાવણ્ય, સુંદરતા; સ્ત્રીસ્તન.
यौवनस्थ, वि. જુવાન: લગ્નલાયક.
यौवनारंभ, पु. જુવાનીની શરૂઆત.
यौवनाश्व, पु. માન્ધાતા રાજા.
यौवराज्य, न. યુવરાજ-મારી વારસની પદવી
यौषिण्य, न. સ્ત્રીપણું.
यौष्माक, } वि. આપનું, તમારૂ.
यौष्माकीन, }

## र.

र, સતાવીશમો વ્યંજન.
र, पु. અગ્નિ; ઝડપ; ગતિ; ચાહના; કવિતામાં 'ર' ગણ. न. તેજ. स्त्री. (रा) દાન, નોનું. ( री )
रंसु, वि. આનંદી. [ ગતિ.
रंह, ग. १. ઝડપથી ચાલવું; વહેવું.
रंहति, स्त्री. ઝડપ, ગાડીની ગતિ.
रंहस्, न. વેગ; શીઘ્રતા; જુલમ.
रंहि, स्त्री. વહેતો ઝરો; પલાયન; ઉતાવળ.
रक्, ग. १०. મેળવવું; ચાખવું,

रक, पु. सूर्यकांत मणि; કાચ.
रक्त, वि. રંગેલું; રાતું; વહાલું; સુંદર; રમતીઆળ. पु. રાતો રંગ; કસુંબો રંગ; શિવ. न. લોહી; તાંબું; હિંગળો; કેસર; સિંદૂર. स्त्री. (क्ता) લાખ; ચુંજા; મજીઠ.
रक्तक, वि. રાતું; લોહીવાળું; આશક્ત. पु. વ્યભિચારી માણસ, રાતો પોશાક. न. લોહી.
रक्तकंद,-ल, पु. પરવાળું.
रक्तगंधक, न. હિરાબોળ.
रक्तचंदन, न. રાતું ચંદન; કેસર.
रक्तछर्दि, स्त्री. લોહીની ઉલટી.
रक्तजिह्व, पु. સિંહ.
रक्ततुंड, पु. પોપટ.
रक्ततेजस्, न. માંસ.
रक्तदंतिका, स्त्री. દુર્ગા.
रक्तदृश्, पु. કબૂતર.
रक्तधातु, पु. ગેરૂ; તાંબુ.
रक्तनासिक, पु. ઘુવડ.
रक्तप, पु. પિશાચ, ભૂત. स्त्री. (पा) જળો.
रक्तपक्ष, पु. ગરૂડ. [જળો; ડાકણ.
रक्तपाकी, स्त्री. રીંગણી, રીંગણાની
रक्तपात पु. લોહી પડવું તે. [ગિલ.
रक्तपाता, स्त्री. જળો.
रक्तपाद, वि. લાલ પગવાળું. पु. પોપટ; લડાઇનો રથ; હાથી.
रक्तपायिन्, पु. માકણ.
रक्तपायिनी, स्त्री. જળો.
रक्तपारद, पु. હિંગળો.
रक्तभय, न. માંસ.
रक्तभाव, वि. રાતું; વિષયી.
रक्तरेणु, पु. સિંદૂર; પલાશની મોહોર-કળી; ક્રોધી માણસ.
रक्तलोचन, पु. કબૂતર. [કમુંબો.
रक्तवर्ग, पु. લાખ; દાડમનું ઝાડ;
रक्तवर्ण, न. સોનું.
रक्तवी(बी)ज, पु. દાડમનું ઝાડ.
रक्तसंज्ञ, न. કેસર.
रक्तसंदंशिका, स्त्री. જળો.
रक्ताकार, पु. પરવાળું [લાલ ચંદન.
रक्ताक्त, वि. લાલ છાંટાવાળું. न.
रक्ताक्ष, वि. લાલ આંખવાળું; ભયભરેલું. पु. ભેંસ; કબૂતર; સારસ;
रक्तांक, पु. પરવાળું. [ચકોર પક્ષી.
रक्तांग, पु. માકણ; મંગલગ્રહ; પરવાળું. न. કેસર.
रक्ताधरा, स्त्री. કિન્નરી.
रक्तालु, पु. રતાળુ; શકરકંદ. [વિલો.
रक्तिका, स्त्री. ચુંજા; ગુંજા-ચણોઠીનો
रक्तोत्पल, न. લાલ કમલ.
रक्तोपल, न. ગેરૂ; લાલ માટી.
रक्ष्, ग. १. રક્ષણ કરવું; બચાવવું.
रक्ष, पु. ચોકીદાર. [દાર.
रक्षक, वि. રક્ષણ કરતું. पु. ચોકી-
रक्षण, न. રક્ષણ કરવું તે. पु. રક્ષક; વિષ્ણુ. स्त्री. (णा) રક્ષણ (णी) લગામ.
रक्षणा(णी)रक, पु. મૂત્રકૃચ્છ્રરોગ.
रक्षणि,-णी, स्त्री. ગરમાઉ ઝાડ.
रक्षणीय, वि. રક્ષણ કરવાલાયક.
रक्षस्, न. રાક્ષસ; દૈત્ય.
रक्षा, स्त्री. રક્ષણ, સંભાળ; ચોકી; માદળિયું; રાખ; લાખ. [સીપાઈ.
रक्षिक, पु. રક્ષણ કર્ત્તા, પોલીસનો

रक्षितृ, वि. રક્ષિત. पु. રક્ષણ કરનાર; ચોકીદાર.

रक्षोघ्न, न. કાંજી; હિંગ.

रख्, ग. १. જવું.

रग्, ग. १. શક લાવવો.

रघु, वि. શીઘ્ર; ચાલાક; લાલચીઉ; આતુર. पु. સૂર્યવંશી રાજા; દિલીપનો પુત્ર.

रघुनंदन,–नाथ, } पु. રામચંદ્ર, દ-
रघुपति,–सिंह, } શરથ પુત્ર.

रघुवंश, पु. રઘુનો વંશ; કાલિદાસનું કરેલું રઘુવંશના વર્ણનરૂપી કાવ્ય.

रंक, वि. મંદ, ધીમું; કૃપણ; ગરીબ. पु. ભીખારી; કંજુસ.

रंकु, पु. હરિણ.

रंग्, ग. १. જવું.

रंग, पु. રંગ, રંગભૂમિ, નાટક કરવાનું ઠેકાણું; લડાઇનું મેદાન; ટંકણખાર. न. ટીન, કલાઈ.

रंगकार, पु. ચીતારો.

रंगचर, पु. નાટકી.

रगण, न. નાચવું તે.

रंगद, पु. ટંકણખાર.

रंगपत्री, स्त्री. ગુલીનો રોપો.

रंगवी( वी )ज, न. રૂપુ.

रंगभूमि, स्त्री. મલ્લભૂમિ; નાટકશાલા.

रंगमल्ली, स्त्री. વીણા, વાંસરી.

रंगरस, पु. ક્રીડા, રમત.

रंगशाला, स्त्री. નાટકશાલા.[ચનાર.

रंगिन्, वि. રંગનાર, જુસ્સાદાર; ના-

रंघ्, ग. १. જવું; ઉતાવળથી જવું. ग. १०. પ્રકાશવું; બોલવું.

रंघस्, स्त्री. વેગ, ઝડપ.

रच्, ग. १०. રચવું, ગોઠવવું; લખવું; શણગારવું.

रचक, वि. રચના કરનાર.

रचन, न. } ગોઠવણ, રચના; ઉ-
रचना, स्त्री. } ત્પત્તિ; પૂર્ણતા.

रचयितृ, पु. રચનાર, ઉત્પન્ન કર્તા.

रचित, वि. રચેલું; ગોઠવેલું; તૈયાર કરેલું; શણગારેલું.

रज, 'રજસ્' જુઓ.

रजक, पु. ધોબી, પોપટ.

रजकी, स्त्री. ધોબણ; ત્રણ દિવસની રજસ્વલા સ્ત્રી.

रजत, वि. સફેદ; રૂપેરી. न. રૂપું; સોનું; મોતીનો હાર; લોહી; હાથીદાંત; નક્ષત્ર; પર્વત. [ખર.

रजतकूट, पु. મલય પર્વતનું એક શિ-

रजतद्युति, पु. હનુમાન.

रजताद्रि, पु. કૈલાસ પર્વત.

रजन, पु. કિરણ. न. રંગવું તે; કસુંબો રંગ.

रजनि,–नी, स्त्री. રાત, હળદ, લાખ; દુર્ગા.

रजनीकर, पु. ચંદ્ર; કપૂર.

रजनीचर, पु. રાક્ષસ; ચોર; ચોકી-

रजनीरमण, पु. ચંદ્ર. [દાર; ચંદ્ર.

रजनीमुख, न. સંધ્યાકાળ.

रजस्, न. રજ, ધૂળ; પરાગ, ફૂલનો ભૂકો; અંધારૂ, અંધકાર, રજોગુણ; સ્ત્રીરજ, અટકાવ, ઋતુ; કસુંબો રંગ; મેઘ, વાદળ; હવા; વરાળ.

रजसानु, पु. વાદળ; દીલ.

रजस्वल, वि. ધૂળ, વાળુ.

रजस्वला, स्त्री. ઋતુવાળી–અટકાવલી સ્ત્રી; લગ્નયોગ્ય કન્યા.

रज्जु, स्त्री. દોરી, રસી; જુલફાં.
रंज्, ग. १, ४. રંગવું; રાતું કરવું; પ્યારમાં પડવું; ખુશી થવું.
रंजक, वि. રંગનું; જુસ્સો ઉસકેરાય એવું. पु. ચીતારો. न. હિંગળો; લાલચંદન.
रंजन, न. ચીતરવું તે; રંગ; લાલચંદન; મુંજઘાસ; સતોષ પમાડવો તે.
रंजनी, स्त्री. હળદ; ગુલીનો રોપો.
रंजित, वि. આનંદી; રંગેલું.
रट्, ग. १. બૂમ પાડવી; મોટેથી બોલાવવું; ખુશી બતાવવી.
रटंती, स्त्री. માઘ વદ १४.
रठ्, ग. १. બોલવું
रण्, ग. १. અવાજ કરવો; જવું.
रण, उ. લડાઈ; લડાઈનું મેદાન पु. અવાજ; ગતિ; આનંદ.
रणत्कार, पु. રણકો; અવાજ.
रणपंडित, पु. લડવૈયો.
रणप्रिय, वि. વીર.
रणभूमि, स्त्री. લડાઈનું મેદાન.
रणमत्त, पु. હાથી.
रणरण, पु. મચ્છર.
रणरणक, न. આકના. पु. કામદેવ.
रणसंकुल, न. મોટી લડાઈ.
रंड, पु. પુત્રવગર મરણ પામેલો પુરુષ; અફલ ઝાડ.
रंडक, पु. અફલ વૃક્ષ.
रंडा, स्त्री. વિધવા; રાંડ, એક ગાળ.
रत, वि. આનંદ પામેલું, ખુશી થયેલું; ચાહેલું. न. આનંદ, મૈથુન;
रतकील, पु. કૂતરો. [ગુપ્ત અવયવ.
रतकूजित, न. કામયુક્ત શબ્દ.
रतज्वर, पु. કાગડો.
रतताली, स्त्री. કુટણી.
रतनारीच, पु. કામદેવ; કામયુક્ત શબ્દ; વિષયી.
रतनिधि, पु. ખંજનપક્ષી.
रतबंध, पु. મૈથુન, સંભોગ.
रतवर्ण, पु. કૂતરો.
रतांडुक, पु. કૂતરો.
रतायनी, स्त्री. વેશ્યા.
रथार्थिन्, वि. મૈથુનાભિલાષી, વિષય ઇચ્છનાર.
रति, स्त्री. કામદેવની પત્ની; ખુશાલી; પ્યાર; મૈથુન; ચંદ્રની છઠ્ઠી કળા.
रतिकर, वि. આનંદ આપનાર.
रतिकुहर, न. યોનિ.
रतिरस, पु. સ્ત્રીસંગનો આનંદ.
रतिलक्ष, न. સંભોગ, મૈથુન.
रतु, स्त्री. આકાશ ગંગા; પતિવ્રતા સ્ત્રી
रतोद्वह, पु. કોયલ. [વજન.
रत्ति(का), स्त्री. રતિ, આઠ જવનું
रत्न, न. ઝવેરાત; કીમતી ચીજ;
रत्नकदल, पु. પરવાળુ [લોહચુંબક.
रत्नकर, पु. કુબેર.
रत्नगर्भ, पु. કુબેર; સમુદ્ર.
रत्नगर्भा, स्त्री. પૃથ્વી.
रत्ननाभ, पु. વિષ્ણુ.
रत्ननिधि, पु. સમુદ્ર; વિષ્ણુ; મેરુ-
रत्नप्रभा, स्त्री. પૃથ્વી. [પર્વત.
रत्नमय, वि. રત્નથી ભરેલું.
रत्नराज्, पु. માણિક્ય, માણુક.
रत्नसानु, पु. સુમેરૂપર્વત.
रत्नसू, स्त्री. પૃથ્વી.

रत्नाकर, पु. સમુદ્ર [ધીનો હાથ.
रत्नि, पु. કોણી; કોણીથી મુઠ્ઠી સુ-
रथ, पु. ગાડી; રથિન્, રથમાં બે-
શી લડનાર યોદ્ધો; પગ; અવ-
યવ; શરીર; આનંદ.
रथकड्या, स्त्री. રથોનો સમુદાય.
रथकार, पु. રથ–ગાડી બનાવનાર.
रथगर्भक, पु. પાલખી.
रथच्चर, पु. કાગડો.
रथपाद, पु. પૈડું.
रथयात्रा, स्त्री. અશાડ શુદ ૨ ને
દિને મૂર્તિને રથમાં બેસાડી ફેરવવું
रथयुग, पु. ગાડીવાન. [તે.
रथांग, न. વિષ્ણુનું ચક્ર. पु. ચ-
रथांगपाणि, पु. વિષ્ણુ. [કોરપક્ષી.
रथाभ्र, पु. બરૂ.
रथिक, वि. રથમાં બેસનાર. [નાર.
रथिन्, पु. રથમાં બેસી યુદ્ધ કર-
रथी, वि. ભોમીઓ; ગાડીવાન.
रथ्य, पु. રથનો ઘોડો.
रथ्या, स्त्री. રથ ચાલવા લાયક ર-
સ્તો; ઘણા રસ્તા ફૂટતા હોય એ-
વી જગા. [ચીરવું.
रद्, ग. १. ખોદવું, કોતરી ખાવું;
रद, पु ચીરવું તે, દાંત.
रदछद, पु. ઓષ્ઠ, હોઠ.
रदनिन्, पु. હાથી. [કરવું; મરવું.
रध्, रंध्, ग. ४. પીડા કરવી; વશ
रद्धृ, पु. કુતનાર.
रध्र, वि. ઉદાર, સુખી.
रंतिदेव, पु. ચંદ્રવંશીરાજા; વિષ્ણુ; કૂ-
रंतु, पु. રસ્તો; એક નદી. [તરો.
रंधन, न. રાંધવું તે.
रंध्र, न. છિદ્ર; દોષ; કુપ.
रपस्, न. પાપ; ઈજા.
रफ्, रंफ्, ग. १. જવું; ઈજાકરવી.
रभ्, ग. १. શરૂ કરવું; આતુરતા
બતાવવી; આલિંગન કરવું.
रभस्, न. જોર; હુલ્લડાઈ, હોંગ.
रभस, वि. જંગલી, ક્રૂર; મજબૂત;
આનંદી. पु. જોર; વેગ; હુલ્લડાઈ;
આનંદ; ક્રોધ; ઉત્કંઠા. [કરવું.
रम्, ग. १. ખુશી થવું; રમવું; મૈથુન
रम, वि. વહાલું; આનંદી. पु. ખુશી,
પતિ; કામદેવ; અશોકનું ઝાડ.
रमक, वि. રમતીઆલ; पु. આશક.
रमठ, पु. હિંગ.
रमण, वि. આનંદી. न. ક્રીડા;
પ્યાર; આનંદ. पु. પતિ; આશક;
કામદેવ; અરૂણ; ગધેડો; આંડવો.
रमणा, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી; રાખ; સી.
रमणी, स्त्री. સુંદરી; રાખેલી સ્ત્રી.
रमणीय, वि. આનંદી; સુંદર.
रमति, पु. કામદેવ; આશક; સ્વર્ગ.
કાગડો; સમય. [ધન; ચમક.
रमा, स्त्री. લક્ષ્મી; નગીણ; ગમેલી,
रमाकांत,–नाथ,–पति, पु. વિષ્ણુ.
रमाप्रिय, पु. વિષ્ણુ. न. કમળ.
रम्य, वि. સુંદર; આનંદી. पु. ચ-
પાનું ઝાડ. न. વીર્ય. स्त्री. (रम्या)
रम्ययशी, पु. વિષ્ણુ. [રાત્ર.
रंभ, पु. ટેકો; લાકડી; વાંસ; શૃંગ.
रंभा, स्त्री. કેળનું ઝાડ; જોગી; એક
रय्, ग. १. જવું. [અપ્સરા; વેશ્યા.
रय, पु. પ્રવાહ; વેગ; ખત.
रयि, पु. પાણી; દોલત.

**रयिष्ठ**, पु. કુબેર; અગ્નિ; બ્રાહ્મણ.
**रराट**, पु. લલાટ, કપાલ.
**रल्लक**, पु. કાંબળી, ધાબળી, પલક; હરિણની એક જાત.
**रव**, पु. શબ્દ, અવાજ; ચીસ (જનાવરની); કલકલાટ.
**रवण**, वि. તીક્ષ્ણ; મોટા અવાજનું; ચચલ. पु. ઉંટ; કોયલ. न. કાંસુ.
**रवथ**, पु. કોયલ.
**रवि**, पु. સૂર્ય, અર્કવૃક્ષ; બારની સંજ્ઞા.
**रविकांत**, पु. સૂર્યકાંતમણિ.
**रविज,-तनय**, पु. શનિગ્રહ; યમ; વાલી; સુગ્રીવ, કર્ણ, વૈવસ્વતમનુ.
**रविनेत्र**, पु. વિષ્ણુ.
**रविरत्न**, न. માણક, લાલ.
**रविलोह**, न. તાંબુ.
**रविवार**, पु. રવિવાર.
**रवीषु**, पु. કામદેવ. [કમરપટો; જીભ.
**रशना**, स्त्री. દોરી, રસી, લગામ;
**रश्मि**, पु. દોરડું, લગામ, ચાબુક; [કિરણ, પલક.
**रश्मिम(व)त्**, पु. સૂર્ય
**रस्**, ग. १. બૂમ પાડવી; અવાજ કરવો; ગાવું.
**रस**, पु. રંગ; પ્રવાહી પદાર્થ; પાણી; દારૂ, સ્વાદ; સાર, મરીમસાલો; ખુશી, સુંદરતા; અર્ક, વીર્ય, પારો; ઝેર, ક્ષાર, દૂધ; શેરડીનો રસ; અમૃત, 'છ'ની સંજ્ઞા; જીભ, હિરાબોળ, સોનુ.
**रसकर्पूर**, न. રસકપૂર, એક ઝેરી ચીજ.
**रसघ्न**, पु. ટંકણખાર.
**रसज**, पु. ખાંડ; ગોળ. न. લોહી.
**रसज्ञ**, वि. રસિક.
**रसज्ञा**, स्त्री. જીભ.
**रसतेजस्**, न. લોહી.
**रसद**, पु. વૈદ.
**रसधातु**, पु. પારો.
**रसन**, न. સ્વાદ; અવાજ, ગર્જના; [સ્વાદની ઇંદ્રી.
**रसनाथ**, पु. પારો.
**रसना**, 'રશના' જુઓ
**रसनारद**, पु. પક્ષી.
**रसनालिह**, पु. કૂતરો.
**रसनेन्द्रिय**, न. જીભ.
**रसमंजरी**, स्त्री. નાયકનાયિકા ભેદ અલકારરૂપી ગ્રંથ.
**रसमय**, वि. રસવાળુ, પ્રવાહી.
**रसमातृका**, स्त्री. જીભ.
**रसराज**, } **रसलोह**, } पु. રસાંજન; પારો.
**रसशोधन**, पु. ટંકણખાર.
**रसा**, स्त्री. પૃથ્વી, જીભ, દ્રાક્ષ; ભી-[નાશ.
**रसातल**, न. એક પાતાળ.
**रसादान**, न. શોષણ.
**रसायन**, न. કટિ; મેખલા, કદોરો; છાસ; વિષ; ગરૂડ; બૂઢાપો દૂર કરવાની દવા, રસાયન, માત્રા.
**रसायनफला**, स्त्री. હરડા.
**रसाल**, पु. આંબાનું ઝાડ, ઘઉં; શેરડી.
**रसाला**, स्त्री. જીભ, દ્રાક્ષ, દુર્વા.
**रसास्वादिन्**, पु. ભમરો.
**रसिक**, वि. રસવાળુ, સ્વાદિષ્ટ; રસજ્ઞ, આનંદી, વિષયી. पु. રસવાળો માણસ, હસ્તી, હાથી; ઘોડો; સારસપક્ષી.
**रसिका**, स्त्री. શેરડીનો રસ; જીભ; ચંદ્રહાર, કદોરો [ળની ગર્જના, દારૂ.
**रसित**, वि. સ્વાદિષ્ટ; ચાખેલું. न. વાદ-

रसिन्, वि. પ્રવાહી.
रसेन्द्र, पु. પારો.
रसोत्तम, पु. દૂધ.
रस्न, न. ચીજ, વસ્તુ.
रस्य, वि. પ્રવાહી. न. લોહી.
रह्, ग. १, १०. તજીદેવું.
रहस्, न. એકાંતવાસ; એકાંતજગા; મૈથુન; રહસ્ય; સચાઈ; વેગ, ગતિ; ગુહ્યભાગ.[ગુપ્તવાત; છૂપોભેદ.
रहस्य, वि. છૂપું, ખાનગી; ગુપ્ત. न.
रहाट, पु. પ્રધાન, મંત્રી; ભૂત.
रहित, वि. ત્યક્ત, છોડી દીધેલું; જુદુ કરેલુ; એકાંતવાસનું.
रा, ग. २. બક્ષીસ આપવું.
राका; स्त्री. પ્રથમ રજસ્વલા થયલી કન્યા, ખરજ, ખસ; પૂનમ.
राक्षस, पु. રાક્ષસ, દૈત્ય; પિશાચ; આઠ પ્રકારના વિવાહમાંનો રાક્ષસવિવાહ; નંદનો પ્રધાન.
राक्षसी, स्त्री. દાઢ, દહાડ; નિશા; રાત્ર; લંકાનગરી; રાક્ષસી.
राक्षा, स्त्री. લાખ.
राघ्, ग. १. સુકું કરવું; શણગારવું.
राग, पु. રાતો રંગ; પ્યાર; રાગ છ છે.—ભૈરવ, કૌશિક, હિંડોલ, દીપક, શ્રીરાગ અને મેઘ; લાગણી; આનંદ; ક્રોધ; મત્સર; સુંદરતા; હસદ, કીનો; રાજા; સૂર્ય; ચંદ્ર.
रागच्छन्न, पु. કામદેવ.
रागदाली, पु. મસુરની દાળ.
रागमय, वि. વહાલું; રાતું.
रागाट्या स्त्री. મટક.
रागिणी, स्त्री. ચાલાક સ્ત્રી; છ રાગની છત્રીશ રાગણીઓ છે; વ્યભિચારિણી સ્ત્રી.
रागिन्, वि. રંગેલું; રાતું; અનુરક્ત; કામુક. पु. ચીતારો; આશક.
राघव, पु. રામચંદ્ર; સમુદ્ર; એક જાતની માછલી.
रांकल, पु. કાટો. [જાતની માછલી.
रांकव, वि. ઉનનું. पु. હરિણના ઉનનું કપડું; કાંબલી. [લાવવું.
राज्, ग. १. પ્રકાશવું, રાજ ચલાવવું.
राज्, राज, पु. રાજા. [સમુદાય.
राजक, पु. રાજા. न. રાજાઓનો
राजकीय, वि. રાજાસંબંધી.
राजकन्या, स्त्री. રાજાની પુત્રી.
राजकर्ण, पु. હાથીની સુંઢ.
राजकलि, पु. ખરાબ રાજા.
राजकुमार, पु. રાજાનો પુત્ર.
राजकुल, न. રાજવંશ; રાજદરબાર; ન્યાયદરબાર.
राजगृह, न. રાજમહેલ. [રનાર.
राजघ, वि. તીક્ષ્ણ. पु. રાજાને મારનાર.
राजत, वि. રૂપેરી. न. રૂપુ.
राजता, स्त्री. બાદશાહી.
राजताल, पु. સોપારીનું ઝાડ.
राजदंत, पु. આગલા દાંત.
राजद्रोह, पु. બલવો.
राजधान,–धानक, न. } મુખ્ય
राजधानिका,–धानी, स्त्री. } શહેર,
રાજા રહે તે શહેર, રાજધાની.
राजनीति, स्त्री. રાજાના ધારા.
राजनील, न. મરકતમણિ, પાનું.
राजन्य, वि. રાજાનું. पु. ક્ષત્રી; અગ્નિ; પ્રખ્યાત માણસ.
राजन्यक, न. ક્ષત્રીઓનો સમુદાય.

राजन्वत्, वि. ધર્મીરાજાથી ચાલતો (દેશ). [શાટી.
राजपद, न. રાજ્યસિંહાસન, બાદ-
राजपुत्र, पु. રાજકુમાર; ક્ષત્રી; બુધગ્રહ; રજપૂત.
राजपुत्री, स्त्री. રાજકુમારી, રાજાની પુત્રી; રજપૂતાણી; માલતી વગેરે કેટલાક રોપાઓ.
राजपुरुष, पु. મંત્રી; રાજાનો ચાકર.
राजबदर, न. મીઠું, લવણ.
राजभूय, न. નૃપત્વ, બાદશાહી.
राजभृत, पु. લશ્કરી સીપાઈ.
राजभोज्य, न. જાયફળ.
राजभोत, पु. વિદુષક, રંગલો.
राजमार्ग, पु. મોટો રસ્તો.
राजयान, पु. પાલખી.
राजयुध्वन्, पु. રાજા સાથે લડનાર.
राजरंग, न. રૂપું.
राजराज्, पु. શહેનશાહ; ચંદ્ર.
राजराज, पु. શહેનશાહ; કુબેર; ચંદ્ર.
राजर्षि, पु. ઉત્તમ ક્ષત્રી.
राजलक्ष्मन्, पु. યુધિષ્ઠિરરાજા.
राजलक्ष्मी, स्त्री. રાજાની સંપત્તિ.
राजवल्लभ, पु. શિલ્પશાસ્ત્રનો એક
राजवाह, पु. ઘોડો. [ગ્રંથ.
राजवि, पु. નીલકંઠ, ચાષપક્ષી.
राजशृंग, न. રાજ્યછત્ર.
राजशेखर, पु. એક કવિ.
राजसदन, न. રાજમહેલ.
राजसर्प, पु. મોટો સાપ, અજદાહ.
राजसायुज्य, न. બાદશાહી.
राजसारस, पु. મોર.
राजसी, स्त्री. રજોગુણવતી. [યજ્ઞ.
राजसूय, पु. ચક્રવર્તિ રાજાથી થતો
राजस्कंध, पु. ઘોડો.
राजहंस, पु. એક પક્ષી.
राजाग्नि, पु. રાજાનો ગુસ્સો.
राजादन, पु. પિયાલનું ઝાડ.
राजाधिकृत, पु. ન્યાયાધીશ.[શાહ.
राजाधिराज, पु. ચક્રવર્ત્તિ, શહેન-
राजार्हण, न. રાજા તરફની માનની ભેટ.
राजाहि, पु. બે મોઢાવાળો સાપ.
राजि,-जी, स्त्री. શ્રેણી, પંક્તી, હાર.
राजिका, स्त्री. લીટી, હાર; ખેતર; રાઈ. [ગરનો સાપ.
राजिल, पु. પાણીનો સાપ, ઝેર વ-
राजीव, पु. એક જાતનુ હરિણ, હાથી; સારસપક્ષી. न. કમલ.
राजीवलोचन, न. કમલના જેવી આંખો. [કાંસું.
राज्ञी, स्त्री. રાણી; સૂર્યની પત્ની;
राज्य, न. રાજ્ય, બાદશાહી; રાજકાર્ય.
राज्यका, स्त्री. રાઈતું. [સત્તા.
राज्याधिकार, पु. રાજ્ય ઉપરની
राटि, पु. પક્ષી. स्त्री. લડાઈ.
राढा, स्त्री. ચમક, પ્રકાશ; એક દેશ.
राण, न. પાદડું; મોરની પૂછડી.
राणिका, स्त्री. લગામ.
राति, वि. ઉદાર; તૈયાર. पु. મિત્ર. स्त्री. કૃપા, ભેટ.
रात्र, न. જ્ઞાન, ઈલમ
रात्रक, न. પાંચ રાતનો વખત. पु. એક વર્ષ વેશ્યાને ઘેર રહેનાર.

रात्रि,-त्री, स्त्री. નિશા,રાત્ર; હળદ; રાતનું અંધારૂં.
रात्रिकर, पु. ચંદ્ર; કપૂર [ચોકીદાર.
रात्रि(त्रिं)चर, पु. ચોર; રાક્ષસ;
रात्रिज, न. તારો.
रात्रिजल, न. દવ, ઓસ.
रात्रिंदिन, अ. રાત્રદિવસ.
रात्रिमणि, पु. ચંદ્ર.
रात्रिवेद, पु. કુકડો.
रात्रिहास, पु. શ્વેતકમલ.
रात्रिहिंडक, पु. અંતઃપુરરક્ષક.
राव्यट, पु. ચોર; પિશાચ.
राव्यंध, वि. રતાંધળો.
राद्धांत, पु. સિદ્ધાંત.
राद्धि, स्त्री. પૂર્ણતા; ચઢતી.[ચઢતી.
राध, पु. વૈશાખ માસ. उ. કૃપા;
राधरंक, पु. હળ. [ઉદારતા; દોલત.
राधस्, न. ખોરાક; કૃપા; બક્ષીસ;
राधा, स्त्री. ચઢતી; એક પ્રખ્યાત ગોપી, વૃષભાનુની પુત્રી; વિશાખા નક્ષત્ર; વિજળી.
राधापति,-रमण, पु. શ્રીકૃષ્ણ.
राधाभेदिन्, पु. અર્જુન.
राधासुत, पु. કર્ણ.
राधिका, स्त्री. રાધા.
राधेय, पु. કર્ણ.
रामस्य, न. આનંદ; બલ, જોર.
राम, वि. આનંદી; કાળું; સફેદ; સુંદર. पु. પરશુરામ; બલરામ; રામચંદ્ર, દશરથ પુત્ર; એક જાતનું હરિણ; આશક; અરૂણ; ઘોડો. न. અંધકાર; કોહોડ; તમાલપત્ર.
रामक, वि. આનંદી.
रामचंद्र, पु. રામ, દશરથ પુત્ર.
रामठ, पु. હિંગ.
रामणीयक, वि. સુંદર. न. સુંદરતા.
रामदूत, पु. હનુમાન; વાંદર.
रामदूती, स्त्री. તુલસી.
रामनवमी, स्त्री. ચૈત્ર શુદ ૯, રામનો જન્મદિવસ.
रामभद्र, पु. રામચંદ્ર.
रामवल्लभ, पु. ભોજપત્રનું ઝાડ.
रामसेतु, पु. રામેશ્વર અને લંકાની વચ્ચે રામચંદ્રે બાંધેલો પુલ.
रामानुज, पु. રામાનુજ સંપ્રદાય સ્થાપનાર. [પુસ્તક.
रामायण, न. રામના વર્ણનરૂપી
रामिल, पु. પતિ; આશક; કામદેવ; એક કવિ.
रांभ, पु. યોગીનો દંડ-છડી.
राय, पु. રાજા.
रायण, न. પીડા, રોગ.
रायमाटी, स्त्री. નદીનો પ્રવાહ.
राल, पु. રાળ.
राव, पु. ચીસ, બૂમ; અવાજ.
रावण, पु. લંકાનો રાક્ષસ રાજા.
रावणि, पु. ઇંદ્રજીત, રાવણનો પુત્ર.
राशि, पु. ઢગલો; મેષાદિ બારરાશિ.
राष्ट्र, न. રાજ્ય, બાદશાહી; પરગણું;
राष्ट्रि-ष्ट्री,स्त्री.રાજ્યકર્ત્તા રાણી.[રૈયત.
राष्ट्रिक, पु. સુબો, હાકમ.
राष्ट्रिय, पु. રાજા, રાજાનો સાળો.
रास्, ग. १. બૂમ પાડવી.
रास, पु. કોલાહલ; વાણી, વાચા; કૃષ્ણ અને ગોપીઓનો રાસ.

रासेरस, पु. રાસ, ક્રીડા, સભા, શૃગાર; છઠ્ઠી, બાળકના જન્મનો છઠ્ઠો દિવસ.
रासन, वि. જીભસબંધી.
रासभ, पु. ગધેડો
रास्ना, स्त्री. વન૦ રાસ્ના, કમરપટો.
राहु, पु. રાહુગ્રહ, ત્યાગ.
राहुछत्र, न. આદ્રક, આદુ.
राहूच्छिष्ट, न. લસણ.
रि, ग. ६. જવું. ग ५. ઈજા કરવી. ग ९. જુદા પાડવુ, બક્ષીસ આપવી, જવુ.
रिक्त, वि. ખાલી, પાકેલ, ખાલી કરેલુ, છુટું પાડેલુ, નકામું, નિર્ધન. न. ખાલી જગા, વન.
रिक्ता, स्त्री. ચોથ, નવમી અને ચૌદશ એ તિથિઓ
रिक्थ्य, न. ધન, ઐશ્વર્ય.
रिक्थ्यिन्, वि. વારસ, પૈસાદાર.
रिक्थ, न. દોલત, સોનું.
रिक्थहारिन्, पु. મામો, વારસ.
रिक्थिन्, वि. પૈસાદાર पु. વારસ
रिक्वन, पु ચોર.
रिक्षा, स्त्री. લીખ, બારીક જુ.
रिंख्, रिंग्, ग १. ધીમેથી જવુ, પેટે ચાલવુ.
रिं(रा)गण, न. ઠ્સડાવુ તે.
रिंगित, न. ગતિ [પાડવુ
रिच्, ग. ७ ખાલી કરવુ, જુદુ
रिटि, રાચળ, કાળુ મીઠું, શિવનો ગણ, એક વાદ્ય.
रिधम, पु. પ્યાર. [છઠ્ઠી રાશિ,લુચ્ચો.
रिपु, पु 'શત્રુ, ખરાબગ્રહ, લગ્નથી
रिप्र, वि. અધમ, નીચ. न. પાપ
रिफ्, ग. ६. અપવાદ મૂકવો; બોલવુ, ગર્વ રાખવો, આપવુ; લડવું.
रिरंसा, स्त्री. રમવાની ઇચ્છા.
रिरी, स्त्री. પીતળ.
रिश, पु. શત્રુ [રિશ્.
रिश्य(ष्य), पु. એક જાતનુ મૃગ-હ-
रिष्, ग. १, ४. ઇજા કરવી; નાશ
रिष्, स्त्री. ઇજા. [કરવો.
रिष्ट, वि. અભાગ્યું. न. નુકશાન, અભાગ્ય; નાશ, પાપ, મંગલ, શુભ. पु. તરવાર.
रिष्टि, स्त्री. અશુભ. पु. તરવાર.
रिष्य, वि. નુકશાનકારક.
रिहायस्, पु. ચોર.
रीज्या, स्त्री. નિંદા, ઠપકો, શરમ.
रीढक, पु. પુઠનુ હાડકું.
रीढा, स्त्री. અવજ્ઞા; તિરસ્કાર.
रीण, वि. સુત, વહેતું
रीति, स्त्री. પ્રચાર, ગતિ, નદી, સીમા, રીત; ક્રમ, પીતળ, લોહકીટ.
रु, पु. અવાજ, ભય, લડાઇ.
रुक, वि. ઉદાર
रुक्म, वि. ચમકતું. पु. સોનાનુ ઘરેણુ, ધતૂરો. न. સોનુ, લોઢુ.
रुक्मकारक, पु. સોની.
रुक्मवाहन, पु. દ્રોણાચાર્ય
रुक्मांगद, पु. એક રાજા.
रुक्मिन्, वि. ઢોળ ચઢાવેલુ. पु. ભીષ્મકનો પુત્ર [કૃષ્ણની પટરાણી
रुक्मिणी(नी), स्त्री. ભીષ્મકની પુત્રી,
रुक्ष, वि. પ્રકાશીત, લુખુ
रुगा, वि. વળેલુ, આજારી; ભાગેલુ.

रुच्, ग. १. પ્રકાશવું; ચહાવું.
रुचक, वि. લાયક; તીખું; પાચક; રૂચીકર. પુ. લીંબુ; કબૂતર. ન. દાંત; ગળામાં પહેરવાનું સોનાનું ઘરેણું; માળા; સાજીખાર; ક્ષાર.
रुच्, रुचा, સ્ત્રી. દીપ્તી, શોભા; ઇચ્છા; વિજળી; મેના પોપટનાં વાક્યો.
रुचि,-ची, સ્ત્રી. પ્રકાશ; કિરણ; શોભા, સ્વાદ, ભૂખ; ઇચ્છા; જુસ્સો.
रुचिकर, वि. સ્વાદિષ્ટ; પાચક.
रुचिर, वि. સ્વાદિષ્ટ, પાચક; પ્રકાશિત; મીઠું. ન. કેસર; લવંગ; મૂળો.
रुचिरा, સ્ત્રી. ગોરોચન; એક છંદ.
रुचिराश्व, પુ. એક રાજા; સુંદર ઘોડો.
रुचिष्य, वि. સ્વાદિષ્ટ, લાયક.
रुच्य, वि. સુંદર; પ્રકાશિત. પુ. પતિ, ચોખા. ન. પુષ્ટિકર્ત્તા ચીજ.
रुज्, ग. ६. કટકટ કરવી, ઈજા કરવી; વાળવું.
रुज्, रुजा, સ્ત્રી. પીડા, રોગ; થાક; મહેનત; મેંઢી, કોઢ; ચીરો, ફાટ.
रुट्, ग. १. દુઃખ ખમવું; અટકાવ
रुठ्, ग. १. ચોરવું [કરવો, પ્રકાશવું.
रुंठ्, ग. २. જવું, ચોરવું, લગડા થવું.
रुंड, ન. કબંધ, ધડ.
रुंडिका, સ્ત્રી. લડાઈનું મેદાન, કુટણી, દરવાજાનો ઉંબર. [ભૂમાડો.
रुत, वि. ભાગેલુ. ન. કળબલાટ,
रुद्, ग. २. રડવું, શોક કરવો.
रुद्, સ્ત્રી. દલગીરી, રીશ, અવાજ; રોગ.
रुदथ, પુ. બાળક; કૂતરો; કુકડો.
रुदन, रुदित, ન. રૂદન કરવું તે.
रुद्ध, वि. ઘેરો ઘાલેલું, બંધ કરેલું; રોકેલું, અટકાવેલું.
रुद्र, वि. ભયંકર; મોટું; સ્તુત્ય. પુ. શિવ; અગ્નિ; ૧૧ ની સંજ્ઞા; શિ-
रुद्रगर्भ, પુ. અગ્નિ. [વનાં ૧૧ રૂપ.
रुद्रज, ન. પારો.
रुद्रप्रिया, સ્ત્રી. પાર્વતી; હરડા.
रुद्रभू, સ્ત્રી. સ્મશાન.
रुद्ररोदन, ન. સોનું.
रुद्राक्ष, પુ. રૂદ્રાક્ષ ઝાડનાં બી.
रुद्राणी, સ્ત્રી. પાર્વતી, ૧૧ વરસની કન્યા.
रुध्, ग. ७. રોકવું, અટકાવવું; પકડી રાખવું, બંધ કરવું, પુરી મૂકવું.
रुधिर, वि. રાતું. ન. લોહી, કેસર. પુ. રાતો રંગ; મંગલગ્રહ.
रुधिरपायिन्, પુ. રાક્ષસ.
रुप्, ग. ४. ગુંચવાવું; અતિશય
रुमेटि, સ્ત્રી. ધૂમાડો. [દુઃખ ખમવું.
रुमा, સ્ત્રી. સુગ્રીવની પત્ની.
रुम्र, वि. કપિલુ, પ્રકાશિત. પુ. અરૂણ.
रुरु, પુ. એક જાતનું હરિણ; કૂતરો.
रुवथु, પુ. શબ્દ; કૂતરો.
रुवु(वू)(क), પુ. એરંડીનું ઝાડ.
रुश्, ग. ६. ઈજા કરવી; ચીડાવું.
रुशत्, वि. પ્રકાશિત.
रुष्, ग. ४. ગુસ્સે થવું.
रुष्, रुषा, સ્ત્રી. ક્રોધ, ગુસ્સો.
रुषित, रुष्ट, वि. ક્રોધી.
रुष्टि, સ્ત્રી. ક્રોધ, ગુસ્સો.
रुह्, ग. १. ફણગો ફુટવો; વધવું.
रुह, रूढ, वि. પેદા થયલું, વધેલું.
रुहक, ન. ગુફા, છીદ્ર.

रहा, स्त्री. દુર્વા, દર્ભ.
रहन, पु. રોપો, ઝાડ. [ પ્રસિદ્ધ.
रूढ, वि. ઉગેલું; જન્મેલું; મોટું; અ-
रूढवाक्य, न. કડવા શબ્દ.
रूढि, स्त्री. પેદાશ; વધારો; ચઢતી; કીર્ત્તિ, રીતભાત. [ધારવું.
रूप्, ग. १०. જોવું; બનાવવું, ત-
रूप, न. સ્વભાવ; નામ, પશુ; શબ્દ; દેખાવ, આકાર; સુંદર આકાર; સુંદરતા; રીત, જાત; નમુનો; નાટક; ઢોર; કવિતા; સફેદ રંગ.
रूपक, वि.શરીરનું.पु. રૂપીઓ, એક સિક્કો. न. આકાર, જાત; નાટક; રૂપક અલંકાર.
रूपवत्, वि. સાકાર; સુંદર.
रूपवती, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી.
रूपिन्, वि. સુંદર.
रूबुक, पु. એરંડીનું ઝાડ.
रे, अ. સંબોધન શબ્દ.
रेक्, ग. १. શક લાવવો.
रेक, पु. શકા; નીચમાણસ, દેડકો.
रेक्ण(न)स, न. સોનું.
रेक्णस्, न. મરણ પામેલાની પુંજી.
रेखा, स्त्री. લીટી, સતોષ, દલ; અ-
रेखागणित, न. ભૂમિતી. [ લ્પક.
रेचक, वि. જુલાબ લાગે એવું पु. પ્રાણાયામમાં ખાલી કરવું તે, જવખાર, જમાલગોટો; પીચકારી. न. જુલાબ. [ ડાની ફાળ.
रेचित, वि. ખાલી કરેલું. न. ઘો-
रेज्, ग. १. પ્રકાશવું; ધ્રુજવું.
रेज, पु. અગ્નિ.
रेट्, ग. १. બોલવું; પૂછવું.
रेणु, पु. ધૂળ; પરાગ.
रेणुका, स्त्री. જમદગ્નિની સ્ત્રી; એક સુગંધી ચીજ. [ ગધેડો.
रेणुरूषित, वि. ધૂળથી ભરેલું. पु.
रेणुवास, पु. ભમરો.
रेणुसार, पु. કપૂર.
रेत, न. શુક્ર, વીર્ય.
रेतज, न. બાળક.
रेतजा, स्त्री. સ્ત્રી.
रेतन, न. વીર્ય, ધાત. [ પાપ.
रेतस्, न. વીર્ય, બીજ; વાળ, પારો;
रेत्य, न. કાંસું. [ ગંધી ભૂકો.
रेत्र, न. વીર્ય, પારો; અમૃત; સુ-
रेप्, ग. १. જવું; અવાજ કરવો.
रेप, वि. હલકું, નીચ; ક્રૂર.
रेपस्, वि. હલકું; નીચ; પાપી, કંજુસ; ઘાતકી. पु. ડાઘ, પાપ.
रेफ, वि. હલકું. पु. જુસ્સો; 'र्'
रेफस्, 'રેપસ' જુઓ. [ કાર.
रेरिहाण, पु. ચોર; શિવ; રાક્ષસ.
रेव्, ग. १. જવું; કુદકો મારવો.
रेवट, पु. ભુંડ; વાસની લાકડી. न.
रेवत, पु. લીંબુ. [એક જાતનું રાખ.
रेवती, स्त्री. રેવતી નક્ષત્ર; ગાય; બલરામની સ્ત્રી.
रेवतीभव, पु. શનિગ્રહ.
रेवतीरमण, पु. બલરામ.
रेवा, स्त्री. નર્મદા નદી, ગુલીનો રોપો; રતિ, કામદેવની સ્ત્રી.
रेषण, न. શબ્દ, જનાવરનો અવાજ.
रेष्ट, वि. ક્રોધી.
रै, ग. १. ભસવું; અવાજ કરવો.
रै, पु. ધન, સોનું; અનાજ.

रैवत, वि. પૈસાદાર. પુ. શિવ, શનિગ્રહ; એક પર્વત.
रैवतक, પુ. દ્વારકા પાસેનો એક પર્વત.
रोक, न. છીદ્ર, મછવો. પુ. પ્રકાશ;
रोग, પુ. વ્યાધી. [રોકડનો વેપાર
रोगघ्न, न. દવા.
रोगभू, સ્ત્રી. શરીર.
रोगराज, પુ. ક્ષયરોગ.
रोगित, વિ. હડકાયલો (કુતરો.)
रोगिन्, વિ. આજારી.
रोच, વિ. પ્રકાશિત.
रोचक, વિ. પ્રકાશિત, લાયક. न. ભૂખ, શક્તિની દવા.
रोचन, વિ. પ્રકાશિત; સુંદર, પાચક. પુ. કામદેવનુ એક બાણ
रोचनक, પુ. લીંબુ.
रोचनफल, પુ. દાડમ.
रोचना, સ્ત્રી. લાલકમલ, સુંદર સ્ત્રી, ગોરોચના, મેઘમંડલ.
रोचनी, સ્ત્રી. મનશીલ.
रोचमान, વિ. પ્રકાશિત; સુંદર. न. ઘોડાની યાળ.
रोचिष्णु, વિ. કાંતિયુક્ત; આનંદી.
रोचिस्, न. પ્રભા, ચમક.
रोटिका, સ્ત્રી. રોટલી
रोदन, न. રડવું તે, આંસુ.
रोदस्, न. } સ્વર્ગ અને પૃથ્વી.
रोदसी, સ્ત્રી. }
रोध, न. અટકાવ, રોક, નદી કાંઠો.
रोधक, વિ. અટકાવનાર.
रोधस्, न. કિનારો, કાંઠો
रोधिन्, વિ. અટકાવતું.
रोध्र, પુ. લોધ્રનું ઝાડ. ઉ. પાપ.न. અપમાન.
रोप, પુ. બાણ, રોપવું તે; છીદ્ર.
रोपक, પુ. રોપનાર, વાવનાર.
रोपित, વિ. વાવેલું, ચઢાવેલું.
रोम, પુ. છીદ્ર. न. પાણી.
रोमक, પુ. રોમ શેહેર. રોમનો રહેવાશી न. લોહચુંબક; પાંશુ લ-
रोमन्, न. રૂઆં, પક્ષીનાં પીછાં [વિ૦
रोमकूप, પુ. રૂઆંનું છીદ્ર.
रोमभूमि, સ્ત્રી. ચામડી.
रोमश, વિ. રૂઆંવાળું. પુ. મેંઢો; ભુંડ.
रोमहर्ष, પુ. રોમાંચ.
रोमहर्षण, न. રોમાંચ પુ. સુત, વ્યાસજીનો ચેલો.
रोमांच, પુ. (ધાસ્તી, આશ્ચર્ય વગેરેથી) રૂઆં ઉભાં થવા તે.
रोमाली, } સ્ત્રી. નાભિથી છાતી-
रोमावली, } સુધી વાળની હાર.
रोरुदा, સ્ત્રી. અતિ રૂદન.
रोलंब, પુ. ભમરો.
रोष, પુ. ક્રોધ.
रोषण, વિ. ક્રોધી. પુ. કસોટીનો પથર, પારો, ખારી જમીન.
रोह, પુ. અંકુર, ઉંચાઈ.
रोहण, પુ. એક પર્વત. न. ડુંગર ઉપર ચઢવુ તે, વીર્ય.
रोहत, પુ. વૃક્ષ, ઝાડ.
रोहती, સ્ત્રી. લતા, વેલ.
रोहि, પુ. એક જાતનુ હરિણ; વૃક્ષ, બીજ, પવિત્ર માણસ
रोहिण, વિ. રોહિણી નક્ષત્રમા જન્મેલુ. પુ. વિષ્ણુ; વડ વગેરે ઝાડ.

रोहिणि(णी), स्त्री. રોહિણી નક્ષત્ર; રાતી ગાય; ગાય; વસુદેવની સ્ત્રી, બલરામની માતા; તરતની રજસ્વલા થયલી કન્યા; વિજળી.
रोहिणीप्रिय, पु. ચંદ્ર. [ હરિણી.
रोहित्, पु. સૂર્ય. स्त्री. રાતી ઘોડી;
रोहित, वि. રાતું. पु. રાતો રંગ; લોંકડી; એક જાતનું હરિણ; રાતો ઘોડો; રોહિતાશ્વ, હરિશ્ચંદ્રનો પુત્ર न. રક્ત, લોહી; કેસર.
रोहिष, पु. એક માછલી; એક જાતનું હરિણ.
रौक्म, वि. સોનાનું. [ તનું હરિણ.
रौक्ष्य, न. સખતાઈ; ખડબચડાપણું.
रौचनिक, वि. પીળુ. न. દાંતની છારી.
रौच्य, पु. બિલીના ઝાડની લાકડી.
रौद्र, वि. તીવ્ર; ભયંકર; ક્રૂર. पु. રૂદ્રની ભક્તિ કરનાર; જુસ્સો; ક્રોધનો ઉદ્ગાર; યમરાજા; શિયાળો; હેમંતઋતુ. न. ક્રોધ; ક્રૂરતા; ગરમી.
रौधिर, वि. લોહીવાળું. [ રમી.
रौप्य, वि. રૂપાનું, રૂપેરી. न. રૂપું.
रौम, न. સાંભર લૂણ.
रौमक, वि. રોમનું
रौरव, वि. ઘોર, ભયંકર; ઠગારો; ચંચલ. पु. જંગલી માણસ; એક નરક. [ હું. पु. સુખડ; અગ્નિ.
रौहिण, वि. રોહિણીનક્ષત્રમાં જન્મે-
रौहिणेय, पु. વાછડો; બલરામ; બુધગ્રહ. न. મરકતમણિ, પાનું.
रौहिष, पु. એક જાતનું હરિણ.
रौहिष, पु. 'રોહિષ' જુઓ. न. એક જાતનું ઘાસ.[લતા; દુર્વા, દર્ભ.
रौहिषी, स्त्री. રોહિષ જાતની હરિણી;

## ल.

ल, અઠાવીશમો વ્યંજન.
ल, पु. ઈંદ્ર; (કવિતામાં) લઘુગણ.
लक्, ग. १०. સ્વાદ લેવો.
लक, न. કપાલ; અનાજની અણી.
लकच, लकुच, पु. એક જાતનું ઝાડ.
लकुट, पु. સોટો, ડાંગ.
लक्त, पु. લાખ; ચીથરૂં.
लक्ष्, ग. १. જોવું. ग. १०. ધ્યાન આપવું; ભાંડવું.
लक्ष, न. લાખની સખ્યા, ચિહ્ન; બહાનું.
लक्षण, न. ચિહ્ન, નીશાન; નામ; દર્શન; કારણ; બાબત. पु. રામનો ભાઇ, લક્ષ્મણ; સારસપક્ષી. स्त्री. (णा) બાબત; હંસણી.
लक्षा, स्त्री. લાખ.
लक्षित, वि. જોયલું; તાકેલું; તપાસેલું; ધારેલું.
लक्ष्म, न. ચિહ્ન; પ્રધાન. [ ધારેલું.
लक्ष्मण, वि. ભાગ્યશાલી; ચિહ્નવાળું. पु. સારસ; લક્ષ્મણ, રામનો ભાઈ. न. નામ; ચિહ્ન.
लक्ष्मणा, स्त्री. હંસણી; એક વનસ્પતિ.
लक्ष्मन्, न. ચિહ્ન; ડાઘ; પ્રધાન. पु. સારસપક્ષી; લક્ષ્મણ.
लक्ष्मी, स्त्री. ધન, દોલત; સુભાગ્ય; સુંદરતા; ધનની દેવતા, વિષ્ણુની પત્ની; રાજ્યૈશ્વર્ય; મોતી; હળદ.
लक्ष्मीकांत, पु. વિષ્ણુ; રાજા.
लक्ष्मीगृह, न. રાતું કમલ.
लक्ष्मीनाथ, पु. વિષ્ણુ
लक्ष्मीनृसिंह, पु. શાલીગ્રામની મૂર્તિ.
लक्ष्मीपति, पु. વિષ્ણુ; રાજા; સોપારીનું ઝાડ; લવંગનું ઝાડ.

लक्ष्मीपुत्र, पु. ઘોડો; કામદેવ.
लक्ष्मीवार, पु. બૃહસ્પતવાર.
लक्ष्य, वि. દેખીતું. न. ધ્યાન; ચિહ્ન. નીશાની; લાખનીસંખ્યા.
लख्, लंख्, ग. ૧. જવું.
लग्, ग. ૧. વળગી રહેવું, ચોટી રહેવું; રોકાવું. ग. ૧૦. ચાખવું; મેળવવું.
लगड, वि. સુંદર.
लगुड,लगुर, लगुल,पु.લાકડી,સોટો.
लग्न, वि. વળગેલું; સબંધવાળુ, શરમાયલું; શુભ. न. રાશિમાં સૂર્યનું દાખલ થવું; શુભ સમય.
लग्नक, पु. જામીન.
लघट्ट, लघाट, पु. પવન.
लघिमन्, पु. (વજનમાં) હલકાપણું; લઘુત્વ, એક સિદ્ધિ.
लघिष्ठ, वि. અતિશય હલકું.
लघीयस, वि. સૌથી નાનું.
लघु, वि. (વજનમાં) હલકું; નાનું; ટુંકું; નીચ; નબળું; સેહેલું; નરમ; સુંદર; સ્વચ્છ; જુવાન. पु. હસ્ત, પુષ્ય અને અશ્વિની નક્ષત્ર. न. અગરનું લાકડું; સમયનુ માપ.
लघुकाय पु. બકરો.
लघुता, स्त्री. } કમતાઈ; અપમાન; અપ્રસિદ્ધિ; ટુંકાઇ, સેહેલાઈ.
लघुत्व, न. }
लघुद्राक्षा, स्त्री. કીસમીસ દ્રાક્ષ.
लघुपर्णी, स्त्री. વન૦ મોરવેલ.
लघुबदर, पु. ચણીઆબોર.
लघुलय, न. વીરણમૂલ, વાળો.
लंका, स्त्री. રાવણની નગરી, સિલોન; વેશ્યા; એક જાતનુ અનાજ.
लंकादाहिन्, पु. હનુમાન.
लंकाधिपति, } पु. રાવણ; વિભિષણ.
लंकानाथ, }
लंकेश, पु. રાવણ.
लंग्, ग. ૧. જવું; લગડાવું.
लंग, पु. લગડાપણું; જોડાણ; આશક.
लगक, पु. આશક, યાર.
लंगल, न. હળ.
लगुल, न. જનાવરની પૂછડી.
लंघ्, ग. ૧. કુદવું; ઉપર ચઢવું; ઓળધવું; ઓછું કરવું.
लंघन, न કુદવું તે; ગતિ; ચઢન; અપમાન, ઈજા; ઉપવાસ; ઘોડાની ચાલ.
लघनीय, वि.ઓળધવાલાયક.
लज्, ग. ૬. શરમાવવું. ग. ૧. ઠપકો આપવો. ग. ૧૦. પ્રકાશવું; સંતાડવું.
लञ्ज्, ग. ૬. શરમાવું.
लज्जा, स्त्री. શરમ; લાજ, નમ્રતા; શરમાઉ ઝાડ.
लज्जालु, वि. શરમાલ. स्त्री. શરમાઉ ઝાડ.
लज्जित, वि. શરમાલ.
लज्या, स्त्री. લાજ.
लंचा, स्त्री. લાંચ, રૂશવત.
लंज्, ग. ૧. ઠપકો આપવો. ग. ૧૦. ઈજા કરવી; આપવું; બોલવું; વસવું; રહેવું; પ્રકાશવું.
लंज, पु. પગ; કાછડો, પૂછડી.
लजा, स्त्री. વ્યભિચારણી; લક્ષ્મી; નિદ્રા; પ્રવાહ.
लंजिका, स्त्री. વેશ્યા.
लट्, વર્તમાનકાળ દર્શક શબ્દ.
लट, पु. મૂર્ખ, ગોપ, ચોર.
लटक, पु. દુર્જન, લુચ્ચો.
लटभ, वि. સુંદર.

लट्ट, पु. લુચ્ચો. [ જાત.
लट्व, पु. ઘોડો; નટ; એક રાગ; એક
लट्वा, स्त्री. એક વાજું; એક જાતનું પક્ષી; ચકલી; કસુંબો રંગ; જુગાર; વેશ્યા.
लड्, ग. १. રમવું. ग. १, १०. ઉછાળવું; ઠપકો આપવો.
लडह, वि. સુંદર.
लड्ड, पु. લુચ્ચો, દુર્જન.
लड्डु, लड्डुक, पु. લાડુ. [ બોલવું.
लंड्, ग. १, १०. ઉંચે ઉછાળવું;
लंड, न. વિષ્ઠા, નરક.
लंड्र, पु. લંડન, વિલાયત.
लता, स्त्री. વેલ, શાખા; ચાબુકની દોરી; મોતીની સર; સ્ત્રી, નારી.
लताजिह्व, पु. સર્પ.
लतापनस, पु. ખરબુચ.
लतामणि, पु. પરવાળુ.
लतामृग, पु. કપિ, વાંદર.
लतायष्टि, स्त्री. મજીઠ.
लतायावक, न. ફણગો.
लतार्क, पु. ડુંગળી, લીલો કાંદો.
लतालक, पु. હાથી.
लतिका, स्त्री. નાની વેલ
लत्तिका, स्त्री. ઢેડગરોલી.
लप्, ग. १. બોલવું, બડબડવું; ગુપચુપ વાત કરવી; શોક કરવો.
लपन, न. વાતચીત; મોઢુ.
लपित, वि. કથિત, કહેલુ. न. વાક્ય.
लप्सिका, स्त्री. લાપસી, શીરો.
लब्ध, वि. મેળવેલું, એકઠું કરેલું; લીધેલુ.
लब्धा, स्त्री. બેવફા પતિની સ્ત્રી.

लब्धि, स्त्री. પ્રાપ્તિ, વસુલાત.
लभ्, ग. १. મેળવવું; લેવું; પકડવું; જાણવું.
लभस, पु. પૈસો, દોલત; ઘોડાને બાંધવાની રસી; માંગનાર.
लभ्य, वि. મેળવવાલાયક; ન્યાય,
लमक, पु. લપટ, યાર. [ વાજબી.
लंपट, वि. વિષયી; લોભી. पु. વ્ય-
लंफ, पु. કુદકો. [ સની, બદકાર.
लंफन, न. કુદવું તે.
लंब्, ग. १. ટાંગવું; નીચે જવું.
लंब, वि. વિશાળ, મોટું; લાંબુ; ઉંચું. पु. લાંચ; કાટખુણો.
लंबक, पु. લગચોરસ.
लंबकर्ण, पु. બકરો; ગધેડો; હાથી; બાજપક્ષી, રાક્ષસ.
लंबा, स्त्री. દુર્ગા; લક્ષ્મી.
लंबिका, स्त्री. પડજીભ. [ માલા.
लंबुषा, स्त्री. સાતલરો, સાત સરની
लंबोदर, वि. મોટા પેટવાળું. पु.
लंबो(बौ)ष्ठ, पु. ઉંટ. [ ગણુપતિ.
लय्, ग. १. જવું.
लय, पु. જોડાણ, સંબંધ; વિશ્રામસ્થાન; આલિંગન; પરમાત્મા; વિસામો. न. હાની; પ્રલય.
लयकाल, पु. પ્રલયકાળ.
लयपुत्री, स्त्री. નાટકી સ્ત્રી.
लयारंभ, पु. નાટકી પુરુષ.
लल्, ग. १. રમવું.
लल, वि. રમતીઆળ; આતુર.
ललन, न. રમત. पु. બાલક.
ललना, स्त्री. નારી, બાયડી; છિનાળ સ્ત્રી.

ललाक, पु. લિંગ, પુરુષની ઇંદ્રી.
ललाट, न. કપાલ.
ललाम, वि. સુંદર.ન. નીશાન, ચિહ્ન; ધ્વજા; લીટી; પૂછડી; સુંદરતા; શીંગડું. પુ. ઘોડો.
ललित, वि. સુંદર; વિષયી; આનંદી; આતુર; કોમલ. પુ. એક છંદ. ન. રમત; વિષય ક્રીડા; સુંદરતા.
ललिता, स्त्री. નારી, સ્ત્રી; કસ્તૂરી; છિનાળ સ્ત્રી; દુર્ગા.
लव, पु. કાપણી; કટકો; ઉન; ક્રીડા; રામનો પુત્ર. ન. લવંગ; જાયફળ.
लवंग, पु. લવગનું ઝાડ. ન. લવંગ.
लवंगक, न. લવંગ.
लवण, वि. ખારું; સુંદર. પુ. ખારો સ્વાદ; ખારા પાણીનો સમુદ્ર; દૈત્ય; એક નરક. ન. દરીઆઈ મીઠું.
लवणा, स्त्री. કાંતિ, સુંદરતા.
लवन, न. દાતરડું.
लवाक, पु. દાતરડું; કાપણી.
लवि, वि. તીક્ષ્ણ.
लशु(शू)न, उ. લસણ.
लष्, ग. १, ४. ઇચ્છવું.
लषित, वि. ઇચ્છિત.
लष्प, पु. નાટકી, ખેલાડી.
लस्, ग. १ પ્રકાશવું; દેખાવું; આલિંગન કરવું; રમવું.
लसा, स्त्री. કેસર; હળદ.
लसिका, स्त्री. થુંક. [ રસીનો રસ.
लसीका, स्त्री. થુંક; પરુ, રસી; શે-
लस्त, वि. ચતુર.
लस्तकिन्, पु. ધનુષ્ય, કમાન.
लहरि,-री, स्त्री. મોજું, લેહેર, તરંગ.
ला, स्त्री. લેવું તે.
लाकुटिक, वि. લાકડીથી હથિયાર બંધ થયલું. પુ. ચોકીદાર.
लाक्षकी, स्त्री. સીતા.
लाक्षा, स्त्री. લાખ.
लाघव, न. લઘુતા, કમતાઇ; હલકાઇ, અપમાન; ઝડપ; સહેલાઈ; તંદુરુસ્તી; તત્પરતા.
लांगल, न. હળ; તાડનું ઝાડ.
लांगलग्रह, पु. ખેડુત.
लांगलध्वज, पु. બલરામ. [ સર્પ.
लांगलिन्, पु. બલરામ; નારિયલી;
लांगलीषा, स्त्री. હળનો હાથો.
लांगुल, न. પૂછડી.
लांगूल, न. પૂછડી; કોઠાર.
लांगूलिन्, पु. વાંદરો.
लाज्,लांज्, ग. १. શરમાવવું.
लाज, पु. ભીના ચોખા;लाजा. स्त्री. (जा) ચોખાની ધાણી.
लांछन, न. ચિહ્ન, ડાઘ; નામ; ધ્વજ; ચંદ્રઉપરનો ડાઘ.
लांछित, वि. ઓલાવેલું; ચિહ્નિત; શણગારેલું.
लाट, पु. નર્મદાનદીની પશ્ચિમતરફનો દેશ, (ઘણું કરીને ગુજરાત:) કપડું; જુનું વસ્ત્ર, વિદ્વાન માણસ.
लाटिका, लाटी, स्त्री. એક પ્રાકૃત [ ભાષા.
लांठनी, स्त्री. કુલટા સ્ત્રી.
लात, वि. મેળવેલું.
लाति, स्त्री. લેવું તે.
लाप, पु. કથન, વાક્ય.
लापिका, स्त्री. ઉખાણું, કોયડો.
लाप्य, वि. કથનીય.

लाबु,-बू, पु. કડવી દૂધી, તુંબી.
लाभ, पु. ફળ; વૃદ્ધિ; જ્ઞાન; ભો-
लाभक, पु. ફાયદો. [ગવટો; ફાયદો.
लामज्जक, न. વીરણમૂળ, વાળો.
लांपट्य, न. કામુકતા, લંપટતા.
लालन, पु. એક ઝેરી ઉંદર. न. લાડ, લાડ લડાવવું તે.
लालसा, स्त्री. આતુરતા; કાલાવાલા; દલગીરી, દોહદ, ગર્ભાવસ્થા વ-
लाला, स्त्री. થુંક. [ખતે થતી ઈચ્છા.
लालाभक्ष, पु. એક નરક.
लालास्रव, पु. થુક; કરોલીઓ.
लालारिक, वि. હુશિયાર, ચંચળ; અધમ, નીચ; લલાટમાં લખેલું. पु. ચંચળ ચાકર; આળસુ.
लालाटी, स्त्री. કપાલ, લલાટ.
लालिक, पु. ભેંસ, પાડો.
लालित, वि. પાળેલું; લાડકું; વ-હાલું. न. માયા, વહાલ.
लालित्य, न. સુંદરતા, કોમલતા; કામી હાવભાવ.
लालिन्, पु. ફુસલાવનાર.
लालिनी, स्त्री. વેશ્યા સ્ત્રી. [હાર.
लालुका, स्त्री. ગળામાં પહેરવાનો
लाव, पु. લાવરી, એક પક્ષી.
लावक, पु. ભાજક, ભાગ કરનાર; કાપણી કરનાર.
लावण, वि. ખારૂં, લૂણ-મીઠાવાળું.
लावणिक, वि. મીઠાવાળું; સુંદર. पु. મીઠાનો વેપારી. न. મીઠ-કદાની. [સૌંદર્ય, સુંદરતા.
लावण्य, न. લવણત્વ, ખારાસ;
लावण्यमय, वि. સુંદર.
लावाणक, पु. મગધદેશ નજીકનું
लाविक, पु. ભેંસ. [એક પરગણું.
लाबु, पु. કડવી દૂધી, તુંબી.
लापुक, वि. લોભી.
लास, पु. નાચ; સ્ત્રીઓનો નાચ; સેરવો, રસ. [न. કેશુરો.
लासक, पु. નાચનાર; મોર; શિવ.
लासकी, स्त्री. નાચનાર સ્ત્રી.
लासिका, स्त्री. છિનાલ સ્ત્રી; નાચ-નાર સ્ત્રી.
लास्य, न. નાચ. पु. નાચનાર.
लास्या, स्त्री. નાચનારી સ્ત્રી.
लास्फोटनी, स्त्री. ટોપણ, સારડી.
लि, पु. થાક; નુકશાન; અંત.
लिक्षा, स्त्री. લીખ. [ રેડું; ઘસડું.
लिख्, ग. ६. લખવું; (ચિત્ર) દો-
लिखित, वि. લખેલું. पु. એક મુ-નિ. न. દસ્તાવેજ, લખાણ.
लिख्य, पु. લીખ, જૂનાં ઈંડાં.
लिख्, ग. १. જવું.
लिगु, पु. હરિણ; મૂર્ખ. न. દીલ, મન.
लिंग, न. ચિહ્ન; વેશ, સોંગ; સા-બેતી; હેતુ; જાતિ; વ્યાકરણમાં જાતિ; પુરુષની જનનેંદ્રિય; ડાઘ.
लिंगिन्, वि. ચિહ્નવાળું; લિંગવાળું. पु. શિવલિંગ પૂજનાર; હાથી.
लिपि,-पी, स्त्री. દસ્કત, અક્ષર, વ-ર્ણમાલા, દસ્તાવેજ. [ તરનાર.
लिपिकर, पु. કડીઓ; લેખક, કો-
लिप्त, वि. ખાધેલું, જોડેલું; લીપેલું;
लिप्तक, पु. ઝેરી તીર. [ઝેર દીધેલું.
लिप्ता, लिप्तिका, स्त्री. પળ, ક્ષણ.

लिप्सा, स्त्री. મરજી, ઇચ્છા; આકાંક્ષા, મેળવવાની ઇચ્છા.
लिप्सु, वि. મેળવવા ઇચ્છનાર.
लिंपट, वि. લંપટ, વિષયી. पु. રંડીબાજ.
लिंपाक, पु. લીંબુનું ઝાડ; ગધેડો. [ न. લીંબુ.
लिप्त, वि. નાનું થયેલું.
लिप्व, पु. નાટકી.
लिह्, ग. २. ચાટવું.
ली, ग. १. પીગળાવવું. ग. ९. ચાટવું ग. ४. ચોંટાડવું; મળવું, આલિંગન કરવું.
लीका, स्त्री. લીખ. [ લિંગન કરવું.
लीढ, वि. ચાટેલું. [ભેળું; મિશ્રિત.
लीन, वि. વળગેલું; સંતાયલું; પીગળેલું; મિશ્રિત.
लीला, स्त्री. ક્રીડા, રમત; વિષયક્રીડા; સહેલાઈ.
लीलावती, स्त्री. વિલાસવાળી સ્ત્રી; મયદાનવની સ્ત્રી; ભાસ્કરાચાર્યનું બનાવેલું લીલાવતી નામનું કોહેડાના હિસાબનું પુસ્તક.
लुक्,ग.१. પ્રકાશવું; અટકાવવું; દુઃખ ખમવું. ग. १०. બોલવું; પ્રકાશવું.
लुट्, ग. १. પાડી નાખવું; જવું; અટકાવવું. ग. १०. ચોરવું.ग.६. આલોટવું.
लुठन, न. આલોટવું તે. [ આલોટવું
लुण्ट, ग. १. ચોરવું; લંગડાવું.
लुंटा, स्त्री. ચોરવું તે; લુટવું તે.
लुंटाक, पु. ચોર; ઠાગડો.
लुण्ठक, पु. ચોર; લુટારો.
लुण्ठा, स्त्री. ચોરવું તે.
लुण्ठाक, पु. ચોર; ઠાગઠો.
लुण्ड्, ग. १०. લુટવું.
लुण्डिका, स्त्री. દડો, ગોળો.
लुथ्, ग. १. મારવું; દુઃખ ખમવું.
लुप्, ग. ४. ગુંચવાવું. ग. ६. ભાંગવું; ચોરવું.
लुप्त, वि. નાશ કરેલું; ખોયલું; છોડી દીધેલું. न. ચોરેલો માલ; લુટ.
लुब्ध, वि. લોભી; આતુર. पु. શિકારી; વ્યભિચારી.
लुब्धक, पु. શિકારી; લોભી માણસ; વિષયી માણસ; પાછલો ભાગ.
लुभ्, ग. ६. ગુંચવાવું. ग. ४. લોભ કરવો.
लुलाप, लुलाय, पु. ભેંસ. [ ફેંકેલું.
लुलित, वि. રમ્ય,સુંદર; ચાંપેલું, થાકેલું.
लुपभ,पु. મદોન્મત્ત હાથી.
लू, ग. ९. કાપવું.
लूता, स्त्री. કરોળીઓ; કીડી.
लूतामर्कटक, पु. વાંદર.
लूतिका, स्त्री. કરોળીઓ.
लून, वि. કાપેલું; જુદું કરેલું; ઘાયલ. न. પૂછડી.
लूनक, वि. કાપેલું. पु. જાત; પ્રાણી.
लूम, न. પૂછડી
लूष्,ग. १. શણગારવું. ग. १०. ઈજા કરવી; લુટવું.
लेख, पु. દસ્તાવેજ, લેખ; દેવ.
लेखक, पु. લહીઓ, લખનાર, ચિત્રકાર.
लेखन, पु. કલમ બનાવવાનો બરૂ. न. લખવું તે; લેખ, તાડપત્ર.
लेखनी, स्त्री. કલમ
लेखा, स्त्री. લીટી, કિનાર, કોર.
लेखिनी, स्त्री. કલમ, ચમચો.
लॅंड, न. વિષ્ઠા, નરક.

लेत, पु. આંસુ.
लेपृ, ग. १. ભજવું; જવું.
लेप, पु. લેપ, મલમ; ડાઘ; પાપ;
लेपक, पु. કડીઓ. [ ખોરાક.
लेपिन्, वि. લેપ કરનાર. पु. કડીઓ.
लेप्य, वि. લેપ કરવાલાયક.
लेप्यमयी, स्त्री. ઢીંગલી, પુતળી.
लेय, पु. સિંહરાશિ.
लेलिह, पु. સાપ; એક કીડો.
लेलिहान, पु. શિવ; સાપ.
लेश, पु. થોડો ભાગ; બિંદુ; લઘુતા.
लेश्या, स्त्री. પ્રકાશ. [ ટવું તે.
लेह, पु. ખોરાક; સ્વાદ લેવું તે; ચા-
लेहन, न. જીભથી ચાટવું તે.
लेहिन्, पु. ટંકણખાર. [ ખોરાક.
लेह्य, वि. ચાટવાલાયક., न. અમૃત;
लैंगिक, पु. મૂર્તિ બનાવનાર.
लोक्, ग. १. જોવું. ग. १०. જોવું; જાણવું; પ્રકાશવું; શોધવું.
लोक, पु. જગત, દુનિયા; સાત લોક-ઉપરના અને સાત નીચેના; જથો; રાજ્ય; સાત અથવા ચૌદની સંજ્ઞા.
लोकचक्षुस्, पु. સૂર્ય.
लोकज्येष्ठ, पु. બુદ્ધ.
लोकतुषार, पु. કપૂર.
लोकन, न. દર્શન, જોવું તે.
लोकनाथ, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; શિવ; રાજા; બુદ્ધ. [ વાળ.
लोकपाल, पु. રાજા; દિશાનો રખે-
लोकपति, पु. રાજા; વિષ્ણુ; બ્રહ્મા.
लोकप्रकाशन, न. સૂર્ય.
लोकमातृ, स्त्री. લક્ષ્મી.
लोकरक्ष, पु. રાજા.
लोकसंसृति, स्त्री. નસીબ, ભાગ્ય.
लोकाक्ष, पु. જાસૂસ.
लोकाधिप, पु. રાજા; દેવ.
लोकांतर, न. બીજી દુનિયા; ભવિષ્યનો વખત.
लोकायत, पु. ચાર્વાકના મતપ્રમાણે ચાલનાર. न. નાસ્તિક મત.
लोकायन, पु. નારાયણ.
लोकारण्य, न. ભીડ.
लोकेश, पु. રાજા; બ્રહ્મા; પારો.
लोक्य, वि. હમેશનું; ખરૂં; સ્વર્ગનું.
लोग, पु. માટીનું ઢેકું.
लोच्, ग. १. જોવું. ग. १०. પ્ર-
लोच, न. આંસુ. [ કાશવું; બોલવું.
लोचक, पु. મૂર્ખમાણસ; આંખની કીકી; કાજલ; ધનુષ્યની પણછ, માંસપીંડ; કેળનુ ઝાડ.
लोचन, वि. દેખીતું; પ્રકાશિત. न. આંખ; દેખાવ.
लोटन, न. આળોટવું તે.
लोटा, लोटिका, स्त्री. ચુકાની ભાજી.
लोनार, पु. એક જાતનું મીઠું.
लोत, पु. આંસુ, ચિહ્ન. न. ચોરીનો માલ; લૂણ, મીઠું.
लोत्र, न. ચોરેલો માલ.
लोध, लोध्र, पु. લોધ્રનું ઝાડ.
लोप, पु. નુકશાન; ભ્રંશ; જરૂરીઆત, ગરજ; હેરાનગતિ.
लोपा, लोपामुद्रा, } स्त्री. અગસ્ત્ય મુનિની પત્ની.
लोपाश,-क, पु. શિયાળ.
लोभ, पु. લોભ; ઇચ્છા.
लोम, पु. પૂછડી, રૂઆં.

वज्रक, न. એક જાતનું તેલ.
वज्रकंकट, पु. હનુમાન.
वज्रचर्मन्, पु. ગેંડો.
वज्रजित्, पु. ગરૂડ.
वज्रज्वाला, स्त्री. વિજળી.
वज्रदंत, पु. ભૂંડ; ઉંદર.
वज्रदंशन, पु. ઉંદર.
वज्रधर, पु. ઈંદ્ર.
वज्रनिर्घोष, पु. ગર્જના.
वज्रभृत्,-मुष्टि, पु. ઈંદ્ર.
वज्ररद, पु. ભુંડ, ડુકર.
वज्रलोहक, पु. લોહચુંબક.
वज्रिव्, पु. ઈંદ્ર; ઘુવડ; બુદ્ધ.
वंच, ग. १. જવું, ભટકવું
वंचक, वि. ઠગારો. पु. લુચ્ચો; ઠગ; શિયાલ; નોળીઓ; કસ્તુરીઓ ઉંદર.
वंचति, पु. અગ્નિ.
वंचथ, पु. લુચ્ચાઈ; લુચ્ચો; કોયલ.
वंचन, न. } ઠગાઇ, ફરેબ; નુકસાની.
वंचना, स्त्री. }
वंचुक, वि. અપ્રમાણિક, લુચ્ચો. पु. શિયાળ.
वंजुल, वि. વક્ર, વાંકું. पु. બરૂ; અશોકનું ઝાડ; એક પક્ષી.
वंजुला, स्त्री. ઘણું દૂધ આપતી ગાય.
वट, पु. વડનું ઝાડ; કોડી; મીંડું, દોરી.
वटक, पु. એક જાતની પૂરી; ગોળી.
वटर, वि. પાપી, લુચ્ચો. पु. કુકડો; પાઘડી; ચોર; સાદડી; રવૈ.
वटिक, पु. (શેતરંજમાં) પ્યાદું.
वटिका, स्त्री. ગોળી.
वटी, स्त्री. રસી, દોરી; ગોળી.
वटु, पु. છોકરો; બ્રહ્મચારી.
वटुक, पु. છોકરો; બ્રહ્મચારી; મૂર્ખ.
वठर, वि. મંદ; લુચ્ચો. पु. મૂર્ખ; લુચ્ચો; વૈદ; કુલે.
वडवा, स्त्री. ઘોડી; દાસી; અશ્વિની નક્ષત્ર; બ્રાહ્મણી.
वडवाग्नि,-नल, पु. સમુદ્રની આગ.
वडवामुख, पु. શિવ; સમુદ્રની આગ.
वडिल, } न. માછલી પકડવાનો ગલ.
वडिश, }
वड, वि. મોટું; શ્રેષ્ઠ.
वण्, ग. १. અવાજ કરવો.
वण, पु. અવાજ.
वणिज्, पु. વેપારી; તુલારાશિ. स्त्री. વેપાર.
वणिज, पु. વેપારી; તુલારાશિ.
वणिजक, पु. વેપારી.
वणिज्य, न. વેપાર.
वंट्, ग. १, १०. ભાગ કરવા, વાંટવું.
वंट, वि. વાંઢો, કુંવારો. पु. ભાગ; વાંઢો માણસ.
वंटक, पु. ભાગ; ભાગ કરનાર.
वंटाल, पु. કોદાળી; મછવો; લડાઈ.
वंठ, वि. વાંઢો; વહેતીઉં. पु. વાંઢો માણસ; ચાકર; વહેતીઓ.
वंठर, पु. સ્ત્રી સ્તન; કુતરો; કુતરાની પૂછડી; વાદલ.
वंड, वि. વાંઢો. पु. પૂછડીવગરનો બળદ.
वंडर, पु. કંજુસ; નપુંસક.
वंडा, स्त्री. છિનાળ સ્ત્રી.
वत्, वि. તુલ્ય. अ. ખેદ; અનુકંપા. સંતોષ; વિસ્મયદર્શક.
वत, वि. બોલેલું; આગેલું.
वतंड, पु. એક મુનિ. [રસ્તો.
वतू, स्त्री. સ્વર્ગની એક નદી. पु.

वतोका, स्त्री. વાંઝણી સ્ત્રી.
वत्स, पु. વાછડો; છોકરો; વરસ; એક દેશ. न. છાતી. [ હીરાકસી.
वत्सक, पु. વાછડો; બાલક. न.
वत्सतर, पु. વાછડો. स्त्री. (री) વાછડી.
वत्सनाभ, पु. વછનાગ, એક ઝેર.
वत्सर, पु. વરસ; વિષ્ણુ.
वत्सल, वि. સ્નેહયુક્ત. पु. વિષ્ણુ; વાત્સલ્ય રસ. न. સ્નેહ. પ્યાર.
वत्सला, स्त्री. વાછડાને ચાહનાર
वत्सीय, पु. ગોવાળ. [ ગાય.
वद्, ग. १. બોલવું; કહેવું; વર્ણન કરવું,ગાવું;પ્રકાશવું; મહેનત કરવી.
वदन, न. ચહેરો; મોઢું; દેખાવ.
वदंती, स्त्री. વાર્તા; વાચા.
वदन्य, वि. ઉદાર. पु. ઉદાર માણસ.
वद्र, 'બદર' જુઓ.
वदान्य, 'વદન્ય' જુઓ.
वदाम, पु. બદામ.
वदाल, पु. એક જાતની માછલી; (પાણીના) વમલ. [ અંધારીઉં.
वद्य, वि. બોલવાલાયક; બીજું,
वधूं, ग. १. કતલ કરવું,મારી નાખવું.
वध, पु. વધ, કતલ; કટકો; ખુની; વિજળી. [ ફાંસીગર; ખુની.
वधक, वि. નાશકારક. पु. જલાદ,
वधकर्माधिकारिन्, पु. જલાદ.
वधजीविन्, पु. ખાટકી; શિકારી.
वधत्र, न. પ્રાણઘાતક હથિયાર.
वधस्तंभ, पु. ફાંસી, શૂળી.
वधित्र. न. કામદેવ. વિષયનો જુસ્સો
वधु,-का, स्त्री. પુત્રની સ્ત્રી, સ્ત્રી
वधू, स्त्री. નારી; પુત્રની સ્ત્રી; પત્ની; જનાવરની માદા.
वधूजन, पु. નારી; પત્ની.
वधूटशयन, पु. બારી.
वधूटी, स्त्री. જુવાન સ્ત્રી; પુત્રવધૂ
वध्य, वि. મારવાલાયક. पु. ભોગ; શત્રુ.
वध्र, न. ચામડાનો પટો; સીસું.
वंध्रिका, स्त्री. હીજડો, નપુંસક.
वन्, ग. १. ભજવું; મદદ કરવી; અવાજ કરવો. ग. ८. માગવું; શોધવું; વશ કરવું; ચલાવું. ઈચ્છવું.
वन, न. જંગલ; ફુવારો; સ્થાન, ગૃહ; પાણી; લાકડાની બાલદી; લાકડું; વાદળ; કિરણ.
वनकुंजर, पु. જંગલી હાથી.
वनगव, पु. જંગલી બળદ.
वनगुप्त, पु. જાસૂસ.
वनचर, वि. જંગલમાં રહેનાર. पु. જંગલમાં રહેનાર માણસ; જંગલી જનાવર; શરભ.
वनज, न. નીલકમલ. पु. હાથી, નાગરમોથ. [ ધ, વાદળ.
वनद, वि. પાણી આપનાર. पु. મે-
वनन, न. ધન, દોલત.
वनपांसुल, पु. શિકારી.
वनमालिन, वि. ફુલની માલાઓથી શણગારેલું. पु. શ્રીકૃષ્ણ.
वनमालिनी, स्त्री. દ્વારકાપુરી.
वनमुच्, वनमूत, } पु. મેઘ, વાદળ.
वनर, पु. વાંદરો.
वनराज, पु. સિંહ.

**वनराजि,-जी, स्त्री.** જંગલનો પગરસ્તો; ઝાડોની હાર.
**वनस्, न.** સુંદરતા; લાકડું; દોલત.
**वनस्पति, पु.** ફૂલવગર ફળ આપતું ઝાડ; વૃક્ષ, ઝાડ; સોમનો રોપો; થડ; યોગી; શૂળી, ફાંસી.
**वनाखु, पु.** સસલું.
**वनायु, पु.** એક દેશનું નામ.
**वनार्चक, पु.** માળી.
**वनाहिर, पु.** ભુંડ, ડૂકર. [ ઇચ્છા.
**वनि, पु.** અગ્નિ; ઢગલો; ભીખ. **स्त्री.**
**वनित, वि.** યાચિત; સેવિત.
**वनिता, स्त्री.** નારી, બાયડી; પત્ની;
**वनीक, पु.** ભીખારી. [પશુની માદા.
**वनु, पु.** કપટી માણસ.
**वनस्, वि.** આતુર.
**वनेचर, वि.** વનમાં રહેનાર. **पु.** યોગી; વનમાં રહેનાર માણસ; પશુ.
**वंदू, ग. १.** વંદન કરવું; પૂજવું.
**वंदक, पु.** સ્તુતિ કરનાર.
**वंदथ, पु.** ભાટ, સ્તુતિપાઠક.
**वंदन, न.** નમસ્કાર, પ્રણામ, ભક્તિ.
**वंदनमाला,-लिका, स्त्री.** તોરણ.
**वंदना, स्त्री.** સ્તુતિ; મંગલાચરણ.
**वंदनीय, वि.** વંદન કરવાલાયક.
**वंदनीया, स्त्री.** ગોરોચન.
**वंदा, स्त्री.** ભીખારણ; એક વેલ.
**वंदारु, वि.** વંદનશીલ **न.** સ્તુતિ.
**वंदिन, पु.** ભાટ; કેદી. [ **पु.** ભાટ.
**वंदी, स्त्री.** કેદી; સીડી.
**वंद्य, वि.** વંદન કરવાલાયક; પૂજ્ય.
**वंद्र, पु.** પૂજારી. **न.** કલ્યાણ.
**वघ्र, पु.** ભાગીદાર.
**वन्य, वि.** વનનું, વનમાં થયલું. **पु.** જંગલી પ્રાણી. **न.** ચામડી, છાલ.
**वन्या, स्त्री.** પાણીનો જથ્થો; મોટું વન.
**वपू, ग. १.** રોપવું; વાવવું; નાખવું; વણવું; મુંડવું.
**वप, पु.** } મુંડન, બીજ વાવવાં તે;
**वपन, न.** } વણવું તે.
**वपा, स्त्री.** ચરબી; છીદ્ર; કીડીઓની બનાવેલી ટેકરી.
**वपिल, पु.** પિતા, બાપ.
**वपु, पु.** શરીર.
**वपुन, पु.** દેવ, દેવતા. [ દરતા.
**वपुप, वि.** સુંદર; અદ્ભુત. **न.** સુ-
**वपुस्, वि.** સુંદર. **न.** શરીર; કુદરત; સુંદરતા; પાણી.
**वप्तृ, पु.** વાવનાર, ખેડુત; કવિ; બાપ.
**वप्र, उ.** કિલ્લાની ભીત, શિખર; નદીકાંઠો; ઇમારતનો પાયો; ખાઈ; ખેતર; હાથી, બળદ; ધૂળ. **पु.** બાપ; પ્રજાપતિ. **न.** સીસું.
**वप्रि, पु.** ખેતર; સમુદ્ર; દુર્ગતિ.
**वप्री, स्त्री.** નાની ટેકરી.
**वभ्र्, ग. १.** જવું.
**वभ्रवी, स्त्री.** પાર્વતી. [ ના પાડવું.
**वम्, ग. १.** ઉલટી કરવી; નાખવું;
**वमन, न.** ઉલટી; ઉલટી લાવે એવી દવા; પીડા. **पु.** સાગ.
**वमनी, स्त्री.** જળો.
**वमनीया, स्त्री.** માખી.
**वमि, पु.** અગ્નિ, ઠગારો. **स्त्री.** રોગ,
**वम्म, पु.** વાંસ. [ માંદગી; ઉલટી.
**वम्भर, पु.** મધમાખ.

वम्र, पु. } કીડી.
वम्री, स्त्री. }
वय्, ग. १. જવું.
वय, पु. વણકર.
वयस्, न. સમય, કાળ; જુવાની; પક્ષી; કાગડો; શક્તિ; તંદુરસ્તી.
वयस्थ, वि. જુવાન; પુખ્ત; મજબૂત. पु. મિત્ર. [ ઍળચી.
वयस्था, स्त्री. સખી; હરડા; નાની
वयस्य, वि. સમાન, સરખી ઉમરનું.
वयस्या, स्त्री. સખી. [ पु. મિત્ર.
वयुन, न. જ્ઞાન; દેવમંદીર; કાયદો; રીત; સ્વચ્છતા.
वयोधस, पु. જુવાન માણસ.
वयोधा, स्त्री. શક્તિ, જોર.
वयोरंग, न. સીસુ.
वर्, ग. १०. પૂછવું, માગવું.
वर, वि. ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ. पु. કૃપા; ઇચ્છા; પસંદગી; ભેટ; પ્રસન્નતા; ભીખ; પતિ; ચકલી. न. કેસર.
वरट, पु. હંસ; ભમરો न. કુંદનું ફૂલ.
वरटा,-टी, स्त्री. હસણી.
वरण, न. માગવું તે; ઢાંકવું તે. पु. ભીત; વૃક્ષ; વરણવૃક્ષ; ઇંદ્ર; ઉંટ.
वरंड, पु. ભીડ; મોઢાઉપર થતા ખીલ;ખીસું;ઘાસની ગજી; ઓટલો.
वरंडक, वि. મોટું; બીધેલું; કંગાલ. पु. ઉકરડો, ધૂળનો ઢગલો; હાથીની અંબાડી; ભીત; ખીલ.
वरंडा, स्त्री. સારિકા, મેના; છરી; દીવાની વાટ.
वरण्डालु, पु. એરંડીનું ઝાડ.
वरतनु, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી.
वरतिक्त, पु. કરીઆતાનું ઝાડ.
वरत्रा, स्त्री. ચામડાનો પટો; હાથી બાંધવાનો પટો.
वरत्वच, पु. લીંબડાનું ઝાડ.
वरद, वि. વરદાન આપનાર, કલ્યાણ કરનાર. [ કરી.
वरदा, स्त्री. એક નદી; કન્યા, છોવરप्रदा, स्त्री. લોપામુદ્રા, અગસ્ત્યની પત્ની.
वरयितृ, पु. પતિ, લગ્ન કરનાર.
वररुचि, पु. એક કવિ, વિક્રમની સભામાંનાં નવ રત્નોમાંનો એક.
वरल, पु. એક જાતનો ભમરો.
वरला, स्त्री. હસણી.
वरवर्ण, न. સોનું.
वरवर्णिनी, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી; સ્ત્રી; હળદ; લાખ; લક્ષ્મી; પાર્વતી; સરસ્વતી; ગોરોચના.
वरस्, न. પહોળાઈ.
वरस्या, स्त्री. ઇચ્છા.
वरा, स्त्री. હળદર;પાર્વતી.
वराक, वि. કંગાલ; નીચ;અસ્વચ્છ. पु. શિવ, લડાઈ.
वरांग, वि. ઉત્તમ અંગવાળું. पु. હાથી; વિષ્ણુ; કામદેવ. न. માથુ; ગાંડ; યોનિ.
वराट(क), पु. કોડી; દોરડી.
वराण, पु. ઇંદ્ર.
वराणसी, स्त्री. કાશીપુરી.
वरारक, न. હીરો.
वरारोह, पु. હાથીની સ્વારી; અ-
वराल, पु. લવંગ. [ સ્વારી.
वराशि-सि, पु. મોટું કપડું; ખાદીનું કપડું.

वरासन, न. જાસુપુષ્પ; ઉત્તમ આસન. પુ. રખેવાલ; યાર, લંપટ.
वराह, પુ. ભુંડ; મેંઢો; વાદળ; સાંઢ, આખલો; સોસવાર; એક પુરાણ; • વિષ્ણુનો વારાહ અવતાર.
वराहमिहिर, પુ. બૃહત્સંહિતાનો કર્તા.
वरिमन्, પુ. ઉત્તમતા, સરસાઈ, પહોળાઈ.
वरिवस्, ન. ભક્તિ; ઓરડો; દોલત; આનંદ; સેહેલાઈ. [ચાકરી.
•वरिवस्या, સ્ત્રી. ભક્તિ; ખીદમત,
वरिशी, સ્ત્રી. માછલી પકડવાની [આંકડી.
वरिष, ન. વરસ.
वरिष्ठ, વિ. ઉત્તમ; મોટું; પહોળું; ભારી; સૌથી પારાબ. પુ. તીતરપક્ષી; લીંબુનું ઝાડ. ન. તાંબું; મરી. [રીનો રોપો.
वरी, સ્ત્રી. છાયા, સૂર્યપત્ની; શતાવ-
वरीमन्, 'वरिमन्' જુઓ.
वरीयस्, વિ. ઉત્તમ; ઘણુંજ સરસ; મોટું; અતિશય નાજુક. પુ. નિવૃત્તિ.
वरी(ली)वर्द, પુ. બળદ, સાંઢ.
वरीषु, પુ. કામદેવ, મદન.
वरुट, પુ. એક મ્લેચ્છ જાત.
वरुड, પુ. એક હલકી જાત.
वरुण, પુ. વરુણદેવતા; સૂર્ય; સમુદ્ર; મેઘમડળ.
वरुणानी, સ્ત્રી. વરુણની પત્ની.
वरुणावि, પુ. લક્ષ્મી.
वरुत्र, ન. દુપટો, પીછોડી.
वरूतृ, પુ. રક્ષણ કરનાર; દેવ.
वरूथ, ન. બખતર; ઢાલ; રસા; રક્ષણ; કુટુંબ; ઘર. પુ. કોયલ;
वरूथिनी, સ્ત્રી. સૈન્ય. [સભય.
वरेण्य, વિ. ઉત્તમ, પ્રધાન. ન. કેશર.
वर्कर, પુ. બકરીનું બચ્ચુ; બકરો; ક્રીડા; વિનોદ; જુવાન પશુ.
वर्कराट, પુ. કટાક્ષ; ઉગતા સૂર્યના કિરણ; આશકના નખથી સ્ત્રીના સ્તનઉપર પડેલાં નખોરીઆં.
वर्कुट, પુ. ખીલી, અડગરો.
वर्ग, પુ. સમૂહ; શબ્દનો વર્ગ; પ્રકરણ; જોર; પ્રાંત.
वर्गणा, સ્ત્રી. ગુણાકાર.
वर्गीय, વિ. વર્ગને લગતું.
वर्च्, ગ. ૧. પ્રકાશવું. [વેશ્યા.
वर्चटी, સ્ત્રી. એક જાતના ચોખા;
वर्चस्, ન. શક્તિ; પ્રકાશ; આકાર; • વિષ્ઠા; વીર્ય. [પ્રકાશ.
वर्चस्क, પુ. વિષ્ઠા; બળ, શક્તિ;
वर्चस्विन्, વિ. તેજસ્વી; ચપળ.
वर्ज, પુ. ત્યાગ. [પુ. ચંદ્ર.
वर्जन, ન. હિંસા; ત્યાગ; ઈજા.
वर्जित, વિ. મૂકી દીધેલું; તજી દીધેલું; વગરનું.
वर्ज्य, વિ. તજવાલાયક.
वर्ण्, ગ. ૧૦. રંગવું; વર્ણન કરવું; મોકલવું; દળવું.
वर्ण, પુ. રંગ; ચહેરો, સુંદરતા; જાતિ; વર્ગ, અક્ષર; શબ્દ; કીર્તિ; સદ્ગુણ; સ્તુતિ; શણગાર, દુપટો; ઢાંકણું; એકની સંજ્ઞા, સોનુ. ન. કેસર.
वर्णक, પુ. સુખવટો, બુરખો; રંગ, વર્ણું; ભાટ; ચુખડ; અક્ષર; હરતાળ. ન. ચુખડ; રંગ; પ્રકરણ.

वर्णकूपिका, स्त्री. ખડીઓ.
वर्णतूलि, स्त्री. રંગવાની પીછી; કલમ.
वर्णदात्री, स्त्री. હળદર.
वर्णन, न. } સ્તવન; સ્તુતિ; ખ્યા-
वर्णना, स्त्री. } ન; દીપન.
वर्णमातृका, स्त्री. સરસ્વતી.
वर्णमाला, स्त्री. મૂળાક્ષર.
वर्णरे(ले)खा, स्त्री. ચાક.
वर्णवती, स्त्री. હળદર.
वर्णवादिन्, पु. સ્તુતિપાઠક.
वर्णसंकर, पु. મિશ્રિતજાતિ.
वर्णसि, पु. પાણી.
वर्णहीन, वि. નાતબહાર.
वर्णाट, पु. ગવૈયો; ચીતારો; આશક.
वर्णि, न. સોનું.
वर्णिक, पु. લેખક.
वर्णिका, स्त्री. ખુરપો; કલમ, રંગ; શાહી; ચાક. [ સ્તુત્ય.
वर्णित, वि. રંગેલું, વર્ણન કરેલું;
वर्णिन्, वि. વર્ણને લગતું. पु. ચીતારો; લેખક; બ્રહ્મચારી.
वर्णिनी, स्त्री. સ્ત્રી, નારી; હળદર.
वर्णु, पु. સૂર્ય.
वर्त, पु. ગુજરાન. [ ખરી. न. કાંસું.
वर्तक, वि. જીવતું. पु. ઘોડાની
वर्तन, पु. વેતિયું, વામન. न. રોજી; વર્તન; ગુજરાન; ચાલ-ચલણ; પગાર; વેપાર; દરો, ગોળો.
वर्तनि, पु. હિંદુસ્થાનનો પૂર્વ તરફનો દેશ; સ્તોત્ર. स्त्री. રસ્તો; આંખની પાંપણ; ચક્ર. [ તરાક, ચાક.
वर्तनी, स्त्री. વાટ, રસ્તો; જીંદગી;
वर्तमान, वि. જીવતું; હૈયાત. पु. વર્તમાન-ચાલતો વખત. न. હાજર.

वर्तरूक, पु. એક નદી; દ્વારપાલ; કાગડાનો માળો; વમળ.
वर्तस्, न. આંખની પાંપણ.
वर्ति,-र्ती, स्त्री. તકીઓ; અંજન; દીવાની વાટ.
वर्तिक, पु. લાવરી પક્ષી.
वर्तिका, स्त्री. રંગ; રંગવાની પીછી; દીવાની વાટ; લાવરી પક્ષી.
वर्तिन्, वि. વર્તનશીલ.
वर्तिस्, न. રસ્તો; રહેઠાણ; કક્ષા, ગ્રહોને ફરવાનો રસ્તો.
वर्तुल, वि. ગોળાકાર. पु. દરો. न. ગોળાકાર. [ લણ, પલક; દોર.
वर्त्मन्, न. રસ્તો, વાટ; આચાર, ચ-
वत्र, वि. રક્ષિત. न. બાંધ, પુસ્તો.
वर्धू, ग. १०. ભાગ પાડવા; ભરવું.
वर्धकि, } पु. સુતાર. [છેદન.
वर्धकिन्, }
वर्धन, वि. વધતું, न. વધારો, વૃદ્ધિ;
वर्धनी, स्त्री. ઝાડુ; સુરદાની ગાડી.
वर्धमान, वि. વૃદ્ધિશીલ. पु. એરંડીનું ઝાડ; વિષ્ણુ; એક દેશ; મીઠાં લીંબુ.
वर्धापन, न. છેદન; જન્મોત્સવ.
वर्धित, वि. વધેલું; કાપેલું.
वर्धिष्णु, वि. વધનાર.
वर्ध्र, न. ચામડાનો પટો; ચામડું; સીમું.
वर्पस्, न. આકાર; સ્તુતિ; યુક્તિ.
वर्फ्, ग. १. જવું; મારી નાખવું.
वर्मण, पु. નારંગીનું ઝાડ.
वर्मन्, न. બખતર; રક્ષણ, બચાવ; છાલ, ચામડી. पु. ક્ષત્રીઓનાં નામ પાછળ લાગતો પ્રત્યય, જેમકે:-ગોકુલવર્મન, ચંદવર્મન.

वर्मि, पु. એક જાતની માછલી.
वर्मिन्, वि. કવચ–બખતરધારી.
वर्य, वि. ઉત્તમ; પ્રધાન. पु. કામદેવ.
वर्या, स्त्री. કન્યા; મનપસંદ પતિ વરનારી કન્યા.
वर्वट, पु. પહાડી અડદ.
वर्वटी, स्त्री. વેશ્યા.
वर्वणा, स्त्री. કાળી માખી.
वर्वर, पु. જંગલી જાત; મૂર્ખ, નાત બહાર; જુલફાં. न. હિંગળો; પીળું ચંદન.
वर्वरा,-री, स्त्री. તુલસી; એક જાતની માખી
वर्ष, उ. વરસાદ, વૃષ્ટિ, વરસ, ભરતખંડ; મેઘ, વાદળ.
वर्षकोश, पु. મહિનો; જોશી.
वर्षण, न. વૃષ્ટિ.
वर्षणि, स्त्री. વૃષ્ટિ, યજ્ઞ, કામ; વર્તન.
वर्षधर, पु. વાદળ; હીજડો.
वर्षपर्वत, पु. હિમાલય, હેમકૂટ વગેરે સાત પર્વત.
वर्षप्रिय, पु. ચાતકપક્ષી..
वर्षवर, पु. હીજડો, નપુંસક.
वर्षा, स्त्री. ચોમાસું.
वर्षाभू, पु. દેડકો. स्त्री. દેડકો, કીડો.
वर्षामद, पु. મોર.
वर्षित, न. વરસાદ.
वर्षिष्ठ, वि. સૌથી જુનું; સૌથી મોટું; સૌથી મજબૂત.
वर्षीयस्, वि. અતિવૃદ્ધ; વધારે મજબૂત.
वर्षुक, वि. વરસતું.
वर्षोपल, पु. કરા
वर्ष्म, न. શરીર.
वर्ष्मन्, न. શરીર, વજન; સુંદર આકાર.
वर्ह, पु. મોરની પૂંછડી, અગ્નિ; દીપ્તિ; યજ્ઞ.
वर्हण, न. પાંદડું.
वर्हिस्, पु. અગ્નિ; દીપ્તિ; યજ્ઞ.
वर्हिण, } पु. મોર.
वर्हिन्, }
वल्, ग. १. પાસે જવું; વધવું; ઢાંકવું
वलग्न, उ. કટી, કમર.
वलज, न. ખેતર; નગરનો દરવાજો, અનાજ, લડાઈ.
वलभि,-भी, स्त्री. છાપરાનો ઢળાવ; વલભીપુર
वलय, उ. પોહોંચી, કરભૂષણ. पु. ડાળી, વાડ, ગળાનો સોજો.
वलयित, वि. વીંટાળેલું.
वलासक, पु. કોયલ; દેડકો.
वलाह, न. પાણી.
वलाहक, पु. મેઘ; પર્વત; એક દૈત્ય
वलि,-ली, स्त्री. ચામડીની કરચલી.
वलित, वि. વીંટેલું.
वलिश, न. } માછલી પકડવાની
वलिशी, स्त्री. } આંકડી.
वलूक, पु. એક જાતનું પક્ષી. न. કમળનાં મૂળ
वलूल, वि. જોરાવર, બળવાન.
वल्क्, ग. १०. બોલવું.
वल्क, उ. વલ્કલ, ઝાડની છાલ; ખંડ, ભાગ.
वल्कल, उ. વલ્કલ, ઝાડની છાલ.
वल्किल, पु. કાંટો.
वल्कुट, न. ઝાડની છાલ.
वल्ग्, ग. १. જવું; કુદવું, ખાવું.
वल्ग, वि. સુંદર.
वल्गा, स्त्री. લગામ.
वल्गित, वि. કુદતું. न. ઘોડાની કાવ.
वल्गु, वि. સુંદર; કીમતી, મધુર. पु. બકરો.

वल्गुक, वि. સુંદર. न. મુખડ; કીમત; જંગલ.
वल्भन, न. ખાવું તે; ખોરાક.
वल्मि (मी) क, उ. કીડીઓની ટેકરી.
वल्ल्, ग. १. ઢાંકવું; જવું.
वल्ल, पु. ઢાંકણ; ત્રણ ગુંજાનું વજન.
वल्लकी, स्त्री. વીણા, સારંગી.
वल्लभ, वि. વ્હાલું, વહાલું. पु. પતિ; આશક; ઉત્તમ ઘોડો; મુકાદમ.
वल्लभा, स्त्री. પત્ની; પ્રિયતમા.
वल्लभाचार्य, पु. પુષ્ટિમાર્ગ (વૈષ્ણવ) સંપ્રદાય પ્રવર્તક.
वल्लर, न. ગહન; મંડપ.
वल्लरि,-री, स्त्री. લતા, વેલ.
वल्लव, पु. ગોવાળ; રસોયો. स्त्री. (वी) ગોવાલણી.
वल्लि, स्त्री. લતા, વેલ; પૃથ્વી.
वल्ली, स्त्री. લતા. [ માછલી.
वल्लुर, न. મંડપ; ઝાડી; વન, સુકી
वल्लूर, पु. સુકું માંસ; જંગલી ડુક્કરનું માંસ. न. વન; વગર ખેડેલું ખેતર. [ કરવી.
वश्, ग. २. ઇચ્છવું; પ્રકાશવું; કૃપા
वश, वि. પાળેલું; તાબેદાર; નમ્ર. उ. ઇચ્છા; સત્તા; પેદાશ; જન્મ. पु. વેશ્યાનું ઘર.
वशका, स्त्री. તાબેદાર પત્ની.
वशा, स्त्री. આયડી; પત્ની; છોકરી; નણંદ; ગાય; વાઝણી સ્ત્રી; વાંઝણી
वशि, न. પરતંત્રતા. [ગાય; હાથણી.
वशिक, वि. ખાલી. स्त्री. (का) અગરનું લાકડું.
वशिता, स्त्री. તાબેદારી.
वशिन्, वि. બળવાન; વશ. पु. રાજ્યકર્તા; મુનિ.
वशिनी, स्त्री. શમીનું ઝાડ.
वशिर, पु. ગજપીપર; વજ; અઘાડો. न. સમુદ્રલૂણ.
वशिष्ट, पु. વશિષ્ઠ મુનિ. [ (શુક્તિ.)
वशीकरण, न. તાબે કરવાનું મંત્ર
वश्य, वि. વશ કરેલું; પાળેલું. पु. ચાકર. न. લવંગ. स्त्री. (या) તાબેદાર સ્ત્રી.
वष्, ग. १. ઈજા કરવી.
वषट्, अ. દેવના ઉદ્દેશને માટે હવિ આપવાનો મંત્ર.
वषट्कार, पु. આહુતિ.
वष्क्, ग. १. જવું. [ વાછરડું.
वष्कय, पु. એક વરસની ઉમરનું
वष्कय(यि)णी, स्त्री. ચિર પ્રસૂતા ગાય, પુરે સમયે વિયાય એવી ગાય.
वस्, ग. १. વસવું, રહેવું; હોવું; ગુજારવું. [ ઘર; છાવણી.
वसति,-ती, स्त्री. રહેઠાણ, વસતી;
वसथ, न. પક્ષીનો માળો.
वसन, न. રહેઠાણ; ઘર; વસ્ત્ર, કપડું; કંદોરો.
वसन्त, पु. વસંતઋતુ; અતિસાર રોગ; સીતલા; વિદૂષક, રંગલો.
वसन्तघोषिन्, पु. કોયલ.
वसन्ततिलक, उ. એક છંદ.
वसन्तदूत, पु. આંબાનું ઝાડ; કોયલ; ચૈત્રમાસ; હિંદોળરાગ.
वसन्तदूती, स्त्री. માધવીલતા.
वसन्तद्रुम, पु. આંબાનું ઝાડ.
वसन्तपंचमी, स्त्री. માહા શુદ ૫.

वसन्तवंधु, पु. કામદેવ.
वसा, स्त्री. ચરબી
वसि, पु. કપડાં; રહેઠાણ.
वसिर, न. સમુદ્રલૂણ.
वसिष्ठ, पु. વસિષ્ઠ મુનિ.
वसु, वि. સુકું; મધુર; પૈસાદાર; ભલું. न. ધન; રત્ન, ઝવાહીર; સોનું; પાણી; વસ્તુ; વૃદ્ધિ, એક વનસ્પતિ पु. વસુદેવના-૧ આપ, ૨ ધ્રુવ, ૩ સોમ, ૪ ધર, ૫ અનિલ, ૬ અનલ, ૭ પ્રત્યૂષ, અને ૮ પ્રભાસ; આઠની સંજ્ઞા; કુબેર; શિવ; અગ્નિ; વૃક્ષ; સરોવર; લગામ; સૂર્ય. स्त्री. કિરણ; પ્રકાશ.
वसु(स्तू)क, पु. આકડાનું ઝાડ. न. સમુદ્રલૂણ; સાંભરલૂણ.
वसुकीट, पु. ભીખારી.
वसुदा, स्त्री. પૃથ્વી.
वसुदेव, पु. વસુદેવ, કૃષ્ણપિતા.
वसुधा, स्त्री. પૃથ્વી.
वसुधाधिप, पु. રાજા.
वसुंधरा, स्त्री. પૃથ્વી.
वसुमत, वि. પૈસાદાર. स्त्री. (ती) [પૃથ્વી.
वसुल, पु. દેવ, દેવતા.
वसूरा, स्त्री. વેશ્યા.
वस्क्, ग. १. જવું.
वस्क, पु. ગતિ; ખંત.
वस्कयणी, 'વષ્કયણી' જુઓ. [દિનું.
वस्त्, ग. १०. માગવું; જવું, દુઃખ
वस्त, न. રહેઠાણ. पु. બકરો.
वस्तक, न. કૃત્રિમ લવણ, બનાવટી મીઠું. [કુક્ષી; પીચકારી.
वस्ति, पु. રહેઠાણ; ગોદડું, પીડુ;
वस्तिमल, न. મૂત્ર, પિશાબ.
वस्तु, न. ચીજ, વસ્તુ; પૈસો; યુક્તિ. स्त्री. દિવસ.
वस्तुतस्, अ. વાસ્તવિક.
वस्त्य, न. ઘર, રહેઠાણ.
वस्त्र, न. કપડું; પોશાક.
वस्त्रकुट्टिय, न. તંબુ; છત્રી.
वस्त्रभेदक, पु. દરજી.
वस्न, न. પગાર; રહેઠાણ; દોલત; કપડું; ચામડી; કીમત; મૃત્યુ
वस्नसा, स्त्री. જ્ઞાનતંતુ.
वस्निक, वि. ભાડુતી.
वसन्, न. પોશાક; રહેઠાણ.
वह्, ग. १. લઈ જવું; લાવવું; ટેકો આપવો;પાસે હોવું;બતાવવું,ખમવું.
वह, पु. વહન, લઈ જવું તે; બળદની ખાંધ; વાહન, ઘોડો, પવન; રસ્તો; નદ, મોટી નદી, નાળું.
वहत, पु. મુસાફર; બળદ. [મિત્રી.
वहति, पु. બળદ, પવન; સલાહકાર,
वहती, स्त्री. નદી, નાળુ.
वहतु, पु. બળદ; મુસાફર; લગ્ન.
वहन, न. લઈ જવું તે; મછવો; વાહન.
वहंत, पु. પવન; બાલક. [છવો.
वहल, वि. દૃઢ, મજબૂત. न. મવाह, स्त्री. નદી, નાળું. [જાણેલું.
वहित, वि. લઇ ગયલું; જાણેલું. મ-
वहित्र-क, न. } મછવો; વહાણ.
वहिनी, स्त्री. }
वहिस्, अ. બહારનું.
वह्नि, पु. અગ્નિ; ભૂખ; ગાડી; યાજક; દેવ; મરુત; સોમ; ઘોડો;
वह्निगंध,पु.લોબાન.[ભીલામાનું ઝાડ.

वह्निगर्भ, पु. વાંસ, શમીનું ઝાડ.
वह्निनी, स्त्री. વન૦ જટામાંસી.
वह्निभोग्य, न. ઘી, ઘૃત.
वह्निमित्र, पु. પવન, વાયુ.
वह्निरेतस्, पु. સોનું; શિવ.
वह्य, न. ગાડી; વાહન.
वह्यप्रत्य, पु. ઉંદર, ડૂકર.
वा, अ. અથવા; ઉપમા, વિકલ્પ; તર્ક, પાદપૂરણદર્શક.
वा, ग. २. વાવું, ફુકવું; જવું; મારવું. ग. ४. સુકાવવું. ग. १०. જવું; સુખી થવું; ભજવું.
वांस, वि. વાંસનું. [વગાડનાર.
वांसिक, पु. વાંસફોડો; વાંસલી
वांशी, स्त्री. વશલોચન.
वाक, पु. વાચા, વાણી
वाक्कलह, पु. કજીઓ, ઝગડો.
वाक्य, न. વાકય, પદસમુદાય.
वागर, पु. ઋષિ; પંડિત; વીર પુરુષ; વરૂ; વાડવાનળ; કમોટીનો
वागा, स्त्री. લગામ. [પથ્થર, ચોકસાઇ.
वागीश, पु. બૃહસ્પતિ; છટાદાર બોલનાર, પુષ્ય નક્ષત્ર, બ્રહ્મા.
वागीशा, स्त्री. સરસ્વતી.
वागुण, पु. વેંગણ, રીંગણ
वागुरा, स्त्री. જાળ, ફાંદો.
वागुरिक, पु. વ્યાધ, શિકારી.
वाग्गुलिक,-क, पु. તમોલી, પા-
वाग्दण्ड, पु. ઠપકો. [નવાળો.
वाग्दत्त, वि. વચન આપેલુ.
वाग्दत्ता, स्त्री. સગાઇ–વેશવાળ થયલી કન્યા.
वाग्दान, न. વેશવાળ, સગાઇ.
वाग्देवी, स्त्री. સરસ્વતી.
वाग्मिन्, वि. વક્તા; વાતુડો. पु. વિષ્ણુ; બૃહસ્પતિ, છટાદાર બો-
वाग्य, पु. નમ્રતા. [લનાર.
वाग्यत, वि. ચુપચાપ, ચુપકી દે.
वाग्व्यापार, पु. બોલવાની રીત-
वांक, पु. સમુદ્ર. [ભાત.
वांछ्, ग. १. ઇચ્છવું.
वाङ्मती, स्त्री. એક નદી.
वाङ्मय, वि. છટાદાર, શબ્દોનું. पु. વાણી, ભાષા; અલકાર શાસ્ત્ર.
वाङ्मयी, स्त्री. સરસ્વતી.
वाच्, स्त्री. શબ્દ; વાતચીત, અવાજ, વચન, સરસ્વતી; વાક્ય.
वाचक, वि. કથક; બોધક. पु. વક્તા, વાંચનાર; કાસદ, સાંકેતિ-
वाचन,न. પઠન,કથન,વાકય. [કશબ્દ.
वाचनक, न. ઉખાણુ. [એવું.
वाचनिक, वि. શબ્દથી કહેવાય
वाचस्पति, पु. બૃહસ્પતિ;પુષ્ય નક્ષત્ર.
वाचस्पत्य, न. છટાદાર ભાષણ.
वाचा, स्त्री. વાણી, ભાષા, સોગન.
वाचाट, वि. વાચાળ, વાતુડો.
वाचिक, वि. મોઢેનું; શબ્દથી વર્ણન થાય એવું. न. સદેશો; ખબર, વર્તમાન. [માન પત્ર.
वाचिकपत्र, न. પત્ર, કાગળ; વર્ત-
वाच्य, वि. કહેવાય એવું, નિંદિત. न. નિંદા; કથન; વ્યાકરણની સંજ્ઞા.
वाज, पु. પાંખ; પીછું; બાણનું પીછું; લડાઇ; અવાજ. न. ઘૃત, ઘી, ખોરાક; પાણી, યજ્ઞ; જોર; પૈસો; ઝડપ; મહિનો, માસ.

वाजपेय, उ. એક યજ્ઞ.
वाजपेयिन्, पु. વાજપેય યજ્ઞકર્ત્તા.
वाजसन, वि. વિષ્ણુ; શિવ.
वाजसनि, पु. સૂર્ય.
वांजसनेय, पु. યાજ્ઞવલ્ક્ય મુનિ.
वाजसनेयिन्, पु. યાજ્ઞવલ્ક્ય મુનિ; શુક્લ યજુર્વેદને માનનાર.
वाजिन्, वि. ઝડપી; મજબૂત. पु. ઘોડો; બાણ; યાજ્ઞવલ્કયના મત પ્રમાણે ચાલનાર; ઇંદ્ર, બૃહસ્પતિ વગેરે દેવ. [વન૦ અશ્વગધા.
वाजिनी, स्त्री. ઘોડી; પ્રભાત; ખોરાક;
वाजिभक्ष, पु. ચણા. [રનાર.
वाजीकर, वि. વિષયી ઇચ્છા વધા-
वार्जीकरण, न. વીર્ય વૃદ્ધિકારક દવા.
वांछ्, ग. १. ઇચ્છવું; શોધવું.
वांछा, स्त्री. ઇચ્છા, મરજી.
वांछित, वि. ઇચ્છિત. न. ઇચ્છા.
वांछिन्, वि. વિષયી. [રિણી.
वांछिनी, स्त्री. છિનાળ; વ્યભિચા-
वाट, उ. વાડો, ચોક; વાડી; રસ્તો.
वाटिका, स्त्री. ચોક, ઘરનું આંગણું; વાડી, બગીચો.
वाटी, स्त्री. આંગણું; ઘર; વાડો, ચોક; વાડી; રસ્તો; જાંઘનો થાપો.
वाट्या, वाट्याली, स्त्री. વન૦ અ-
वाड्, ग. १. ડુબકી મારવી. [તિબલા.
वाडव, पु. સમુદ્રની આગ; બ્રાહ્મણ. न. ઘોડીઓનો સમુદાય.
वाडवानल, पु. સમુદ્રની આગ.
वाडवेय, पु. બળદ, સાંઢ.
वाडव्य, न. બ્રાહ્મણોનો સમુદાય.
वाढ, वि. દઢ; વધારે.
वाण, पु. તીર; ગાયના સ્તન; એક દૈત્ય; અગ્નિ. [ણવું તે.
वाणि, स्त्री. વાચા; સરસ્વતી; વ-
वाणिज, पु. વેપારી. [ઠગ.
वाणिजिक, पु. વેપારી; વાડવાનળ;
वाणिज्य, न. વેપાર. [વિષયી સ્ત્રી.
वाणिनी, स्त्री. ચતુર સ્ત્રી; નાચનારી;
वाणी, स्त्री. વાચા; સરસ્વતી; અવાજ; સ્તોત્ર. [વાયુદેવતા; નજળો.
वात, वि. કુકેલું, વાયલું. पु. પવન;
वातक, पु. યાર; એક વનસ્પતિ.
वातकिन्, वि. વાતરોગયુક્ત, નજ-
वातकेतु, पु. ધૂળ, રજ. [ળાવાળુ.
वातघ्नी, स्त्री. વન૦ શાલીપર્ણી.
वातचूडा, स्त्री. વહાલી સ્ત્રી.
वातध्वज, पु. ધૂળ; વાદળ.
वातपुत्र, पु. ૦ગ; ભીમ; હનુમાન.
वातपोथ, पु. પલાશનું ઝાડ.
वातप्रमी, पु. ઝડપથી ચાલનાર હરિણ.
वातर, वि. તોફાની; ઝડપી.
वातरक्त, न. લોહીની ગાંઠો બંધાઈ જવાનો રોગ. [કરવત; ગાંઠો.
वातरायण, पु. શિખર, ટોચ; બાણ;
वातरूप, पु. તોફાન, લાંચ.
वातल, वि. તોફાની; વાયડું, વાયુ કરે એવું. पु. પવન; ચણા.
वातवैरिन, पु. એરડીનું ઝાડ.
वातसारथि, पु. અગ્નિ.
वाताट, पु. સૂર્યનો ઘોડો; હરિણ.
वाताद, पु. બદામનું ઝાડ.
वातापि, पु. એક દૈત્ય.
वातामोदा, स्त्री. કસ્તૂરી.
वातायन, न. બારી, ઝરૂખો. पु. ઘોડો.

वातायु, पु. હરિણ, મૃગ.
वातारि, पु. એરડીનું ઝાડ; શતમૂળી, ભાર્ગી વગેરે વનસ્પતિ.
वाति, पु. સૂર્ય; પવન; ચંદ્ર.
वातिक, वि. તોફાની; ગાંડું.
वातिंगण, पु. વેંગણ, રીંગણું.
वातीय, वि. પવનવાળુ. न. કાંજી.
वातुल, वि. વાયડું; ગાંડું.
वातू, पु. પવન.
वात्या, स्त्री. તોફાન, વંટોળીઓ.
वात्सक, न. વાછડાઓનું ટોળું.
वात्सल्य, न. વત્સલતા; પ્રેમ, સ્નેહ.
वात्सि,-त्सी, स्त्री. શૂદ્રસ્ત્રીને બ્રાહ્મણથી ઉત્પન્ન થયલી કન્યા.
वात्स्यायन, पु. કામસૂત્ર કર્ત્તા મુનિ; ન્યાયસૂત્ર ઉપર ટીકા કરનાર.
वाद, पु. વાતચીત; શબ્દ; વર્ણન; તકરાર; હઠ; જવાબ; ફરિયાદ;
वादक, पु.ગવૈયો,બોલનાર. [અવાજ.
वादन, न. મૃદંગ વગેરેનો અવાજ.
वादर, वि. સૂતરાઉ. न. સૂતરાઉ
वादरा, स्त्री. કપાસનું ઝાડ. [કાપડ.
वादरायण, पु. વેદવ્યાસ.
वादरायणि, पु. શુકદેવ.
वादि, वि. વિદ્વાન, ચતુર.
वादित्र, न. વાજું, વાદ્ય.
वादिश, पु. વિદ્વાન માણસ.
वाद्य, न. વાજીત્ર, વાજું.
वाधु(धू)क्य, न. લગ્ન.
वाध्रीणस, पु. ગેંડો.
यान, वि.શુક; વનસંબંધી. न. સુકું ફળ; વણવું તે; ઘાસની સાદરી; સુગંધી.
वानप्रस्थ, पु. બ્રાહ્મણની ત્રીજી સ્થિતિ; સાધુ.
वानर, पु. વાંદર.
वानरी, स्त्री. વાંદરી.
वानरेंद्र, पु. સુગ્રીવ; હનુમાન.
वानल, पु. શ્યામ તુલસી.
वानस्पत्य, पु. આંબાનું ઝાડ.
वाना, स्त्री. સુકો મેવો.
वानायु, पु. અરબસ્તાન.
वानायुज, पु. આરબી ઘોડો.
वानीर, पु. એકજાતની નેતર.
वानेय, न. નાગરમોથ.
वांत, वि. ઓકેલું, ખાલી કરેલું.
वांताद, पु. કૂતરો,
वांति, स्त्री. ઉલટી.
वाप, पु. બીજ વાવવાં; વણવું તે.
वापदंड, पु. સાળ, કાપડ વણવાનું [યંત્ર.
वापि,-पी,स्त्री.કૂવો, જળાશય.
वापीह, पु. ચાતક, બપૈયો.
वाम, वि. ડાબુ, ઉંડું; પાપી; સુંદર. पु. પ્રાણી, શિવ;કામદેવ; સર્પ, સ્તન. न. ધન, મીલકત.
वामक, वि. ડાબુ; ઉલટું.
वामदेव, पु. એકમુનિ; શિવ.
वामन, वि. વહેંતિયું, ઠીંગણું; નીચ; વળેલું. पु. વામન અવતાર;વામન, ઠીંગણું માણસ.
वामनी, स्त्री. ઠીંગણી સ્ત્રી; ઘોડી.
वामभ्रू, स्त्री. સુંદર આંખોવાળી સ્ત્રી.
वामलूर, पु. કીડીઓએ બનાવેલી ટેકરી. [સ્ત્રી.
वामलोचना, स्त्री. સુંદર આંખવાળી
वामा, स्त्री. સ્ત્રી; સુંદર સ્ત્રી; લક્ષ્મી; ગૌરી; સરસ્વતી.

वामाचार, पु. तन्त्रोक्त मद्यमांस વગેરેના સેવનરૂપ આચાર.
वामिल, वि. સુંદર; મગરૂર; લુચ્ચું.
वामी, स्त्री. ઘોડી; ગધેડી; હાથણી; • શૃગાલી, શિયાલની માદા.
वामोरू, स्त्री. સુંદર જાંઘવાળી સ્ત્રી.
वाय, पु. વણવું તે.
वायक, पु. વણકર.
वायव, वि. વાયુસંબંધી.
वायवी, स्त्री. વાયવ્ય ખૂણો.
वायव्य, वि. વાયુસંબંધી.
वायस, पु. કાગડો; અગરૂવૃક્ષ.
वायसाराति, पु. ઘુવડ.
वायु, पु. પવન, વાયુદેવતા.
वायुकेतु, पु. ધૂળ, રજ.
वायुनंदन, वायुपुत्र, पु. હનુમાન, ભીમ.
वायुपुराण, न. એક પુરાણ.
वायुरोषा, स्त्री. નિશા, રાત્રિ.
वायुवाह, पु. ધૂમાડો.
वायुवाहिनी, स्त्री. નસ, રગ.
वायुसख, पु. અગ્નિ.
वार्, न. પાણી.
वार, पु. અવસર; દરવાજો, દ્વાર; શિવ; દિન, દિવસ; ક્ષણ, ઢાંકણ, સમૂહ; ટોળું, તક; નદીનો સામો કિનારો. न. દારૂનું વાસણ; જળસ્થ.
वारक, पु. ઘોડો; ઘોડાની ચાલ; ઘોડાની જાત.
वारकिन, पु. શત્રુ, વિરોધી; સમુદ્ર; શુભચિહ્નવાળો ઘોડો; પાદડાં ખાઈ રહેનાર યોગી. [ ફણી, જળો.
वारकीर, पु. સાળો; વડવાનળ;
वारंक, पु. પક્ષી.
वारंग, पु. તરવાર, છરી વગેરેની મુઠ; મુઠ બેસાડવાની પાતળી અણી.
वारट, न. ખેતર. स्त्री. (टा) હંસણી.
वारण, न. પ્રવૃત્તિ; પ્રતિરોધ; નિષેધ. पु. હાથી, બખતર.
वारणवल्लभा, स्त्री. કેળનું ઝાડ.
वारणसाह्वय, न. હસ્તિનાપુર.
वारणसी, स्त्री. કાશીપુરી.
वारणावत, उ. એક નગર.
वारबा(वा)ण, उ. બખતર. [ દાર.
वारमुख्या, स्त्री. વેશ્યાઓની સરદાર.
वारवार, अ. વારવાર, વારેઘડીએ.
वारयितृ, वि. અટકાવનાર. पु. પતિ.
वारयोषा, स्त्री. વેશ્યા.
वारला, स्त्री. ભમરી; હંસણી.
वारवाणि, पु. વાંસળી વગાડનાર; વરસ. स्त्री. વેશ્યા.
वारवाणी, स्त्री. વેશ્યા.
वारांगना, स्त्री. વેશ્યા.
वाराणसी, स्त्री. કાશીપુરી.
वारानिधि, पु. સમુદ્ર.
वाराह, वि. ભુંડને લગતું. पु. ભુંડ, ડુક્કર; એક જાતનું ઝાડ.
वाराही, स्त्री. પૃથ્વી; વારાહ અવતારમાં વિષ્ણુની શક્તિ, ડૂકરી.
वाराहीकंद, पु. એક જાતનું કંદ.
वारि, न. પાણી; પ્રવાહી પદાર્થ. स्त्री. હાથી બાંધવાની જગા, હાથીને બાંધવાની સાંકળ.
वारिकंटक, उ. શીંઘાડો.
वारिचर, वि. જળચર, પાણીનું. पु. માછલી; જળચર પ્રાણી.

वारिज, वि. પાણીમાંથી પેદા થયેલું. पु. શંખ. न. કમલ; લવંગ; એક જાતનું મીઠું.
वारितस्कर, पु. સૂર્ય; વાદળ.
वारित्रा, स्त्री. છત્રી.
वारिद, वि. જલદાતા. पु. વાદળ.
वारिद्र, पु. ચાતક પક્ષી.
वारिधर, पु. વાદળ.
वारिधि, पु. સમુદ્ર.
वारिनाथ, पु. સમુદ્ર; વરુણ દેવતા; વાદળ; સર્પનું રહેઠાણ.
वारिनिधि, पु. સમુદ્ર.
वारिपथ, उ. જલમાર્ગે મુસાફરી.
वारिमसि,-मुच्, पु. વાદલ.
वारिरथ, पु. મછવો, બોટ.
वारिराशि, पु. સમુદ્ર; તળાવ.
वारिरुह, न. કમલ.
वारिवास, पु. કલાલ, દારૂ વેચનાર.
वारिवाह, वारिवाहन, } पु. વાદળ.
वारिश, पु. વિષ્ણુ.
वारी, 'वारि' શબ્દ જુઓ
वारीट, पु. હાથી.
वारु, पु. લડાઇનો હાથી.
वारुण, वि. વરુણને લગતું. न. પાણી.
वारुणि, पु. અગસ્ત્યમુનિ; ભૃગુમુનિ.
वारुणी, स्त्री. પશ્ચિમદિશા; દારૂ; શતભિષજ નક્ષત્ર; દર્ભ; વરુણની સ્ત્રી.
वारेंड, पु. સર્પોનો સરદાર.
वार्क्ष, न. વન.
वार्णिक, पु. લેખક.
वार्ताक, पु. वार्ताकि, स्त्री. } રીંગણીની વેલ.
वार्त्त, वि. તંદુરસ્ત; અસાર, સારવગરનું. न. આરોગ્ય; ચતુરાઈ.
वार्ता, स्त्री. વર્તમાન; સમાચાર; ધંધો, રોજગાર; ખેતીવાડી.
वार्ताहर, पु. દૂત. [જાસૂસ; ખેડુત.
वार्त्तिक, वि. સમજ આપનાર. पु.
वार्त्रघ्न, पु. અર્જુન.
वार्द्धक, वि. વૃદ્ધાવસ્થા; વૃદ્ધ માણસોનો સમુદાય.
वार्द्धक्य, न. વૃદ્ધાવસ્થા.
वार्द्धि, पु. સમુદ્ર.
वार्द्धुषि,-क, वार्द्धुषि, न, } पु. વ્યાજખોર.
वार्द्धुष्य, न. વ્યાજવટું.
वार्ध्र, न. ચામડાનો પટો.
वार्ध्रिणस, पु. ગેંડો; જંગલી બકરો.
वार्य, न. બક્ષીસ, દાન.
वार्मुच्, पु. મેઘ, વાદળ.
वार्वह, पु. વહાણ, મછવો.
वार्ष, वि. દરવરસનું, વાર્ષિક.
वार्षिक, वि. ચોમાસાનું; વરસાદનું.
वार्ष्णेय, पु. કૃષ્ણ; નલનો સારથિ.
वार्हस्पत्य, पु. બૃહસ્પતિનો ચેલો, અગ્નિ.
वाल, वालक, 'बाल, बालक' જુઓ.
वालखिल्य, पु. સાઠ હજાર મુનિઓ, એવું કહેવાયછે, એમનું કદ અંગુઠાના જેટલું છે અને સૂર્યના રથની આગળ હમેશ ચાલેછે
वालि, पु. કિષ્કિંધાનો રાજા, સુગ્રીવનો ભાઈ.
वालुका, स्त्री. રેતી; કપુર; ભૂકો.
वाल्कल, वि. ઝાડની છાલનું બનાવેલું. न. છાલનું વસ્ત્ર.

वाल्मीक, } पु. રામાયણના કર્ત્તા,
वाल्मीकि, } એક મુનિ.
वावदूक, वि. વાતુડો; વાક્ચતુર.
वावय, पु. એકજાતની તુલસી.
वावुट, पु. મછવો. [ કરવી.
वावृत्, ग. ४. પસંદ કરવું; સેવા
वावृत्त, वि. પસંદ કરેલું.
वाश्, ग. ४. બૂમ–ચીશ પાડવી;
वाशि, पु. અગ્નિદેવતા. [ બોલાવવું;
वाशित, न. પક્ષીનો શબ્દ; બોલાવણું.
वाशिता, स्त्री. હાથણી; સ્ત્રી, નારી.
वाशी, स्त्री. અવાજ; બૂમ; હથિયાર.
वाशुरा, स्त्री. રાત્ર.
वाश्र, पु. દિવસ; બળદ. न. ઘર; રહેઠાણું; ચોતરો, ચાર રસ્તા મળવાની જગા; છાણ.
वाश्रा, स्त्री. માતા; વાછડાવાળી ગાય.
वाष्कल, वि. મોટું. पु. લડવૈયો.
वाष्प, उ. બાફ, વરાળ; લોઢું; આંસુ.
वास्, ग. १०. સુગંધ લેવી; ભીંજવવું.
वास, पु. સુગંધ; વસવું તે; રહેઠાણ; એડક; પોશાક.
वासक, वि. સુગંધી. न. કપડાં.
वासकसज्जा, स्त्री. કપડાં ધરેલાં પહેરી આગકની વાટ જોતી નાયકા.
वासत, पु. ગધેડો.
वासतेय, वि. વસવા લાયક.
वासतेयी, स्त्री. રાત.
वासन, न. વાસણ; જ્ઞાન; કપડાં; ઢાંકણ; ધૂપન, સુગંધી કરવું તે.
वासना, स्त्री. ઇચ્છા; વાસના; ધ્યાન.
वासन्त, वि. વસંતનું; જુવાન; લીન. पु. ઉંટ; જુવાન હાથી, જુવાન પ્રાણી.

वासन्ती, स्त्री. માધવીલતા.
वासर, उ. દિવસ. पु. એક નાગ.
वासरसंग, पु. પ્રભાત.
वासव, वि. ઇંદ્રનું. पु. ઇંદ્ર. न. ધનિષ્ઠાનક્ષત્ર. [ નની પત્ની.
वासवदत्ता, स्त्री. વત્સરાજ ઉદય-
वासवी, स्त्री. વ્યાસની માતા.
वासस्, न. વસ્ત્ર, કપડું; પડદો.
वासि, पु. વાંસલો, ફરસી.
वासित, वि. સુગંધી; વસેલું; પ્રખ્યાત. न. પક્ષીનો કલબલાટ; જ્ઞાન.
वासिता, स्त्री. હાથણી; નારી, સ્ત્રી.
वासि(शि)ष्ठ, वि. વશિષ્ઠનું. पु. વશિષ્ઠનો વંશજ.
वासि(शि)ष्ठी, स्त्री. ગોમતી નદી.
वासु, पु. આત્મા; પરમાત્મા, વિષ્ણુ; પુનર્વસુ નક્ષત્ર.
वासुकि, पु. સર્પોનો રાજા.
वासुदेव, पु. શ્રીકૃષ્ણ. [ થાણી.
वासुरा, स्त्री. પૃથ્વી; રાત્ર; સ્ત્રી; હા-
वासू, स्त्री. કુમારિકા.
वास्तव, न. યથાર્થભૂત.
वास्तविक, वि. ખરૂં, વાજબી.
वास्तव्य, वि. વસવાલાયક. पु. ભાડુત. न. વસતિ; રહેવા લાગ જગા.
वास्तिक, न. બકરાઓનું ટોળું.
वास्तु, उ. સ્થળ, ઠેકાણું; ઘર.
वास्तुयाग, पु. ઘરનો પાયો નાખતી વખતે કરવામાં આવતો યજ્ઞ.
वास्तोष्पति, पु. ઇંદ્ર.
वास्त्र, वि. કપડાનું. पु. કપડાથી ઢાંકેલી ગાડી.
वास्प, पु. બાફ; આંસુ.

वास्पेय, पु. નાગકેશરનું ઝાડ.
वाह्, ग. १. કોશેશ કરવી.
वाह, पु. વહન, મજુર; ભાર બરદાર જનાવર; ઘોડો; બળદ; પાડો; ગાડી; પવન; ચાર ભારનું વજન.
वाहक, पु. ગાડીવાળો; મજુર.
वाहन, न. ઉંચકી જવું તે; સ્વારી; વાહન, ગાડી વગેરે; હાથી.
वाहस्, पु. અગ્નિ; સ્તોત્ર.
वाहस, पु. અજગર, સર્પ
वाहिक, पु. મોટું ઢોલ;બળદની ગાડી.
वाहित, न. ભારી બોજો.
वाहिन्, पु. રથ.
वाहिनी, स्त्री. સેના; નદી.
वाहीक, वि. બહારનું. पु. બળદ; પંજાબ દેશ. [ગાડી વગેરે વાહન.
वाह्य, पु. ભાર બરદાર જનાવર. न.
वाह्लि, पु. બલ્ખદેશ.
वाह्लि(ह्ली)क, पु. બલ્ખદેશ; એક ગધર્વ. न. કેશર; હિંગ.
वि, अ. નિયોગ; નિશ્ચય; નિગ્રહ; હેતુ; પરિભવ, શુદ્ધિ, અવલમ્બન; જ્ઞાન; ગતિ; આલસ્ય, પાલન-દર્શક. [દેવતા, યાજ્ઞિક.
वि, पु. પક્ષી; ઘોડો; જનાર; સોમ-
विंश, वि. વીશમું. पु. વીશમો ભાગ.
विंशक, वि. વીશ. [કુડી
विंशति, स्त्री. વીશની સખ્યા, એક
विंशतितम, वि. વીશમું.
विंशिन्, पु. વીશ ગામનો માલેક; વીશની સખ્યા. [ઢ્ધ.
विक, न. તુરતની વિયાયલી ગાયનું
विकच, वि. વિકાસેલું, ખુલેલું; વિશાળ; સુંદર. पु. કેતુ; ધ્વજ.
विकट, वि. બદસુરત; ભયંકર; મોટું; મગરૂર; સુંદર; અપ્રસિદ્ધ; ક્રૂર; વિકટ. न. ગુમડું, ફોલ્લો [લગાડવું.
विकत्थ्, ग. २. શેખી કરવી; હલકું
विकत्थन, वि. પોતાનાં વખાણ કરનાર. पु. ખુસામત; આત્મશ્લાઘા;
विकंप्, ग. १. ધ્રુજવું. [સ્તુતિ.
विकंप, वि. ચચલ, હાલતું.
विकर, पु. રોગ, આજાર.
विकर्ण, पु. એક કૌરવ.
विकर्तन, पु. સૂર્ય.
विकल्, ग. १०. ખોડ આણવી.
विकल, वि. વિહ્વલ; ખોડવાળું; ભયભીત; ગાભરૂ. નકામું; બેહોશ.
विकला,-ली, स्त्री. રજસ્વલા સ્રી.
विकला, स्त्री. કલાનો સાઠમો ભાગ.
विकल्प, पु. જુદી જુદી કલ્પનાઓ.
विकल्मष, वि. નિરપરાધી.
विकषा(सा), स्त्री. બંગાલી મજીઠ.
विकस्, ग. १. ખુલવું, ઉઘડવું.
विकस, पु. ચન્દ્ર. [લતું.
विकस्व(श्व)र, वि. પ્રકાશશીલ; ખી-
विकार, पु. વિકૃતિ; ફેરફાર, બગાડ; રોગ; જખમ.
विकाल, पु. સાંજ, સંધ્યાકાલ.
विकाश्, ग. १. દેખાવું; ખીલવું; પ્રકાશવું. [લવણી; દેખાવ.
विकाश, पु. આકાશ; આનંદ; ખિ-
विकाशि(सि)न्, वि. પ્રકાશશીલ;
विकिर, पु. ઝાડ, કૂવો, પક્ષી. [ખીલવું.
विकिरण, न. ક્ષેપણ; હિંસન; જ્ઞાન. पु. અર્કવૃક્ષ.
विकीर्ण, वि. વીખેરેલું.

विकुंठ, पु. વૈકુંઠ, વિષ્ણુનું સ્વર્ગ.
विकुस्र पु. ચંદ્ર.
विकूणन, न. કટાક્ષ.
विकूणिका, स्त्री. નાક.
विकृ, ग. ८. બદલવું; પેદા કરવું; ઇ-
જા કરવી; નાશ કરવું.
विकृत, वि. બદલેલું; આજારી; બે-
રોવ; અપૂર્ણ; અદ્‌ભુત; બગડેલું.
विकृति, स्त्री. અકસ્માત; ફેરફાર;
રોગ; ક્રોધ; વિકાર. [ પડેલું.
विकेश, वि. છૂટા વાળવાળું; તાલ
विकेशी, स्त्री. છૂટા વાળવાળી સ્ત્રી;
વાળવગરની સ્ત્રી.
विक्र, पु. જુવાન હાથી. [ગળ વધવું.
विक्रम्, ग. १. ચાલવું; જીતવું; આ-
विक्रम, पु. પગ, પગલું; વીરતા; વિ-
ક્રમરાજા; વિષ્ણુ; બળ, જોર.
विक्रमिन्, वि. જોરાવર; વીર. पु.
સિંહ; વિષ્ણુ; યોદ્ધો.
विक्रय, पु. વેચાણ. [થતો પશ્ચાત્તાપ.
विक्रयानुशय, पु. વેચાણ કર્યા પછી
विक्रयिक, पु. વેચનાર.
विक्रस्र पु. ચંદ્ર.
विक्रान्त, वि. જોગવર; વિજયી.
पु. યોદ્ધો; સિંહ. न. પગ; વીરત્વ.
विक्रान्ति, स्त्री. વીરતા, ઘોડાની ફાળ.
विक्रान्तृ, वि. વિજયી. पु. સિંહ;
વીર, લડવૈયો, યોદ્ધો.
विक्री, ग. ९. વેચવું; બદલો કરવો.
विक्रुष्ट, वि. પોકારેલું; ક્રૂર. न. મ-
દદની બૂમ; ગાળ.
विक्रेय, वि. વેચવાલાયક.
विक्लव, वि. બીધેલું; બીકણ; ગાભરે.
विक्लिन्न, वि. ભીનું; જુનું; નાશ પા-
विक्षाव, पु. ખાંસી, ઉધરસ; શબ્દ. [મેલું.
विक्षिप्, ग. ६. નાખવું; વીખેરવું.
લખાવવું. [ રણુ; ધાસ્તી.
विक्षेप, पु. ત્યાગ; પ્રેરણુ; ફરીક-
विख, विखु, विख्य, विख्र, वि. ન-
કટું, નાકવગરનું.
विखासा, स्त्री. જીભ.
विखुर, पु. રાક્ષસ; ચોર.
विख्या, ग. २. જાણીતા થવું; જોવું;
બોલાવવું. [ લાવેલું.
विख्यात, वि. પ્રસિદ્ધ, જાહેર; બો-
विख्याति, स्त्री. પ્રખ્યાતી, કીર્તિ.
विगत, वि. ગત; મૃત; જુદું પડેલું;
ગુમાવેલું.
विगम, पु. નુકશાની; મૃત્યુ; જુદાઈ.
विगर, पु. નગ્ન યોગી; પર્વત.
विगर्ह्, ग. १. નિંદા કરવી; વિક્કારવું.
विगर्हण, न. નિંદા.
विगर्हित, वि. નિંદિત; બદનામ; પા-
પી; નીચ. न. નિંદા. [ ધેલું.
विगलित, वि. ટપકતું; ગયલું; ગાં-
विगाढ, वि. અગાધ; ઉંડું; પાર ઉ-
विगान, न. નિંદા. [તરેલું; સ્નાત.
विगाह्, ग. १. નાહાવું.
विगीत, वि. નિંદિત; ઉલટું.
विगीति, स्त्री. નિંદા; પ્રતિવચન.
विगूढ, वि. ગુપ્ત; બદનામ.
विग्र, वि. નકટું.
विग्रह्, ग. ९. પકડવું; કજીઓ ક-
રવો; લડાઈ કરવી; જોવું; લખાવવું.
विग्रह, पु. દેહ; વિભાગ; યુદ્ધ; વિ-
શેષજ્ઞાન; કજીઓ; આકાર.

विघटित, वि. જુદુ કરેલુ, ભાગેલુ,
विघन, पु. હથોડો [ભાગ કરેલુ
विघस, पु ખોરાક, અડધો ચાવેલો
કોળીઓ–ગ્રાસ न भीણु
विघात, पु વધ, કતલ, ટટકો
विघ्न, पु. હરકત, મહેનત.
विघ्ननायक, } पु ગણુપતિ, ગણેશ.
विघ्ननाशक, }
विघ्नराज, पु. ગણેશ, ગણુપતિ.
विघ्न, पु. ઘોડાની ખરી.
विच्, ग ३, ७ જુદા પડવુ
विचकिल, पु. મદન વૃક્ષ.
विचक्षण, वि ડાહ્યુ, ચતુર पु वि-
દ્વાન માણુસ
विचक्षुस्, वि. આંધળુ, દલગીર
विचय, पु. શોધ, તપાસ.
विचयन, न. શોધ કરવી તે [થવુ
विचर्, ग. १. રખડવુ, ફેરવુ, સામા
विचर्चिका, स्त्री. ખુજલી, ફીડ
विचल, ग १ ધ્રુજવુ, જવુ [ચાલવુ
विचलन, न. ગર્વ, ચળ, હાલવુ
विचार, पु વિચાર, તત્વનિર્ણય, त-
પાસ, ચુકાદો, પસદગી, શકા
विचारण, न. મિમાસા, શકા.
विचारणा, स्त्री. તપાસ, વિચાર,
શક, મીમાસા [જુદુ કરવુ
विचि, ग ५ એકઠુ કરવુ, શોધવુ,
विचि, पु. તરગ, લહેર
विचिकित्सा, स्त्री સન્દેહ, ભૂ૧
विचित, वि. શોધેલુ.
विचिति, स्त्री શોધ, તપાસ.
विचित्र, वि કાબરચિતુ, ભાત-
ભાતનુ, છાપેલુ; સુદર, નવાઈ જેવું.
न કાબરચિત્રો રગ; આશ્ચર્ય.
विचित्रक, पु. ભોજપત્રનુ ઝાડ. न.
આશ્ચર્ય [पु. વાદળ.
विचित्रदेह, वि. સુદર શરીરવાળુ
विचित्रवीर्य, पु શાન્તનુ રાજાનો પુત્ર.
विचिन्वक, पु શોધ, યોદ્ધો
विचेतन, वि બેશુદ્ધ.
विचेतस्, वि મૂર્ખ, ગાભરૂ, પાપી
विचेष्टा, स्त्री. યત્ન, ગતિ, ચાલચલણુ
विचेष्टित, वि તપાસેલુ न યત્ન,
કામ, હાવભાવ, તરકટ
विच्छ्, ग. ६ જવુ. ग १० પ્રકા-
શવુ, બોલવુ
विच्छद, पु મદિર, દેવલ, મેહેલ
विच्छर्दक, पु. મદિર, મેહેલ.
विच्छर्दन, न ઉલટી કરવી તે
विच्छाय, वि ઝાખુ, ફીક્કુ
विच्छित्ति, स्त्री અગરાગ, ચીચે-
ષ્ટા, છીદ્ર, વિનાશ, હદ
विच्छिन्न, वि. જૂદુ કરેલુ, ફાડેલુ,
અટકાવેલુ, અતઆણેલુ, સતા
ડેલુ, વાકુ [વારણુ
विच्छेद, पु વિયોગ, વિભાગ, નિ
विच्यु, ग १ ભૂલવુ, પડીને કટકા
થવા. [ધ્રુજવુ, ગભરાવુ, બીહવુ
विज्, ग ३. જુદુ પાડવુ ग. ६, ७.
विज्, पु પક્ષી [બદલાવુ.
विजन्, ग. ४. ઉત્પન્ન થવુ, વધવુ,
विजन, वि નિર્જન. न. એકાત જગા.
विजनन, न પેદાશ.
विजन्मन्, न જન્મ, પેદાશ.
विजपिल, न. કાદવ

विजय, पु. જીત; અર્જુન; વિષ્ણુનો દ્વારપાલ; યમરાજા; વિમાન.
विजयकुंजर, पु. લડાઇનો હાથી.
विजयनगर, न. એક શેહેર.
विजयन्त, पु. ઇંદ્ર. [મજીઠ; સણ.
विजया, स्त्री. દુર્ગા, પાર્વતીની સખી;
विजयिन्, पु. વિજયી, જીતનાર.
विजर, वि. તાજું, નવું.
विजि, ग. १. જીતવું.
विजातीय, वि. પારકી જાતનું.
विजिगीषा, स्त्री. જીતવાની ઇચ્છા.
विजिगीषु, वि. વિજય ઇચ્છનાર; લોભી. पु. લડવૈયો; હરીફ.
विजित, वि. જીતેલું.
विजिति स्त्री. વિજય, જીત.
विजिह्म, वि. અપ્રમાણિક; વાંકું.
विजृम्भण, न. વિકાસ, ખીલવું તે; વિષયક્રીડા.
विजृम्भित, वि. ખીલેલું; ઉઘડેલું; દેખાયલું. न. ક્રીડા, રમત; દેખાવ;
विज्जन, न. બાણ, તીર. [પરિણામ.
विज्ञ, वि. જાણેલું; ચતુર. पु. વિદ્વાન માણસ. [ ધી કાઢવું.
विज्ञा, ग. ९. જાણવું; શીખવું; શો-
विज्ञात, वि. જાણેલું; પ્રખ્યાત.
विज्ञान, न. જ્ઞાન; અક્કલ; ધંધો; ચ-
विज्ञापक, पु. શીખવનાર. [તુરાઇ.
विज्ञापन, न. અરજ.
विज्ञाप्य, न. વિનંતિ.
विंजोलि, स्त्री. લીટી, પંક્તિ.
विट, पु. યાર; ધૂતારો; વિદૂષક; ઉંદર; ખદીરવૃક્ષ; નારંગીનું ઝાડ; ખાણનું મીઠું.
विटंक, न. પક્ષી પાળવાની જગા.
विटंकित, वि. ચિહ્નિત.
विटप, पु. શાખા, ડાળી; ઝાડી; અંકુર, ફણગો; ઝુમખો.
विटपिन्, पु. વૃક્ષ, ઝાડ.
विटि,-टी, स्त्री. પીળુ ચંદન.
विठंक, वि. નીચ, હલકું.
विठर, पु. બૃહસ્પતિ. [એક ઔષધ.
विडंग, वि. ચતુર. उ. વાવડીંગ,
विडम्ब्, ग. १०. નકલ કરવી; હસી
विडम्ब, पु. નકલ. [કાઢવું; ઠગવું.
विडम्बन, न. } તિરસ્કાર; અનુક-
विडम्बना, स्त्री. } રણ; ઠઠ્ઠા; દુઃખ.
विडारक, पु. બિલાડો.
विडाल, पु. બિલાડો; નેત્રાંજન.
विडीन, न. પક્ષીની ઉડવાની ગતિ.
विडुल, पु. એક જાતની નેતર.
विडो(डौ)जस्, पु. ઇંદ્ર.
वितंस, पु. પક્ષીનું પાંજરૂં; જાળ,
वितंड, पु. હાથી. [ફાંદો.
वितंडा, स्त्री. ચમચો; લોબાન; ખોટી તકરાર, માથાફોડ.
वितथ, वि. જુઠું.
वितद्रु, स्त्री. પંજાબની એક નદી.
वितन्, ग. ८. લંબાવવું; ફેલાવવું; આપવું; દેખાડવું; તૈયાર કરવું.
वितनु, वि. નાજુક; સુંદર.
वितंतु, पु. સારો ઘોડો. स्त्री. વિધવા.
वितप्, ग. १. પ્રકાશવું; તપાવવું.
वितरण, न. દાન. [શોધવું.
वितर्क्, ग. १०. ધારવું; વિચારવું,
वितर्क, पु. તકરાર, દલીલ; ઉલટા વિચાર; શંકા.

**वितर्दि,-र्द्धि, वितर्दिका,-र्द्धिका,** સ્ત્રી. વેદિકા, વેદી; વાડો;
**वितल,** न. બીજું પાતાળ. [ચોતરો.
**वितस्ता,** स्त्री. ઝેલમ નદી.
**वितस्ति,** पु. બાર આંગળનું માપ.
**वितान,** वि. ખાલી; દલગીર; મૂર્ખ; પાપી. उ. વિસ્તાર; ચદરવો; ગાદી; સભા, મેલાવડો; યજ્ઞ. न. કુ-
**वितानक,** उ. ચંદરવો; ઢગલો. [રસદ.
**वितुन्नक,** न. ધાણા.
**वितुष्ट,** वि. અસંતોષી.
**वित्त,** ग. १०. આપવું.
**वित्त,** वि. મેળવેલું; શોધી કાઢેલું; પ્રખ્યાત; તપાસેલું. न. ધન, દોલત; શક્તિ.
**वित्ति,** स्त्री. જ્ઞાન; ગુજરાન; લાભ;
**वित्रास,** पु. ત્રાસ, ભય. [ વિચાર.
**वित्सन,** पु. બળદ.
**विथ्,** ग. १. માગવું.
**विथुर,** पु. રાક્ષસ; ચોર.
**विथुरा,** स्त्री. વિધવા.
**विद्,** ग. २. જાણવું; ધ્યાન આપવું. ग. ४. હૈયાત હોવું. ग. ६. મેળવવું. [स्त्री. બુદ્ધિ; જ્ઞાન.
**विद्,** पु. બુધગ્રહ; વિદ્વાન માણસ.
**विद,** पु. બુધગ્રહ; પંડિત.
**विदग्ध,** वि. બળેલું; રાંધેલું; પાચક, નાશ કરેલું; ચંચલ; સુંદર. पु. પંડિત; વ્યસની માણસ.
**विदग्धा,** स्त्री. ચતુર સ્ત્રી.
**विदग्धता,** स्त्री. ચતુરાઈ.
**विदथ,** पु. યોગી; વિદ્વાન માણસ; યજ્ઞ. न. જ્ઞાન; યજ્ઞ; લડાઇ.
**विदर्भ,** पु. વિદર્ભ દેશનો રાજા.
**विदर्भतनया,** स्त्री. દમયંતી.
**विदर्भा,** पु. બીરારપ્રાંત, કુંડિનપુર.
**विदल्,** ग. १. ભાંગવું; ખોદવું; ઉઘાડવું.
**विदल,** वि. ખુલ્લું. न. વાંસની ટોપલી; દાડમની છાલ.
**विदा,** स्त्री. બુદ્ધિ; જ્ઞાન.
**विदार,** पु. વિદારણ; લડાઈ.
**विदारक,** पु. ચીરનાર. न. ખારવાળી જમીન.
**विदारण,** पु. લડાઈ; કર્ણિકાર વૃક્ષ. न. ભેદન, મારણ; વિડમ્બન.
**विदारणा,** स्त्री. લડાઈ.
**विदाह,** पु. અતિશય ગરમી; તીક્ષ્ણતા, બળતું.
**विदाहिन्,** पु. દાહજનક પદાર્થ.
**विदित,** वि. વિખ્યાત; જાણેલું; પ્રાર્થિત. पु. વિદ્વાન માણસ. न. જ્ઞાન; કીર્તિ.
**विदु,** पु. દરીઆઇ ઘોડો.
**विदुर,** वि. ચતુર, ડાહ્યું. पु. નગરવાસી, વિદ્વાન માણસ; વિદુર.
**विदूर,** वि. દૂરનું.
**विदूरज,** न. વૈદૂર્યમણિ, નીલમ.
**विदूरथ,** पु. એક સૂર્યવંશી રાજા.
**विदूषक,** वि. મશ્કરો; આનંદી; પરનિંદા કરનાર. पु. વિદૂષક, રંગીલો.
**विदृति,** पु. સીવણ, સાંધો. [ગીલો.
**विदेश,** पु. પરદેશ, દેશાન્તર.
**विदेशिन्,** वि. પરદેશી, પારકા દેશનું. पु. પરદેશી માણસ.
**विदेह,** वि. શરીર વગરનું. पु. જ-

નક રાજા. स्त्री. (हा) જનક નગરી, મિથિલા નગરી. [સરખું.
विद्ध, वि. વીંધેલું; ફેંકેલું; તાડિત;
विद्यन्, न. જ્ઞાન.
विद्यमान, वि. હાલતું; જીવતું; ખરૂં.
विद्या, स्त्री. શાસ્ત્ર; ખરૂં જ્ઞાન; દુર્ગા.
विद्याचण, विद्याचंचु, } वि. વિદ્યામાં પ્રખ્યાત.
विद्यादातृ, पु. ગુરુ, શિક્ષક.
विद्याधर, पु. એક દેવતાઈ વર્ગ.
विद्याभ्यास, पु. શીખવું તે.
विद्यालय, पु. પાઠશાલા; નિશાળ.
विद्युत्, ग. १. પ્રકાશવું; રોશની
विद्युत, स्त्री. વીજળી; વજ્ર. [કરવી.
विद्र, पु. ચીરવું તે; છીદ્ર.
विद्र(द्रा)व, पु. પલાયન; નિંદા; બુદ્ધિ; બીક.
विद्राण, वि. ઉંઘમાંથી ઉઠેલું.
विद्रु, ग. १. દોડી જવું. [ બીધેલું.
विद्रुत, वि. નાશી ગયલું; પ્રવાહી;
विद्रुम, पु. પરવાળાનુંઝાડ; પરવાળું.
विद्वस्, वि. વિદ્વાન; ડાહ્યું.
विद्वत्कल्प, वि. થોડું ભણેલો.
विद्वज्ञान, पु. વિદ્વાન માણસ, પંડિત.
विद्वत्तम, पु. અતિપંડિત.
विद्विष्, पु. શત્રુ.
विद्वेष, पु. શત્રુતા; તિરસ્કાર.
विद्वेषण, पु. શત્રુ. न. શત્રુતા.
विद्वेषिन्, पु. શત્રુ. [લાવવું; ભોકવું.
विध्, ग. १. પૂજા કરવી; રાજ ચ-
विध, पु. રીત ભાત; ચાકર; હાથીનો ખોરાક; ચઢતી; જાત.
विधवन, न. કંપારી, ધ્રુજારી.
विधव्य, न. ધ્રુજારી, ગુચવાડો.
विधवा, स्त्री. રાંડેલી સ્ત્રી.
विधस्, पु. બ્રહ્મા. [કાર કરવો.
विधा, ग. ३. કરવું, પેદાકરવું; આ-
विधा, स्त्री. રીતભાત; જાત; હાથીનો ખોરાક; પગાર; કામ.
विधातृ, पु. બ્રહ્મા; પ્રજાપતિ; સૃષ્ટિકર્ત્તા; કામદેવ; નસીબ; વિશ્વકર્મા;
विधातृभू, पु. નારદ, એક મુનિ. [દારૂ.
विधान, न. કરવું; વિધિ; હાથીનો
विधानज्ञ, पु. પંડિત. [ખોરાક; કાયદો.
विधि, पु. રીતિ; પ્રકાર; નસીબ; આજ્ઞા; કર્તવ્ય; બ્રહ્મા, સૃષ્ટિકર્ત્તા; વૈદ; વિષ્ણુ; સમય.
विधित्सा, स्त्री. ઇચ્છા, મરજી; પુરૂ કરવાની મરજી.
विधिवधू, स्त्री. સરસ્વતી.
विधु, पु. ચંદ્ર; કર્પૂર; રાક્ષસ; વિષ્ણુ, બ્રહ્મા; શિવ; વાયુ; લડાઈ.
विधु(धू)त, वि. કંપિત; તજીદીધેલું; ભયકર; ચંચલ.
विधुति, स्त्री. ધ્રુજારી, કંપ.
विधुन्तुद, पु. રાહુગ્રહ.
विधुपंजर, पु. તરવાર.
विधुर, वि. દુઃખીત, કગાલ; હરીફ. पु. રંડાયલો પુરુષ. न. બીક, ભય.
विधृ, ग. १०. પકડવું; ઉપયોગ કરવો, ટેકો આપવો, જુદુ પડવું; ગોઠવવું. [ધારણ કરેલું.
विधृत, वि. પકડેલું; જુદુ કરેલું,
विधृति, स्त्री. ગોઠવણ.
विधेय, वि. વિધિ કરવાલાયક; તાબેદાર. पु. ચાકર.

विध्वंस्, ग. १. નાશ પામવું; વીખરાઈ જવું.
विध्वंस, पु. નાશ; શત્રુતા; અપમાન.
विनत, वि. વળેલું; નમેલું; વાંકું; નમ્ર.
विनता, स्त्री. ગરુડની માતા, કશ્યપની એક પત્ની.
विनतासुत, पु. ગરુડ; અરુણ.
विनति, स्त्री. નમ્રતા; અરજ.
विनंद, पु. શબ્દ.
विनय, वि. ફેંકેલું; છુપું. पु. ઉપદેશ, શિક્ષા; નમ્રતા, પ્રણામ; ચાલચલણ; વેપારી. [થયલું.
विनश्, ग. ४. નાશ કરેલું; અદષ્ટ
विनशन, न. વિનાશ. पु. કુરુક્ષેત્ર તીર્થ; સરસ્વતી નદી રેતીમાં છુપાઈ રહી છે તે ઠેકાણું.
विनस, वि. નકટું.
विना, अ. વગર, શિવાય.
विनायक, पु. ગણપતિ; ગરુડ; વિઘ્ન.
विनायिका, स्त्री. ગરુડની પત્ની.
विनास(सि)क, वि. નકટું.
विनाश, पु. નાશ, પડતી.
विनाह, पु. કૂવાનું ઢાંકણ.
विनिर्कीर्ण, वि. વીખેરેલું.
विनिकॄ, ग. ६. ફેંકવું; વીખેરવું.
विनिक्षिप्, ग. ६. રોકાવું; નીચે ના-
विनिद्र, वि. જાગતું; ખીલેલું. [ખવું.
विनिपात, पु. પડતી; અપમાન, નાશ; દુઃખ. [ભીનગીરી.
विनिमय, पु. અદલો-બદલો; જા-
विनिमेष, पु. આંખનો પલકારો.
विनियोग, पु. જુદાઈ; ઉપયોગ; નેમણૂક; વિઘ્ન.
विनी, ग. १. ખસાડવું; શીખવવું; પાળવું; ઉપયોગ કરવો.
विनीत, वि. કેળવેલું; લઇ લીધેલું; નમ્ર; પાળેલું; સાદુ; સુંદર. पु. કેળવેલો ઘોડો; વેપારી.
विनीतक, न. વાહન.
विनीय, पु. મેલ; પાપ.
विनेतृ, पु. સરદાર; ગુરુ; રાજા; શિક્ષા કરનાર. [યક.
विनेय, वि. શીખવાલાયક; લેવા લા-
विनोद, पु. ક્રીડા; ખડન; આતુરતા; આનંદ. [ટીપું.
विंदु, वि. જ્ઞાતા; ડાહ્યું; ઉદાર. पु.
विंध्य, पु. વિંધ્યાચલ પર્વત; શિકારી स्त्री. ( ध्या ) નાની એળચી.
विंध्यवासिनी, स्त्री. દુર્ગા.
विंध्याटवी, स्त्री. વિંધ્યાચલ પાસેનું મોટું જંગલ.
विन्न, वि. જાણેલું; મૂકેલું; મેળવેલું.
विन्नक, पु. અગસ્ત્ય મુનિ.
विन्यस, पु. સ્થાપન; રચન; અના-
विप्, ग. १०. ફેંકવું. [મત.
विप्, पु. સ્તુતિપાઠક; વિદ્વાન માણસ. स्त्री. સ્તુતિ; આંગળી.
विपक्ष, वि. વેરી, દ્વેષી. पु. શત્રુ;
विपक्षता, स्त्री. શત્રુતા. [હરીફ.
विपंचिका, विपंची, } स्त्री. વીણા, બીન.
विपद्, ग. १०. ચીરવું, ખોલવું; ઉ-
विपण्, ग. १. વેચવું. [ખેડી નાખવું.
विपण, पु. વેચાણ.
विपणि,-णी, स्त्री. બજાર; દુકાન; વેપાર; વેપારની વસ્તુ.

विपणिन्, पु. વેપારી. [ યાતના.
विपत्ति, स्त्री. આપદા, પીડા; મૃત્યુ;
विपथ, पु. ખરાબ રસ્તો.
विपद्, } स्त्री. આપદા, મુશીબત;
विपदा, } મૃત્યુ.
विपन्न, वि. મુવેલું; કમનશીબ; ન-
ષ્ટ. पु. સર્પ. [આડું; સામું.
विपरीत, वि. પ્રતિકૂલ, ઉલટું; ખોટું;
विपर्यय, पु. વિરોધ, ઉલટાપણું; ફેર-
ફાર, નુકશાન; બદલો; ભૂલ; શત્રુતા.
विपर्यस्त, वि. બદલેલું; ઉલટું, ખોટું.
विपर्यास, पु. ફેરફાર; ભૂલ. [ભાગ.
विपल, न. ક્ષણ, પળનો સાઠમો
विपश्चित्, वि. વિદ્વાન, ડાહ્યુ. पु. વિ-
દ્વાનમાણુસ. [પરિણામ; કૃપા.
विपाक, पु. રાંધવું તે; પાચન; પકવતા;
विपांडु, वि. ફીક્કું.
विपाश, } स्त्री. પંજાબની એક નદી.
विपाशा, }
विपिन, न. વન, જગલ.
विपुल, वि. વિસ્તાર; અગાધ. पु.
મેરૂપર્વત, હિમાલયપર્વત; આબ-
રૂદાર માણુસ.
विपुलच्छाय, वि. છાયાવાળુ.
विपुलरस, पु. શેરડી.
विपुला, स्त्री. પૃથ્વી. [ પાઠક.
विप्र, पु. બ્રાહ્મણ; પંડિત; સ્તુતિ-
विप्रकार, पु. તિરસ્કાર; અપકાર,
અપમાન.
विप्रकृत, वि. ઇજા કરેલુ; અપમાનિત.
विप्रकृति, स्त्री. ઇજા, અપમાન.
विप्रकृष्ट, वि. દૂરનું.
विप्रचिति, पु. એક દાનવ.
विप्रतिपत्ति, स्त्री. વિરોધ; સશય;
વિકાર, સબંધી.
विप्रतिपन्न, वि. સદેહયુક્ત; હરીફ.
विप्रति(ती)सार, पु. પશ્ચાત્તાપ; ક્રોધ;
विप्रदुष्ट, वि. બગડેલુ; નઠારૂં. [દુષ્ટ
विप्रनष्ट, वि. નકામું; ગુમાવેલું.
विप्रयुक्त, वि. જુદુ કરેલું; વિરહિત.
विप्रयोग, पु. વિરોધ; કજીઓ; જુ-
विप्रलब्ध, वि. ઠગેલું. [દાઈ.
विप्रलब्धा, स्त्री. વચન ભગ થય-
લા આશકની નાયિકા.
विप्रलम्भ, पु. ઠગાઈ, જુદાઈ; શૃગાર.
विप्रलाप, पु. વચનભંગ, કજીઓ.
विप्रश्निका, स्त्री. ભવિષ્ય કહેનાર સ્ત્રી.
विप्रिय, वि. અપ્રિય; મદ पु. અ-
પરાધ, ખોટું કામ.
विप्रुष्, स्त्री. બિંદુ, ટીપુ; ચિહ્ન.
विप्लव, पु. ગુચવાડો; ઉલટાઈ, નુ-
કશાન, જોરજુલમ, પાપ; બદી;
બુરાઇ. [અપમાનિત, ઉલટું.
विप्लुत, वि. ગુચવાયલું; નાશ પામેલુ;
विफल, वि. ફલવગરનુ, નિરર્થક.
विफला, स्त्री. કેતકીવૃક્ષ.
विबध्, ग. ९. બાંધવુ; લબાવવું.
विबंध, पु. કબજીઆત, બધકોશ.
विबाधा, स्त्री. પીડા, યાતના.
विबुध्, ग. १. ४. જાગવું, સાવધ
થવું; જોવું.
विबुद्ध, पु. પંડિત, દેવ; ચદ્ર [ ક્ષક.
विबुधान्, पु. વિદ્વાન માણુસ; શિ-
विभक्त, वि. જુદું કરેલુ; વારેલું;
માપેલું. न. એકાતવાસ, ભાગ;
ભીલકત, જુદાઇ.

विभक्ति, स्त्री. જુદાઇ; વિભાગ. [પવું.
विभज्, ग. १. ભાગ કરવા; માન આ-
विभव, पु. ધન; ઐશ્વર્ય; શક્તિ.
विभा, ग. २. પ્રકાશવું; દેખાવું.
विभा, स्त्री. પ્રકાશ; કિરણ; સુંદરતા.
विभाकर, पु. સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ.
विभाग, पु. ભાગ; અંશ; જુદાઇ;
પ્રકરણ; ગોઠવણ. [ટવાલાયક.
विभाज्य, वि. ભાગ કરવાલાયક, વાં-
विभांडक, पु. એક મુનિ.
विभात, न. પ્રભાત.
विभाव, पु. પરિચય;મિત્ર. [મજણ.
विभावन, न. વાદવિવાદ, તકરાર; સ-
विभावना, स्त्री. એક અલંકાર.
विभावरी, स्त्री. રાત્રિ; હળદર, કુ-
ટી, કુટ્ટણી; વેશ્યા.
विभावसु, पु. સૂર્ય; અગ્નિ; ચદ્ર.
विभाषा, स्त्री. વિકલ્પ; મરજી.
विभासा, स्त्री. પ્રકાશ. [છૂટું કરવું.
विभिद्, ग. ७. ભોકાવું; ભાગ કરવા;
विभिन्न, वि. પ્રકાશિત; ગુચવાયલું;
ભેળાયલું; જુદી જુદી તરેહનું. पु.
विभीत,–क,पु. બેહેડાનું ઝાડ. [શિવ.
विभीषण, पु. રાવણનો નાનો ભાઈ.
विभीषिका, स्त्री. ભય, બીક.
विभु, वि. મોટું; શક્તિમાન; શ્રેષ્ઠ;
દઢ. पु. જગા; સમય; આત્મા;
માલીક; ચાકર; બ્રહ્મા; શિવ; વિ-
ષ્ણુ; મહારાજા.
विभू, ग. १. દેખાવું; સરખા થવું.
विभूत, वि. મોટું; દેખીતું.
विभूति, स्त्री. મોટાઈ; ચઢતી; પંચો;
છાણાની રાખ.

विभूष, ग. १०. શણગારવું; પ્રકા-
विभूषण, न. શણગાર. [શવું.
विभूषा, स्त्री. ઘરેણું; શોભા; પ્રકાશ.
विभेद, पु. જુદાઈ; ગુચવાડો; હ-
विभ्रंश, पु. પડતી, નાશ. [રીફાઈ.
विभ्रम्, ग. १. ભટકવું; વીખેરવું;
ગુચવાવું. [ઉતાવળ; શંકા; સુંદરતા.
विभ्रम, पु. ભટકવું તે; ભૂલ; ગુચવાડો;
विभ्रमा, स्त्री. વૃદ્ધાવસ્થા.
विभ्राज्, ग. १. અતિશય પ્રકાશવું.
विभ्राज्, वि. પ્રકાશિત. [શત્રુ.
विमत, वि. વિક્કારેલું; ગકાશીલ. पु.
विमत्त, वि. કેફી; પીધેલું; ભયંકર.
विमति, वि. મૂર્ખ. स्त्री. મૂર્ખાઈ;
અપ્રીતિ. [થવું; નારાજી.
विमनस्(स्क), वि. દલગીર; ગુચવા-
विमन्यु, वि. ક્રોધરહિત.
विमय, पु. બદલો.
विमर्शन, न. વિચાર; વિતર્ક, દલીલ.
विमर्ष, पु. વિચાર; અધીરાઈ; અ-
સંતોષ. [न. અણરખ; રૂપાનો ઢાળ.
विमल, वि. સ્વચ્છ; નિર્મલ; સફેદ.
विमलाद्रि, पु. ગીરનાર પર્વત.
विमांस, उ. અપવિત્ર માંસ.
वियात्‍ह, स्त्री. ઓરમાન–સાવકી મા
विमान, उ. વિમાન, દેવની ગાડી;
અપમાન; મહેલ; માપ; વાહન.
पु. ઘોડો.
विमानना, स्त्री. અપમાન, તિરસ્કાર.
विमार्ग, पु. ખરાબ માર્ગ; ખોટો
રસ્તો; સાવરણી; ઝાડુ. [પરીત.
विमुख, वि. પ્રતિકુલ, વિરૂદ્ધ; વિ-
विमुद्र, वि. ખીલેલું; મુદ્રારહિત.

विमुह्, ग. ४. ગુચવાવું, મૂર્ખાઈ કરવી. [ હાન.
विमूढ, वि. ગુચવાયલું; મૂર્ખ; વિ-
विंव, उ. પ્રતિબિંબ; કમંડલુ; પર-
विंवट, पु. સર્ષવનો રોપો. [પોટો.
विंवु, पु. સોપારીનું ઝાડ.
वियत्, न. આકાશ, આસમાન.
वियद्गंगा, स्त्री. સ્વર્ગગંગા.
वियन्मणि, पु. સૂર્ય.
वियति, पु. પક્ષી.
वियम, पु. રોધ; પીડા.
वियात, वि. धृष्ट, બેશરમ.
वियुज्, १, ७. તજી દેવું; જુદુ કરવું; છૂટું કરવું.
वियोग, पु. જુદાઈ, ગેરહાજરી.
वियोगिन्, वि. જુદું થયલું; ગેરહાજર. पु. ચક્રવાક પક્ષી.
वियोगिनी, स्त्री. પતિથી જુદી પડેલી સ્ત્રી. [ રાજી; અધીરું.
विरक्त, वि. અતિશય રાતું; ના-
विरच्, ग. १०. રચવું; ગોઠવવું; મૂકવું.
विरचन, न. } ગોઠવણ; નિર્માણ.
विरचना, स्त्री. }
विरचित, वि. ગોઠવેલું; રચેલું; નિર્માણ કરેલું; મૂકેલું,
विरज, वि. ધૂળવગરનું. पु. વિષ્ણુ.
विरजा, स्त्री. દર્ભ; નહુષની પત્ની.
विरंच, } पु. બ્રહ્મા
विरंचि, }
विरण, न. વાળો, ખસ.
विरत, वि. નિવૃત્ત; અતનું.
विरति, स्त्री. નિવૃત્તિ; રોધ; અત.
विरम्, ग. १. અટકાવવું; છેટો લાવવો.

विरम, पु. સૂર્યાસ્ત; અટકાવ, વિરામ.
विरल, वि. પાતળું, નાજુક; ઢીલું; થોડું; દુર્લભ; દૂરનું. न. દહીં.
विरस, वि. સ્વાદવગરનું; ઘાતકી. पु. પીડા. [દાઈ; ગેરહાજરી; ગરજ.
विरह, पु. જુદાઈ; વહાલાઓની જુ·
विरहानल, पु. જુદાઇનો તાપ.
विरहिणी, स्त्री. પતિથી જુદી પડેલી સ્ત્રી. [ પડેલું; એકાંતવાસી.
विरहित, वि. તજી દીધેલું; જુદુ
विराग, पु. રંગનું બદલાવું; અસ-
विराज्, ग. १. ચળકવું. [તોપ.
विराज्, पु. સુંદરતા; ક્ષત્રિય; શરીર. स्त्री. એક છંદ. [રાજા.
विराट, पु. વિરાટદેશ; તે દેશનો
विराणिन्, पु. હાથી.
विराध्, ग. ४. ઈજા કરવી; ખોવું.
विराध, पु. અડચણ, અટકાવ; નાખુશી; એક બળવાન રાક્ષસ.
विराधन, न. પીડા, દુઃખ. [ વિષ્ણુ.
विराम, पु. નિવૃત્તિ; વિસામો; અંત,
विराल, पु. બિલાડો.
विराव, पु. શબ્દ, અવાજ.
विरिंच, } पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; શિવ.
विरिंचन, }
विरु, ग. २. શોક કરવો; બૂમ પાડવી.
विरुत, वि. પોકારેલું; શોક કરેલું. न. બૂમ, ચીસ; ગણગણાટ.
विरुह्, ग. १. ઉગવું; ચઢવું. [લેવું.
विरूढ, वि. પેદા થયલું; વધેલું; ખી-
विरूप, वि. બેડોળ; રાક્ષસી. न. બેડોળતા. [ મશ્કરીનું નામ.
विरूपक, वि. બેડોળ; રાક્ષસી. पु.

विरूपाक्ष, वि. બેડોળ આંખવાળું.
विरेक, पु. જુલાબ. [पु. શિવ.
विरेचन, वि. ભેદક. न. જુલાબ.
विरेफ, पु. નદી, નાળું.
विरोक, उ. છિદ્ર. पु. કિરણ.
विरोचन, पु. સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ, બ-
લિરાજાનો પિતા. [બદી; કજીઓ.
विरोध, पु. વેર, વિરૂદ્ધતા; નાકા-
विरोधिन्, वि. વિરૂદ્ધ; વૈરી; કજી-
આખોર. पु. શત્રુ. [૧૦. મોકલવું.
विल्, ग. ६. સંતાડવું; ભાંગવું. ग.
विल, न. છિદ્ર; ગુફા.
विलस्, ग. १०. જોવું, ગુચવાવુ.
विलक्ष, वि. ગુચવાયલુ; શરમાયલુ;
આશ્ચર્ય પામેલુ; અદ્ભુત.
विलक्षण, वि. બીજુ, ચમત્કારિક.
विलग्, ग. १. વળગવું.
विलज्ज, वि. બેશરમ.
विलप्, ग. १. બોલવું; શોક કરવો;
બડબડવું. [આસ્તપામવું.
विलंब्, ग. १. ટાગવું; ખોટી રહેવું
विलंब, पु. લટકી રહેવું તે; ઢીલ,
ખોટી. [न. ઢીલ.
विलंबित, वि. લટકતું; ધીમું; મદ.
विलंभ, पु. ઉદારતા; બક્ષીસ.
विलय, पु. પ્રલય; નાશ; મૃત્યુ.
विलस्, ग. १. પ્રકાશવુ; દેખાવું;
અવાજ કરવો; કામ કરવું.
विलसित, वि. પ્રકાશિત; દેખીતું;
રમતીઆળ. न. ચલકાટ, રમત,
ક્રીડા, ફલ, પરિણામ.
विलाप, पु. સ્પષ્ટઉચ્ચારપૂર્વકરુદન.
विलाल, पु. બિલાડો.

विलास, पु. વિષયક્રીડા; રમત;
શોભા; ચળકાટ.
विलासवती, स्त्री. છિનાળ સ્ત્રી.
विलासिन्, वि. રમતીઆળ; વિ-
ષયી. पु. વિષયીપુરુષ; અગ્નિ;
ચંદ્ર; સર્પ; કામદેવ; કૃષ્ણ; શિવ.
विलासिनी, स्त्री. વેશ્યા.
विलिख्, ग. ६. લખવું; દોરવું.
विलेप, पु. મલમ; રેતી ચુનાનો
ગારો; કફલાદ.
विलेपन, न. મલમ; ઉટણું, શરી-
રને લગાડવાની સુગંધી ચીજ.
विलोक्, ग. १०. જોવું; તપાસક-
विलोकन, न. અવલોકન. [રવી.
विलोचन, न. આંખ.
विलोडित, वि. વલોવેલું. न. છાશ.
विलोम, वि. વિપરીત; પાછલનું. पु.
કૂતરો; સર્પ; વરુણ. न. રેંટ, કૂવા-
માંથી પાણી કાઢવાનું ચક્કર.
विलोमजिह्व, पु. હાથી.
विलोल, वि. ચચલ; ઢીલું.
विलोहित, वि. રાતું. पु. એક રુદ્ર.
विल्ल, न. છિદ્ર.
विल्व, पु. નારિયલનું ઝાડ; બિ-
લીનું ઝાડ. [ઇચ્છા; ઇરાદો; અર્થ.
विवक्षा, स्त्री. બોલવાની ઇચ્છા;
विवक्षित, वि. ઇચ્છિત, અર્થવાળુ.
न. ઇરાદો, અર્થ.
विवंचिषु, वि. ઠગ, કપટી.
विवद्, ग. १. કજીઓ કરવો.
विवत्सा, स्त्री. વાછડાવગરની ગાય.
विवध, पु. રસ્તો; બોજો.

विशिप, न. મંદિર; ઘર, મહેલ.
विशिष्ट, वि. યુક્ત; વિલક્ષણ; શ્રેષ્ઠ. पु. વિષ્ણુ.
विशिष्टता, स्त्री. ઉત્તમતા. [ ડેલું.
विशीर्ण, वि. ચૂંકું, વૃદ્ધ; કાટેલું; ભગ
विशील, वि. દુરાચારી, પાપી
विशुध्, ग ४. શુદ્ધ કરવું. [ દ્દગુણી.
विशुद्ध, वि. દોષરહિત; પવિત્ર, સ-
विशुद्धि, स्त्री. પવિત્રતા; સરખાઈ.
विशृंखल, वि. બેડીવગરનું.
विशेष, वि. અસાધારણ, પુષ્કળ. पु. પ્રકાર; તીલક, અવયવ; પદાર્થ.
विशेषक, वि. વિશેષકર્ત્તા. उ. તીલક. न. ત્રણ શ્લોક મળી બનેલું એક વાકય
विशेषण, वि. સ્વાભાવિક. न. જાત, પિછાન, તફાવત, ફરક; (વ્યાકરણમાં) ગુણસંખ્યાવાચક શબ્દ.
विशेषित, वि. ભેદિત, પારખેલું; શ્રેષ્ઠ.
विशेष्य, वि. મુખ્ય, શ્રેષ્ઠ. न. વિશેષણવાળો શબ્દ. [શોકનું ઝાડ.
विशोक, वि. શોકરહિત. पु. અ-
विश्वकद्रु, पु. કૂતરા વેચનાર; કૂતરો.
विश्र, पु. શોભા, પ્રભા.
विश्रण, ग. १०. બક્ષીસ આપવી.
विश्रण(णा)न, न. દાન, ભેટ.
विश्रब्ध, वि. વિશ્વાસુ; ભયરહિત, શાંત; દૃઢ, નમણું. [ ટકતું.
विश्रम्, ग. ४. વિસામો લેવો; અ-
विश्रम, पु. વિસામો. [ કેલિકલહ.
विश्रम्भ, पु. વિશ્વાસ, રહસ્ય, વધ;
विश्रय, पु. આશ્રય. [રાવણનો બાપ.
विश्रवस, पु. પુલસ્ત્યમુનિનો પુત્ર,
विश्रांत, वि. થાકેલું, શાંત.
विश्रांति, स्त्री. વિસામો.
विश्राम, पु. વિસામો; રોધ, અટકાવ, શાતતા
विश्राव, पु. પ્રસિદ્ધિ, ખ્યાતિ.
विश्रुत, वि. પ્રખ્યાત, આનંદી.
विश्रुति, स्त्री. કીર્તિ.
विश्लिष्ट, वि. છુટું પાડેલું; ઢીલું.
विश्लेष, पु. જુદાઈ; ગેરહાજરી.
विश्व, वि. બધું, દરેક. पु. व. દશ દેવતાઓ. न. જગત, સુંઠ. पु. વિષ્ણુ, આત્મા; નગરવાસી. [તરો.
विश्वकद्रु, वि. નીચ. पु. શિકારી કૂ-
विश्वकर्मन्, पु. દેવતાઈ શિલ્પશાસ્ત્રી, સૂર્ય, એક મુનિ, ભગવાન,
विश्वकेतु, पु. અનિરુદ્ધ. [ઈશ્વર.
विश्वग, पु. બ્રહ્મા.
विश्वगंध, पु. કાંદો. न. હિરાબોળ.
विश्वगोप्तृ, पु. ઇંદ્ર; વિષ્ણુ.
विश्वजन, न. મનુષ્યજાત.
विश्वधारिणी, स्त्री. પૃથ્વી.
विश्वनाथ, पु. શિવ; જગતનો ધણી.
विश्वप्सन्, पु. દેવ, સૂર્ય, ચંદ્ર, અગ્નિ;
विश्वभेषज, न. સુંઠ. [વિશ્વકર્મા.
विश्वंभर, पु. ઈશ્વર; ઇંદ્ર; વિષ્ણુ.
विश्वंभरा, स्त्री. પૃથ્વી.
विश्वयु, पु. વાયુ, પવન.
विश्वराज्,-ज, पु. ચક્રવર્તિ રાજા.
विश्वरेतस, पु. બ્રહ્મા. [ મુનિ.
विश्ववेदस्, वि. સર્વજ્ઞ. पु. સાધુ,
विश्वस्, ग. २. ભરોસો રાખવો.
विश्वसहा, स्त्री. પૃથ્વી.
विश्वसृज्, पु. બ્રહ્મા.

विश्वस्त, वि. વિશ્વાસુ, ભરોસેદાર.
विश्वस्ता, स्त्री. વિધવા સ્રી.
विश्वाची, स्त्री. એક અપ્સરા.
विश्वात्मन्, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ.
विश्वाधायस्, पु. દેવ. [ ર્ષિ.
विश्वामित्र, पु. ગાધિપુત્ર, એક બ્ર-
विश्वाराज्, पु. જગતનો રાજા.
विश्वावसु, पु. એક ગંધર્વ
विश्वास, पु. ભરોસો, રહસ્ય.
विश्वेश, पु. શિવ; ઈશ્વર.
विष्, ग. ३., ઘેરી લેવું; લબાવવું;
જવું; ખાવું; બજાવવું.
विष्, स्त्री. વિષ્ઠા, નરક.
विष, न. ઝેર; પાણી.
विषकंठ, पु. શિવ.
विषघातिन्, पु. શિરીષનું ઝાડ.
विषघ्न, वि. ઝેર નાશ કરનાર. पु.
विषज्वर, पु. ભેંસ.[ચંપક વગેરે વૃક્ષો.
विषंड, न. મૃણાલ, કમળની દાંડી.
विषद्, ग. १. બીકવડાવવું, નામુ-
રાદ થવું.
विषद, न. હિરાકસી. पु. વાદળ.
विषदंतक, } पु. સર્પ.
विषधर, }
विषम, वि. દારૂણ; અસીમ; ખડ-
બચડું; પીડાકારી; ઘણુ મજબૂત,
ભયકર; ખરાબ; પાપી. पु. વિષ્ણુ;
વિચિત્રતા, ખડબચડાપણું.
विषमज्वर, पु. એક જાતનો તાવ.
विषय, पु. બાબદ; ધંધો, રોજગાર;
ઇંદ્રિય; માલ; હેતુ.
विषयिन्, वि. વિષયાસક્ત. पु. મ-
નુષ્ય; રાજા; કામદેવ. न. જ્ઞાન;
विषल, पु. ઝેર. [જ્ઞાનેંદ્રિય.
विषसूचक, पु. ચકોરપક્ષી.
विषह्, ग. १. સહન કરવું; શક્તિ-
માન્ થવું, અટકાવવું.
विषह्य, वि. સહન થાય એવું; શક્ય.
विषा, स्त्री. બુદ્ધિ; વિષ્ઠા.
विषाण, उ. શીંગડું; હાથીદાંત.
विषाद, पु. દલગીરી, નામુરાદી, સુ-
विषार, पु. સર્પ [સ્તાઈ; શોક; નેર.
विषाराति, पु. કાળો ધતૂરો.
विषालु, वि. ઝેરી.
विषास्य, पु. સર્પ. [રીતે.
विषु, अ. સરખું, નાનારૂપ; સરખી
विषुव, न. વિષુવકાળ.
विषुव, न. મેષ અને તુલા સક્રાંત,
દિવસરાત સરખા થાય છે તે
વખત. [મધ્યરેખા.
विषुवरेखा, स्त्री. પૃથ્વીના ગોળાની
विषूचिका, स्त्री. કોલેરા, મરકી.
विष्क्, ग. १०. ઇજા કરવી; જોવું.
विष्कंद्, ग. १. ભટકવું.
विष्कंभ(क), पु. પહેલો યોગ; દર-
વાજાનો આગળો; થાભલો; ઝાડ;
ભાવ, બારોટ; વિસ્તાર; પ્રતિ-
બંધ; યોગનુ એક આસન; વ્યા-
विष्किर, पु. પક્ષી, કુકડો. [સરેખા.
विष्टप्, स्त्री. આકાશ; દુનિયા.
विष्टप, उ. વાસણ, દુનિયા
विष्टब्ध, वि. દૃઢ; રોકેલું. [ કરવું.
विष्टंभ्, ग. ५, ९. રોકવું; મજબૂત
विष्टर, पु. બેઠક, આસન; દર્ભનું
विष्टा, स्त्री, નરક, ગુ. [આગન; ઝાડ.

विसि, ग. १. અજાયબ થવું.
विस्मिता, वि. વિસ્મયયુક્ત; મગરૂર.
विस्मिता, स्त्री. અજાયબી.
विस्मृ, ग. १. ભૂલી જવું. [ મેલું.
विस्मृत, वि. ભૂલીગયલું,વિસ્મય પા-
विस्मृति, स्त्री. ભૂલાવો, વિસ્મરણ.
विस्र, न. કાચા માંસના જેવી ગંધ.
विस्रंस, पु. પડતી; પડવું તે.
विस्रगंधि, पु. હરતાળ.
विस्रस्त, वि. છૂટું; નબળું.
विहग, पु. પક્ષી; બાણ; સૂર્ય; ચંદ્ર; ગ્રહ; વાદળ. [ વાદળ.
विहंग पु. પક્ષી; બાણ; સૂર્ય; ચંદ્ર;
विहंगम, पु. પક્ષી; સૂર્ય.
विहंगराज, पु. ગરુડપક્ષી.
विहत, वि. ઇજા કરેલું; અટકાવેલું. पु. જૈનનું દેહેરું. [ રાજ્ય.
विहति, पु. મિત્ર. स्त्री. કતલ; પ-
विहन्, ग. २. અટકાવવું; મારી નાખવું; જુદુ કરવું.
विहर, पु. વિયોગ.
विहर्ष, न. અત્યાનંદ.
विहस्, ग. १. હસવું. [ યલું; પંડિત.
विहस्त, वि. હાથવગરનું; ગુંચવા-
विहा, अ. સ્વર્ગ.
विहा, ग. ३. તજીજવું.
विहापित, वि. તજવાલાયક. न. દાન, બક્ષીસ.
विहायस्, उ. આકાશ. पु. પક્ષી.
विहार, पु. ગમન; ભમવું તે; ખાંધ; ક્રીડા; વાડી; મંદિર; જૈનનું દેહેરું.
विहित, वि. કરેલું; બજાવેલું; નીમેલું; મૂકેલું. न. આજ્ઞા, હુકમ.
विहिति, स्त्री. ગોઠવણ; બજાવણી.
विहीन, वि. તજી દીધેલું; નીચ.
विहेठ, पु. ઇજા, નુકશાન.
विहेठक, पु. નુકશાનકર્ત્તા.
विहेठन, न. ઇજા કરવી તે; પીડા, [ યાતના
विह्वल्, ग. १. ધ્રુજવું.
विह्वल, वि. ગુંચવાયલું; ધ્રુજતું; આતુર; બાવરૂ; ગાભરૂ.
वी, ग. २. જવું; પાસે આવવું; લાવવું; ફેંકવું, ખાવું; મેળવવું; ઇચ્છવું; પ્રકાશવું
वीक, पु. પવન; પક્ષી; મન.
वीकाश, पु. 'વિકાશ' જુઓ.
वीक्ष्, ग. १. જોવું, વિચારવું.
वीक्ष, न. દેખીતી ચીજ; નવાઈ, અ- [ જાયબી.
वीक्षित, न. નજર.
वीक्ष्य, वि. દેખીતું; જોવાય એવું. पु. નાચનાર; ઘોડો.
वीखा, स्त्री. ઘોડાની ચાલ; જોડાણ, સંબંધ; ગતિ; નાચ.
वीचि(ची),पु. લેહેર, મોજો, તરંગ; હર્ષ, આનંદ; વિસામો; કિરણ; કંઇક, થોડો અંશ.
वीचिमालिन्, पु. સમુદ્ર. [ કરવો.
वीज्, ग. १. જવું. ग. १०. પંખો
वीज, न. બીજ, તત્વ; મૂળ; વીર્ય, મજ્જા; અક્ષરગણિત; સચ્ચાઈ.
वीजकोश, पु. શીંગ, ફળી.
वीजन, न. પંખો; ચીજ; વસ્તુ.
वीजफलक, पु. લીંબુ, નારંગી.
वीजवपन, न. ખેતર.
वीजसू, स्त्री. પૃથ્વી. [ સૂર્ય.
वीजिन्, वि. બીજવાળું. पु. બાપ;

वृ, ग. १, ५, ९. પસંદ કરવું; માગવું, ઢૂંઢાળવું, સંતાડવું; ઘેરી લેવું; રોકવું, અટકાવવું.
वृंहित, वि. વધેલું. न. હાથીની બૂમ.
वृक, पु. વરૂ; ચિત્તો; શિયાળ, કાગડો; ઘુવડ, ચોર; એક રાક્ષસ;
[ હળ; ચંદ્ર.
वृकदंश, पु. કૂતરો.
वृकधूर्त, पु. શિયાળ.
वृकारि, पु. કૂતરો.
वृकोदर, पु. ભીમ; બ્રહ્મા.
वृक्क, पु. દીલ, અંતઃકરણ.
वृक्ण, वि. ભાંગેલું; કાપેલું, ચીરેલું.
वृक्त, वि. સ્વચ્છ.
वृक्ष्, ग. १. પસંદ કરવું; ઢાંકવું.
वृक्ष, पु. ઝાડ.
वृक्षक, पु. નાનું ઝાડ; ઝાડ.
वृक्षकुक्कुट, पु. જંગલી કુકડો.
वृक्षचर, पु. વાંદરે.
वृक्षनाथ, पु. વડનું ઝાડ.
वृक्षनिर्यास, पु. ગુંદર.
वृक्षपाक, पु. વડનું ઝાડ.
वृक्षभिद्, स्त्री. કોદાળી.
वृक्षभेदिन्, पु. સુતારની ફરસી.
वृक्षवाटिका, स्त्री. વાડી, બગીચો.
वृक्षशायिका, स्त्री. ખીસકોલી.
वृच्, ग. ७. પસંદ કરવું.

वृजिन, वि. પાપી; વાંકું. पु. વાળ; પાપી માણસ. न. પાપ; દુઃખ;
वृण्, ग. ८. ખાવું. [ રાતું ચામડું.
वृत्, ग. ४. પસંદ કરવું. ग. १०. પ્રકાશવું. ग. १. હોવું, થવું; બનવું; ગુજારો ચલાવવો.
वृत्त, वि. હૈયાત; બનેલું, પુરૂં; ગયેલું, ગોળ; મૂત; દૃઢ; પ્રખ્યાત. पु. દેડકો. न. બનાવ; ઈતિહાસ; ખબર; ચાલચલણ; છંદ.
वृत्तांत, पु. હેવાલ; સંદેશો; સવાદ; બાત; રીત, હાલત; ફુરસદ.
वृत्ति, स्त्री. હૈયાતી, હાલત; ધંધો; ચાલ; ગુજરાન; પગાર.
वृत्र, पु. એક દૈત્ય; વાદળ; પર્વત; અંધકાર, શત્રુ, અવાજ; પૈડું; ઇંદ્ર.
वृत्रशत्रु, } पु. ઇંદ્ર, દેવતાઓનો
वृत्रहन्, } રાજા.
वृथा, अ. વ્યર્થ, ફોકટ; મૂર્ખાઈથી, જુઠાઈથી [ ચઢવું.
वृध्, ग १. વધવું; ચાલુ રાખવું;
वृद्ध, वि. વધેલું; બૂઢું; મોટું; નિદાન. पु. વૃદ્ધ માણસ; સાધુ. न. न. લોબાન.
वृद्धा, स्त्री. બૂઢી સ્ત્રી, ડોસી.
वृद्धावस्था, स्त्री. બુઢાપો.

**वृंदा**, स्त्री. तुलसी; એક રાક્ષસી; ગોકુલ પાસેનું વન. [સુંદર.
**वृंदार**, वि. ઘણું; વધારે; ઉત્તમ;
**वृंदावन**, न. ગોકુલ પાસેનું વન.
**वृश्**, ग. ४. પસંદ કરવું.
**वृश**, पु. ઉંદર. न. શુંઠ.
**वृशा**, स्त्री. ઔષધી.
**वृश्चिक**, पु. વીછી; વૃશ્ચિક રાશિ.
**वृष्**, ग. १. વરસવું; રેડવું; બક્ષીસ આપવી; ભીજવવું; પીવું.
**वृष**, पु. બળદ; વૃષભ રાશિ; કામદેવ; જોરાવર માણસ; શૃંગારી પુરુષ; શિવનો બળદ; શત્રુતા; સદ્ગુણ; રાજા કર્ણ; વિષ્ણુ.
**वृषण**, वि. મજબૂત. पु. અડકોશ.
**वृषदंश**, पु. બિલાડો. [ણી માણસ.
**वृषध्वज**, पु. શિવ; ગણેશ; સદ્ગુ-
**वृषन्**, पु. બળદ; વૃષભરાશિ; ઘોડો; પીડા; ઇંદ્ર; અગ્નિ; કર્ણ; સોમ.
**वृषपर्वन्**, पु. શિવ; એક રાક્ષસ.
**वृषभ**, पु. બળદ; જનાવર; વૃષભરાશિ; હાથીનો કાન.
**वृषस्त्री**, स्त्री. વિધવા.
**वृषय**, पु. આશ્રય.
**वृषराजकेतन**, पु. શિવ.
**वृषल**, पु. શૂદ્ર; ઘોડો; પાપી માણસ; લસણ; ચંદ્રગુપ્ત.
**वृषलोचन**, पु. બિલાડો. [ઇંદ્ર; અગ્નિ.
**वृषाकपि**, पु. સૂર્ય; વિષ્ણુ; શિવ;
**वृषिन्**, पु. મોર.
**वृष्ट**, वि. વરસેલું.
**वृष्टि**, स्त्री. વરસાદ.
**वृष्टिकाल**, पु. ચોમાસું.
**वृष्टिजीवन**, पु. ચાતકપક્ષી.
**वृष्टिभू**, पु. દેડકો.
**वृष्णि**, वि. જુસ્સાદાર; પાખંડી. पु. વાદળ; મેંઢો; કિરણ; કૃષ્ણ; ઇંદ્ર; અગ્નિ; વાયુ.
**वृहती**, स्त्री. નારદની વીણા; ૩૬ ની સંજ્ઞા; પીછોડી; વાણી.
**वृहस्पति**, पु. દેવગુરુ. [ઢાંકવું.
**वे**, ग. १. વણવું; સીવવું; ગોઠવવું;
**वेकट**, पु. મૂર્ખો; ઝવેરી; જુવાન માણસ.
**वेग**, पु. ગતિ; ગુચવાડો; ઝરો; જુલમ; શક્તિ; પ્યાર; આનંદ; વીર્ય.
**वेगसर**, पु. ખચ્ચર.
**वेंकट**, पु. એક પર્વત.
**वेचा**, स्त्री. મુસારો, પગાર.
**वेडा**, स्त्री. મછવો, હોડી.
**वेण्**, ग. १. જવું; જાણવું; વિચાર કરવો; લેવું; જોવું; સ્તુતિ કરવી.
**वेण**, पु. એક રાજા, અંગરાજાનો પુત્ર.
**वेणा**, स्त्री. એક નદી.
**वेणि,-णी**, स्त्री. વેણી, ગુંથેલા વાળ, વાળની લટ; નાળું.
**वेणिवेधनी**, स्त्री. જુ.
**वेणिवेधिनी**, स्त्री. કણી.
**वेणु**, पु. વાંસ; બરૂ; વાંસળી.
**वेणुन**, न. કાળાં મરી.
**वेत**, पु. છડી.
**वेतं(दं)ड**, पु. હાથી.
**वेतन**, न. પગાર, મજુરી; ગુજરાનનું સાધન; રૂપું.
**वेतस**, पु. બરૂ; અગ્નિ; નારંગી.
**वेतसी**, स्त्री. નેતર, છડી.

वेताल, पु. દરવાન; ભૂતોનો સરદાર.
वेतृ, पु. જ્ઞાની; પંડિત; પતિ.
वेत्र, पु. છડી, નેતર; લાકડી.
वेत्रधर, पु. છડીદાર. [રપાલ.
वेत्रवती, स्त्री. એક નદી; સ્ત્રી દ્વા-
वेत्रिन्, पु. છડીદાર, દ્વારપાલ.
वेथ्, ग. १. માગવું.
वेद, पु. જ્ઞાન; પવિત્ર જ્ઞાન; ચાર વેદ;-ઋગ્વેદ, યજુર્વેદ, સામવેદ અને અથર્વવેદ; વિષ્ણુ; યજ્ઞનું અંગ; છંદ. [ણનાર બ્રાહ્મણ.
वेदगर्भ, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; વેદ જા-
वेदज्ञ, पु. વેદ જાણનાર પુરુષ.
वेदन, न. } જ્ઞાન; પીડા, યાતના;
वेदना, स्त्री. } વિવાહ; દોલત; ભેટ.
वेदनिंदक, पु. નાસ્તિક; બૌદ્ધ; જૈન.
वेदनीय, वि. જ્ઞેય, જાણવાલાયક.
वेदमातृ, स्त्री. ગાયત્રી. [વિષ્ણુ.
वेदविद्, पु. વેદ જાણનાર બ્રાહ્મણ;
वेदव्यास, पु. પુરાણકર્ત્તા મુનિ.
वेदांग, न. વેદનાં છ અંગ.
वेदांत, पु. ઉપનિષદ; ઉત્તર મીમાંસા; તત્વજ્ઞાન. [નાર.
वेदांतिन्, पु. વેદાંતી, વેદાંત જાણ-
वेदार, पु. સરડો, કાકીડો.
वेदि, पु. પંડિત. स्त्री. દેવમંદિર આગળની ચોરસ બેઠક; યજ્ઞની વેદિ; સરસ્વતી. [ઠક; બેઠક; મંડપ.
वेदिका, स्त्री. વેદી; ઉંચી કરેલી બે-
वेदिजा, स्त्री. દ્રૌપદી.
वेदित, वि. જાણેલું.
वेदोदय, पु. સૂર્ય.
वेद्य, वि. જાણવાલાયક.
वेध, पु. વેધન; જખમ; છીદ્ર.
वेधक, पु. કપૂર; એક નરક.
वेधन, न. વિંધવું તે; ઉંડાઈ.
वेधनी, स्त्री. હાથીનો કાન વિંધવાનું હથિયાર.
वेधस्, पु. બ્રહ્મા; પ્રજાપતિ, ઉત્પત્તિકર્ત્તા; સૂર્ય; વિષ્ણુ; મહેશ, શિવ; પંડિત; ગુરુ; સોમ; કવિ.
वेधस, न. બ્રહ્મતીર્થ, અંગુઠાનું મૂળ.
वेधित, वि. વિંધેલું. [શાન.
वेध्य, वि. વિંધવાલાયક. न. નિ-
वेन्, 'वेण्' જુઓ.
वेन, 'वेणु' જુઓ.
वेन्ना, स्त्री. એક નદી.
वेपृ, ग. १. ધ્રુજવું, કંપવું.
वेपथु, पु. ધ્રુજારી, કંપ.
वेपन, न. ધ્રુજવું તે.
वेम, }
वेमन, } उ. વણકરની શાળ.
वेर, उ. શરીર; કેશર; રીંગણાનું ઝાડ.
वेरक, पु. કપૂર. [વખત ગણવો.
वेल्, ग. १. જવું; ધ્રુજવું. ग. १०.
वेल, न. વાડી.
वेला, स्त्री. વખત, સમય; તક; ભરતી; દરિયા કિનારો; હદ; જુસ્સો; આજારીપણું; વાણી.
वेल्ल्, ग. १. જવું; ધ્રુજવું.
वेल्ल, पु. ગતિ; ધ્રુજવું તે.
वेल्लज, न. કાળાં મરી. [વેલણ.
वेल्लन, न. ઘોડા વગેરેનું લેટવું;
वेल्लहल, पु. વિષયી-લંપટ માણસ.
वेल्लि, स्त्री. લતા, વેલ.

वेवी, ग. २. જવું; મેળવવું; નાખવું, ખાવું; ઇચ્છવું; પ્રકાશવું.
वेश, पु. પ્રવેશ; ઘર; પોશાક; છૂપો
वेशक, पु. ઘર. [પોશાક; પગાર.
वेशन, न. પ્રવેશ; ઘર.
वेशनारी, स्त्री. વેશ્યા.
वेशन्त, पु. નાનું તળાવ; અગ્નિ.
वेशर, पु. ખચ્ચર.
वेशवास, पु. વેશ્યાનું ઘર.
वेशिन्, वि. વેશ લેનાર.
वेश्मन्, न. ઘર.
वेश्य, न. રહેઠાણ, ઘર.
वेश्यकलिंग, पु. ચકલી.
वेश्यनकुल, पु. કસ્તૂરીઓ ઉંદર.
वेश्या, स्त्री. વેશ્યાનું ઘર; ગુણીકા, [વેશ્યા.
वेश्वर, पु. ખચ્ચર.
वेष, 'વેશ' જુઓ.
वेष्, ग. १. વીંટવું; વેશ લેવો.
वेष्ट, पु. વેષ્ટન, વીંટવું તે; ઘેરો; વાડ; પાઘડી; ગુંદર. [ચાદર.
वेष्टक, पु. વાડ. न. પાઘડી; ગુંદર;
वेष्टन, न. વીંટવું તે; ઢાંકણું; પાઘડી; વાડ; કમરબંધ; પાટો.
वेष्टित, वि. વીંટેલું; ઘેરેલું; રોકેલું. न. ઘેરી લેવું તે.
वेष्टव्य, वि. વીંટવાલાયક.
वेष्प, वेष्य, पु. પાણી.
वेष्या, 'વેશ્યા' જુઓ.
वेस्, ग. १. જવું.
वेसर, पु. ખચ્ચર.
वेस(श)वार, पु. મસાલો.
वेहत्, स्त्री. વાઝણી ગાય.
वेहार, पु. બીહાર પ્રાંત.
वेह्, ग. १. જવું.
वै, ग. १. સુકવવું.
वै, अ. પાદપૂરણ; સંબોધન.
वैकटिक, पु. ઝવેરી.
वैकर्त, पु. ખાટકી.
वैकर्तन, पु. કર્ણરાજા.
वैकल्प, न. વિકલતા, અચોકસપણું.
वैकाल, पु. પાછલો પોહોર.
वैकुंठ, पु. વિષ્ણુ; ઇંદ્ર; તુલસી. न. વિષ્ણુનું સ્વર્ગ; અબરખ.
वैक्लव, } न. વિકલતા, ગભરાટ;
वैक्लव्य, } ક્ષોભ; દલગીરી.
वैखरी, स्त्री. ભાષા, વાણી.
वैखानस, पु. વાનપ્રસ્થ.
वैग्रहिक, वि. શરીરનું.
वैचक्षण्य, न. ચતુરાઈ.
वैचित्य, न. દલગીરી.
वैजनन, न. ગર્ભનો છેલો મહિનો.
वैजयंत, पु. ઇંદ્રનો મેહેલ; ઇંદ્રની ધ્વજા; ધ્વજા; ઘર; ઇંદ્ર.
वैजयंतिक, पु. ધ્વજ ઉંચકનાર.
वैजयंतिका, स्त्री. ધ્વજા, વાવટો.
वैजयंती, स्त्री. ધ્વજા; માલા; લક્ષ્મીપદવી; એક શબ્દકોષ; વિષ્ણુની માલા. [જુદી જાત.
वैजात्य, न. જાત બહાર; નવાઈ;
वैज्ञानिक, वि. નિપુણ, ચતુર.
वैण, पु. વાંસની ચીજો બનાવનાર.
वैणव, वि. વાંસનું બનાવેલું. पु. વાંસની લાકડી; વાંસની ચીજો બનાવનાર. न. વાંસનાં બીજ.
वैणवी, स्त्री. વંશલોચન.
वैतंसिक, पु. માંસ વેચનાર.

वैतथ्य, न. જુઠાઇ.
वैतनिक, पु. મજુર.
वैतरणि(णी), स्त्री. નરકની એક નદી.
वैतान, वि. પવિત્ર. [રીતે હોમ.
वैतानिक, वि. પવિત્ર. न. યજ્ઞની
वैतालिक, पु. ભાટ, બારોટ; જાદુગર;
वैत्रक, वि. બરૂનું. [વેતાલનો ચાકર.
वैद, पु. પડિત.
वैदग्ध, न. } ચતુરાઈ; પડિતાઈ;
वैदग्धी, स्त्री. } તીક્ષ્ણતા; રસિકતા.
वैदर्भ, पु. વિદર્ભ દેશનો રાજા.
वैदर्भी, स्त्री. દમયંતી; રુકિમણી; અગસ્ત્યની પત્ની. [વિદ્વાન બ્રાહ્મણ.
वैदिक, वि. વેદોક્ત; પવિત્ર. पु.
वैदुषी, स्त्री. } પડિતાઈ, હુશિયારી.
वैदुष्य, न. }
वैडूर्य, न. વૈડુર્યમણિ, પાનું.
वैदेशिक, पु. પરદેશી માણસ.
वैदेह, पु. વિદેહનો રાજા; વાણીઓ; બ્રાહ્મણસ્ત્રીને વૈશ્યથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર. [હળદર, ગાય; રોચના.
वैदेही, स्त्री. સીતા; વાણીઆણી,
वैदेहीक, पु. વેપારી.
वैद्य, वि. વેદને લાગતું; દવાને લગતું. पु. પંડિત; વૈદ, તબીબ.
वैद्यक, पु. વૈદ. न. વૈદકશાસ્ત્ર.
वैध, वि. ઠરાવેલું; હકનું.
वैधव, पु. બુદ્ધ.
वैधवेय, पु. વિધવાનો પુત્ર.
वैधव्य, न. રંડાપો.
वैधात्र, पु. સનત્કુમાર.
वैधृति, स्त्री. એક યોગ. [માણસ.
वैधेय, वि. મૂર્ખ; વિધિનું. पु. મૂર્ખ

वैनतक, न. યજ્ઞમાં ઘી હોમવાનું વાસણ.
वैनतेय, पु. ગરુડ; અરુણ.
वैन्य, पु. પૃથુરાજા.
वैपरीत्य, न. વીપરીતતા, ઉલટાપણું.
वैभव, न. ઐશ્વર્ય, મોટાઇ, શક્તિ.
वैभ्र, न. વૈકુંઠ.
वैभ्राज, न. દેવતાઇ બાગ.
वैमत्य, न. નામરજી, ઇનકાર.
वैमनस्य, न. રોગીપણું.
वैमात्र, } पु. સાવકી-ઓરમાન
वैमात्रेय, } માનો પુત્ર.
वैमात्रा, } स्त्री. સાવકી માની પુત્રી.
वैमात्रेयी, }
वैमानिक, वि. વિમાનમાં જન્મેલું. [पु. આકાશચારી.
वैमेय, पु. બદલો.
वैयर्थ्य, न. નિરર્થકતા
वैयाकरण, वि. વ્યાકરણસંબંધી पु. વ્યાકરણશાસ્ત્રી.
वैयाघ्र, वि. વાઘજેવું; વાઘના ચામડાથી ઢાંકેલું.
वैयात्य, न. બહાદુરી.
वैयासिक, पु. વ્યાસપુત્ર, શુકદેવ.
वैर, न. શત્રુતા; વિરોધ; બહાદુરી.
वैरक(का)र, पु. શત્રુ.
वैराग, न. સસારત્યાગ, સંન્યાસ.
वैरागिन्, पु. સન્યાસી, સંસારત્યાગી.
वैराग्य, 'વૈરાગ' જુઓ.
वैराट, वि. વિરાટસંબંધી. पु. ઇંદ્રગોપ કીડો.
वैरायमाण, वि. વિરોધી.
वैरिन्, वि. વિરોધી. पु. શત્રુ, વીર.
वैरूप्य, न. બેડોલતા.
वैरोचन, } पु. બલિરાજા; સૂર્યપુત્ર; અગ્નિપુત્ર.
वैरोचनि, }

वैलक्षण्य, न. અદ્ભુતતા; ઉલટાપણું.
वैल्व, वि. બિલીનું. न. બિલીફળ.
वैवस्वत, पु. સાતમો મનુ, હાલનો ચાલતો મનુ; યમરાજા; અગ્નિ; શનિગ્રહ. [ નદી.
वैवस्वती, स्त्री. દક્ષિણદિશા; યમુના-
वैशद्य, न. સ્વચ્છતા; શાંતતા; સફેદાઇ.
वैशंपायन, पु. વ્યાસનો એક શિષ્ય.
वैशस, न. વધ; પીડા. [ લાકડી.
वैशाख, पु. વૈશાખમાસ; વલોવવાની
वैशाखी, स्त्री. વૈશાખ શુદ ૧૫.
वैशारद्य, न. ચતુરાઇ.
वैशिक, पु. વેશ્યાનો યાર. न. વેશ્યાનો ધંધો. [ શાસ્ત્ર જાણનાર.
वैशेषिक, पु. કણાદ મુનિકૃત દર્શન-
वैशेष्य, न. વિશેષતા, મોટાઇ.
वैश्य, पु. વૈશ્ય જાત, વાણીઓ.
वैश्रवण, पु. કુબેર; રાવણ. [ ડનું ઝાડ.
वैश्रवणालय, पु. કુબેરનું સ્થાન, વ-
वैश्वानर, वि. અગ્નિસંબંધી. पु. અગ્નિ; પાચન શક્તિ; પરમાત્મા, ઈશ્વર.
वैश्वासिक, वि. ભરોસેદાર.
वैषम्य, न. ગેર ઇનસાફ; મુશકેલી; એકાંતપણું; સખતાઈ. [ માણસ.
वैषयिक, वि. વિષયી. पु. વિષયી
वैष्ठुत, न. યજ્ઞની રાખ-ભસ્મ.
वैष्ट, पु. સ્વર્ગ; દુનિયા, વિષ્ણુ; વાયુ.
वैष्णव, वि. વિષ્ણુસંબંધી; વિષ્ણુની ભક્તિ કરનાર. पु. વિષ્ણુભક્ત. न. વૈકુંઠ; યજ્ઞની ભસ્મ.
वैष्णवी, स्त्री. વિષ્ણુની ભક્તિ; દુર્ગા.
वैसारिण, पु. મચ્છ, માછલી.
वैसूचन, न. નાટકમાં પુરુષે લીધેલો
वैहायस, वि. વાયુરૂપી. [ સ્ત્રીનો વેશ.
वैहासिक, पु. ભાંડ, મશ્કરો; નટ.
वोहा, स्त्री. દાસી.
वोड, पु. સોપારી.
वोड्र, पु. અજગર, સર્પ; એક જાતની માછલી. [ મો ભાગ.
वोड्री, स्त्री. દમડી, પણનો પાંચ-
वोढव्य, वि. ભાર ઉપાડવાલાયક.
वोढु, पु. એક મુનિ. [ બળદ; સારથિ.
वोढ्ट, पु. મજુર; સરદાર; પતિ;
वोंट, पु. થડ, ખૂંટો.
वोद, वि. ભીનું.
वोदाल, पु. એક જાતની માછલી.
वोर(ल)क, पु. લેખક, લહીઓ.
वोरट, पु. કુંદનું ફૂલ.
वोहित्थ, न. વહાણ. [ વાનું મંત્ર.
वौषट्, अ. દેવતાઓને હવિ આપ-
व्य, पु. ઢાંકણ, બુરખો.
व्यंशक, वि. નાશુ.
व्यंशुक, पु. પર્વત.
व्यस्, ग. १०. ભાગ કરવા; ઠગવું.
व्यंसक, पु. ધુતારો, ઠગારો.
व्यंसन, न. ઠગવું તે.
व्यक्त, वि. સ્પષ્ટ; જાણેલું; ડાહ્યુ; શણગારેલું. पु. વિષ્ણુ.
व्यक्तगणित, न. અંકગણિત. [ કાર.
व्यक्ति, स्त्री. સ્પષ્ટતા; જાતિ; ખરો આ-
व्यग्र, वि. ગાભરુ, આકુલ; ભયભીત. पु. વિષ્ણુ.
व्यंग, वि. અંગહીન; લંગડો. पु. દેડકો; મોઢાઉપરના કાળા ડાઘ; મશ્કરી.

व्यंग्योक्ति, स्त्री. વશ કરી લેવાનો
व्यज, पु. પંખો;[ગુણ; પરિહાસવાક્ય.
व्यजन, न. પંખો.
व्यंज्, ग. ७. ખુલ્લું કરવું; શણગારવું.
व्यंजक, वि. પ્રકાશક; સૂચક.
व्यंजन, न. ચિહ્ન; છૂપોવેશ; વ્યજન, વર્ણ; સ્ત્રી અથવા પુરુષની ઇંદ્રિય; દહાડી; અવયવ; દિવસ; ગુહ્ય અવયવ.
व्यंडवक(न), पु. એરંડીનું ઝાડ.
व्यतिकर, वि. પાસેનું; અરસપરસનું. पु. જોડાણ; તર્ક; રોધ; બદલો; સંકટ; મેળવણી.
व्यतिक्रम, पु. ઉલ્લંઘન; પાપ; સંકટ.
व्यतिक्रमिन्, वि. અન્યથાચારી;
व्यतियु, ग. २. મિશ્ર કરવું.
व्यतिरेक, पु. જુદાઈ, તફાવત; ઉત્તમતા. [પ્રકૃિત.
व्यतिरेकिन्, वि. જુદું. [બંધ.
व्यतिषंग, पु. પરસ્પર મેળાપ; સં-
व्यति(ती)हार, पु. વિનિમય, બદલો.
व्यती, ग. २. છૂટું પડવું; પસાર કરવું; પાછળ મૂકવું. [ દીધેલું.
व्यतीत, वि. ગયલું; મુવેલું; મૂકી
व्यतीपात, पु. મહોત્પાત; સત્તરમો યોગ, વ્યતીપાત.
व्यत्यय, व्यत्यास, } पु. ઉલટાપણું; વ્યતિક્રમ.
व्यथ्, ग. १. દલગીર થવું; મુંજાવું; બી-
व्यथक, वि. પીડાકારી. [હવું; ગુસાવું.
व्यथन, न. પીડા-યાતના આપવી તે.
व्यथनीय, वि. પીડનીય. [ભિરાટ.
व्यथा, स्त्री. દુ:ખ, પીડા; ભય; ગ-
व्यथित, वि. પીડિત; ગાભરૂં.
व्यध्, ग. ४. વિંધ પાડવું; ભોકવું.
व्यध्य, पु. નિશાન, નેમ.
व्यध्व, पु. ખરાબ રસ્તો.
व्यनुनाद, पु. પ્રતિધ્વનિ, પડઘો.
व्यंतर, पु. વૃક્ષાદિકમાં ફરનાર પીશાચ.
व्यप्, ग. १०. ફેંકવું, નાખવું.
व्यपगम, पु. રવાનગી.
व्यपदिश्, ग. ६. બોલાવવું; કબૂલ કરવું, બહાનું કાઢવું. [ળ કરેલું.
व्यपदिष्ट, वि. કહેલું; દેખાડેલું; છ-
व्यपदेश, पु. નામ; કીર્તિ; કપટ; વંશ;
व्यपदेष्टृ, पु. ઠગારો [યુક્તિ; પ્રદર્શન.
व्यपवृत्, ग. १. પાછું ફરવું.
व्यपाय, पु. અંત; છેડો.
व्यपेक्ष्, ग. १. ધ્યાન આપવું.
व्यपेक्ष, वि. આતુર; ખોટી થતું.
व्यपेक्षा, स्त्री. આશા; સંબંધ.
व्यभिचार, पु. ભૂલ; પાપ; છિનાળું, જારકર્મ; ખરાબ ચાલ.
व्यभिचारिणी, स्त्री. છિનાળ સ્ત્રી.
व्यभिचारिन्, वि. ખોટું; અવિશ્વાસુ; જારકર્મ કરનાર. पु. વ્યભિચાર, જારકર્મ.
व्यय्, ग. १. જવું; ખરચવું; ફેંકવું.
व्यय, वि. નાશવંત. पु. નાશ; પડતી.
व्ययित, वि. ખરચેલું; પડેલું.
व्यर्थ, वि. નિરર્થક, અર્થવગરનું.
व्यलीक, वि. ખોટું; ન કરવાલાયક. पु. વ્યસની માણસ. न. અપરાધ; યુક્તિ; જુઠાઈ; દલગીરીનું કારણ.
*व्यलीकता, स्त्री. શઠતા; મૂર્ખતા.*
व्यवकलन, न. વિયોગ.

व्यवक्रोशन, न तिरस्कार, गाળ
व्यवच्छिन्न, वि કાપેલુ, જુદુ અતર
व्यवच्छेद, पु કાપવુ તે, પૃથકત્વ, જુદાઇ, પ્રકરણ અધ્યાય [કાવવુ
व्यवधा, ग ३ વચમા મૂકવુ, અટ
व्यवधा, स्त्री પડદો, ઢાકણુ, છુપામણી [પડદો,ઢાકણુ છુપામણી
व्यवधान, न વિયોગ, આચ્છાદન,
व्यवधि पु વ્યવધાન આચ્છાદન
व्यवसाय, पु યત્ન, ઠરાવ ધધો, ચાલચલણ,ઉપજીવિકા અનુષ્ઠાન વિષ્ણુ શિવ
व्यवसायिन्, वि મહેનતુ ગોઠવેલુ બજાવેનુ पु વેપારી
व्यवसित, वि અનુષ્ઠિત, નિશ્ચિત, ઠરેલુ, ગોઠવેલુ न ઠરાવ
व्यवस्था, ग १ ગોઠવવુ
व्यवस्था, स्त्री ગોઠવણ, મજબૂત પાયો, હાલત, વિયોગ
व्यवस्थान, न સ્થાન, જગા, ગોઠવણ જુદાઇ पु વિષ્ણુ
व्यवस्थापक, वि વિધાનકર્ત્તા વ્યવસ્થા કરનાર [કરવો તે
व्यवस्थापन, न ગોઠવવુ તે, ચુકાદો
व्यवस्थित, वि ઠેકાણે મૂકેલુ, ગોઠવેલુ ચુકવેલુ, જુદુ કરેલુ
व्यवहर्तृ, पु ફરીઆદી, કામની વ્યવસ્થા કરનાર
व्यवहार, पु ચાલચલણ, કામકાજ, વેપાર, રોજગાર સબધ
व्यवहारक, पु વેપારી
व्यवहारपाद, पु વાદ, પ્રતિવાદ, તપાસ અને ચુકાદો એમાનુ એક
व्यवहारमातृका, स्त्री મુકદમો, કજીઓ
व्यवहारविषय, पु ન્યાયથી ચુકાદો થવાલાયક વિષય [મૈથુન
व्यवहारिक, वि ન્યાયસબધી, હ
व्यवहारिका, स्त्री રીતભાત, ઝાડુ, ઇગુદીનુ ઝાડ [યસબધી
व्यवहारिन्, वि વ્યવહારકર્ત્તા, ન્યા
व्यवाय, न તેજ, પ્રકાશ पु સ્ત્રીસગ, મૈથુન, શુદ્ધિ વિયોગ
व्यवायिन्, वि વિષયી पु વિષયી માણસ [ઉધુ વાળવુ
व्यस्, ग ४ વીખેરવુ જુદુ કરવુ,
व्यसन, न વિપત્તિ, દુશ્શાની જુદાઇ પાપ, શિક્ષા, વાયુ, નિરર્થક યત્ન દુરાચાર [અત્ડેલ
व्यसनिन्, वि અભાગિયુ, વ્યસની,
व्यस्त, वि ફેકેલુ વ્યાકુલ વિપરીત, જુદુ કરેલુ સાર, જાત જાતનુ, પ્રત્યેક
व्यसु, वि મુવેલુ [એક અગ
व्याकरण, न ભાષાશાસ્ત્ર, વેદનુ
व्याकार, पु બેડોળતા, વ્યાખ્યા, રૂપાતર [તાયવુ
व्याकुल, वि ગાભરુ, ભયભીત, ગુ-
व्याकृति, स्त्री કપટ ઠગાઈ [પાડવુ
व्याकृ, ग ८ સ્પષ્ટ કરવુ, જુદુ
व्याकृति, स्त्री રૂપાતર, વ્યારણ,મૂલતત્વશોધન
व्याक्रोश(ष), वि ખીલેલુ બદલાયલુ
व्याक्षोभ, पु ગભરાટ [વવુ, કહેવુ
व्याख्या, ग २ સમજાવવુ બોલા
व्याख्या, स्त्री સમજુતી ટીકા
व्याख्यात, वि સમજાવેલુ કહેલુ

व्याख्यान, न. ભાષણ; વર્ણન.
व्याख्येय, वि. ટીકા કરવાલાયક.
व्याघट्टन, न. ઘસારો, ઘર્ષણ.
व्याघात, पु. પ્રહાર; ટક્કર; એક
યોગ; અલંકારવિશેષ; હરકત.
व्याघातिन्, वि. પ્રતિબંધક.
व्याघ्र, पु. વાઘ; એરંડીનું ઝાડ.
व्याघ्रदल,-पुच्छ, पु. રક્ત એરંડીનું
व्याघ्रनायक, पु. શિયાલ. [ ઝાડ.
व्याघ्रपाद, वि. વાઘજેવા પગવાળું.
व्याघ्राट, पु. ભરદ્વાજ પક્ષી.
व्याघ्रास्य, पु. બિલાડો.
व्याघ्री, स्त्री. વાઘણ. [હાનું;નિમિત્ત.
व्याज, पु. ઠગાઇ; કપટ; યુક્તિ; બ-
व्याजनिंदा, स्त्री. કપટ, નિંદા.
व्याजस्तुति, स्त्री. એક અલંકાર,
નિંદા ગર્ભિતસ્તુતિ. [ ભક્ષક પશુ.
व्याड, पु. લુચ્ચો; સર્પ; ઇંદ્ર; માંસ-
व्याडि, पु. એક પ્રખ્યાત વ્યાકરણ-
શાસ્ત્રી. [ મોઢું.
व्यात्त, वि. ફેલાવેલું. न. ઉઘાડેલું
.दा, ग. ३. ઉઘાડવું; મોઢું કરવું.
.दान, न. ઉઘાડવું તે.
व्यादिश्, ग. ६. આજ્ઞા કરવી; વે-
હેંચવું; દેખાડવું; શીખવવું.
व्यदिश, पु. વિષ્ણુ. [પાપી માણસ.
व्याध, पु. શિકારી; નીચ અથવા
व्याधाम, } पु. ઇંદ્રનું વજ્ર.
व्याधाव, } [ દુરોગ.
व्याधि, पु. રોગ; પીડા; કોહોડ,કુ-
व्याधित, वि. રોગી. [ લનાર.
व्याधुत, वि. કંપિત; વાયુવેગે ચા-

व्यान, पु. પાંચ વાયુમાંનો એક
વાયુ. [ સન.
व्यानत, न. વિષયભોગનું એક આ-
व्यापक, वि. વ્યાપી રહેલું;ફેલાયલું.
व्यापद्, ग. ४. મરવું;નીચે પડીજવું.
व्यापद्, स्त्री. મૃત્યુ; આપદા; રોગ.
व्यापन, न. આચ્છાદન. [ બદલેલું.
व्यापन्न, वि. મૃત; નાશ પામેલું;
व्यापाद, पु. } વધ, કતલ, નાશ; બ-
व्यापादन,न. } દનિષ્ઠા.
व्यापादित, वि. મારેલું; વધ કરેલું.
व्यापार, पु. ધંધો, રોજગાર; કામ;
આડંબર.
व्यापारित, वि. રોકાયલું; મૂકેલું.
व्यापारिन्, पु. વેપારી; વ્યવસાયી.
व्यापिन्, वि. આચ્છાદક. पु. વિષ્ણુ.
व्यापृत, वि. રોકાયલું; સ્થાપિત. पु.
પ્રધાન. [ પાર
व्यापृति, स्त्री. ધંધો; રોકાણ; વ્યા-
व्याप्त, वि. વ્યાપેલું; ફેલાયલું; મૂકેલું;
પ્રખ્યાત; સંપૂર્ણ. [ મેળવવું તે.
व्याप्ति, स्त्री. આચ્છાદન; વ્યાપન;
व्याप्य, वि. ફેલાવાલાયક. न. સાધન.
व्याम, पु. } વામ, છાતીસહિત બે
व्यामन्,न. } હાથની લંબાઈ.
व्यामर्ष, पु. અધીરાઈ.
व्यामिश्र, वि. ગુંચવાયલું.
व्यामुग्ध, वि. દુઃખિત.
व्यामृष्ट, वि. ધોયલું.
व्यामोह, पु. પીડા; વ્યાધી; ભ્રમ.
व्यायत, वि. લાંબુ; ફેલાયલું; દઢ;
મજબૂત; જોરાવર; ઉંડુ; ઉદ્યોગી.
व्यायम्, ग. १. લબાવવું; કોશેશ
કરવી; રમવું.

व्यायाम, पु. લળાવવું; કસરત; મહેનત; યત્ન; ધ્રાધો; વામ; પૌરુષ.
व्यायामिक, वि. કસરતબાજ.
व्यायोग, पु. નાટકનાં દશ રૂપકોમાંહેલું એક.
व्याल, वि. પાપી, દુષ્ટ; ખરાબ; ઘાતકી. पु. દુષ્ટ હાથી, શિકારી જનાવર; સર્પ, વાઘ; ચિત્તો; રાજા; ઠગ, વિષ્ણુ
व्यालक, पु. દુષ્ટ હાથી.
व्यालग्राह, पु. સર્પ પકડનાર. [વાઘ.
व्यालमृग, पु. જંગલી પ્રાણી; ચિત્તો
व्यालंब, पु. રાતા એરંડીઆનુ ઝાડ.
व्यालीन, वि. ગીચ.
व्यावकलन, न. બાદબાકી.
व्यावर्त, पु. ઘેરો; ઉથલ-પાથલ.
व्यावर्तन, न. ઘડી, પડ; ઘેરો, ઉથલ-પાથલ.
व्यावहारिक, वि. હમેશનુ; વ્યવહારનું; ન્યાયનુ. पु. પ્રધાન. न. ઉપયોગ.
व्यावहासी, स्त्री. પરસ્પર હસવું તે.
व्यास, पु. વિસ્તાર; પોહોળાઈ, ઘેરાવો; ગોઠવણ; ગોઠવનાર; સત્યવતીપુત્ર, વેદવ્યાસ; પુરાણ વાંચનાર બ્રાહ્મણ. [વાયલુ.
व्यासक्त, वि. સંયુક્ત; જુદુ; ગુચ-
व्यासिद्ध, वि. નિષિદ્ધ, મના કરેલુ.
व्याहत, वि. ગભરાયલું, નામુરાદ.
व्याहति, स्त्री. રોધ; વિઘ્ન.
व्याहरण, न. ઉચ્ચાર; વાક્ય.
व्याहार, पु. વાક્ય; યુક્તિ, ઉચ્ચાર;
व्याहृत, वि. કહેલું. [ મશ્કરી.
व्याहृति, स्त्री. ઉચ્ચાર; વાક્ય, દલીલ.
व्युत्क्रम, पु. ગુચવાડો; ઉલટો ક્રમ.
व्युत्थान, न. સ્વતંત્ર કામ; પ્રતિરોધન; એક જાતનું નૃત્ય. [જ્ઞાન.
व्युत्पत्ति, स्त्री. મૂલ; મૂલશબ્દ;
व्युत्पन्न, वि. પેદા થયલું; પુરૂ કરેલું.
व्यु(व्यू)त, वि. સીવેલું.
व्युत्त, वि. ભીંજેલુ. [જવું.
व्युदस्, ग. ४. ફેંકવું; વીખેરવું; તજ-
व्युदास, पु. નાપસંદ કરવું તે, નાશ; નિરાશ; પરિત્યાગ.
व्युपदेश, पु. બહાનું.
व्युष्ट, वि. બળેલું, પ્રભાત થયલું; વસેલું. न. પ્રભાત; દિવસ; ફલ, પરિણામ. [ ફલ.
व्युष्टि, स्त्री. પ્રભાત; ચઢતી; સ્તુતિ;
व्यूढ, वि. દઢ; સહત, વિસ્તીર્ણુ;
व्यूढि, स्त्री. રચના. [મોટું; પરણેલું.
व्यूत, वि. વણેલુ, સીવેલું.
व्यूति, स्त्री. સીવણ, વણાટ.
व्यूह्, ग. १. સૈન્ય ગોઠવવું; ગોઠવવું; જુદું પાડવું; બદલવું.
व्यूह, पु. સૈન્યની રચના; સૈન્ય; ભાગ; શરીર; તર્ક, નિયોગ; સમૂહ.
व्यूहन, न. સૈન્યની રચના; શરીરના અવયવોની રચના.
व्ये, ग. १. ઢાંકવું; સીવવું.
व्योकार, पु. લુહાર.
व्योमन्, न. આકાશ; પાણી; અભ્રખ; સૂર્યની પૂજા કરવાનું મંદિર.
व्योमकेश,-केशिन्, पु. શિવ.
व्योमचारिन्, पु. દેવ; પક્ષી; સાધુ; બ્રહ્મા; ચિરંજીવી.

व्योमधूम, पु. વાદળ.
व्योममजर, पु. ધ્વજા, વાવટો.
व्योममंडल, पु. ધ્વજા; આકાશ.
व्योमयान, न. વિમાન.
व्योमसद्, पु. દેવ; ગંધર્વ.
व्योप, न. ત્રિકટુ (મરી, પીપર અને સુંઠ.) [ફરવું; મેળવવું.
व्रज्, ग. १. જવું; પહોંચવું; પાછું
व्रज, पु. ભીડ; ગોવાળોને રહેવાનું સ્થાન; ગાયનો વાડો; રસ્તો; વાદળ; મથુરા નજીકનું પરગણું. [ષ્ણ.
व्रजकिशोर,-नाथ,-वल्लभ, पु. શ્રીકૃ-
व्रण्, ग. १. અવાજ કરવો. ग. १०. જખમ કરવો.
व्रण, उ. જખમ; નાસુર.
व्रणित, वि. જખમી.
व्रत, उ. શાસ્ત્રોક્ત નિયમ પ્રમાણે કર્મ, નેમ, નિયમ; કાયદો; યજ્ઞ; યુક્તિ.
व्रतति,-ती, स्त्री. લતા; વિસ્તાર.
व्रश्च्, ग. ६. જખમી કરવું, કાપવું.
व्रश्चन, न. નાની કરવત.
व्राज, पु. ગતિ; ભીડ.
., स्त्री. તોફાની પવન.
. . पु. ભીડ, ટોળું; શારીરિક મહેનત; દિવસની મહેનત. [ઢાંકવું.
व्री, ग. ९. પસંદ કરવું. ग. ४. જવું;
व्रीड्, ग. ४. શરમાવવું; નાખવું.
व्रीड, पु. } શરમ; નમ્રતા.
व्रीडा, स्त्री. }
व्रीडन, न. શરમ; નમ્રતા.
व्रीस, ग. १, १०. ઇજા કરવી.
व्रीहि, पु. ચોખા; ચોખાનો દાણો.
व्रुड्, ग. ६. ઢગલો કરવો; ઢાંકવું.
व्रैहेय, न. ચોખાનું ખેતર.
व्लेक्ष्, ग. १०. જોવું.

## श.

श, ત્રીશમો વ્યંજન. [સુખ.
श, पु. શિવ; હથિયાર; કાપનાર. न.
शम्, अ. સુખ, ભાગ્યોદય.
शंयु, वि. સુખી.
शंब, पु. ઇંદ્રનું વજ્ર.
शंवर, पु. પાણી. [કરવી.
शंस्, ग. १. વખાણવું; કહેવું; ઈજા
शंस, पु. વખાણ; સંકટ; શાપ.
शंसन, न. કથન; સ્તુતિ. [ઇચ્છા.
शंसा, स्त्री. વાક્ય; સ્તુતિ, વખાણ;
संस्तु, पु. સ્તુતિપાઠક, ભાટ.
शंस, वि. ખુશ. [યક; હિંસક.
शंस्य, वि. કથનીય; વખાણવાલા-
शक्, ग. ५. શક્તિમાન થવું, સહન કરવું; જોરાવર થવું.
शक, पु. શાલિવાહન રાજા; સંવત્, સન; મ્લેચ્છ જાતિ.
शकट, उ. ગાડી. पु. વ્યૂહરચના; એક રાક્ષસ, બે હજાર પલનું વજન.
शकटिका, स्त्री. નાની ગાડી.
शकल, पु. ખંડ, ભાગ. न. વલ્કલ; માછલીનો કાંટો.
शकलिन्, पु. માછલી.
शकान्तक, पु. વિક્રમરાજા.
शकार, पु. રાજાની રાખેલીનો ભાઈ.
शकारि, पु. વિક્રમરાજા
शकुन, न. શુભાશુભસૂચક ચિહ્ન, શકન. पु. પક્ષી, ગીધપક્ષી; ચિહ્ન, સમડી, ઉત્સાહ વખતનાં ગીત.

शकुनि, पु. પક્ષી; ગીધ; સમડી; કુકડો; કૌરવોનો મામો; એક રાક્ષસ; આઠમું કરણ.
शकुनी, स्त्री. ચકલી.
शकुन्त, पु. પક્ષી; નિલકંઠપક્ષી; કીડો.
शकुन्तक, पु. પક્ષી.
शकुन्तला, स्त्री. મેનકા અપ્સરાને વિશ્વામિત્રથી ઉત્પન્ન થયલી કન્યા, દુષ્યંતની રાણી.
शकुन्ति, पु. પક્ષી. [નરક.
शकृत्, न. જનાવરનું છાણ, વિષ્ઠા,
शक्कर(रि), पु. બળદ. [ગળી.
शक्करी, स्त्री. નદી; કમરબંધ; આં-
शक्त, वि. શક્તિવાન; મજબૂત; પૈસાદાર; ચતુર. [તરવાર; દેવી.
शक्ति, स्त्री. જોર; સત્તા; પ્રકૃતિ;
शक्तिग्रह, पु. શબ્દશક્તિજ્ઞાન, શિવ; કાર્તિકસ્વામી; ભાલો લઈ ચાલનાર.
शक्तिधर, वि. જોરાવર. पु. ભાલો લઈ ચાલનાર; કાર્તિકસ્વામી.
शक्तिपाणि, शक्तिभृत्, } पु. ભાલો મારનાર; કાર્તિકસ્વામી.
शक्तिपूर्व, पु. પરાશર મુનિ.
शक्तिमत्, वि. જોરાવર, બળવાન.
शक्तिहीन, वि. નબળુ.
शक्तु, पु. સાથવો, ઘઉં ચણા વગેરેનો સેકેલો લોટ. [નાર.
शक्र(क्रु), वि. પ્રિયવદ, મીઠું બોલ-
शक्य, वि. શક્તિમાન.
शक्र, पु. ઇંદ્ર; અર્જુનવૃક્ષ; ઇંદ્રજવનુ ઝાડ; કુવડ; જ્યેષ્ઠા નક્ષત્ર; શિવ; ચૌદની સંજ્ઞા.
शक्रज, शक्रजात, } पु. કાગડો.
शक्रजित्, पु. ઇંદ્રજીત, રાવણનો
शक्रभवन, न. સ્વર્ગ. [પુત્ર.
शक्राणी, स्त्री. ઇંદ્રાણી. [હાથી.
शक्रि, पु. વાદળ; વજ્ર; પર્વત;
शक्ल, वि. મીઠું બોલનાર.
शक्व, पु. હાથી.
शक्वन्, वि. જોરાવર. पु. હાથી.
शक्वर, पु. બળદ. [બંધ; ગાય.
शक्वरी, स्त्री. આંગળી; વીંટી; કમર-
शंक्, ग. १. શંકા કરવી; બીહવું; અંદેશો આણવો; વિચારવું.
शंक, पु. ભાર ઉપાડનાર બળદ.
शंकनीय, वि. શકભરેલું. [ચાર્ય.
शंकर, वि. શુભ. पु. શિવ; શંકરા-
शंकरी, स्त्री. પાર્વતી; મજીઠ; શમીનું ઝાડ.
शंका, स्त्री. શક; ભય; તર્ક; આશા.
शंकित, वि. શકભરેલું; અવિશ્વાસુ; અચોકસ; ભયભીત; નબળું.
शंकु, पु. ખીલો; થાંભલો; ઝાડનું થડ, છાયાઉપરથી વખત જાણવાનું સાધન, દશ હજાર અબજની સંખ્યા; ગજ; બાર આંગળનુ માપ; પુરુષની ઇંદ્રિય; એક જાતની માછલી, રાક્ષસ; ઝેર; પાપ; શિવ; કામદેવ, પાણી નજદીક રહેનાર જનાવર; પટાના આકારનો નક્કર પદાર્થ
शंकुकर्ण, पु. ગધેડો.
शंकुतरु, पु. સાલનુ ઝાડ.
शंकुर, वि. ભયંકર.

शकुला, स्त्री. કાતર; સુડી.
शंख, उ. શંખ, કેટલાક જળ-જંતુનો દેહ; ચૌદ રત્નોમાંનું રત્ન. पु. કપાળનું હાડકું; કુબેરનો ભંડાર; નખલો; એક દૈત્ય; સ્મૃતિકર્ત્તા મુનિ.
शंखज, पु. કબૂતરના ઇંડાના આકારનું મોટું મોતી.
शंखध्म, पु. શંખ વગાડનાર.
शंखनक, पु. નાનો શંખ.
शंखभृत्, पु. વિષ્ણુ. [ વગાડનાર.
शंखिन्, पु. સમુદ્ર; વિષ્ણુ, શંખ
शंखिनी, स्त्री. ચાર પ્રકારની સ્ત્રીઓમાની એક જાત
शच्, ग. १. બોલવું.
शचि,-ची, स्त्री. ઇંદ્રની પત્ની.
शचिपति, पु. ઇંદ્ર. [ભાઇ, શક્તિ.
शची, स्त्री. છટાદાર વાણી; ચચ-
शंचू, ग. १. જવું. [ કરવા; જવું.
शट्, ग. १. આજારી હોવુ; ભાગ
शट, वि. ખાટું.
शटा, स्त्री. જટા. [ ચલી.
शटी, स्त्री. આંબાહળદ, કપૂરકા-
शट्टक, न. ઘી અને પાણી સાથે મેળવેલો ચોખાનો લોટ.
शठ्, ग. १. ઠગવું, ઈજા કરવી; દુઃખ ખમવું. ग. १०. પુરૂં કરવું, અધુરૂ છોડવુ; જવું; આળસાઈ કરવી; ઠગવું, નિંદા કરવી
शठ, वि. ઠગારો; પાપી. पु. ઠગ; મૂર્ખ માણસ; લવાદ; ધતૂરાનું ઝાડ. न. કેશર, લોઢું.
शठता, स्त्री. શઠવૃત્તિ, લફંગાઈ.
शण्, ग. १. આપવુ.
शण, न. સણ. [ બેટ.
शणिर, न. શોણનદીની વચ્ચેનો
शढ, पु. હીજડો.
शंड्, ग. १. ઘાયલ કરવું, ઢગલો કરવો.
शंड, पु. હીજડો, નામરદ; બળદ. न. ઢગલો. [માણસ.
शंढ, पु. હીજડો, બળદ; ગાંડો
शत, न. સો. [ કનો સમૂહ.
शतक, वि. સો. न. સદી; સો શ્લો-
शतकुंभ, पु. એક પર્વત. न. સોનું.
शतकोटि, पु. વજ્ર. स्त्री. સો કરોડ,
शतक्रतु, पु. ઇંદ્ર. [ એક અમર્જ.
शतखंड, न. સોનુ, સુવર્ણ.
शतघ्नी, स्त्री. એક હથિયાર, વીછીની માદા; કંઠરોગ.
शततम, वि. સોમું
शतद्रु, स्त्री. સતલજ નદી.
शतधा, अ. સો રીતે; સોગણું. स्त्री. દુર્વાધાસ.
शतधामन्, पु. વિષ્ણુ.
शतधृति, पु. બ્રહ્મા; ઇંદ્ર; સ્વર્ગ.
शतपत्र, न. કમળ. पु. મોર; સારસ, પોપટ.
शतपत्रा, स्त्री. સ્ત્રી, બાયડી
शतपदी,-पाद्, स्त्री. કાનખજૂરો.
शतपद्म, न. સફેદ કમળ
शतपर्वन्, पु. વાંસ, બાંબુ
शतपर्वा, स्त्री. શરદપૂનમ, દુર્વા, વજ; શુક્રની પત્ની.
शतपाद, पु. } કાનખજૂરો.
शतपादिका, स्त्री. }
शतपुष्प, पु. ભારવિ કવિ.
शतभिषा, स्त्री. શતતારકા નક્ષત્ર.

शतमख, } पु. ઇંદ્ર; ઘુવડ.
शतमन्यु, }
शतवर्ष, वि. સો વર્ષનું. न. સદી.
शतसहस्र, न. એક લાખ.
शतह्रदा, स्त्री. વીજળી; ઇંદ્રનું વજ્ર.
शताक्षी, स्त्री. રાત્રિ.
शतांग, पु. ગાડી.
शतानक, न. સ્મશાન.
शतानंद, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; કૃષ્ણ; વિષ્ણુનો રથ; ગૌતમનો પુત્ર.
शतानीक, पु. વૃદ્ધ પુરુષ; એક રાજા, જનમેજયનો પુત્ર.
शतायुस्, वि. સો વર્ષનું.
शतारुस्, न. કુષ્ટરોગ, કોહોડ.
शतावर्त, } पु. વિષ્ણુ, નારાયણ.
शतावर्तिन्, }
शतिक, वि. સોમું; સોસંબંધી.
शतेर, पु. શત્રુ; ઈજા.
शतेश, पु. સો ગામનો રાજા.
शत्रि, पु. હાથી.
शत्रु, पु. દુશ્મન; જીતનાર.
शत्रुघ्न, पु. રામનો નાનો ભાઈ.
शत्रुंजय, पु. હાથી; સેત્રુંજોપર્વત.
शत्वरी, स्त्री. રાત્રિ, નિશા.
शद्, ग. १. પડવું; જવું.
शद, पु. ખાવાલાયક ભાજીપાલો.
शद्रि, पु. હાથી, વાદળ; અર્જુન.
शद्रु, वि. જનાર, ગમનશીલ.
शनकैस्, अ. ધીમેથી.
शनि, पु. શનિગ્રહ; શનિવાર, શિવ.
शनिज, न. કાળાં મરી.
शनैश्चर, पु. શનિગ્રહ. [માસથી.
शनैस्, अ. ક્રમવાર; ધીમેથી, નર-
शंतनु, पु. હસ્તિનાપુરનો રાજા, ભીષ્મનો પિતા. [આપવો.
शप्, ग. ४. સોગન ખાવા; ઠપકો
शप, पु. સોગન, સમ; શ્રાપ, શાપ.
शपथ, पु. પ્રતિજ્ઞા, સમ; શ્રાપ.
शपन, न. પ્રતિજ્ઞા, શ્રાપ; ગાળ.
शफ, उ. ખરી; ઝાડનું મૂળ.
शफर, पु. એક જાતની પ્રકાશિત માછલી. [પાણી.
शब(व)र, पु. પર્વતવાસી જાત; શિવ;
शब्द्, ग. १०. બોલવું.
शब्द, पु. અવાજ, વચન; અર્થવાળો વર્ણોચ્ચાર; નામ; ખેતાબ; વ્યાકરણ, વાજાનો અવાજ.
शब्दकोश, पु. શબ્દનો સંગ્રહ-સમૂહ.
शब्दन, वि. શબ્દકર્તા. न. શબ્દ,
शब्दब्रह्मन्, न. ચાર વેદ. [અવાજ.
शब्दभेदिन्, पु. અર્જુન; ગાંડ; એક જાતનું બાણ.
शब्दयोनि, स्त्री. મૂળધાતુ.
शब्दविद्या, स्त्री. વ્યાકરણ.
शब्दवेधिन्, पु. શબ્દ ઉપર બાણ ફેંકનાર, દશરથરાજા; અર્જુન.
शब्दसंग्रह, पु. શબ્દકોશ.
शब्दाधिष्ठान, न. કાન. [એનો.
शब्दार्थ, पु. શબ્દનો અર્થ, આ-
शब्दालंकार, पु. શબ્દરચનાનો ચમત્કાર. [નાશ કરવો.
शम्, ग. ४. શાંત થવું; અટકવું;
शम, पु. શાંતિ; આગમ; હાથ, ગલાહ, ઉપચાર, ઇંદ્રિયનિગ્રહ.
शमता, स्त्री. શાંતિ.

शमथ, पु. શાંતિ; સલાહકાર, મંત્રી.

शमन, न. યજ્ઞમાટે પશુની હાની; શાંતિ; ઈજા; છેડો. पु. યમરાજા; એક જાતનું હરિણ.

शमनी, स्त्री. રાત્રિ.

शमल, न. પાપ; વિષ્ઠા; સંકટ.

शमित, वि. શાંત; નાશ કરેલું; મા-

शमिन्, वि. શાંત; ધીર. [ રેલું.

शमी, स्त्री. દશેરાએ પૂજાતું એક વૃક્ષ. [પિનો બાપ.

शमीक, पु. એક મુનિ, શૃંગીઋ-

शमीगर्भ, पु. બ્રાહ્મણ; અગ્નિ.

शमीधान्य, न. અડદ વગેરે અનાજ.

शमी(मि)र, पु. શમીનું નાનું ઝાડ.

शंपा, स्त्री. વિજળી. [કરવું.

शंब्, ग. १. જવું. ग. १. એકઠું

शंय, वि. સુખી; ગરીબ. पु. ઈંદ્રનું વજ; બીજી વખત ખેતર ખેડવું તે.

शंवर, वि. ઉત્તમ. पु. એક દૈત્ય; પર્વત; એક જાતનું હરિણ; જૈન; લડાઈ. न. પાણી; વાદળ; દોલત; ચિત્ર; જૈનનું વ્રત.

शंवरारि, पु. પ્રદ્યુમ્ન, શ્રીકૃષ્ણપુત્ર.

शंवल, उ. કિનારો, કાંઠો; અદેખાઈ; મુસાફરીનું ભાતું.

शंवली, स्त्री. કુટ્ટણી, દૂતી.

शंबु, शंवुक, पु. બે ઢાંકણુવાળી છીપ; એક દૈત્ય.

शंवूक, पु. બે ઢાંકણુવાળી છીપ; શૂદ્ર; ગોકલગાય; નાની શંખલી.

शंभ, पु. સુખી માણસ; ઈંદ્રનું વજ્ર.

शंभली, स्त्री. કુટ્ટણી, દૂતી.

शंभु, पु. શિવ; બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; સિદ્ધ, સાધુ. [ખૂંટો; યજ્ઞનું વાસણ.

शम्या, स्त्री. લાકડાનો થાંભલો;

शय, वि. સુતેલું. पु. હાથ; બીછાનું; સર્પ; ઉંઘ; શ્રાપ; ખૂંટો.

शयंड, वि. ઉંઘણશી.

शयथ, वि. ઉંઘણશી. पु. મૃત્યુ; અજગર સર્પ; મચ્છ; રીંછ.

शयन, न. ઉંઘવું તે; બીછાનું; મેથુન.

शयनीय, न. બીછાનું.

शयानक, पु. અજગર સાપ.

शयालु, वि. ઉંઘણશી. पु. અજગર; કુતરો; શિયાળ.

शयित, वि. સુતેલું. न. ઉંઘ.

शयु, शयुन, } पु. અજગર સાપ.

शय्या, स्त्री. બીછાનું; ઉંઘવું તે.

शर, पु. બાણ; મલઈ; જખમ; સફેદ બરૂ; પાંચની સંજ્ઞા. न. પાણી.

शरज, न. તાજું માખણ.

शरजन्मन्, पु. કાર્તિકસ્વામી.

शरट, पु. સરડો, કાકીડો.

शरण, न. રક્ષણ; આશરો; ઘર; વધ; છુપાવાની જગ્યા.

शरणागत, वि. શરણે આવનાર.

शरणार्थिन्, वि. શરણ માગનાર.

शरणी(णी), स्त्री. રસ્તો; પૃથ્વી; લીટી. [ પવન.

शरण्यु, पु. રક્ષણ કરનાર; વાદળ;

शरंड, पु. પક્ષી; લુચ્ચો; વ્યભિચારી; એક જાતનું ઘરેણું; સરડો, કાકીડો.

शरद्, शरदा, } स्त्री. શરદઋતુ; વરસ.

शरभ, पु. હાથીનું બચ્ચું; આઠ પગવાળુ જનાવર; ઉંટ; પતંગીઉં.
शरभू, पु. કાર્તિકસ્વામી.
शरमल्ल, पु. ધનુષ્યધારી.
शर(यु)यू, स्त्री. એક નદી.
शरलक, न. પાણી.
शरव्य, न. નિશાન, નેમ.
शराटि,-रि, पु. એક જાતનું પક્ષી.
शरारु, वि. હિંસક. [ વજન.
शराव, उ. માટીનું વાસણ; શેરનું
शरासन, } न. ધનુષ્ય, કમાન.
शरास्त्र, }
शरीर, न. દેહ, કાયા; શારીરિક શક્તિ; મૃતશરીર.
शरीरक, न. દેહ. पु. પ્રાણ, જીવ.
शरीरकर्तृ, पु. પિતા, બાપ.
शरीरज, पु. રોગ; કામદેવ; પુત્ર.
शरीरावरण, न. ચામડી.
शरीरिन्, वि. શરીરસંબંધી; જીવતું. पु. મનુષ્ય; આત્મા.
शरु, पु. બાણ; હથિયાર; વજ્ર; ક્રોધ.
शरेष्ट, पु. આંબાનું ઝાડ.
शर्करक, पु. મીઠાં લીંબુ.
शर्करा, स्त्री. સાકર; નાની પથરી.
शर्करी, स्त्री. નદી; કમરબંધ; કલમ.
शर्धन, न. પાદ, પવન સરવો તે.
शर्त्र्, ग. १. જવું; મારી નાખવું.
शर्मन्, वि. સુખી. न. સુખ; રક્ષણ; ઘર. पु. બ્રાહ્મણની અટક.
शर्मर, पु. એક જાતનું કપડું.
शर्मिष्ठा, स्त्री. યયાતિ રાજાની રાણી.
शर्य, वि. નુકશાનકારક. पु. શત્રુ.
शर्या, स्त्री. રાત્રિ; આંગળી; બાણ.
शर्व्, ग. १. જવું; ઇજા કરવી.
शर्व, पु. શિવ; વિષ્ણુ.
शर्वर, न. અંધકાર. पु. કામદેવ.
शर्वरी, स्त्री. રાત્ર; હળદર; સ્ત્રી.
शर्वरीक, पु. ઘાતકી; દુરાચારી; દુષ્ટ.
शर्वला, स्त्री. એક જાતનું લોખંડનું
शर्वाणी, स्त्री. પાર્વતી. [હથિયાર.
शर्शीक, वि. ક્રૂર. पु. લુચ્ચો. [દોડવું.
शल्, ग. १. ગુચવાવું; કંપવું; જવું;
शल, पु. ખૂંટો; શિવનો શૃંગીગણ;
शलक, पु. કરોળીઓ. [બ્રહ્મા; ઉંટ.
शलंग, पु. રાજા. [ શુર.
शलभ, पु. તીડ; ઉધઇ; એક અ-
शलाका, स्त्री. બાણ; સુરમાની સળી; છત્રીની સળી; હાડકું; મેના; સાંગ; ઘાસની સળી.
शलाट, पु. એક ગાડીનો બોજો.
शलाभोलि, पु. ઉંટ.
शल्क, } न. ભાગ; માછલીનો
शल्कल, } કાંટો; ઝાડની છાલ.
शल्कलिन्, पु. મચ્છ.
शल्मलि,-ली, स्त्री. શાલ્મલીનું ઝાડ.
शल्य, न. બરછી, ભાલો; બાણ; કાંટો; હાડકું; ઝેર; પાપ; ગાળ. पु. સીમા; કાંટાવાળી ઝાડી; મદનવૃક્ષ; બિલીનું ઝાડ; એક જાતની માછલી; નકુલ અને સહદેવનો મામો; સાહુડી.
शल्यारि, पु. યુધિષ્ઠિરરાજા.
शल्ह्, ग. १. જવું.
शल्ल, पु. દેડકો. न. છાલ. [ઝાડ.
शल्लक, न. છાલ. पु. એક જાતનું
शल्लकी, स्त्री. સાહુડી, શિસોળીડું.

शव्, ग. १. પાસે આવવું; બદલવું.
शव, न. પાણી. उ. મુડદુ.
शवर, पु. 'શબર' જુઓ.
शवल, वि. ડાઘાવાળું. पु. કાબર-
ચિત્રો રંગ. न. પાણી.
शवशान, पु. મુસાફર; રસ્તો. न.
शश्, ग. १. કુદવું.     [સ્મશાન.
शश, पु. સસલું, ચંદ્રઉપરનો ડાઘ;
शशक, पु. સસલું. [લોધ્રનું ઝાડ.
शशधर, पु. ચંદ્ર; કપૂર.
• शशभृत्, पु. ચંદ્ર.
शशलांछन, पु. કપૂર; ચંદ્ર.
शशस्थली, स्त्री. ગંગા અને જમના
વચ્ચેનો પ્રદેશ, દુઆબ.
शशिन्, पु. ચંદ્ર; કપૂર.
शशिकला, स्त्री. ચંદ્રની કળા.
शशिप्रभा, स्त्री. કૌમુદી, ચાંદની.
शशिलेखा, स्त्री. ચંદ્રની કળા.
शशिशेखर, पु. શિવ.
शश्वत्, अ. વારંવાર, સર્વદા; નિરં-
शष्, ग. १. ઇજા કરવી.     [તર.
शष्कु(स्कु)ली, स्त्री. કાનનું વિંધ;
ચોખાની કાંજી.
शष्प(स्प), न. કુમળું ઘાસ.
शस्, ग. १. કાપી નાખવું.
शसन, न. કાપી નાખવું તે; યજ્ઞવા-
સ્તે પશુવધ.
शस्त, वि. સુખી; સ્તુત્ય, ઉત્તમ, ખરું;
જખમી. न. સુખ; શુભ, શરીર.
शस्ति, स्त्री. સ્તોત્ર, સ્તુતિ.[સ્તોત્ર.
शस्त्र, न. હથિયાર, લોઢું; પોલાદ;
शस्त्रक, न. લોઢું; પોલાદ; હથિયાર.
शस्त्रिका, शस्त्री, स्त्री. છુરી.

शस्य, वि. ઉત્તમ; વખાણવાલાયક.
न. અનાજ; આનંદ.
शाक, उ. ભાજીપાલો, કંદમૂલ. पु.
શક્તિ; શાગનું ઝાડ; શિરિષવૃક્ષ;
સંવત્; શકલોકો; શકદ્વીપ.
शाकचुक्रिका, स्त्री. આંબલી.
शाकट, वि. ગાડીમાં જતું; ગાડીનું.
पु. ગાડીનો બળદ. न. ખેતર.
शाकटायन, पु. એક વ્યાકરણશાસ્ત્રી.
शाकटीन, पु. એક ગાડીનો બોજો.
शाकंभरी, स्त्री. દુર્ગા; એક નગરી.
शाकारी, स्त्री. સૌથી હલકી બો-
લાતી પ્રાકૃત ભાષા.
शाकिन, न. ખેતર.  [ર્ગાની દાસી.
शाकिनी, स्त्री. શાકવાળુ ખેતર; દુ-
शाकुण, वि. દુઃખી.
शाकुन, वि. પક્ષીસંબંધી; શુભ.
शाकुनिक, पु. પક્ષી પકડનાર, વાઘરી.
शाकुन्तल, } पु. ભરત, શકુન્તલા-
शाकुन्तलेय, } નો પુત્ર.
शाकुलिक, पु. માછીમાર.
शाक्कर, पु. બળદ.
शाक्त, वि. શક્તિનું; શક્તિ (દેવી)
ને માનનાર.     [મુનિ.
शाक्तेय, पु. શક્તિનો ભક્ત; પરાશર
शाक्य, पु. બુદ્ધનો વંશ; બુદ્ધ.
शाक्यमुनि, } पु. બુદ્ધ.
शाक्यसिंह, }
शाक्री, स्त्री. ઇંદ્રાણી; દુર્ગા.
शाक्वर, पु. બળદ.
शाख, पु. કાર્તિકસ્વામી.
शाखा, स्त्री. ડાળી; હાથ; અધ્યાય,
પ્રકરણ; વેદનો ભાગ.

शाखाभृत्, पु. ઝાડ.
शाखामृग, पु. વાંદર; ખીસકોલી.
शाखारथ्या, स्त्री. સોળ હાથ પોહોળો રસ્તો. [ વેદ.
शाखिन्, वि. શાખાવાળું. पु. ઝાડ;
शाखोट,-क, पु. એક ઝાડ.
शांकर, पु. બળદ. [તિ; અગ્નિ.
शांकरि, पु. કાર્તિકસ્વામી; ગણપ-
शांख, न. શંખનો અવાજ.
शाचि, वि. મજબૂત, પ્રખ્યાત.
शाट, पु. } પહેરવાનું કપડું;
शाटी, स्त्री. } સાડી.
शाटक, उ. પહેરવાનું કપડું.
शाठ्य, न. અપ્રમાણિકતા; શઠતા.
शाण, वि. સણનું. पु. કસોટી; સરાણ, હથિયાર ઘસવાનો પથ્થર; કરવત. न. ખાદીનું કપડું; સણનું કપડું.
शाणित, वि. તીક્ષ્ણ.
शाणी, स्त्री. કસોટી; સરાણ; સણનું કપડું; નાનો તંબુ.
शांडिल्य, पु. ભક્તિસૂત્રકાર એક મુનિ, અગ્નિનું સ્વરૂપ; બિલીનું ઝાડ.
शात, वि. તીક્ષ્ણ, પાતળુ, નબળું; સુંદર, સુખી. न. સુખ. पु. ધતૂરાનું ઝાડ.
शातकुंभ, न. સોનું.
शातन, न. તીક્ષ્ણ કરવું તે; છેદન.
शातपत्रक, पु. } કૌમુદી, ચાંદની.
शातपत्रकी, स्त्री. }
शातला, स्त्री. ચાબુક. [શત્રુતા.
शात्रव, वि. શત્રુનું. पु. શત્રુ. न.
शाद, पु. કુમળુ ઘાસ; કાદવ.



शाद्वल, वि. ઘાસવાળુ; લીલું. उ. બીડ, ઘાસ ચારાની જમીન.
शान्, ग. १. તીક્ષ્ણ કરવું.
शान, पु. કસોટીનો પથ્થર; સરાણ.
शान्त, वि. શાંતિવાળુ; ધીમું, સ્વસ્થ; મૃત; પાળેલું; નમ્ર; સ્વચ્છ. पु. યોગી; શાંતતા.
शान्तनव, पु. ભીષ્મપિતામહ.
शान्ता, स्त्री. દશરથની પુત્રી, ઋષ્યશૃંગની પત્ની.
शान्ति, स्त्री. શમ, શાંતતા; રોક; સુભાગ્ય; દુર્ગા; મુક્તિ. [ગાળ.
शाप, पु. શ્રાપ, બદદુવા; સોગન,
शापठिक, पु. મોર.
शाफरिक, पु. માછીમાર.
शाब(व)र, वि. જંગલી; નીચ. पु. અપરાધ; પાપ.
शाब्द, वि. શબ્દસંબંધી; નામનું. पु. વ્યાકરણશાસ્ત્રી.
शाब्दी, स्त्री. સરસ્વતી.
शामन, पु. યમરાજા. न. કતલ, શાંતતા; અંત.
शामनी, स्त्री. દક્ષિણ દિશા. [રાખ.
शामिली, स्त्री. યજ્ઞની કડછી; ભસ્મ,
शामील, न. ભસ્મ, રાખ.
शामीली, स्त्री. વેણી, હાર.
शांब, पु. કૃષ્ણ અને જાંબવતીનો
शांबरी, स्त्री. જાદુ, જાદુગર સ્ત્રી [પુત્ર.
शांभव, वि. શિવસંબંધી. पु. શિવભક્ત, કપૂર, શિવનો પુત્ર, ગુગળ. न. દેવદારનું ઝાડ.
शांभवी, स्त्री. પાર્વતી.
शाय, पु. ઉંઘ.

शायक, पु. બાણ; તરવાર.
शायिका, स्त्री. ઉંઘ, વિશ્રાંતી.
शार्, ग. १०. નબળું કરવું.
शार, वि. રંગ બેરંગી; પીળુ. पु. લીલો રંગ; વાયુ; રંગ બેરંગ.
शारंग पु. ચાતકપક્ષી; મોર; મધમાખ; હરિણ; હાથી.
शारंगी, स्त्री. સારંગી, એક વાધ.
शारद, वि. શરદઋતુનું; વાર્ષિક, નવું; તાજુ; મૃદુ. पु. વરસ.
शारदा, स्त्री. સરસ્વતી; દુર્ગા, વીણા.
शारदी, स्त्री. કાર્તિકી પૂનમ.
शारदीय, वि. શરદનું.
शारि, पु. શેતરંજનો મોહોરો. स्त्री. મેના; યુક્તિ.
शारिका, स्त्री. મેના; શેતરંજનો મોહોરો.
शारी, स्त्री. મેના; કુશ, દર્ભ; બાણ.
शारीर, वि. શરીરનું. पु. જીવાત્મા; બળદ; વિષ્ટા.
शारीरिक, वि. શરીરસંબંધી. न. શંકરાચાર્યકૃત વેદાંત મીમાંસા ભાષ્ય.
शारुक, वि. હિંસક.
शार्क, पु. સાકર.
शार्कक, पु. સાકર; દૂધનું શીણ; મલાઈ, સાકરનો કટકો.
शार्कर, वि. સાકરનું, પથ્થરનું. पु. પથ્થરવાળી જગા; મલાઇ; કાકવી.
शार्करक,-रीक, वि. પથ્થરનું.
शार्ङ्ग, वि. શીંગડાવાળુ. उ. વિષ્ણુનું ધનુષ્ય; ધનુષ્ય. न. આદુ.
शार्ङ्गिन्, पु. તીરંદાજ, તીર ફેંકનાર; વિષ્ણુ; રાવ. શરભ.
शार्दूल, पु. વાઘ; ચિત્તો; રાક્ષસ;
शार्दूलविक्रीडित, न. એક છંદ; વાઘની રમત.
शार्वर, न. અંધકાર.
शार्वरी, स्त्री. રાત્રિ.
शाल्, ग. १. સ્તુતિ કરવી; પ્રકાશવું, કહેવું.
शाल, पु. શાલનું ઝાડ; ઝાડ; વાડ, શાલિવાહનરાજા.
शालभंजिका, स्त्री. પુતળી; વેશ્યા.
शालसार, पु. હિંગ.
शाला, स्त्री. ઓરડી; ઘર; તબેલો.
शालाक, पु. પાણિનિ મુનિ.
शालाकिन्, पु. ભાલાવાળો; શસ્ત્રવૈદ; હજામ.
शालामृग, पु. શિયાળ.
शालार, न. સીડી; પક્ષીનું પાંજરૂ; હાથીના નખ.
शालावृक, पु. કૂતરો; હરિણ; બિલાડો; શિયાળ; વાંદર.
शालि, पु. ચોખા; કસ્તૂરી બિલાડી.
शालिक, पु. વણકર; કર; કારીગર.
शालिन्, वि. ઘરનું, ખાનગી.
शालिनी, स्त्री. એક છંદ.
शालिपिष्ट, न. બિલોર, કાચ.
शालिवाहन, पु. પૈઠણનો રાજા, શકકાર.
शालिहोत्र, पु. ઘોડો.
शालीन, वि. શરમાળ. पु. ઘરધણી.
शालु, पु. દેડકો. न. જાયફલ; કમલનાં મૂલ.
शालु(लू)क, पु. દેડકો.
शालु(लू)र, पु. દેડકો.
शालेय, पु. ચોખાનું ખેતર.
शालोत्तरीय, पु. વ્યાકરણશાસ્ત્રી; પાણિનિ.
शाल्मल, पु. શાલ્મલીનું ઝાડ, એક ખંડ.

शाल्मलि, पु. શાલ્મલીનું ઝાડ; એક ખંડ; એક નરક.
शाल्मलिन्, पु. ગરુડ.
शाल्व, पु. એક દેશ.
शावक, पु. જનાવરનું બચ્ચું.
शाश्वत, वि. નિત્ય; બધું. पु. શિવ; વ્યાસ; સૂર્ય. न. સ્વર્ગ.
शाश्वती, स्त्री. પૃથ્વી.
शाष्कुल, वि. માંસ ખાનાર.
शास्, ग. ૨. શીખવવું; રાજ ચલાવવું; હુકમ કરવો; કહેવું; સલાહ આપવી; શિક્ષા કરવી; ઇચ્છવું; તાબે કરવું.
शास, पु. આજ્ઞા; સ્તુતિ.
शासक, पु. રાજકર્ત્તા; શિક્ષા કરનાર.
शासन, न. કેળવણી; રાજ્ય; હુકમ, આજ્ઞા; કાયદો.
शासनीय, वि. શિક્ષા કરવાલાયક.
शासित, वि. રાજ ચલાવેલું; શિક્ષા કરેલું.
शासितृ, पु. રાજકર્ત્તા; શિક્ષાકર્ત્તા.
शास्ति, स्त्री. દંડ; આજ્ઞા; શિક્ષા.
शास्तृ, पु. રાજા; બાપ; ગુરુ.
शास्त्र, न. આજ્ઞા; સામાન્ય નિયમસંગ્રહ; જ્ઞાન.
शास्त्रकार, पु. શાસ્ત્રકર્ત્તા; મુનિ.
शास्त्रचक्षुस्, न. વ્યાકરણ. [વનાર.
शास्त्रिन्, पु. પંડિત; શાસ્ત્ર શીખ-
शास्त्रीय, वि. શાસ્ત્રનું, શાસ્ત્રસિદ્ધ.
शास्य, वि. શિક્ષા કરવાલાયક.
शि, ग. ૫. ધાર કાઢવી; ઉરકેરવું; પાતળું કરવું.
शि, पु. સુભાગ્ય; શિવ; શાંતતા.

शिशंपा, स्त्री. શીશમનું ઝાડ.
शिकु, वि. આળસુ. •
शिक्थ, न. મીણ.
शिक्य, न. }
शिक्या, स्त्री. } સીકું, છીકું.
शिक्ष्, ग. ૧. શીખવું; શીખવવું.
शिक्षक, पु. શીખવનાર, મહેતાજી.
शिक्षण, न. વિદ્યા; જ્ઞાન; શીખવું તે.
शिक्षा, स्त्री. શિક્ષણ; ઉપદેશ; વેદનાં છ અંગમાનું એક; નમ્રતા; શાસ્ત્ર.
शिक्षाकर, पु. ગુરુ; વેદવ્યાસ.
शिक्षानर, पु. ઇંદ્ર.
शिक्षाशक्ति, स्त्री. ચતુરાઈ.
शिक्षित, वि. શીખેલું; કેળવેલું; પાળેલું; ચતુર; નમ્ર.
शिक्ष्य, वि. શીખવાલાયક. [તુરો.
शिखंड, पु. મોરની પૂછડી; કલગી,
शिखंडक, पु. મોરની પૂછડી; કલગી; મુંડન કરાવતી વખતે માથાઉપર રહેવા દેવામાં આવતા થોડા વાળ.
शिखंडिक, पु. કુકડો.
शिखंडिका, स्त्री. ચોટલી, શિખા.
शिखंडिन्, वि. કલગીવાળું. पु. મોર; કુકડો; બાણ; મોરની પૂછડી; વિષ્ણુ; દ્રુપદનો પુત્ર. [પુત્રી.
शिखंडिनी, स्त्री. કુકડી; દ્રુપદની
शिखर, पु. પર્વતની ટોંચ; ઝાડની ટોંચ; કલગી; તરવારની ધાર-અણી.
शिखरिणी, स्त्री. ઉત્તમ સ્ત્રી; દ્રાક્ષ; મૂર્વા; એક છંદ.
शिखरिन्, वि. અણીદાર; કલગીવાળું. पु. પર્વત; ડુંગરી કિલ્લો; ઝાડ; અઘાડો.

शिखा, स्त्री. ચોટલી; કલગી; શિખર; તીણીધાર; કિરણ; મોરની કલગી.
शिखातरु, पु. દીવી, સમેદાની.
शिखाध(धा)र, पु. મોર.
शिखामूल, न. ગાજર.
शिखावर, पु. ફણસનું ઝાડ.
शिखालु, पु. મોરની કલગી.
शिखावत्, वि. કલગીદાર. पु. દીવો; અગ્નિ.
शिखिन्, वि. અણીદાર; કલગીદાર; ભગરૂર. पु. મોર; અગ્નિ; કુકડો; બાણ; ઝાડ; દીવો; બળદ; ઘોડો; પર્વત; બ્રાહ્મણ; સાધુ; કેતુગ્રહ; ત્રણની સંજ્ઞા; ચિત્રકનું ઝાડ.
शिखिवाहन, पु. કાર્તિકેય, શિવપુત્ર.
शिखिशिखा, स्त्री. અગ્નિશિખા;
शिग्रु, पु. શાક-ભાજી.[મોરની કલગી.
शिंख्, ग. १. જવું.
शिंघ, ग. १. સુંઘવું.
शिंघाण, पु. શીણ; શ્લેષ્મ, બલગમ. न. નાકનું મળ; લોઢાનો કાટ; કાચનું વાસણ. [ ળેખમ.
शिंघाणक, उ. નાકનું મળ. पु. સ-
शिंघित, वि. સુંઘેલું.
शिंज, पु. ઘરેણાનો ઝણઝણાટ.
शिंजा, स्त्री. ઘરેણાનો અવાજ; ધનુષ્યની દોરી.
शिंजित, पु. ઝાંઝરનો ઝમકારો.
शित, वि. અણીદાર; દુર્બલ;પાતળું.
शितद्रु, स्त्री. સતલજ નદી.
शितशूक, पु. ઘઉં; જવ.
शिताडा, पु. કાંટો. [ પત્રનું ઝાડ.
शिति, वि. સફેદ; કાળુ, पु. ભોજ-
शितिकंठ, पु. શિવ; મોર; બપૈયો.
शितिच्छद,-पक्ष, पु. હંસ.
शिथिल, वि. ઢીલું; છુટું; નબળું; બે'ધ્યાન; સુસ્ત. [ न. પાણી.
शिपि, पु. કિરણ. स्त्री. ચામડી.
शिपिविष्ट, पु. શિવ; વિષ્ણુ; ટાલ પડેલો માણસ.
शिप्र, पु. હિમાલય ઉપરનું એક સરોવર. न. હડપચી; જડબાં;નાક; મુખવટો.
शिप्रा, स्त्री. ઉજ્જનની પાસેની નદી.
शिफ, पु. ઝાડનું જટાવાળું મૂલ.
शिफा, स्त्री. મૂલ; કમલમૂલ; ચાબુક; મા, નદી; હળદર.
शिबि(वि), पु. શિકારી જનાવર; ભોજપત્રનુ ઝાડ.
शिबि(वि)का, स्त्री. પાલખી.
शिबि(वि)र, न. છાવણી, કાંપ.
शिंबिक, पु. કાળા મગ.
शिंबिका, स्त्री. શીંગ, ડોડો; મગ.
शिर, न. માથું. पु. બીછાનું; મોટો સાપ. [ પરી; પ્રધાન.
शिरस्, न. માથું; શિખર; ખો-
शिरस्क, न. પાઘડી; લોઢાની ટોપી.
शिरस्का, स्त्री. પાલખી.
शिरा, स्त्री. નસ વગેરે લોહી રહે એવો શરીરનો અવયવ. [ટીડ.
शिरि, पु. તરવાર; ખુની; બાણ;
शिरीष, पु. શિરીષ નામનું ઝાડ.
शिरोधरा, स्त्री. ગરદન.
शिरोरुह्,-ह, पु. કેશ, વાળ.
शिरोवृत्त, न. મરી.
शिल्, ग. ६. વીણી લેવું.

शिल, उ. ખેતરમાં પડેલું અનાજ વીણી લેવું તે. [ શીલ; કપૂર.
शिला, स्त्री. પથ્થર; ઘંટી; મન-
शिलाज, वि. ખાણનું. न. લોબાન; શિલાજીત; લોઢું.
शिलाजतु, न. શિલાજીત; ગેરૂ.
शिलाटक, पु. દર, છિદ્ર.
शिलाभव, न. લોબાન.
शिलासार, न. લોઢું. [ ઉંબર.
शिलि, पु. ભોજપત્રનું ઝાડ. स्त्री.
शिली, स्त्री. ઉંબર; દેહડી; ભાલો; તીર.
शिलीन्ध्र, पु. એક ઝાડ; એક જાતની માછલી. न. ગાજરગોટો, કૂતરાની ટોપ.
शिलीन्ध्री, स्त्री. માટી. [લડાઈ.
शिलीमुख, पु. ભમરો; બાણ; મૂર્ખ;
शिलेय, वि. પથ્થરવાળું. न. લોબાન; શિલાજીત.
शिलोच्चय, पु. પર્વત.
शिलौकस्, पु. ગરુડ. [ક્રિયા; આકાર.
शिल्प, न. હુન્નર, કલા; ચતુરાઇ;
शिल्पकार,-कारक, पु. કારીગર.
शिल्पशाल, न. } કારખાનું.
शिल्पशाला, स्त्री. } કારખાનું.
शिल्पिन्, वि. શિલ્પસંબંધી. पु. હુન્નરી, કારીગર.
शिव, वि. શુભ; સુખી. पु. મહાદેવ, મહેશ, શંકર; પુરુષની ઇંદ્રી; વેદ; પારો; દેવ. न. ચડતી; સુખ; પાણી, શિંધાલૂણ.
शिवक, पु. ગાયઢોર બાંધવાનો ખૂંટો.
शिवद, वि. મંગળદાયક.
शिवरात्री, स्त्री. મહાવદ ૧૪.
शिवशेखर, पु. ચંદ્ર.
शिवा स्त्री. પાર્વતી; શિયાળની માદા; દુર્વા; હળદર.
शिवानी, स्त्री. પાર્વતી.
शिवाराति, पु. કૂતરો.
शिवालय, पु. શિવનું ગૃહ; રક્ત તુલસી. न. સ્મશાન; શિવનું મંદિર.
शिवालु, पु. શિયાળ.
शिवि, पु. શિકારી જનાવર.
शिविका, स्त्री. પાલખી.
शिविर, न. છાવણી.
शिशिर, वि. ઠંડું. उ. દવ, ઝાકળ; શિશિરઋતુ; શીતળતા.
शिशिरघ्न, पु. અગ્નિ. [નિશાળીઓ.
शिशु, पु. બાલક; જનાવરનું બચ્ચું;
शिशुक, पु. બાલક; ઝાડ; જનાવરનું બચ્ચું.
शिशुगंधा, स्त्री. માલતીલતા.
शिशुपाल, पु. ચેડીદેશનો રાજા, દમઘોષનો પુત્ર.
शिशुमार, पु. શોશવાટ.
शिश्न, न. લિંગ; પુરુષની ઇંદ્રી.
शिश्विदान, वि. સદ્ગુણી; પાપી.
शिष्ट, वि. શભ્ય; સુશીલ; રહેવા દીધેલું; આજ્ઞા કરેલું; વિદ્વાન; કેળવેલું; મુખ્ય. पु. પંડિત; સલાહકાર.
शिष्टाचार, पु. સદાચાર.
शिष्टि, स्त्री. આજ્ઞા, અનુમતિ; શિક્ષા.
शिष्य, पु. નિશાળીઓ, ચેલો; ક્રોધ.
शिह, शिहक, पु. લોબાન.
शी, ग. २. સુવું, લેટવું; ઉંઘવું; વિશ્રાંતિ લેવી.
शी, स्त्री. ઉંઘ; શાંતતા.

शीखर, पु. (પાણીના) છાંટા; ટીપું. न. વાયુ, પવન. [યોગ; સંગમ.
शीघ्र, वि. ઉતાવળું. पु. (ખગોળમાં)
शीघ्रग, वि. ઉતાવળુ. पु. વાયુ.
शीघ्रचेतन, पु. કૂતરો.
शीघ्रिय, वि. ઉતાવળું. पु. વિષ્ણુ; શિવ; બિલાડીની લડાઇ.
शीत, वि. થંડું; સુસ્ત; આળસુ. पु. બરૂ; લીંબડાનું ઝાડ; શરદઋતુ; કપૂર. न. થંડી; પાણી; તજ.
शीतक, वि. થંડું. पु. થંડી ચીજ; શિયાળો; સુખી માણસ; પીછી.
शीतकर, पु. ચંદ્ર; કપૂર.
शीतचंपक, દીવો; આરસી.
शीतप्रभ, पु. કપૂર; ચંદ્ર.
शीतभानु, पु. ચંદ્ર.
शीतभीरू, स्त्री. માલતીલતા.
शीतमयुख,-मरीचि, पु. ચંદ્ર;
शीतल, वि. થંડું; ખમાય એવું. पु. ચંદ્ર; કપૂર; ચંપાનું ઝાડ. न. થડાઇ; શરદઋતુ; લોબાન; સુખડ, ચંદન; મોતી; કમલ; હીરાકસી; વાળો, ખસ. [કપૂર.
शीतला, स्त्री. સેવડ. [વાડી.
शीता, स्त्री. ખેડેલી જમીન; ખેતી-
शीतांशु, पु. ચંદ્ર.
शीताद्रि, पु. હિમાલય પર્વત.
शीताश्मन्, पु. ચંદ્રકાંતમણિ.
शील्य, वि. ખેડેલું; શરદી થાય એવું.
शीधु, उ. દારૂ, દ્રાક્ષનો દારૂ.
शीन, वि. જામી ગયલું, બાઝેલું. पु. અજગર; મૂર્ખ.
शीभ्, ग. १. કહેવું.
शीभ्य, पु. બળદ; શિવ.
शीर, पु. અજગર સર્પ. [નાનું.
शीर्ण, वि. ક્ષીણ; કૃશ, સૂકાયલું;
शीर्णपाद, पु. યમરાજ; શનિગ્રહ.
शीर्वि, वि. જંગલી; નુકશાનકારક.
शीर्ष, न. માથુ.
शीर्षक, पु. રાહુ. न. માથું; ખોપરી; મુખવટો; ચુકાદો. [ટોપી.
शीर्षण्य, न. માથાનું રક્ષણ કરનાર
शील्, ग. १. ચાકરી કરવી. ग. १०. ભક્તિ કરવી; મુલાકાત લેવી.
शील, पु. અજગર. न. સ્વભાવ; ચાલચલણ; સદ્ગુણ; સુંદરતા.
शीवन्, पु. અજગર સર્પ.
शुक्, ग. १. જવું.
शुक, पु. પોપટ; શુકદેવ, વ્યાસપુત્ર. न. કપડું, વસ્ત્ર; પાઘડી; કપડાની
शुकपुच्छ, पु. ગંધક. [ધાર-કિનાર.
शुक्त, वि. ખાટું; સ્વચ્છ; સખત; નિર્જન; જોડેલું. न. કાંજી; તેજાબ; માંસ.
शुक्ति, स्त्री. મોતીની છીપ; શંખ.
शुक्तिका, स्त्री. છીપ.
शुक्तिज, न. મોતી.
शुक्र, वि. પ્રકાશિત; સ્વચ્છ. पु. શુક્રગ્રહ; દૈત્યગુરુ, શુક્રાચાર્ય; જ્યેષ્ઠમાસ; અગ્નિ. न. વીર્ય; અર્ક; પાણી.
शुक्रवासर, पु. શુક્રવાર.
शुक्रशिष्य, पु. દૈત્ય, અસુર.
शुक्रिय, वि. શુક્રસંબંધી.
शुक्ल, वि. સફેદ. पु. સફેદ રંગ; શિવ; શુદ્દ, અજવાળિયું. न. રૂપું; તાજું માખણ; કાંજી.

शुक्ल, वि. સફેદ.
शुक्ला, स्त्री. સરસ્વતી; સાકર, કાકોલી.
शुक्लिमन्, पु. સફેદાઇ.
शुक्लोपला, स्त्री. સાકર.
शुक्षि, पु. અગ્નિ; પ્રકાશ; વાયુ.
शुग, पु. વડનું ઝાડ.
शुच्, ग. १. દલગીર થવું; પશ્ચાત્તાપ કરવો. ग. ४. બાળવું; પ્રકાશવું; નાશ પામવું, દલગીર થવું.
शुच्, शुचा, स्त्री. શોક, દલગીરી.
शुचि, वि. સ્વચ્છ; સફેદ; પ્રકાશિત; પવિત્ર; પ્રામાણિક. पु. સફેદ રંગ; સ્વચ્છતા; સદ્‌ગુણ; બ્રાહ્મણ; ઉનાળો; જેઠ અને અષાઢમાસ; ખરો મિત્ર; સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ; શૃંગાર; શુક્રગ્રહ; શિવ.
शुचिष्मत्, वि. પ્રકાશિત. पु. અગ્નિ.
शुचिस्, न. પ્રકાશ.
शुटीर, पु. વીર, યોદ્ધો.
शुटीर्य, न. હીમત, બાહાદુરી.
शुठ्, ग. १. લંગડાવું; રોકવું.
शुठ्, ग. १, १०. સ્વચ્છ કરવું; સુકાઈ જવું.
शुंठि,-ठी, स्त्री. શુંઠ.
शुंड, पु. હાથીની શુંડ.
शुंडा, स्त्री. હાથીની શુંડ; દારૂ; વેશ્યા; કુટ્ટણી; દારૂનું પીઠું.
शुंडाल, पु. હાથી.
शुंडिन्, पु. દારૂ ગાળનાર, કલાલ; હાથી.
शुतुद्रि,-द्रू, स्त्री. સતલજ નદી.
शुध्, ग. ४. શુદ્ધ કરવું; સાફ કરવું.
शुद्ध, वि. સાફ; પવિત્ર; સફેદ; નિર્મલ; નિરપરાધી; કેવલ; સાદું. पु. શિવ. न. સિંધાલુણ; કાળાં મરી.
शुद्धजंघ, पु. ગધેડો.
शुद्धमति, वि. પ્રામાણિક. पु. પવિત્ર બુદ્ધિ.
शुद्धान्त, पु. અંતઃપુર, જનાનખાનું.
शुद्धापह्नुति, स्त्री. એક અલંકાર.
शुद्धोदन, पु. બુદ્ધનો પિતા.
शुद्धि, स्त्री. સ્વચ્છતા; તેજ; પવિત્રતા; સચ્ચાઇ; દુર્ગા.
शुन्, ग. ६. જવું.
शुनःक्षेप,-फ, पु. દેવરાતમુનિ.
शुन, पु. કૂતરો.
शुनक, पु. એક મુનિ; કૂતરો; કૂતરાનું બચ્ચું.
शुनाशी(सी)र, पु. ઇંદ્ર; ઘુવડ.
शुनि, पु. કૂતરો.
शुनी, स्त्री. કૂતરી.
शुंध्यु, पु. વાયુ; અગ્નિ. स्त्री. ઘોડી.
शुन्य, वि. ખાલી. न. મીંડું, પૂજ્ય.
शुन्, ग. १. ચળકવું; લાયક હોવું.
शुभ्, स्त्री. સુંદરતા; તેજ; સુખ; જીત; અલંકાર, ઘરેણું; પાણી.
शुभ, वि. પ્રકાશિત; સુંદર; સારૂં; વિદ્વાન; સદ્‌ગુણી. न. મંગલ, સુભાગ્ય; ઘરેણું; પાણી.
शुभंयु, वि. શુભ, મંગલદાયક.
शुभंकर, वि. મંગલકારક.
शुभंकरी, स्त्री. દુર્ગા.
शुभदंती, स्त्री. સુંદર દાંતવાળી સ્ત્રી.
शुभा, स्त्री. શોભા; કાંતિ; ઈચ્છા; વશલોચન; દુર્વા.
शुभांगी, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી; રતિ, કામદેવની પત્ની; કુબેરની પત્ની.
शुभ्र, वि. પ્રકાશિત; સફેદ. पु. સફેદરંગ; ચંદન. न. રૂપું; અબરખ; હીરાકસી.

शुभ्रा, स्त्री. ગંગાનદી; બિલોર; વંશ-
शुभ्रांशु, पु. ચંદ્ર; કપૂર. [લોચન.
शुम्रि, पु. બ્રહ્મા. [કરવી.
शुम्, ग. १. પ્રકાશવું; બોલવું; ઈજા
शुंभ, पु. એક દૈત્ય.
शुर, पु. સિંહ. [કહેવું; છોડવું.
शुल्क्, ग. १०. આપવું; મેળવવું;
शुल्क, उ. કર, જકાત; ખ્યાતું; દા-
शुल्ल, न. દોરડું; તાંબું. [હિજો.
शुल्व्, ग. १०. આપવું, કાઢી મૂકવું;
પેદા કરવું. [આચાર.
शुल्व, न. તાંબું; દોરડું; યજ્ઞકર્મ;
शुश्रु, स्त्री. માતા, મા.
शुश्रूषक, वि. તાબેદાર. पु. ચાકર.
शुश्रूषण, न. } ચાકરી; તાબેદારી;
शुश्रूषणा, स्त्री. } સાંભળવાની ઇચ્છા.
शुश्रूषा, स्त्री. ચાકરી; તાબેદારી;
કથન; સાંભળવાની ઇચ્છા.
शुश्रूषु, वि. સાંભળવા ઇચ્છનાર;
તાબેદાર.
शुष, पु. } શોષણું, સૂકવું તે;
शुषा, स्त्री. } છિદ્ર, દર.
शुषिर, वि. છિદ્રવાળું. पु. અગ્નિ,
ઉંદર. न. છિદ્ર; વાતાવરણ.
शुषिरा, स्त्री. નદી; એક સુગંધી
शुषिल, पु. વાયુ, પવન. [ચીજ.
शुष्क, वि. સૂકું; ખાલી, ઉપરનું; ખોટું.
शुष्कल, उ. સૂકું માંસ, માંસ.
शुष्ण, पु. સૂર્ય, અગ્નિ.
शुष्म, पु. વાયુ; સૂર્ય, અગ્નિ; પક્ષી.
न. તેજ; જોર. [न. તેજ; જોર.
शुष्मन्, पु. અગ્નિ; ચિત્રકનું ઝાડ.
शूक, उ. અણી, માયા; ઝાડનો
કાંટો, જવનું ગુખળું.

शूकर, पु. સૂકર, ભુંડ.
शूकल, पु. અડીઅલ ઘોડો.
शूद्र, पु. શૂદ્રજાતિ, ચોથી જાતિ.
शूद्रा, स्त्री. શૂદ્રસ્ત્રી.
शून, वि. સુજેલું; વધેલું.
शूना, स्त्री. પડજીભ; વધભૂમિ, ક-
સાઇખાનું.
शून्य, वि. ખાલી; નિર્જન; નાગું.
न. કોરું; આકાશ; મીંડું, પૂજ.
शून्या, स्त्री. પોકલ નળી; વાંઝણી સ્ત્રી.
शूर, वि. બહાદુર. पु. વીર, યોદ્ધો;
સિંહ; ભુંડ; સૂર્ય; શ્રીકૃષ્ણનો દાદો,
એક યાદવ; ચિત્રકવૃક્ષ.
शूरण, पु. સુરણ કંદ.
शूरता, स्त्री. બહાદુરી.
शूरसेन, पु. એક યાદવરાજા; મ-
शूर्प, उ. સૂપડું. [થુરાનજીકનો દેશ.
शूर्पकर्ण, पु. હાથી.
शूर्पणखा, स्त्री. રાવણની બહેન.
शूर्पश्रुति, पु. હાથી.
शूर्पी, स्त्री. નાની સૂપડી; રાવણની
બહેન; બચ્ચાંનું રમકડું.
शूर्म, शूर्मि, पु. } લોઢાંનીપુતળી,
शूर्मिका, शूर्मी, स्त्री. } લોઢાંનીએરણ.
शूल्, ग. १. આજારી હોવું; મોટો
અવાજ કરવો.
शूल, उ. અણીદાર હથિયાર, ભાલો;
ત્રિશૂલ; નજબો; મૃત્યુ; નિશાન.
शूलक, पु. અડીઅલ ઘોડો.
शूलद्विष्, पु. હિંગ.
शूलधर,–पाणि, पु. શિવ.
शूला, स्त्री. વેશ્યા; શૂળી, ફાંસી.
शूलिक, वि. અણીદાર. पु. સસલું.
न. ભુંજેલું માંસ.

शूलिन्, वि भाला थी हथियारबध थयनु, शूळथी दुखित पु भालो लई चालनार ससनो, शिव
शूल्निन्, पु वडनु झाड
शूल्य, वि शीकऊपर भुजेलु न भुजेलु मास
शृकाल, पु शियाळ [ठग
शृगाल, पु शियाळ हीचकारो, कृष्ण
शृगालिका, शृगाली, स्त्री शियाळनी मात, लोंकडी
शृखल, उ } बेडी, साकळ
शृखला, स्त्री }
शृखलक, पु ऊट बेडी, साकळ
शृग, न शिंगडु टोच, शिखर अ गासी ऊच्चाई, रणशिंगु पीचकारी, कमन चिह्न फुवारो
शृगक, उ शिंगडु, पीचकारी, अणीदार चीज [शुक
शृगवर, न भीरझापुर पासे गगा नदी उपर आवेलु एक शेहेर,
शृगार, पु एक पर्वत न चोटु
शृगाटक, पु त्रण शिखरवाळु पर्वत न चोटु, दरवाजो
शृगार, पु शरीरनो शणगार मैथुन प्यार सिंदूरथी करेली हाथीनी शुड ऊपर निशान चिह्न न लवग सिंदूर आदु सुगंधी
शृगारक, पु प्यार न सिंदूर [न.]
शृगारिन्, वि सिंदूरवाळु विलासी पु अधीरो आशक हाथी शृगार, पाननी पटी
शृगि, पु धरेणामाटे सोनु
शृगिण, पु मेंढो
शृगिणी, स्त्री गाय
शृगिन्, वि शिंगडावाळु पु पर्वत, हाथी झाड, मेंढो, शिव शिवनो
शृणि, स्त्री अकुश [एक गण
शृत, वि पक्व, ऊनु करेलु
शृधु, पु बुद्धि गाड
शेखर, पु फूलनो मुकुट, मुकुट, शिखर न लवग
शेप, शेफ, उ } पुरुषनी इंद्रिय,
शेपस्, शेफस्,न } पूछडी, आडवो
शेफालि(ली), स्त्री एक जातनो
शेमुषी, स्त्री बुद्धि [रोपो
शेव, पु लिंग, शिश्न सर्प ऊच्चाइ, सुख धन, अग्नि, सोमदेवता न लिंग सुख
शेवधि, पु कुबेरनो एक भडार
शेव(वा)ल, न लील
शेवलिनी, स्त्री नदी
शेष, वि बाकीनु, बचेलु उ बाकी मुक्ति पु परिणाम अत, मृत्यु, शेषनाग, बलराम, हाथी न ग्र-
शेषकाल, पु मृत्युनो वखत [सा.
शेषशायिन्, पु विष्णु
शेक्य, वि अणीदार
शेखरिक, पु अघाडानु झाड
शेख्य, वि अणीदार
शैघ्र्य, न चपळता, झडप
शैत्य, न शरदी [अणी]
शैथिल्य, न ढीलापणु, सुस्ती, न
शैनेय, पु सात्यकि यादव, श्रीकृष्णनो सारथि
शैल, वि पथ्थरवाळु पु पर्वत, खडक न रसपाखार, शिलाजित

शैलक, } न. લોબાન; શિલાજીત.
शैलज, }
शैलधन्वन्, पु. શિવ.
शैलधर, पु. શ્રીકૃષ્ણ. [છીણી.
शैलभित्ति, स्त्री. પથ્થર ભાંગવાની
शैलराज, पु. હિમાલય પર્વત.
शैलशिबिर, न. સમુદ્ર.
शैलसुता, स्त्री. પાર્વતી; ગંગા; જ્યોતિષ્મતી વેલ. [કાચ, બિલોર.
शैलाट, पु. પર્વતવાસી જાતિ; સિંહ;
शैलादि, पु. શિવનો નંદિગણ.
शैलालिन्, पु. નટ, નાચનાર.
शैली, स्त्री. રીત; તરેહ, ઢબ; છટા.
शैलूष, पु. નટ; ઠગ; બિલીનું ઝાડ.
शैलूषिकी, स्त्री. નટી, નાચનાર સ્ત્રી.
शैलेय, वि. સખત; પર્વતવાસી. पु. સિંહ; મધમાખ. न. લોબાન.
शैल्य, वि. સખત. न. સખતાઈ.
शैव, वि. શિવસંબંધી. पु. શિવભક્ત; ધતૂરો.
शैव(वा)ल, पु. શેવાળ, લીલ.
शैवलिनी, स्त्री નદી.
शैव्य, पु. ઘોડો; કૃષ્ણનો ઘોડો; પાંડવોનો એક યોદ્ધો.
शैशव, न. બચપણ.
शो, ग. ४. ધાર કાઢવી; પાતળું કરવું.
शोक, पु. દલગીરી, ખેદ. [ રવું.
शोचन, न. દલગીરી; વિલાપ.
शोचिस्, न. તેજ, પ્રભા; જ્વાળા.
शोचिष्केश, पु. અગ્નિ.
शोच्य, वि. શોક કરવા લાયક; નીચ.
शोटीर्य, न. બળ, હીમત.
शोठ, वि. મૂર્ખ, આળસુ, નીચ. पु. મૂર્ખ; ઠગ; આળસુ; નીચ માણસ.
शोण्, ग. १. ખસવું; રાતું થવું.
शोण, वि. રાતું; પીળું. पु. રાતો રંગ; અગ્નિ, શોણનદી. न. લોહી;
शोणरत्न, न. માણેક, લાલ. [સિંદૂર.
शोणित, वि. રાતું. न. લોહી; કેશર.
शोणितपुर, न. બાણાસુરની નગરી.
शोणिमन्, पु. રતાશ.
शोथ, पु. સોજો.
शोथहृत, पु. ભીલામાનું ઝાડ.
शोध, पु. શુદ્ધિ; તપાસ; બદલો.
शोधन, वि. શુદ્ધિકારક. पु. લીંબુ. न. વિષ્ઠા; હીરાકશી; કરજ આપવું તે; શિક્ષા.
शोधनी, स्त्री. ઝાડુ. [પવું તે; શિક્ષા.
शोधित, वि. સાફ કરેલું, શુદ્ધ કરેલું.
शोफ, पु. સોજો.
शोभन, वि. સુંદર; પ્રકાશિત; શુભ; સદ્‌ગુણી; શણગારેલું. पु. શિવ; ગ્રહ; એક યોગ. न. કમલ; કાંતિ.
शोभना, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી; હળદર; ગોરોચન.
शोभा, स्त्री. ચમક; તેજ, સુંદરતા; અલંકાર; હળદર; ગોરોચન.
शोभांजन, पु. એક વૃક્ષ.
शोभित, वि. સુંદર; શણગારેલું.
शोष, पु. તરસ; સૂકાવું તે.
शोषक, वि. શોષણકર્તા.
शोषण, पु. કામદેવનું એક બાણ. न. સૂકું કરવું, ચુસવું તે, સૂંઠ.
शौक, न. કબૂતરનું ટોળું.
शौक्ल, न. ખારો પદાર્થ.
शौक्तिकेय, न. મોતી.
शौक्तिकेय, पु. એક જાતનું ઝેર.
शौक्ल्य, न. સફેદાઈ.

शौच, न. સ્વચ્છતા, પ્રમાણિકપણું.
शौचिक, पु. સાફ કરનાર; એક વર્ણ-
शौचेय, पु. ધોબી. [સંકર જાત.
शौट्, ग. १. મગરૂર થવું.
शौटीर, वि. ગરૂર. पु. વીર, યો-
દ્ધો; ત્યાગી; મગરૂર માણસ.
शौटीर्य, न. ગરૂરી; બહાદુરી.
शौड, वि. આસક્ત; વીર, મસ્ત.
शौंडिक, पु. દારૂ ગાળનાર અને
વેચનાર, કલાલ.
शौंडिकेय, पु. અસુર
शौंडी, स्त्री. પીપર.
शौंडीर, वि. મગરૂર.
शौद्धोदनि, पु. બુદ્ધ, શાક્યસિંહ.
शौद्र, वि. શૂદ્રનું. पु. શૂદ્રી સ્ત્રીને
ઉંચ વર્ણથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર.
शौनक, पु. એક મુનિ.
शौनिक, पु. ખાટકી; પારધી.
शौभ, पु. દેવ; સોપારીનું ઝાડ. न.
હરિશ્ચંદ્રની નગરી.
शौभिक, पु. મદારી; પારધી.
शौरसेनी, स्त्री. એક પ્રાકૃત ભાષા.
शौरि, पु. શ્રીકૃષ્ણ; બળરામ, શનિગ્રહ.
शौर्य, न. શક્તિ; સાહસ, બહાદુરી.
शौल्क, शौल्किक, } पु. જગાત ઉઘરાવનાર.
शौल्वि(ल्वि)क, पु. કંસારો
शौवस्तिक, वि. આવતી કાલનું.
शौष्कल, पु. ખાટકી, માંસ વેચનાર.
श्मन्, न. મોઢું; શરીર; સુરંગ.
श्मशान, न. મસાણ. [વૃત્તિ.
श्मशानवैराग्य, न. ક્ષણિક વિરાગ-
श्मश्रु, न. કુર્ચ/ દાઢી.
श्मश्रुल, वि. દાઢીવાળો
श्मश्रुवर्धक, पु. હજામ.
श्मील, न. નેત્રસ્ફુરણ. [न. ધુમાડો.
श्यान, वि. ગયલું; ગાઢ, જાડું; સૂકું.
श्याम, वि. કાળું; ભુરૂં; છાયાદાર.
पु. કાળો રંગ, લીલો રંગ, વાદળ;
કોયલ; પ્રયાગ નજીકનું એક વડનું
ઝાડ; ધતૂરો. न. મરી; લવણ,
श्यामकंठ, पु. શિવ; મોર. [મીઠું.
श्यामकर्ण, पु. અશ્વમેધ યજ્ઞ લા-
श्यामता, स्त्री. કાળાશ. [યક ઘોડો.
श्यामल, वि. કાળું. पु. કાળો રંગ;
મરી; ભ્રમર; વડનું ઝાડ.
श्यामला, स्त्री. દુર્ગા.
श्यामलिका, स्त्री. ગુલીનો રોપો.
श्यामसुंदर, पु. શ્રીકૃષ્ણ
श्यामा, स्त्री. રાત્રિ; પડછાયો, કામી
સ્ત્રી, વાંઝણી સ્ત્રી, નારી, ગાય,
હળદર, કોયલ, ગુલીનો રોપો;
તુલસી; યમુના નદી, કમળનાં બી.
श्यामिका, स्त्री. કાળાશ.
श्याल, श्यालक, } पु. સાળો, વહુનો ભાઈ.
श्यालकी, श्याली, स्त्री. સાળી, વ-
હુની બહેન.
श्येत, वि. સફેદ. पु. સફેદ રંગ.
श्येन, पु. સફેદ રંગ, સફેદાઈ, બા-
જપક્ષી; ઘોડો, જોરજુલમ.
श्येनंपाता, स्त्री. શિકાર.
श्रक्, ग. १. જવું.
श्रंग, ग. १. સરકવું, ખસવું.
श्रण्, ग. १. આપવું. [મોક્ષ.
श्रथन, न. વધ, કતલ, યત્ન; બંધન,

श्रद्धधत्, वि. ભક્તિમાન.
श्रद्धधान, वि. શ્રદ્ધાયુક્ત.
श्रद्धा, ग. ३. ભરોસો રાખવો.
श्रद्धा, स्त्री. વિશ્વાસ, ભરોસો; ભક્તિ; આદર; સ્પૃહા.
श्रद्धालु, वि. ભરોસેદાર; ઇચ્છાતુર. स्त्री. ગર્ભવંતી સ્ત્રીની ઈચ્છા.
श्रन्थ, पु. વિષ્ણુ; બંધન; મોક્ષ; દર્પ.
श्रन्थन, न. ગ્રંથન; બંધન.
श्रन्थित, वि. બાંધેલું; મુક્ત, ગુથેલું.
श्रम्, ग. ४. મહેનત લેવી; થાકી
श्रम, पु. મહેનત; થાક; દુઃખ. [જવું.
श्रमजल, न. પરસેવો. [ભીખારી.
श्रमण, वि. નીચ; મહેનતુ. पु. યોગી;
श्रमणी, स्त्री. જોગણી; સુંદર સ્ત્રી; નીચ જાતિની સ્ત્રી; મજુર.
श्रमिन्, वि. મહેનતુ.
श्रय, पु. આશ્રય.
श्रव, पु. કાન; કીર્તિ; શ્રવણ.
श्रवण, पु. કાન. न. સાંભળવાનું; કીર્તિ; અભ્યાસ, ધન; સવણ, ટપ-
श्रवणा, स्त्री. શ્રવણ નક્ષત્ર. [કવું તે.
[illegible], ग. २. રાંધવું.
[illegible], वि. રાધેલું; ભીનું.
[illegible] स्त्री. કાંઠ.
श्राद्ध, वि. ભરોસેદાર, ભક્ત. न. દેવ, પિતૃ નિમિત્ત શ્રદ્ધાથી કરવાનું કર્મ.
श्राद्धदेव, पु. યમરાજ; વિશ્વદેવ.
श्रान्त, वि. થાકેલું; શાંત. पु. યોગી.
श्रान्ति, स्त्री. શ્રમ, થાક.
श्राम, पु. મહિનો, માસ; સમય.
श्राय, पु. આશ્રય.
श्राव, पु. સાંભળવું તે; ટપકવું તે.
श्रावक, पु. સાંભળનાર; ચેલો; કાગડો; પાખંડી.
श्रावण, पु. શ્રાવણમાસ; પાખંડી.
श्रावणी, स्त्री. શ્રાવણમાસની પૂનમ.
श्रावस्ति,-स्ती, स्त्री. એક નગરી.
श्रि, ग. १. જવું; પહોંચવું; મદદ કરવી; ઉપયોગ કરવો; સેવવું.
श्रित, वि. વળગેલું; એકઠું થયેલું; સેવિત; રક્ષિત.
श्रिति, स्त्री. આશ્રય કરવો તે.
श्रिमन्य, वि. અહંકારી.
श्रिष्, ग. १. બાળવું.
श्री, ग. ९. રાંધવું.
श्री, स्त्री. લક્ષ્મી, અધિકાર; શોભા; ધન, દોલત; શણગાર; બુદ્ધિ; ત્રિવર્ગ; કીર્તિ; વાચા; લવંગ; કમળ; ચંદ્રની બારમી કળા, સરસ્વતી; વૃદ્ધિ; સિદ્ધિ. पु. શ્રીરાગ.
श्रीकंठ, पु. શિવ; ભવભૂતિ કવિ.
श्रीकर, पु. વિષ્ણુ. न. રાતું કમળ.
श्रीकरण, न. કલમ.
श्रीकान्त, पु. વિષ્ણુ.
श्रीखंड, पु. સુખડ, ચંદન.
श्रीगर्भ, पु. વિષ્ણુ; તરવાર.
श्रीघन, न. ખાટું દહીં. पु. બૌદ્ધ યોગી.
श्रीज, पु. કામદેવ.
श्रीद, पु. કુબેર.
श्रीनिकेतन,-निवास, पु. વિષ્ણુ.
श्रीपंचमी, स्त्री. માઘ શુદ ૫.
श्रीपति, पु. વિષ્ણુ; રાજા.
श्रीपर्ण, न. કમળ. [ ઘોડો.
श्रीपुत्र, पु. ચંદ્ર; કામદેવ, ઇંદ્રનો

श्रीपुष्प, न. લવંગ. [લીફલ.
श्रीफल, पु. બિલીનું ઝાડ. ન. બિ-
श्रीभ्रातृ, पु. ચંદ્ર; ઘોડો.
श्रीमत्, वि. પૈસાદાર; સુખી; સુંદર; પ્રખ્યાત. पु. તિલકવૃક્ષ; શિવ;
श्रीमस्तक, पु. લસણ. [વિષ્ણુ; કુબેર.
श्रीयु(क्त)त, वि. પૈસાદાર; પ્રખ્યાત;
श्रीरंग, पु. વિષ્ણુ. [સુખી.
श्रीरस, पु. રાલ; તરપીટન તેલ.
श्रील, वि. પૈસાદાર; પ્રખ્યાત; શોભાયુક્ત; ભાગ્યશાલી.
श्रीवत्स, पु. વિષ્ણુ; ખાતરનું છિદ્ર; વિષ્ણુની છાતીપરનું ચિહ્ન.
श्रीवत्सधारिन्-भृत, पु. વિષ્ણુ.
श्रीवल्लभ, पु. સુખી–ભાગ્યશાળી માણસ; વિષ્ણુ. [મલ.
श्रीवास, पु. શિવ; વિષ્ણુ; રાલ; ક-
श्रीवेष्ट, पु. રાલ; ટરપીટન.
श्रीश, पु. વિષ્ણુ; શ્રીરામ.
श्रीसंज्ञ, न. લવંગ.
श्रीहरि, पु. વિષ્ણુ. [શીખવું; તાબેથવું.
श्रु, ग. ૨. સરવું. ग. ૫. સાંભળવું;
श्रुत, वि. સાંભળેલું; પ્રખ્યાત; બોલાવેલું. न. અધ્યયન; વેદ; વિદ્યા.
श्रुतकीर्ति, वि. પ્રખ્યાત. पु. ઉદાર માણસ, દેવર્ષિ. स्त्री. શત્રુઘ્નની સ્ત્રી.
श्रुतदेवी, स्त्री. સરસ્વતી.
श्रुतश्रवस्, पु. શિશુપાલનો બાપ, દમઘોષરાજા.
श्रुतान्वित, वि. શાસ્ત્રજ્ઞ, પંડિત.
श्रुति, स्त्री. શ્રવણ, સાંભળવું તે; કાન; સમાચાર, લોકવાયકા; શબ્દ; વેદ; શ્રવણનક્ષત્ર.
श्रुतिकट, पु. સર્પ.
श्रुतिकटु, पु. કઠોર શબ્દ.
श्रुती, 'श्रुति' જુઓ.
श्रुव, पु. યજ્ઞ; યજ્ઞની કડછી. [પળી.
श्रुवा, स्त्री. મૂર્વાલતા; યજ્ઞની કડછી,
श्रुष्टि, स्त्री. શ્રવણ; મદદ; વરદાન;
श्रेढि, स्त्री. (ગણિતમાં) શ્રેઢી. [સુખ.
श्रेणि,-णी, स्त्री. પંક્તિ, લીટી; જથો;
श्रेणिका, स्त्री. તંબુ. [બાલદી, ડોલ.
श्रेयस्, वि. ઉત્તમ; સરસ; વધારે ભાગ્યશાળી. न. સદ્‌ગુણ; સુભાગ્ય, મુક્તિ; ધર્મ.
श्रेयसी, स्त्री. હરડા; પીપર; રાસ્ના.
श्रेष्ठ, वि. ઉત્તમ; સૌથી વહાલું; ઉપરનું. पु. બ્રાહ્મણ; રાજા; કુબેર; વિષ્ણુ. न. ગાયનું દૂધ.
श्रै, ग. १. પરસેવો થવો; રાંધવું.
श्रैष्ठ्य, न. ચઢતી, ઉત્તમતા.
श्रोण्, ग. १. એકઠું કરવું.
श्रोण, वि. લંગડો; પાકું
श्रोणा, स्त्री. શ્રવણનક્ષત્ર; કાંજી.
श्रोणि,-णी, स्त्री. કટિ, કમ્મર; રસ્તો.
श्रोतव्य, वि. સાંભળવા લાયક.
श्रोतस्, न. કાન; હાથીની સૂંઢ; જ્ઞાનેંદ્રિય, રેલો, પ્રવાહ.
श्रोतृ, पु. સાંભળનાર; શિષ્ય.
श्रोत्र, न. કાન; વેદ. [બ્રાહ્મણ.
श्रोत्रिय, वि. સુશીલ. पु. વિદ્વાન
श्रौत, वि. કાનસંબંધી, યજ્ઞસંબંધી. न. સંસ્કૃત અગ્નિનું રક્ષણ; વેદોક્ત અગ્નિહોત્રકર્મ.
श्रौत्र, न. કાન; વેદમાં પ્રજ્ઞ.

श्रौपदृ, पु. દેવતાઓને હવિ આપવાનું મંત્ર..
श्लक्ष्ण, वि. ઢીલું; નમ્ર; લીસું; નાજુક; સુંદર; પ્રમાણિક; સૂક્ષ્મ.
श्लंकृ, ग. १. સરવું.
श्लथ्, ग. १०. ઢીલું કરવું; છુટું કરવું.
श्लथ, वि. શિથિલ; દુર્બલ.
श्लाघ्, ग. १. સ્તુતિ કરવી; મગરૂર થવું. [ઇચ્છા; ચાકરી.
श्लाघा, स्त्री. સ્તુતિ; ખોટાં વખાણ;
श्लिकु, पु. ચાકર; ગુલામ. न. ખગોળવિદ્યા.
श्लिक्ष्यु, पु. ચાકર; વ્યસની.
श्लिष्, ग. १. બાળવું. ग. ४. આલિંગન કરવું; વળગવું; સાંધવું.
श्लिषा, स्त्री. આલિંગન, ભેટ.
श्लिष्ट, वि. ભેટેલું; વળગેલું.
श्लिष्टि, स्त्री. આલિંગન.
श्लीपद, न. સુજેલો પગ.
श्लील, वि. ભાગ્યશાળી; શ્રીમાન્.
श्लेष, पु. સંયોગ; આલિંગન; એક અલંકાર; બળતું.
, पु. કફ, બલગમ.
[illegible] ,-ल, वि. કફવાળુ.
[illegible], पु. કફ.
[illegible] (क), पु. એક જાતનું ઝાડ.
श्लोक्, ग. १. કવિતામાં સ્તુતિ કરવી; મેળવવું; તજવું.
श्लोक, पु. પદ્ય, કવિતા; યશ; કહેવત.
श्लोण्, ग. १. એકઠું કરવું.
श्लोण, पु. લંગડો માણસ.
श्वंक्, ग. १. જવું. [કરનાર પારધી.
[illegible], पु. કૂતરા લઈ શિકાર
श्वंद्, ग. १०. ભુંડું બોલવું.
श्वन्, पु. કૂતરો.
श्वपच्,-च, पु. ચંડાલ.
श्वफल, न. નારંગી.
श्वभीरु, पु. શિયાળ.
श्वभ्र, न. છિદ્ર; ગુફા.
श्वय, पु. સોજો.
श्वयथु, पु. સોજો.
श्वयीची, स्त्री. પીડા, રોગ.
श्वल्, ग. १. દોડવું.
श्वल्क्, ग. १०. કહેવું.
श्वव्याघ्र, पु. શિકારી જનાવર.
श्वशुर, पु. સસરો.
श्वश्रू, स्त्री. સાસુ. [શ્વાસ; જીવન.
श्वसन, पु. પવન; એક અસુર. न.
श्वसनाशन, पु. સર્પ.
श्वसित, न. નિશ્વાસ; શ્વાસ.
श्वस्, अ. આવતીકાલ.
श्वस्तन, वि. આવતીકાલનું, ભવિષ્યનું. न. ભવિષ્યકાલ.
श्वस्त्य, वि. ભવિષ્યનું.
श्वाकर्ण, पु. કૂતરાનો કાન.
श्वागणिक, पु. કૂતરા પાળનાર.
श्वाग्निक, पु. શિકારી; કૂતરા પાળનાર.
श्वान, पु. કૂતરો. [નાર.
श्वापद, वि. જંગલી, ક્રૂર. पु. શિકારી જનાવર; વાઘ.
श्वाविध्, पु. સાહુડી. [નિશ્વાસ, વાયુ.
श्वास, पु. શ્વાસ; દમ; પ્રાણવાયુ;
श्वासिन्, वि. શ્વાસવાળું. पु. વાયુ.
श्वासोच्छ्वास, पु. શ્વાસ લેવો ને કાઢવો તે
श्वित्, ग. १. સફેદ થવું. [કાઢવો તે
श्वित, वि. સફેદ. न. સફેદાઈ.

श्विति, स्त्री. સફેદાઇ.
श्वित्र, न. સફેદ કોઢોડ.
श्वेत, वि, સફેદ. पु. સફેદ રંગ; શંખ; કોડી; શુક્રગ્રહ; એક ખંડ; ૭૨. न. રૂપું.
श्वेतक, पु. કોડી. न. રૂપું.
श्वेतकुंजर, पु. ઐરાવત હાથી.
श्वेतधामन्, पु. ચંદ્ર; કપૂર; સમુદ્ર-ફીણ.
श्वेतपत्र, पु. હસ.
श्वेतपद्म, न. સફેદ કમલ.
श्वेतपिंग, पु. સિંહ.
श्वेतपिंगल, पु. સિંહ; શિવ.
श्वेतमाल, पु. વાદલ, ધૂમાડો.
श्वेतरक्त, वि. ગુલાબી. पु. ગુલાબી રંગ.
श्वेतरश्मि, पु. ચંદ્ર.
श्वेतरोचिस्, पु. ચંદ્ર.
श्वेतवाह, पु. ઇંદ્ર.
श्वेता, स्त्री. કોડી; સફેદ દુર્વા; સાકર; વંશલોચન.
श्वेतोद्र, पु. કુબેર.
श्वेतौही, स्त्री. શચી, ઇંદ્રાણી.
श्वैत्य, न. સફેદાઈ; કોઢોડ.
श्वैत्र, न. સફેદ કોઢોડ.

## ष.

ष, એકત્રીશમો વ્યંજન.
ष, वि. ઉત્તમ; ડાહ્યુ. पु. નુકશાન; અંત; બાકી; સ્વર્ગ, ઉંઘ; પંડિત, બુદ્ધિનાશ; વાળ; ગર્ભનું છૂટવું તે.
षट्क, वि. છની સંખ્યા.
षट्कर्ण, पु. વીણા.
षट्कर्मन्, न. બ્રાહ્મણનાં ૭ કર્મ.
षट्कोण, वि. ૭ ખૂણાવાળુ. पु. ઇંદ્રનું વજ્ર.
षट्चरण, पु. મધમાખ; ભમરો; જૂ.
षट्त्रिंशत्, स्त्री. ૩૬ ની સંખ્યા.
षट्पद, पु. ભમરો; જૂ. स्त्री. (दी) મધમાખ.
षडंग, न. શરીરના છ અવયવ; વેદનાં છ અંગ.
षडंघ्रि, पु. ભમરો
षड्रिपु, पु. છ શત્રુઓઃ-કામ, ક્રોધ, મોહ, લોભ, મદ અને મત્સર.
षडशीति, स्त्री. ૮૬ ની સંખ્યા.
षडानन, पु. કાર્તિક સ્વામી.
षडृतु, पु. છ ઋતુઓ-શરદ, હેમંત, શીત, વસંત, ગ્રીષ્મ અને વર્ષા.
षड्धा, अ. છ પ્રકારે.
षड्विध, वि. છ રીતનુ.
षंड, पु. બળદ; હીજરો, ખોજો; ભીડ; ઢગલો. उ. ટોળું, ગોવાળું.
षंडक, पु. હીજરો, ખોજો.
षंडाली, स्त्री. પાણીનું ખાબોચીઉં; ખરાબ સ્ત્રી.
षंढ, पु. હીજરો; નપુંસકલિંગ.
षण्णवति, वि. ૯૬, છનુ.
षण्मुख, पु. કાર્તિકસ્વામી.
षष्, वि. ૬, છ.
षष्टि, स्त्री. ૬૦, સાઠ.
षष्टितम, वि. સાઠમું.
षष्टिभाग, पु. શિવ.
षष्ठ, वि. છઠ્ઠુ.
षष्ठी, स्त्री. છઠ્ઠ, છઠ્ઠીતિથિ; (વ્યાકરણમાં) છઠ્ઠી વિભક્તિ; કાત્યાયની દેવી.
षष्टिहायन, पु. હાથી.
षहसानु, पु. મોર; યજ્ઞ.
षाट्, अ. સંબોધન શબ્દ.

पाडव, पु. જુસ્સો; ગાયન. [છ ગુણ.
पाड्गुण्य, न. છગુણ; રાજાઓના
पाण्मातुर, पु. કાર્તિકસ્વામી.
पाण्मासिक, वि. છ માસિક, છ [મહિનાનું.
पाष्ट, वि. છઠું.
पिड्ग, पु. લપટ–વ્યભિચારી પુરુષ.
पू, स्त्री. પ્રસૂતિ, જન્મ.
पोडत्, पु. વાછડો.
पोडश, वि. ૧૬, સોળની સંખ્યા.
पोडशभुजा, स्त्री. દુર્ગા, સોળ હાથની દેવી.
पोडशमातृका, स्त्री. સોળ દેવી માતાઓ—ગૌરી, પદ્મા, શચી, મેધા, સાવિત્રી, વિજયા, જયા, દેવસેના, સ્વધા, સ્વાહા, શાંતિ, પુષ્ટિ, ધૃતિ, તુષ્ટિ, કુલદેવતા, આત્મદેવતા.
पोडशार, न. સોળ દલવાળું કમલ.
पोडशार्चिस्, पु. શુક્રગ્રહ.
पोडशावर्त, पु. શંખ
पोढा, अ. છ રીતે.
पोढामुख, पु. કાર્તિકસ્વામી.
पोदत्, पु. વાછડો.
ष्ठिव्, ग. १, ४. થુકવું.
ष्ठीवन, न. } થુક.
ष्ठेवन, }
ष्वक्, ग. १. જવું.

## स.

स, બત્રીશમો વ્યજન.
स, अ. સહિત, સહ; સાથે; અર્થે. पु. સર્પ; વાયુ; પક્ષી; શિવ; વિષ્ણુ; કવિતાનો એક ગણ. न. જ્ઞાન; વિચાર; શીત.

संय, पु. હાડપિંજર.
संयज्, ग. १. ભજવું; અર્પણ કરવું.
संयत्, ग. १. કબૂલ કરવું; લડવું.
संयत्, स्त्री. લડાઈ.
संयत्त, वि. તૈયાર.
संयत, वि. બાંધેલું; કેદી; ગોઠવેલું; બેડી પહેરાવેલું. पु. યોગી; શિવ.
संयद्वर, पु. રાજા.
संयन्तृ, पु. નિયંતા, રોકનાર.
संयम्, ग. १. રોકવું; કેદ કરવું; એકઠું કરવું; બંધ કરવું; મજબૂત પકડવું; આપવું. [માણસાઈ.
संयम, पु. રોક; વ્રત, નેમ; દયા;
संयमन, न. બંધન; દમન; ચોધર, ચાર ઘરનો સમૂહ. [એકઠું મળેલું.
संयमित, वि. બાંધેલું; કેદ કરેલું;
संयमिन्, पु. યોગી, મુનિ. [સફર.
संयात्रा, स्त्री. જળમાર્ગે મુસાફરી,
संयाव, पु. ચુરમો, મીઠાઈ.
संयुक्त, वि. જોડેલું; મિશ્ર કરેલું.
संयुग, पु. લડાઇ, જોડાણ.
संयुत, वि. જોડેલું; મિશ્ર.
संयोग, पु. જોડાણ, સંયોગ; મેળવણ; ભેટ; મેલાપ.
संयोगिन्, वि. જોડેલું.
संरक्ष्, ग. १. રક્ષણ કરવું.
संरक्ष, पु. } રક્ષણ, સભાળ.
संरक्षण, न. }
संरंभ, पु. શરૂઆત; ક્રોધ; ઉત્સાહ,
संराव, पु. શબ્દ; ઘોંઘાટ. [ખંત; ગર્વ.
संरुध्, ग. ७. રોકવું; સંતાડવું; મ-
संरुद्ध, वि. રોકેલુ. [જબૂત પકડવું.
संरूढ, वि. દઢ; અંકુરિત.

सरोध, पु बेडी, घेरो [साभळवु
सलक्ष्, ग १० अवलोकन करवु,
सलय, पु. निद्रा, प्रलय
सलाप, पु वातचीत
सलिख्, ग ६ लखवु, वगाडवु
सली, ग ४ वळगवु
सलीढ, वि चाटेलु
सवत्, विक्रमादित्यनु वरस
सवत्सर, पु वर्ष वरस, शिव
सवद्, ग १ बोलवु वातचीत करवी, एकठा मळवु बोलाववु, कबूल करवु [वशीकरण
सवदन, न सवाद परीक्षा, जादु
सवनन, न वशीकरण जादु प्यार
सवर, न पाणी छूपामणी पु पूल, पाज, एक दैत्य, एक जातनु हरिण. [नात छूपामणी
सवरण, न पडदो, निमित्त, छूपी
सवरित, वि गुप्त, ढाकेलु
सवर्ग, पु अग्नि
सवर्त, पु प्रलय, मेघ, वरस, भीड
सवर्तक, पु प्रलयनी आग, वड वानर बलराम न बलरामनु
सवर्तविन्, पु बलराम [हर
सवस्, ग १ वसवु गुजरवु
सवसथ, पु गाम [वातचीत
सवाद, पु वादविवाद, तत्वबोधक
सवादिन्, वि सादृश, सरखु [ते
सवास, पु घर एकठा थई वसवु
सवाह, पु चपी
सवाहक, पु चपी करनार
सविति, स्त्री चेतना बुद्धि
पर
सविद्, स्त्री बुद्धि, ज्ञान मजूरी, लडाई नाम, सज्ञा निशान
सविदित, वि जाणेलु प्रख्यात मजूर न मजूरीआत
सविधा, ग ३ बनाववु गोठववु, मूकवु ध्यान आपवु उपयोग करवो.
सविधा, स्त्री गोठवणु उपजीविका
सविधान, न युक्ति गोठवणु कर्म
सवीक्षण, न तपास, शोध
सवीत, वि. ढाकेलु शणगारेलु कपडा पहेरावेलु
सवृ, ग १ ५ ९ ढाकवु रोकवु बध करवु, गोठववु पसद करवु [बध
सवृत, वि ढाकेलु छूपु, सताडेलु,
सवेग, पु शुचवाणी, उतावळ, तेज
सवेद, पु, अनुभव प्रतीति, ज्ञान
सवेश, पु निद्रा, स्वप्न, बेठक, स्त्रीसगनु एक आसन
सव्यवहार, पु वेपार धरज
सव्यान न दुपटो, वस्त्र
सशप्तक पु लडाईनो सोबती, के शरीआ करनार, लडाईमा शत्रु सामे लडी मरनार
सशय, पु वेहेम, शक भय, शकयता
सशयालु, वि वेहेमी, शकवाळु
सशरण न लडाईनी शरुआत
सशित वि तीक्ष्ण, धारवाळु
सशीति, स्त्री सदेह, शक
सश्चत्, न युक्ति, कपट पु जादुगर
सश्रय, पु आश्रय, रहेवानु घर, उ
सश्रव, पु वचन, कबूलात [प्राय
सश्रवण, न श्रवण, मान

संश्रित, वि. શરણાંગત; જોરેલું.
संश्रु, ग. ५. સાંભળવું; વચન આપવું.
संश्रुत, वि. અંગિકૃત, કબૂલ; પૂરૂં સાંભળેલું.
संश्लिष्, ग. ४. વળગવું; જોડવું.
संश्लिष्ट, वि. મળેલું; સંયુક્ત.
संश्लेष, पु. આલિંગન; મેલાપ.
संसक्त, वि. વળગેલું; યુક્ત; પાસેનું.
संसद्, ग. १. ६. નીચે બેસવું.
संसद्, स्त्री. સભા; ન્યાયદરબાર.
संसरण, न. ગમન; લડાઇની શરૂઆત, સસાર; પુનર્જન્મ; મોટો રસ્તો; ધર્મશાલા.
संसर्ग, पु. સબંધ; સોબત; સ્રીસંગ.
संसर्गिन्, वि. શંબંધી; સાથી, સોબતી. पु. મિત્ર, સોબતી.
संसर्प, पु. સર્પ, પાણી વગેરેની ગતિપ્રમાણે ચાલવું તે.
संसाद, पु. સભા.
संसार, पु. રસ્તો; આ લોક, દુનિયા.
ससारगुर, पु. કામદેવ. [ પ્રાણી.
संसारिन्, वि. સંસારી. पु. જીવાત્મા;
संसिद्धि, स्त्री. પ્રકૃતિ; સ્વભાવ; પૂ-
संसूच्, ग. १०. સૂચવવું. [ ર્ણતા.
संसूचन, न. સૂચના; કથન. [મેળવવું.
संसृ, ग. १. પાસે આવવું; સરવું;
संसृज्, ग. ६. ભેળવું, જોડવું; બનાવવું.
संसृति, स्त्री. પ્રવાહ; સસાર.
संसृष्ट, वि. સહવાસી; જોડેલું, રચેલું.
संसृष्टि, स्त्री. સંબંધ; જોડાણ; જથો.
संस्कार, पु. પૂર્ણતા; કેળવણી; શણગાર; યોગ્યતા આપનાર ક્રિયા; કર્મપાશ.
संस्कृत, वि. શોધિત; કેળવેલું; સ્વચ્છ; તૈયાર; શણગારેલું. पु. વિદ્વાન માણસ. न. સંસ્કૃતભાષા, ગીર્વાણભાષા.
संस्क्रिया, स्त्री. મુરદુ બાળવાની ક્રિયા; ધર્મખાતામાં અર્પણ કરવું તે.
संस्तव, पु. પરિચય; સ્તુતિ.
संस्तंभ्, ग. ५, ९. અટકાવવું; ટેકો આપવો; મજબૂત કરવું.
संस्तंभ, पु. ટેકો; રોક. [રેનું બીછાનું.
संस्तर, पु. બીછાનું; યજ્ઞ; પાંદડાં વગે-
संस्ताव, पु. સ્તુતિ; સ્તોત્ર.
संस्तु, ग. २. સ્તુતિ કરવી; વખાણવું.
संस्तुत, वि. વખાણેલું; જાણીતું.
संस्थ, वि. વસતું; પાળેલું; નષ્ટ; વ્યક્ત. पु. વસનાર; જાસૂસ; પાડોસી.
संस्था, ग. १. વસવું; હૈયાત હોવું; કબૂલ કરવું; મરવું.
संस्था, स्त्री. સભા; હાલત; આકાર; ધંધો; અંત; અટકાવ, રોક; નાશ; પ્રલય; સરખાપણું; મૃત્યુ; દેખાવ.
संस्थान, न. જથો; ચૌટું; આકાર; ઉપાય; મૃત્યુ; ચિહ્ન; હાલત.
संस्थापक, वि. સ્થિતિસ્થાપક.
संस्थापन, न. થાપવું તે, સ્થિર કરવું તે.
संस्थापित, वि. એકઠું કરેલું; સ્થિર.
संस्थित, वि. મરેલું; એકઠું કરેલું; અટકાવેલું; સમાન. [લય; સંસ્થાન.
संस्थिति, स्त्री. પડોસ; ઘર; મૃત્યુ; પ્ર-
संस्पर्श, पु. સ્પર્શ; ઇંદ્રિયનું જ્ઞાન.
संस्पृश्, ग. ६. અડકવું; પાણી
संस्पृष्ट, वि. મિશ્ર; અડકેલું. [છાંટવું.
संस्फाल, पु. મેઢો; વાદળ.

संस्फुट, वि. વિકસિત, ખીલેલું.
संस्फेट, संस्फोट, पु. લડાઈ.
संस्मरण, न. સ્મરણ, ખ્યાલ.
संस्मृ, ग. १. યાદ રાખવું.
संस्मृति, स्त्री. યાદદાસ્ત.
संस्र(स्रा)व, पु. ઝરો, નાળું; સંસર્ગ.
संहत, वि. મળેલું; દૃઢ; બંધ કરેલું; મજબૂત ગુંથેલું. [શરીર; કદ.
संहति, स्त्री. જોડાણ; ઢગલો, જોર;
संहन्, ग. २. મારવું; ઢગલો કરવો, સાથે જોડવું.
संहनन, न. દૃઢતા; શરીર; જોર,
संहर्तृ, पु. નાશકર્ત્તા, ઘાતક. [વધ.
संहर्ष, पु. પ્રમોદ, આહ્લાદ; સ્પર્ધા; વાયુ. [એક નરક; અંત; ચતુરાઈ.
संहार, पु. વિનાશ; પ્રલય; વધ;
संहारक, वि. નાશકારક.
संहारिन्, वि. વિનાશક, નાશકર્ત્તા.
संहित, वि. જોડેલું, મૂકેલું; એકઠું કરેલું.
संहिता, स्त्री. સંબંધ, સંગ્રહ; વેદના મંત્ર; વેદની શાખા.
संहूति, स्त्री. ઘણા જણે મળી એક જણને બોલાવવો તે.
संहृत, वि. એકઠું કરેલું; નાશ કરેલું.
संहृति, स्त्री. સંગ્રહ.
संह्राद, पु. મોટો અવાજ; અવાજ.
सकट, पु. ખરાબ, નીચ.
सकंटक, वि. કાંટાવાળું, ભયંકર.
सकरुण, वि. દયાળુ. (ધાતુ.)
सकर्मक, वि. કર્મસહિત, કર્મવાળા
सकल, वि. બધું, સઘળું. न. દરેક
सकल्प, पु. શિવ. [ચીજ, બધું.
सकाकोल, पु. એક નરક.
सकाम, वि. કામી, કામનાવાળું; લંપટ.
सकाल, वि. વખત સરતું. अ. પ્રભાત, સવાર. [હાજરી; નજદીકી.
सकाश, वि. દેખીતું, હાજર. पु.
सकुल, वि. કુટુંબી; ઉત્તમ કુલનું. पु. સગો; એક જાતની માછલી.
सकुल्य, पु. એક ગોત્ર; સગું; પિત્રાઈ.
सकृत्, अ. એકવાર; એક વખતે; સહિત; સર્વદા. पु. નરક, વિષ્ઠા.
सकृद्गर्भ, पु. ખચર. स्त्री.(र्भा) એક વખત ગર્ભિણી થયલી સ્ત્રી.
सकृत्प्रभ, पु. કાગડો.
सकृत्प्रसूता, स्त्री. એક વખત ગર્ભિણી થયલી સ્ત્રી અથવા ગાય.
सकृत्फला, स्त्री. કેળનું ઝાડ.
सकृपण, वि. કંજુસ, કંગાલ.
सकेश, वि. વાળવાળું.
सकैतव, वि. ઠગારો. पु. ઠગ.
सक्त, वि. નિરંતર; આસક્ત; મનોયોગી; ચાસુ.
सक्ति, स्त्री. સ્પર્શ; જોડાણ, સંબંધ.
सक्तु, पु. શેકેલા જવનો લોટ.
सक्तुक, पु. સક્તુ; એક ઝેર.
सक्थि, न. જાંઘ, હાડકું.
सक्रिय, वि. ચંચલ.
सखि, पु. મિત્ર, સખા.
सखी, स्त्री. સહચરી, સાહેલી.
सख्य, न. મિત્રતા; સરખાઇ. पु. [મિત્ર.
सग्, ग. १. ઢાંકવું.
सगण, पु. શિવ.
सगंध, वि. સુગંધી. पु. સગું.
सगर, वि. ઝેરી. पु. એક સૂર્યવંશી [રાજા.
सगर्भ,-र्भ्य, पु. સગા ભાઈ.

सगुण, वि. ગુણવાન; સદ્ગુણી.
सग्धि, स्त्री. એકઠું મળીને ખાવું તે.
सघ्, ग. ५. ઈજા કરવી; કબૂલ કરવું; ટેકો આપવો. [રસ્તો; દુઃખ.
संकट, वि. સાંકડું; તંગ. न. સાંકડો
संकथ्, ग. १०. વર્ણન કરવું; સમજાવવું; વાતચીત કરવી.
संकथन, न. વર્ણન.
संकथा, स्त्री. વાતચીત. [ધૂળ.
संकर, पु. મિશ્ર જાતિ; જોડાણ;
संकर्षण, पु. બલરામ.
संकल्, ग. १०. ઉમેરવું; ઢગલો કરવો; પકડવું.
संकल, पु. સરવાળો; જથો.
संकलन, न., संकलना, स्त्री. } સરવાળો; ઢગલો.
संकलित, वि. યોજીત; પકડેલું; ઢગલો કરેલું. न. સરવાળો.
संकल्प, पु. મનનો એક વ્યાપાર; મરજી, વિચાર; નિયમ.
संकसुक, वि. ચંચલ; શક ભરેલું; પાપી; નબળું.
[illegible]र, पु. ધૂળ. [ થયલી કન્યા.
[illegible]रा, स्त्री. કુમારીપણું; ભંગ
[illegible]श, वि. સમાન, સરખું; પાસેનું. पु. હાજરી; પાડોસ.
संकीर्ण, वि. ગુંચવાયલું; સંકર જાતનું; ભીડવાળું, અસ્વચ્છ. पु. વર્ણસંકર જાતિનો માણસ; મિશ્રિત રાગ, મદમત્ત હાથી. न. મુશકેલ.
संकुच्, ग. १, ६. ઢાંકવું, બંધ કરવું; સંકોચાવું.
संकुचित, वि. સંકોચેલું; બંધ કરેલું; ઢાંકેલું. [ ભીડ.
संकुल, वि. ગાભરૂં; ગુંચવાયલું न.
संकृ, ग. ८. તૈયાર કરવું; બનાવવું.
संकेत, पु. ઈશારત; નિયમ; ચિહ્ન; રોકાણ. [એક જાતની માછલી.
संकोच, न. કેશર. पु. સંક્ષેપ; ભય;
संकोचन, न. સંક્ષેપ; સંકોચ.
संकोचनी, स्त्री. લાજાળુ, શરમાઉ ઝાડ.
संक्रंदन, पु. ઇંદ્ર; શ્રીકૃષ્ણ.
संक्रम्, ग. १. એકઠા મળવું; ઓળંગવું; નજદીક જવું; હાજર થવું.
संक्रम, पु. ઉલ્લંઘન; ક્રમણ; પ્રવેશ. उ. મુશકેલી ભરેલો રસ્તો; પૂલ.
संक्रमण, न. ગમન; રસ્તો; સૂર્યનું એક રાશિમાંથી બીજીમાં જવું તે.
संक्रांत, वि. દાખલ થયલું; સંક્રાંતિવાળુ. न. સ્ત્રીને પતિ તરફથી મળેલી મીલકત.
संक्रांति, स्त्री. ઉત્તરાયન, સૂર્યનું એક રાશિમાંથી બીજીમાં જવું તે;
संक्लेद, पु. ભીનાશ. [જોડાણ.
संक्षय, पु. નાશ; પ્રલય; અંત, નુકશાની. [ઓછું કરેલું.
संक्षिप्त, वि. એકઠું કરેલું; ટુંકું કરેલું,
संक्षेप, पु. સાર, ટુંકાણ. [ જરૂરી.
संक्षोभ, पु.. ચંચલતા; ગુંચવારો;
संख्य, न. લડાઈ.
संख्यक, वि. ગણવાલાયક. [ રવો.
संख्या, ग. २. ગણવું; સરવાળો કરવો.
संख्या, स्त्री. અંક, આંકડો, ગણતરી; પરિમાણ; બુદ્ધિ; રીત.

संख्यात, वि. ગણેલું. न. અંક, સંખ્યા.
संख्यान, न. ગણના, ગણતરી.
संग, पु. સોબત, સાથ; ચેપ; સ્પર્શ; લાગણી; મિત્રતા.
संगत, वि. જોડેલું; મળેલું. न. સંબંધ; મિત્રાચારી.
संगति, स्त्री. સબંધ; મિત્રાચારી; મૈથુન; લાયકાત; અકસમાત, જ્ઞાન.
संगम्, ग. १. મળવું; સંગ કરવો; મિત્રાચારી રાખવી; કબૂલ કરવું.
संगम, पु. સંબંધ; મિત્રાચારી; સ્પર્શ; લાયકાત; લડાઈ; સ્રીપુરુષ સંગતિ.
संगर, पु. વચન, કબૂલાત; સોદો; લડાઈ; જ્ઞાન; આપત્તિ; ઝેર; નિયમ; સવાલ. [બતી.
संगिन्, वि. જોડેલું; આસક્ત; સો-
संगीत, वि. સાથે ગાયલું. न. સાથે મળી ગાવાનું ગીત; ગાન; તાન; ગાયનવિદ્યા.
संगुप्त, वि. ગુપ્ત રાખેલું.
संग्रह्, ग. ९. એકઠું કરવું; રોકવું; લેવું; પકડવું; સક્ષિપ્ત કરવું; સમજવું; નામ દેવું; બંધ કરવું.
संग्रह, पु. સમુદાય; એકત્ર જથો; સંચય; ગ્રહણ; સંક્ષેપ; ભંડાર, સ્વીકાર; મોટાઈ; શિવ; યત્ન, સંખ્યા; સાર. [વ્યભિચાર.
संग्रहण, न. પકડવું તે; સ્રીસંગ;
संग्रहणी, स्त्री. મરડો, અતિસાર.
संग्रहीतृ, पु. સારથિ.
संग्राम, पु. લડાઈ.
संग्राह, पु. પકડ; ઢાલની મુઠ.
संघ, पु. સમૂહ, ટોળું.
संघसारिन्, पु. માછલી.
संघट्, ग. १. એકઠું મળવું.
संघटना, स्त्री. સંગ, સંબંધ.
संघट्ट्, ग. १. જોડવું; ઘસવું; એકઠું કરવું. [સાથે રગડવું તે.
संघट्ट, पु. ચક્ર; ગઠન; એક બીજા
संघट्टन, न. } મેલન; પરસ્પર ઘ-
संघट्टना, स्त्री. } સવું તે, આશુક માશુકનું આલિંગન.
संघट्टा, स्त्री. લતા, વેલ.
संघतल, पु. જોડેલા હાથ. [ગંધ.
संघाटिका, स्त्री. જોડી; કુટણી; સુ-
संघात, पु. સોબત, સંગ; સભા; વધ, કતલ; બલગમ, કફ; એક નરક.
संघुष्, ग. १. પડઘો પાડવો.
संघुष्ट, वि. પડઘો પાડેલું; અવાજ કરેલું. पु. અવાજ.
सच्, ग. १, ३. પાછળ જવું; જવું; ચહાવું; તાબે થવું; ચાકરી કરવી;
सचकित, वि. બીકણ. [મદદ કરવી.
सचि, पु. મિત્ર; મિત્રાચારી. स्त्री. ઈંદ્રની પત્ની.
सचित्र, वि. રંગેલું. [ધુરો.
सचिव, पु. મિત્ર; મંત્રી, કાળો ધ-
सची, स्त्री. ઈંદ્રની પત્ની. [ઝાડ.
सचेष्ट, वि. ચેષ્ટાવાળુ. पु. આંબાનું
सच्चरित, वि. ઉત્તમ, નેક; મત્યવાદી.
सच्चारा, स्त्री. હળદર.
सच्चिदानंद, न. સત્, ચિત્ અને
सजन, पु. સગું. [આનંદરૂપ બ્રહ્મ.
सजंबाल, वि. કાદવવાળું.
सजल, वि. ભીનું. [ભાઈ.
सजात, वि. સાથે પેદા થયલું. पु.

सजाति, } वि. એકજ જાતનું;
सजातीय, } સરખું. पु. એકજ જાતિના સ્ત્રીપુરુષથી ઉત્પન્ન થયલી પ્રજાસંતતિ.

सज्ज, वि. પ્રસ્તુત, તૈયાર; શણગારેલું.

सज्जन, न. બખતર; ઘાટ; ચોકીદાર. पु. ભલો માણસ.

सज्जा, स्त्री. શણગાર; બખતર.

सज्जित, वि. કપડાં પહેરેલું; શણગારેલું; હથિયારબંધ; તૈયાર. [કરવું.

सज्जीकृ, ग. ८. શણગારવું; તૈયાર

सज्योत्स्ना, स्त्री. ચાંદનીવાળી રાત્રિ.

संच, पु. પુસ્તક લખવામાટે પત્ર.

सञ्चत, पु. જાદુગર; ઠગારો. [समूह.

सञ्चय, पु. સમૂહ; જથો; સાંધો.

सञ्चयन, न. એકઠું કરવું તે.

संचयिन्, वि. એકઠું કરનાર.

संचर्, ग. १. ચાલવું; બનવવું; જોડવું. [વધ; સ્પષ્ટતા.

संचर, पु. રસ્તો, પ્રવેશ; શરીર;

संचरण, न. ગતિ, ગમન.

संचल्, ग. १. ધ્રુજવું; કુદવું.

संचलन, न. ધ્રુજારી, ગભરાટ.

संचाय्य, पु. એક જાતનો યજ્ઞ.

संचार, पु. ગતિ; રસ્તો; મુશ્કેલી ભરેલો રસ્તો; સંકટ; સાપનું મણિ; સૂર્યનું નવી રાશિમાં જવું તે.

संचारक, पु. સરદાર; વક્તા.

संचारिका, स्त्री. કુટણી; સુગંધ; જોડી; દૂતી, જાસુસ સ્ત્રી [જયલું.

संचारित, वि. ગતિમાં મૂકેલું; લઈ

संचारिन्, वि. ભટકતું; દુર્લભ; આપીકું. पु. પવન; ધૂપ.

संचाली, स्त्री. ચણોઠી–ગુંજાનો રેપો.

संचि, ग. ५. એકઠું કરવું; ગોઠવવું.

संचित, वि. એકઠું કરેલું; ગીચ;

संचिति, स्त्री. જથો. [ગણેલું.

संचिन्त्, ग. १०. વિચારવું; ઇરાદો

संचिन्तन, न. વિચાર, મનન. [કરવો.

संचर्, ग. १. ચોંટી રહેવું; વળગવું; જવું.

संज, पु. બ્રહ્મા; શિવ.

संजन्, ग. ४. વધવું; પેદા થવું.

संजय, पु. ધૃતરાષ્ટ્રનો સારથિ.

संजल्प्, ग. १. વાતચીત કરવી.

संजल्प, पु. વાતચીત; ગર્જના.

संजा, स्त्री. બકરી.

संजात, वि. જન્મેલું, પેદા થયલું.

संजीव्, ग. १. સાથે રહેવું; હયાત હોવું. [વન.

संजीवन, न. પ્રાણધારણ, સંજી-

संज्ञ, वि. નામ આપેલું. न. પીળું

संज्ञपन, न. વધ. [લાકડું.

संज्ञा, ग. ९. સમજવું; ઓળખવું; ચોકી કરવી; નેમવું.

संज्ञा, स्त्री. ચેતના; જ્ઞાન; બુદ્ધિ; નામ; સંકેત; ગાયત્રીમંત્ર; સૂર્યની પત્ની.

संज्ञान, न. જ્ઞાન.

संज्ञित, वि. નામ દીધેલું. [ગરમી.

संज्वर, पु. સંતાપ, અગ્નજ્વાળા;

सट्, ग. १०. દેખાડવું.

सट, न. } જટા, સિંહની યાળ; કલગી; જુલ્ફાં.
सटा, स्त्री. }

सटाङ्क, पु. સિંહ.

सट्वा, स्त्री. એક જાતનું પક્ષી.

सट्ट, ग. १०. પુરું કરવું; શણગારવું; જવું; અધુરું મૂકવું.

संड, पु. બળદ; હીજડો.
संडिश, पु. સાંણસી, ચીપટો.
सडीन्, न. પક્ષીની ઉડવાની ગતિ.
सत्, वि. હૈયાત; ખરૂં; ભલું; ઉત્તમ; વાજબી; સુંદર, ડાહ્યુ; માનવંત; નિત્ય; ઉમદા. पु. સાધુ. न. હૈયાતી; બ્રહ્મ; પાણી.
सतत, वि. હમેશનું, ચાલુ
सति, स्त्री. દાન, ભેટ; અંત. [દુર્ગા.
सती, स्त्री. સદ્ગુણી સ્ત્રી; યોગણ;
सतीर्थ,-र्थ्य, पु. ગુરુભાઈ.
सतील, पु. વાંસ, વાયુ.
सतीलक, पु. વટાણા
सतेर, पु. છાલાં.
सत्कृत्, पु. વિષ્ણુ. [જન; સભાળ.
सत्कार, पु. પૂજા, આદરમાન, ભો-
सत्कृत, वि. પૂજીત.
सत्कृति, स्त्री. સદ્ગુણ, સત્કાર.
सत्ता, स्त्री. હૈયાતી, ઉત્તમતા, ભલાઈ.
सत्र, न. યજ્ઞ, દાન, ઉદારતા, સદ્ગુણ, ઘર; આચ્છાદન, દોલત, જંગલ, તળાવ, ઠગાઈ, ધર્મશાલા.
सत्रा, अ. સહિત
सत्राहन, पु. ઇંદ્ર.
सत्रि, पु. વાદળ; હાથી.
सत्रिन्, पु. યજ્ઞ કરાવનાર
सत्त्व, न. હૈયાતી, કુદરત, કુદરતી સ્વભાવ, ઝીંદગી, મન, પૈસો, વસ્તુ, પ્રાણી, પિશાચ; સદ્ગુણ, સચ્ચાઈ, ભેગ; ડહાપણ,, નામ.
सत्पति, पु. ઇંદ્ર
सत्पथ, पु. ખરો રસ્તો.
सत्पशु, पु. યજ્ઞલાયક જનાવર.
सत्पात्र, पु. સદ્ગુણી માણસ.
सत्पुत्र, पु. ઉત્તમ પુત્ર.
सत्य, वि. સાચું, પ્રામાણિક; સદ્ગુણી. पु. બ્રહ્મલોક; શ્રીરામ; વિષ્ણુ; પીપળાનું ઝાડ. न. સચ્ચાઈ, સદ્ગુણ; સત્યયુગ; પાણી, બ્રહ્મ.
सत्य, अ. સચ્ચાઇથી, સ્વીકાર.
सत्यकार, पु. બાનાના પૈસા.
सत्यता, स्त्री. સચ્ચાઈ.
सत्यपुर, न. વિષ્ણુલોક.
सत्यभामा, स्त्री. સત્રાજીત યાદવની પુત્રી, કૃષ્ણની પત્ની.
सत्यभारत, पु. વેદવ્યાસ.
सत्ययुग, पु. પ્રથમ યુગ.
सत्यवती, स्त्री. મત્સ્યગંધા, વ્યાસમાતા, નારદની પત્ની. [કાગડો.
सत्यवाच्, वि. સત્યવાદી. पु. ઋષિ,
सत्यवादिन्, वि. સાચું બોલનાર.
सत्यसंगर, पु. કુબેર.
सत्यसंध, पु. રામ, રામનો ભાઇ ભરત; જનમેજય.
सत्या, स्त्री. સચ્ચાઇ, સીતા, દ્રૌપદી, સત્યવતી, દુર્ગા, સત્યભામા.
सत्र, 'सत्त्र' જુઓ.
सत्रप, वि. શરમાલ, નમ્ર
सत्राजित्, पु. એક યાદવ, સત્યભામાનો બાપ.
सत्वर, वि. ઉતાવળુ, તુરત.
सद्, ग. १. બેસવું; ડુબવું, રહેવું,
सद, पु. ઝાડોનાં ફલ [નાશ પામવું.
सदन, न. ઘર, થાક, પાણી, આસન
सदय, वि. માયાળુ. अ માયાથી.
सदस्, न. આસન, બેઠક, સભા.

सदस्य, पु. સભાસદ.
सदा, अ. હમેશનું.
सदागति, पु. વાયુ; સૂર્ય; મુક્તિ.
सदाचार, पु. સારો આચાર.
सदादान, पु. ઐરાવત હાથી; ગણ-પતિ; તોફાની હાથી.
सदानीरा, स्त्री. કરતોયા નદી; હ-મેશ વહેતી નદી.
सदापुष्प, वि. હમેશ ફૂલવાળું. पु. નારિયલનું ઝાડ.
•सदक्ष, सदृश(श), वि. તુલ્ય; સમાન; લાયક.
सदेश, वि. પાસેનું; દેશનું.
सदोष, वि. અપરાધી; ખોટું.
सद्भाव, पु. હૈયાતી; સાધુતા; સચ્ચાઈ.
सद्मन्, न. ઘર; જગા, દહેરું; બે-
सद्यस्, अ. આજે. [ઠક; પાણી.
सद्यस्क, वि. નવું; તુરતનું.
सद्योजात, वि. નવું જન્મેલું. पु. શિવ; વાછડું.
सद्वंद्व, वि. કજીઆખોર.
[illegible], पु. ગામ. [સદાચરણ.
[illegible], वि. સદાચારી. न. ભલાઈ,
[illegible], वि. ધનવાન, પૈસાદાર.
स्त्री. સુહાગણ સ્ત્રી.
[illegible], वि. સમાન, સરખું.
[illegible], स्त्री. ભાર્યા, પત્ની.
सधि, पु. અગ્નિ.
सधिस्, पु. બળદ, સાંઢ.
सध्रीची, स्त्री. સખી, સહચરી.
सन्, ग. १. ८. ચહાવું, પૂજવું; મેળવવું; બક્ષીસ આપવું.
[illegible], पु. બ્રહ્માનો એક પુત્ર.

सनत्, पु. બ્રહ્મા. अ. સર્વદા, હમેશ.
सनत्कुमार, पु. બ્રહ્માનો એક પુત્ર.
सनस्, न. વિષ્ઠા, નરક.
सना, अ. નિત્ય, હમેશનું.
सनात्, अ. હમેશનું.
सनातन, वि. હમેશનું; દૃઢ; પ્રાચીન. पु. વિષ્ણુ; શિવ; બ્રહ્મા, દીવ્ય મનુષ્ય; બ્રહ્માનો એક પુત્ર.
सनाथ, वि. ધણિયાતું, રોકેલું.
सनि, पु. પૂજા; દાન.
संतत, वि. લખાયલું; ઘણું; હમેશનું. अ. સર્વદા; વારંવાર.
संतति, स्त्री. વંશવૃદ્ધિ; ઓલાદ; વંશ; લબાઈ; લીટી, પંક્તિ.
संतप्, ग. १. તપવું; દુઃખ આપવું.
संतप्त, वि. ગરમ; બળેલું; થાકેલું.
संतरण, न. તરી જવું તે.
संतान, पु. કલ્પવૃક્ષ; વંશ; વિસ્તાર. न. પ્રબંધ; પ્રવાહ.
संताप, पु. ગરમી, દુઃખ, પીડા; અકળામણ, ક્રુસો; પશ્ચાત્તાપ.
संतापन, पु. કામદેવનું એક બાણ. न. બળતું; દુઃખતું.
सति, पु. અવસાન, અંત; દાન.
संतुष्, ग. ४. સંતોષ પામવું.
संतुष्ट, वि. સંતોષી; તૃપ્ત.
संतुष्टि, स्त्री. આહ્લાદ, ખુશી.
संतोष, पु. તૃપ્તિ; ધીરજ; આનંદ.
संतोषिन्, वि. સંતોષી; આનંદી.
संत्रस्, ग. १, ४. બીહવું.
संत्रस्त, वि. ભયભીત.
संत्रास पु. ભય, બીક.
संदंश्, ग. १. કરડવું; વળગી રહેવું.

संदंश, पु. સાણસી, ચીમટો; એક [નરક.
संदंशक, पु. સાણસી.
संदर्भ, पु. સંગ્રહ; ગ્રંથ; પ્રબંધ; બંધારણ.
संदष्ट, वि. કરડેલું; ચીમટો લીધેલું.
संदह्, ग. १. બાળવું.
संदान, न. દોરડું; સાંકળ. पु. હાથીનાં મદ ઝરતો ભાગ.
संदानिनी, स्त्री. ગાયનો ગોઠો.
संदाव, पु. પલાયન, નાશી જવું તે.
संदाह, पु. બળતરા, બળવું તે.
संदित, वि. બાંધેલું.
संदिग्ध, वि. અચોકસ, શકભરેલું; ગુચવાયલું; ભયંકર. [રવો; નેમવું.
संदिश्, ग. ६. આપવું; હુકમ ક-
संदिष्ट, वि. કથિત; કબૂલ. न. સંદેશો. पु. સંદેશો પહોચાડનાર.
संदिह्, ग. २. લગાડવું; શક લાવવો; ઢગલો કરવો.
संदी, स्त्री. નાનો ખાટલો.
संदीप्, ग. ४. બાળવું; પ્રકાશવું.
संदीपन, न. પ્રચલન, બાળવું તે. पु. કામદેવનું એક બાણ.
संदेश, पु. સમાચાર; સંદેશો; હુકમ.
संदेह, पु. શક, સંશય.
संदेहिन, वि. સંશયયુક્ત; અચોકસ.
संदोह, पु. સમુદાય; દોહવું તે.
संद्राव, पु. પલાયન, નાશી જવું તે.
संधा, ग. ३. જોડવું; પકડવું; બંધ કરવું; પાસે આવવું.
संधा, स्त्री. જોડાણ, હાલત; કબૂલાત, હદ; ઝઝકવું.



संधान, न. જોડાણ; સંબંધ; સાંધો; ધ્યાન; બાજુ; દારૂ ગાળવું તે; કાંજી; દારૂ; કાંસું.
संधानिनी, स्त्री. ગાયનો ગોઠો.
संधारण, न. રોકવું તે; ખમવું તે.
संधि, पु. જોડાણ, સબંધ; સલાહ; સાધન; શત્રુસાથે મેલાપ.
संधिका, स्त्री. દારૂ ગાળવો તે.
संधिज, न. દારૂ.
संधिनी, स्त्री. મૈથુનમાટે બળદસાથે સંધિ કરનાર ગાય.
संधिला, स्त्री. સુરંગ; નદી; દારૂ.
संध्या, स्त्री. જોડાણ; સાંધો; સાંજ; સવાર બપોર અને સાંજની સંધિસમયે કરવાનું ગાયત્રી જપાદિ નિત્યકર્મ; પ્રભાત; વચન; હદ; બ્રહ્માની પત્ની; એક નદી.
संध्याराग, पु. સિંદૂર.
संध्याराम, पु. બ્રહ્મા.
सन्न, वि. ક્ષીણ; હીન; નબળું; અચલ; પાસેનું; ગત. पु. પ્રિયાલવૃક્ષ. न. અલ્પ, નાનો જથો.
सन्नक, वि. ઠુંકું.
सन्नत, वि. નમ્ર; નીચ. [ભરકાર.
सन्नति, स्त्री. નમતા; અવાજ, न-
सन्नद्ध, वि. તૈયાર; બાંધેલું; ગોઠવેલું. [ભાગ.
सन्नय, पु. સમુદાય; સૈન્યનો પાછલો
सन्नह्, ग. ४. બાંધવું; પહેરવું, હથિયારબંધ થવું.
सन्नाह, पु. બખતર; હથિયારબંધ થવું તે; લડાઈની તૈયારી.
सन्नाह्य, पु. લડાઈનો હાથી.

सन्निकर्ष, पु. પાસે જવું તે; નજ-
દીકી, પડોશ; સબંધ; ઇંદ્રિયનો
વિષય જોડેનો સબંધ.
सन्निचय, पु. સમુદાય. [ મૂકવું.
सन्निधा, प. ३. પાસે મૂકવું; સાથે
सन्निधान, न. } પડોસ; દેખાવ; ઇં-
सन्निधि, पु. } દ્રિયવિષય.
सन्निपत्, ग. १. નીચે ઉતરવું; એ-
કઠું મળવું; હુમલો કરવો; પાસે
આવવું.
सन्निपात, पु. ઉતરવું તે; પતન; સં-
બંધ; આગમન; એક જાતનો તાવ.
सन्निभ, वि. સમાન, સરખું.
सन्नियोग, पु. સંબંધ; નેમણુક.
सन्निरुद्ध, वि. રોકેલું.
सन्निरोध, पु. રોક, અટકાવ.
सन्निविष्ट, वि. દાખલ થયલું; એ-
કઠું થયલું; પાસેનું.
सन्निवृत्, ग. १. પાછું ફરવું.
सन्निवृत्त, वि. નિવૃત્ત, પાછું ફરેલું.
सन्निवेश, पु. સમુદાય; ગોઠવણ;
બેઠક; પડોસ; આકાર; રહેઠાણ,
અખાડો. [ હાજર.
[illegible], वि. પાસે; દ૰; તૈયાર;
[illegible], ग. १. પાછું આપવું; રાજ
ચલાવવું; ગોઠવવું; મેળવવું.
सन्न्यस्, ग.४. નીચે મૂકવું, છોડી દેવું.
सन्न्यस्त, वि. તજેલું, નીચે મૂકેલું.
सन्न्यास, पु. ત્યાગ; અનામત, સ
ન્યાસીના કર્મ. [ વૈરાગી.
सन्न्यासिन्, पु. ચતુર્થાશ્રમી, ત્યાગી,
सन्मान, पु. સત્કાર, વિવેક.
सन्मित्र, न. ખરો મિત્ર.

सपृ, ग. १. પૂજવું; તાબે થવું; મે-
ળવવું; સ્પર્શ કરવો,
सपत्न, वि. વેરી. पु. શત્રુ.
सपत्नाकृति, स्त्री. મોટું દુઃખ.
सपदि, अ. તુરત, જલદીથી.
सपर्या, स्त्री. ભક્તિ; પૂજા; ચાકરી.
सपाद, वि. પગવાળુ; સવા, સવાયું.
सपिंड, पु. પિંડસંબંધવાળાં સગાં.
सप्तक, वि. સાત; સાતમું.
सप्तचत्वारिंशत्, स्त्री. ४७, સુ-
ડતાલીશની સંખ્યા.
सप्तजिह्व,–ज्वाल, पु. અગ્નિ.
सप्ततंतु, पु. યજ્ઞ.
सप्तति, स्त्री. ७०, સીતેર.
सप्ततितम, वि. ७० મું, સીતેરમું.
सप्तत्रिंशत्, स्त्री. ३७, સાડત્રીશ.
सप्तदशन्, वि. १७, સતર.
सप्तदीधिति, पु. અગ્નિ.
सप्तद्वीपा, स्त्री. પૃથ્વી.
सप्तधा, अ. સાત પ્રકારે.
सप्तम, वि. સાતમું.
सप्तमी, स्त्री. સાતમ, સાતમી તિથિ;
(વ્યાકરણમાં) સાતમી વિભક્તિ.
सप्तर्षि पु. સાતમુખ્યઋષિઃ–મરીચિ,
અત્રિ, અંગિરા, પુલસ્ત્ય, પુલહ,
ક્રતુ અને વસિષ્ઠ. [ એકસો સાત.
सप्तशत, न. ७००, સાતસો; १०७,
सप्तशती, स्त्री. સાતસો શ્લોકનો સ-
सप्तसप्ति, पु. સૂર્ય. [ ગ્રહ; ચંડિકા.
सप्तांशुपुंगव, पु. શનિગ્રહ.
सप्तार्चिस्, वि. બદનજર, સાત
જીભવાળુ पु. અગ્નિ, શનિ; ચિ-
सप्ताश्व, पु. સૂર્ય. [ ત્રક વૃક્ષ.

समाम्नाय, पु. વાચન; પૂર્ણતા; શિવ.
समाय, पु. આગમન; મુલાકાત.
समायत, वि. ફેલાવેલું.
समायुज्, ग. ७. જોડવું; પુરૂં પાડવું; તૈયાર કરવું.
समायुत, वि. જોડેલું; એકઠું કરેલું.
समायोग, पु. સંબંધ; તૈયારી; કારણ; જથ્થો; મેલાપ.
समारभ्, ग. १. શરૂઆત કરવી.
समारंभ, पु. સાહસકામ; શરૂઆત.
समाराधन, न. ચાકરી; આનંદવું
समारोह, पु. ચઢવું તે. [ કારણ.
समालंब्, ग. १. પકડવું; ધારણ
समालंबन, न. વળગી રહેવું તે. [કરવું.
समालंभ, पु. } વળગી રહેવું તે; યજ્ઞ-
समालंभन, न. } ના ભોગને પકડી રાખવું તે.
समालाप, पु. વાતચીત. [ ખવું તે.
समावस्, ग. १. વસવું, રહેવું.
समावाय, पु. સંબંધ; સમૂહ.
समावास, पु. ઘર; છાવણી. [આવવું.
समाविश्, ग. ६. દાખલ થવું; પાસે
समाविष्ट, वि. બેઠેલું; દાખલ થયેલું; પકડેલું; નક્કી થયેલું.
समावृ, ग. ५. સતાડવું; ઢાંકવું; બંધ કરવું. [કેલું.
समावृत, वि. ઢાંકેલું; સંતાડેલું; રો-
समावृत्, ग. १. પાસે આવવું; પાછું ફરવું; છેડો આવવો.
समावृत्त, पु. પરદેશ અભ્યાસ કરી ઘેર પાછો ફરતો શિષ્ય.
समावेश, पु. સમાસ; જુસ્સો; ભૂતથી ઘેરાવું તે; પ્રવેશ.
समाश्रय, पु. આશ્રય; ઘર.
समाश्रि, ग. १. રક્ષણ માટે જવું; ખમવું; લેવું; મેળવવું.
समास, पु. જોડાણ, સંબંધ; ( વ્યાકરણમાં ) સંયુક્ત શબ્દ; સમૂહ;
समासक्त, वि. જોડાયલું. [પૂર્ણતા.
समासक्ति, स्त्री. જોડાણ, સંબંધ.
समासंग, पु. સંયોગ, સંબંધ.
समासंज्, ग. १. જોડવું; દઢ કરવું.
समासंजन, न. સંબંધ; સંયોગકરણ.
समासर्जन, न. ત્યાગ, તજી દેવું તે.
समासादन, न. આગમન; મેળવવું તે.
समासाधन, न. આરાધના, સેવા.
समासार्था, स्त्री. સમસ્યા.
समासीन, वि. બેઠેલું.
समाहार, पु. સમુદાય; સંગ્રહ; સંક્ષેપ; દ્વંદ્વ અને દ્વીગુ સમાસ.
समाहित, वि. સમાધિસ્થ; એકઠું, મળેલું; શાંત; સંપૂર્ણ; સ્થાપિત. पु. પવિત્ર માણસ.
समाहृत, वि. એકઠું કરેલું; ઘણું; મેળવેલું; સંક્ષીપ્ત.
समाहृति, स्त्री. સંક્ષેપ; સંગ્રહ.
समाह्व, पु. લડાઇ માગવી તે.
समाह्वय, पु. લડાઇ માગવી તે; લડાઈ; દ્વંદ્વયુદ્ધ; નામ, સંજ્ઞા; આનંદમાટે જનાવરોની લડાઇ.
समाह्वा, स्त्री. નામ.
समाह्वे, ग. १. લડાઈ માગવી; બોલાવવું; તેડું કરવું.
समि, ग. २. એકઠા મળવું; સ્ત્રીસંગ કરવો; શરૂ કરવું.
समिक, न. ખજર, બરછી.
समित्, स्त्री. લડાઈ. [જોડેલું.
समित, वि. એકઠું થયલું; મળેલું;

समर्पण, न. વિધિપૂર્વક આપવું તે;
સીડી, નીસરણી. [નવંત.
समर्याद, वि. હદવાળું; પાસે; મા-
समल, वि. ગંદું; પાપી. न. વિષ્ઠા,
समवतार, पु. વંશજ. [નરક.
समवधान, न. તૈયારી.
समवाय, पु. સંબંધ; સમુદાય.
समष्टि, स्त्री. સમસ્ત, બધું; સર્વેનો
સમાવેશ થાય એવી સ્થિતિ.
समस्, ग. ४. જોડવું; સાધવું; એ-
કઠું કરવું. [કરેલું.
समस्त, वि. સંપૂર્ણ; બધું; સમાસ
समस्थली, स्त्री. ગંગા અને જમુના
વચ્ચેનો દેશ. [કેત.
समस्या, स्त्री. પાદપૂર્તિ; સાન, સં-
समा, स्त्री. વત્સર, વરસ.
समांश, पु. સરખો ભાગ.
समांसमीना, स्त्री. દરવર્ષે વિયાય-
એવી ગાય.
समाकुल, वि. વ્યાકુળ હેરાન.
समाक्रम्, ग. १. કબજામાં લેવું;
જીતવું. [રવું; જાહેર કરવું.
समाख्या, ग. २. ગણવું; વર્ણન ક-
समाख्या, स्त्री. કીર્તિ; નામ.
समागत, वि. જોડેલું; આવેલું.
समागम्, ग. १. એકઠું મળવું; સં-
બંધ રાખવો; પાસે આવવું; પા-
છા ફરવું. [ળખાણ; સહવાસ.
समागम, पु. સંબંધ; સંગતિ; ઓ-
समाघात, पु. વધ, કતલ; લડાઈ.
समाचार, पु. બાતમી, ખબર; ચાલ.
समाज, पु. મંડળી; સભા; હાથી.
समाजिक, पु. સભાસદ.

समाज्ञा, स्त्री. કીર્તિ.
समादा, ग. ३. લેવું; પકડવું; આ-
પવું; પાછું ફરવું; એકઠું કરવું.
समादान, न. બધુંએ લેવું તે; લા-
યક બક્ષીસ લેવી તે.
समादेश, पु. આજ્ઞા, હુકમ.
समाधान, न. સમજુતી; છૂટકારો;
નિરાંત, નીવેડો; સવાલનો જવાબ.
समाधि, पु. ચિત્ત અને પ્રાણની
પરબ્રહ્મ સાથે એકતા; યોગનું
આઠમું અંગ; વ્રત, નિયમ; મૌન;
સંમતિ; સિદ્ધાંત; શાંતિ; કબર,
સમાધ; ટેકો.
समाधिस्थ, वि. સમાધિવાળું.
समान, वि. સરખું, તુલ્ય; એક;
ભલું; અભિન્ન; સાધારણ. पु.
મિત્ર, બરોબરીઓ; પાંચ પ્રાણ-
વાયુમાંનો એક. [એકઠું કરવું.
समानी, ग. १. જોડવું; લાવવું;
समानोदर्य, पु. સગોભાઈ.
समाप्, ग. ५. મેળવવું; પુરૂં કરવું.
समाप, पु. દેવને બલી આપવું તે.
समापक, वि. પુરૂં કરનાર.
समापन, न. પ્રકરણ; સમાપ્તિ;
વધ; સમાધાન. [અકસ્માત.
समापत्ति, स्त्री. અચાનક મુલાકાત;
समापन्न, वि. સમાપ્ત; પ્રાપ્ત; ક્લિષ્ટ;
મારેલું. न. અંત; છેડો.
समाप्त, वि. સપૂર્ણ; ચતુર.
समाप्ताल, पु. માલીક, ધણી.
समाप्ति, स्त्री. અંત, છેડો; સમાપ્તિ;
પૂર્ણતા. [ઘેરેલું.
समाप्लुत, वि. નાહેલું; પાણીથી

समाम्नाय, पु. વાચન; પૂર્ણતા; શિવ.
समाय, पु. આગમન; મુલાકાત.
समायत, वि. ફેલાવેલું.
समायुज्, ग. ७. જોડવું; પુરૂં પાડવું; તૈયાર કરવું.
समायुत, वि. જોડેલું; એકઠું કરેલું.
समायोग, पु. સંબંધ; તૈયારી; કારણ; જથ્થો; મેલાપ.
समारभ्, ग. १. શરૂઆત કરવી.
समारंभ, पु. સાહસકામ; શરૂઆત.
समाराधन, न. ચાકરી; આનંદનું કારણ.
समारोह, पु. ચઢવું તે.
समालंब्, ग. १. પકડવું; ધારણ કરવું.
समालंबन, न. વળગી રહેવું તે.
समालंभ, पु. } વળગી રહેવું તે, યજ્ઞના ભોગને પકડી રાખવું તે.
समालंभन, न. }
समालाप, पु. વાતચીત.
समावस्, ग. १. વસવું, રહેવું.
समावाय, पु. સંબંધ, સમૂહ.
समावास, पु. ઘર, છાવણી.
समाविश्, ग. ६. દાખલ થવું; પાસે આવવું.
समाविष्ट, वि. બેઠેલું; દાખલ થયેલું, પકડેલું; નક્કી થયલું.
समावृ, ग. ५. સતાડવું; ઢાંકવું; બંધ કરવું.
समावृत, वि. ઢાંકેલું; સંતાડેલું; રોકેલું.
समावृत्, ग. १. પાસે આવવું, પાછું ફરવું; છેડો આવવો.
समावृत्त, पु. પરદેશ અભ્યાસ કરી ઘેર પાછો ફરતો શિષ્ય.
समावेश, पु. સમાસ, જુસ્સો, ભૂતથી ઘેરાવું તે; પ્રવેશ.
समाश्रय, पु. આશ્રય, ઘર.
समाश्रि, ग. १. રક્ષણ માટે જવું; ખમવું; જોવું; મેળવવું.
समास, पु. જોડાણ, સંબંધ; (વ્યાકરણમાં) સંયુક્ત શબ્દ; સમૂહ; પૂર્ણતા.
समासक्त, वि. જોડાયલું.
समासक्ति, स्त्री. જોડાણ, સંબંધ.
समासंग, पु. સંયોગ, સબંધ.
समासंज्, ग. १. જોડવું; દૃઢ કરવું.
समासंजन, न. સબંધ, સંયોગકરણ.
समासर्जन, न. ત્યાગ, તજી દેવું તે.
समासादन्, न. આગમન; મેળવવું તે.
समासाधन, न. આરાધના, સેવા.
समासार्था, स्त्री. સમસ્યા.
समासीन, वि. બેઠેલું.
समाहार, पु. સમુદાય; સંગ્રહ; સંક્ષેપ; દ્વંદ્વ અને દ્વીગુ સમાસ.
समाहित, वि. સમાધિસ્થ, એકઠું, મળેલું; શાંત; સંપૂર્ણ, સ્થાપિત. पु. પવિત્ર માણસ.
समाहृत, वि. એકઠું કરેલું; ઘણું; મેળવેલું; સંક્ષીપ્ત.
समाहृति, स्त्री. સંક્ષેપ; સંગ્રહ.
समाह्व, पु. લડાઇ માગવી તે.
समाह्वय, पु. લડાઇ માગવી તે; લડાઈ, દ્વંદ્વયુદ્ધ; નામ, સંજ્ઞા; આનંદમાટે જનાવરોની લડાઇ.
समाह्वा, स्त्री. નામ.
समाह्वे, ग. १. લડાઈ માગવી; બોલાવવું; તેડુ કરવું.
समि, ग. २. એકઠા મળવું; સ્ત્રીસંગ કરવો; શરૂ કરવું.
समिक, न. ખંજર, બરછી.
समित्, स्त्री. લડાઈ.
समित, वि. એકઠું થયલું; મળેલું; જોડેલું.

समिता, स्त्री. ઘઉંનો લોટ.
समिति, स्त्री. જોડાણ; સભા; ટોળું; લડાઈ; સરખાપણું.
समितिंजय, वि. લડાઈમાં વિજયી.
समिथ, पु. બલિદાન, આહુતિ; અગ્નિ; યુદ્ધ.
समिध्, ग. ૭. સળગાવવું; ઉશ્કેરવું.
समिद्ध, वि. સળગાવેલું; પ્રદિપ; ઉશ્કેરેલું.
समिध्, स्त्री. બલતણ, લાકડાં.
समिध, पु. અગ્નિ; બલતણ.
समिर, पु. વાયુ, હવા.
समीक, न. યુદ્ધ, લડાઈ.
समीकरण, न. સરખું મિશ્રણ; ગણિતનો એક પ્રકાર. [ચારવું.
समीक्ष्, ग. १. જોવું; તપાસવું; વિ-
समीक्ष, पु. પુખ્ત વિચાર; પૂર્ણજ્ઞાન. न. સાખ્યદર્શન.
समीक्षा, स्त्री. બુદ્ધિ; યત્ન, મીમાંસા; સાંખ્યદર્શન.
समीक्षण, न. પ્રેક્ષણ, અવલોકન.
समीच, पु. સમુદ્ર.
समीचक, पु. મૈથુન, સ્ત્રીસગ.
समीची, स्त्री. હરિણી; સ્તુતિ.
समीचीन, वि. સારૂ; ખરૂ; લાયક. न. સચ્ચાઈ; યોગ્યતા.
समीद, पु. ઘઉંનો લોટ, મેંદો.
समीन, वि. વારસીક.
समीप, वि. પાસે, નજીક. न. પડોસ.
समीर, पु. વાયુ, પવન.
समीरण, पु. વાયુ; મુસાફર; વન० મરવો; શ્વાસ.
समीह्, ग. १. ઇચ્છવું; કોશેશ કરવી.
समीहा, स्त्री. ઇચ્છા; ચેષ્ટા. [મરજી.
समीहित, वि. ઇચ્છેલું. न. ઇચ્છા,
समुख, वि. વાતુડો.
समुच्चय, पु. સમુદાય; એક અલકાર.
समुच्चर, पु. ઉલ્લંઘન. [ઠવવું.
समुच्चि, ग. ५. એકઠું કરવું; ગો-
समुच्छिद्, ग. ७. તદન નાશ કરવો.
समुच्छेद, पु. સમૂળ નાશ.
समुच्छ्रय, पु. ઊંચાઈ; શત્રુતા.
समुच्छ्राय, पु. ઊંચાઈ.
समुच्छ्रि, ग. ७. ઊંચે ચઢાવવું.
समुच्छ्वसित, न. ઉંડો નિશ્વાસ.
समुज्जृंभ्, ग. १. બગાસું ખાવું; લખાવવું; દેખાવું.
समुज्जृंभण, न. બગાસું.
समुज्झित, वि. ત્યક્ત; છૂટું. न. ગુજરાનનું સાધન.
समुत्कर्ष, पु. સરકરાજી.
समुत्क्रम्, ग. १. વીસરી જવું.
समुत्क्रम, पु. ઊંચો ચઢાવ. [થવું.
समुत्थ, वि. ઉભુ થયલું; પેદા થ-
समुत्था, ग. १. ઉભું થવું; પેદા થવું.
समुत्थान, न. કોશેશ, ઊંચો ચઢાવ; વ્યાધિનિર્ણય.
समुत्पत्, ग. १. ઊંચે કુદવું; નાબુદ થવું; આગળ ધસવું.
समुत्पिंज, } वि. અત્યંત વ્યાકુલ.
समुत्पिंजल, } पु. વ્યાકુલ સૈન્ય; મોટો ગુચવાડો.
समुत्सव, पु. મોટો ઉત્સવ.
समुत्सेध, पु. ઊંચાઈ; જાડાઈ.

समुदय, पु. ઊંચે ચઢવું તે; ઉન્નતિ; સમૂહ; યત્ન; લડાઈ; દિવસ; બધું; સૈન્યનો પાછલો ભાગ; જમાબંદી; મહેમુલ. न. લગ્ન, શુભ પળ.

समुदागम, पु. પૂર્ણજ્ઞાન.

समुदाचार, पु. સબબ, કારણ.

समुदाय, पु. જથો, ટોળું; બધું, સકલ; લડાઈ, યુદ્ધ; ઉન્નતિ.

समुदि, ग. २. ઉપર ચઢવું; લડાઈ માટે તૈયાર કરવું; એકઠું કરવું.

समुदित, वि. ઉત્થિત; ઊંચું; ઉત્પન્ન; જોડાયલું; હમેશનું.

समुदीरण, न. વારંવાર કહેવું તે.

समुद्गम, पु. ચઢવું તે; પેદાશ.

समुद्गिरण, न. ઉલટી, ઓકારી.

समुद्गीत, पु. મોટા સુરનું ગીત.

समुद्धत, वि. ઊંચે ચઢાવેલું; ગર્વિત; અસાધ્ય.

समुद्धरण, न. ઊંચે ઉચકવું તે; છૂટકારો; મૂલમુદ્દાં ઉખેડવું તે.

समुद्धार, पु. છૂટકારો.

समुद्धृ, ग. १. ઊંચે ઉચકવું; છૂટકો કરવો; સ્તુતિ કરવી.

समुद्धृत, वि. ઉંચકેલું; છોડવેલું; ઓકેલું; ઉદ્ધૃત.

समुद्भव, पु. મૂળ, ઉત્પત્તિ; કારણ.

समुद्योग, पु. ખંત.

समुद्र, वि. સીલ–મુદ્રાવાળું. पु. દરિયો, સાગર; શિવ; ચારની સંખ્યા.

समुद्रकांता, स्त्री. નદી.

समुद्रग, पु. વહાણવટી.

समुद्रमेखला, स्त्री. પૃથ્વી. [મુસાફરી.

समुद्रयान, पु. વહાણ; જળમાર્ગે

समुद्ररसना, स्त्री. પૃથ્વી.

समुद्रशुभगा, स्त्री. ગંગા નદી.

समुद्वाह, पु. લગ્ન.

समुंद्, ग. ७. ભીંજવવું.

समुन्न, वि. ભીનું.

समुपभोग, पु. સ્ત્રીસંગ.

समुपे, ग. २. મેળવવું; એકઠા મળવું; હુમલો કરવો; પહોંચવું; ખમવું.

समुह्, ग. १. એકઠું કરવું. [

संमूह, पु. જથો, સમુદાય; ટોળું.

संमूहनी, स्त्री. ઝાડુ, સાવરણી.

संपत्ति, स्त्री. દોલત; ચઢતી; પૂર્ણતા.

संपद्, स्त्री. દોલત; ચઢતી; સુભાગ્ય; પૂર્ણતા; ખજાનો; મોતીની માલા.

संपन्न, वि. શ્રીમંત; ભાગ્યશાલી; પૂર્ણ; પુખ્ત; ખરૂં. पु. શિવ. न. દોલત.

संपराय (यि)क, न. લડાઈ. [

संपा, स्त्री. વિજળી.

संपाक, वि. નાનું; લુચ્ચું; લંપટ.

संपाद, पु. પૂર્ણતા.

संपादन, न. મેળવવું તે.

संपिष्, ग. ७. નાશ કરવો; કચરી નાખવું.

संपीड, पु. પીડા, યાતના. [

संपुट, पु. ઉંધાયતા બાંધેલા કોડીઆની જોડ; ઢાંકેલી પેટી.

संपूर्ण, वि. બધું, સઘળું, તમામ.

संप्रति, अ. હાલ, હમણાં.

संप्रती, ग. २. ભરોસો કરવો.

संप्रदा, ग. ३. આપવું; લગ્નમાં આપવું. [વિભક્તિનો અર્થ.

संप्रदान, न. બક્ષીસ, ભેટ; ચોથી

संप्रदाय, पु. પરાપૂર્વથી ચાલતો વહીવટ; રીત; વેદપ્રણીત ધર્મમાર્ગ.

संप्रमोप, पु. નાશ, નુકશાની.
संप्रयोग, पु. જોડાણ; અરસપરસનો સંબંધ; સ્ત્રીસંગ; જાદુ.
संप्रसाद, पु. ભરોસો; મહેરબાની;
संप्रहार, पु. ગતિ; લડાઇ. [આત્મા.
संफल, पु. મેંઢો. [કરવું.
संव्, ग. १. જવું. ग. १०. એકઠું
संव, न. પાણી; ખેતરનું બીજું ખેડાણ.
संयंध, वि. લાયક. पु. જોડાણ; સગપણ; લાયકાત; સગું; ચઢતી.
संवर, पु. બંધ, પૂલ; એક દૈત્ય; એક પર્વત. न. પાણી. [પાણી.
संवल, उ. મુસાફરીનું ભાતું. न.
संभक्त, वि. ભાગ કરેલું.
संभग्न, वि. વીખેરેલું. पु. શિવ.
संभली, स्त्री. કુટ્ટણી.
संभव, पु. ઉત્પત્તિ; કારણ; જોડાણ; ઓળખાણ; નાશ. [મુદાય; ટેકો.
संभार, पु. જરૂરીઆત; તૈયારી; સ-
संभावना, स्त्री. સંભવ; વિચાર; માન; લાયકાત; પ્યાર; શક; કીર્તિ.
संभाष्, ग. १. બોલવું; વાતચીત
संभाष, पु. વાતચીત. [કરવી.
संभाषण, न. વાતચીત; કબૂલાત; સાંકેતિક શબ્દ. [બંધ; શક્તિ.
संभूति, स्त्री. પેદાશ; લાયકાત; સં-
संभृति, स्त्री. ટેકો; તૈયારી; પૂર્ણતા; સમૂહ.
संभोग, पु. સ્ત્રીસંગ; ભોગવટો.
संभ्रम्, ग. १,४. ભટકવું; ભ્રમમાં હોવું.
संभ्रम, पु. ભટકવું તે; ભૂલાવો; ઉતાવળ; ગુચવાડો; બીક, ધાસ્તી, ભય; ખંત; અજ્ઞાનતા.
संमति, स्त्री. કબૂલાત; ઇચ્છા; આત્માનું જ્ઞાન; માન; પ્યાર; આજ્ઞા.
संमिश्ल, पु. ઇંદ્ર.
संमुखिन्, पु. આરીસો.
संमर्द, पु. લડાઈ; ભીડાભીડ.
संमार्जनी, स्त्री. સાવરણી, ઝાડુ.
सम्राज्, पु. ચક્રવર્તિ રાજા, શહે-
सप्, ग. १. જવું. [નશાહ.
सयोनि, पु. સગોભાઈ; ઇંદ્ર; સુડી.
सर, पु. ગતિ; તીર; માલા; મીઠું, લૂણ; પાણીનો ધોધ. न. પાણી; ખાબોચીઉં. [સ્વર્ગ.
सरक, उ. દારૂ. न. ગતિ; તળાવ;
सरघा, स्त्री. મધમાખ.
सरंग, पु. ચોપગું જનાવર; પક્ષી.
सरजस्-सा, सरजस्का, } स्त्री. રજસ્વલા સ્ત્રી.
सरद्व, पु. પવન; વાદળ; ભમરો.
सरट, पु. વાયુ, પવન.
सरंड, पु. પક્ષી; છિનાળવો; લુચ્ચો.
सरण्यु, पु. પવન; વાદળ; પાણી; અગ્નિ; યમરાજા.
सरभस, वि. ઉતાવળું; ગુસ્સાવાળું.
सरमा, स्त्री. કુતરી; દેવતાઇ કુતરી; દક્ષની પુત્રી; વિભીષણની પત્ની.
सरयु, पु. પવન. [નદી.
सरयु,-यू, स्त्री. અયોધ્યાની એક
सरल, वि. સીધું; પ્રામાણિક; સાદું.
सरस्, न. તળાવ; પાણી. [पु. અગ્નિ.
सरस, वि. રસવાળું; ભીનું; સુંદર;
सरसि(सी)क, पु. સારસ પક્ષી. [નવું.
सरस्वती, स्त्री. વાગ્દેવી, શારદા; એક નદી; ગાય; ઉત્તમ સ્ત્રી; દુર્ગા.

सरित्, स्त्री. નદી.
सरिद्वत्, पु. સમુદ્ર.
सरि(री)मन्, पु. ગતિ; પવન.
सरिल, न. પાણી.
सरिस्प, पु. રાઈ, સરૂ.
सरिसृप, पु. સર્પ, સાપ.
सरु, वि. પાતળુ पु. તરવારની મુઠ.
सरोष, वि. ક્રોધી.
सर्क, पु. પવન, મન.
सर्ग, पु. સૃષ્ટિ; ઠરાવ, કબૂલાત, કુદરત, અધ્યાય, પ્રકરણ, શિવ, મોહ, ઘોડો. [માલા
सर्जू, पु. વેપારી. स्त्री. વિજળી,
सर्प, पु. સાપ, નાગ, સર્પ, નાગકેશર, અશ્લેષા નક્ષત્ર
सर्पभुज्, पु. મોર, સારસ, અજગર.
सर्पराज, पु. વાસુકી નાગ.
सर्पारि, पु. નોળીઓ, મોર; ગરુડ.
सर्पिणी, स्त्री. સાપણ, નાગણ
सर्पिस्, न. ઘૃત, ઘી
सर्म, पु. ગતિ, આકાશ, સ્વર્ગ.
सर्व्, ग. १. ઈજા કરવી
सर्व, બધુ, સઘળુ, સંપૂર્ણ पु. વિ-
सर्वक, वि. બધુ, સઘળુ [ષ્ણુ, શિવ.
सर्वक, अ. સર્વત્ર, સઘળે.
सर्वकाम(द),पु. શિવ.
सर्वग, न. પાણી. पु. શિવ, બ્રહ્મા, પરમાત્મા, આત્મા
सर्वगत, वि. વિશ્વવ્યાપી [ચોર.
सर्वंकष, वि. સર્વનાશક. पु. ઠગ,
सर्वज्ञ, वि. સઘળુ જાણનાર पु. શિવ, બુદ્ધ. [બાજુ.
सर्वतस्, अ. બધી તરફથી, બધી
सर्वतोभद्र, पु. વિષ્ણુનો રથ, વાંસ, એક વ્યૂહરચના, લીંબડાનું ઝાડ.
सर्वतोमुख, न. આકાશ, પાણી. पु. શિવ, બ્રહ્મા, આત્મા; બ્રાહ્મણ; અગ્નિ; સ્વર્ગ. [વખત.
सर्वत्र, अ. દરેક ઠેકાણે, સઘળો
सर्वथा, अ. સઘળે પ્રકારે, બધી રીતે, પ્રતિજ્ઞા, હેતુદર્શક. [પુત્ર.
सर्वदमन, पु. ભરત, શકુન્તલાનો
सर्वदर्शिन्, पु. બુદ્ધ; પરમાત્મા.
सर्वदा, अ. સદા, હમેશ
सर्वनामन्, न. સર્વનામ, નામને બદલે વપરાતો શબ્દ.
सर्वभक्षा, स्त्री. બકરી.
सर्वमूषक, पु. સમય, વખત.
सर्वरस, पु. રાળ; લવણ, મીઠું, પંડિત, એક વાજુ.
सर्वरी, स्त्री. નિશા, રાત. [ઈશ્વર.
सर्वविद्, वि. સર્વ જાણનાર. पु.
सर्ववेद, पु. ચાર વેદ જાણનાર મા-
सर्ववेदिन्, पु. નટ. [ણસ.
सर्वव्यापक, वि. સઘળે પ્રસરેલુ.
सर्वशक्तिमत्, पु. પરમેશ્વર.
सर्वस्व, न. દરેક ચીજ.
सर्वहर, पु. મૃત્યુ
सर्वांग, पु. સંપૂર્ણ શરીર.
सर्वार्थसिद्ध, पु. બુદ્ધ, શાક્યસિંહ.
सर्वेश, सर्वेश्वर, } સઉનો ઈશ્વર, પરમેશ્વર.
सर्षप, पु. સરસવ, એક જાતનુ ઝેર.
सल्, ग. १. સરવુ.
सल, न. પાણી. पु. એક રાજા, એક દૈત્ય.
सलज्ज, वि. શરમાળ. [ક દૈત્ય.

सलिल, न. પાણી;ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્ર.
सलिलनिधि,-राशि, पु. સમુદ્ર.
सलील, वि. રમતીઆળ.
सव, पु. સોમરસ; બલિદાન; યજ્ઞ, સૂર્ય; ચંદ્ર;-પેદા કરનાર.न. પાણી;
सवर, पु. શિવ, પાણી. [ફૂલનો મધ.
सवितृ, पु. સૂર્ય,ઇંદ્ર; સૃષ્ટિકર્ત્તા;શિવ.
सवितृल, सवित्रिय, } वि. સૂર્યનું.
सवित्री, स्त्री. મા; ગાય.
सविस्तर, वि. વિગતવાર.
सव्य, वि. ડાબુ; ઉલટું; દક્ષિણ તરફનું. पु. વિષ્ણુ.
सव्यसाचिन्, पु. અર્જુન.
सव्येष्ट, पु. સારથિ.
सशल्य, वि. કાંટાવાળુ; મુશ્કેલ.
सश्मश्रु, वि. દાઢાડીવાળુ. स्त्री. દાઢીવાળી સ્ત્રી.
सश्रीक, वि. ભાગ્યશાળી; સુંદર.
सस्, ग. २. ઉંઘવું.
ससन, न. યજ્ઞમાટે પશુનો વધ.
सस्य, न. ધાન્ય, અનાજ; હથિયાર; ગુણ. [હથિયાર; એક મણિ.
,, वि. ગુણવાન. पु. તરવાર;
,, ग. ४. ખમવુ, સહન કરવું; સંતોષ પામવુ.
सह, अ. સાથે; સાકલ્ય,સાદૃશ્ય, વિદ્યમાન, સમૃદ્ધિ,સબંધ,સામર્થ્યદર્શક.
सह, वि. શક્ય; ધીરજવાળું;સહનકર્ત્તા. पु. માગસર મહિનો, શિવ.
उ. શક્તિ, જોર. [હાયતા.
सहकार, पु. આંબાનું ઝાડ; સ-
सहकारिन्, पु. મદદગાર. [થવુ તે.
,, न. સાથે જવું તે; સતી
सहचर, वि. સાથે આવનાર. पु. સોબતી; ચાકર; માલીક, જામીનગીરી.
सहचरी, स्त्री. સખી; ભાર્યા, પત્ની.
सहज, वि. કુદરતી. पु. સગો ભાઈ; આદત, ટેવ.
सहदेव, पु. સૌથી નાનો પાંડવ.
सहधर्मिणी, स्त्री. પરણેલી બાયડી, ભાર્યા, પત્ની.
सहन, वि. સબૂરીવાળું. न. ધીરજ.
सहभाविन्, पु. સહાયક, મદદગાર.
सहमरण, 'સહગમન' જુઓ.
सहरि, पु. સૂર્ય, બળદ.
सहर्ष, वि. આનંદી.
सहवर्त्तिन्, पु. સંગી, સાથી.
सहवास, पु. એક ઠેકાણે રહેવું તે.
सहवासिन्, पु. એક ઠેકાણે રહેવું તે.
सहस्, पु. માગસર માસ, શિયાળો.
न. શક્તિ, જુલમ; જીત; તેજ; પાણી. [સમાતથી.
सहसा, अ. જોરજુલમથી; અક-
सहसान, वि. ધીરજવાળુ. पु. યજ્ઞ;
सहस्य, पु. પોશ માસ. [મોર.
सहस्र, न. હજાર, મોટી સંખ્યા.
सहस्रकर,-किरण, पु. સૂર્ય.
सहस्रद, वि. ઉદાર. पु. શિવ.
सहस्रनयन,-नेत्र, पु. વિષ્ણુ; ઇંદ્ર.
सहस्रपत्र, न. કમળફૂલ.
सहस्रपाद्, पु. શિવ; વિષ્ણુ; બ્રહ્મા.
सहस्रभुज, पु. વિષ્ણુ.
सहस्रभुजा, स्त्री. દુર્ગા, મહાલક્ષ્મી.
सहस्रमूर्धन्, पु. અનંત, વિષ્ણુ.
सहस्रवेधिन्, उ. કસ્તૂરી. न. હિંગ.

सहस्रशिखर, पु. विंध्य पर्वत.
सहस्रांशु, पु. सूर्य.
सहस्राक्ष, वि. હજાર આંખવાળુ; હુશિયાર. पु. ઈંદ્ર; શિવ; વિષ્ણુ.
सहस्रानीक, पु. શતાનીક રાજાનો પુત્ર. [રદાર;હજાર માણસનું સૈન્ય.
सहस्रिन्, पु. હજાર માણસનો સ-
सहा, स्त्री. પૃથ્વી.
सहाय, पु. ચાકર; મિત્ર; મદદગાર; મુરબ્બી; શિવ. [મિત્રોનો સમૂહ.
सहायता, स्त्री. મિત્રાચારી, મદદ;
सहार, पु. આંબાનુંઝાડ; મહાપ્રલય.
सहित, वि. સાથે; હિતવાળુ; ખમેલું.
सहितृ, वि. ધીરજવાળુ
सहित्र, न. ધીરજ, સબૂરી.
सहिष्णु, वि. સહનશીલ.
सहिष्णुता, स्त्री. ધીરજ.
सहुरि, पु. સૂર્ય. स्त्री. પૃથ્વી.
सहृदय, वि. માયાળુ; દયાળુ. पु. વિદ્વાન માણસ.
सहेल, वि. રમતીઆળ.
सहोक्ति, स्त्री. એક અલકાર. [ચોર.
सहोढ, पु. મુદ્દાસહિત પકડાયલો
सहोदर, पु. સગો ભાઈ.
सहोर, वि. ભલું. पु. સાધુ.
सह्य, वि. સહન થાય એવું; મધુર; જોરાવર. पु. સહ્યાદ્રિપર્વત. न. તદુરસ્તી, મદદ; લાયકી.
सा, स्त्री. લક્ષ્મી; પાર્વતી.
सांयात्रिक, पु. દરીઆઈ વેપારી.
सांहननिक, वि. શરીરને લગતું.
साक, पु. વનસ્પતિ, ભાજીપાલો.
साकम्, अ. સહિત, સાથે.
साकल्य, न. સમુદાય, બધું.
साकांक्ष, वि. ઇચ્છિત.
साकार, पु. મૂર્તિમાન્.
साकेत, न. અયોધ્યા નગર.
साक्षात्, अ. પ્રત્યક્ષ, નજરો નજર.
साक्षिन्, पु. શાહેદ, નજરે જોનાર [માણસ.
साक्ष्य, न. સાક્ષી.
साख्य, न. મિત્રાચારી, દોસ્તી.
सागर, पु. સમુદ્ર; ચાર અથવા સાતની સંજ્ઞા.
सागरगा, स्त्री. ગંગાનદી; નદી.
सागरमेखला, स्त्री. પૃથ્વી.
सागरालय, पु. વરુણ દેવતા.
साग्र, वि. બધું, સઘળું.
सांक्षेपिक, वि. સક્ષિપ્ત.
सांख्य, वि. સખ્યાવાચક. न. છ શાસ્ત્રમાંનું એક, એની અદર પ્રકૃતિ, પુરુષ અને તત્વનું વર્ણન છે.
सांग, वि. અંગસહિત; સંપૂર્ણ
सांगतिक, पु. મહેમાન, અતિથિ.
सांगम, पु. સંગમ, જોડાણ.
सांग्रामिक, वि. યુદ્ધસંબંધી. पु. સરદાર.
साचि, अ. વાંકું, તિરકસ. [દાર.
साचिव्य, न. મંત્રીપણું; પ્રધાનતા; મિત્રાચારી.
सांजन, पु. ગરોળી, એક જનાવર.
साट्ट, न. १०. બતાવવું.
साटोप, वि. ગભીર; અહંકારી.
सात, वि. આપેલું; નષ્ટ. न. સુખ.
सातवाहन, पु. શાલિવાહન રાજા.
साति, स्त्री. દાન, નાશ; મદદ;અન.
सात्विक, वि. ખરું; વાજબી; પ્રમાણિક. पु. બ્રહ્મા; બ્રાહ્મણ.

सात्यकि, पु. એક યાદવ, શ્રીકૃષ્ણનો સારથિ.

सात्वत्, पु. વિષ્ણુભક્ત; યદુવંશી.

सात्वत, पु. શ્રીકૃષ્ણ, બલરામ.

साद्, पु. વિષાદ; શરણ; ગતિ; પવિત્રતા; નાશ; પાતળાઇ.

सादन, न. ઘર; થાક.

सादगी, स्त्री. થાક.

सादि, पु. સારથિ; યોદ્ધો; વાયુ.

सादित, वि. શરણમળેલું; નષ્ટ; થાકેલું. [સારથિ.

सादिन्, वि. થાકેલું. पु. ઘોડેસ્વાર;

सादृश्य, न. સરખાપણું; છબી.

साद्यंत, वि. બધું; સઘળું.

साध्, गै. ५. પુરું કરવું; જીતવું.

साधक, वि. અસરકારક; ચતુર; જાદુઇ. पु. જાદુગર.

साधका, स्त्री. દુર્ગા.

साधन, न. સાહિત્ય; હથિયાર; હેતુ; મદદ; સાબીતી; કારણ; વધ, ગમન; ઇંદ્રિય; ભિન્નાચારી; નફો; અગ્નિદાહ; દ્રવ્ય; ગતિ, સામગ્રી; [સૈન્ય; પ્રમાણ.

[illegible]ायंत, पु. ભીખારી.

[illegible]र्म्य, न. સમાનધર્મ; સરખાપણું.

[illegible] वि. સામાન્ય; સાર્વજનિક; સરખું.

साधारनी, स्त्री. કુચી.

साधित, वि. પુરૂં; વશ; મેળવેલું.

साधिष्ठ, वि. ઉત્તમ, દૃઢ.

साधु, वि. ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ; લાયક; સદ્ગુણી, સુંદર, સ્વચ્છ. पु. સદ્ગુણી માણસ; જોગી; વેપારી; જૈન સાધુ; વ્યાજખોર.

साधुता, स्त्री. ભલાઈ.

साधुधी, वि. માયાળુ. स्त्री. સાસુ.

साधृत, न. દુકાન; છત્રી; મોરનું ટોળું.

साध्य, वि. શક્ય, સાધી શકાય એવું; જ્ઞેય. पु. પૂર્ણતા; એકવીશમો યોગ.

साध्वस, न. ભય; શંકા; ગુચવાડો.

साध्वी, स्त्री. સદ્ગુણી સ્ત્રી; પતિવ્રતા સ્ત્રી.

सानंद, वि. સુખી.

सानसि, पु. સોનું.

सानिका, स्त्री. વાંસળી.

सानु, उ. શિખર, ટોંચ; અંકુર; વન; રસ્તો; ખડક; પંડિત; સૂર્ય; પર્વતઉપરની સપાટ જમીન.

सानुक्रोश, वि. નાજુક.

सानुनय, वि. સભ્ય.

सानुमत्, पु. પર્વત.

सानुमती, स्त्री. એક અપ્સરા.

सानेयिका, स्त्री. વાંસળી.

सान्तपन, न. એક વ્રત.

सान्त्व्, ग. १०. શાંત થવું.

सान्त्व, पु.
सान्त्वन, न.
सान्त्वना, स्त्री. } ધારણા, સમાધાન; નરમાસ.

सान्दीपनि, पु. એક મુનિ, શ્રીકૃષ્ણનો ગુરુ.

सान्द्र, वि. પાસેનું; ગાઢ; ગીચ; મજબૂત, એકઠું કરેલું, નરમ; મનોજ્ઞ. पु. વન; ઝુમખો.

साध्विक, पु. કલાલ.

सान्नाय, पु. ઘી સાથે મેળવી કોઇપણ ચીજનો હવિ આપવો તે.

सान्निध्य, न. નજદીકી, પડોસ.

सापराध, वि. અપરાધી.

सापिण्ड्य, न. એક ગોત્ર.

सापेक्ष, वि. અપેક્ષાયુક્ત.
सापतदीन, न. મિત્રાચારી.
साफल्य, पु. સફલતા; નફો.
साभ्यसूय, वि. અદેખું.
सामक, न. મૂળ કરજ. पु. ગરાનું.
सामग, पु. સામવેદ જાણનાર બ્રા[હ્મણ.
सामग्री, स्त्री. સામાન; ચીજ.
सामग्र्य, न. પૂર્ણતા; જથો.
सामज, वि. સામવેદમાંથી ઉત્પન્ન થયલું. पु. હાથી.
सामंजस्य, न. શુદ્ધતા; લાયકી [વેદ.
सामन्, न. નમ્રશબ્દ; નરમાસ; સામ-
सामनी, स्त्री. ઢોર બાંધવાની રસી.
सामन्त, वि. પડોસનું; જગતનું. पु. પડોસી; પડોસનો રાજા; સરદાર. न. પડોસ. [રતું; ઋતુનું.
सामयिक, वि. માસિક; વખતસ-
सामयोनि, पु. બ્રહ્મા; હાથી [દોલત.
सामर्थ्य, न. શક્તિ, લાયકી; ફાયદો;
सामाजिक, वि. સભાનું. पु. સભાસદ.
सामानाधिकरण्य, न. અવિકાર; સામાન્યધર્મ.
सामान्य, वि. સાધારણ; સરખું; સઘળુ. न. પૂર્ણતા; જાત, સાધારણતા; જાહેર આમદ; એક અ[લંકાર.
सामान्या, स्त्री. વેશ્યા.
सामि, अ. અરધું; નીચ.
सामिधेनी, स्त्री. બલતણ.
सामीची, स्त्री. વદના, સ્તુતિ.
सामीप्य, न. પડોસ. पु. પડોસી.
सामुद्र, वि. સમુદ્રનું. पु. ખલાસી. न. લૂણ, મીઠું; સમુદ્રફીણ.
सामुद्रिक, वि. સમુદ્રનું. न. હસ્તરેખા જોવાની વિદ્યા. पु. નસીબ જોનાર.
सांपराय, उ. ભવિષ્ય; શોધ.
सांपरायिक, वि. લડાયક; લશ્કરી; પરલોકનું. न. લડાઈ. पु. યુદ્ધરથ.
सांप्रत, वि. લાયક. अ. હમણા, તુ[રત.
सांब, पु. શિવ.
सांबर, न. સાંભરલૂણ.
सांबरी, स्त्री. જાદુગરણી.
सांमर्वी, स्त्री. શક્યતા.
सांमुख्य, न. હાજરી; કૃપા.
साम्य, न. સરખાઈ, મળતાપણું.
साम्राज्य, न. બાદશાહી.
साय, पु. અંત; તીર; સંધ્યા.
सायक, पु. બાણ તરવાર.
सायण, पु. એક વિદ્વાન બ્રાહ્મણ.
सायंतन, वि. સાંજનું, સંધ્યાનું.
सायिन्, पु. ઘોડેસ્વાર. [એક મુક્તિ
सायुज्य, न. એકતા; ચારમાંની
सार, वि. ઉત્તમ; ખરૂં; મજબૂત; સ્થાયી; નક્કર. न. પાણી; લાયકી; વન; લોઢુ; ધન. पु. મજ્જા; વસ્તુ; તત્ત્વ; તાત્પર્ય; જોર; વીરતા; કઠણાઈ; ધન; અમૃત; માખણ; પવન; મલાઈ; રોગ; પરૂ; શેતરંજનું પ્યાદુ; કીમત; અ[ંતઃકરણ.
सारक, वि. રેચક.
सारघ, न. મધ.
सारंग, वि. રંગબેરંગી. पु. રંગબેરંગ, હરિણ, સિંહ; હાથી; ભમરો; કોયલ; સારસ; મોર; છત્રી; વાદળ; પોશાક, વાળ; શંખ, શિવ; કામદેવ; કમલ; કપૂર; ધનુષ; સુખડ; ઘરેણું; સોનુ; પૃથ્વી; ચાતકપક્ષી; ફૂલ; અગ્નિ; પ્રકાશ; રાજહંસ.

**सारंगिक**, पु. શિકારી.
**सारंगी**, स्त्री. સીતાર, સારંગી.
**सारज**, न. માખણ.
**सारण**, पु. અતિસાર રોગ. न. દો-
ષશુદ્ધિ; એક સુગંધી.
**सारंड**, पु. સર્પનું ઈંડું.
**सारतरु**, पु. કેળનું ઝાડ. [સમુદ્ર.
**सारथि**, पु. ગાડીવાન; મદદગાર;
**सारमेय**, पु. કુતરો.
**सारमेयी**, स्त्री. કુતરી.
**सारल्य**, न. સરખાઈ, પ્રમાણિકતા.
**सारस**, वि. તળાવનું. पु. બગલો,
સારસ; પક્ષી; ચંદ્ર. न. કમળ;
**सारसी**, स्त्री. બગલી. [કંદોરો.
**सारस्वत**, वि. સરસ્વતીનું; છટાદાર;
સારસ્વત દેશનું. पु. સરસ્વતી ન-
જીકનો દેશ; બ્રાહ્મણની એક જાત;
બિલીના ઝાડની લાકડી. न. વાચા,
**साराल**, पु. તલ. [વાણી.
**सारि**, पु. શેતરંજનું પ્યાદું.
**सारिका**, स्त्री. મેના.
**सारी**, स्त्री. મેના.
[illegible], वि. અર્થવાળું; ઉપયોગી; પૈ-
સાદાર. पु. પૈસાદાર માણસ; વે-
પારીનું ટોળું; સૈન્ય; ઢોરનું ટોળું.
**सार्थक**, वि. ઉપયોગી; અર્થસહિત.
**सार्थकता**, स्त्री. સફલતા.
**सार्थिक**, पु. વેપારી.
**सार्द्र**, वि. ભીનું.
**सार्ध**, वि. અરધા સાથેનું.
**सार्प**, पु. અશ્લેષા નક્ષત્ર.
**सार्पिष**, वि. ઘીમાં રાંધેલું. [સાધુ.
वि. સાધારણ; સર્વનું. पु. જૈન-

**सार्वजनिक**, वि. જાહેર, બધાના
ઉપયોગનું. [દિશાનો હાથી.
**सार्वभौम**, पु. શહેનશાહ; ઉત્તર-
**सार्वलौकिक**, वि. બધાનું જાણેલું.
**सार्षप**, न. સરસીનું તેલ. [લત.
**सार्ष्टिता**, स्त्री. મુક્તિ; સરખી હા-
**साल**, पु. સાલનું ઝાડ; ઝાડ; કિ-
**सालन**, न. રાળ. [લ્લાની ભીંત.
**साला**, स्त्री. ઘર; કિલ્લાની ભીંત.
**सालार**, न. ખૂંટી.
**सालूर**, पु. દેડકો.
**सालोक्य**, न. એક પ્રકારની મુક્તિ.
**साल्व**, पु. એક દેશ; એક દૈત્ય.
**साल्विक**, पु. મેના. [બચ્ચું.
**सावक**, वि. ફલવંત. पु. જનાવરનું
**सावकाश**, वि. ફુરસદનું.
**सावधान**, वि. હુશિયાર.
**सावन**, पु. યજ્ઞાન્ત; યજમાન; વ-
રુણ; પુરા ત્રીશ દિવસનો માસ.
**सावर**, पु. લોધ્રવૃક્ષ; પાપ; અપરાધ.
**सावर्ण,-र्णि**, पु. આઠમો મનુ.
**साविका**, स्त्री. સોયાણી, દાઇ.
**सावित्र**, वि. સૂર્યનું. पु. સૂર્ય; બ્રહ્મા;
ગર્ભ. न. યજ્ઞોપવીત, જનોઇ.
**सावित्री**, स्त्री. ગાયત્રી; બ્રહ્માની પ-
ત્ની; પાર્વતી; સાલ્વદેશના રાજા
સત્યવતની પત્ની.
**साविष्कार**, वि. મગરૂર.
**साश्रुधी**, स्त्री. સાસુ.
**साष्टांगम्**, अ. છાતી, માથા વગેરે
આઠ અંગસહિત. [બગલ.
**सास्ना**, स्त्री. ગાય ઢોરનો ટોરો, ગ-
**साहचर्य**, न. સોબત, મિત્રાચારી.

साहन, न. સહનતા.
साहस, न. જોરજુલમ; ખરાબ કામ; ક્રૂરતા; દ્વેષ; શિક્ષા.
साहसिक, वि. બહાદુર. पु. ચોર; વ્યભિચારી; સાહસ કામ કરનાર.
साहस्र, वि. હજારનું; હજારથી ખરીદેલું. न. હજાર માણસોનો સમુદાય.
साहायक, न. મદદ; મિત્રાચારી.
साहाय्य, न. મદદ; મિત્રાચારી.
साहित्य, न. મિત્રાચારી; સાધન, સામાન; દ્રષ્ટાંતિક કાવ્ય.
साह्य, न. જોડાણ; મદદ.
साह्वय, पु. જનાવરો લડાવીને જુગાર રમવો તે.
सि, ग. ५, ९. બાંધવું.
सिंह, पु. સિંહરાશિ.
सिंहल, न. કલાઈ; પીતળ; છાલ; લંકા–સીલોનનો ટાપુ.
सिंहविक्रांत, पु. ઘોડો. [મલ.
सिंहाण(न), न. લોઢાનો કાટ; નાકનું
सिंहासन, न. તખત, રાજગાદી; સ્રીસંગનું એક આસન.
सिंहिका, स्त्री. રાહુની મા.
सिंही, स्त्री. સિંહણ; રાહુની મા.
सिकता, स्त्री. રેતાળ જમીન, રેતી.
सिकतामय, वि. રેતાળ. न. રેતીનો કિનારો.
सिकतिल, वि. રેતાળ. [ગુળી.
सिक्थ, पु. રાંધેલા ચોખા. न. મીણ;
सिक्य, न. સીકું; ગુળી, વાળ.
सिक्ष्य, पु. બિલોર, કાચ
सिक्त, वि. છાંટેલું; ભીનું કરેલું.
सिंघ(घा)ण,-क, न. લોઢાનો કાટ;
सिंघिणी, स्त्री. નાક. [નાકનું મલ.
सिच्, ग. ६. છાંટવું; ભીનું કરવું.
सिचय, पु. કપડું; ચીથરૂં.
सिंचिता, स्त्री. પીપર.
सिंजित, न. ઘરેણાંનો ઝમકાર.
सित, वि. સફેદ; બાંધેલું; ઘેરેલું; જાણેલું, સમાપ્ત. पु. સફેદ રંગ; શુક્રગ્રહ, અજવાળિયું પખવાડિયું; બાણ. न. રૂપું; સુખડ; મૂળો.
सितकर, पु. ચંદ્ર; કપૂર.
सितकुंजर, पु. ઐરાવત હાથી.
सितच्छद, पु. હંસ.
सितरश्मि, पु. ચંદ્ર.
सितवाजिन्, पु. અર્જુન.
सितशूक, पु. જવ.
सिता, स्त्री. સાકર; ચાંદરણું; સુંદર સ્રી; દારૂ; સફેદ દુર્વા; મલ્લિકાવલા.
सितांशु, पु. ચંદ્ર; કપૂર.
सितादि, फु. ગોળ, કાકવી.
सितापांग, पु. મોર.
सिताभ, उ. } કપૂર.
सिताभ्र, पु. } કપૂર.
सिताश्व, पु. અર્જુન.
सिति, वि. કાળું, સફેદ. पु. સફેદ અથવા કાળો રંગ.
सितिवासस्, पु. બળરામ.
सितेतर, वि. કાળું.
सितोदर, पु. કુબેર.
सितोद्भव, पु. સફેદ ચંદન.
सितोपल, पु. બિલોર, કાચ.
सिध्, ग. ४. પુરૂં કરવું; ફતેહ પામવું; પહોંચવું. ग. १. જવું; અટકાવવું; હુકમ કરવો.

सिद्ध, वि. પૂર્ણ; મેળવેલું; પ્રકાશિત; પ્રસિદ્ધ; ઈશ્વરી; પવિત્ર; રોકડું; રાંધેલું; પાકું; ચુકવેલું; મુક્ત. पु. વ્યાસ વગેરે મુનિ; જાદુગર; પેગમ્બર; વ્યવહાર. न. સિંધાલૂણ.
सिद्धगंगा, स्त्री. સ્વર્ગની ગંગા.
सिद्धदेव, पु. શિવ.
सिद्धधातु, पु. પારો.
सिद्धप्रयोजन, पु. સફેદ સરસવ.
सिद्धरस, पु. પારો.
सिद्धसाधक, पु. શિવ.
सिद्धसाधन, पु. સફેદ સરસવ. न. સિદ્ધિનો ઉપયોગ.
सिद्धसिंधु, पु. સ્વર્ગગંગા.
सिद्धसेन, पु. કાર્તિકેય. [ શ્ચય.
सिद्धांत, पु. સિદ્ધાન્ત, ઠરાવ; નિ-
सिद्धांतिन्, पु. અમુક સિદ્ધાંત સપ્રમાણ સમજનાર. [ રસવ.
सिद्धार्थ, पु. બુદ્ધ; શિવ; સફેદ સ-
सिद्धि, स्त्री. દુર્ગા; પાદુકા; પૂર્ણતા; કલ્યાણ; સાબીતી; સચ્ચાઈ; તત્પરતા; અસાધારણ સામર્થ્ય; બુદ્धि; પૂર્ણજ્ઞાન; નસીબ; યોગ.
सि[illegible], न. કુષ્ઠ, કોઢ.
[illegible]ध्मल, वि. કોઢિયું.
सिध्य, पु. પુષ્ય નક્ષત્ર. [ વૃક્ષ.
सिध्र, वि. પૂર્ણ; રક્ષિત. पु. સાધુ;
सिन, वि. સફેદ; કાળું. पु. આગ, ડોળીઓ. न. શરીર; ખોરાક.
सिनी, स्त्री. સફેદ ચહેરાવાળી સ્ત્રી.
सिनीवाली, स्त्री. ચૌદસના ભેળવાળી અમાસ.
[illegible]दुवार, पु. એક જાતનું ઝાડ.
सिंदूर, न. ગતો મિશ્ર પદાર્થ. पु. એક જાતનું ઝાડ; હાથી.
सिंधु, पु. સમુદ્ર; સિંધુનદી; સિંધુનદીની આસપાસનો દેશ; હાથી; વરુણ; હાથીનો મદ; સફેદ ટંકણખાર; એક રાગ. स्त्री. મોટી નદી.
सिंधुक, पु. એક જાતનું ઝાડ.
*सिंधुज, वि. પાણીનું. पु. ચંદ્ર.
सिंधुनाथ, पु. સમુદ્ર.
सिंधुर, पु. હાથી.
सिंधुवार, पु. ઉત્તમ ઘોડો.
सिन्व्, ग. १. ભીનું કરવું.
सिप्र, पु. પરસેવો, ચંદ્ર.
सिप्रा, स्त्री. કંદોરો; સરોવર; ઉજ્જનની નજીકની એક નદી.
सिम, वि. દરેક, બધું.
सिवा, શુંડ.
सिर, पु. પીપરીમૂળ. [નાડું.
सिरा, स्त्री. નાડી; રગ, આવદી;
सिव्, ग. ४. સીવવું; સાંધવું.
सिवर, पु. હાથી.
सिषाधयिषा, स्त्री. સાધનાની ઇચ્છા.
सिसृक्षा, स्त्री. પેદા કરવાની ઇચ્છા.
सिह्ल, पु. લોબાન.
सीक्, ग. १. છાંટવું.
सीकर, पु. પાણીના છાંટા.
सीता, स्त्री. ખેડેલી જમીન; ખેતીવાડી; જનકની પુત્રી, રામની પત્ની; દારૂ; લક્ષ્મી; ઉમા, પાર્વતી; ગંગાની એક ધારા.
सीतापति, पु. શ્રીરામચંદ્ર.
सीताफल, पु. એક જાતનું ઝાડ અને તેનું ફળ.

सीत्कार, पु. અસ્પષ્ટ શબ્દ.
सीघ, न. આળસાઈ.
सीधु, पु. ગોળનો દારૂ.
सीधुरस, पु. આંબાનું ઝાડ.
सीध्र, न. ગુહ્યદ્વાર, ગાંડ.
सीमन्, स्त्री. સીમા, હદ.
सीमंत, पु. હદ, સીમા; સીંધ, સેંથો.
सीमंतक, न. સિંદૂર. पु. પાપી પ્રાણી.
सीमंतिनी, स्त्री. નારી, બાયડી
सीमा, स्त्री. હદ, મર્યાદા; ચિહ્ન; કિનારો; દૃષ્ટિમર્યાદા; ખેતર.
सीर, पु. હળ; સૂર્ય; અર્કવૃક્ષ.
सीरक, पु. હળ; સૂર્ય; સોસવાટ.
सीरपाणि, सीरिन्, } पु. બલરામ.
सीवन, न. સીવવું તે.
सीवनी, स्त्री. સોપ.
सीस(क), सीसपत्रक, } न. સીસું.
सु, ग. १. જવું; ग. ६. દાબી કાઢવું; ગાળવું; યજ્ઞ કરવો.
सु, अ. સારૂં; સુંદર; ઉત્તમ; સહેલાઇથી; માન; ચઢતી; દુઃખ; અનુમતિદર્શક.
सुकंदक, पु. કાંદો. [न. ઉદારતા.
सुकर, वि. સેહેલથી કરવાલાયક.
सुकरा, स्त्री. ગરીબ ગાય.
सुकर्मन्, वि. ચચલ. पु. વિશ્વકર્મા.
सुकांडिन्, पु. ભ્રમર, ભંમરો.
सुकुंदक, पु. કાંદો.
सुकुमार, वि. કોમલ; જુવાન. पु. સુંદર બાલક; જંગલી ચપો.
સુકૃત્, वि. પવિત્ર; ભાગ્યશાળી; પુન્યવાન્; વિદ્વાન્.
सुकृत, वि. સદ્ગુણી; ભાગ્યશાળી. न. માયા; પુન્ય; સદ્ગુણ; શુભ.
सुकृति, स्त्री. પુન્ય; મંગળ; ભલું કામ.
सुकृतिन्, वि. પુન્યવાન; ધાર્મિક; દાતા; વિદ્વાન; ભાગ્યશાળી.
सुख्, ग. १०. સુખી કરવું.
सुख, वि. સુખી; આનંદી; પવિત્ર; સેહેલ; લાયક. न. સુખ; આનંદ; ચઢતી; કલ્યાણ; સેહેલાઈ; સ્વર્ગ; પાણી.
सुखचार, पु. ઉત્તમ ઘોડો.
सुखद, वि. આનદ આપનાર. पु. વિષ્ણુ. न. વિષ્ણુનું સિંહાસન.
सुखदा, स्त्री. સ્વર્ગની વેશ્યા; ગંગા; [શમીનું ઝાડ.
सुखभाज, वि. સુખી.
सुखधार, पु. સ્વર્ગ.
सुखायत, पु. શીખેલો ઘોડો.
सुखिन्, वि. સુખી.
सुखोपविष्ट, वि. સુખે બેઠેલું.
सुग, वि. સુદર; સારી રીતે ચાલનાર; બુદ્ધિવાન્. न. સુખ; વિષ્ઠા.
सुगत, पु. બુદ્ધ.
सुगंध, पु. વાસ; ગધક; વેપારી. न. ચદન; જીરૂ; નીલકમલ.
सुगंधा, स्त्री. તુલસી.
सुगंधि, वि. સુગધવાળું; ધાર્મિક. पु. સુગધી; પરમાત્મા.
सुगंधिक, पु. ગંધક; લોબાન. न. સફેદ કમલ.
सुगंधिमूल, न. વાળો, ખસ
सुगम, वि. સેહેલું; સાદુ; અનાયાસથી મળે એવું.

सुग्रीव, वि. सुंदर गरदनवाळुं. पु. श्रीकृष्णनो एक घोडो; एक प्रख्यात वांदर, वालीनो भाइ; शिव; इंद्र; राजहंस; वीर;एक हथियार.
सुग्ल, वि. अत्यंत थाकेलुं.
सुचरित(त्र), वि. सारी चालनुं. न. सारी चाल; गुण.
सुचार, वि. मनोहर; सुंदर.
सुचूटी, स्त्री. चीमटो, चीपीओ.
सुछत्र, पु. शिव.
सुछत्रा, स्त्री. सतलज नदी.
सुजन, वि. भलुं; उदार. पु. इंद्रनो सारथि; सारो माणस; गृहस्थ.
सुजनता, स्त्री. भलाई; बहादुरी; [सुशीलता.
सुजल, न. कमल.
सुत, पु. छोकरो; पुत्र; राजा.
सुतंगव, पु. छोकरानो बाप.
सुतपस्, पु. सूर्य; योगी.
सुतराम्, अ. अवश्य; अत्यन्त; लाचार.
सुतर्दन, पु. कोयल.
सुतल, न. एक पाताल; घरनो पायो.
सुता, स्त्री. छोकरी.
सुतात्मज, पु. दोहित्र; पौत्र.
सुतात्मजा, स्त्री. दोहित्री; पौत्री.
सुतिन्, पु. बाप.
सुतिनी, स्त्री. मा.
सुतिक्तक, पु. पारिजातकनुं झाड.
सुतीक्ष्ण, वि. अतिशय तीखुं; अणीदार. पु. एक मुनि.
सुतुंग, वि. घणुंज ऊंचुं. पु. नारियलनुं झाड. [लिदान.
सुत्या, स्त्री. यज्ञनुं स्नान; यज्ञनुं ब-
सुत्रामन्, पु. इंद्र. स्त्री. पृथ्वी.
सुत्वन्, पु. सोमरस पीनार.
सुदंड, पु. नेतर, छडी.
सुदत्, वि. सुंदर दांतवाळु.
सुदंत, पु. सारा दांत; नट.
सुदर्शन, वि. सुंदर. पु. मेरुपर्वत; शिव; विष्णुनुं चक्र; गीधपक्षी. न. इंद्रनी नगरी; जंबुद्वीप.
सुदर्शनचूर्ण, न. बावन औषधोनुं तावनुं चूर्ण.
सुदामन्, वि. सुदाता. पु. वादळ; पर्वत; समुद्र; ऐरावत हाथी; सुदामा ब्राह्मण, श्रीकृष्णनो भक्त.
सुदाय, पु. शुभ भेट.
सुदि, अ. शुक्लपक्ष, अजवाळियुं.
सुदिन, न. शुभ दिवस.
सुदृढ, वि. गाढ, अतिकठण.
सुदृश्, वि. सुंदर आंखोवाळी स्त्री.
सुधन्वन्, वि. उत्तम धनुषधारी. पु. सारो तीरंदाज; विश्वकर्मा; अनन्त, सर्पोनो राजा. [मेहेल.
सुधर्मन्, वि. धार्मिक. पु. इंद्रनो
सुधर्मा,-र्मी, स्त्री. देवसभा.
सुधा, स्त्री. अमृत; फूलनो रस; रस; पाणी; गंगा; लेपन; इंट; विजळी; हरडा.
सुधांशु, पु. चंद्र; कपूर.
सुधांशुरत्न, न. मोती.
सुधाकर, पु. चंद्र.
सुधापाणि, पु. धन्वंतरी, देववैद.
सुधाभुज्, पु. देव.
सुधामूर्ति, पु. चंद्र; कपूर; यज्ञ.
सुधासूति, पु. चंद्र; यज्ञ; कमळ.
सुधाहर, पु. गरुड

सुधिति, पु. કોદાળી.
सुधी, पु. પંડિત.
सुधोद्भव, पु. ધન્વંતરી, દેવવૈદ.
सुनन्द, पु. કૃષ્ણનો દરવાન.
सुनन्दा, स्त्री. એક સ્ત્રીનું નામ; પાર્વતી. [હરિણ.
सुनयन, वि. સુંદર આંખોવાળું. पु.
सुनयनी, स्त्री. રમણી, સ્ત્રી; સુંદર આંખોવાળી સ્ત્રી.
सुनाभ, पु. પર્વત; મૈનાકપર્વત.
सुनार, पु. કૂતરીના આંચળ; સર્પનું
सुनासी(शी)र, पु. ઇંદ્ર. [ઇંડું; ચકલી.
सुनीत, वि. સારી ચાલનું; સભ્ય. न. સારી ચાલ.
सुनीति, स्त्री. ધ્રુવની માતા.
सुनीथ, वि. નેક, ભલું. पु. બ્રાહ્મણ; શિશુપાલરાજા.
सुनील, पु. દાડમનું ઝાડ.
सुन्द, पु. એક દૈત્ય. [કામદેવ.
सुन्दर, वि. મનોહર, સારૂં; ખરૂં. पु.
सुन्दरी, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી.
सुपक्व, वि. પાકું. पु. આંબો.
सुपत्नी, स्त्री. સારા પતિની સ્ત્રી.
सुपथ, पु. સારો રસ્તો; સારી ચાલ.
सुपथिन्, पु. સારો રસ્તો.
सुपद्मा, स्त्री. વજ, એક ઔષધી.
सुपर्ण, वि. સારા પાંદડાવાળું. पु. ગરુડ; સ્વર્ણચુડપક્ષી; કુકડો.
सुपर्णाख्य, पु. નાગકેશર.
सुपर्वन्, पु. દેવ; બાણ, ધૂમાડો; વાંસ; પર્વ. स्त्री. સફેદ દુર્વા.
सुपात्र, न. સારૂં વાસણ; કુલીન.
सुपार्श्व, पु. સંપતિનો પુત્ર, જટાયુ પક્ષીનો મોટો ભાઇ.
सुपूर, पु. બીજપૂર, નારંગી.
सुप्त, वि. ઉંઘેલું. न. નિદ્રા, ઉંઘ.
सुप्तजन, पु. મધરાત.
सुप्तज्ञान, न. સ્વપ્ન.
सुप्ति, स्त्री. નિદ્રા; ભરોસો; સ્વપ્ન.
सुप्रतिष्ठ, वि. પ્રખ્યાત.
सुप्रतिष्ठा, स्त्री. સારી હાલત; કીર્તિ.
सुप्रतिष्ठित, वि. પ્રખ્યાત. पु. ઉંબરાનું ઝાડ.
सुप्रतीक, वि. સુંદર. पु. કામદેવ; શિવ; ઈશાનકોણનો હાથી.
सुप्रभ, वि. પ્રકાશિત.
सुप्रभा, स्त्री. અગ્નિની એક જીભ.
सुप्रभात, न. શુભસૂચક પ્રભાત.
सुप्रसन्न, पु. કુબેર.
सुप्रसिद्ध, वि. વિખ્યાત, જાહેર.
सुफल, वि. ફલવંત. पु. દાડમ; બોરડી; કણેરનું ઝાડ.
सुफला, स्त्री. કેલનું ઝાડ; કાલી દ્રાક્ષ;
सुबंध, पु. તલ. [ઇંદ્રવારૂણી.
सुबाहु, पु. એક રાક્ષસ.
सुभग, वि. સુખી; સુંદર; પ્રિય; પ્રખ્યાત. पु. ટંકણખાર; અશોકવૃક્ષ; ચંપાનું ઝાડ.
सुभगा, स्त्री. પ્રિયપત્ની, વહાલી સ્ત્રી; હળદર; તુલસી; નીલદુર્વા.
सुभंगा, स्त्री. નારિયલનું ઝાડ.
सुभट, पु. યોદ્ધો, વીર.
सुभद्र, वि. ભાગ્યશાલી. पु. વિષ્ણુ.
सुभद्रा, स्त्री. શ્રીકૃષ્ણની બેહેન.
सुभाषित, न. સૂક્ત; સુંદર વાણી.

सुभ्रू, वि. સુંદર ભવાંવાળું. स्त्री. સુંદર સ્ત્રી. [ ફૂલ.
सुम, पु. ચંદ્ર; કપૂર; આકાશ. न.
सुमति, वि. અતિશય ડાહ્યું. स्त्री. સારા વિચાર; દેવની કૃપા; આશિશ; સ્તુતિ; ઇચ્છા.
सुमदन, पु. આંબો.
सुमधुर, न. અતિમધુર વાક્ય.
सुमन, वि. મનોહર. पु. ઘઉં; ધતૂરો.
सुमनस्, वि. ઉદારચિત્ત. पु. દેવ; પંડિત, ઘઉં; લીંબડાનું ઝાડ.
सुमना, स्त्री. ચમેલીનું ફૂલ.
सुमंतु, वि. મહાપરાધી. पु. સારો સલાહકાર.
सुमंत्र, पु. દશરથનો સારથિ
सुमित्रा, स्त्री. દશરથની પત્ની.
सुमुख, वि. સુંદર ચહેરાવાળુ. पु. પંડિત, ગરુડ; ગણપતિ; શિવ. न. નખથી પડેલો ઘસારો.
सुमुखा,—खी, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી; આ-
सुमेरु, पु. મેરૂપર્વત; શિવ. [ રીસો.
सुम्न, न. સ્તોત્ર, રક્ષણ; યજ્ઞ; આનંદ.
सुयामुन, पु. વિષ્ણુ; વત્સરાજ; મે-
सुयोधन, पु. દુર્યોધનરાજા. [ હેલ.
सुर्, ग. ६. રાજ ચલાવવું; પ્રકાશવું.
सुर, पु. દેવ; છત્રીસની સખ્યા; સૂર્ય;
सुरगुरु, पु. બૃહસ્પતિ [પંડિત.
सुरग्रामणी, पु. ઇંદ્ર
सुरंग, पु. ભોંયરૂ. न. ગેરૂ.
सुरज्येष्ठ, पु. બ્રહ્મા.
सुरंजन, पु. સોપારીનું ઝાડ.
सुरत, वि. રમતીઆળ, નાજુક; દયાળુ. न. મૈથુન.
सुरतताली, स्त्री. દૂતી, કુટ્ટણી.
सुरतोषक, पु. કૌસ્તુભ મણિ.
सुरदीर्घिका, स्त्री. ગંગાનદી.
सुरद्विप, पु. દેવતાઇ હાથી; ઐરા-
सुरधूप, पु. રાલ. [ વત.
सुरनिम्नगा, स्त्री. ગગાનદી.
सुरपति, पु. ઇંદ્ર.
सुरपथ, न. આકાશ.
सुरपादप, पु. કલ્પવૃક્ષ.
सुरप्रिय, पु. ઇંદ્ર; બૃહસ્પતિ.
सुरभि, वि. સુગધવાળું; આનંદી, સુંદર; પ્રિય; ડાહ્યું; ભલું. पु. સુગંધ; જાયફળ; ચંપાનું ઝાડ; વસંતઋતુ; ચૈત્રમાસ; બકુલ વૃક્ષ. न. સુગંધ; ગંધક, સોનું. स्त्री. તુલસી, માલતીલતા; દારૂ; પૃથ્વી; ગાય; સ્વર્ગની ગાય; પૂર્વદિશા.
सुरभित्वच्, स्त्री. મોટી એલચી.
सुरभियाण, पु. કામદેવ.
सुरभिवल्कल, न. તજ, દાલચીની.
सुरलोक, पु. સ્વર્ગ.
सुरवर्त्मन्, न. આકાશ.
सुरस, वि. રસવાળુ; મધુર. न. છાલ; વાળો; તુલસી.
सुरसद्मन्, न. સ્વર્ગ.
सुरसरित्, स्त्री. ગગાનદી.
सुरस्थान, न. મંદિર. [પીવાનુ વાસણ.
सुरा, स्त्री. દારૂ, પાણી, સંર્પ; દારૂ-
सुराकर, पु. પીઠુ, દારૂખાનુ.
सुराचार्य, पु. બૃહસ્પતિ.
सुराजीविन्, पु. કલાલ.
सुरारि, पु. અસુર, દૈત્ય.
सुरालय, पु. સુમેરૂ પર્વત; સ્વર્ગ.

सुराष्ट्र, न. સુરત જીલ્લો.
सुराष्ट्रज, न. એક જાતનું ઝેર;
सुरंग, पु. સારો રંગ; નારંગી.
सुरूप, वि. સુંદર; વિદ્વાન. पु. શિવ.
सुरेज्य, पु. બૃહસ્પતિ.
सुरेज्या, स्त्री. તુલસી.
सुरेन्द्र, पु. ઇંદ્ર.
सुरेन्द्रजित्, पु. ગરુડ; ઇંદ્રજીત, રાવણપુત્ર. [કલાઇ.
सुरेभ, पु. દેવતાઈ હાથી. न. ટીન,
सुरेश्वर, पु. ઇંદ્ર; શિવ.
सुरेश्वरी, स्त्री. ગંગા; પાર્વતી.
सुरोत्तम, पु. સૂર્ય. [લાયક.
सुलभ, वि. સેહેલથી મળે એવું;
सुललित, वि. ઉત્તમ.
सुलोचन, वि. સુંદર આંખોવાળું पु. હરિણ, મૃગ. [તની પત્ની.
सुलोचना, स्त्री. સુંદર સ્ત્રી; ઇંદ્રજી-
सुवचस्, वि. છટાદાર.
सुवन, पु. સૂર્ય; ચંદ્ર; અગ્નિ.
सुवर्चिका, स्त्री. લાખ.
सुवर्ण, वि. સારા રંગનું; કીર્તિવાન. पु. યશ; ધતૂરો; સારો રંગ. न. સોનું; સોનાનો સિક્કો; ધન, દોલત; ૧૬ માસાનું વજન; નાગકેશર; હરિચંદન
सुवर्णक, न. પીતળ; સીસું; સોનું.
सुवर्णकदली, स्त्री. સોનેરી કેળ.
सुवर्णकार, पु. સોની.
सुवर्णगैरिक, न. સોનાગેરૂ.
सुवर्णबिंदु, पु. વિષ્ણુ.
सुवर्णमाक्षिक, न. એક ધાતુ.
सुवर्णवर्ण, पु. વિષ્ણુ.
सुवर्णवर्णा, स्त्री. હળદર.
सुवर्णस्तेय, न. સોનાની ચોરી.
सुवर्णा, स्त्री. હળદર; કૃષ્ણાગરૂ ચંદન.
सुवास, पु. સુંદર ઘર; શિવ; સુગંધ.
सवासिनी, स्त्री. સૌભાગ્યવતી સ્ત્રી.
सुविद्, पु. પંડિત. स्त्री. ચતુર સ્ત્રી.
सुविद, पु. અંતઃપુરરક્ષક, રાજા.
सुविदल्ल, न. અંતઃપુર, જનાનખાનું. पु. અંતઃપુરરક્ષક.
सुविदल्ला, स्त्री. પરણેલી સ્ત્રી.
सुवी(वी)ज, वि. સુંદર બીજવાળું. पु. શિવ; ખસખસ. न. સારાં બીજ.
सुशक, वि. સહજ થાય એવું.
सुशवि़न्, स्त्री. કારેલાની વેલ.
सुशाक, न. આદુ.
सुशारद पु. શિવ.
सुशिख, पु. અગ્નિ. [ડાની કલગી.
सुशिखा, स्त्री. મોરની કલગી; કુક-
सुशीत, न. પીળુ ચંદન.
सुशीम, वि. થંડું. पु. થંડાઈ.
सुशील, वि. સારા સ્વભાવવાળું.
सुशीला, स्त्री. શ્રીકૃષ્ણની પત્ની; યમની પત્ની.
सुश्री, वि. સુંદર.
सुश्रुत, वि. સારીરીતે સાંભળેલું. पु. એક વૈદકશાસ્ત્રકર્ત્તા મુનિ.
सुषम, वि. અતિસુંદર; નાનું.
सुषमा, स्त्री. અતિસુંદરતા.
सुषाह, पु. શિવ.
सुषि, स्त्री. છિદ્ર; નળી.
सुषि(षी)म, वि. થંડું; મન પસંદ. पु. એક સર્પ; ચંદ્રકાંતમણિ; થંડાઈ. [વાંસરી.
सुषिर, वि. છિદ્રવાળું. न. છિદ્ર;

सुषुप्त, वि. निद्रित. [ घोर निद्रा.
सुषुप्ति, स्त्री. स्वप्नावगरनी ઉंघ,
सुषुम्णा, स्त्री. शरीरनी એક નાડી.
सुषेण, पु. કરમદાનું ઝાડ; વિષ્ણુ; છડી, નેતર.
सुष्ठु, अ. પ્રશંસા; અતિશય; સત્ય.
सुष्म, न. રજ્જુ, દોરી.
सुसत्या, स्त्री. ચંદ્ર જનકની સ્ત્રી.
सुसंपद्, स्त्री. સૌભાગ્ય. [ હાલત.
सुस्थ, वि. તંદુરસ્ત; સુખી. न. સુખી
सुहृद्, वि. માયાળુ. पु. સખા, દોસ્ત, મિત્ર; મદદગાર.
सुहृदय, वि. પ્યારૂં; સારા મનવાળું.
सू, ग. २, ४. ઉત્પન્ન કરવું.
सू, स्त्रीं. ઉત્પત્તિ; મા.
सूक, पु. પવન; બાણ; કમલ.
सूकर, पु. ડુકર.
सूक्ष्म, वि. બારીક; થોડું; નાજુક. पु. રજકણ; શિવ. न. બારીકાઈ; આત્મા; ઠગાઈ; એક અલંકાર.
सूक्ष्मतंडुल, पु. ખસખસ.
सूक्ष्मदर्शिन्, वि. દૂરંદેશ; ચંચળ.
सूक्ष्मपत्र, पु. ધાણા; વનજીરૂં; સ-
सूक्ष्मपर्णी, स्त्री. રામતુલસી. [રસવ.
सूक्ष्मशरीर, न. લિંગશરીર.
सूक्ष्मैला, स्त्री. બારીક એલચી.
सूच्, ग. १०. ભોંકવું; બતાવવું.
सूच, पु. દર્ભની અણી.
सूचक, वि. ચાડિયો. पु. સોઈ; કૌસદ; શિક્ષક; બુદ્ધ; સિદ્ધ; લુચ્ચો; રાક્ષસ; કૂતરો; કાગડો; બિલાડો.
सूचन, न. } જાણ; સાન; ખબર;
सूचना, स्त्री. } લુચ્ચાઈ; વધ.
सूचा, स्त्री. નજર; છેદન.
सूचि-ची, स्त्री. સોઈ; તીણી અણી;
सूचिक, पु. દરજી. [અનુક્રમણિકા.
सूचिका, स्त्री. સોઈ; હાથીની સુંઢ.
सूचित, वि. સૂચવેલું; અણીદાર;
सूचिन्, पु. દૂત. [કથિત; જાણેલું.
सूचिनी, स्त्री. સોઈ; રાત્રિ.
सूचिवत्, पु. ગરુડ.
सूचिवदन, पु. નોળીઓ.
सूचीमुख, वि. અણીદાર. पु. પક્ષી; સફેદ દર્ભ. न. હીરો.
सूचीरोमन्, पु. ડુકર.
सूच्यास्य, पु. ઉંદર.
सूत, वि. પેદા થયલું; પ્રેરિત. पु. સારથિ; ક્ષત્રિયને બ્રાહ્મણથી ઉત્પન્ન થયલો પુત્ર; બંદી, સ્તુતિપાઠક; સૂર્ય; સુતાર; વ્યાસનો શિષ્ય, સૂતપુરાણીક. उ. પારો.
सूतक, न. જન્મ; આશૌચ; જનનાશૌચ. उ. પારો.
सूतका, स्त्री. સુવાવડી સ્ત્રી.
सूति, स्त्री. બાલક; જન્મ; સોમરસ કાઢવાની જગા.
सूतिका, स्त्री. સુવાવડી સ્ત્રી. [ઓરડો.
सूतिकागार,-गृह, न. સુવાવડીનો
सूत्या, स्त्री. યજ્ઞસ્નાન; સોમરસપાન.
सूत्र्, ग. १०. બાંધવું; લખવું; રચવું; ગોઠવવું.
सूत्र, न. દોરો, તાંતણો; વ્યવસ્થા; તાર; કળા; ગોઠવણ; નિયમ; ટુંકું છતાં અર્થવાળું વાક્ય. [જન પક્ષી.
सूत्रकंठ, पु. બ્રાહ્મણ; કબૂતર; ખં-

सूत्रध(धा)र, पु. નાટકમંડળીનો મુખી;
सूत्रभिद्, पु. દરજી. [સુતાર; ઈંદ્ર.
सूत्रयंत्र, न. ચરખો.
सूत्रामन्, पु. ઈંદ્ર. [પુ. કાગડો.
सूत्रिन्, वि. નિયમવાળું; સૂત્રવાળું.
सूद्, ग. १. ઈજા કરવી; ફેંકવું; મૂકવું. ग. १०. મારવું; રાંધવું; રેડવું; કબૂલ કરવું.
सूद, पु. કતલ; કૂવો, ઝરો; રસોયો; કાદવ; પાપ; લોધ્રવૃક્ષ; ભાજી
सूदकर्मन्, न. રસોઈ. [તરકારી.
सूदन, वि. પ્રિય, વહાલું. न. અંગીકરણ; કતલ; ક્ષેપણ. [ખાનું.
सूदशाला, स्त्री. રસોડું, બબરચી-
सून, वि. જાણેલું; ખીલેલું; ખાલી; જન્મેલું. न. પ્રસવ; કળી; ફૂલ.
सूनरी, स्त्री. સુખી સ્રી.
सूना, स्त्री. વધસ્થાન; વધ, કતલ; છોકરી; નદી; હાથીની સુંડ; કિરણ; માંસ વેચવાની દુકાન.
सूनिन्, पु. શિકારી; કસાઈ.
सूनु, पु. પુત્ર; બાલક; સૂર્ય; નાનો ભાઈ; દોહિત્ર, અર્કવૃક્ષ.
सूनू, स्त्री. છોકરી.
सूनृत, वि. સત્યવક્તા; પ્રિય, માયાળુ; ભાગ્યશાળી; ચંચલ. न. સાચી અને મધુર વાણી; સુભાગ્ય.
सून्मद, वि. ગાંડો, ઘેલો.
सूप, पु. દાળ; ભાજી તરકારી; રસોયો; બાણ; પેણી.
सूपकार, पु. રસોયો.
सूपांग, पु. હિંગ.
सूम, पु. પાણી, દૂધ; આકાશ.
सूर्, ग. ४. મારવું; દઢ કરવું.
सूर, पु. સૂર્ય; અર્કવૃક્ષ; પંડિત.
सूरत, वि. નાજુક; શાંત.
सूरसुत, पु. શનિગ્રહ.
सूरसूत, पु. અરુણ.
सूरि, पु. પંડિત; સૂર્ય; ગુરુ; ભક્ત.
सूरिन्, वि. વિદ્વાન. पु. પંડિત;
सूरी, स्त्री. સૂર્યની મત્ની; કુંતી. [કૃષ્ણ.
सूर्क्ष्, ग. १. ४. માન આપવું; વિ-
सूर्प, उ. સુપડું. [ચારવું.
सूर्पणखा, स्त्री. રાવણની બેહેન.
सूर्मि,-र्मी, स्त्री. થાંભલો; પુતળી; જ્વાળા. [રની સંજ્ઞા.
सूर्य, पु. સૂરજ, ભાસ્કર; શિવ; બા-
सूर्यकांत, पु. કાચ; સૂર્યકાંતમણિ.
सूर्यज, पु. સુગ્રીવ; યમ; શનિ; કર્ણ
सूर्यजा, स्त्री. જમના નદી. [રાજા.
सूर्या, स्त्री. સૂર્યની પત્ની; સૂર્યની પુત્રી; નવોઢા; વસાણ; ઇંદ્ર વારૂણી.
सूर्यापाय, पुं. સૂર્યાસ્ત.
सूर्येंदुसंगम, पु. અમાવાસ્યા.
सूषणा, स्त्री. માતા, મા.
सृ, ग. १, ३. સરવું, ખસવું; આવી પહોંચવું; દોડવું; કુદવું.
सृक, पु. બાણ; કમલ; પવન, વજ્ર.
सृकंडु, स्त्री. ખરજ, ખસ.
सृकाल, पु. શિયાળ.
सृक्क,सृक्कन,सृक्किन्, न. } હોઠ સંધા
सृक्कणी, सृक्किणी, स्त्री. } યછે તે
सृगाल, पु. શિયાલ. [ખૂણો.
सृज्, ग. ६. પેદા કરવું; સરજવું; જવાદેવું; ફેંકવું; તજવું.
सृजन, न. રચન.

सृणि, पु. શત્રુ; ચંદ્ર. स्त्री. અકુશ.
सृणि(णी)का, स्त्री. થુક, લાળ.
सृणी, स्त्री. અંકુશ, પરોણી.
सृति, स्त्री. ગતિ; રસ્તો; હનન.
सृत्वर, वि. જનાર.
सृत्वरी, स्त्री. નદી; મા.
सृदर, पु. સર્પ.
सृदाकु, पु. પવન; હરિણ; ઇંદ્રનું વજ્ર; અગ્નિ. स्त्री. (कू) નદી.
सृपाट, पु. એક માપ-વજન.
सृपाटिका, स्त्री. પક્ષીની ચાંચ.
सृप, पु. ચંદ્ર.
सृभ्, सृंभ्, ग. १. મારી નાખવું.
सृमर, वि. ગમનકર્ત્તા. पु. હરિણની એક જાત.
सृष्ट, वि. પેદા થયલું; ત્યક્ત; છૂટું મૂકેલું; જોડેલું; ઘણું; શણગારેલું.
सृष्टि, स्त्री. પેદાશ; જગત; કુદરત; [દાન.
सेकृ, ग. १. જવું.
सेक, पु. સીંચવું તે; અભિદાન.
सेकपात्र, न. ડોલ, બાલદી.
सेकिम, न. મૂળો. [માલીક; પખાલી.
सेक्तृ, वि. સીંચન કરનાર. पु. ધણી,
सेक्त, न. ડોલ, બાલદી.
सेचन, न. છાંટવું તે, બાલદી.
सेचनी, स्त्री. બાલદી.
सेटु, पु. ખરબૂચ; તરબૂચ.
सेतिका, स्त्री. અયોધ્યા પુરી.
सेतु, पु. પાજ, પૂલ; ખગરસ્તો; ખીણ; સીમા.
सेतुबंध, पु. પાજ; લંકામાં જવા-વાસ્તે શ્રીરામે બાંધેલો રસ્તો.
सेत्र, ग. બેડી, હાથકડી.
सेध, पु. પૂછડી.
सेन, वि. ધણીઆતું.
सेना, स्त्री. લશ્કર, સૈન્ય.
सेनानिवेश, पु. છાવણી
सेनाध्यक्ष, सेनानी, } સૈન્યનો સરદાર.
सेफ, पु. લિંગ, પુરુષની ઇંદ્રિય.
सेर, पु. શેરનું વજન.
सेराह, पु. દૂધીઆ રંગનો ઘોડો.
सेव्, ग. १. સેવા કરવી; પાછલ લાગવું; ભોગવવું.
सेवक, पु. ચાકર; ભક્ત; કોથળો.
सेवन, न. ચાકરી; ઉપાસના; ઉપયોગ; કોથળો; સીવવું તે.
सेवनी, स्त्री. સોઇ. [વખાણ.
सेवा, स्त्री. ચાકરી; પૂજા; ઉપયોગ;
सेवित, वि. ભોગવેલું; ઉપાસિત; આરાધિત; આશ્રિત.
सेवितृ, पु. ચાકર. [કર.
सेवित, वि. વસેલું; સેવિત. पु. ચા-
सेव्य, वि. સેવવાલાયક; ઉપયોગલાયક. पु. માલીક, ધણી. न. વીરણમૂળ, વાળો.
सै, ग. १. ગુમાવવું.
सैंह, वि. સિંહજેવું.
सैंहिक, सैंहिकेय, पु. રાહુગ્રહ.
सैकत, वि. રેતાળ. न. રેતીનો કિનારો; કિનારો. [ચોકીદાર.
सैनिक, वि. લશ્કરી. पु. સીપાઈ,
सैंधव, वि. સિંધુનું, સિંધમાં પેદા થયલું. पु. ઘોડો; ઋષિ, એક દેશ. न. સિંધાલૂણ.

सैन्य, पु चोकीदार, लश्करी शीपाइ.
सैमतिक, न. सिंदूर [न ल१ २
सैरध्र, पु. घरने। चाकर
सैरंध्री, स्त्री. द्रौपदी, अन्य घरमा रहीस्वतंत्रपणे गुजारो करनार स्त्री
सैरिक, पु हळमा जोडेले। बळद, [खेडुत.
सैरिभ, पु भेंस, स्वर्ग
सैवाल, पु. शेवाल, लील
सो, ग ४. नाश करवो, पुरु करवु
सो, स्त्री. पार्वती
सोढ, वि. सहनशील
सोढृ, वि सहनशील, जोरावर.
सोत्क, सोत्कंठ, } वि उत्सुक, आतुर
सोत्प्रास, वि. बेशुमार, अन्योक्ति
सोत्साह, वि जोरावर
सोत्सेध, वि ऊंचु
सोदर, वि एकज पेटथी जन्मेलु पु सगो भाइ
सोदरा, स्त्री सगी बेहेन
सोदर्य, पु सगो भाइ
सोद्योग, वि उद्योगी, बळवान
सोद्वेग, वि आतुर, दलगीर
सोनह, पु लसण
सोन्माद, वि गांडु
सोपान, पु सीडी, पगथियु, पायरी
सोम, पु एक वेली सोमवेलने। रस, अमृत, चंद्र, किरण, कपूर, पाणी, पवन, कुबेर, शिव, सुग्रीव, यम, सरदार न स्वर्ग, काजी
सोमज, पु बुधग्रह न दूध
सोमतीर्थ, पु प्रभासक्षेत्र-पाटण
सोमधारा, स्त्री आकाश
सोमन, पु चंद्र, सोमयज्ञ
सोमप,-पा,-पीतिन्, पु सोमरस पीनार, सोमयज्ञ करनार
सोमपति, पु इंद्र [सोमरस पीनार.
सोमपीतिन्, पु सोमयज्ञ करनार,
सोमभू, पु बुधग्रह
सोमयाग, पु सोमयज्ञ
सोमयाजिन्, पु सोमयज्ञ करनार
सोमलता, स्त्री सोमवेल, गोदावरी
सोमलतिका, स्त्री वनजगोळो [नदी
सोमवल्लरी, स्त्री सोमवेल, गोदावरी
सोमसुता, स्त्री. नर्मदा नदी [नदी
सोमसून, न. प्रणाल, शिवलिंगउपरथी पाणी काढीनाखवानो करेलो [रस्तो
सोमाल, वि सुकुमार, कोमळ
सोमाह, पु सोमवार
सोल्लुंठ, पु टकोर, व्याजस्तुति
सोष्मन्, वि गरम पु (व्याकरणमा) [महाप्राण
सौकर, वि सूकरनु.
सौकरिक, पु शिकारी
सौकर्य, न अनायास, सोटेनाई, चतुराई, सुकरपणु
सौक्ष्म्य, न. बारीकाइ, सूक्ष्मता
सौख्य, न सुख, आराम
सौगत, पु बौद्धधर्मी
सौगम्य, न सोहेलाई
सौचि(क), पु दरजी.
सौजन्य, न सज्जनता, भिनाचारी, [उदारता, माया
सौंडी, स्त्री पीपर
सौत्र, न सारथिपणु.
सौत्र, वि सूत्रसंबंधी पु ब्राह्मण
सौत्रामणी, स्त्री पूर्वदिशा, एक यज्ञ
सौदय, न भाइबंधी, बंधुत्व

सौदामिनी, } स्त्री. विजळी.
सौदाम्नी,
सौदास, पु. ઈક્ષ્વાકુ વંશનો એક રાજા.
सौध, वि. અમૃતસંબંધી. न. ચૂનો ધોળેલું ઘર; મોટો મહેલ; રૂપું.
सौधाल, न. શિવાલય, શિવમંદિર.
सौनंद, न. બલરામનું મૂસલ.
सौनंदिन, पु. બલરામ, શ્રીકૃષ્ણનો ભાઈ.
सौनिक, पु. કસાઈ.
सौंदर्य, न. સુંદરતા.
सौपर्ण, न. શુંઠ; પાનું, મરકતમણિ.
सौपर्णेय, पु. ગરુડ.
सौप्तिक, वि. ઉંઘ આવે એવું. न. રાત્રિની લડાઈ, ઉંઘેલા સૈન્યઉપરનો હલ્લો.
सौबल, पु. શકુની, કૌરવોનો મામો.
सौभ, न. હરિશ્ચંદ્ર રાજાનું નગર.
सौमकि, पु. દ્રુપદ રાજા.
सौभंग, न. ભાગ્ય, ગુણ; ચઢતી.
सौभद्र,-द्रेय, पु. અભિમન્યુ, સુભદ્રાનો પુત્ર.
सौभागिनेय, पु. માનીતી સ્ત્રીનો પુત્ર.
सौभाग्य, न. સુભાગ્ય, સુંદરતા; સૌભાગ્યપણું; સિંદૂર; ટંકણખાર;
सौभिक, पु. જાદુગર. [ પ્યાર.
सौमनस, न. ઉદારતા; સંતોષ.
सौमनस्य, न. આનંદ; શ્રાદ્ધ પછી બ્રાહ્મણને હાથે ફૂલ દાનમાન
सौमवासर, पु. બુધવાર.
सौमित्र, पु. લક્ષ્મણ, સુમિત્રાનો पुत्र.
सौमेचक, न. સોનું. [ પુત્ર.
सौमेधिक, पु. સિદ્ધ, ઋષિ.
सौमेरुक, वि. સુમેરુનું. न. સોનું.
सौम्य, वि. ચંદ્રનું; મનોહર, સુંદર; નરમ; શુભ;પ્રકાશિત. पु. બુધગ્રહ; બ્રાહ્મણ; ઉંબરાનું ઝાડ, ઉદુંબર વૃક્ષ; એક ખંડ; શુભગ્રહ; સોમરસ પીનાર બ્રાહ્મણ.
सौम्या, स्त्री. દુર્ગા.
सौर, वि. સૂર્યનું. पु. સૂર્યપૂજક; શનિગ્રહ; તુંબરવૃક્ષ; યમરાજા.
सौरथ, पु. વીર, યોદ્ધો.
सौरभ, वि. સુગંધી. न. કેસર; સુગંધ.
सौरभेय, वि. સુરભીસંબંધી. पु. બળદ.
सौरभी, सौरभेयी, स्त्री. ગાય.
सौरभ्य, न. સુંદરતા; કીર્તિ; સુગંધ.
सौरसेय, पु. સ્કંધ, કાર્તિકેય.
सौराष्ट्र, पु. સોરઠ દેશ. [સુગ્રીવ; કાર્તિ.
सौरि, पु. શનિ; અસનવૃક્ષ; યમ;
सौरिक, वि. કેશી; સ્વર્ગનું. पु. સ્વર્ગ; શનિ; દારૂ વેચનાર.
सौरी, स्त्री. સૂર્યની સ્ત્રી.
सौल्विक, पु. કંસારો.
सौविद, पु. અંતઃપુરરક્ષક.
सौश्रवस, न. કીર્તિ. [તુરાઈ.
सौष्ठव, न. સુંદરતા; ઉત્તમતા; ચતુરાઈ.
सौहार्द, पु. મિત્રનો પુત્ર. न. મિત્રાચારી.
सौहृदय, न. મિત્રાચારી. [ ત્રાચારી.
स्कंद्, ग. १. રેડવું; ઉછળવું; કુદવું; નાશ પામવું; જવું, ग. १०. એકઠું કરવું.
स्कंद, पु. પારો; કાર્તિકેય; શિવ, શરીર, રાજા; નદીનો કીનારો, ચતુર માણસ.
स्कंदन, न. વેડવું તે; ગમન; શોષણ.

स्कंदपुराण, न. એક પુરાણ.
स्कंदपष्ठी, स्त्री. ચૈત્ર શુદ છઠ.
स्कंध्, ग. १०. એકઠું કરવું.
स्कंध, पु. ખાંધ; શરીર; ઝાડનું થડ;
શાખા, ડાળી; પ્રકરણ; સમુદાય;
લડાઈ; રાજા; કબૂલાત; રસ્તો; પં-
स्कंधतरु, पु. નારિયળી. [ ક્તિ.
स्कंधरुह, पु. વડનું ઝાડ.
स्कंधशृंग, पु. મહિષ, ભેંસ.
स्कंधस्, न. ખભો; ઝાડનું થડ.
स्कंधा, स्त्री. શાખા; લતા.
स्कंधिन्, वि. ખાંધવાળું. पु. ઝાડ.
स्कन्न, वि. પડેલું; ગત; શુષ્ક.
स्कंभ, पु. પરમાત્મા; ટેકો.
स्कुंद्, ग. १. કુદવું; ઉચકવું.
स्खद्, ग. १. કાપવું; નાશ કરવો;
ઈજા કરવી; થાકવું.
स्खदन, न. કતલ; દઢતા; ક્રુરતા.
स्खल्, ग. १. પડી જવું; નાસી-
પાસ થવું; ભુલવું; ટપકવું. [પકવું તે.
स्खलन, न. નામુરાદી; પડીજવું તે; ટ-
स्खलित, वि. પડેલું; ભૂલેલું; ટપ-
કેલું; ગુચવાયલું; કેફી; ગત. न.
ભૂલ; પતન; પાપ; છલ.
स्तन्, ग. १०, १. અવાજ કરવો;
ગર્જના કરવી.
स्तन, पु. ધાઇ, આંચળ.
स्तनथ, पु. ગર્જના.
स्तनन, न. અવાજ; ગર્જના.
स्तनंधय, वि. ધાવતું. पु. બાલક.
स्तनमुख, न. સ્તનની અણી.
स्तनयित्नु, पु. વાદળ; વાદળની ગ-
ર્જના; વિજળી; મૃત્યુ; રોગ; વ-
न० નાગરમોથ.
स्तनित, वि. શબ્દવાળું; ગડગડીઉં.
न. વાદળની ગર્જના; શબ્દ.
स्तन्य, न. દૂધ.
स्तबक, पु. ઝુમખો, ગુચ્છો.
स्तब्ध, वि. રોકેલું; દ્રઢ; હઠીલું; અ-
ચલ; ખડબચેડું.
स्तब्धता, स्त्री. દઢતા; બેદોશી.
स्तब्धि, स्त्री. અચલતા; કઠણાઈ; બે-
स्तभ, पु. બકરો. [ હોશી; હઠીલાઈ.
स्तंब, पु. ઘાસનો જથો; ઝુમખો;
स्तंबेरम, पु. હાથી. [બેહોશી; પર્વત.
स्तंभ्, ग. १. ५. ९. અટકવું; અ-
ચલ કરવું. [થાંભલો; થડ; મૂર્ખાઇ.
स्तंभ, पु. દઢતા; અચલતા; બેહોશી;
स्तंभकिन्, पु. એક જાતનું વાજું.
स्तंभन, न. દઢીકરણ; અટકાવવું તે.
पु. કામદેવનું એક બાણ.
स्तंभिनी, स्त्री. પૃથ્વી.
स्तर, पु. પાથરણું, બીછાનું.
स्तरि( री)मन्, पु. બીછાનું.
स्तरी, स्त्री. ધૂમાડો, વાંઝણી ગાય; વા-
स्तव, पु. પ્રશંસા. [ છડી.
स्तवक, पु. સ્તુતિપાઠક; સ્તુતિ; ફૂ-
લનો તોરો; અધ્યાય, પ્રકરણ; ભીડ.
स्ताव, पु. સ્તુતિ.
स्तावक, पु. સ્તુતિપાઠક.
स्तिघ्, ग. ५. ઉંચે ચઢવું; હલ્લો
स्तिपृ, ग. १. ટપકવું. [ કરવો.
स्तिमित, वि. ભીનું; સ્થિર; સંતોષી;
કોમલ; બંધ કરેલું. न. ભીનાશ;
સ્થિરતા. [ લોહી; ઇંદ્ર.
स्तीर्वि, पु. ઘાસ; આકાશ; પાણી;

स्तु, ग. ૨. સ્તુતિ કરવી. [શિવ.
स्तुत, वि. વખાણેલું. न. વખાણ;
स्तुति, स्त्री. પ્રશંસા; ખુશામત; દુર્ગા.
स्तुतिगीत, न. સ્તોત્ર.
स्तुत्य, वि. વખાણવાલાયક.
स्तुनक, पु. બકરો.
स्तुभ्, ग. ૧. સ્તુતિ કરવી; પૂજવું.
स्तुभ, पु. બકરો. [ ઉંચકવું.
स्तूप्, ग. ૪. ૧૦. ઢગલો કરવો;
स्तूप, पु. ઢગલો; ચિતા, ચેહ; જોર.
स्तृ, ग. ૫. પાથરવું; લંબાવવું; વી-
स्तृ, पु. તારો. [ ખેરવું.
स्तृक्ष्, ग. ૧. જવું.
स्तेन्, ग. ૧૦. ચોરવું.
स्तेन, न. ચોરી. पु. ચોર.
स्तेप्, ग. ૧. ટપકવું. ग. ૧૦. ફેંકવું.
स्तेम, पु. ભીનાશ.
स्तेय, न. ચોરી.
स्तेयिन्, पु. ચોર; સોની.
स्तैन, न. ચોરી.
स्तैन्य, न. ચોરી. पु. ચોર.
स्तोक, वि. અલ્પ, થોડું; નાનું; ટુંક. पु. ચાતકપક્ષી, બિંદુ.
स्तोतव्य, वि. વખાણવાલાયક.
स्तोतृ, पु. સ્તુતિપાઠક.
स्तोत्र, न. વખાણનો લેખ, સ્તુતિપાઠ.
स्तोभ, पु. સામવેદનો એક ભાગ; સ્તોત્ર.
स्तोम, पु. સ્તોત્ર; જથો; સંખ્યા; સોમયજ્ઞ. न. માથું; અનાજ, ધન.
स्त्यान, वि. ગીચ; કોમલ, એકઠું કરેલું. न. આળસાઈ; પડઘો; અ-
स्त्येन, पु. અમૃત; ચોર. [મૃત; જાડાઈ.
स्त्री, स्त्री. નારી, બાયડી; નારીજાતિ.
स्त्रीता, स्त्री. નારીપણું.
स्त्रीधर्म, पु. ઋતુ, રજ.
स्त्रीरञ्जन, न. તાંબુલ, પાન. [યોનિ.
स्त्रीलिंग, न. નારીજાતિ; સ્ત્રીચિહ્ન;
स्त्रीस्वभाव, पु. હીજડો.
स्त्रैण, वि. નારીજાતિનું. न. સ્ત્રીપણું, સ્ત્રીઓનો સમૂહ; સ્ત્રીસંગ.
स्त्र्यगार, उ. અંતઃપુર, જનાનખાનું.
स्थ, वि. સ્થિતિકરનાર, રહેનાર, શોભનાર અર્થે. पु. સ્થલ.
स्थकर, न. સોપારી.
स्थग, वि. અપ્રમાણિક. पु. લુચ્ચો.
स्थगित, वि. ઢાંકેલું, સતાડેલું.
स्थगु, पु. ખુંધ, કુબડ.
स्थंडिल, न. ચોતરો; સીમા.
स्थपति, वि. મુખ્ય. पु. રાજા; કારીગર, સારથિ; કુબેર; અંત:પુરરક્ષક. [મીન; ખેતર; પ્રકરણ; તળ.
स्थल, न. જગા, ઠેકાણું; કિનારો; જ-
स्थलांतर, न. બીજું ઠેકાણું.
स्थवि, पु. વણકર; સ્વર્ગ.
स्थविर, वि. દઢ; જુનું. पु. ઘરડ; ભીખારી; બ્રાહ્મણ.
स्था, ग. ૧. ઉભા રહેવું; રહેવું, અટકાવવું; હૈયાત હોવું; મદદ આપવી, કરવું. [ થાંભલો.
स्थाणु, वि. દઢ. पु. શિવ; થાંભલો;
स्थान, न. જગા; હાલત; ઘર; પરગણું; શેહેર; અધિકાર, હોદ્દો; અવસર; પદ; સરખાઈ, ફરગદ.
स्थापक, वि. સ્થાપનાર, બેસાડનાર.

स्थापत्य, पु. અંતઃપુર રખેવાલ. न. न. ઈમારત.
स्थापन, न. } મંડણ; બેસાડવું
स्थापना, स्त्री. } તે; રહેઠાણ.
स्थापित, वि. મૂકેલું; ઉંચકેલું; ઠરાવેલું; નેમેલું; દૃઢ; પરણેલું.
स्थायिन्, वि. ઉભું; સેહેતું; વસતું.
स्थायीभाव, पु. રસને ઉપજાવનારો તથા સંપૂર્ણ કાવ્યમાં અસર કર-
स्थाल, न. થાળી. [નારો મનોભાવ.
स्थाली, स्त्री. થાળી, રકાબી.
स्थावर, वि. અચલ, સ્થિર. पु. પર્વત. न. લઈને જવાય એવી ચીજ.
स्थासु, न. શરીરનું જોર. [ગુણી, તૈયાર.
स्थित, वि. ઉભું; હૈયાત, દૃઢ; સદ્-
स्थिति, स्त्री. હાલત; સ્થિરતા; મુકામ; દરજ્જો; અસ્તિત્વ.
स्थितिस्थापक, वि. પોતાની મેળે મૂળ સ્થિતિ ધરનાર.
स्थिर, वि. અચળ; કાયમ; હમેશનું; ઠંડું; શાંત; દૃઢ; નક્કર; મજબૂત; ચોકસ. पु. દેવ; ઝાડ; પર્વત; બળદ; શિવ; કાર્તિકેય; શનિગ્રહ.
स्थिरता, स्त्री. ઠરેલી હાલત; શાંતિ;
स्थिरा, स्त्री. પૃથ્વી. [દૃઢતા.
स्थुड्, ग. ६. ઢાંકવું.
स्थूणा, स्त्री. થાંભલો; તોરણ.
स्थूम, पु. પ્રકાશ; ચંદ્ર.
स्थूर, पु. બળદ; મનુષ્ય.
स्थूल, वि. મોટું; જાડું; ગંઠું; મજબૂત; નક્કર; મૂર્ખ. पु. ફણસનું ઝાડ. न. તંબુ; જથો; પર્વતનું શિખર
स्थूलचाप, पु. પીંજણની તાંત.
स्थूलता, स्त्री. મોટાઈ; જાડાઈ.
स्थूलधी, स्त्री. મૂર્ખાઈ.
स्थूलनास, पु. ડુક્કર.
स्थूलपट्ट, न. કપાસ, રૂ.
स्थूलपाद, पु. હાથી.
स्थूललक्ष्य, वि. ઉદાર; વિદ્વાન.
स्थूलशरीर, न. દેખીતું શરીર, કાયા.
स्थूलशाटक, पु. મોટું-જાડું કપડું.
स्थूलहस्त, पु. હાથીની શુંડ.
स्थूलास्य, पु. સર્પ.
स्थूलिन्, पु. ઉંટ.
स्थेयन, पु. દૃઢતા.
स्थेयस्, वि. વધારે મજબૂત.
स्थेष्ठ, वि. સૌથી મજબૂત.
स्थैर्य, न. સ્થિરતા; દૃઢતા; સબૂરી; કઠણાઇ. [જેટલો બોજો.
स्थौर, न. સ્થિરતા, એક ઘોડાના
स्थौरिन्, पु. ભાર બરદાર ઘોડો.
स्थौल्य, न. મોટાઈ.
स्नपन, न. સ્નાન, નહાવું તે.
स्नपित, वि. સ્નાત, નાહેલું.
स्नव, पु. ટપકવું તે.
स्नसा, स्त्री. માંસના તંતુ.
स्ना, ग. २. નહાવું.
स्नात, वि. નાહેલું.
स्नातक, पु. બ્રહ્મચારી અવસ્થા છોડયા પછી લીધેલો ગૃહસ્થાશ્રમ.
स्नान, न. નહાવું તે.
स्नानीय, वि. નહાવાલાયક.
स्नायु, पु. અવયવ, માંસના તંતુ.
स्निग्ध, वि. સ્નેહયુક્ત; તેલવાળું; આળજી; ભીનું; માયાળુ; વહાલું; ગાઢ. पु. મિત્ર; લાલ એરંડી. न. તેલ; મીણ; તેજ; જાડાઈ.

स्फुर्, ग. ६. धडकवुं; ध्रुजवुं; चांकवुं;
स्फुर, पु. धडको; सोजो; ढाल. [प्रकाशवुं.
स्फुरण, न. अंकुर फूटवो ते; ओचिंतुं; स्मरण; धडको.
स्फुल्, ग. ६. ध्रुजवुं; एकठुं करवुं;
स्फुल, न. तंबु. [नाश करवो.
स्फुलिंग, उ. } अग्निनो तणखो–
स्फुलिंगा, स्त्री. } चींगारी.
स्फूर्ज्, ग. १. गर्जना करवी; प्रकाशवुं.
स्फूर्जथु, पु. गर्जनानो कडाको.
स्फूर्ति, स्त्री. स्पंदन; कुदको.
स्फेयस्, वि. अतिशय.
स्फेष्ठ, वि. घणुंज वधारे.
स्फोट, पु. फोडो; सोजो.
स्फोटन, न. विदारण; प्रकाशन.
स्फोटबीजक, पु. भीलामानुं झाड.
स्फोटा, स्त्री. सर्पनी उघाडेली फणा.
स्फ्य, न यज्ञमां वपराती तरवारना आकारनी लाकडानी वस्तु-चीज.
स्मय, पु. आश्चर्य; गर्व.
स्मर, पु. कामदेव; याददास्त; प्यार.
स्मरकूपक, पु. } योनि, भग.
स्मरगृह, न. }
स्मरण, न. याददास्त.
स्मरध्वज, पु. लिंग, पुरुषनी इंद्री.
स्मरवल्लभ, पु. वसंतऋतु.
स्मरस्तंभ, पु. लिंग, शिश्न.
स्मरसर्य, पु. गधेडो.
स्मार, पु. याददास्त.
स्मार्त, वि. स्मृतिप्रमाणे वर्तनार. पु. स्मृति जाणनार ब्राह्मण; एक [जाति.
स्मि, ग. १. हसवुं.
स्मित, वि. मलकातुं; खीलेलुं. न. हास्य.
स्मिति, स्त्री. हास्य.
स्मिल्, ग. १. पलक मारवी.
स्मृ, ग. ६. संतोष पामवुं; जीववुं; रक्षण करवुं. ग. १. यादकरवुं;
स्मृत, वि. याद करेलुं. [विचारवुं.
स्मृति, स्त्री. स्मरण; याददास्त; धर्मशास्त्र; इच्छा; चिंता.
स्मेर, वि. मगरूर; हसतुं.
स्मेरविष्किर, पु. मोर.
स्यक, पु. गति; झडप.
स्यंद्, ग. १. टपकवुं; रेडवुं.
स्यद पु. टपकवुं ते; वहेवुं ते; गाडी.
स्यंदन, वि. उतावळुं; वहेतुं. पु. गाडी. न. टपकवुं ते, पाणी.
स्यंदिन्, वि. टपकतुं.
स्यंदिनी, स्त्री. थुंक; एकज वखते बे वाछडा जणनारी गाय.
स्यमंतक, पु. एक मणि, रत्न.
स्यमि(मी)क, पु. वखत; वादळ कीडीओनी टेकरी.
स्यमिका, स्त्री. गुळीनो रोपो.
स्याल, पु. शाळो.
स्यूत, वि. सोईथी सीवेलुं; वणेलुं. न. कोथळो. [थळी; कुटुंब.
स्यूति, स्त्री. सीवण; बालक; को-
स्यून, पु. किरण; सूर्य; कोथळो.
स्यूम, पु. किरण. न. पाणी, सुख.
स्योत, पु. कोथळो.
स्योन, वि. सुंदर; शुभ. पु. सूर्य; किरण; कोथळो. न. सुख.
स्रंस्, ग. १. पडवुं; डुबवुं; जवुं.
स्रंसन, न. पतन, पडवुं ते.
स्रंह्, ग. १. भरोसो राखवो.
स्रग्विन्, वि. माळा पहेरेलुं.

स्वयंभू, पु. બ્રહ્મા; વિષ્ણુ; શિવ; કાળ; કામદેવ; ખ્રીસ્તન; પરમાત્મા.
स्वयंवर, पु. કન્યાએ પોતાની મેળે વર શોધી પરણવું તે.
स्वयंवरा, स्त्री. સ્વયંવરથી વરનારી કન્યા.
स्वद्, ग. १०. ઠપકો આપવો. [કન્યા.
स्वर्, अ. સ્વર્ગ; પરલોક; શોભન; આસમાન, આકાશ.
स्वर, पु. અવાજ; શબ્દ; સુર; પોતાની મેળે ઉચ્ચારાતા અક્ષરો; સાતની સંજ્ઞા.
स्वरस, पु. કુદરતી સ્વાદ.
स्वरा, स्त्री. બ્રહ્માની પત્ની.
स्वराज्, पु. પરમાત્મા; સ્વયંપ્રકાશ.
स्वरित, वि. બોલેલું. पु. સ્વરનો એક પ્રકાર. [ યજ્ઞ
स्वरु, पु. વજ્ર; બાણ; સૂર્ય પ્રકાશ;
स्वरूप, वि. સુંદર; સમાન; વિદ્વાન. न. સ્વભાવ; રૂપ, લક્ષણ.
स्वरोदय, पु. શ્વાસસંબંધી વિદ્યા.
स्वर्ग, पु. દેવલોક.
स्वर्गंगा, स्त्री. આકાશગંગા.
स्वर्गिरि, स्त्री. સુમેરૂપર્વત.
स्वर्गिन्, वि. સ્વર્ગનું. पु. દેવ.
स्वर्ग्य, वि. સ્વર્ગનું, ઈશ્વરી.
स्वर्ण, न. સોનું; સોનાનો સિક્કો.
स्वर्णकार, पु. સોની.
स्वर्णगैरिक, न. સોનાગેરૂ.
स्वर्णदीधिति, पु. અગ્નિ.
स्वर्णपक्ष, पु. ગરુડ.
स्वर्णपाठक, पु. ટંકણખાર.
स्वर्णपुष्प, पु. ચંપાનું ઝાડ.
स्वर्णबिंदु, पु. વિષ્ણુ.
स्वर्णवणिज्, पु. સરાફ.
स्वर्णवर्णा, स्त्री. હળદર.
स्वर्णरेतस्, पु. ઈંદ્ર; અગ્નિ; સોમ.
स्वर्भानु, पु. રાહુગ્રહ.
स्वर्वधू, स्त्री. અપ્સરા. [ચિત.
स्वल्प, वि. ઘણુંજ થોડું; ટુંકું; કિં-
स्ववश, वि. સ્વતંત્ર.
स्वशुर, पु. સસરો.
स्वसृ, स्त्री. બેહેન; આંગળી.
स्वस्ति, अ. કલ્યાણવાચક, આશિર્વાદઅર્થે. [ચોટું; ચોતરો; લગ્ન.
स्वस्तिक, पु. સુભાગ્યની નિશાની;
स्वस्तिवाचन, न. આરંભનાં માંગલિક વાક્યો.
स्वस्थ, वि. શાંત; નિરાંતવાળું.
स्वस्थान, न. પોતાનું રહેઠાણ.
स्वस्रीय, पु. ભાણેજ, બેહેનનો પુત્ર.
स्वस्रीया, स्त्री. ભાણેજી.
स्वागत, न. સત્કાર; સુખાગત.
स्वांकिक, पु. ઢોલ વગાડનાર.
स्वाच्छंद्य, न. સ્વતંત્રતા. [ તીઆરી.
स्वातंत्र्य, न. સ્વતંત્રતા, આપઅખ-
स्वाति, पु. } સૂર્યની પત્ની; સ્વાતી
स्वाती, स्त्री. } નક્ષત્ર; તરવાર.
स्वाद्, ग. १. ચાખવું; સ્વાદ લેવો.
स्वाद, पु. } લેહેજત; રસ; આ-
स्वादन, न. } સ્વાદ.
स्वादित, वि. ચાખેલું.
स्वादिष्ठ, वि. લેહેજતદાર.
स्वादु वि. સ્વાદદાર; મનોહર. पु. મધુરરસ; ગોળ; ડાકવી. न. ભાંઠારા; સ્વાદ. स्त्री. દ્રાક્ષ.
स्वादुमूल, न. ગાજર.

स्वादुरसा, स्त्री. કાકોલી; સતાવરીનો રોપો; દ્રાક્ષ; દારૂ.
स्वाद्वी, स्त्री. દ્રાક્ષ.
स्वाधीन, वि. સ્વતંત્ર; આધીન.
स्वाध्याय, पु. વેદનો અભ્યાસ.
स्वाध्यायिन्, पु. વેદપાઠક; વેપારી.
स्वान, पु. શબ્દ, અવાજ.
स्वाप, पु. ઉંઘ; સ્વપ્ન; બેખબરી.
स्वापतेय, न. ધન, દોલત.
स्वाभाविक, वि. અસલ, કુદરતી.
स्वामिन्, वि. અધિપતિ. पु. માલીક; શેઠ; રાજા; પતિ; ગુરુ; વિદ્વાન બ્રાહ્મણ; કાર્તિકેય; વિષ્ણુ; શિવ; વાત્સાયન મુનિ; ગરુડ.
स्वामिता, स्त्री. } માલીકી.
स्वामित्व, न. }
स्वामिनी, स्त्री. માલીકણ; ધણીઆણી.
स्वायंभुव, वि. બ્રહ્માનું. पु. પ્રથમ મનુ.
स्वाराज्, पु. ઇંદ્ર.
स्वारोचिष,-स, पु. બીજો મનુ.
स्वार्थ, पु. મતલબ, એકલપેટાપણું; લાભ, પોતાનું ધન.
स्वास्थ्य, न. આરોગ્ય; સંતોષ; દૃઢતા.
स्वाहा, स्त्री. અગ્નિની પત્ની. अ. અગ્નિને આહુતી આપતાં ઉચ્ચારાતો શબ્દ. [રણ; જિજ્ઞાસાદર્શક.
स्वित्(द्), अ. પ્રશ્ન; વિતર્ક; પાદપૂ-
स्विद्, ग. ४. પરસેવો.
स्विन्न, वि. પકવ, રાંધેલું; પરસેવાવાળું; ઉધેલું.
स्वीकरण, न. } અંગિકાર, પોતાનું
स्वीकार, पु. } કરવું તે.
स्वीय, वि. નિજનું, પોતાનું.
स्वृ, ग. १. શબ્દ કરવો; જવું.
स्वेक्, ग. १. જવું.
स्वेद, पु. પરસેવો; ગરમી; તાપ.
स्वेदज, वि. પરસેવામાંથી થએલું.
स्वेदनिका, स्त्री. કઢાઈ; રાંધણી.
स्वैर, वि. સ્વચ્છંદ; મંદ; ધીમું. न. સ્વચ્છંદતા. [ન્દી સ્ત્રી.
स्वैरिणी, स्त्री. વ્યભિચારી સ્ત્રી, સ્વચ્છ-
स्वैरिंध्री, स्त्री. પારકાના ઘરમાં રહી સ્વતંત્ર વ્યવહાર કરનાર કારીગર સ્ત્રી.
स्वोवशीय, न. સુખ, કલ્યાણ.

## ह.

ह, अ. પાદપૂરણ; સંબોધન; નિયોગ; ચોકસાઇદર્શક.
ह, पु. શિવ, પાણી; આકાશ; લોહી, ભીંડું; સ્વર્ગ; આકાશ; ભય; જ્ઞાન; ચંદ્ર; વિષ્ણુ; લડાઇ; ઘોડો; ગર્વ, વૈદ્ય; કારણ. न. બ્રહ્મ; આનંદ; હથિયાર.
हंस, पु. હંસપક્ષી; બ્રહ્મા; જીવાત્મા; સૂર્ય; શિવ; વિષ્ણુ; કામદેવ; યોગી, પર્વત; અદેખાઇ; ભેંસ.
हंसक, पु. હંસ; નૂપુર, ઝાંઝર.
हंसगामिनी, स्त्री. હંસના જેવી ચાલવાળી સ્ત્રી; બ્રહ્માની પત્ની.
हंसी, स्त्री. હંસણી.
हंहो, अ. સંબોધન; દર્પ; દંભ; પ્રશ્ન.
हक, पु. હાથીને બોલાવવાનો શબ્દ.
हकार, पु. બોલાવવું.
हंजा, हुंजे, अ. નાટકમાં નટીને બોલાવવાનો શબ્દ.
हट्ट, ग. १. પ્રકાશવું.
हट्ट, पु. બજાર.

हट्टी, स्त्री. નાની દુકાન. [ બાંધવું.
हट्ट्, ग. १. ફદવું; પાપી થવું; ખૂંટે
हठ, पु. જુલમ, બળાત્કાર.
हठयोग, पु. યોગનો એક પ્રકાર.
हडि(ड्डि)क, पु. હલકી જાતિનો માણસ.
हड्ड, न. હાડકું. [લાવવાનો શબ્દ.
हंडा, अ. નાટકમાં હલકી સ્ત્રીને બો-
हंडिका, हंडी, स्त्री. હાંડલી.
हंडे, 'હડા' જુઓ.
हत, वि. મારેલું; ખોયલું; નિરાશ; ગુણેલું. न. વધ; ગુણાકાર.
हतचित, वि. ગુંચવાયલું.
हताश, वि. નિર્દય; આશારહિત; વાંઝીઉં; નબળું; નીચ.
हति, स्त्री. નાશ; નુકશાન; પરાજય; ગુણાકાર.
हत्नु, पु. વ્યાધિ, રોગ; હથિયાર.
हत्या, स्त्री. ઘાત, પ્રાણહાણ.
हथ, पु. ફટકો; ઘાત; મૃત્યુ.
हन, पु. ઘાત.
हनन, न. ઘાત; ગુણાકાર.
हनु,-(नू), पु. હડપચી. स्त्री. હથિયાર; રોગ; મૃત્યુ; વેશ્યા.
हनु(नू)मत्, पु. એક સરદાર વાંદર, અંજનીપુત્ર, રામનો સેવક.
हनूप, पु. રાક્ષસ.
हंत, अ. હર્ષ; વિષાદ; દયાદર્શક.
हंतकार, पु. અતિથિને આપવાના સોળ ગ્રાસ.
हंतु, पु. મૃત્યુ; બળદ. [ ચોર.
हंतृ, वि. ખુની. पु. વધ કરનાર;
हंवा(भा), स्त्री. ગાયઢોરનો અવાજ.
हय्, ग. १. જવું; પૂજવું; અવાજ કરવો; કંટાળી જવું.
हय, पु. ઘોડો; સાતની સંખ્યા; ઈંદ્ર.
हयग्रीव, पु. વિષ્ણુનો એક અવતાર.
हयंकप, पु. સારથિ; માતલિ, ઈંદ્રનો સારથિ.
हयन, न. ઘોડાગાડી. पु. વરસ.
हयतार, पु. કણેરનું ઝાડ.
हयवाहन, पु. કુબેર.
हयी, स्त्री. ઘોડી.
हर, वि. હરણ કરનાર; ભાગ પાડનાર. पु. શિવ; અગ્નિ; ગધેડો; પકડનાર; ( ગણિતમાં ) ભાજક.
हरक, पु. ચોર, લુચ્ચો; ભાજક; શિવ.
हरचूडामणि, पु. ચંદ્ર.
हरण, न. ચોરી જવું તે; ઉચકી જવું તે; બળાત્કારની લૂટ; શીખનારને ઇનામ; હાથ; વીર્ય, ધાતુ; સોનું; દાઝેલો; કોડી; ગરમ પાણી.
हरि, वि. લીલું; કપિલું; પીળું. पु. વિષ્ણુ; ઈંદ્ર; બ્રહ્મા; યમ; શિવ; સૂર્ય; ચંદ્ર; મનુષ્ય; કિરણ; અગ્નિ; વાયુ; સિંહ; ઘોડો; ઈંદ્રનો ઘોડો; વાંદર; કોયલ; દેડકો; પોપટ; સર્પ; મોર; ભર્તૃહરિ; પીળો રંગ.
हरिक, पु. પીળા રંગનો ઘોડો; ચોર; જુગારી.
हरिचंदन, न. ચાંદની; કેશર.
हरिण, वि. ધોળું; ધોળું પીળું. पु. મૃગ, હરિણ; સફેદ રંગ; હંસ; સૂર્ય; વિષ્ણુ; શિવ. [ સ્ત્રી.
हरिणाक्षी, स्त्री. સુંદર આંખોવાળી
हरिणी, स्त्री. મૃગી, હરિણની માદા;

માવતીલતા; એક છંદ; મજીઠ; હળદર; ચિત્રિણી સ્ત્રી.

हरित्, वि. લીલુ; પીળુ. पु. સૂર્યનો ઘોડો; ઝડપી ચાલનો ઘોડો; સિંહ; સૂર્ય, વિષ્ણુ. उ. ઘાસ; બાજુ, હોકાયંત્રની અણી.

हरित, वि. લીલું, કપિલું, ભુરૂં. पु. સિંહ; લીલો રંગ.

हरिता, स्त्री. દુર્વા, હળદર.

हरिताल, न. હરતાળ.

हरिदश्व, पु. સૂર્ય; અર્કવૃક્ષ.

हरिद्रा, स्त्री. હળદર.

हरिद्रु, पु. વૃક્ષ, ઝાડ.

हरिद्वार, न. હરદ્વાર શેહેર.

हरिन्मणि, पु. મરકતમણિ, પાનુ.

हरिमन्, पु. પીળાસ, શીક્ષાસ, સમય.

हरिप्रिय, पु. કદમનુ ઝાડ, શખ; મૂર્ખ, ગાડો માણસ, શિવ.

हरिप्रिया, स्त्री. લક્ષ્મી; તુલસી, પૃથ્વી.

हरिय, पु. પીળા રંગનો ઘોડો.

हरिवर्ष, पु. જમ્બુદ્વીપના નવ વિભાગમાનો એક.

हरिवासर, पु. અગીઆરસ; બારસનો પહેલો પોહોર. [રાજા.

हरिश्चंद्र, पु. અયોધ્યાનો સત્યવાદી

हरिष, पु. ખુશાળી.

हरिहय, पु. ઇન્દ્ર, સૂર્ય, કાર્તિકેય,

हरीतकी, स्त्री. હરડા. [ગણપતિ.

हरेणु, पु. વટાણા, લકા. स्त्री. આબરૂદાર સ્ત્રી. [સૂર્ય.

हर्तृ, वि. હરણ કરનાર. पु. ચોર;

हर्मन्, न. બગાસું, અવાસી.

हर्मित, वि. અવાચી ખાધેલું; બળેલું, ફેંકેલું.

हर्म्य, न. મેહેલ; ચૂલો. [આપવી; લેવું.

हर्य्, ग. १. જવું; પૂજવું, ધમકી

हर्यक्ष, पु. સિંહ; કુબેર. [ઘોડો.

हर्यंत, पु. ઘોડો, અશ્વમેધ યજ્ઞનો

हर्यश्व, पु. ઇંદ્ર, શિવ.

हर्ष, पु. આનંદ, ખુશાલી, રોમાંચ.

हर्षण, वि. આનંદદાયક. पु. કામદેવનું એક બાણ; ૧૪ મો યોગ.

हर्षयित्नु, वि. આનંદી. पु. પુત્ર न.

हर्षित, वि. આનદી, સુખી. [સોનુ.

हर्षुल, पु. હરિણ; આશક.

हल्, ग. १. ખેડવું.

हल, पु. હળ, સાંતિડુ, બેડોલતા

हलधर, पु. ખેડુત, બલરામ.

हलभूति, स्त्री. ખેતી. [પાણી, દારૂ.

हला, स्त्री. સખી, સહચરી, પૃથ્વી,

हलाहल, न. એક જાતનુ ઝેર.

हलि, पु. મોટું હળ, ખેતી.

हलिन्, पु. ખેડુત, બલરામ.

हल्य, वि. બેડોલ. न. બેડોલતા.

हल्लक, न. રાતું કમળ. [સા; સ્તુતિ.

हव, पु. હોમ, યજ્ઞ, બોલાવણુ, આ-

हवन, न. યજ્ઞ, અગ્નિમાં મંત્રસહિત ઘી વગેરે નાખવુ તે, લડાઇની

हवनी, स्त्री. યજ્ઞકુંડ. [માગણી

हवनीय, वि. હવન કરવાલાયક.

हवित्री, स्त्री. યજ્ઞકુંડ. [न. ઘી.

हविष्य, न. ઘી, ચોખા.

हविस्, न. હોમ કરવાની ચીજ, ઘી, પાણી, યજ્ઞ. [न. ઘી, બલિદાન.

हव्य, वि. બલિદાન આપવાલાયક.

हव्यवाह(न), हव्याश, } पु. અગ્નિ

हस्, ग. १. હસવું; મશ્કરી કરવી; ખીલવું; ખુલ્લું કરવું

हस, पु. હાસ્ય, હસવું તે.

हसंतिका, हसंती, } स्त्री. અગીઠી, સગડી.

हसित, वि. વિકસીત; હસતું. न. હાસ્ય; મશ્કરી; કામદેવનું ધનુષ્ય

हस्त, पु. હાથ; હાથીની શુંડ; હસ્ત નક્ષત્ર; સહી; ખાત્રી, મદદ; જથો. न. ચામડાની ધમણ.

हस्तक, पु. હાથ.

हस्तकौशल, न. હાથચાલાકી.

हस्तक्रिया, स्त्री. હાથની કળા.

हस्तगत, वि. કબજે થયલું.

हस्तदोष, पु. નજરચૂક, હાથની ભૂલ.

हस्तामलक, न. હાથનું આમળું, કર-

हस्ताहस्ति, अ. હાથોહાથ. [ કંકણ.

हस्तिन्, वि. હાથવાળું; શુંડવાળું.

हस्तिकक्ष्य, पु. સિંહ; વાઘ. [पु. હાથી.

हस्तिदंत, पु. હાથીની શુંડ. न. હાથીદાંત, ભૂળો.

हस्तिन(ना)पुर, न. એક નગર. [જાત.

हस्तिनी, स्त्री. હાથણી; સ્ત્રીની એક

हस्तिप, पु. માવત, હાથી હાંકનાર.

हस्तिमल्ल, पु. ઐરાવત; ગણપતિ; શંખ, એક નાગ; રાખનો ઢગલો.

हस्त्य, वि. હાથથી આપેલું; હાથથી

हस्र, वि. હંસતું; મૂર્ખ. [ કરેલું.

हहल, न. એક જાતનું હંવેલેણું ઝેર.

हहा, पु. એક ગંધર્વ. [ચરતીદર્શક.

हा, अ. વિષાદ; શોક; નિંદા; અ-

हा, ग. ३. જવું; તજવું; પડવા દેવા; ખસાડવું.

हांगर, पु. મોટી માછલી. [ ઘૂરો.

हाटक, वि. સોનાનું. न. સોનું; ધ-

हात्र, न. પગાર; વધ; મૃત્યુ. पु.

हान, न. ત્યાગ; શક્તિ. [ દૈત્ય.

हानि, स्त्री. નુકશાન; હાણ; નાશ.

हाफिका, स्त्री. બગાસું.

हायन, उ. વરસ, સાલ. पु. અગ્નિની જ્વાલા; એકજાતના ચોખા.

हार, पु. માળા; લડાઈ; ભાજક; પરાભવ. [ ભાજક.

हारक, पु. ચોર; ઠગ; જુગારી;

हारहूर, पु. દારૂ. स्त्री. (रा) દ્રાક્ષ.

हारि, वि. સુંદર. स्त्री. પરાજય; મુસાફરોની વણજાર.

हारिकंठ, पु. કોયલ. [ માંસ.

हारिण, वि. હરિણનું. न. હરિણનું

हारिन्, वि. ચોરનાર; મેળવનાર; લઈ

हारिद्र, पु. પીળો રંગ. [ જનાર.

हारीत, पु. એક જાતનું કબૂતર; એક મુનિ; લુચ્ચો. [ મતલબ.

हार्द, न. પ્યાર; માયા; મરજી; મનની

हार्य, वि. ચોરવાલાયક; લઈ જવા લાયક. पु. સર્પ. [ હળ.

हाल, पु. બલરામ; શાલિવાહનરાજા;

हाल(ला)हल, न. એક જાતનું ઝેર.

हालहली, हला, } स्त्री. દારૂ; તાડી.

हालिक, पु. ખેડુત; હળ ખેંચનાર.

हाली, स्त्री. નાની શાળી.

हालु, पु. દાંત.

हाव, पु. તેડું, બોલાવવું; કટાક્ષ.